ÖNARCKÉP
2002.

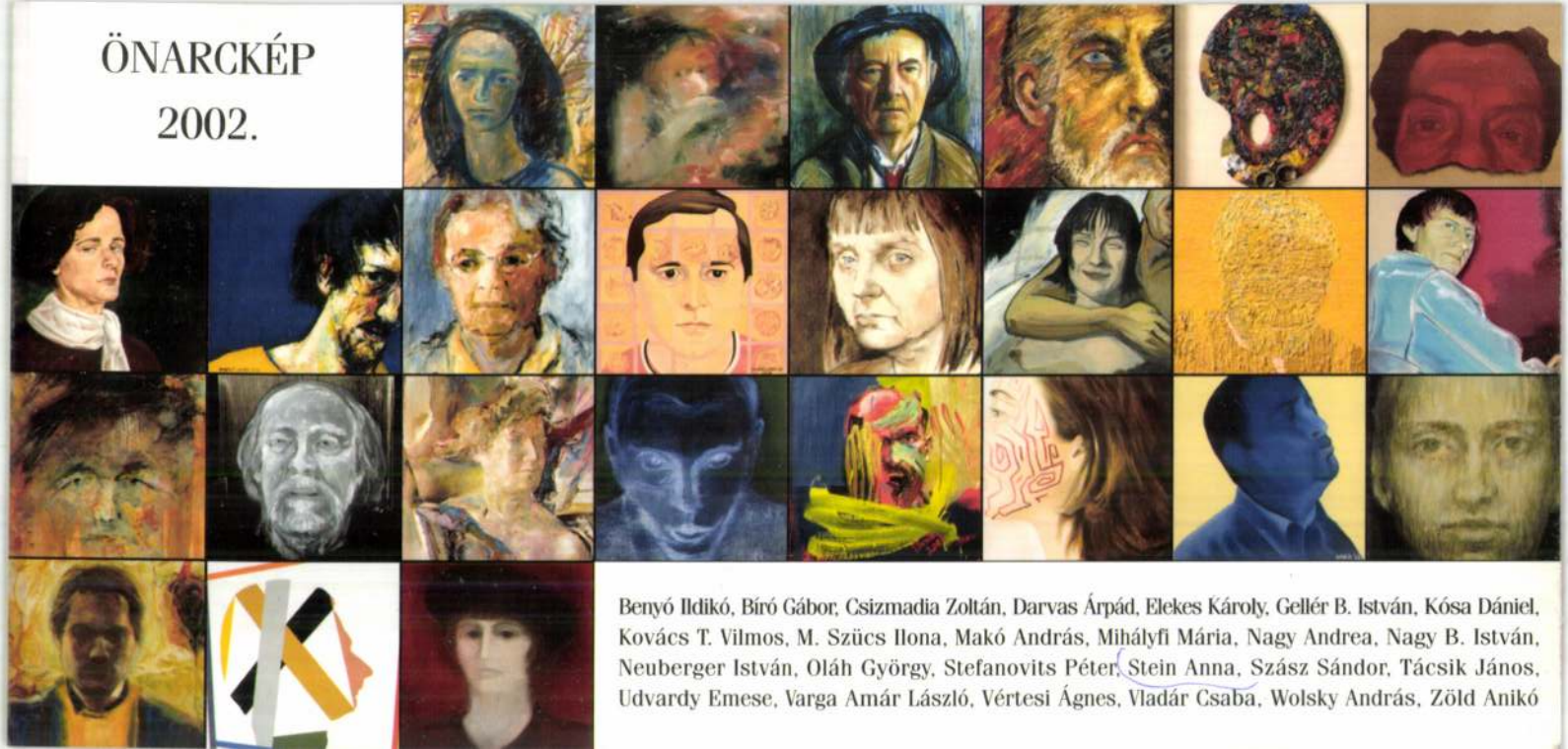

Benyó Ildikó, Bíró Gábor, Csizmadia Zoltán, Darvas Árpád, Elekes Károly, Gellér B. István, Kósa Dániel, Kovács T. Vilmos, M. Szücs Ilona, Makó András, Mihályfi Mária, Nagy Andrea, Nagy B. István, Neuberger István, Oláh György, Stefanovits Péter, Stein Anna, Szász Sándor, Tácsik János, Udvardy Emese, Varga Amár László, Vértesi Ágnes, Vladár Csaba, Wolsky András, Zöld Anikó

STEIN Anna

Tisztelettel meghívjuk a
2003. március 3-14. között
megrendezendő

ÖNARCKÉP
2002.

című kiállításunkra!

Budapest, V., Ferenczy István u. 14.
Nyitva: hétköznap 11-18 óra között

ARTE GALÉRIA ÉS AUKCIÓS IRODA
Telefon/fax.: 36-1-317-44-23 e-mail: s.manso@chello.hu

T.c.:

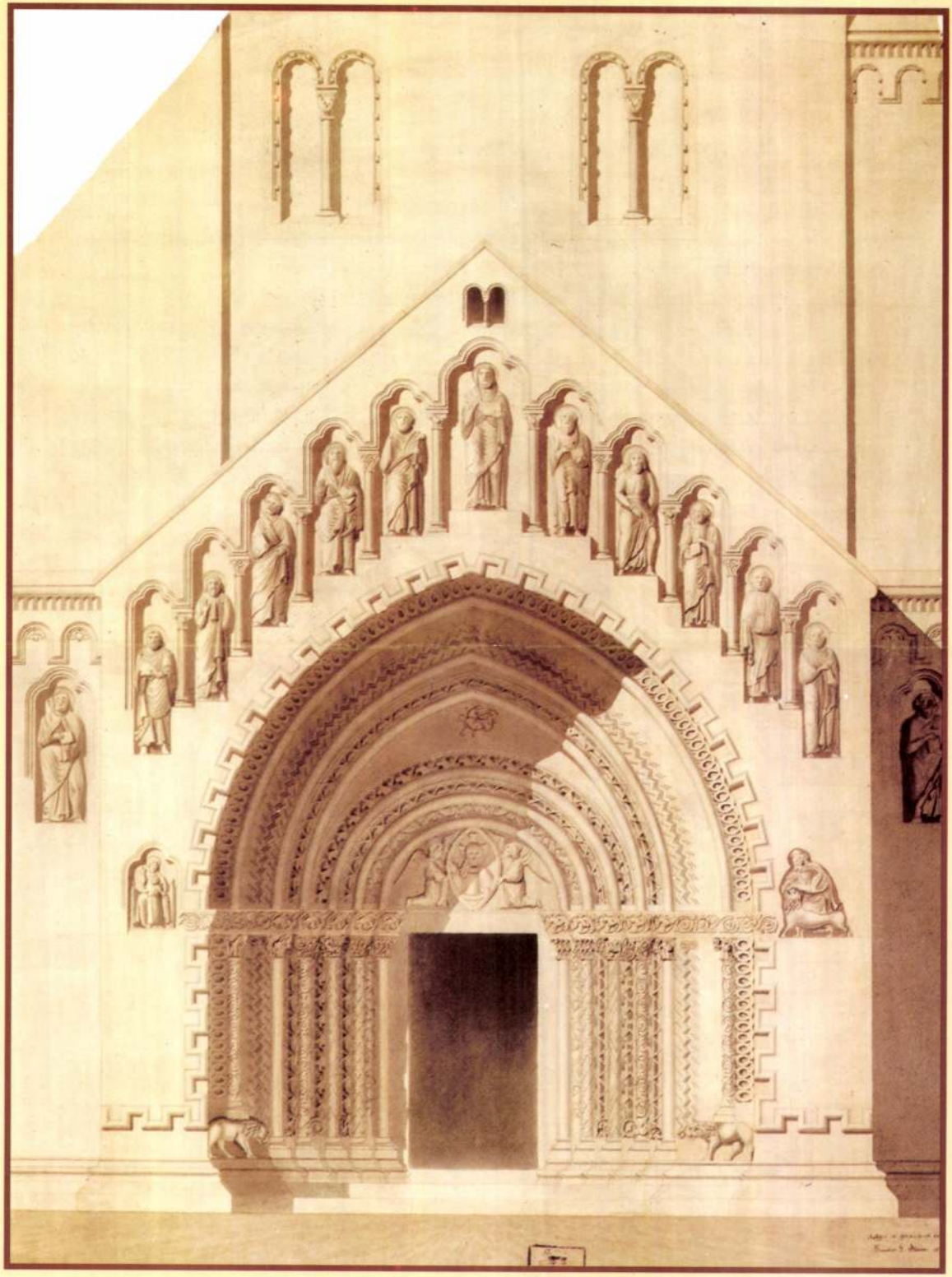

Ják, r. k., volt bencés templom, nyugati kapu

A jáki volt bencés apátsági templomegyüttes hazánk egyik legjelentősebb román kori emléke.

Lipp Vilmos (1835–1888) szombathelyi premontrei gimnáziumi tanár, a Vas megyei Régészeti Egylet alapítója a jáki r. k. templomegyüttesről monográfiát szándékozott írni. Ehhez a munkához tudomásunk szerint csak Stein Tivadar építész felmérési rajza készült el. Ezt a rajzot Lipp Vilmos 1878 júliusában küldte be a Műemlékek Ideiglenes Bizottságához, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elődjéhez. A rajz nem a mai felfogásban készült felmérés, a rajzoló saját, az elpusztult részletekre vonatkozó elképzelését jelentős mértékben tükrözi.

Sz. j. l.: Auf gen[ommen] u. gezeichnet von Theodor G. Stein 1878. Ceruza, tus, akvarell lavírozás, akvarell, papír, 74x55,5 cm. OMvH Tervtár lelt. sz.: 14327

Steiner A. F. festō

Eulitve: (Sopron, 1888. május). Arch. Ert. 1888. 360. l.

A FA CSODÁJA

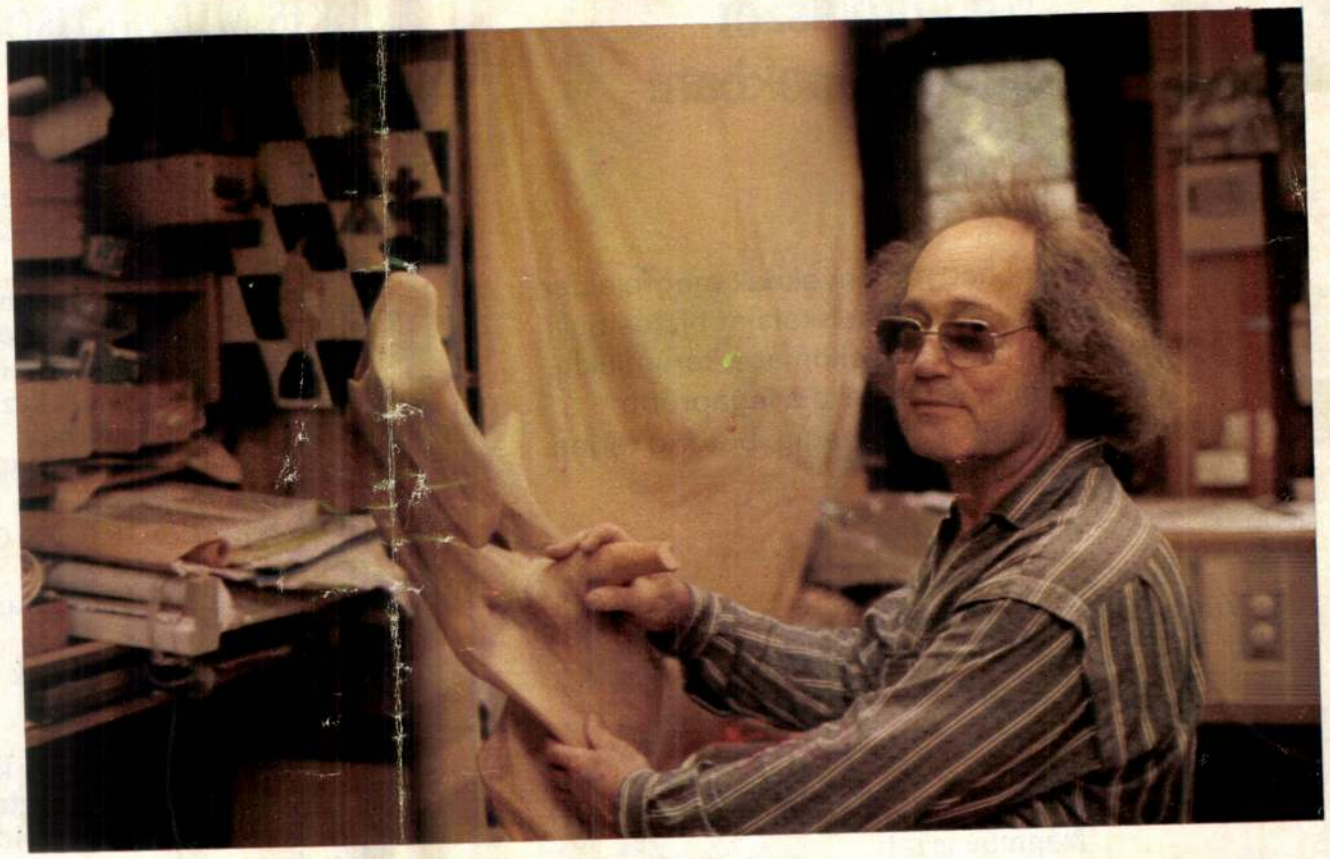

A virágokkal teli, ápolt parkban Light ezredes kinyújtott bronzkarja büszkén mutat a völgyben fekvő városra: a fáma szerint e helyről jelölte ki 152 esztendővel ezelőtt a település helyét. Dél-Ausztrália fővárosa, Adelaide azóta virágzó metropolis lett, kellemes, kedélyesen nyüzsgő, barátságos ötvözete az európai óvilágnak és az újvilágnak. Talán ez is közrejátszott abban, hogy oly sok magyar telepedett meg errefelé.

Andrew Steiner háza itteni mértékkel mérve a történelmi ősidőket idézi: 136 éves. A tulajdonos épp egy esztendeje alakított ki benne galériát, ahol a csodálkozó látogatók megnézhetik műveit. Csodálkozó látogatók – érthető, hiszen Ausztráliában a faszobrászatnak nincs hagyománya.

Steiner a közeli Tasmánia szigetén növekvő (vagy inkább cseperedő? hiszen 100 évente csak 12 cm-t nő) huon fenyőt faragja. Különleges, sárga fa ez, olajokban dús, ezért jellegzetes az illata. A művek: sima, kecses madarak, finom vonalú alakok, a magyar rónaság bezárkózott parasztjait idéző figurák. Kellemes alkotások. „Az én műveim megnyugtatók – mondja a szobrász. – A modern alkotások számomra erőltetettek, a társadalom zaklatott élettempóját akarják tükrözni, s ez az, amit nem szeretek. A természetben minden kiegyensúlyozott, ott találom meg a nyugalmat. Vendégeim közül egyébként sokan azt hiszik, hogy a fát egyszerűen elhozom az erdőből, és azután kiállítom úgy, ahogy találtam. Ez igaz is, csak előbb a kevés fölösleget eltávolítom róla. A csoda tényleg a fában van."

Mindezt magyarul meséli, akcentus nélküli magyar nyelven, noha kisgyermek kora óta, több mint 40 éve él az ötödik kontinensen, és felesége, környezete angol. A „hogyan" kérdésre a művek tömörségével fogalmazza meg a választ: „Olyannyira szeretem a magyar nyelvet, hogy görcsösen ragaszkodom hozzá."

Andrew Steiner 13 éves volt 1948-ban, amikor a család Ausztráliába érkezett. A papa jómódú ügyvéd volt, de baráti tanácsra már Pesten kitanulta a bőrdíszművességet. „Az lesz a jó ott" – mondták. Nem lett az. Endre mindenesetre a félbehagyott egyetem után (történelmet és politikát tanult) az üzletben dolgozott, miközben újságot írt, esténként meg színházban játszott. (Különös fintora a sorsnak. Még az Árpád Gimnáziumba járt, amikor édesanyja pályaválasztási tanácsadásra vitte. Három munkára találták különösen alkalmasnak: újságírónak, színésznek és detektívnek. Csak kézügyességet igénylő munkához ne kezdjen – mondták. „Az utóbbi és a detektívség nem jött be"... – teszi hozzá mosolyogva.)

A fa 15 éve ejtette rabul. Angliában és Amerikában tanulta a művészetet; 8 éve adta el első szobrát, egy templom vette meg. („Megrázó élmény volt az ünnepélyes avatás.") Azután szép csendben jött a többi siker. Csendben, mert: „Itt a faszobrászat a művészet árvája. Csak ebből Ausztráliában nagyon könnyen éhen lehetne halni. Azért mégis sokan tudnak rólam."

A kiállításait felsoroló ismertető füzetecskében sokasodnak a bejegyzések, dátumok. Az egyik párizsi kritikus ottani bemutatkozása után azt írta, ő az ausztrál Brancusi. „Ettől nagyon megijedtem..." Szinte megszállottan farag. A fényképezéshez felveszi a kést, simítani kezd, de még a fotózás után is önfeledten folytatja a munkát. „Imádok dolgozni – mondja –, szívesen dolgoznék többet is. Akár nyolc napot egy héten."

H. Gy.

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Népművészet a mindennapokban!

Az eredeti népi hagyományoknak megfelelően készült termékeink teljes skáláját biztosítjuk a szőttesektől a faragásokon át a kerámiákig. Termékeink választéka a legapróbb ajándéktárgyaktól a szőnyegig, bútorig terjed.

Várjuk Önöket valamely üzletünkben az ország egész területén!

Népművészeti és Háziipari Szövetkezeti Közös Vállalat

NÉPMŰVÉSZETI·ÉS·HÁZIIPARI·VÁLLALAT·

KIS MUZSIKUSOKNAK AJÁNLJUK

Kották az Editio Musica Budapest „Kezdők muzsikája" sorozatból

ZONGORAMUZSIKA kezdőknek	**Z. 5910**
NÉGYKEZES ZONGORAMUZSIKA kezdőknek	**Z. 6723**
HEGEDŰDUÓK kezdőknek	**Z. 8307**
GORDONKADUÓK kezdőknek	**Z. 8158**
FUVOLADUÓK kezdőknek	**Z. 8498**
FURULYAMUZSIKA kezdőknek	**Z. 7888**
OBOADUÓK kezdőknek	**Z. 8294**
KLARINÉTDUÓK kezdőknek	**Z. 8499**
GITÁRDUÓK kezdőknek	**Z. 8805**
DUÓK HEGEDŰRE ÉS GORDONKÁRA kezdőknek	**Z. 8733**
KAMARAZENE két dallamhangszerre és basszusra	**Z. 6915**
KAMARAZENE II. Triók vonós vagy fafúvós hangszerekre	**Z. 8741**

Minden évben megjelenő katalógusunkban kiadónk teljes kottaválasztéka megtalálható. Rendelés esetén kérjen katalógust is. Külföldi honfitársaink részére az alábbi címen lehet megrendelni kiadványainkat:

KULTÚRA KÜLKERESKEDELMI VÁLLALAT
Zeneműosztály
H–1389 Budapest 62
P.O.B. 149

EMB

Magyarul is megjelent:

Randolph L. Braham

A MAGYAR HOLOCAUST I–II.

a New York-i Blackburn International és a budapesti Gondolat Könyvkiadó gondozásában.

994 oldal, plusz 2× 8 oldal fekete-fehér melléklet, 168× 238 mm
USD 75,00 plusz portóköltség USD 1,10

A New York Városi Egyetem politikatudományi tanszékének erdélyi származású professzora a magyarországi zsidóság több mint kétharmadának a II. világháború utolsó évében bekövetkezett tragikus pusztulását dolgozta fel az átfogó szintézis igényével. A kétkötetes mű először 1981-ben, angolul jelent meg a Columbia University Press kiadásában. Braham, a megszállt Európában követett hitlerista, antiszemita politika egyik legkitűnőbb történész szakértője, korábban számos könyvet és tanulmányt publikált erről a kérdésről. A magyar Holocaust, eddigi történetírói munkásságának csúcsa, hatalmas anyagra épül: a Magyarországon és külföldön megjelent történeti munkákra, dokumentumokra és memoárirodalomra, a magyar, az európai, valamint az izraeli levéltárak, zsidóüldözések dokumentumait gyűjtő különféle intézmények forrásaira.

A könyv megrendelhető
a **KULTÚRA Külkereskedelmi Vállalatnál**
(H–1389 Budapest, Pf. 149) vagy külföldi terjesztőinél.

A könyvre előfizetést veszünk fel a jeruzsálemi Nemzetközi Könyvvásáron is március 12. és 18. között, a KULTÚRA-standon. Szeretettel meghívjuk kiállításunkra (Binyanei Ha'ooma, 212 Jaffa Rd. Nyitva tartás: hétfőtől csütörtökig 9–22, pénteken 9–14, szombaton 20–23, vasárnap 17–21).

Stílusgyakorlat

A Mikropakk Kft. telephelye, Budapest

The headquarters of Mikropakk Ltd. in a former industrial belt of Budapest has been created by uniting an industrial hall with a three-storey new edifice. The need for architectural adjustment was basically a functional one in this case. The site and the surrounding building stock did not involve formal or aesthetic restrictions which gave an occasion for designers to interpret the building as a kind of stylistic exercise. One of the chief merits of the building lies in its consistency to stick to the the meticulous architectural intention in the environment of Jászberényi Road which is amortized both in the moral and physical sense.

Az ipari építészetnek nálunk kultúrája van. Olyan kultúrája, hagyománya, amely nem hagyta magát devalválni a szocialista iparfejlesztés buherálásra hajlamos időszakában sem. Ez az örökölt, és később olyan kincsekkel tovább gazdagított építészeti érték – mint pl. Kiss András emblematikussá vált Athenaeum Nyomdája – Kőbányán, Angyalföldön, vagy éppen Újpesten járva fel-felbukkan s átsüt még a szocialista éra által lehasznált területek rárakódott igénytelenségén is.

A RENDSZERVÁLTÁST követő privatizáció és telephelymegosztások eredményeként a hajdani klasszikus iparterületeink az átépítések és bővítések építészeti feladatainak célterületeivé váltak, ahol a tervezőknek kihívásként kell szembenézni azzal a ténnyel, hogy miközben erkölcsileg kötelez az említett építészeti hagyomány, ugyanakkor korlátokat szab az adott tervezési környezet sokszor kevésbé felemelő valósága.

A Mikropakk Kft. telephelye a Jászberényi út menti ipari zónában található, ahol egy korábbi földszintes ipari csarnoképületet egy azzal közel azonos – kb. 1700 m² alapterületű – háromszintes új épülettel bővítettek Turányi Gábor és Stein Zoltán (Ta2 Építésziroda Kft.) tervei alapján. A cég műanyag-feldolgozással (elsősorban csomagoláshoz alkalmazott zárókupakokkal), és az ezekhez szükséges öntvények készítésével foglalkozó családi vállalkozás.

A Jászberényi út a maga rendezetlen utcaképével követi a budapesti kivezető utak hagyományosan megszokott kaotikus jellegét. A hajdani állami iparterületek részekre szabdalásával létrejött, és a sokszor zűrös telekviszonyok által meghatározott építészeti környezet-

ÉPÍTÉSZEK / ARCHITECTS
TURÁNYI GÁBOR, STEIN ZOLTÁN

ÉPÍTTETŐ / CLIENT
MIKROPAKK MŰANYAGFELDOLGOZÓ ÉS SZERSZÁMKÉSZÍTŐ KFT.

TERVEZÉS / DESIGN
T2.A ÉPÍTÉSZ IRODA KFT.

ÉPÍTÉSZEK / ARCHITECTS
TURÁNYI GÁBOR, STEIN ZOLTÁN

BELSŐÉPÍTÉSZET / INTERIOR DESIGN
TAKÁCS NÓRA

STATIKA / STRUCTURE
TŐKÉS KÁROLY – LENDVAI MÉRNÖKIRODA KFT.

GÉPÉSZET / PLUMBING&HVAC
BRAUN ATTILA – PIPELINE KFT.

ELEKTROMOS TERVEZÉS / ELECTRICAL PLANNING
BÍRÓ GÁBOR – BÍRÓBAU BT.

LEBONYOLÍTÓ / PROJECT MANAGEMENT
BÁNYAI SÁNDOR – B-PROJEKT BT.

TETŐSZERKEZET / ROOF STRUCTURE
CORUS BAUSYSTEME GMBH, KOBLENZ

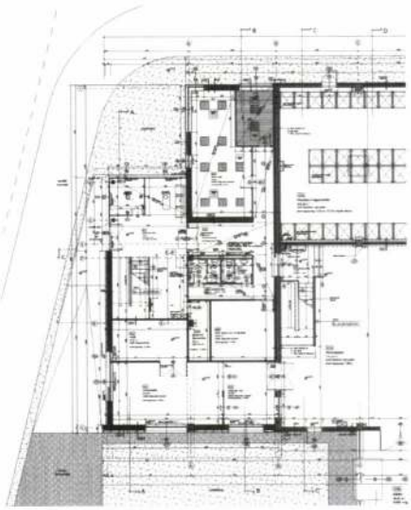

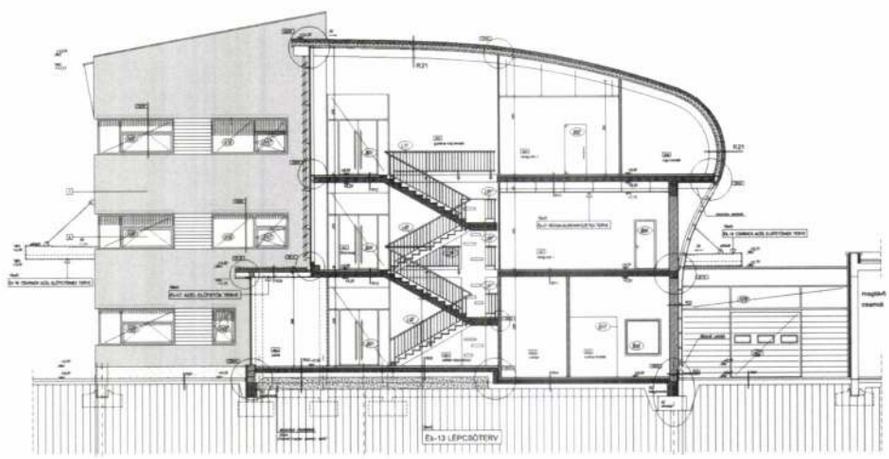

hez, a meglévő épületállományhoz való alkalmazkodás komoly feladatot ró az építészekre. Az új épületek elhelyezését a korábbi résztulajdonok és bérleti viszonyok alapján meghúzott telekhatárok határozzák meg; a belső, hátsó területrészekre kényszerítve az új építéseket, és sajnálatos módon háttérbe szorítva a városképi-utcaképi szempontokat. A Mikropakk telke is egy nagy, állami telephely, a BULIV (Budapesti Lakásépítő Vállalat) megosztásával jött létre. A hajdani bejárati sorompó és az elhagyatott portaépület ma is látható. A telek nem ér ki a Jászberényi útig, ottlétéről csak a külső kerítésen elhelyezett cégtábla tanúskodik. A cég korábbi, földszintes, könnyűszerkezetes, egyszerű doboz-csarnokát szinte tökéletesen takarják a Jászberényi út szedettvedett épületei. E meglévő csarnoképülethez hozzáépítve készült el az új épület, a fentiekben ismertetett okokból méltánytalanul a tömbbelsőbe kényszerítve.

rendszer referencia-épületének, egyfajta reklámhordozójának is szánta. Ezt a telek fekvése némiképp ellehetetleníti, hiszen a tömbbelső-beli helyzete miatt a forgalmas Jászberényi út felől – magassága ellenére – szinte teljesen láthatatlan. A fémlemez nyújtotta szabadabb tömegformálás, az íves tetők és homlokzatok virágkorukat élik: élvonalbeli, trendnek tekintett nemzetközi építésziskolák kedvelt elemei, Calatravától a Hariri Stúdión át az OMA Studióig. A városi környezetben a fémburkolatok, fém falszerkezetek szín- és anyaghasználata, és a vele sok esetben együtt járó egyedi tömegformálás az épületet elkülöníti – sőt kirekeszti – a környezetéből, individualista jelleget adva neki. A Mikropakk-épület esetében azonban az ipari környezet és – funkció teljes mértékben indokolttá és hitelessé teszi az anyaghasználatot.

A meglévő csarnokhoz földszintes nyaktaggal kapcsolódik az új épület. Az új rész fő épülettömege egy

FOTÓK • PICTURES • BUJNOVSZKY TAMÁS

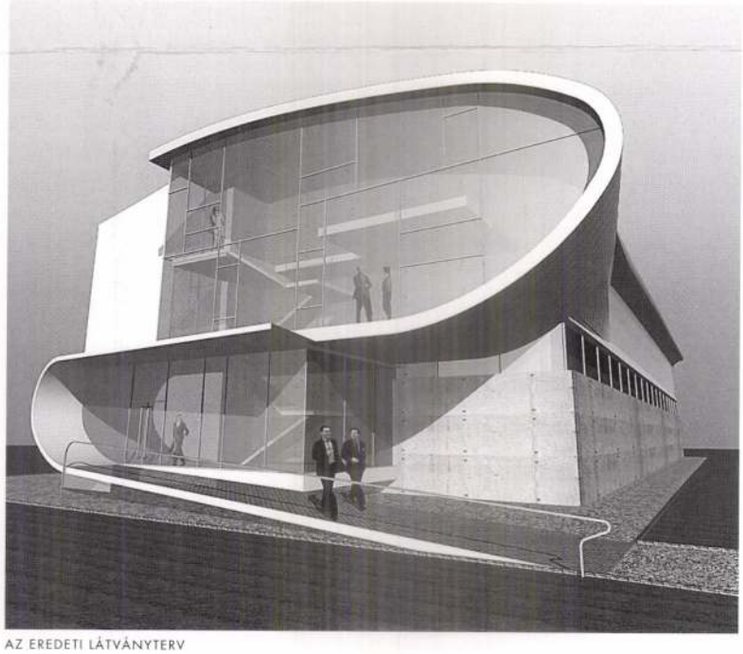

AZ EREDETI LÁTVÁNYTERV

Az építészeti alkalmazkodás igénye itt elsősorban funkcionális jellegű volt. A telek adottsága, fekvése és a környező épületállomány nem jelentett formai vagy esztétikai kötöttséget. Sokszor e kötetlenség látszólagos könnyebbsége egyben az illeszkedési lehetőségek hiányának nehézségét is jelenti. Jelen esetben azonban módot adott a tervezőknek, hogy az épületet formailag egyfajta stílusgyakorlatként értelmezzék. A megbízó cég egy speciális fém tető- és homlokzati rendszer szerkezeti elemének gyártója is, így a csarnokot az építési

kétszintes termelőüzemi és egy magasraktár egységből áll, melyhez az épület személybejárati tömegeként kapcsolódik az irodai blokk. A sima, egyszerű tömegű technológiai épületet ez utóbbi mint bejárati fejépület zárja le egyedi formájával, amely a bejárati hangsúlyt hivatott megadni és a csarnoképület sima tömegét ellenpontozni. A korábbi tervek szerint ennek a tömegbeni és formai ellensúlynak jóval markánsabban, karakteresebben kellett volna megjelenni. A megvalósítás során ugyan megmaradt az épület ívesen hajlított tömege,

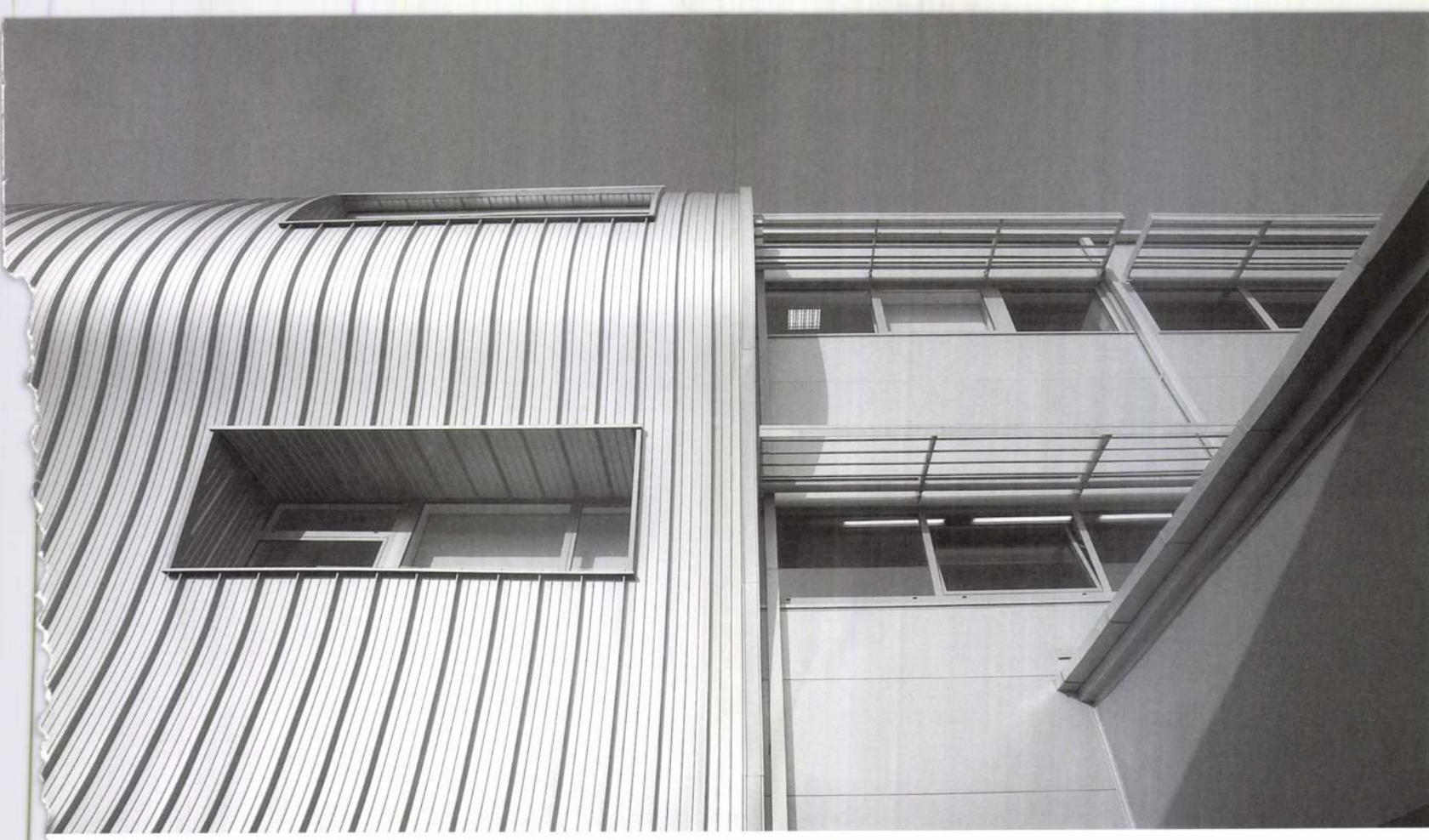

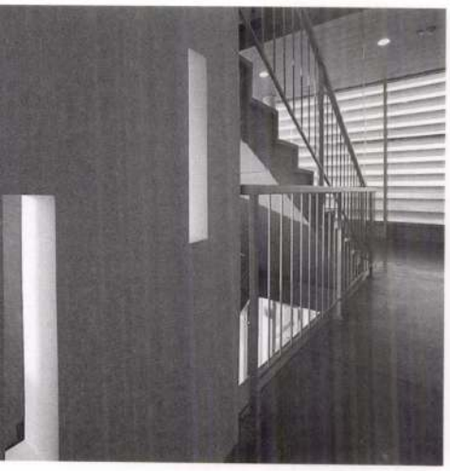

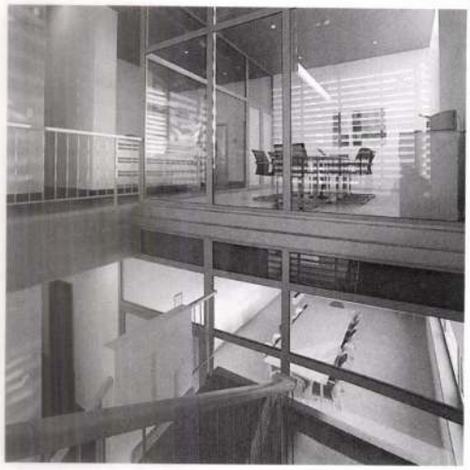

azonban a tetőpárkány terv szerinti túlnyúlását lespórolták (vagy leegyszerűsítették?), s ezzel annak plasztikai és árnyékhatását jelentősen gyengítették. Ugyancsak sajnálatosan módosult a bejárat feletti előtető formája.

Az épület közelében még látható az építkezésről tájékoztató hirdetőplakát, a korábbi tervezett állapot látványtervével. A kép jól illusztrálja azt az eredeti szándékot, amelyben a telek fekvéséből és megközelítéséből adódó kedvezőtlen adottságokra a tervezők egy építészeti gesztussal kívántak válaszolni. E korábbi tervben szereplő, hajlított bejárati elem egyetlen ívvel előtetőből „pofafallá", és abból rámpává való átfordulása a lezárás/megállítás, és egyben a takarás érzetét kívánta sugallni a Jászberényi úti főbejárat felőli gyalogosrámpán érkező látogató számára. Ugyanakkor a hajlított főtömeg motívumának ismétlődéseként is fontos szerepe lett volna. A magasraktár közvetlenebb megközelítésére azonban új teherkaput nyitottak, és az eredeti bejárati elem takarása nem tette lehetővé e hátsó teherforgalmi kapu ellenőrzését az épület portája felől. Érthető tehát e formai elem módosítása, azonban a helyette megvalósított előtető jóval erőtlenebb, hiánya gyengíti az épület építészeti-formai egységességét.

A bejárati épületrész háromszintes nyitott belső tere – az egyszerű, kétkarú lépcsővel – minden irányban belés átlátható. Az előtérből föltekintve az üvegfalak mögött elhelyezett tárgyalók hatásos látványa tárul elénk, helyenként azonban vitatható e tárgyalóknak a lépcsőtérrel való kapcsolata. A lépcső kialakítása puritán, egyszerűsége szinte túlzott.

Nagyon szerencsés az épület belső anyag- és színhasználata: a sötét betonpadló, a világos falburkolatok és a sok üvegfelület simasága a tisztaság, az áttekinthetőség eleganciáját adja, mégis karakterében praktikus, „üzemi" jellegű. A bútorozás egyedi, kiválasztása a belsőépítész érdeme.

Noha az építést nem generál kivitelezéssel bonyolították, a teljes technológiai berendezéssel, felszereléssel együtt 8 hónap alatt elkészült. Ez a tény nemcsak az építtető jó szervezőkészségét bizonyítja, hanem igazolja azon állítását is, miszerint mind a tervezés, jóváhagyás, mind az építés során különlegesen jó munkakapcsolatot és együttműködést sikerült kialakítani az egyes szereplők (tervezők, építtetők, építők és hatóságok) között.

A kompromisszumaival is magasra értékelendő épület egyik legfőbb érdeme, hogy a Jászberényi út „erkölcsi" és fizikai értelemben egyaránt amortizálódott környezetében a részletekre is kiterjedő következetességgel sikerült igényes építészeti szándékot végigvinni.

Kiss F. Kornélia

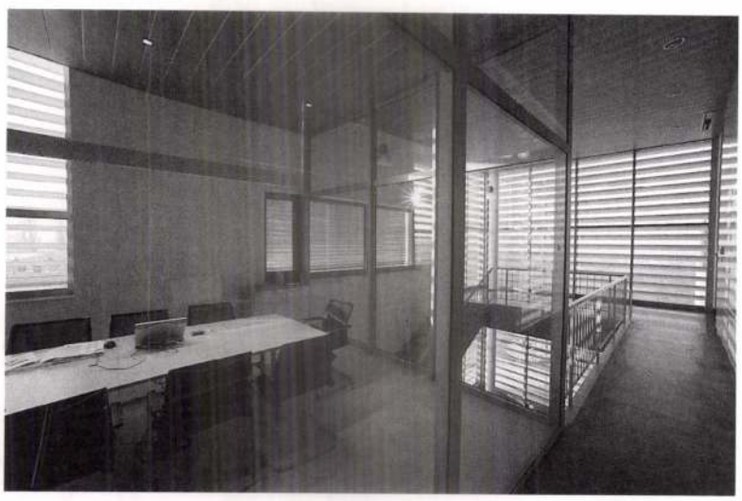

STEIN Zoltán

Kőcsoda a Rózsák terén

A Szent Erzsébet Plébániatemplom

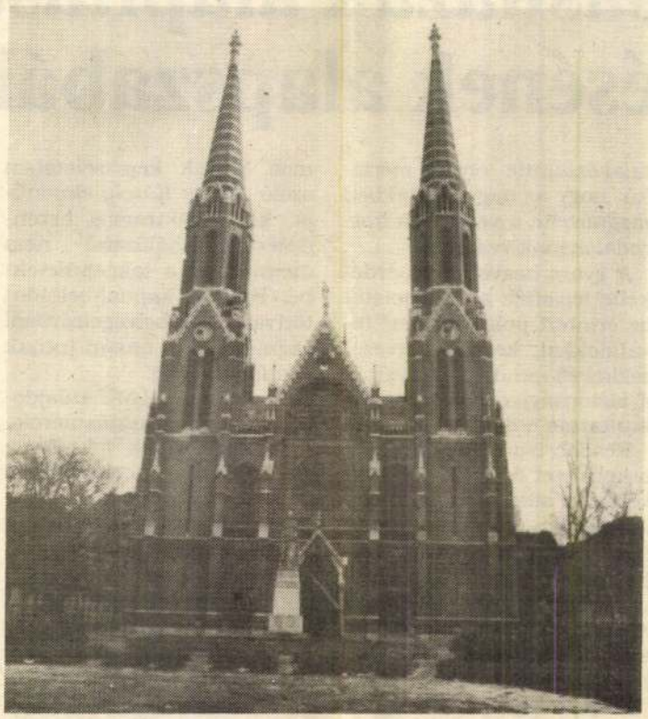

Egy napihír okán választottuk sorozatunk mai darabjává ezt a gyönyörű, újgótikus templomot.

Erzsébetváros Képviselő-testülete december 2-i ülésén a Rózsák terei Szent Erzsébet Plébániatemplom rekonstrukciójára az 1994 évi költségvetés terhére 20 millió forintot szavazott meg. Ugyanitt azonnali 1 millió forint támogatást biztositottak az életveszélyessé vált tető megjavitására.

Erzsébetváros *Ferenc József* feleségéről, *bajor Erzsébetről* kapta nevét. A Magyarországon méltán szeretett *Syssi* sokat tett a nemzet és a császár megbékéléséért. Az iránta való tisztelet vezette a főváros urait, hogy védőszentjéről *Árpád-házi Szent Erzsébetről* nevezzék el az új templomot.

Szent Erzsébet II. Endre királyunk lánya volt. Alig négyéves, amikor 1711-ben eljegyzik a türingiai *IV. Lajossal*, és Wartburg várába viszik. Gyermekkorában és asszonyként is a szegények igazi istápolója, jótevője. Férje hamar meghal és a huszonéves, háromgyermekes hercegnőt sógorai kiforgatják vagyonából. Ami kevese maradt, abból kórházat épitett, a nincsteleneket támogatta, segitette. A legenda szerint egyszer kötényében kenyereket vitt védenceinek, amikor sógora megállította, és felelősségre vonta pazarlása miatt: „Most is a koldusoknak viszel valamit, igy herdálod a vagyont! Mi van a kötényedben?" - üvöltötte a sógor. Nem volt mit tenni. A hercegnő szétnyitotta kötényét, s csodák csodája, az tele volt rózsával. Már életében szentként tisztelték, imádkoztak hozzá. Huszonnégy éves korában halt meg Marburgban – koldusszegényen. Az egyház 1235-ben szentté avatta. Hamvai a marburgi dómban nyugszanak. Nem a véletlenek egybejátszása tehát, hogy az *Erzsébet királynéról* elnevezett városrész *Szent Erzsébetről* elkeresztelt templomát a Szegényház téren épitik föl.

A Rózsák tere nevet később, a szent halálának 700. évfordulóján 1931-ben kapja a tér. Ekkor állitják fel *Dankó József* Szent Erzsébet szobrát, s a legenda alapján átkeresztelik a teret is.

Az alapkövet maga *Ferenc József* teszi le 1895. október 20-án és ő a diszvendége a templom avatásának, szentelésének is 1901. május 6-án, áldozócsütörtökön.

A díszes ünnepségen részt vesz a miniszterelnök, a főpolgármester, a nádor, kormánytagok, főrendek, tábornokok, tanácsosok, rektorok – mindenki itt van, aki számit, és csodálja a város új ékkövét, *Steindl Imre* alkotását.

Az épitész a gótika legszebb francia stílusjegyeit ötvözte német formákkal. A beépitett alapterület 1800 m^2. A két 76 méteres főtornyot eltolták egymástól, és az igy nyert tér helyet ad az oldalbejáratoknak, fenn pedig az orgonakarzatot bővíti. A homlokzat rózsaablaka négyzetalakú kerámiakeretbe van foglalva. A négyzet sarkaiban az evangélisták jelképei láthatók. Feljebb, az oromzat csúcsives mezőjében *Szent László* és *Szent István* közrefogja *Máriát*, Magyarország patrónáját. Kétoldalt egy-egy angyal térdel a főváros illetve az ország címerével. Ezek az alakok *Köllő Miklós* szobrász alkotásai. A terrakotta munkák a pécsi *Zsolnay Vilmos* gyárában készültek. Lépjünk be a templomba. Jobbra fordulva az orgonakarzatra jutunk föl. Az orgonát *Országh Sándor* készitette. A karzatról letekintve érvényesül igazán az épület monumentalitása és kecses bája. A hármashajó boltozatát két sorban, egyenként 94 cm. átmérőjű ó-nádasi kőből készült diszes fejezetű oszlopok hordozzák. A főhajót a szentélytől áldoztató rács választja el. A rácson belül helyezkedik el a főpolgármesteri stallum.A diszesen faragott háromszemélyes padot, mint a templom többi padját is *Lingl Károly* kerületi bútorgyárában készitették. A stallum azért áll ilyen előkelő helyen, mert a dóm kegyura a Főváros. A főoltár mögött eredeti állapotában látható még hat nagy táblaablak, amelyek szenteket ábrázolnak. Eredetileg a templom minden ablaka ilyen volt, de az idők során kitörtek és pótlásukra csak sima üvegből futotta. A szép táblákat *Róth Miksa* készitette. A főoltár két oldalán helyezkednek el a sekrestyék, amelyeket hátul folyosó köt össze. Baloldalon a mellékoltárok magasságában található a szószék, *Hauszman Sándor* munkája. Rajta a négy evangélista képe látható. A koronacsillárt *Jungfer Gyula* készitette. Az alumíniumból és bronzból készített világítótestek érdekessége az, hogy egyaránt alkalmasak villamos- és gázvilágitásra. A templom belső festését, a mára már alig látható freskókat *Götz Adolf* és munkatársai alkották.

Ezzel a gyönyörű épülettel azonban komoly bajok vannak. Állaga szinte már építése pillanatában elkezdett romlani. 1934-ben már komoly helyreállitási munkákat kellett végezni rajta. A háború alatt bombatalálat érte, sőt egy orosz tank szinte búcsúzóul az objektumba lőtt. Az akkori politkai helyzetben a tetemes költségű helyreállitásra gondolni sem lehetett. Az épület tovább romlott, teteje beázott, falai gombásodni kezdtek. 1971-ben korszerüsitették a fűtést, de a neuralgikus tetővel nem tudtak mit kezdeni. Mára már a tető életveszélyes. A kijárattól kifelé egy fedett deszkafolyosót kellett épiteni, nehogy egy toronyról lehulló pala agyonüssön valakit. A templom belsejében háló van kifeszitve, hogy óvja a híveket a lehulló vakolatdaraboktól.

A helyreállitás első szakaszában a tetőzet ácsszerkezeti elemeit vizsgálják át, esetleg cserélik. Elkészittetik a bádogosmunkákat, felszerelik a villámhárítókat, csatornákat. Ezeknek a munkáknak a becsült költsége kb. 60 millió. Ebből biztositott most az önkormányzat 20 millió forintot. A többit a plébánia saját erőből próbálja előteremteni. Ezért hozták létre a Szent Erzsébet Plébániatemplomért Alapítványt, amely kuratóriumának elnöke *Spányi Antal*, a jelenlegi plébános. A kuratórium arra kéri a város közösségét, hogy lehetősége szerint a 218-98567 1800 192710 csekkszámon támogassa a templom renoválását, segitsen megmenteni az ország egyik legszebb a budai Mátyás-templom mellett a főváros másik legjelentősebb újgótikus egyházi műemlékét.

Topolay Elek

A társasházak alapításának, működésének alapszabályai III.

Elérkeztünk a társasházakkal foglalkozó sorozatunk harmadik részéhez, amelynek első felében a különböző közművállalatok szakértői ismertették a témával összefüggő közérdekű dolgokat, a második felében pedig – visszakanyarodva az első nap témáihoz, előadóihoz – általános kérdések megválaszolására került sor.

Ez utóbbi témakörökben – csakúgy, mint az első alkalommal – *Lendvai Béla* önkormányzati képviselő, aki egyúttal az ERIK Vállalat Tulajdonosi Felügyeleti Bizottságának elnöke is, *Rabb Viktor* az ERIK Vállalat igazgatóa és én, mint az ERIK Vállalat üzemeltetési vezetője adtunk a feltett kérdésekre válaszokat. Az első nap mintegy 50 perces előadásának anyagát (melyet cikk formájában, rövidítve megírtam és a lap hasábjain jelent meg) Lendvai Béla egészítette ki.

E cikk keretébe térünk rá néhány olyan kérdésre, amelyek megvitatására, ott – időszűkében – nem volt lehetőség, illetve amelyekkel azóta többen megkerestek bennünket.

A Fővárosi Gázművek

A Fővárosi Gázművek szakértője *dr. Barna József* széleskörű tájékoztatást adott tevékenységükről és arról a munkáról, amelyet annak érdekében folytatnak, hogy az elöregedett berendezések állagromlását lassítsák, az üzemképes állapotot biztosítani tudják. Külső segítséget is bevonva, felmérték a gázvezetékek állapotát és megállapították, hogy a pincék pára- és nedvességtartalma, talajvízszintje olyan mértékű, hogy az nagy mértékben megnövelte a vezetékek korrodálásának veszélyét.

A gyors beavatkozás érdekébe felvették a kapcsolatot az érintett polgármesteri hivatalokkal, kezelő szervezetekkel és mindent elkövettek a biztonságos ellátás és karbantartás érdekében.

Később ismét megkeresték a kerületet és a 22-ből 4 kivételével sikerült olyan megállapodást kötniük, amely lehetővé teszi, hogy egy 15.- Ft./fm + 200.- Ft. kiszállítási díj ellenében a Gázművek egy úgynevezett tesztet készít az épület műszaki állapotáról.

A jelenlegi gáztörvény a költség és felelősségi határokat jellemzi, az újonan készülő gáztörvény már hangsúlyozza a tulajdonosi felelősséget. A gázszolgáltató felelőssége a főelzárónál véget ér. Várható, hogy csak a fogyasztó megrendelésére, költségeire és bejelentésére végeznek majd időszakos ellenőrzéseket az új jogszabály szerint. *dr. Barna József* hangsúlyozza, hogy a felmérés nem értékbecslés, hanem mindössze csak egy állapotfelmérés lehet.

Javasolja, hogy e munkába vonjanak be a lakók közül a lehetőleg műszaki végzettségű személyt.

A Fővárosi Gázművek jelenlegi helyzetéről elmondja, hogy az önkormányzati tulajdonú vállalatként működik. Egyszemélyes részvénytársasággá alakulás ez év végéig várható.

Az Elektromos Művek

A napokban 100 éves évfordulóját ünneplő Elektromos Művek képviseletében szólló *Lumer Károly* elmondja, hogy elektromos berendezéseik, hálózatai nem mennek be a lakóépületekbe. Ezek a kapualjbeli öntöttvas kábelvégelzárónál végződnek, és onnan jutnak el a fogyasztóig.

Ez nem az ELMŰ tulajdona, csak a fogyasztásmérők.

A jogszabályok (pl. Energiatörvény) pontosan rögzíti a határozatokat: az ingatlantulajdonos az épületekben levő méretlen fővezetékekért, (felszálló-, körvezeték) a lakásbeli vezetékért a lakástulajdonos a felelős.

A lakóépületek érintésvédelmére vonatkozó rendelete a vizsgálatok gyakoriságát szabályozza. Eszerint az ingatlantulajdonosoknak és a lakástulajdonosoknak a vizsgálatokat minden évben kellene elvégeztetniük. Az érintésvédelem lényeges dolog, mivel annak hibájából már igen sok baleset keletkezett.

Az ELMŰ ebben az évben a lakossági szolgáltatások javítása érdekében egy átszervezést hajtott végre. Ismét létrehozták a fogyasztó irodákat. Két főtevékenységük a fogyasztás mérővel való foglalkozás (mérőcsere bővítés) és a hibák javítása. A lakásban lévő berendezések javítása azonban nem az ELMŰ dolga, csak az egyéb javítások.

A Fővárosi Vízművek

A Fővárosi Vízművek szakértője *Stunder Tamás* elmondta, hogy a Vízművek szintén önkormányzati vállalat, de hamarosan átalakul részvénytársasággá. A vállalat szolgáltatási jogháttára az ingatlan fővízmérőjéig terjed. Azon belül a vezetékhálózat és a berendezési tárgyak felügyelete, ellenőrzése a feladata. A Fővárosi Vízművek nem közvetlenül a lakókkal kerül kapcsolatba, sem az önkormányzati tulajdonú házak, sem a társasházak esetében, hanem (társasházaknál) közvetlenül a társasházközösségekkel. Így a díjszámlázás is feléjük történik. Ettől eltérő gyakorlat azonban kialakult a lakásokba szerelt mellék vízmérők esetében, amikor a kezelővel történt megállapodás alapján a bentlakók vállalták a díj fizetését a Vízművek felé. Ez egy kissé visszás helyzet, mivel nem a Vízművek, hanem a lakóközösség hálózatán marad a lakásba szerelt mérő.

Jövőre a víz- és csatorna használati díjak inflációs mértékű emelkedése várható. Erről azonban jelenleg konkrétabban nyilatkozni nem lehet, mivel majd a jövőbeni tulajdonos gyakorolja az árhatósági jogkört. 1993. augusztus 1-től volt egy árváltozás, amely azonban az ÁFA tartalom 6 százalékról 10 százalékra történt emelkedéséből fakadt.

A Fővárosi Önkormányzat foglalkozik azzal, hogy a 27/1975. évi MT rendelet kiegészítéseként készítsen egy fővárosi szabályrendelet-tervezetet, mivel a kialakult gazdasági változások ez a Fővárosi Vízművek működése a jelen helyzetben nem teszik lehetővé a jogszabályok egyértelmű alkalmazását. A társasház közösségeket érintő víz- és csatornahasználati díjakkal kapcsolatos tudnivalók vonatkozásában elmondja, hogy mivel a Vízművek szolgáltatási kényszerben van: a vízvételezésből a lakosságot nem

G. STEINDL KATALIN

Pillich Ferenc, a tudós gyógyszerész

Sajnálatos módon kevesen ismerik megyénkben Pillich Ferenc (1876-1948) nevét, jóllehet a Simontornyán élő és ott dolgozó gyógyszerész kutatásai révén nemzetközi hírnévre tett szert. Ám érdekes módon – mint azt esetleg gondolnánk – nem egy új gyógyyszer, hanem több, összesen harminc új rovar, iletve növény felfedezése, illetve egy darázsfaj „keresztapasága" fűződik nevéhez. Méghozzá nem is valami távoli, egzotikus vidéken, hanem megyénkben, Simontornyán és környékén. Pillich Ferenc ugyanis 1901-től szabadidejében szenvedélyesen tanulmányozta Simontornya flóráját és faunáját, s ennek eredményeként hihetetlenül gazdag gyűjteményt állított össze. Ez a gyűjtés egyébként ma a Természettudományi Múzeumban szolgálja a kutatókat és az érdeklődőket.

Az emléktábla
G. Steindl Katalin alkotása

A tudós entomológus – rovarász – születésének 120. évfordulója alkalmából szombaton emléktábla került a simontornyai patika falára: az avatóbeszédet Takács Mária, a simontornyai vármúzeum igazgatója tartotta. A temetői sírhelyen dr. Móczár László nyugalmazott egyetemi tanár, a Magyar Rovartani Társaság képviselője helyezett el koszorút. S aki pedig szeretne bepillantani Pillich Ferenc entomológiai munkásságába, az megtekintheti a gyógyszertárban azt a kiállítást, melyet Mészáros Ferenc, a Természettudományi Múzeum osztályvezetője ajánlott az érdeklődők figyelmébe. *–szá–*

TOLNAI NÉPUJSÁG 1966 IV. 1.

gének tagja lett *Csintalan Sándor, Földes György, Gál Zoltán, Keleti György, Kiss Gábor, Kósa Ferenc, Kovács László, Kovács Pál, Lendvai Ildikó* és *Vargáné Kerékgyártó Ildikó* is.

tos eszközként", a választások előtti szövetségesként kezelné a szakszervezeteket. Nyomatékkal figyelmeztetett arra: az MSZP bizalomvesztésének egyik oka, hogy nem sikerült

Suchman távozóban – „könnyűnek találtatott"?

„ahibitevékenység", ő azonban ebben nem versenyképes. Az általa képviselt koncepció sokkal jobban érvényesül, amióta nem vesz részt a kivitelezésben. „Bár így másé a dicsőség, de a hazáé a haszon" – mondta. A Horn Gyulát máskor keményen kritizáló politikus érvekkel alátámasztva vette védelmébe a miniszterelnök törekvéseit, s azok támogatására ösztönzött mindenkit.

A tisztújítás két vesztesét, Vitányi Iványt és Csintalan Sándort arról kérdeztük, hogyan könyvelik el magukban a „lefokozást".

Vitányi: – A kudarcot folyamatosan, s nem most éltem meg. Mától visszanyertem értelmiségi alkotói szabadságomat. Továbbra is hiszem, hogy az MSZP-nek van esélye befolyása növelésére. Elsősorban az ifjúságra kellene figyelnünk.

Csintalan: – Büszke vagyok

G. Steindl Katalin

Reps: kerámia faldekoráció

(Delezsál felv.)

1966. jan. 22 Képes újsány. Kétköznapjaink művészete c. cikkről

G. Steindl Katalin iparművész

Repr: Előtérdiszítő kerámia

Az V. Orsz. Iparművészeti Kiállítás anyagából

1966. jan. 15. Magyar Hírek

Pest-Buda 1977

Steindl Károly

Pest. Ar.

1818. I. 11. inas 1816-tól számítva 6 évig Schwartz Györgynél. 1829-ben mester, egy diadémból, fülbevalóból és egy „orosz" gyűrűből álló remekrajzát Schmidt Ferencnél készítette el. 1829. május 3-án rajzát elfogadták, remekét: egy gyűrűt és egy arany szelencét Kierer Lipótnál készítette el. 1829. VIII. 9. mester. 1831. II. 12-én kapott polgárjogot. 1839-ben műhelye Schlangengasse 42. 1842—43. főcéhmester. 1852-ig említve. *Inasa:* 1831. I. 3. Kronberg Ágoston 6 évre; 1831. IV. 20. Reisinger Ferenc 6 évre; 1836. III. 13. Sältz János; 1837. VIII. 22. Haber János.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Haubt-Protocol... 1829. III. 8., 1829. V. 5.; Horváth H.: 252. p.; Wegweiser 1839., 1842., 1843.; Kapossy János: Magyarországi ötvösök; BFL IX/14. Meisterbuch 1829. VIII. 9.; A. B.: 31a., 42., 44a., 44. p.

141

Kehely
Felirata: „Sz. J. Ap. Kö. 1. ö. Lev. I. R. I. V. A. Jézus Krisztusnak vére tisztíta meg minden bűneinktől." A talp belsejében: „G. R. Ged. Iklad Helységének 1834."
1834
Ikladi ev. templom

141

Tál
1834
M. Nemz. M.

Steindl Katalin ipamüvészeti
főiskolai nőrendék

Szabad Művészet. 1950 IV. 5-6-7 sz.
211-213

V. L.: Sfjusági kegyő- és ipamüvészeti
Riállítás

l. g. Staindl K.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 JUN 1

Neue Zeitung

Katalin Steindl

nohrámnível

Raumplastik für Budapester Altenheim

1021

Kunstgewerblerin Katalin Steindl arbeitet an einer Raumplastik aus Keramik, betitelt „Himmelsrichtungen", die im Foyer des Altenheimes im Budapester 14. Bezirk aufgestellt wird.

Am Tag der Eröffnung erwa
das Warenhaus die Kunden
60 000 verschiedenen Artikeln im
te von 70 Millionen Forint. Im
geschoss waren die Hausfrauen in
Überzahl: Hier wurde eine Lel
mittelabteilung eingerichtet, erg

Unterwegs geknipst

„Bitte, kommen Sie näher, hier finden Sie alles: Porzellan, Krüge und Teller, alte schwäbische Trachtenkleider, wunderschön! Ich habe schon mehreren Tanzgruppen mit verschiedenen Kleidungsstücken ausgeholfen. Oder sind Sie Münzensammler? Nein! Dann vielleicht Farmerjacke mit Hose oder Rock? Oder bitte hier, alte Spinnräder, Kaffeemühlen, alte Bilder? Stöbern Sie nur ruhig, Sie finden bestimmt, was Sie suchen!"

So empfing mich der Besitzer eines Altwarenladens in Harost/Dunaharaszti, wo wir einige Minuten anhielten. Warum? Was auf den Fotos zu sehen ist, steht vor dem Laden und fällt jedem Autofahrer sofort auf. Wahrscheinlich rechnet der Altwarenhändler gerade mit dieser Tatsache. Denn hinter uns hielten noch mehrere Autos. Das Angebot ist aber auch wirklich reich und nicht alltäglich!

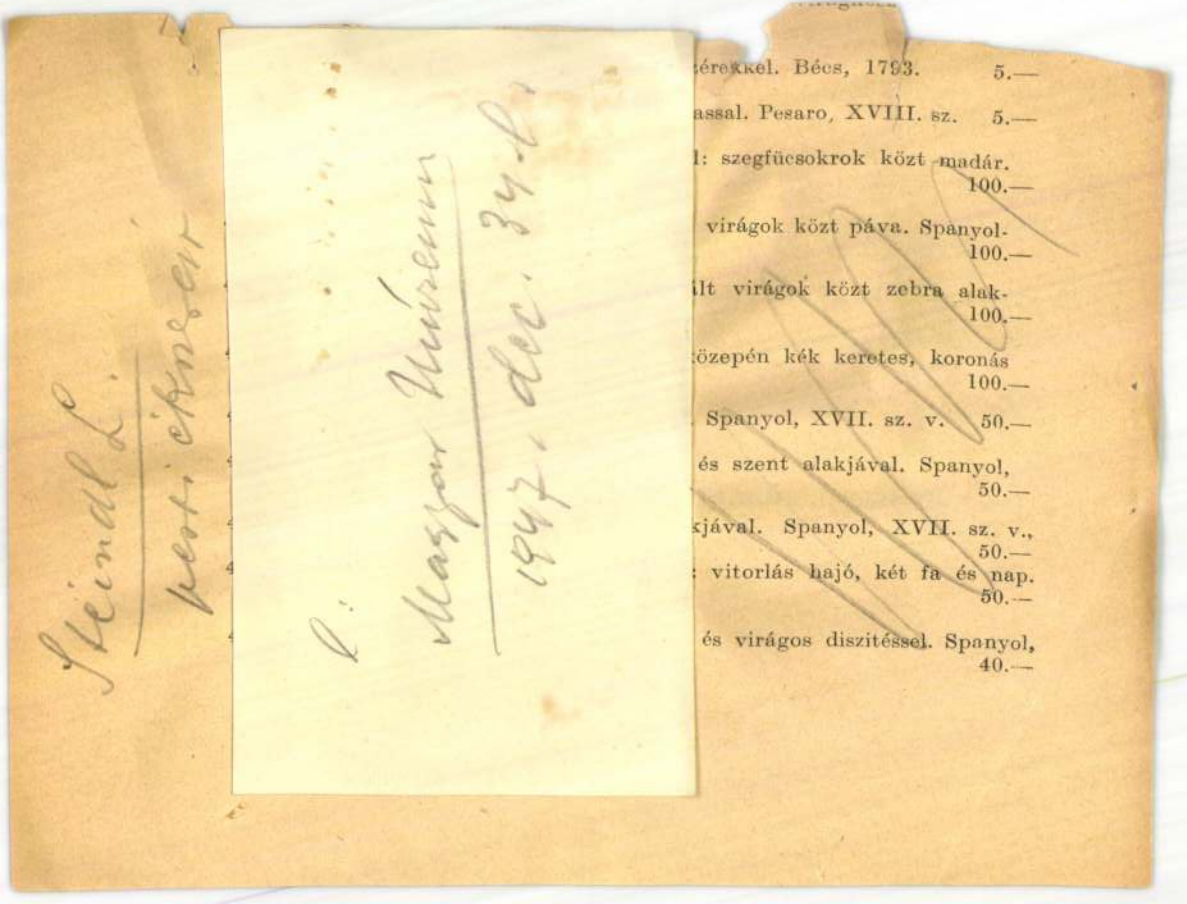

Steindl L.
pestiékszer

l: Magyar Múzeum
1947. dec. 34-l.

…érekkel. Bécs, 1793. 5.—

…assal. Pesaro, XVIII. sz. 5.—

…l: szegfücsokrok közt madár. 100.—

… virágok közt páva. Spanyol- 100.—

…ilt virágok közt zebra alak- 100.—

…özepén kék keretes, koronás 100.—

… Spanyol, XVII. sz. v. 50.—

… és szent alakjával. Spanyol, 50.—

…kjával. Spanyol, XVII. sz. v., 50.—

… vitorlás hajó, két fa és nap. 50.—

… és virágos diszitéssel. Spanyol, 40.—

376. TALPAS KANNA, fajansz, szines virágokkal. Milánó, XVIII. sz. 5.—

377. PATIKA-EDÉNY, majolika, kannaidomu, kék diszitéssel. Savona, XVII. sz. 10.—

378. HAT TÁNYÉR, porcellán, szines virágokkal és kosárfonásos peremmel. Bécs, XVIII. sz. 40.—

379. KÉT TÁNYÉR, porcellán, kék-piros-arany virágdiszitéssel. Kina, XVIII. sz. 15.—

380. TÁNYÉR, porcellán, kobaltkék diszitéssel. Kina, XVIII. sz. e. 10.—

381. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, Zwibel-mustrás diszitéssel. Meissen, 1760 k. 10.—

382. MÁRTÁSCSÉSZE, porcellán, csónakalaku. Bécs, 1780 k. 5.—

383. BOROSKORSÓ, majolika, kék diszitéssel. Olasz, XVIII. sz. 5.—

384. LEVESESTÁL FEDŐVEL, fajansz, sárgás mázzal. Olasz, XVIII. sz. 10.—

385. LEVESESTÁL FEDŐVEL, fajansz, kékes mázzal. Olasz, XVIII. sz. 10.—

386. LEVESESTÁL FEDŐVEL, fajansz, kékes mázzal. Olasz, XVIII. sz. 10.—

Steindruker L.

Budapest. T. 3422.

E lapon fölül Tunnel mit doppelter Passage, alól pedig Tunnel mit einfacher Passage szemlélhető a budai oldalrol felvéve. Felirata:

Projectirter Tunnel
durch den Festungsberg in Ofen.

alól balra: L. Steindruker del.
jobbra: Perlaska sc.
legalól középütt: Beilage zum Spiegel.

Am., mér. az al. 25.3: 17.5 cm.

77-92-20.

neje **Fröhlich Margit sírtáblája (epitáfiuma) 1622-ből.** Felső tábláján: Grab Schrifft Des E. N. W. Hern Hans Greiffenzweig Weiland Rahtesuernandten und der Tugentreichen Frauen Margareta Frelichen A° 1622. Képén Krisztus mint itélőbiró szivárványon ülve, alúl az üdvözültek és elkárhozottak csoportjával. Ez alatt domborművű léctagon: APOCAL. 14. *Beati mortui qui in* DOMINO *moriuntur.* A sírtábla alsó függelékén papirlapra nyomtatott verses szöveg. A bártfai Szent-Egyed-templomból, ahonnét azt a templom legutolsó renoválása alkalmából kihelyezték. — **Dombormű,** fából faragott, a Szirmay-család festett cimerével. XVIII. száz. Az *olysói* rk. templom letéte. — **Palocsai Horváth László** és *palocsai Horváth György* arcképe, (egy fogadalmi képnek része), olajfestmény 1761-ből. A *palocsai* rk. templom letéte. — **Palocsay Krisztina arcképe,** olajfestmény 1761-ből. (Egy fogadalmi képnek része.) A *palocsai* rk. templom letéte. — **Királyajtó,** fából faragott és festett. Medaillonjaiban az angyali üdvözlet s a négy evangelista. XVII. század. A *sasói* gk. templom letéte. — **Kép,** szárnyas oltárról, olajfestmény. Lapján egyfelől a keresztre feszített Szent-András, másfelől Szent-Bertalan. XVI. század. Az *arany-pataki* rk. templom letéte. — **Antipendium,** sokszinű selyemből és aranyfonálból szőve. Lapján 10 sávban ellipszisidomú

Steinecker Antal

díszek s virágok. XVIII. század. A *girálti* ág. ev. templom letéte. — **Kép,** olajfestmény. A felfeszített Üdvözitő s a tizezer vértanút szimbolizáló tíz szent tüskékre hányva. XVII. század. A *rokitói* rk. templom letéte. — **Fali óra,** vert domborművekkel és zománcos lapocskákkal diszített sárgaréz-lemezből. A számlapon bevésve a mester neve: *Antonius Steinecker.* Az inga súlyzója Noé galambját ábrázolja, csőrében az olajággal. XVIII. század. A zbo-rói várkastélyból származik.

A mennyezetre akasztva:

Örökmécs, sárgaréz-lemezből. XVIII. század. A *galbatói* rk. templom letéte.

Mih Sáros

Steiner

Rudolf trénörökös
az 1885. évi orsz. kiállvédnöke. plakett

Szeged 1917

3882 sz. kiadási csekkszámla terhére

junius hó 25-én. A miniszter rendele-

szteri osztálytanácsos.

los másolat hiteléül:

s.hiv.igazgató.

Steiner, festő

Művészet, 1903. II. 328-330.

B.J.: Az első Mü-Kiállitás...

Steiner, festő

Honmüvész, 1834. 428-429.

Pesti vizsgáló.

Steiner Abrahám

ötvös 1640
1645.

laid

Mih. Pozs. 118

Della Pietra Steiner Antal: Arckép

tünő elnöke, dr. Herény-Gotthard István elnök-

Meyer Sándor: A legyőzött sárkány

Steiner Antal (Della Posta)

Sopron

Művészet, 1940

V. évf. 32. sz. 51. o.

Kis hír: Soproni képzőművészeti kör kiállítása.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Steiner Antal

1966 ÁPR 2

Minden külön értesítés helyett fájdalommal tudatjuk, hogy

Steiner Antal

festőművész

68 éves korában a budapesti klinikán elhunyt. Temetése folyó hó 23-án, szombaton délután 5 órakor lesz a soproni Szent Mihály temetőben.

Felesége és a gyászoló rokonság.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

19.. APR 28.

Köszönetnyilvánítás.
Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik

Steiner Antal

festőművész elhunyta alkalmából gyászunkban együttérzésüket fejezték ki, és utolsó útjára elkísérték.

Felesége és a gyászoló család.

rekeket passzív és aktív pihenéssel.

— Mit csinálnak a gyerekek a pihenőidőben?

— Aktív pihenés esetében,

Steiner Anton

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 MÁJ 13.

NEUE ZEITUNG

dung fanden.

1021

Der Soproner Kunstmaler Anton Steiner, der vor zwei Jahren sein 50jähriges Berufsjubiläum feierte und langjähriges Mitglied des Ungarischen Künstlerfonds war, ist kürzlich im Alter von 68 Jahren entschlafen. Steiner studierte in jüngeren Jahren in München, Wien, Dresden, Rom, Florenz und Neapel; seine Arbeiten sind nicht nur im In-, sondern auch im Ausland bekannt.

*

Weiterentwicklung, über Ziele und Möglichkeiten, hat sich in letzter Zeit noch mehr gesteigert. Eine Reihe von Ereignissen und auch die ermutigende Politik der Partei und Regierung regten dazu an. Und es ist gut, dass es diese Bewegtheit, dieses Politisieren

können *eine der Trieb-*

A Soproni Képzőművészeti Kör 1929/30-i egyesületi éve. A *Soproni Képzőművészeti Kör* 33. egyesületi éve is a régi hagyományokhoz híven, munkával telt el. Sajnos, az általános gazdasági válság erősen mutatkozik a közönség érdeklődésének megcsappanásában, annyira, hogy a Kör tagjainak fokozottabb energiát kell kifejteni eszméinek elérésére. Az idei, immár 23. *kiállításon* a vidéki nívót messze felülmúló anyag került bemutatásra. A vásárlókedv igen lanyha volt és a látogatás is alatta maradt az eddigi eredményeknek. A Kör idén is tartott kurzusokat, és pedig művészettörténeti tanfolyamot Sopron és környékének megismerésére, ezt *dr. Csatkai* Endre művészeti író tartotta, aktkurzust művészei számára és egy továbbképző kurzust a helybeli díszítőiparosok számára, melyet *Steiner* Antal festőművész vezetett. A nagyközönség számára tartott előadássorozatba *dr. Kőszegi* László professzor illeszkedett ezidén be *„Amiről a modern művészet magyarázói megfeledkeznek"* című tanulmányával. Az egyesület szakcsoportja, a *Fotoklub*, szorgalmasan tartott összejöveteleket és egy nagyszabású kiállításon önállóan is bemutatkozott. A nyáreleji közgyűlésen a tisztikart majdnem teljességgel megválasztották, új titkárt kapott az egyesület, a betegsége miatt leköszönt *Mühl* Gusztáv helyébe *dr. Csatkai* Endre személyében és új háznagy lett *Baumann* Béla szobrász.

CORVIN-LÁNC, CORVIN-KOSZORÚ,
CORVIN-DÍSZJELVÉNY

A szerkesztésért és kiadásért felel: Dr. Gyöngyösi Nándor.
Hornyánszky Viktor R.-T. m. kir. udvari könyvnyomda, Budapest. 87,272.
Felelős vezető Hornyánszky Viktor.

KÜLFÖLDI SAJTÓSZOLGÁLAT
FIGYELŐSZOLGÁLATA
Budapest, VI., Dalszínház u. 1.
Telefon 227-651
Győr-Sopronmegyei Napló, Győr, 1951 SZEP 18.

Steiner Antal festő

276

Megyénk képzőművészeinek nagy fejlődéséről tanúskodik a győri kiállítás

A vasárnap délelőtt Győrött megnyílt Képzőművészeti Kiállítás kétségtelenül nagy lépést jelent előre megyénk képzőművészetének fejlődésében. Elsősorban azért, mert dolgozóink a kiállítás révén is megismerkedhetnek és mindinkább a maguk ügyének tekinthetik a képzőművészetet is, mint ahogyan — a könyvnapok eredményeiről megállapítva —, az irodalmat már magukénak tekintik. Nagy eredménye a Képzőművészeti Kiállításnak, hogy megyénk képzőművészeinek legnagyobb része elindult már **a szépen halad azon az úton, amely a szocialista-realista képzőművészet kialakításához vezet,** vagyis hogy az embert nemcsak élethűen ábrázolja olyannak, amilyen a valóságban, hanem olyannak is, amilyenné lennie kell. Emellett képzőművészeink zöme, mint ez a kiállítás várakozáson felül gazdag és változatos anyagából kitűnik, — közérthető művészi kifejezés felé fordul, ami azt is jelenti, hogy képzőművészeink is első és legfontosabb feladatuknak azt tekintik, hogy arccal a dolgozó nép felé fordulva, neki alkossanak és az ő szolgálatába állítsák tudásukat és tehetségüket.

A kiállításon a hivatásos művészek mellett helyet kaptak az új, **a dolgozó nép sorából feltörő tehetségek is,** bár nem olyan mértékben, mint ahogyan ez várható lett volna. Például feltűnően kevés a kiállításon a vagongyári képzőművészeti szabadiskola növendékeinek munkája, pedig a mult év őszén megrendezett kiállításuk azt bizonyítja, hogy **komoly tehetségek vannak közöttük,** akiknek fejlődését dolgozóink szívesen kísérnék figyelemmel és műveiket szívesen látták volna ezen a kiállításon is. Ezeknek a tehetségeknek nem szabad elkallódniok, de rajtuk túlmenően, fel kell kutatni és **fel kell karolni megyénkben a munkásság és a dolgozó parasztság soraiból azokat, akiknek tehetségük van a festészethez, a szobrászathoz.** Népi demokráciánk bőkezűen gondoskodik ezek képzéséről. A most induló művészeket azzal is bátorítani kellett volna, hogy képeik megjelennek ezen a kiállításon is, mert csak így tudjuk biztosítani megyénkben is képzőművészetünk egészséges utánpótlását.

Fontos lett volna a nép fiaiból feltörő művészek felkarolása azért is, mert éppen ezektől az új, fiatal erőktől várja dolgozó népünk azt, hogy átvéve a régebbi művészek tudását és tapasztalatait, és tőlük tanulva, ők viszont arra tanítsák meg őket, hogyan kell a szocializmust építő embert, szocialista építésünk hősi munkáját ábrázolni. A kiállítás talán egyetlen, de nagy hiányossága volt, hogy az ilyen tárgyú képekből keveset mutatott, pedig művészeinkben megvan a készség ahhoz, hogy ezen a téren is nagyot fejlődjenek. Ezt bizonyítja Steiner Antal soproni festő technikailag gyönyörűen megoldott, tartalmában a dolgozókhoz közelálló **„Jelen és jövő újítói"** című alkotása, amely a kiállításnak egyik legszebb képe, valamint a Soproni Vasöntödében készült, a vasöntést ábrázoló műve.

A kiállítás mind művészeinknek, mind azoknak, akik a kiállítást megtekintik, komoly tanulságul szolgál. Dolgozóink láthatják a kiállításból, hogy képzőművészeink minden erejükkel harcolnak azért, hogy **közel kerüljenek a dolgozókhoz, hogy képekben, szobrokban értékeset és maradandót alkossanak a dolgozó nép számára és ezzel hozzájáruljanak kultúrforradalmunk győzelméhez.** Művészeink számára tanulság volt a kiállítás azért, mert újra felhívta a figyelmüket arra, hogy **tanuljanak a szovjet képzőművészektől.** Tanulják meg tőlük, hogy a rajzolás és festés tökéletes tudása nélkülözhetetlenül szükséges a magasszínvonalú alkotáshoz. Tanulják meg továbbá azt is, hogyan kell a nemzeti képzőművészet haladó hagyományait kritikailag helyesen átérezve alkalmazni.

De tanulják meg a szovjet képzőművészektől azt is, hogyan lehet a művész — mint ahogyan a munkás munkaszerszámával, az író tollával, a festő, a szobrász ecsetjével és vésőjével — a békeharc egyre jobb katonája. Érezzék képzőművészeink azt, hogy az ő alkotásaik is csapást jelentenek az imperialista háborús uszítókra, mert az épülő, szépülő élet, a szocialista ember ábrázolása a békét erősíti, új harcokra buzdít, s a béketábor erősödésének, nem pedig a háborús gyujtogatásnak és a népek leigázásának eszközei, mint az imperialisták béklyóiban vergődő művészek.

Művészeink a nagy Szovjetunió tapasztalatainak felhasználásával, a Pártunk programmjában lefektetett művészi irányelvek megvalósításával megyénkben is fokozni tudják azt a szép fejlődést, amelyről a Képzőművészeti Kiállítás is tanúbizonyságot tett.

...vélő ment ag...
...edden, szerdán,
...kön senki nem
...ttek be egy sz...

Mosonmagyaró
...zépparaszt bead... kenyergabonából 194 százalék-
..., árpából 544 százalékra, zabból 220 százalékra teljesítette. Hogy
... község mégjobb eredményt érjen el, még ezen felül 2 mázsa bú-
...t és 50 kiló borsót adott el C jegyre.

Munkában a so... tervbrig...

A SOPRONI PAMUTIPAR dolgozói hét ... ottak. Ezek közül három a szövőde termelésének emelését, a ...éphatásfok növelését, az állási-idő és 100 százalékon alull tel...sítmények számának csökkentését tűzte ki célul. A másik négy ...rigád egy-egy súlyponti kérdés megoldására vállalkozott. A ...ervbrigádok már eddig is számos értékes javaslatot nyujtottak ...e. A munkaügyi tervbrigád második ülésén 10 javaslatot tár...yalt meg, amelyek között szerepel az is, hogy a „Komszomol"-...eremben a vetülékfonalas ládák helyett szögestáblát használja...ak, mert az áru kevésbbé piszkolódik ezzel a módszerrel.

A SOPRONI VASÁRUGYÁR tervbrigádjai első ülésük óta ...ginkább a Gazda-mozgalom kiszélesítése érdekében tettek ja...aslatokat. A Vasárugyárban sok olyan hulladék található, ame...et más üzemben jól lehet használni. A tervbrigádok első fel...latként azt jelölték meg, hogy felkutatják a felhasználható hul...adékokat és azok gazdaságos felhasználására javaslatokat tesz...ek.

A SOPRONI SOTEX-gyárban is hét tervbrigád alakult. A ...rigádok üzemrészenként végzik munkájukat. A műhelyben fel...atok vannak, amelyekről a dolgozók megtudják, hogy melyik ...ervbrigádnál és hol kell benyujtani a terv teljesítését elősegítő ...avaslatokat. Az üzem tervbrigádjai ma közös megbeszélésre ...önnek össze. Megtárgyalják a dolgozók javaslatait. Különösen a ...zövőde és a fonóda tervbrigádja hoz erre az értekezletre sok ... javaslatot. E brigád tagjai is szoros kapcsolatot tartanak az ...zemi tervosztály vezetőjével és ennek eredményeképpen világo...an látják a feladataikat.

---

34 hálószoba elkészítéséhez szükséges anyagot takarítottak meg eddig a Cardo bútorgyár dolgozói

A Cardó bútorgyár udvarán ...almas rakásokban áll a sok ...nyag, amelyből bútorokat ké...tenek az üzem dolgozói. A ...szerűen felszerelt üzemben ...lagrendszerben gyártják a ...orokat. A nyers deszka elő...r a szárítóba kerül. Innen a ...bász-műhelybe. Mire az anyag ...igjárja az összes üzemeket, ...lakul a deszkaszál izléses, ...dern bútorokká.

Nagy érték a faanyag, — jól ...lják ezt a bútorgyár dolgozói. ...ért küzdenek egyre nagyobb ...vel a takarékosságért, ezért ...lesítik ki anyagtakarékossági ...zgalmukat. — Leginkább a ...bászműhelyben lehet takaré...skodni. Az üzemrész dolgozói ...yre több észszerűsítést alkal...znak az anyag darabolásánál. ...dolgozók minden darabka fára ...yáznak. Ezért vezették be az ...yéni megtakarítási számla...dszert. Az egyéni számlák el...ndják, hogy bútorlapnál 1.479 köbmétert, furnirlapnál 221 négyzetmétert takarítottak meg a dolgozók. A megtakarított anyag 3 és fél hálószoba elkészítéséhez szükséges. A szabász-műhely szép eredményéhez nagy segítséget adott Pataki Sándor elvtárs, üzemvezető észszerűsítése, amely szerint minden alkatrészt külön rajzolnak le és szabnak ki. Így elkerülhető a selejtes, csomós darab, amelyet el kell dobni, vagy kisebb alkatrészek leszabásához lehet csak felhasználni.

Nemcsak a szabászműhelyben, de az üzem többi részében is fejlett az anyagtakarékossági mozgalom. Összevetve az eredményeket, a Cardó bútorgyár ebben az évben annyi anyagot takarított meg, amennyi 34 hálószobabútor elkészítéséhez szükséges. Az üzem dolgozói büszkék az elért eredményekre és mégnagyobbak eléréséért küzdenek.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Steiner Antal.

NEUE ZEITUNG
1964 APR 10

1021

„Das Schicksal der Menschen"

In einer *New-Yorker* Ausstellung, in der wertvolle Ölgemälde und Skulpturen *„alter und moderner Meister"* besichtigt werden konnten, war neben einer prächtigen Skulptur des berühmten französischen Bildhauers Auguste *Rodin* auch ein farbenfrohes Blumenstilleben des hervorragenden ungarischen Meisters der Palette, Mihály *Munkácsy*, zur Schau gestellt, des weiteren eine wundervolle Skulptur der französischen Tragödin

Die Terrakotta-Büste des Soproner Malers Anton Steiner, geschaffen von dem Bildhauer László Alexovics in Győr

Sarah *Bernhard*, von der nur wenige wussten, dass die grosse Bühnenkünstlerin auch als Bildhauerin Erfolgreiches schaffte. Bemerkenswert ist, dass in der obigen Ausstellung — wie im Katalog eine Reproduktion beweist — auch eine beachtenswerte Arbeit des Soproner Kunstmalers Anton *Steiner* zu sehen war. Sein Ölgemälde *„Das Schicksal der Menschen"* stellt inmitten von Perlenkètten, goldenen Armspangen, Goldpokalen, Goldmünzen, Fürstenkronen, rostigen Hand- und Fuss-Schellen zahlreiche grinsende Totenköpfe dar... Das phantasiereiche Bild befindet sich derzeit im Besitz eines USA-Millionärs.

Anton *Steiner* — ein schaffensfreudiges Mitglied des Ungarischen Künstler-*Fonds* — *beging* jüngst sein 50jähriges Berufsjubiläum. Aus diesem Anlass wurden ihm viele Ehrungen zuteil. Der Jubilar studierte in jüngeren Jahren in *München, Wien, Dresden, Rom, Florenz* und *Neapel;* seine Arbeiten sind nicht nur im In-, sondern auch im Ausland bekannt. Steiner ist Mitglied des *„Soproner Kunstvereins"*, den sein Vater — akademischer Maler weiland Rudolf Steiner — im Jahre 1896 gründete.

Ignaz Schiller
Sopron

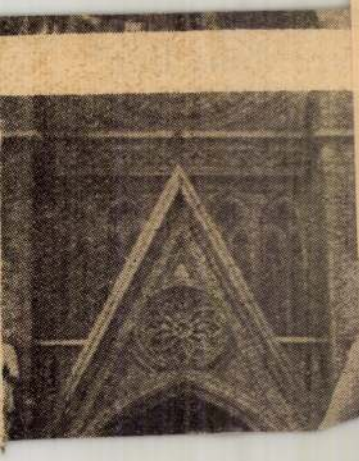

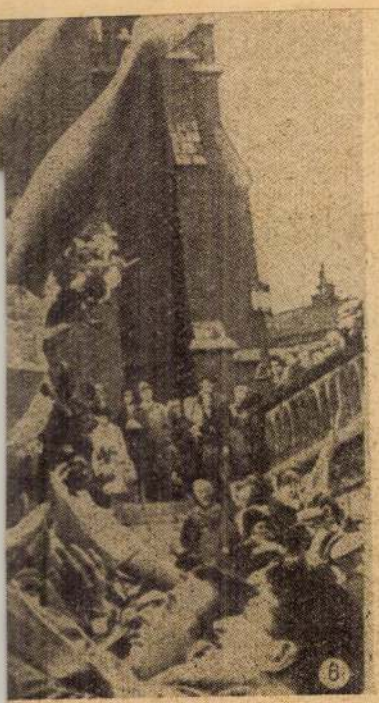

11. Telefon: 221-285, 220-807. Verlag:
t jedes Postamt und jeder Briefträger

Della Pietra Steiner

Antal ifj

miniatür festo Sopronban

ivod

Müvesiet 1937. 7 n 67 l

Della Pietra Steiner
Rudolf fia.

DIE SÄNGER-HALLE DES IV. DEUT

Steiner Antal

Magyarság képes mell
1939 január 17

Steiner Antal festőműnéz-tertnér

Szálasi arcképe ???

Steiner Antal

budai (faber ferrarius)
kovácsm
XVIII. sz.

Miller J. F.

Epitome 167. l.

MOB kvt.
2639.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Steiner Armin 124
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991./

dombormüves sér vár. Tivitelei 1904, terv. Hausmann A.

ekhez irt levélben egyenese
nevezi /2:11/. A ref66ormátus
ismerések alapján a gyermek
körülmetélésben is nyolcnap
részesiteni./ De természete
is, mivel az ujszövetségi k
sőt az "egész háznép" /Ap.

Reformátoraink állásfo
kiszolgáltatásának módját i
hagyta a római katolikus gy
liturgiát, Kálvin pedig a l
és alkalmazta. Elvetette a
/az olaj, nyál, kenőcs, só,
de a keresztelő medencét, a

Steiner A és F

ércárn- és cinkdeszit-
mény gyára

l.

Ráth György 1896

206. l.

604. Ismer

A XIX. s

Pázmándy Dénesné.

Derékig, kissé balraforc
és simára lefésült haját k
szemöldöke fekete, szeme ba
elől ránczos, ujjai pedig puf
éke fekete gyöngyből valók

Elefántcsont-miniature, mé
604. — Értéke 20 K. — Véte
múzeumból. — A megszerzésére
lapon az 593 lelt. sznál. — Átvéte
— Átvételi jegyzék 63. — Az át
április 8-iki 14895 sz. leirat (159

Steiner Jónef építén

Tér és Forma, 1932

V. évf. 239-248.o.
Dr. Bierbauer Virgil: A Lovered építész és a családi ház.

Steiner Dezső

Steiner Dezső műhimző-iparos.
IV. Váci-u. 16. 380-434

Bptávb 1940 szept.

1233. Velen

A XV.

Niccolò Tron doge.

Vállig látható, szembe
takaró camaurát visel. Bajusz
brokát, palástjának felső g

Terracotta-szobor, maga
— Vétetett 1895 július 18-án
1076·40 K-án. — Elszámoltat
895). — Az elszámolásra nézv
november 28-iki 61301 sz. mi
lást jóváhagyta az 1900 nove
az 1901 augusztus 26-iki 37

Jegyzet. L. az 1896-iki l
— Preisliste N°. 19.

III 3-

Pl.

Vét. 1895.

KULCSÁR JÁNOS:

KÁPTALANDOMB

Itt nem dudálnak lázas gépkocsik,
csupán szelíd szerelmespárok járnak,
s parfőmje minden szép, elizzott nyárnak
emlékező utcákon álmodik.

Platánok szőnek hímes, hűvös árnyat
a mélybe süllyedt, régi ház-sorig.
Szellők kezében zsong a Rába-híd
(feszített húr) melódiát a tájnak.

Zihálva zúg a vár-torony harangja;
nehéz szavával újra felkavarja
múltunkba-mállott századok porát.

Regék zizegnek szél-cibált levéllel . . .
— Lenn már a város új csodákat érlel:
merész utódok száguldó korát!

RIADÓ az őrsön

Ezerkilencszázötvenhat májusának egyik nyomott hangulatú estéjén, a Kocka-erdő tájékán, Fácánosligettől kissé északnyugatra piros rakéta sistergett a magasba. Szállt, szállt hosszúkás tűzcsóvaként, útján jól észrevehető ívet kanyarítva, aztán elérte csúcspontját, lobbant, roppant és szétnyílt, mint a rózsa. Millió és millió szikraszirmot szórt szerteszét, s azok csillogva, villogva hulltak a föld felé. Néhány másodperc telt el. S akkor újabb rakéta röppent az erdő fölött gyülekező felhők felé, mintha csak riasztani akarná őket fényével.

. . . Atamán, a nyomozókutya már alkonyatkor érezte az időváltozást. Egész délután fülledt meleg volt, a mozdulatlan levegőtömeg valósággal rátelepedett ember és állat mellére. A határőrök bágyasztó álmossággal küszködtek a figyelőállásokban, s cserepes ajkukat nyalogatva kívántak kevéske hideg vizet. Atamán órák hosszat heverészett a kutyaház árnyékában, de napnyugta felé finom szimatával már megérezte az Alpok felől áramló, ember számára még észrevehetetlen, friss levegőrétegeket, amelyek szélvihart jeleztek. A kutya nyugtalan lett, s fel alá járkált néhány négyzetméternyi, magas drótkerítéssel határolt ketrecében. Nyújtottan morgott és szép, hosszúkás farkasfejét olykor-olykor magasra tartva vakkantott. Aztán a levegő valóban megmozdult, a fák bólogatni kezdtek, s a feltámadó szél komor fellegeket hozott Nyugat felől. Mire késő este lett, a szél jócskán megzörgette az ablakokat, fütyülve nyargalt, s karikákba kavarta az utca porát. Néhány esőcsepp súlyosan koppant a háztetőn, de

Steiner Antal festőművész, Sopron

Most fejezte be a soproni piacot ábrázoló képét. Készülő új képe tereferélő kapuvári menyecskéket ábrázol. Teljesen mentes attól a beállítástól, amelytől sok régi nagy sem tudott szabadulni, hogy „népi" témát hangsúlyoz. Elsősorban embereket mutat be a maguk természetes környezetében s megörökíti a ma már kiveszőben lévő szép kapuvári népviseletet.

Egy másik vásznon már látszódnak a Vegyétek el tőle! című kép körvonalai. Az atomerőt kezében tartó halált látjuk itt, amely kizárólag a maga céljára, a pusztításra akarja az emberiség legnagyobb fizikai erőforrását felhasználni. Steiner Antal művészi hitvallásának lényegét így foglalja össze:

— Nekünk művészeknek különös kötelezettségeink vannak. Az én tudásom nemcsak az enyém, hanem a közé. Aki ezt nem érzi át, lehet nagyon jó festő, de nem mai művész.

„Tereferélő kapuvári menyecskék". Steiner Antal készülő új festménye. Az alakok határozott térbeni elhelyezkedése, természetessége újat jelent az eddigi „népi" témákkal szemben, ahol csak kevés művész tudta magát visszatartani a lekicsinylő, vagy érzelgős beállításoktól

Kisalföld 1958 XII. 25

vészeti szakosztályának előadásai

képekkel illusztrált előadást tartott a drezdai képtárról. A világ harmadik képtárának bemutatása komoly élményt jelentett a közönségnek. Az előadást mintegy száz, főleg színes reprodukció vetítése egészítette ki.

A szakosztály működése, kiállítások rendezése, előadások tartása jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy a képzőművészeteket népszerűsítsük, s az érdeklődőkben a művészi ízlést, s a magasabb művészi igényt minél nagyobbra növeljük. További sikert és jó munkát kívánunk a szakosztály működéséhez, amely megédemelné, hogy egy jobb vetítőkészülék álljon rendelkezésére. Reméljük, hogy a társulat központja figyelembe véve a képzőművészetek iránt az utóbbi időkben megnövekedett érdeklődést, segítségére siet a győri társulatnak, hogy fontos és szép munkáját minél nagyobb sikerrel végezhesse.

Kisalföld 1958 XII. 25

Steiner Endre

Steiner Endre Ausztráliában élő szobrászművész alkotásaiból rendez kiállítást a Csepel Galéria. A tárlatot november 4-én hétfőn délután öt órakor dr. Randé Jenő, a Magyarok Világszövetségének főtitkára nyitja meg.

Magyar Nemzet 1985. XI.2.

STEINER REZSŐ 1854- 1945. /DellaPietra/

festő, született Fertőfehéregyházán. Sopronban élt. Bécsben tanult festeni a bécsi akadémián 1880-tálas évek végétől egész haláláig ott maradt. Főleg arcképfestéssel foglalkozott. Oltárképei a veszprémi és győri egyházmegye több templomában van. Sopronban élt és mint arcképfestő szerzett hirnevet. 1897-ben megalapitotta a Soproni Képzőművészeti Kört.

1919-ben Ágoston Ernő, Storno Ferenc és Steiner kaptak megbizást a május 1-i plakátok elkészittetésére. Steiner szines krétarajza a Liszt Ferenc Muzeum tulajdona. Modellje egyébként Antal nevü ma is élő festő fia volt.

A Röttig Romwalter nyomda a ma államositott egyetlen nyomda, a győri nyomda fiókja.

Soproni Muzeum

Gábor Imréné
részére küldte
a Pásztóst. Int.-be
Csatrai

Steiner Rudolf Rerső +1945

Ágoston Emő

Storno Perenc

Steiner Endre

Steiner Endre szobrászművész kiállítását Randé Jenő, a Magyarok Világszövetségének főtitkára nyitja meg november 4-én, a Csepel Galériában (XXI., Tanácsház tér 3.).

Magyar Nemzet 1985. X. 25.

STEINER 1. *Fülöp*, festő, * Pest 1812, u. o. és Münchenben tanult s a negyvenes években Pesten arcképeket, tájképeket állított ki.

E. G. II. 473 l.

Steiner

festő.

A „Honmüvész" az 1834-iki pesti „mükitétel"-ről szólva felemlíti, hogy azon ki voltak állítva Steinertől arc-, táj- és hollandi képek.

Müvészet, 1903. 330. l.

Steiner

Pestö

arc-tag, és holland. Eger

Munkitétel Pesten. Hornmüvész

1834. 429 l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

Tolna m. Népújság

1973 MÁR -4

Steiner Gábor
(8 éves)

1021

A Babits Mihály megyei művelődési központ gyermek-rajzszakkörének munkáiból. Steiner Gábor 8 éves: Farsang

Ügyeletek

ORVOSI ÜGYELET: Szekszárdon, a Hunyadi u. 2. szám alatti gyermekkörzeti orvosi rendelőben állandó orvosi ügyelet van, naponta este 7-től reggel 7-ig. Az ügyelet ünnepnapokon napközben is tart. Kiterjed Szekszárd városon kívül Szálka községre is. Telefon: 12—122.

Dombóvárott a központi orvosi ügyelet látja el a betegeket. Az ügyelet helye a kórház bőrgyógyászati szakrendelési helyisége. A körzeti orvosok este 7-től, illetve az ünnepnapokon csak az ügyeleti helyen találhatók. Házhoz hívás is itt jelenthető be. Telefon: 13—67, vagy a 14—62 telefon 188-as mellékén.

Tengelic, Szedres, Medina, Sióagárd és Kölesd körzetében dr. Szele Miklós ügyel (Kölesd, telefon: 21.).

ÁLLATORVOSI ÜGYELET Szekszárdon, a hétvégi állatorvosi ügyeletet dr. Bertha Béla (Szek-

A rádió és a televízió műsora

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Jó reggelt, vasárnap! 10.03: Keress, kutass! Ifjúsági Rádió. 11.00: Óvodások dalkincse. 11.10: Játékdalok. 11.15: A félelem és belenyugvás regénye. Károlyi Amy verseskötetéről. 11.25: Beethoven-matiné. Kb. 12.10: Édes anyanyelvünk. Kb. 12.15: Versek. Kb. 13.00: Egy korty tenger... Kb. 13.10: Operettdalok. 13.29: Rádiólexikon. 13.59: Schubert: c-moll szonáta. Op. post. 14.28: Párizsi levél. 14.38: Renata Tebaldi éne-

OSZTRÁK TV

1. műsor:

16.30: Kicsinyek műsora. 16.40 Barátom, Ben. Ifjúsági film sorozat. 17.55: Jó éjszakát, gyerekek! 18.00: Sí-randevú Grödenben. 18.30: Az orvosi gondolkodás történetéből. (9.) 19.30 Tv-híradó. 19.40: Sporthírek. 20.15 Keresd a nőt. Tévéjáték. 21.50 Sporthírek, Tv-híradó.

2. műsor:

15.00: Közvetítés Bratislaváb

Steiner György Kassai tollkötőmester,
1583.

Archaeologiai Értesítő
XXXVIII., 1918–1919., 115.

Kemény Lajos: Kassai adatok a
viselet történetéhez.

Steiner Gyula

szobrász

BERLINI HÍREK. Az idei nagy berlini kiállítás magyar osztályának, amelyet Térey Gábor dr. rendezett, jelentékeny siker jutott részül. A sajtó hosszasan foglalkozott a magyar kiállítókkal, a német császár pedig díszes aranyérem-jutalommal tüntette ki a magyar művészi iskolák két igazgatóját, Benczúr Gyulát és Szinyei Merse Pált. Az előbbi nagy, az utóbbi kis aranyérmet kapott.

A magyar festők jó része képviselve volt ezen a kiállításon, oly művekkel, amelyeket már hazai tárlatainkról ösmerünk. Csak egy oly magyar művészt találtunk a kiállításon, aki nálunk teljességgel ismeretlen. Ez egy fiatal szobrász, Steiner Gyula. Két művel volt ezen a kiállításon képviselve. Az egyik Michelangelo szobra, a másiknak címe „Este". Mind a két szobormű szokatlan mértékben kötötte le a berlini kritika figyelmét. Pietsch a Vossische Zeitungban hosszan foglalkozik különösen a „Michelangeloval" s kiemeli a felfogás eredeti voltát. Steiner Budapesten született 1878-ban, 1901-ben Berlinben tünt fel s 1909-ben Párisban a Societé Nationale des Beaux Arts kiállításán egy hatalmas méretű „Lavina" című szoborcsoporttal vonta magára az érdeklődést.

Művészet 1910. 392. l.

Steiner + L. Gyula, szobrász, stb. marad,

l. 746. old.

Steiner

S. 2. *Gyula*, szobrász, * Budapest 1878 s Berlinben és Párizsban tűnt fel erőteljes, részben nagyméretű szobormüveivel (Michelangelo, Este, Lavina).

K. Gy. II. 473 l

Steiner Gyula

zsobrász

kiállitott a Salon Na-
tionalban

Lendvai Károly - Párisi
Levél. Müveszet 1908
273. l.

754.

I

354.

754. Anthoine van Dijck.

Sz. Antwerpenben 1599-ben. † Londonban 1641-ben.

Házaspár képe.

A balról ülő férj nejének jobb kezét fogja és balját felesége székének támláján nyugtatja. Mindketten kerek réteges gallért viselnek és visszahajtott kézelőjük csipkés. A férjnek haja rövid, bajusza és szakálla barna, fekete kabátja brokátból való, derekát csatos öv szorítja és köpenyét bal karján vetette át. Az asszony karosszékben helyezkedett el, balkezében himes keztyüt tart, pártás főkötője csipkével diszes, fekete ruhája magas és kezein arany-karpereczeket meg gyűrűket hord. Az alakok térden alól ábrázolvák, a háttérben piros függöny lóg és balról hegyes vidékre nyerünk kilátást.

Vászon, méretei 112 : 131 cm. — Mündler: VI. 15.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: IV. 24. *A. van Dyck:*

Steiner István
Hobrász

l.

Iparm. isk. ért.
1910-11.

8. tábla

nezsegek milyen természetűek.- Tisztelméltóságodat, hogy e kérdésekre vonatfolyó évi szeptember hó 1-ig irásban méltóztassék.

hivatalok és közintézmények ügyrendje E.1930. sz. rendelet végrehajtásával indultak meg a hivatali nyomtatványok és minőségének egységes szabályozása Sárcaközi közszállitási bizottság is agyméltóságodat, hogy tájékoztató válaas kiterjeszkedni,hogy a hivatali nyomegységesitése,valamint ezeknek megvákintetében tett-e és milyen intézkedévi julius hó 28-án.A miniszterelnök heín s.k. államtitkár.-

vatalos másolat hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

Steiner J.
Kőnyomó

Ferdinand. 10088

Mellig, jobbra, polgári ruhában, mellénye felett rendszalagokkal és keretben. Felirata a kép alatt három sorban:

FERDINAND I.
Kaiser von Österreich.
König von Ungarn und Böhmen etc. ect. ect.

alól balra: Ammerling pinx.
és jobbra: J. Steiner lith.

Kny., alányom., mér. a keretnek 18 : 15.2 cm.

Szn. 45-99.
120-99-19.

Steiner Jenő

építész

Barát-utca 9. sz. bérház, tul.
Steiner Jenő építész, VII. Barát-u. 9.
224-636

Budapest, 1940. sept.

Steiner Jenő

Steiner Jenő aranyáruk nagybani készítője, VII. Wesselényi-u. 13.
423-436

Bptávb 1940 szept.

Szentségház 1509-ből, rozmyói sekes-egyházé VIII. 50.

12 Szerda

13 Csütörtök

14 Péntek

15 Szombat

Az aradi Első temető-kapu tervpályázatán az első díjat Steiner Jenő kapja meg.

Szerda	Csütörtök		Szombat
12	13	14	15
F. János	Pád. Antal	Nagy Vazul	

Jegyzet

16 Vasárnap

17 Hétfő

18 Kedd

Junius	Vasárnap	Hétfő	Kedd
30 nap	16	17	18
	Szentháromság	Rainer hv.	Efrém ea.

Jegyzet

Steiner Rezső

Zalai Hírlap 1969 III. 9.

ZALAI

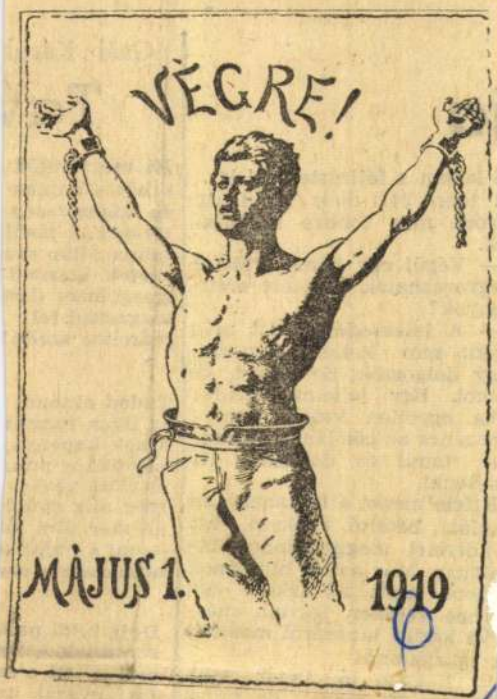

Steiner Rezső: Végre! Május 1. 1919

ja

s lassan a fejlesztésével is...
: idén 241 diák tanul itt.
vőre még többre számíta-
k.
— Végül egy kérdés: Mivel
agyarázhatók az elért ered-
ények?
— A lelkesedésser. Itt még
nkit sem kellett bíztatni,
gy dolgozzék. Se tanárt, se
ákot. Egy jellemző példa:
ha egyetlen vidéki hiány-
ja sincs az iskolának. Örömmel tanul és dolgozik itt mindenki.
Kifelé menet a felhangzó, az kolát betöltő énekszó ezt indennél meggyőzőbben bi-nyítja. Már azt is hihetőnek rtom, amit az iskola egy nes véletlen folytán más-vá került tanáráról mondott igazgatónő:
— Nagyon jó tanár volt. zeretett itt lenni, de mivel zentgróton nem kapott la-

Gaál Károl

Tav

Ki megfésülöd
s kócos hajába
és százszorszép
virágokat tűzöl
rakoncátlan sza
kérlek, igazítsd
igazgyöngy díss
magasítsd fel
márciusi szellő!

Tudod oktondi
az ilyen magan
kinek koponyá
kölyökkor puh
és állát vaskos
még alig gyötö
de már ülni lá
— mi a hajat s
homlokán a rá

Hejj, földi pajt
sántítnak a rín
csúzos lett a sz
és fanyarak az
pedig fényes fé

1979 ÁPR 7.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 ÁPR 7.

ÉLET ÉS IRODALOM

Steiner István

grafikusművész

1021

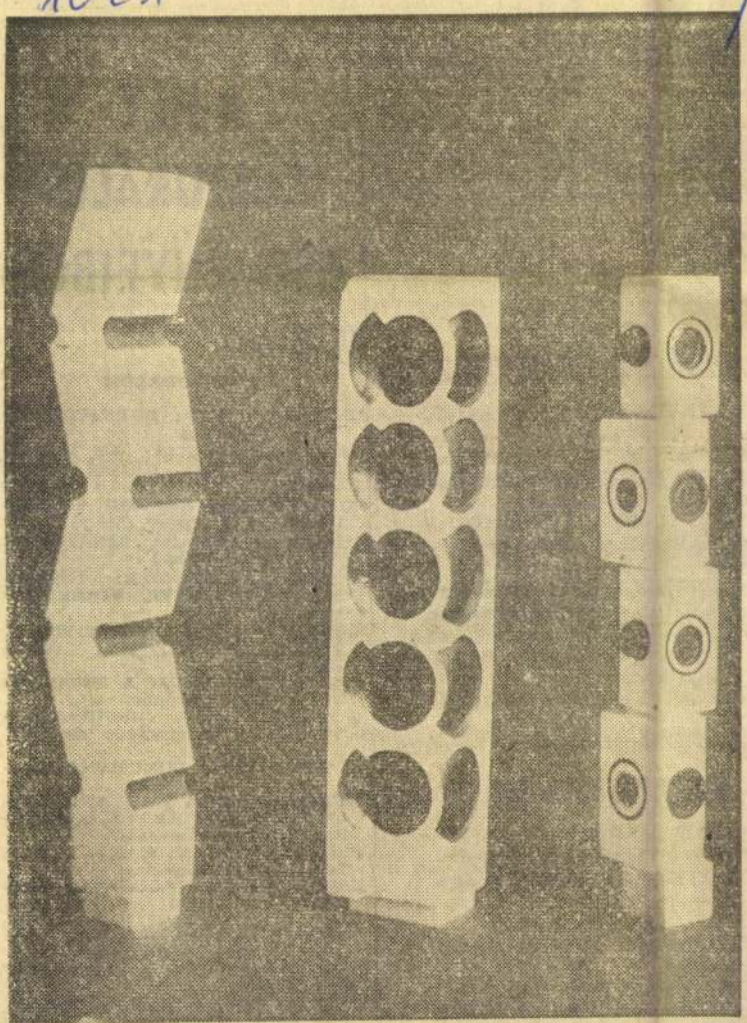

Steiner István plasztikái

AK, TETÉSEK 979

MUNKÁCSY MIHÁLY-DÍJ

BÁLVÁNYOS HUBA *grafikusművész*
BENEDEK GYÖRGY *festőművész*
GESZLER MÁRIA *keramikusművész*
MIHÁLY GÁBOR *szobrászművész*
NÁDAS LÁSZLÓ *ipari formatervező*
NAGY SÁNDOR *szobrászművész*
PÖLÖSKEI JÓZSEF *ötvösművész*
SCHEY FERENCNÉ *ruhatervező*
SCHMAL KÁROLY *alkalmazott grafikusművész*
SZŐLLŐSY ENIKŐ *szobrászművész*
TÓTH TIBOR *belsőépítész*

BALÁZS BÉLA-DÍJ

ANDOR TAMÁS *operatőr*
BUJTOR ISTVÁN *színművész*
DALLOS SZILVIA (Lestár Jánosné) *szinkronszínész*
KARSAI LUCIA *dramaturg*
NAGYGYÖRGY SÁNDOR *fotóművész*
RÁDAY MIHÁLY *operatőr*
DR. RÓTH MIKLÓSNÉ RÉVÉSZ MÁRIA *szinkrondramaturg*

A HÉT KULTURÁLIS ESEMÉNYEIBŐL

Új könyvek

SZÉPIRODALOM

BORBÉLY JÁNOS: EGYSZERŰ EZ. Versek (Magvető)
GYURCSIK ROZÁLIA: AZ ELKALLÓDOTT LEVÉL. Ifjúsági regény (Móra)
KÓSA CSABA: KONDOR — ÁKACOS. Ifjúsági regény (Móra)
PÁKOLITZ ISTVÁN: KÍNÁLGATÓ. Gyerekversek (Móra)
VICENTE ALEIXANDRE: TESTEDBŐL SZÁMÍKIVETVE. Versek (Európa)
ROBERT ROZSGYESZTVENSZKIJ: SZOMJÚSÁG. Válogatott versek (Európa)
THOMAS BERNHARD: A MÉSZÉGETŐ. Regény (Magvető)
GEORGES WALTER: REPÜLNEK A VANESSÁK. Fantasztikus regény

TANULMÁNY, DOKUMENTUM

AMBRUS BÉLA: A MAGYARORSZÁGI TANÁCSKÖZTÁRSASÁG PÉNZRENDSZERE (Akadémiai)
HERMANN ISTVÁN: KANT TELEOLÓGIÁJA (Akadémiai).
ZÁDOR MIHÁLY: BULGÁRIA ÉPITÉSZETE (Corvina)
VISSZARION BELINSZKIJ: PUSKINRÓL, LERMONTOVRÓL, GOGOLRÓL (Magyar Helikon)
BARCZA SZABOLCS: A CSILLAGOK ÉLETE (Gondolat)
BAGOTA BÉLA—GARAM JÓZSEF: MIT KELL TUDNI AZ 1979. ÉVI

Steiner István

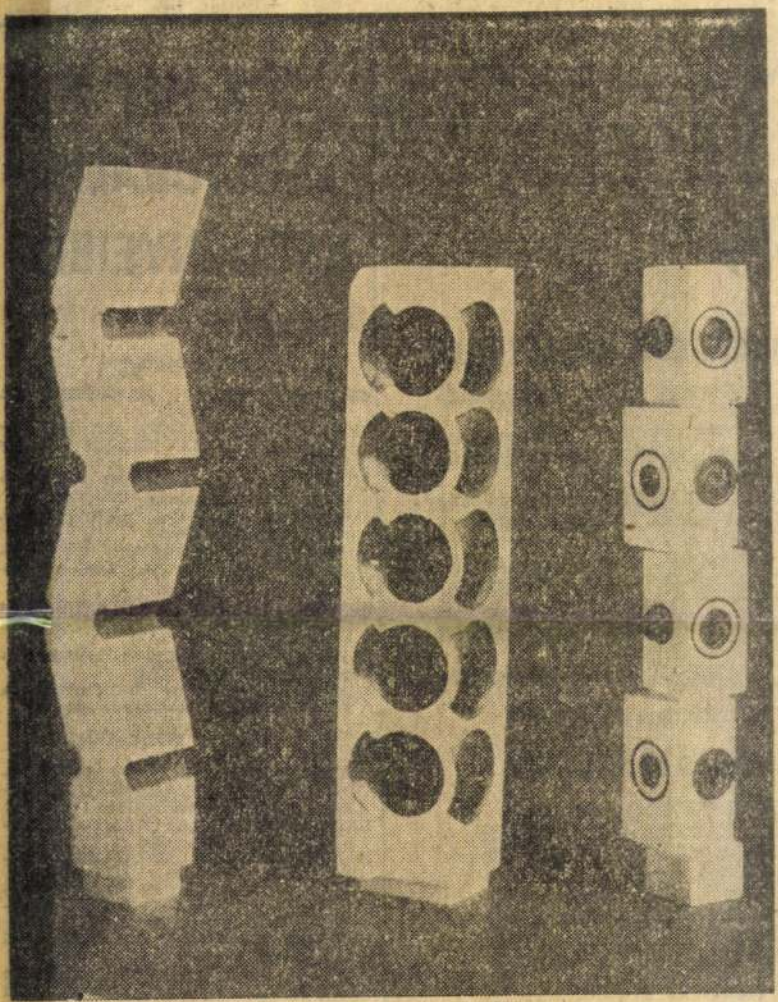

Steiner István plasztikái

Élet és Irodalom, Bp. 1979. ápr. 7.
[redacted] XXIII. évf. 14. sz. 7.lap.

[redacted]

JAK, TETÉSEK 979

MUNKÁCSY MIHÁLY-DÍJ

BÁLVÁNYOS HUBA *grafikusművész*
BENEDEK GYÖRGY *festőművész*
GESZLER MÁRIA *keramikusművész*
MIHÁLY GÁBOR *szobrászművész*
NÁDAS LÁSZLÓ *ipari formatervező*
NAGY SÁNDOR *szobrászművész*
PÓLOSKEI JÓZSEF *ötvösművész*
SCHEY FERENCNÉ *ruhatervező*
SCHMAL KÁROLY *alkalmazott grafikusművész*
SZŐLLŐSY ENIKŐ *szobrászművész*
TÓTH TIBOR *belsőépítész*

BALÁZS BÉLA-DÍJ

ANDOR TAMÁS *operatőr*
BUJTOR ISTVÁN *színművész*
DALLOS SZILVIA (Lestár Jánosné) *szinkronszínész*
KARSAI LUCIA *dramaturg*
NAGYGYÖRGY SÁNDOR *fotóművész*
RÁDAY MIHÁLY *operatőr*
DR. RÓTH MIKLÓSNÉ RÉVÉSZ MÁRIA *szinkrondramaturg*
RÓZSA JÁNOS *rendező*
SZÁNTÓ ERIKA *TV-dramaturg*
TIEFBRUNNER LÁSZLÓ *operatőr-rendező*
TÓTH ISTVÁN *fotóművész*

LISZT FERENC DÍJ

A HÉT KULTURÁLI ESEMÉNYEIB

Új könyvek

SZÉPIRODALOM

BORBÉLY JÁNOS: EGYSZE
Versek (Magvető)
GYURCSIK ROZÁLIA: AZ
LÓDOTT LEVÉL. Ifjúsági
(Móra)
KÓSA CSABA: KONDOR —
COS. Ifjúsági regény (Móra)
PÁKOLITZ ISTVÁN: KINA
Gyerekversek (Móra)
VICENTE ALEIXANDRE: T
BÓL SZÁMKIVETVE. Vers
rópa)
ROBERT ROZSGYESZTVEN
SZOMJÚSÁG. Válogatott
(Európa)
THOMAS BERNHARD: A MÉ
TŐ. Regény (Magvető)
GEORGES WALTER: REPUL
VANESSÁK. Fantasztikus re

TANULMÁNY, DOKUMENT

AMBRUS BÉLA: A MAGYARO
GI TANÁCSKÖZTÁRSASÁG
RENDSZERE (Akadémiai)
HERMANN ISTVÁN: KANT
LÓGIÁJA (Akadémiai).
ZÁDOR MIHÁLY: BULGARIA
TÉSZETE (Corvina)
VISSZARION BELINSZKIJ:
KINRÓL, LERMONTOVRÓL,
GOLRÓL (Magyar Helikon)
BARCZA SZABOLCS: A CSILI
ÉLETE (Gondolat)
BAGOTA BÉLA—GARAM JÓ
MIT KELL TUDNI AZ 197
NÉPGAZDASÁGI TERVRŐL
süth)
KULCSÁR LÁSZLÓ—LENGYEL
ZSA: SZAKMUNKÁSOK A
GAZDASÁGBAN (Kossuth)
TADEUSZ ROLSKI: FEHÉR SA
MEZŐBEN. Visszaemlékezések
süth)
A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

'86 SEP 17

NÉPSZABADSÁG

Stéhlik János

1021.

STÉHLIK JÁNOS RAJZA.

aít — becsmérel
ljár a gyárba
lobra veri a sen
nagánügyét. Ez
öbb volt.

Maga sem tudj
zsi elé, egy szál
zítláb. Reszketve
sogatón hideg kö
ga után az ajtót.
hagyta; el-elboru
lé is figyelt a s
anyósa sápítozott. „lányom, gyere
vissza"; s a fia mély álmának ki-
sérőzenéje is utána vert. Józsi ép-

A megnyitott ajtón át a köve
kező ügyfelet szólította a jogt
nácsos.

TÁJÉKOZÓDÁS

Steiner István

Steiner István szobra

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 29.
XX. évf. 22. sz. 7. lap.

Vitaülés a

„Bodor Sándor — nem sikerült azonosítani a nevet — ..." Az előadó nem fejezhette be a mondatot, mert az első sorban megszólalt valaki: „Én vagyok." A kolozsvári folyóirat egyik legismertebb magyarországi munkatársa, Haraszti Sándor tárta fel hajdani fedőnevét. A mozzanat is sejteti, hogy a Korunk története korántsem lezárt, a kutatóknak van még mit górcső alá venni. Ennek a felismerésének köszönhető, hogy az ötvenedik évfordulóját ünneplő marxista orgánum tiszteletére szervezett emlékülés tudományos vitaüléssé vált.

A május 20-án és 21-én tartott tanácskozás — amelyet a Petőfi Irodalmi Múzeum és az MTA Irodalomtudományi Intézete rendezett meg — bővelkedett tanulságokban. A vitaindító előadások szerzői (Szabolcsi Miklós, Huszár Tibor, Zoltai Dénes) és a hozzászólók mindenekelőtt azt tudatosították, hogy Gaál Gábor mu-

...mzetiségi díjasok

A tuloldalon lásd:
Török Endre metszetét.

...ciális önelégültség" ellen küzd: a ... pel Szőcs Géza neve a fiatal ko...

Török Endre

Török Endre metszete

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 29. XX. évf. 22. sz. 8. lap

...tanulságai

...bavágó társadalompolitikai ...blémák gazdagsága mindunta... eldöntendő politikai kérdések... szembesíti, és ezekkel — hőse... yett is — ő maga néz szembe... a kisrealista próza képviselői... kran hőseik szintjére redukál... a maguk intellektualitását is... ...dor Iván a maga tudatosságá... szintjére emeli Eősi Jánost, s... el vét a jellemrajz hitelessége... ...n. A húszesztendős regényhős... elmi kötöttségei, monotóniába... ...adó, esetleges szexuális élmé... ...i viszont — vázlatosságuk kö... keztében — inkább halványít... alakját, mintsem hogy gazda... ...nák.

...téma, a probléma, amellyel... ...dor Iván szembenéz, a levegő... ...van. Joggal vallja magát egy... ...an nemzedék tagjának és kor... sának, „amelyik emberségének... ...bája éppen az, hogy elfogadja-e... ...enlő értékűnek a más nevelte... ...ű, más színű, más kultúrájú... ...bert." Ezt ismerte fel már egy... ...izeddel ezelőtt, Tiszaeszlár cí...

Steiner István

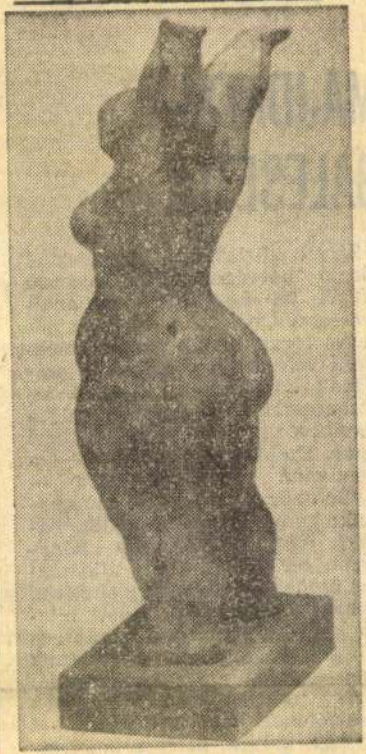

Steiner István szobra

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juni. 5. XX. évf. 23. sz. 10. lap.

PALASOV...

S...

Utcasoprés...

MAJDNEM-BALESETEK

Súlyos közlekedési balesetekkel záruló hétvégek után sokszor hívták fel újságíróink az autósok—gyalogosok figyelmét: a növekvő forgalomnak nem szükségszerű velejárója a balesetek számának emelkedése; fokozott fegyelmezettséggel, óvatossággal a karambolok többsége elkerülhető lenne. Ezekben a cikkekben — a mondandó alátámasztására — legtöbbször adatokat is olvashatunk: hány baleset végződött halállal, életveszélyes vagy könnyebb sérüléssel. Bár e statisztikák önmagukban is meglehetősen szomorúak, mégsem adnak hiteles képet közlekedési morálunkról. Hiszen naponta hallhatunk autós—gyalogos ismerőseinktől rém- (vagy ha úgy tetszik, hős-) történeteket, hogyan *kerülték el* egy-egy súlyos baleset bekövetkeztét.

A forgalmasabb utcákon (lassan valamennyi utcánk ilyen!) sűrűn hallhatunk fékcsikorgást, s persze szitkozódást is, és a részt

Plety

Ott voltak még
dr Higharád E
alias üvegszem
valamint a mo
ki Velwérth Pi
s a porcelános
„frakkos Pepi"
khaki lábtyűbe
könnyes szemű
fivére, prof. M
Unghi Besszy é
Kluzsinszkyval
széthúzva MA
s a csokros tán
„lelki haluskán
özv. Krohmpul
Herr Bölsch sz
s még articsóka
a spanyol köve
s Malmi Kuksi,
Habért Edgár,
Pokincs Róbert
fotografiákat c
ensemble-ról é
ki bár spicceske
ez excellent-lis

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-749, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Steiner István

1021

Steiner István szobra

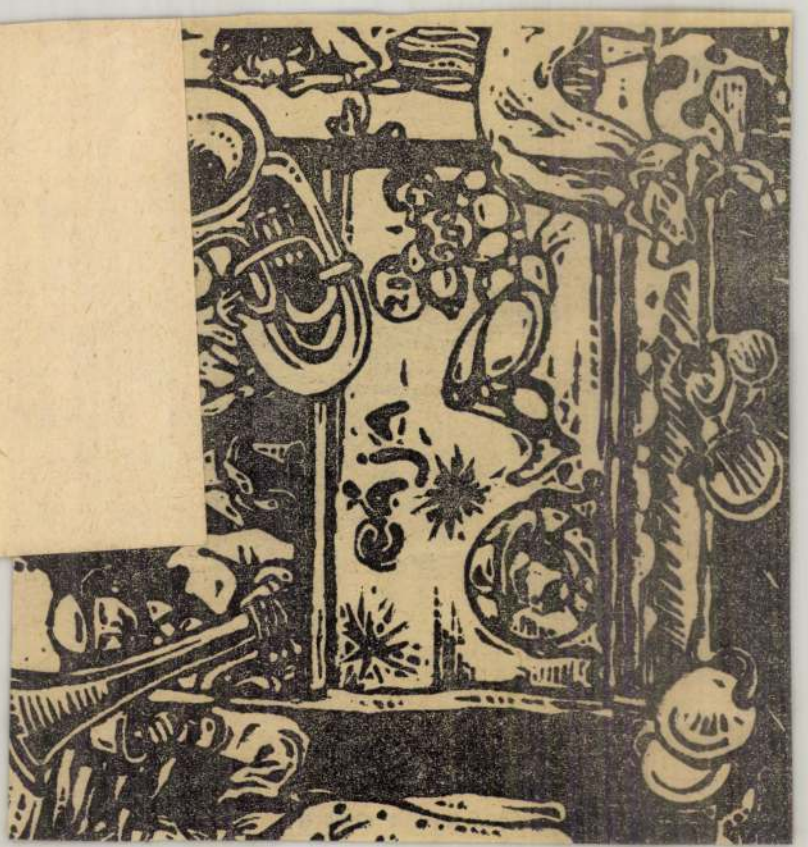

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT
Telefon: 138-068, 387-748, 340-72

1976 JUN. 5

ÉLET ÉS IRODALOM

Steiner István

1021

Steiner István szobra

Súlyos közlekedési balesetekkel záruló hétvégek után sokszor hívták fel újságíróink az autósok—gyalogosok figyelmét: a növekvő forgalomnak nem szükségszerű velejárója a balesetek számának emelkedése; fokozott figyelmezettséggel, óvatossággal a karambolok többsége elkerülhető lenne. Ezekben a cikkekben — a mondandó alátámasztására — legtöbbször adatokat is olvashatunk: hány baleset végződött halállal, életveszélyes vagy könnyebb sérüléssel. Bár e statisztikák önmagukban is meglehetősen szomorúak, mégsem adnak hiteles képet közlekedési morálunkról. Hiszen naponta hallhatunk autós—gyalogos ismerőseinktől rém- (vagy ha úgy tetszik, hős-) történeteket, hogyan *kerülték el* egy-egy súlyos baleset bekövetkeztét.

STEINER ISTVÁN BEMUTÓJA

A.K.T. klub. 1976 nov. 9. 18 h. Bp. I. Bem rakpart 6. (Kamaraterem)

STEINER ISTVÁN

kapcsolatteremtés, mint ahogy azt mi szerettük volna.

- Miért? Hogyan végződött?

- HÁt először is nem tudjuk megitélni, hogy kb. mennyi ember látta, az emlékkönyvbe, mert volt, amit ugyan helytelennek tartunk, de itt-otta beirásokból azért azt érezzük, hogy valakik megnézték, bár én jómagam is, kollégáimmalelmentünk oda, nagyon ritkán találtunk ott valakit. Másodszor foglaltak le képeket. Cimeket megadták. Akkor a Fiatal Müvészek Klubjának, a Képzőmüvészet jó vezetője, egy ilyen sokszorositott példányt küldött szét a cim,ekre, hát itt-ott jöttek el emberek, szóval fele nem jött el annak, akik kiakarták kölcsö,nözni, ugyhogy az alkotók innen a Fiatal Müvészek Klubjából vitték haza a képet a hóna alatt és a cimet is, az X-munkásnak a cimét. Jött ide olyan ember, aki nagy bocsánatkérés közepette magyarázza, hogy ő kapott egy példányt, ugyan nem tudja miért, mert ő nem látta a kiállitást, de valaki az ő cimét irta fel a papirra, és hogyha már eljött ide,akkor ő nagyon szivesen vinne le müalkotást. Hát mi ennek is nagyon örültünk és őneki is kölcsön adtunk képet. De az a fajta kapcsolatteremtés, amit mi itt a klubban terveztünk, alkotók és munkások között, hát az nem jött létre.

- Ennek az akciónak, vagyis az akciónak az első részének a kudarca, vajon elveszi a kedveteket a továbbiaktól, vagy kivánjátok folytatni a képkölcsönzési vagy alkotáskölcsönzési akciót?

- Egy alkotónak bizonyos kudarcok kellenek. Helyesnek találnám, gyárba, gyári klubterembe, klubszobába megrendezni a kiállitást, ésott megteremteni ezt a kapcsolatot. Szóval szerintem az alkotó és a munkás között lévő un. adminisztrációt kellene kiiktatni.

- És másirányu kapcsolataitok is arra engednek következtetni, hogy a közönség, akiket ti meg akartok nyerni, szivesen fordul felétek, épp oly szivesen, mint ahogy ti fordultok felé jük?

- Hát azt hiszem ez a gesztus felőlünk sokkal nagyobb, mint a visszája, de ez vele jár, én azt hiszem, hogy nem veheti el senkinek a kedvét. Azrét vagyunk, talán azért vállaljuk ezt a dolgot, hogy előbb-utóbb megértésre találjon.

- Szokolai Zoltán nevét az irodalomkedvelők már ismerhetik folyóiratokból, különféle lapokból, hiszen gyakorta publikálja verseit. A most következő cime Fej vagy irás. Az előadó Cs.Német Lajos.

- Őszinteség, zsebektől, kövér ujjaktól elmocskolódott érme...

Klub a sugárúton.
1977. június 16. Petőfi 17.00 Vöné

Steiner István szobrász

- Amiben érettségiztél,

- Azt hiszem meg van még, ugyhogy ha azzal lehet ezen segiteni, akkor én ezt vállalom. Szóval én nem ragaszkodom ehhez.

- Kimész oda, meglátsz egy hasonló fiatalt, és odaszólsz neki, hogy hé haver, hát idejönnék lakni, nem tudsz itt erről az egészről valamit mondani. Attól egészen biztos, hogy fogsz kapni információt. De hogyha megjelensz csikófrizurával és sötétkék öltönyben, fehér ingben, nyakkendőben, szerintem még azok is kinéznek, akik egyébként az ilyesmit sokra tartják, de nem hinném, hogy fesztelenül. tudnál benne mozogni. No, egy szó, mint száz. Én azt hiszem, hogy ez a felmérés rendkivül izgalmas dolog, nemcsak a váratlan eredményét tekintve, hanem nektek, is, mint munka. Mikorra akarjátok befejezni?

- Ebben most vannak mindenfajta emberek, tehát rajtunk kivül festők, szobrászők,kerámikusok, akik különféle tapasztalatokkal rendelkeznek, amikor készen leszünk ezzel, valószinüleg a nyár végére, ha mindenki elmondja, hogy mit szeretne, mit tapasztalt, és akkor ott egyesztetjük a terveinket a lehetőségekkel, és utána megpróbálunk valamit tenni.

- Cseh T amás énekel, akinek lemezéről való ez a szám, Ő maga azonban gyakori vendég a klubban, előadóestje is volt.

A cim: Csutorás Ludovika 3. osztályos tanulóegykori házi füzetéből. Az előadó Kutvölgyi Erzsébet.

- Én a Balatonon nyaraltam apukámmal és anyukámmal. Apukám paraszt, anyukám Rebeka, finom asszony....

- Az Ad Libitum együttes kamaraestjének egyik darabja ez a Barok-muzsika.

A Fiatal Müvészek Klubjának képzőmüvészeti szekciója különös kezdeményezést indított el néhány hónappal ezelőtt, a cime Képkölcsönzés. Akik elinditották, festők, szobrászok, közöttük Steiner István is, Ő maga szobrász. Tehát mi ez a fogalom?

-Kapcsolatteremtés, alkotók és a munkások között, meg is szerveztük ezt a kiállitást, a József Attila Müvelődési Házban, kint Angyalföldön, mert a munkások nehezebben jutnak el kiállitásokra, kiállitótermekbe, mint általában más munkakörben dolgozó emberek. Ezért szerettük volna, nemcsakhogy a kiállitást megszervezni, hanem szocialista brigádokkal összejönni, elbeszélgetni, alkotásról, elemzésekről, és azután hat hónapra kölcsönadni a dolgokat, és hogyha megszerette, esetleg meg is tarthatta volna. Az ottani vezetőségnek a hibájául rovon fel, hogy nem ugy sikerült ez a kiállitás, hogy ez

Steiner József szobrász
STEINER

5

Somogyi hírlap 1997. november 18.

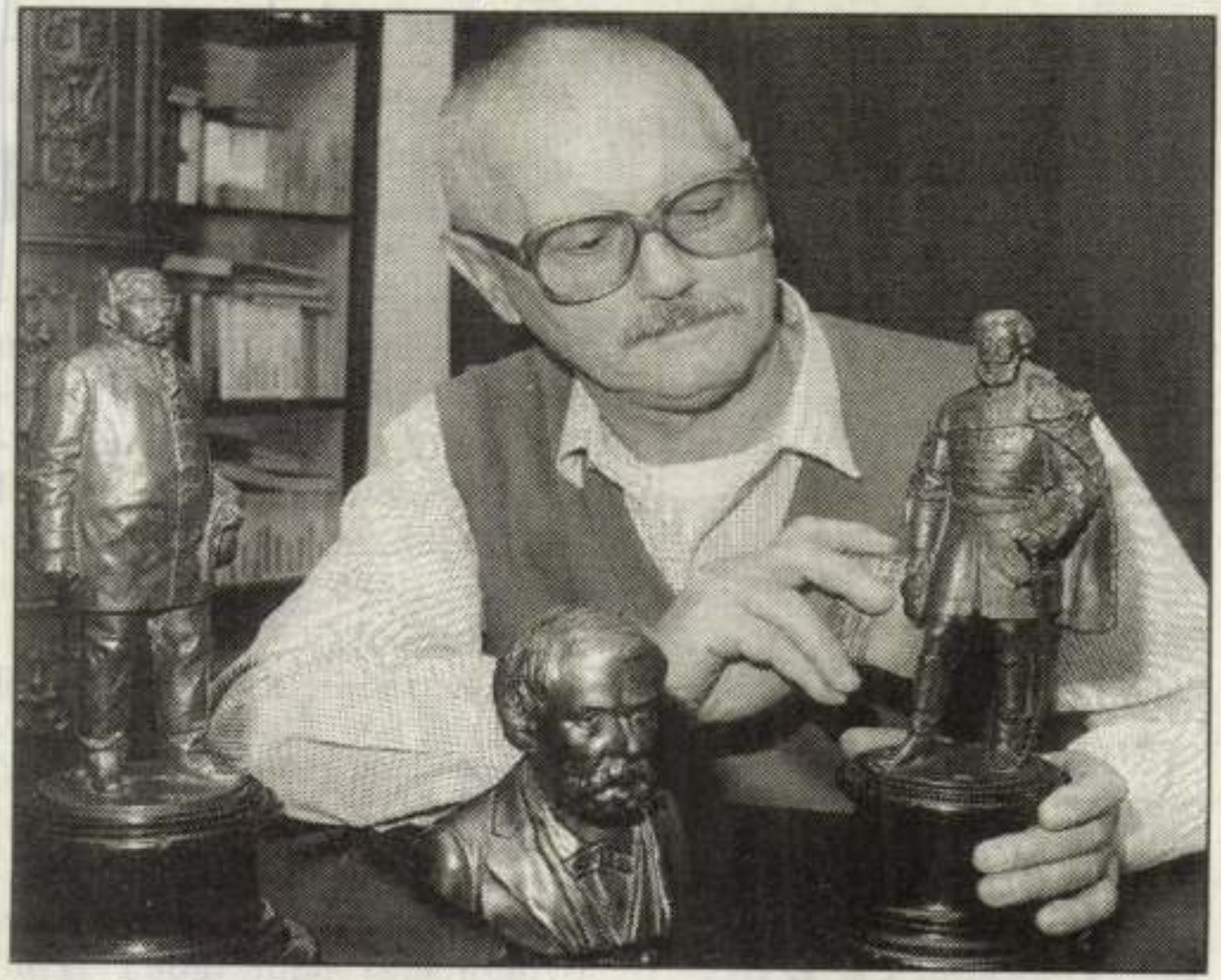

Szobrok öntött vasból Az öntöttvas tárgyak ismert gyűjtője a kaposvári Steiner József. Múzeumában kályhák, karos és falikutak találhatók nagy számban de egyre több a használati és dísztárgy is. Legújabb darabjai a nemzetünk nagyjait, Kossuthot és Deákot ábrázoló szobrok. Restaurálásukat ezúttal is maga végezte FOTÓ: KOVÁCS TIBOR

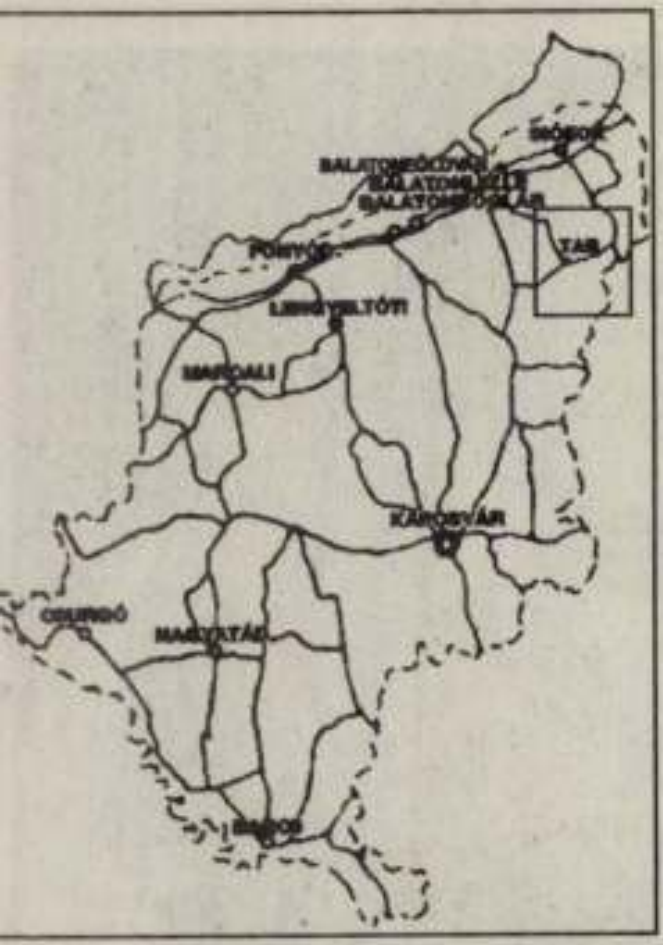

Van körjegyző Kisbárapátiban

Két nagy gondja is megoldódott most Kisbárapáti önkormányzatának. Több mint tíz év után végre betöltötték a körzeti védőnői

Temérdek pénz ti

Drágá

Beszereztük idejében a téli tüzelőt – mondta Bótapusztán Péczeli Vinczéné, aki a fia családjával együtt él. – Fával fűtjük a két cserépkályhát; ha jól megrakjuk, ontja a meleget. Telente legalább hat-hét köbméter fát eltüzelünk.

Péczeliék bértermelésből szerezték be a fát, így is belekerült 25 ezer forintba a tüzelő. Közösen álljuk a költséget, mondta *Péczeli Vincéné*, hozzátéve, hogy a 17 ezer forintos nyugdíjából nem tudna venni annyi fát, amennyi kell.

– Még nem tudtam fölkészülni a télre – kapcsolódott a beszélgetésbe *Elbert János* a Gáti utcából, aki három éve Budapestről költözött a pusztára. – Eddig csak három köb-

KAPOSVÁR

A Kaposi Őszi Napok programja

25-én 17 óra: A Szakszervezetek Művelődési Házában „Szőlő és bor a bélyegeken" címmel 27 tablón bélyeg- és borcímke-kiállításra kerül sor a Kaposvár Városi Bélyeggyűjtő Kör szervezésében.

29-én 17 óra: A városi művelődési központban szerepel a Szekszárdi Német Színház. Kurl Weil-dalokat és történeteket adnak elő „Frauentanz" címmel.

30-án 10 óra: Bélyegtombola várja a gyerekeket a Szakszervezetek Művelődési Házában.

30-án 18 óra: A Somogyi Aprók gyermektáncegyüttes őszi bemutatója a Szakszervezetek Művelődési Házában. Kísér az országos hírű Békés Banda.

Kaposvár általános rendezési terve

Korszerűsítés program

Kaposvár városára az 1983-ban jóváhagyott *Általános rendezési terv* az érvényes. Az eltelt időszak, a társadalmi és gazdasági változások, a város terület- és településpolitikai változásai, a települési környezet minőségével kapcsolatos elvárások, a településfejlesztési igények és lehetőségek térbeli és időbeli módosulása, a jogszabályváltozások indokolttá tették az *Általános rendezési terv* korszerűségének felülvizsgálatát.

Az Általános rendezési terv (ÁRT) korszerűsítés területfelhasználási programja most került a képviselő-testület elé széles körű szakhatósági, hivatali és lakossági egyeztetések után.

Az ÁRT-program néhány nyitott kérdéséhez közgyűlési döntés volt szükséges, ezeket az alábbiakban soroljuk fel:

— A belvárosból kitelepítendő üzemek körét a környezetvédelem és a területfelhasználás függvényében kell meghatározni.

— Komplex üdülési és idegenforgalmi fejlesztési terv készítése nem ÁRT-szintű feladat.

— Alap- és középfokú intézmények számára tartalékintézmény-területet kell biztosítani, többek között a Berzsenyi utca nyugati oldalán is.

— A belvárosban csendes övezet (kórházkörnyék) kialakításának, helyi természetvédelmi területté (Deseda, Töröcskei-tó) nyilvánításának és levegőtisztaság-védelmi szempontból védett kategóriába (belváros, Deseda) történő átsorolásának kérdésében állást foglalt a képviselő-testület.

— A külterületi építkezések szabályozási alternatíváiról a tervfázisban, további bizottsági egyeztetéseket követően, kerül sor döntésre.

— A további tervfázisban véglegesítendők:

— a vízellátás-kapacitás adatai;

— a szennyvíziszap-kezelés megoldási módja;

— a szennyvíztisztító-kapacitás növelésének lehetséges alternatívái

— a kommunális hulladéktelep fejlesztés módja;

— a távfűtés ügye.

— A várost északról elkerülő tehermentesítő út nyomvonalát biztosítani kell.

— A közlekedési hálózat fejlesztési javaslatáról, a városközpont közlekedési és parkolási problémáinak megoldásáról további vizsgálatokat követően döntenek.

— Az autóbusz-pályaudvarok elhelyezése környezetvédelmi hatástanulmányok készítésével pontosítandó.

— Két közlekedési csomópontra (Béla király úti vasúti átjáró, tüskevári vasúti átjáró) az ÁRT keretében közlekedési tanulmányterv készítendő.

— A városközpont területének helyi védelmi területté nyilvánítását (egyedi épület- és dendrológiai (növény-) értékvédelem mellett) a közgyűlés támogatta.

— A tervfázisban részletesen ki kell dolgozni az építési tilalmakkal kapcsolatos szabályozást.

— Átmeneti építési előírások nem készülnek.

A felsorolt döntésekkel az *Általános rendezési terv* korszerűsítésének programját a képviselő-testület jóváhagyta, és döntött arról, hogy a terv egyeztetési anyaga 1993. december 15-ig készüljön el és azt a Hivatal 1994 áprilisában terjessze a közgyűlés elé.

Érdemes-e képviselőnek lenni Kaposváron?

Amikor három éve számomra is meglepetésként képviselőnek választottak lakóhelyem körzetében, csodálatos terveket szőttem, amelyeket minden lehetséges, szabályos eszközzel megvalósítok majd.

Nagyon rövid idő alatt rájöttem, hogy terveim jó része illúzió. A város pénztárcájából nemcsak az én választókörzetem, a donneri városrész régóta jogos igényeit kellene finanszírozni. Hasonló gondokkal küzd a többi tizenhat körzet is. A három év alatt azért sikerült néhány dolgot megvalósítani. Az itt lakók jól tudják ezeket, és értékelik.

Majdnem érthetetlen számomra, hogy a Bartók iskolába minden hónap első szerdáján délután négy órára hirdetett képviselői fogadóórára csak egy középkorú férfi, családapa jött el. Meghallgattam gondjait, örömeit, javaslatait. Egy órácskát jól elbeszélgettünk. A végén nevét és címét kérdeztem. Jót nevettünk együtt, amikor kitudódott, hogy nem is az én választókörzetemben lakik.

Persze az utcán hagyom magam leszólítani, sőt néha én provokálom a beszélgetést. Most többen ismernek, és úgy érzem, szeretnek, mint amikor megválasztottak képviselőnek. Nem képviselő úr vagyok, hanem „csak" Gábor vagy Gábor bácsi. Jó ez így. Nekem legalábbis megtiszteltetés. Csak igen ritkán éltek vissza ezzel a közvetlenséggel.

Valaki egyszer megpróbált felhasználni egy szomszédvitában. Azt akarta, hogy feljelentését a hivatalnál támogassam. Nem ártottam bele magam, mert véleményem szerint nem a képviselő feladata a diófa- és tyúkperek lerendezése. Az idő és a tények engem igazoltak.

Végezetül: elégedetlen vagyok magammal, mert többet nem sikerült megvalósítani, mint amit el tudtam intézni. Mégis örülök. Megérte elfogadni az emberek bizalmát. A népjóléti bizottságban és a közgyűlésben sok család gondján segíthettem észrevételeimmel, javaslataimmal.

Jóföldi Gábor
képviselő

Felkészülés halottak napjára

A temetők ügyeleti rendje

A halottak napjára történő felkészülés része a Somogy megyei Temetkezési Vállalat kezelésében levő temetők ügyeleti rendjének megszervezése, a hozzátartozók kegyelethez méltó megemlékezésének elősegítése. Ennek érdekében Stier Sándor igazgató az alábbi utasítást adta ki:

A kirendeltségek és üzletek vezetői gondoskodjanak arról, hogy a temetőket az alábbiakban megadott időpontokban nyissák ki, illetve zárják be:

Ügyelet megszervezése:

október 29-én (pénteken)	**8-tól 18 óráig**
október 30-án (szombaton	**8-tól 18 óráig**
október 31-én (vasárnap)	**8-tól 18 óráig**
november 1-jén (hétfőn)	**8-tól 20 óráig**

A temetők nyitvatartási rendje:

október 25–28-ig	**7-től 20 óráig**
október 29-én	**7-től 22 óráig**
október 30-án	**7-től 22 óráig**
október 31-én	**7-től 22 óráig**
november 1-jén	**7-től 22 óráig**

Kaposváron az ügyeletet és a temetők nyitvatartását az alábbiakban szabályozza:

A főüzlet nyitvatartása egy-egy ügyeletessel

október 30-án	**8-tól 14 óráig**
október 31-én	**8-tól 14 óráig**

A Keleti és a Nyugati temető ügyelete:

október 29-én	**8-tól 18 óráig**
október 30-án	**8-tól 18 óráig**
október 31-én	**8-tól 20 óráig**
november 1-jén	**8-tól 20 óráig**

A Keleti és a Nyugati temető nyitvatartása:

október 25–28-án	**7-tól 20 óráig**
október 29-én	**7-től 22 óráig**
október 30-án	**7-től 22 óráig**
október 31-én	**7-től 22 óráig**
november 1-jén	**7-től 22 óráig**

Ajánlatkérés út, járda, közműtervezésre

A Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala ajánlatot kér a Kaposvár kisgáti városrészen a 61. számú út – Dobó István úti csomóponttól délnyugatra eső területen út, járda, közmű generáltervezési munkájára. A részletes ajánlatkérési kiírás átvehető munkaidőben a Műszaki Igazgatóságon, Kaposvár, Noszlopy G. u. 12. szám alatt a 6. sz. szobában, október 27. és november 3. között, 10 000 Ft-ért. Ezt az összeget a hivatal nem téríti vissza.

Kaposvári kórus utazik Villachba

Nagy sikerrel szerepelt Kaposváron tavasszal két koncerten is osztrák testvérvárosunk, Villach zeneiskolájának hatvantagú gyermekkórusa. Az önkormányzat meghívására érkezett vendégek a Kodály Zoltán Általános Iskola tantestületével és diákjaival építettek ki jó kapcsolatot. Ennek folytatása az Ausztriából érkezett meghívás: Helmut Manzenreiter villachi polgármester viszontlátogatásra hívta meg a kaposvári Kodály Zoltán ének–zenei tagozatos általános iskola kórusát. A kaposvári kisdiákok már készülnek az útra; november első hetében indulnak testvérvárosunkba. Ott több szereplésre is nyílik lehetőségük: egyházi és világi kórusműveket adnak elő, s lesz egy közös fellépésük is a vendéglátó kórussal.

Művészi és idegenforgalmi látványosság

Értékes magángyűjtemények a megyeszékhelyen

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 1991 júniusában tárgyalta a „Múzeumi lehetőségek kialakításáról" szóló előterjesztést, többször foglalkozott a Somogyi Képtár és a Vaszary-ház hasznosításával is. Az elmúlt két évben városunknak több művész ajánlott fel a későbbi városi közgyűjtemény számára alkotásokat, és magángyűjtemények váltak bemutathatóvá.

A város történetére vonatkozó önálló gyűjtemény nincs Kaposváron. Kiállításra felhasználható könyvészeti, tárgyi és dokumentumanyag természetesen található a megyei és különböző magángyűjteményekben is. Az alábbiakban a figyelemre méltó magángyűjteményeket mutatjuk be. Ezek a megyeszékhelyen az alábbiak:

Steiner József öntöttvas kályha gyűjteményét 1988-ban alapozta meg. Intenzív kutatása és gyűjtése révén 40 kályhából, 13 öntöttvas közkútból áll, továbbá 20 öntöttvas falikútból, 4 keresztből és sok egyéb kisplasztikából és díszes használati tárgyból álló gyűjteményt hozott létre. Lakásuk pincéjében, a Dunántúlon egyedülálló kiállítást rendezett be. A kiállítás megtekintése díjtalan. A Budapesti Öntödei Múzeummal és az Országos Műemlékvédelmi Hivatallal rendszeres kapcsolatot tart. 1994-ben, a teljes idegenforgalmi idényben kiállítják gyűjteményét a Szegedi Múzeum Fekete Házában. Miután a gyűjtemény gyarapítását és a kiállítás üzemeltetését önerőből végzi, reklámra nem tud anyagi erőket áldozni. A magángyűjtemények közös propagandaanyag, népszerűsítő kiadványa nagy segítséget nyújthat munkájához.

Dr. Benkő Géza kb. 3500–4000 darabos ásványgyűjteményét pár száz kövület, s néhány tucat csiszolt és csiszolatlan drágakő egészíti ki. A darabok elsősorban a Kárpátok és a Kárpát-medence lelőhelyeiről származnak. Kisebb gyűjteményrész (150–200 db) múlt századi, illetve századforduló körüli feltalálásáról dokumentummal rendelkezik. A gyűjtő célja, hogy rövid időn belül mindenki számára elérhető, az ásvány és földtani ismereteket közvetítő magánmúzeumot hozzon létre, később azt működtesse és fejlessze. A kiállítás céljára a belvárosban épületet vásárolt. Az önkormányzat anyagi segítsége szükségeltetik a befogadó épület (40–50 négyzetméter földszinti raktár, előkészítő, mosó helyiség, emeleti kiállítóterem) kivitelezéséhez és a szakszerű installáció elkészítéséhez. A Somogy Megyei Múzeum természettudományi osztályának szakemberei szerint az ásványgyűjtemény ritkaságértéke és esztétikai értéke miatt nagy jelentőségű.

Gombos Gusztávné 253 darabból álló kereskedelmi és vendéglátóipari témájú gyűjteménye a Kaposker Vállalat Béke lakótelepi tanboltjában került elhelyezésre. A gyűjtő a kaposvári sétálóutcán, az Anker-ház egyik 40 négyzetméter alapterületű üzlethelyiségének galériáján szeretne egy exkluzív megjelenésű kamaratárlatot létrehozni, a kiállítás reprezentatívvá tétele érdekében a Budapesti Kereskedelmi Múzeum gyűjteményéből kiegészítette anyagát. Pályázatot nyújtott be a polgármesteri hivatalhoz az Anker-ház egyik üzlethelyiségére.

Városunk történelmi látnivalókban nem igazán gazdag. A *szentjakabi bencés apátság* romjai mellett a város múlt századi — századelős hangulatának őrzése, sajátos hangulatának hangsúlyozása, fontos idegenforgalmi szempont.

Az *Art Café* (volt Omnia kávézó) eredeti berendezése, az *Arany Oroszlán patika* korabeli bútorzata és felszerelése mellett, a csilingelő pénztárgéppel, kávépörkölővel, kézi szalámi szeletelővel, múlt századi használati tárgyakkal és más kereskedelmi relikviákkal büszkélkedő üzlet szerves része és kiegészítője a *sétálóutca* rekonstrukciójának.

Az országban mintegy 20 gyógyszerészeti múzeum működik, ezek közül csak néhány működő patikamúzeum (például a pécsi Szerecsen Gyógyszertár, a győri Jezsuita patika stb.). *Az Arany Oroszlán patika* ezek sorába tartozik. Épülete, bútorzata, felújított edényzete műemléki, múzeumi védettség alatt áll. Közel 500 darabból álló gyógyszerészeti felszerelés van továbbá a Somogy Megyei Gyógyszertári Központban, a Gyógyszerészeti Társaság Gyógyszerészettörténeti Szakosztályának birtokában. A Hivatal javasolja: muzeális jellegének és hangulatának megtartásával célszerű tovább üzemeltetni patikaként.

Domokos Gábor lakásuk manzárd-padlásán tárolja 250 darabból álló, öreg *rádiókat* és egyéb elektronikai eszközöket felölelő gyűjteményét, aminek elhelyezéséhez kéri a gyűjtő az önkormányzat segítségét.

Összegezve: hosszú távon a városnak arra kell törekednie, hogy saját múzeumot hozzon létre, ahol történelmi emlékeit, művészeti hagyományait és jelenkori képzőművészeti értékeit bemutathatja. Rövid távon a város érdekeit közvetlenül szolgáló kiállításokat és gyűjteménygyarapítást finanszírozhat, céltámogatás formájában és hozzájárulhat a kulturtörténeti, valamint idegenforgalmi jelentőséggel bíró kiállítások létrehozatalához, működtetéséhez. Ezzel megalapozhatja a későbbi városi közgyűjteményt.

Eladó lakások az Anker-házban

Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala a Kaposvár, Fő u. 12. szám alatt, az úgynevezett Anker-házban 13 darab teljesen felújított lakást

hirdet meg eladásra

Az induló licit ár: 40 000 forint/négyzetméter

A lakások megtekinthetők — előzetesen egyeztetett időpontban — október 28-29-én.

A jelentkezéseket írásban kérjük benyújtani 1993. november 3-án 10 óráig, a Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal vállalkozási irodájának vezetőjéhez (Kaposvár, Kossuth tér 1., I. emelet 110. szoba).

Érdeklődni személyesen vagy telefonon lehet a polgármesteri hivatal Kaposvár, Kossuth tér 1., vállalkozási iroda II. emelet 201-es szobában. Telefon: 82/318–133/127, 147-es mellék.

Steiner József gyűjt

Diagnózis az ember egyéniségéről

Mutasd meg az írásodat, és megmondom, hogy ki vagy

A grafológia képes arra, hogy úgy világítsa meg a kiválasztott személy rejtett tulajdonságait, hogy eközben nem sérti az illető személyiségi jogait. Tevékenységünk teljes bizonyossággal állapítja meg az adott személy alkalmasságát arra a feladatra, amelyet megpályáz.

Évezredek előtti hindu felfogás szerint semmi sem múlhat el nyomtalanul: minden, ami velünk, bennünk, körülöttünk történik, az egy misztikus szellemkönyvbe bejegyeztetik. Ez a könyv, amelyet Akhasa-krónikának neveztek, a világhoz hasonlóan, nyomokkal van tele, és aki a lélek egy bizonyos állapotában megfelelő szakmai tudással annak tanulmányozásába elmerül, az a nyomokból mindent kiolvashat.

Mi a grafológia?

A spontán természetű tünemények, mint egyszerű nyomok mellett, beszélhetünk célzattal alakított nyomokról, vagyis jelekről, jelképekről (szimbólumokról).

Az írás olyan élettani erő által előidézett, tehát célzattal alakított nyom, amely az ember egyéniségének „nyoma" ugyanúgy, mint az arcról leolvasható nyom, mely az előidéző jelről árulkodik. Írásunkat, arcmimikánkat és minden más emberi mozgást az agyunk vezérel.

A grafológia a görög „graphein" (írni) és a „Logos" (tanulmány) szavak összetételéből származik, és szó szerinti fordításban az „írás tanulmányozását" jelenti. Mai szóhasználattal egyszerűen grafológia, amelynek tárgya az ember pszichológiai diagnózisa, írásvizsgálat alapján. A grafológus tehát az ember kézírását felhasználva tudományos módszerekkel tárja fel a személyiség jellemzőit.

A grafológia (írástanulmány) az írásnak, az — adott korra vonatkozó — iskolai normáitól való eltérését vizsgálja, annak az alapelvnek a segítségével, hogy akinek írása minél jobban megfelel a normának, annak személyisége is átlagos, s minél jobban eltér attól, annál egyénibb. A tanult írás ugyanis már kevés gyakorlás után is automatikus mozgássá alakul ugyanúgy, mint a beszéd, járás, amelyek ugyancsak az egyén bélyegei. A bennük lévő biológiai energiák tehát olyan mozgató erők, amelyek kifejező mozdulatokra serkentenek és ezek a kifejező mozdulatok egyéniségünkre és sorsunkra jellegzetesek.

Automatikusan kifejeződő mozgások közül nyoma, éspedig rögzített nyoma csak az írásnak van, amelynek vizsgálata azért is jelentős, mert az írás különböző tényezőiből a többi kifejező mozgásra is következtetni lehet (pl. aki lassan mozog, néha meg-megáll, az ezeket a mozdulati szokásait a spontán írás közben is használja). A mozgás, az írás sebessége, amely szorosan összefügg a betűk formálásával, az átlagos írástól való eltéréssel, ugyancsak az egyén bélyege.

A kéz csak közvetít

A kéz csupán közvetíti az írásnak azon lelki képét, amely agyunkban rögzült. Ennek egyértelmű bizonyítéka, hogy ha valaki elveszti jobb kezét, megtanulhat ballal írni, ha pedig mindkét kezét, marad számára a láb-, a száj-írás. Az írás mozgató rugói tehát az agyban, és nem a végtagokban vagy egyéb szervekben működnek. A grafológusnak tehát az emberi agy munkájának alapvető sajátosságait is ismernie kell. Ez a kapcsolatrendszer teszi lehetővé az írásnak, mint mozgásnak a papírra való kivetődését, amelynek elemzéséből tudományos módszerrel következtetéseket lehet levonni a személyiségre, testi és lelki alkatra, hangulatra, jellemre, valamint átélt eseményekre.

Az agynak és az idegpályáknak bármilyen megbetegedése kétségtelen nyomot hagy az írásban; ehhez hasonlóan a szervezet más rendellenességei is kivetítődnek.

Aristoteléstől származó gondolat az, hogy minden emberi tulajdonságot egymással ellentétes szempontból nézhetünk. A takarékost a fukartól, a gyávát az óvatostól, a vallásost a bigott-tól, a nyugodtat a közönyöstől sokszor csak egy árnyalat választja el. Mindezek megítélését jelentősen befolyásolja a grafológus tárgyilagossága vagy elfogultsága; egy hallgatag, szerény embert alattomosnak, egy bőbeszédűt szószátyárnak lehet nevezni.

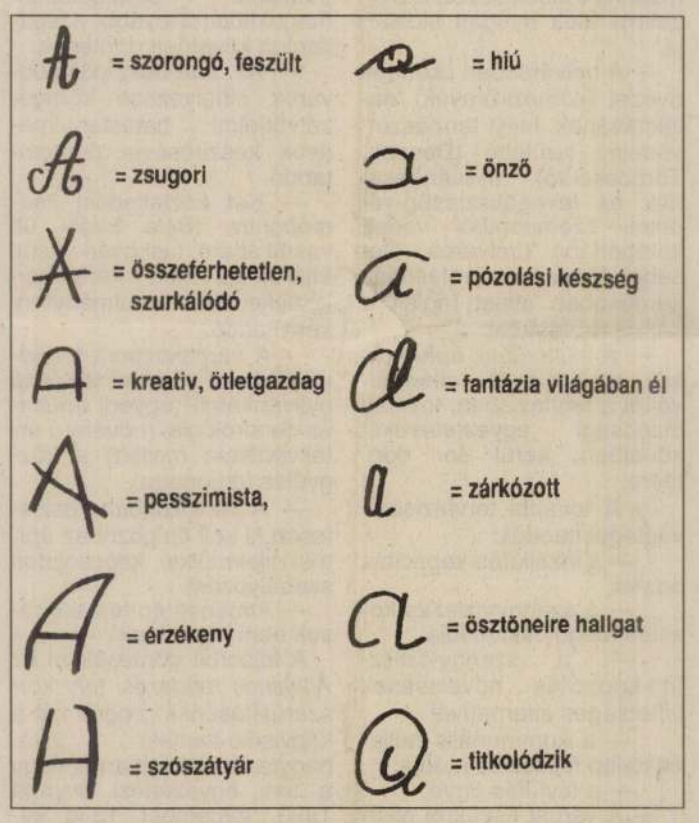

Minden definíció állítása igaz, de kiolthatja, gyengítheti vagy erősítheti egy következő, illetve egy előző

Jelek jelentősége

A régi, ún. michoni iskola mindig az egyes jelekből indult ki, és mintegy tárgymutatóból keresték ki az adott jegyek jelentőségét, és ennek alapján elemezték az írást. Szinte megoldhatatlan feladat előtt álltak akkor, amikor — és ez a legtöbb írásnál így volt! — ellentétes, nehezen összhangba hozható jelenségekre kellett támaszkodniuk.

Klages német pszichológus elmélete feloldotta ezt az ellentmondást: minden írásjelnek kettős jelentősége lehet: „+" vagy „–". Egy ember sajátossága Klages szerint nemcsak azt jelentheti, hogy az a tulajdonság megvan benne, hanem azt is, hogy az ellenkezője hiányzik. Hogy a kettő közül adott esetben melyik a helytálló, vagy melyik a meghatározó, azt mindig az írás formaszínvonala dönti el; ez a formanívó az az összbenyomás, amelyet az írás gyakorol az emberre.

Az ember megismerésének vágya egyidős a közösségi élet kezdeteivel. Milyen vagyok én? Milyen a másik ember? Erre a kérdésre segít választ adni az ember testtartása, mozgása, bemutatkozásának módja, hangja, arckifejezése. Mindezek valamilyen hatást gyakorolnak ránk, amelyek nem minden esetben a másik személy valós tulajdonságait tükrözik. A valós tulajdonságok feltárásával több tudomány is foglakozik, mindenekelőtt a lélektan, amely ma hazánkban is elismert tudomány.

Alanya: az ember

A grafológia tudományossága tekintetében rendkívül fontos szerepe van annak a véleménynek, elismerésnek, amely azoktól a tudományos szakemberektől származik, akik számára a grafológia egy segédtudomány. Ezek a tudományterületek mindazok, amelynek alanya maga az ember; ilyenek pl. a pszichológia, az orvostudomány, a biológia, a jogtudomány. A műszakilag fejlett országokban kifejezetten úgy tartják, hogy a grafológia egy segédtudomány, de ma már hazánkban sem érzékelhető ezzel szemben ellenállás.

Dr. Lépold Józsefné
grafológus szakértő

(Következik: Grafológiai alapismeretek és íráselemzés)

Megtalálták Tangun mitikus sírját

Úgy tűnik, hogy Tangun, a koreai nép mitológiai ősatyja több mint 4000 évvel ezelőtt valóban élt. Régészek a mai Észak-Korea területén megtalálták a Tangun csontjait rejtő sírt. A lelelet bizonyítékul szolgálhat, hogy a koreai nép történelme sokkal messzebbre nyúlik vissza, mint azt eddig feltételezték. Dél-Koreában a hivatalos történelemkönyvekben az áll, hogy az egykori „Csoszon"-t — „A hajnali csend országát", azaz Koreát — Mandzsuriából és a Koreai-félszigetről származó férfiak alapították a Krisztus előtti II. vagy III. évezredben.

Árat csökkent az Eurodisney

Új közönségcsalogató intézkedéseket jelentett be Európa talán leghíresebb szórakoztató központja, a Párizs közelében lévő Eurodisney. A park — amelyet súlyosan érintett a turizmusra fordított összegek világméretű csökkentése, s ezért az elmúlt kilenc hónapot 1,5 milliárd frank veszteséggel zárta — most a holtszezonnak számító téli időszakra dolgozott ki válságkezelő, a szolgáltatások árát csökkentő programot. A szállodákban — a két legdrágább hotel kivételével — január elejétől legalább 20 százalékot engednek az árból. A belépők ára is csökkent.

2,4 millió font egy bronzoroszlánért

Az iszlám művészet legértékesebb darabjává vált egy bronzoroszlán, miután rekordösszegért, 2,4 millió fontért kelt el a Christie's cég árverésén Londonban. Ennyit még sohasem fizettek iszlám műalkotásért. A mórok Spanyolországból, a XI–XII. századból származó, 94 centiméter magas állatfigura egy svájci illetőségű nemesi család birtokában volt, s most egy telefonon licitáló ismeretlen műgyűjtő tulajdonába került. A kikiáltási ár félmillió font volt.

Sietős embernek reggelizőgép

Sietős embereknek ajánlja reggelizőgépét az Ivatani nevű japán cég. Egy nagyobb kávéfőzőgép méretével azonos automatába csak be kell helyezni két nyers tojást, kenyeret és a kávéőrleményt és a gép rövidesen elkészíti a rántottát, a pirított kenyeret és a kávét. A tojások tetejét automata vágókés szeli le, majd egy beépített sütőtálon készül el a rántotta. A gép kapacitása: három pirított kenyér és öt pohárra való kávé.

Egyetlen születésnap az egész családnak

A születésnapokat eddig sem kellett túl sokszor ünnepelni az Egyesült Államokban, North Quincyben élő Bill családban, hiszen a férj és a feleség, Robert és Susan egyaránt október 15-én született. Pár napja ismét gyarapodott a család — s a kis jövevény szintén október 15-én látta meg a napvilágot. A születés október 30-ra várták, ám a sors közbeszólt. Susan pénteken e szavakkal ébresztette férjét: „Boldog születésnapot, drágám. Azt hiszem, megkezdődtek a fájások". A 2,8 kilogrammos súllyal megszületett fiú, Samuel Charles, apai dédapja nevét kapta, aki — mit tesz isten — szintén október 15-én született, 1886-ban...

Nem kell várni, „cédulázni" Washington lakóinak

Gázóraolvasó autó jár az utcán

Néha átkozódik a Washingtonban élő tudósító, hogy naponta halomnyi hirdetést és számlát ont irodájának a küszöbére a postás. Eszébe villan, hogy újabb csekkek tucatjait kell kitöltenie, aztán postára adni... Soha nem lesz vége: telefon- és telefaxszámlák, telexvonal- és telexadásdíjak, biztosítások és újságelőfizetések, víz-, gáz- és villanyszámlák, televízió-előfizetési díjak, hitelkártya-tartozások.

Persze, azért van segítség. Például a Bell Atlantic Scan-Phone szolgáltatása, amelynek révén telefonon keresztül, megfelelő kódozással számlák tucatjait lehet kifizetni. És a „mindig elfoglalt" tudósító hajlamos ilyenkor megfeledkezni arról, hogy még nem is látta a gáz- vagy a villanyóra-leolvasókat, pedig nyilvánvalóan erre jártak.

Hogyan csinálják? Lehet, hogy csak felbecsülték a fogyasztást, mert nem tudtak bejutni a házba? Vagy olyan diszkréten csinálják, hogy...

Nos, a rejtély nem rejtély. A washingtoni gáztársaság értesítette fogyasztóit, hogy a kísérleti kipróbálás után megkezdik az órák felszerelését azokkal a rádió-adóvevőkkel, amelyek nemcsak pontosan mérik a fogyasztást, hanem az óra állását a kijelölt rádiófrekvencián a ház előtt elgördülő cégjelzéses autó fedélzeti számítógépébe táplálják egy pillanat alatt. Nincs alkalmatlankodás, nem kell odahaza várni órákon át, míg megjön a leolvasó.

Az autó jön, leolvasás, az adat pedig bekerül a központi komputerbe, amely majd kiállítja a számlát. A parányi adóvevők felszerelése teljesen ingyenes, mint ahogy azért sem kell fizetni, ha esetleg az egész órát le kell cserélni.

Rácz Péter

Megtalálták a világ legrégebbi átkát

Régészek felfedezték a világ két legrégibb átkát. Az egyiptomi ásatások során talált átkok egyike a férfiaknak, a másik a nőknek szól.

— Ha bármilyen baj történik, ráfoghatjuk az átkokra — mondta Mansur Boriak régészeti felügyelő, aki három év óta vezeti az ásatásokat egy, a gizahi piramishoz közeli helyen. Az általa feltárt temetőben a piramis építőinek munkafelügyelői, művészei és munkásai nyugosznak. A 23 nagy és 600 kisebb sír közül csak egyben találtak átkokat. A két fő átok közvetlenül a temetkezési terem előtt olvasható.

A régi egyiptomi hieroglifákkal kőbe vésett férfiátok krokodilokat, oroszlánokat és vízilovakat szólít fel arra: falják fel azt, aki belép a sírba. A női átok ugyanezeket az állatokat hívja fel a bosszúállásra, de skorpiókat és kígyókat is ad hozzá.

A fenyegetés egy Pet-et-ty nevű építési felügyelő és felesége, Nesey-seker túlvilági nyugalmát őrizte. S 4600 évig senki sem lépett be sírjukba...

Az ásatásokért felelős állami hivatalnok, Zahi Hawasz azt mondta az AP amerikai hírügynökség munkatársának, hogy a fáraók idejéből származó átkok a legutóbbi száz évben sokszor „bűnbakként" szerepeltek mindenféle bajban, akár természeti csapás, akár gyomorrontás volt az.

— Jellemző az is, hogy a női átok több állatot von be a fenyegetésbe, mint a férfi átka. Valószínű, hogy a hölgyek ősidők óta bosszúállóbbak a férfiaknál — jelentette ki Hawasz.

Nyolcezer éves ember a hegyek között

A Kolorádó-hegység egyik barlangjában 8000 éves ember csontvázára bukkantak. A 3300 méter magasságban felfedezett lelet a legmagasabb helyen van, ahol eddig az ősember nyomaira bukkantak.

— Ilyen magasságban élni és dolgozni nagy ügyességet és megfelelő felszerelést kívánt — jelentette ki Patty Jo Watson, a Saint Louis-i egyetem professzora. — Ismét meggyőződhettünk arról, hogy őseink sokkal intelligensebbek és erősebbek voltak, mint ahogyan korábban hittük.

A csontváz egy 30–40 éves férfié, aki 160 cm magas volt. — Nem rég még azt hittük, hogy 8000 évvel ezelőtt őseink nem élhettek ilyen magasságban. Ez a felfedezés azonban megcáfolta hiedelmünket — hangoztatta a professzor.

A kolorádói lelettel egyidejűleg jelentés érkezett Kínából, hogy megkövesedett dinoszauruszto jások ezreit találták. Henan tartományban egy földműves — aki csatornát akart ásni — bukkant rá. Azóta — jelentette az Új Kína hírügynökség — az archeológusok a környék hét pontján sok ezer dinoszauruszto jást gyűjtöttek össze. A tojások nagysága 4 centimétertől fél méterig terjed. Szakértők úgy vélik, hogy többfelé százmillió éves megkövesedett tojások tízezrei hevernek.

Nagylelkű végrendelkező

Végrendeletében jótékony célokra hagyta 46 millió font sterling (70 millió dollár) értékű vagyonát egy 88 évében elhunyt gyermektelen nő.

Angliában eddig ez a legnagyobb össze, amit jótékony célra szántak végrendeletileg.

A Midland vidéki Kinverben elhunyt Violet Eveson a vagyonát nagyapjától örökölte, aki Európa legnagyobb komlótermesztője volt, majd bankházat létesített. A májusban elhunyt Violet Eveson — mint a Reuter jelentéséből kitűnik — hagyatéka 49 millió font sterling.

A jótékonykodó özvegy pénzét egy külön erre a célra létesített tröszt kezeli és kórházak, orvosi kutatások, szociális otthonok, hajléktalanok és testi fogyatékosok megsegítésére fordítják.

Steiner Judit

2 CSÜTÖRTÖK

17.30

KLUB

„Gyönyörök kertje"

H. Bosch festészetének interpretációi

Előadó: Steiner Judit

Magyar Nemzeti Galéria, 198?. december.

Steiner Lajos

Műbarát, 1921 I. 295

Aukciók.

Steiner Lola, iparmüvésznő. Született Somogyberzencén. Atyja dr. S. Leo. Müvészeti tanulmányait Budapesten Lohwag Ernestinnél kezdte meg, majd hosszabb ideig Németországban a Karlsruhei Landeskunstschulen Wolf professzor tanitványa volt. Tanulmányainak befejezése után másfél évig Wienben dolgozott, majd hazatért Budapestre. Főleg textilfestészettel, lámpaernyők tervezésével és készitésével foglalkozik, különös előszeretettel alkot modern lakberendezési tárgyakat. A budapesti Nemzetközi Vásár állandó kiállitója, 1932-ben a kézmüvesipari kiállitáson ezüst érmet nyert. A Förstner-intézetben mint iparmüvész-tanár müködik.

Rát Str 967. l.

Steiner Mihály

Kassai ötvös

Steiner Mihály

Kassai ötvös

L. Magyar Remőszemle

1910. 1891.

161. szám.

4565 szám.

A Müemlékek Orsz . Bizottság
nak f.é. január hó 15-én 3 sz
a. kelt felterjesztésére Nár
László értesitése végett ki
adom, azzal, hogy a m.é. száma
végeredményeképen jelentkező
beadvány mellékletét képező
irányzatba fedezetül beállit
10 kor. 37 fillér pénzmaradvá
nem különben a lugoskert utá

Méltóságos

G E R E V I C H T I B O R urnak

a Müemlékek Országos Bizottsága elnökének

B U D A P E S T .

Rákos u.
Iparmüvészeti muzeum.

Steiner Rezsö

festo

l.

Csaskaisoprommincul

III. 123. l.

Steiner Rezső
festőművész

— **A Soproni Képzőművészeti Kör jubiláris kiállítását** élénk érdeklődés mellett nyitotta meg dr. Sopronyi-Thurner Mihály polgármester. Negyvenhárom kiállító százhusz képpel és szoborral vesz részt a tárlaton. A polgármester megnyitójában megemlékezett a kör alapitóiról, néhai Seemann Kálmán reálgimnáziumi igazgatóról és a ma is dolgozó nyolcvanéves Steiner Rezső festőművészről, akit a kör a jubiláris kiállitás alkalmából babérkoszoruval ajándékozott meg.

Pest. Hirlap
1934. X. 16

I. Márvány-utca 38.

Vanek József
műteremkiállítása.

1934. X. 28.–

Steiner József

Az aradi temető díszkapu-tervpályázatán beadott hét pályaterv közül a bíráló-bizottság csak az „In memoriam est“ jelű tervet találta díjazhatónak és annak az első 300 koronás díjat juttatta. Szerzője *Steiner* József aradi építész.

Magyar Építőművészet

1910. 2. f. 32. l.

Steiner József

Steiner József okl. építész, okl. közgazd., mérnök, építőmester, XI. Fadrusz-u. 6. 269-440

Bptávb 1940 szept.

III
668 (1088)
821 (76)

Jáno 19. r. 38–39.)

ak laj ~~áll~~ ~~áll~~ és
t,t) ~~jo~~torján Arimathiai József jobb-
ával pedig azt a ~~orjolcs~~ kendőt tart-
ötötték át, ~~Jobbról~~ a másikon ~~létrán~~
levételnél ~~Józsefnek~~ segédkezzék.
ján Dismas látható. ~~Testőket~~ fe-
ain ~~átvetett kezeik~~ és lábaik ~~pedig~~
~~s ballábát fölhúzta~~.

mig
Lágyékukat

5 cm.
n L. Resiminitől 777 lirán (350 frt.)
I. 17-én (279/94.)
a 12620/95 és 22919/95 min. számot.
I., és Lotz. K., a vételhez hozzá-

torony bontakozik ki.

jobb lábát összehuzta,

3

Steiner József
építész.

Új színházak Aradon.
Aradi Közlöny. 1907. 73 sz.

A világháború után
Budapesten telepedett
le, hol több bérházat
épített.

Seiner Jonef epsten

Steiner József

epitert

A zsűri döntött. A Kossuth
szobor pályázata. Arcadi
Közlöny 1907. 73. 57

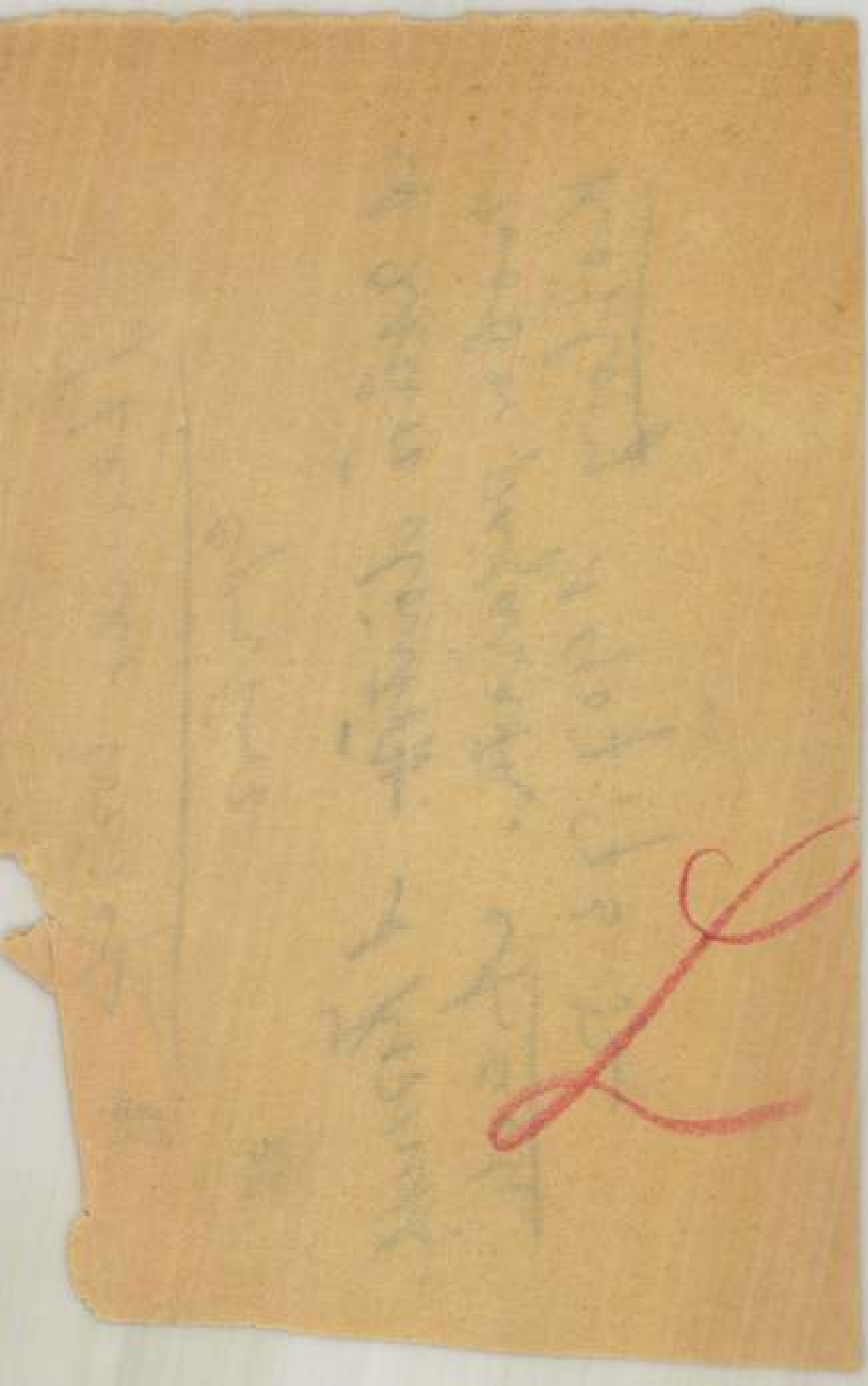

Steiner Josef

építész

Arad Kossuth-szobra.
Aradi Közlöny · 1907. 72 sz.

ihály

szívész,

szinház tagja

levele.

Steiner József

építész

Élet. arck.

Válogatás

241, 242 l.

Steiner József
épitész

l. igen bőélet.

archépe 884. l

Karczagmagyállam
873 – 875 h.

P. Rubens.

28-án. † Antwerpenben 1640
s 30-án.

ható, kissé balrafordult. Előre-
ke, bajusza és szakálla, melyet
szeme sötétkék. Ingének kerek
öntöse zöldesszürke és övje

cm. — Lelt. sz. 1136. — Vétetett
Hauser útján 35000 márkán
oltatott 1904 deczember 17-én
ra nézve lásd az 1895 márczius
ájus 10-iki 22919 sz. min. elő-
lást elfogadta az 1900 november
az 1901 augusztus 26-iki 373

ző adatok:
. 1901, 1904: XXI. 1136. *P. P.*

lúzeumban. 1906: Cab. H. 610.
— 1906, 1910: Cab. H. 610.
nme.
lajstr. 5. l. — Verzeichniss Nº 254.

lik Endre, Ginczer Etelka és Berényi
is és ifj. Kampis János; 1908-ban
erőné, Miller Ferencz és Tabakovics
s János, Olexák Emil, Pilch Dezső

III
41 (1136)
648 (457).

41

Steiner József

épitész

XI. Vak-Bottyán u. 4.
képe repr.
956. l.

XI. Fadrusz u. 6.
képe repr.
997. l.

XI. Beresényi u. 7.
képe repr. 997.
terverte és birja
fenti

Karczagmagyállam

és arczélben van ábrázolva.
ıkálla göndör, bajusza és álla
ban : »DR. DAVID ROTH BORN

tei 51·2 : 42·2 cm. — Lelt. sz.
oth M. ajándéka 1888 augusztus

és betonmunkákhoz. Apró kavicsot
s rostált dunahomokot.
zárazon sajtolt falburkoló disztég-
it (Verblender), falburkoló lapokat,
ltéglát, vastartó-, burkoló és üre-
ebb falitéglát, továbbá kéménytég-
éményekhez.

zállit: Követ cyklopfal épitéséhez és alapozásához; nkákhoz és utépitéshez.

el: budai zsiros meszet.

des dunahomokból készült arcsot.

-22. TELEFON

E

ALC

P

ca 5

és

REI

ngá

zánok
sztását
vid idő
et a
szefor
es sz
ások a

YA

fütési
inder

földmivelési ministerium, II.
78. szám.

Versenytárgyalási hird
mények.

a) Épitő munkálatokra.

Budapest. (Vizvezeték, csatorn
és lágszeszh...

Budap
a Gya
telje
munká
előir
si m
befeje
nöki
nti vá
r Ö
z á p
Bána
nkára
or. te
l és a
tok a l
a ll. e
gszesz
, köl
a há

körut 1

MMÉBÉVK

1934.244.1

Steiner József
épitőr

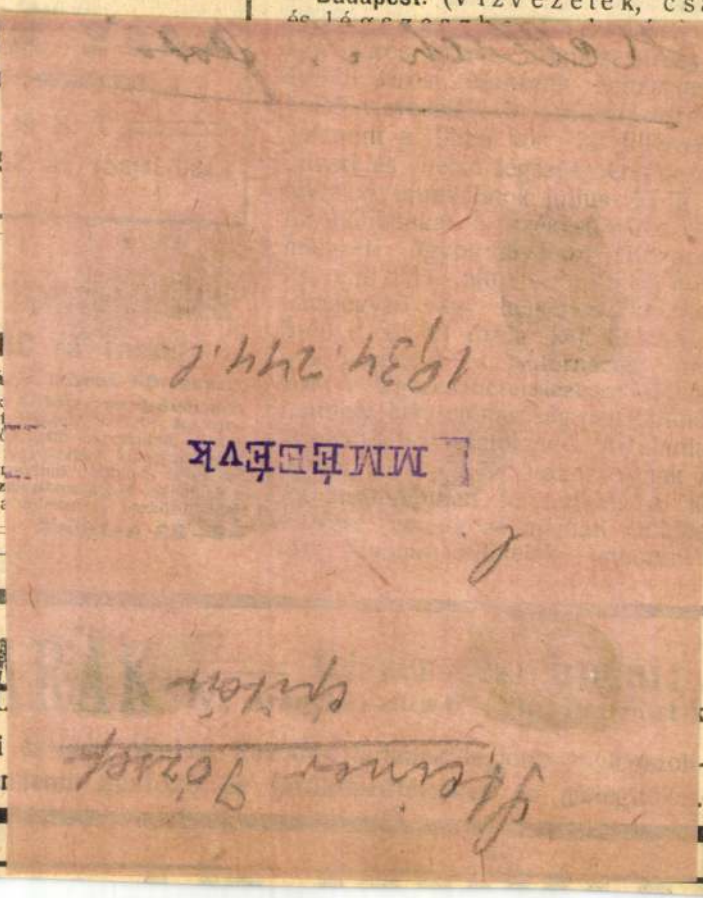

unkacsy Gyula
lakatosmester
est, VI. ker. Király-utca 102. szám.
elenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb
tü kémény és szellőztető toldóinak készitője.
unkban foglalt hirdetésére e helyen is felhivjuk olvasóink figyelmét.)

sbetonszerkezetek elkészitését elvállalja
stenberger Emil épitőmester
(Mészáros és Gerstenberger cég)
Budapesten, VII., Thököly-ut 77.
betonfödémek 15 m. fesztávolságig, szabadon felfekve; vastartók, vasoszlopok, falfölöslegessé válnak. — Korlátlan hordképesség. Leggyakorkihasználás. — Teljesen hangelszigetelő. Egész épületek e vasbetonból, közraktárak, áruházak, gyári épületek rházak, lépcsők, hidak csatornák, vizi-épitkezések, viztartápozások készitése. Tetemesen olcsóbb és műszakitósabb mint vastartók közötti boltozat.
— TELEFON 56—81. —

n 54—98. Telefon 54—98
ASCHKA és TARSA
Budapest, X., Füzér-utca 35.
nez,- fa- és vászonredőnyök, napellenző-ernyők, lépcsőkt vasból, felülvilágitó ablakzáró készülékek, szinházi függönyök és kovácsoltvas tömegáruk gyára.

LOCCO L. BUDAPEST.
N 41—03. CEMENTGYÁR. TELEFON 41—03
és iroda: III. ker., Ürömi-utca 24—32. sz
: KITÜNŐ MINŐSÉGÜ LASSAN ÉS GYORSAN
ROMÁNCEMENTET ÉS MÜPORTLANDCEMENÁRMELY VASUT VAGY HAJÓÁLLOMÁSRA SZÁL-
, IGEN JUTÁNYOS ÁRON és JÓTÁLLÁS MELLETT

ORTIS ANTAL
rvány-csiszoló és kőfaragó
BUDAPEST,
I. kerület, Tavaszmező-utca 14. szám.

reális hirdetési a

LI
Haverland Antal, B
Telefon 29—66. —
vonókat és vasszerk

Marady
épület- és
Budapest, V., Ar
Elvállal gáz- és vizve
világitás és villanycsen
tartását, valamint mind
és javitásokat a

Müller
ÉPÜLET- ÉS DISZMÜ-B
VEZETÉK-
Iroda és műhely: Budi
Lakás: Damja
Minden e szakba vág
tosan eszközöltetnek.
jutányos ár
Telefon 85—43. Költségvet

HAZAI ASZFALT ÉS
KÖVÉR
BUDAPEST, V
Aszfalt burkolások, elszigetelé
természetes és valódi asz
négyszögletes, magas ny
lapok burkolása és szál
KÁK: csatornák, vasbetonhi
vi

MAGYAR

Fekete tojás

Irta: Undi Imre

Kitünő barátom, Angyalovics, sugározón jött be a kávéházba.

Mellém ült:

— Kérnélek — szólalt meg, hangjában a mámor némi árnyalásával —, azért még vannak édes mozzanatok az életben...

Várakozón pillantottam rá, de ő máris a tárgyra tért:

— Ma alaposan kikészítettem az udvari feketeárusomat. Tudnod kell — magyarázta szélesen —, hogy van egy udvari pasasnéróm a hivatalban, aki időnként odafeketint nekem egyetmást. Ezt, azt, ami akad. A nevét nem tudom ugyan, arra sem emlékszem, hogyan nőtt ki a földből, de én, a szakmájához híven, elneveztem magamban Sarcingernek. Sarcinger két esztendeje egy rúd szalámival kezdte nálam a pályafutását. Tudod, akkor már olyan párisi és vadászkolbász-korszakban voltunk, ő meg bejött a szobámba a szalámijával, némán kibontotta, felémcsillantotta és fejét kacéran elbillentve kérdezte: Tetszik? Hát tetszett. Borsos volt ugyan az ár, de tetszett. Ez volt a debüje a Sarcingernek, attól kezdve mindenfélével a nyakamrajárt a gazember: tetszik? Tetszett, fizettem és így lett ő az én udvari feketeárusom.

Bólintottam:

— Általánosan ismert popa.

— Na látod, kérlek. Egy idő multán, helyesebben szalámik, sonkák és kakaók multán, amikor nagyot szükültek a készletek, Sarcinger mind fennhéjázóbb lett. Hol az árai voltak szemtelenebbek nálánál, hol ő az árainál. Nemrégiben, ha valami ritkább dolgot hozott, már le sem vette a kalapját. Az árait pedig verdiktszerűen szabta meg. Alku? Sőt netalán válogatás? Nahiszen! Sarcinger volt maga a dölyf és megtántoríthatatlanság.

Ránéztem a karórámra:

— Valami kikészítésről tettél említést...

Angyalovics képén boldog mosoly suhant át.

— Egy hónapja tojást hozott Sarcinger — nyúlt bele a levegőbe jobbkezével magyarázón, drága barátom. — Éppen másnap, hogy nőm, Izabella, közölte velem: tésztáról pedig szó sem lehet, arany, mert egyetlen tojás sincs a háznál. Én meglehetősen tésztás ember vagyok, kérnélek alázatossággal és amikor Sarcinger kirakott az íróasztalom sarkára tíz tojást, megindultan hebegtem: nahát, ez remek. Szóval, a lehető legjobbkor feketintette elém a tojásokat Sarcinger. Ára? — kérdeztem. — Egyötven — mondta ő diszkréten. — Párja? — Ullállá... — rázta a fejét — darabja. — Hát én ezt már sokalltam. Erre ő kezdte visszarakni a tojásait, miközben ő jegyezte meg: nahát, az remek. Melléje olyan gúnyosan mosolyodott el, mint egy apprehendáló vipera. Mit tehettem? A egyötvenért megvettem a tíz tojást.

Karórámat kicsúsztattam a kabátujj alól:

— Nos?

Barátom hangja enunciálóvá vált:

— Elmondom, kérlek, előre a poent. Ha nem tudnád, közlöm, hogy az enyhe tél miatt idén korábban kezdtek tojni a tyúkok. Egyre több a tojás és mind többen ujságolták: a feketepiacon lanyhultak a tojásárak. De még hogy lanyhultak! Ilyen előzmények után, a helyzetismerettel a birtokomban, ma délelőtt ismét beállított Sarcinger...

Közelebb hajoltam Angyaloviceshoz:

— Ez jó.

— Remek, kérnélek. Jött. Mint szokta, kinyitotta a táskáját, de ezúttal nem azzal a faarccal, mint a bábszínház Mefisztója, kezdte szavait, hanem aranyfogait megvillantva, lágyan kérdezte: nem tetszik parancsolni szép, friss tojást? Hát... hátradőltem karszékemen és úgy néztem Sarcingert. Forró lélektani pillanat volt az, alássan kérlek. Valami meghasonlást láttam bujkálni a gazember sötét képében, láttam, valami olyat érez, mint amikor a bujdosó betyár körül minden oldalról megzizzen a nádas. Ez a pillanat mámoros volt. Jókora szünet után, egyáltalában nem úgy, mint máskor, nem azt mondtam mohón, hogy kell, hanem únott piszmogással odábbtéve az itatóst, csak ennyit jegyeztem meg: szó lehet róla...

— Sarcinger komában egy világ omlott össze.

— Ezt nem várta. Láttam, amint megjelenik lelki szemei előtt az a perc, amikor a táskájában foglalt füstölt szegyek, selyemharisnyák és tokaszalonnák derűs komikummá olvadnak, amikor elegáns urak, mint furcsa emlékre gondolnak vissza arra, hogy volt idő, amikor natúrsniclire valót vittek az irattáskájukban és egyáltalában nevetségessé válik a feketevaj, meg a fartőspeculáció, minden cikk a megfelelő boltjában fog feküdni, lógni, elterülni. Igen, e perceben az égő kanóc füstje érződött, amely egykor végleg fel fogja robbantani Sarcinger bátyó komisz táskáját.

— És vettél tojást?

— Vettem. Kilencven fillérjével. A koma egyhúszra tartotta, de én mondtam, hogy már nyolcvanért is ígértek. Különben is, van még legutóbbról. Sarcinger puha lett, mint egy omlett, uzsorainai reszketni kezdtek, hebegésbe fogott, hogy velem, mint régi kuncsaftjával, kivételt tesz, ma különben is jó napja van, satöbbi és ideadta. Ahogy jó napja volt ez a mai, a lókötőnek...

Édes barátom, Angyalovics, igen nagy örömben volt.

— Valahogy így fog majd kialakulni a Kolumbusz tojása is — jegyezte meg meglehetősen zilált okfejtéssel, de én nem zavartam meg álmodozó kijelentését.

A világért sem.

129 lakó várja kíváncsian, emelkedik-e végre a hőmérő a Fadrusz-utca 6-ban

Prometheusról megállapította a mitológia, hogy az égből is tudott tüzet szerezni, de még ez a tagadhatatlanul tekintélyes pirotechnikai készség is kevés lett volna arra, ha véletlenül nem az égboltot, hanem a Fadrusz-utca 6-ot, helyesebben ennek a fővárosi értelemben is hatalmas bérépületnek a kazánházát választja. Erős versenytársa akadt volna itt ugyanis a háztulajdonos úr, *Steiner József* építészmérnök személyében, aki már eleve gondoskodik arról, hosszabb idő óta, hogy akár egy Prometheus se találjon óriási, ötemeletes, központifűtéses bérháza kazánjában még egy kis elvinnivaló parazsat sem. Sőt, inkább még hozhatott volna ide tüzet, mert Steiner úr — mint ezt az alábbi kihágási ítélet is tanusítja — olyan fukarul adagolta a fűtőanyagot, hogy az idén is valósággal Szibériát állított volna elő lakóinak, ha azok csak a beépített kazánházának teljesítőképességére lettek volna utalva és ha a mostani enyhe tél nem segített volna.

Steiner József építészmérnök Fadrusz-utca 6 számú bérházának *nem kevesebb, mint 129 lakója van.* Egyik sem látszik közülük *„embervadásznak"*, olyan okvetetlenkedőnek, aki erővel kellemetlenséget akart volna a háztulajdonosnak szerezni. Most is, hogy ott jártunk a főváros leghidegebb központifűtéses bérépületében, többen közülük szinte mentegetődztek:

— Kénytelenek voltunk feljelenteni Steiner urat, mert hiába panaszkodtunk, sem a fűtés, sem a melegvízszolgáltatás nem akart megjavulni... Megnyugvással vettük tudomásul most, hogy a kihágási tanács jogerős ítélettel 12.000 pengő pénzbírságra változtatta át háztulajdonosunk büntetését... Az elsőfokú rendőrbíróság ugyanis *harmincnapi elzárással és 5000 pengő pénzbüntetéssel sujtotta* és másodfokon is ez maradt az ítélet. Ha végül is ez maradt volna érvényben, akkor Steiner urat becsukták volna... Fel kellett volna cserélnie harminc napra pazar kényelemmel berendezett lakását a toloncház vöröstéglás épületének cellájával... Mindenesetre sok kellemetlen élményben lett volna része és mi nem örültünk volna ennek... Annak örülnénk inkább, ha a jövőben nem lenne panaszunk a fűtés és melegvízszolgáltatás ellen...

Steiner mérnök úr lakói tehát nem lihegnek bosszúért háziurukkal szemben, akinek rovására pedig igen súlyos tényeket állapított meg az ítélet:

„A lakók panasza indokolt volt. Míg a lakásokban 10—14 C volt a hőmérséklet, Steiner József háztulajdonos a maga lakásában kályhákat állíttatott fel, sőt a melegviztartályból külön vezetéken hetenként többször felhasználta a háznak kiutalt tüzelőanyaggal melegített vizet. A lakásában felállított kályhákban pedig a közfűtés kazángyujtására igényelt fával tüzelt. A szakértők megállapították, hogy a mult télen a bérház részére az anyaghivatal által kiutalt szénmennyiségből többszáz métermázsát nem vett igénybe, s noha a lakók hideg lakásban dideregtek, a fűtési díjat a lakbérrel együtt, teljes egészében fizették..."

A lakók tehát dideregtek a Fadrusz-utca 6-ban. Dideregtek és fizettek... Fizettek a fűtésért is, azokért az elmaradt Celsius-fokokért is, melyeket elfelejtett szolgáltatni részükre a háztulajdonos. A lakók, — többnyire köztisztviselők, tehát már élethivatásuknál fogva sem tartoznak azok közé, akik vagyongyűjtésre rendezkedtek be, — megtartották a háztulajdonos és közöttük érvényben lévő szerződést. Steiner József ellenben, akinek több bérháza, ötmillió pengőnél nagyobb vagyona van, nem tudott a jogokat és kötelezettségeket mindkét félre nézve megállapító szerződés etikai és tényleges obligójához alkalmazkodni. Az említetteken kívül így fest képet a továbbiakban Steiner úrról a jogos ítélet:

„A házfelügyelő lakását erkölcsi szempontból eléggé el nem ítélhető módon a központi fűtés kazánjától elvont közösségi szénből fűtötték..."

— *Ismételjük,* — mondották a lakók — *amilyen megnyugvással fogadtuk a kihágási tanács ítéletét, éppannyira nem jutott még ezzel nyugvópontra a Fadrusz-utca 6. számú ház fűtési ügye.* Az idei télen is merültek fel kifogások a fűtés- és melegvízszolgáltatás ellen és bizony szomorú, hogy a háztulajdonos nem akarja megérteni: *a szerződés és a fennálló törvényes rendelkezések nemcsak minket köteleznek.* Talán már hozzászokott ahhoz, hogy önkényesen korlátozhassa a melegvízszolgáltatást és a fűtési kötelezettségének sem akar eleget tenni... Reméljük, másként lesz most, hogy jogerősen megbüntették...

A ház lakói közül többen rendszeresen naplót vezetnek arról, mely napon miféle hőt szolgáltat a Fadrusz-utca 6 központi fűtése. Ugy jegyzik fel a Celsius-fokot minden nap, mint ahogy a beteg hőmérőzi és jegyzi fel a lázát.

— *Sajnos,* — mondotta az egyik lakó, *Pongrácz* Antal báró örnagy, — *nagyon nehéz zöldágra vergődni a mi háztulajdonosunkkal.* És is kénytelen voltam feljelenteni a fűtés- és melegvízszolgáltatás hiányos volta miatt, mert ezen a télen is többször előfordult, hogy Steiner nem oku't az ellene már előzetesen benyujtott feljelentéseken és *fennhéjázóan kertelt, ha a botrányos fűtések ügyét előtte szóvátettük.* Akkor mindjárt jól működött a központi fűtés, mikor hatósági ellenőrző közegek érkeztek. A mai világban nem kívánunk lehetetlent, de valami minimális szolgáltatást mégis csak megkívánunk.

— Nekem két fiatal gyermekem van, — folytatta az örnagy —, de *sok a házban az apró gyerek és vannak csecsemők is. Ezeknek szülei kénytelenek voltak villanykályhát beállítani,* mert 10 Celsius foknál nem lehet a csecsemők egészségét megóvni.

— Steinerről azonban ne alkossan téves véleményt senki, vágott közbe egy miniszteri tisztviselő lakója. Egy lakójával szemben mindig előzékeny volt — saját magával szemben. Ő, noha szabályrendelet tiltja — mint mondja az ítélet is —, kályhákat állított fel a lakásában s ezekben azzal a kazángyujtásra igényelt fával tüzelt, amelynek az lett volna a szerepe, hogy a közfűtés céljait szolgálja. *Weisz* úr, a házfelügyelő is a langyosságot kedvelte és ő is a közösség fűtőanyagával táplálta kályháját, *egyhúron pendülve a főnökével.* Mikor aztán mi a fűtés hiányai miatt panaszkodtunk, bedugta egy pillanatra hőmérőjét a lakásunkba és a fejét csóválta panaszainkra. Mintha bizony a hőmérő higanyszáma szöcske módjára ugrándozna pillanat alatt...

A Fadrusz-utca 6 lakói a kihágási tanács szigorú ítélete után most kíváncsian várják, alkalmazkodik-e a fővárosnak ebben a bérházában is a hőmérő, illetve a központi fűtés által szolgáltatott meleg a törvényszerű előírásokhoz és a fürdőszobában lesz-e melegviz. Egyelőre még nem akarnak véleményt nyilvánítani az érdekeltek, csak szorgalmasan jegyzik *minden nap lakásaik hőmérsékletét és a melegvízszolgáltatás körül szerzett észleleteket.*

Csávossy László

Reménysugár

Tejből, vajból, emberhajból
Készült eddig szövet,
Sőt, az alapanyagok közt
Fa is akadt s üveg.

De azt már nehéz elhinni,
Csak úgy, először,
Hogy újabban sor kerül már
A finom... ebszörre.

Am a kutya olcsó állat,
Akad minden házba',
Reméljük hát: az ebszövet
Nem lesz nagyon drága.

S mivel a sors velem nem bánt
Sose is szörmentén,
Reménykedve ábrándozom
Egy... kutyaszőr-mentén.

Bényi Kálmán

Kisasszakasz

Milliméter sor ára hétköznap 30 fillér, vasárnap és ünnepnap 1.20 P. Legkisebb hirdetés (10 mm) 9.— P, illetve 12.— P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

HEGESZTŐ TRANSZFORMÁTORT BÉRBE AD
KÖZVETITŐ ÉS ÁRUKERESKEDELMI KIL. MŰSZAKI OSZTÁLYA
Mária Valéria u. 3. T. 188-070. 189-497

Levelezés

SIÓFOK. Igaz szived üzenetét meghatódva köszönöm. Négyet még tizenkilencedikén elküldiem. Kérdezd meg, Édes és értesits. Különben nincs baj, de nagyon hiányzol. Forrón csókollak. — Imádlak.

Kisanyám!

Köszönöm! 7-én Ny.-nál várlak. Ha tehetsd, jöjj! Milliószor csókol és ölel Szilveszter.

Foglalkozás

Faluzó ügynökök

elsőrangú cikkel sokat kereshetnek. Ajánlatok „Gazda" jeligére Budapest, Dohány-utca 18.

Különféle

Faházak

minden nagyságban, különböző kivitelben KERTÉSZ ÉS TÁRSA fatelepén, XIII. Csele-utca 2/a.

Hirdessen a Kisszakaszban!

Szőnyeg

Perzsa

és másfajta SZŐNYEGET veszek PARDO Hárfa-u. 27. T: 220-894

Butor

UJ LAKÁSBA UJ BUTORT Ebnertől VIII. KARPFENSTEIN-U. 2/A

BUTOR modern, styl. új és használt
NAGY SÁNDOR
Károly-körút 26

SZINES kombinált KISIPARI konyhák BUTOR termékek
NAGYMEZŐ-UTCA 12

IRODA BUTORT
olcsón DOBAY-tól
Sándor-utca 36. Telefon: 140 278.

BUTORT legjobban „BOG-MIL" bútorüzletében vásárol, VI., Vilmos császár-út 43. Báthory-utcával szemközt Kombinált szobák, hálók, ebédlők dús választékban.

Remekül fejlődött
az én babám MARS
gyermekkocsiban.

Nagy választék
hálókban, komb. és kárpitozott bútorokban
Kész árak!
FIZETÉSI KEDVEZMÉNY!
ROYAL BUTOR
Baross-utca 34. szám

Hangszer

HIRNEVES ZONGORATERME
VILMOS CSÁSZÁR-UT 66
Családás sohasem érhet!

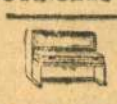

PIANELLO zongora-hangu
Sternberg
Rákóczi-út harman.

A Király Malom Hedrich és Strauss Rt. igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara őszinte megrendüléssel jelenti, hogy a vállalat érdemekben gazdag igazgatója,

Loránt Endre ur

folyó évi január 29-én meghalt.

Halálával vállalatunkat mély gyász érte, mert értékes főtisztviselőnket vesztettük el.

Emlékét igaz kegyelettel őrizzük.

Hírek rövidhullámon

Isztanbulból jelentik: Német részről cáfolják azt a hírt, amely szerint Papen külön repülőgépen Németországba utazott. Papennek nincs szándékában jelenleg Törökországot elhagyni. A német nagykövet csak azért érkezett Isztanbulba, hogy meghallgassa Hans Fritsche német birodalmi miniszteri osztályfőnöknek a német kolónia számára tartandó előadását.

*

Ankarába érkezett jelentés mondja, hogy *az arab államok egységével* kapcsolatos kairói tárgyalásokban rövidesen az északafrikai francia gyarmatok arab lakosságának megbízottjai is résztvesznek. Az Akhersan című kairói arab lap közlése szerint *az északafrikai arabok az teljes függetlenséget követelnek országuk számára.*

*

Az egész európai közvélemény nagy figyelemmel kísérte a bolgár országgyűlés legújabb ülésszakát. A szobranjenek a légitámadások után tartott ülései, a várakozásnak megfelelően, mind a kormánynak, mind az ellenzéknek alkalmat nyujtottak arra, hogy ismertesse álláspontját az országgyűlés előt. Általában megállapítható, hogy a kormány és az ellenzék egyaránt az egyesített Bulgária megvédelmezésének szükségességét hangoztatta, csak a módok tekintetében állanak fenn nézeteltérések. Míg ugyanis a bolgár kormány az említett cél elérését eddigi politikájának folytatásával látja biztosítottnak, az ellenzék a kormánypolitika bizonyos kiegészítését találja szükségesnek. Ebben az értelemben szólalt fel az ellenzék két vezére, Petko Stainov és Musanov, de mindketten, a miniszterelnökhöz hasonlóan, az egyesített Bulgária megvédelmezésének szükségességéből indultak ki.

*

A londoni *Daily Mail* jelentése szerint *a 19—25 éves leányokat nem veszik fel többé az angol hadseregbe, hanem a hadiiparban kell jelentkezniök. A második arcvonalra való előkészületek ugyanis szükségessé tették a munkaerők új elosztását.* Ugyanakkor közölték, hogy az angol haditengerészet és haditengerészeti gyalogság kötelékében nem vesznek fel több önkéntest. *Minden katonaköteles a szárazföldi hadseregbe tartozik belépni, ha előzőleg önként nem jelentkezett a légierőhöz.*

*

Isztanbulból jelentik: A Tasviri Efkiar azt írja, hogy a török kormány, ha hű marad békepolitikájához, a török népnek nagy szolgálatot tesz, mert az előző háborúban Törökország egymillió halottat vesztett és az ország területének háromnegyed részétől megfosztották. Egyetlen török sem fogadja el, hogy Isztanbulnak akár egy követ is feláldozzák azért, hogy annak más hatalmak lássák hasznát. Egyébként Törökország háborúbalépése esetén Isztanbult, amint egy amerikai ujságíró annakidején kijelentette, néhány órán belül elpusztítanák.

*

Ankarai jelentés adja hírül, hogy a török kormány Németországgal megállapodást kötött, amelynek értelmében *a németek nyolc mozdonyt és 130 vasúti kocsit szállítanak Törökországnak.* Ezenkívül *közlekedési repülőgépek szállítására is megegyezést kötöttek, amelyekkel már a tavasszal lényegesen kibővítik Törökország belső légiforgalmát.* Törökország végül megteremti az első nemzetközi légiforgalmi vonalát is e repülőgépek segítségével Isztanbul és a Jeruzsálem melletti Lydda között.

*

Zágrábi jelentés szerint a horvát fővárosban a várhegy alatt nagyarányú óvóhely építését kezdik meg, amelynek két főbejárata és négy mellékbejárata lesz. Az alagútszerű óvóhely 350 méter hosszú, 6 méter széles és 5 méter magas lesz, felülről 60 centiméter vastag betonréteg és 20 méter vastag földréteg takarja. Az óvóhely befogadóképességét 6000 emberre tervezik.

*

A londoni News Chronicle jelentése szerint *Morgenthau összeköttetésbe lépett a szovjetkormánnyal, mert* — miként a lap véli — *az angol kormánnyal nem tud megegyezésre jutni a jövendőbeli „világpénzrendszerre" vonatkozólag.* A szovjetorosz állami bank helyettes elnöke rövidesen Washingtonba érkezik, írja a lap. Washington és London között a pénzrendszer ügyében folytatott tárgyalások megakadtak, mert Anglia a Keynes-tervet nem akarja elejteni a White-terv javára. Most azt remélik, hogy a *szovjetkormány az amerikaiakat támogatni fogja az angolokkal szemben.*

Isten a tombolásban

Irta: Dallos Sándor

Ülök a papir előtt s kínlódva töprenkedem: hogyan mondjam mindezt el?

Nem formát keresek: alkalmas szavakat s ezek árán a beszéd lehetőségét. A fogalmazással birkózom, mondatszerkesztésekkel, jelzőkkel, hangsúllyal, hangolással, olyan dolgokkal, amelyek más körülmények között olyan természetesen estek, hogy az ember észre se vette őket, mint ahogy nem veszi észre általában a levegőt, oly magátólértetődő részei voltak a munkának, hogy az öntudat számára szinte nem is voltak.

Ma vannak. Komoly és kemény tények. Uramisten, kétezerhetvennyolc napon át hányszor ültem ilyen kínlódó és birkózó töprenkedésben a papir előtt s hányszor gyűrtem össze és dobtam el az agyonjavitgatott, stilizált, lágyított, tompított oldalakat azzal, hogy: nem lehet! Holott csak őszinte és tisztán támadó emberi érzéseket akartam valamiként kimondani, egy-egy foszlánnyi adalékot az emberhez, aki van és él és ember, akármi van is s lelki gyökérzetében ugyanaz, aki volt tegnap vagy tizezer évvel ezelőtt és lesz tizezer év mulva is, mert legbensőbb egyéniségében változhatatlan és örökegy szubsztancia.

Ezt a mai élményemet mégis szeretném valahogy elmondani.

A háborúról van szó és az Istenről.

Arról van szó, hogy kétezerhetvennyolc napja tombol már ez a háború, Narviktól a Salamon-szigetekig, Kamcsatkától az Antillákig ropog a fegyver, dörög a föld, üvölt és rohamozza egymást az ember s a lélek áll a történő dolgok előtt, áll a világot betöltő dörgések alatt mind kőszerűbb, mind ijesztőbb, mind sivatagibb csöndben s kínlódva kérdezi: miért van mindez? Mi okozza? Mi az értelme? Mi a végső célja? Mi vezényli ezt a hallatlan és iszonyú tusát?

Áll és néz s a maga mind szaharaibb csöndjében egyre fájóbban és magányosabban kérdezi.

Állok, nézek, szenvedek és kérdezem.

Ne értsük félre egymást: nem vagyok naiv. Jól ismerem a megokoló fogalmakat: anyagok, piac, élettér, túlnépesedés, nemzeti vágyak, imperializmusok, világnézetek, gyarmat, stb. Tudom, hogy ezek robbantják ki tényeikben a háborúkat.

De mint végső okban, mint e kétezerhetvennyolc nap végső és a lélek számára is elfogadható értelmében, nem hiszek bennük. Épúgy nem, mint abban sem, hogy a világ bármi kis percenése is pusztán csak anyagi értelmű volna. Ha hinném, egy percig se kívánnék élni, kiábrándító volna élni és csömörletesen kisszerű, nyugodtan felakasztanám magamat. De a dolgok gyökere mélyebb, vetülete végtelenebb, a történések ereje, célja, lényege nagyszerűbb, egyetemesebb, hősibb és bonyolultabb. A tények, függvények csak, felséges és isteni összefüggések tapintható, tehát durva részei csupán s a történő borzalmakban ott kell lennie valami anyagon, piacon, élettéren, túlnépesedésen, nemzeti vágyakon, imperialista törekvéseken, világnézeteken túllévő isteni céltudatosságnak, valami rejtett többletnek, amely a láthatóságok és logikák alatt mindezektől függetlenül, másértelműen és kínozva bár, de jóságosan munkál: ott kell lennie az Istennek!

Ott kell lennie, mindennek a végső értelme csak ez lehet!

Hát kétezerhetvennyolc nap óta ott állok e dörgések és iszonyatok előtt, egyre tikkasztóbb csendben bámulom s a léleknek egyre ijedtebb szomjúságával kutatok és kiabálok magamban:

— Hol van ezekben a dolgokban az Isten? Áldott ízét, meleg fényét, káprázatos, vakító és megnyugtató értelmét hol láthatom megvillani csak egy pillanatra is? Az anyagi célon túli célt, amelyért alattomban mindez megy és amelyért mindez az embernek — az egyetemesnek, a fogalomnak — megéri?!

Mit tusakodtam ezért! Mennyi állítással csaltam magamat, csakhogy hinni és élni tudjak!

És most egy pillanatra valóban megláttam Őt.

Egy Svájcból érkezett hírlapi tudósításból villant elém. Elmondom, mit olvastam, ime:

Él egy orvostanár Londonban, a neve Fleming. Tudós ember, bakteriológus, a londoni St. Mary-kórház laboratóriumának vezetője. Egész életében azzal foglalkozott, hogy az agyhártyagyulladás, a tüdőgyulladás, a nyakszirtmerevedés és — mint ahogy irják — „különböző súlyos és kevésbé súlyos, úgynevezett hüléses megbetegedések" kórokozóinak ellenszerét, antitoxinját kereste.

Laboratóriuma évégből tele volt e fönt nevezett betegségeknek fiolákban mesterségesen kitenyésztett baktériumkultúráival s a professzor ezekkel folytatta kísérleteit.

Történt azonban, hogy egy napon német bombavetők támadták meg Londont s a támadás alatt a St. Mary-kórház laboratóriuma is megrongálódott. Hogy mennyire, arról nem szól a hír, tény azonban, hogy a bacilluskultúrák egy része elpusztult, más része pedig inficiálódott. Fleming professzor menteni akarta a menthetőt, mikroszkóp alatt megvizsgálta a romok közül kiszedett, félig ép bacillustenyészeteket s egyszerre csodálatos dolgot tapasztalt. Azt látta, hogy a nyakszirtmerevedés kórokozói közé a romok között bizonyos penészgombák kerültek, amelyek a nyakszirtmerevedés kórokozóit megtámadták és elpusztították.

A professzor szinte megrendült a ténytől: aminek titkát egész életében lelkének, szellemének egész erejével kereste, azt a vakvéletlen egycsapásra megoldotta. Lázasan kísérletezni kezdett s e kísérletek eredményeképpen elkészült a „pénicillin" nevű szer, amely nemcsak a fent említett halálos bajokat gyógyítja teljes biztonsággal, hanem — enyhébb adagolásban — mindennemű meghűléses betegséget, így az influenzát is, szinte órák alatt megszünteti. Flemingnek egy bombarobbanás eddig talán a leghatalmasabb gyógyszert adta a kezébe.

Mindez úgy hangzik, mint egy mese.

Nem az. Valóság. Nagy, ragyogó és vigasztaló valóság.

Isten ott van e borzasztó tombolásban s az infernói tűzben néha kinyilatkoztatja és eltéveszthetetlenül megmutatja magát, végtelen rendjét s e pusztán anyaginak látszó őrjöngés távolabbi és felszínénél nagyszerűbb célját és értelmét.

Én világosan, szinte káprázatva látom Őt e bomba s e véletlen villanásában. Kétezerhetvennyolc nap után végre látom, tapintom, nemcsak sejtem, hanem értelmemmel is érzékelem. Ott volt a lehullott bomba erejében, de a dolgok egész összjátékában is. Hiszem. Több: tudom. Ott volt annak az építésznek az agyában, aki a St. Mary-kórházat tervezte, az anyagok erejét elméletben fölmérte. Ott volt az építő kőművesek kezében. A maltert keverő munkások kezében is. Ott volt Münchenben, ott volt Berchtesgadenben, ott volt Berlinben, ott volt Londonban, Párisban, Washingtonban, Varsóban, Moszkvában az agyak és lelkek alján, mint akaratokat fékező vagy ingerlő, megfoghatatlan és ellenőrizhetetlenül parányi. iz. Ott volt már évtizedekkel ezelőtt a politika mélyén. A kezekben, amelyek a St. Mary-kórház laboratóriumában a bacillusos fiolákat utoljára elrendezték. A bombát kioldó pilóta kezében. Az anyagok pusztuló hasadásának, összeomlásának, egymásra dőlésének egész rendszerében. Mindenben, a legapróbb részletig. Az üvegek repedésének és roncsolásának mértékében. És így, végtelen, makro- és mikrokozmoszban ott munkáló, sikoltatóan gyönyörű és lélekzetelállítóan tervszerű renddel 1943-ban, egy londoni romhalmazban egymáshoz érintette a titok két pólusát, a misztikus baktériumot és a semmitmondónak látszó penészgombát s az egészet átnyujtotta az embernek:

— Itt van, ember, vedd el! Neked csináltam! Véreztél és iszonyúan megszenvedtél érte, fogadd szenvedésed eredményéül, legyen a tiéd!

És lehet, itt most az izzik bennem: lehet, hogy az egész, ez az egész borzasztó kétezerhetvennyolc nap ezért volt! Ezért, hogy ez beteljen! Hogy egy penészgomba összeérjen egy baktériumtenyészettel. Azért a parányi mozdulatért, amellyel két parányi összeért!

A gigászian parányi kis mozdulatért a roppantnak látszó mozdulatok félelmetes arányaiban! A Narviktól a Salamon-szigetekig, Kamcsatkától az Antillákig érő dörgés, ropogás, égés, pusztulás, vér, jaj, halál özöne közben!

Nem lehet azt megcáfolni és ne is próbáljátok megcáfolni, hisz kell a hit! Atyaisten, a falat kenyérnél jobban kell a hit, hisz anyagba fulladva nem lehet élni, hisz hit nélkül e rettenetekben szét kell szakadni és meg kell rothadni, emberek!

Hát ezért! Ezért!

És más ilyen apró egyesülésekért! Hogy egy agyban, kettőben, ezerben, tizezerben két eddig hallgatag kis sejt valami facsarás döbbenetében felizzódjék a lélektől, aki az Isten kicsi mása és aki az ember, egyesüljön, asszociáljon s asszociáció e felséges izzásában megsejtsen, megérezzen, felvillanjon, meglásson valamit, az Istenből valamit, a nagy, emberben alvó Jóból valamit s megismerje, hozza, hirdesse, lobogtassa:

— Ember! Ember! Hozok neked valamit! A Jót hozom! A Nagy Jót! Megleltem! Idefigyelj, ember, idefigyelj!

Ezért! Hiszem! Istenem! Édes Istenem!

Egy vonzó menyecske elmondja SZÉPSÉGÉNEK ÉS SZERENCSÉJÉNEK történetét

„Néhány hete még szürkének és jelentéktelennek látszottam"

mondja X. kisasszony...

„25 éves koromban félni kezdtem, hogy pártában maradok. Gyakran eljártam táncolni, de egyik férfi érdeklődését sem sikerült magam iránt felkelteni. Egyik közelmultban férjhezment és nálam fiatalabb barátnőm bizalmába avatott: „Az üde, tiszta arcbőr, a vonzó arcszín — mondotta ő — a legtöbb férfi csodálatát vívja ki. Ezért ápolni kell a bőrt! Próbáld ki pl. ezt a kitűnő szépségreceptet..." Ma pedig John beismeri, hogy az én üde, fiatal, leányos, ruganyos arcbőrömet igézte öt meg elöször.

Ezt tettem én. Minden este — barátnőm tanácsára — rózsaszínű börtápláló **Tokalon krémet** használok. Egy híres wieni tanár által felfedezett értékes börsejtkivonatot tartalmaz. Táplálja és szépíti az arcbört alvás idején. Reggel a fehér, nem zsíros **Tokalon krémet** alkalmaztam. Már rövid idő multán arcbőröm üdébb, tisztább, bársonyosabb lett. Tágult pórusok, mitesszerek és tisztátlanságok gyorsan kezdtek eltünni."

Ellenállhatatlannak, vonzónak találják ÖNT a férfiak? Ha nem, még ma igyekezzék újjáteremteni és ápolni arcbörét. Arcszíne is szebbé, vonzóbbá tehető a börtápláló Tokalon krém használata által. **Ne tévessze össze a Tokalon krémet más arckrémekkel.**

Briliánst

ARANYAT, EZÜSTÖT legmagasabb árban VESZEK SCHWARCZ DÁNIEL ékszerész, IV. Károly-körút 12

Jobban megvilágítják a villamosokat a balesetek csökkentése végett

Az esti órákban sűrűn történő villamosbalesetek és szerencsétlenségek csökkentése érdekében a BSZKRT vezetősége illetékes tényezőkhöz fordult, hogy biztosíthassa a villamoskocsik jobb kivilágítását, a légoltalmi rendelkezések sérelme nélkül.

Az intézkedő hatóságok teljesítették a BSZKRT kérelmét és megengedték, hogy a kocsik elején levő reflektorról leszereljék a fénytompító szerkezetet és a kocsivezetők ismét használhassák a fényszórót. A légó hatóságok azonban elrendelték a reflektorok belső tükrözésének fénytelenítését. Ezentúl tehát a kivilágított villamoskocsikat már nagyobb távolságból is észrevehetik az esti órákban közlekedők.

Engedélyezték a légó hatóságok a villamoskocsik tetején a számjelzőkorongok gyengébb kivilágítását is. Visszaszerelik a kocsikra a régi, szélesebb résű számjelzőlapokat. Azt is megengedték, hogy a pótkocsik hátsó perronját is jobban megvilágíthassa a BSZKRT, ily módon a villamosok biztosabb felismerése a mögöttük közlekedők számára is lehetővé válik.

Az új rendszer bevezetésétől a BSZKRT azt reméli, hogy a minimálisra csökken a balesetek száma a megállóhelyeknél is. Már megkezdték a kocsikon a fénycsökkentő berendezések átszerelését és néhány nap mulva már valamennyi villamos erősebb világítással közlekedik majd az esti órákban.

Hajóskapitánynak öltözött a soknevű szélhámos és házasságot kötött

A fajvédelmi törvény alapján is felelősségre vonják

Sziráki István, a József főhercegszálló főportása csütörtök délután a Baross-téren sétált. Arra lett figyelmes, hogy egy hajóskapitányi egyenruhába öltözött, sok kitüntetéssel ékesített férfi közeledik feléje. Jobban szemügyre vette és felismerte, hogy a hajóskapitány nem más, mint a szálló egyik augusztusi vendége, Dancs József, aki annakidején kifizetetlen számlájával úgy szökött meg, hogy még néhány lepedőt is magával vitt. A portás odament a keleti pályaudvar előtt szolgálatot teljesítő rendőrőrszemhez és elmondotta neki gyanuját.

A rendőr odalépett a hajóskapitányhoz és tisztelegve megkérte, hogy igazolja magát. A szépen dekorált férfi erélyesen tiltakozott az igazoltatás ellen, de aztán mégis elővett egy igazolványt, amely Fadgyas Imre 47 éves, győri születésű hajóstiszt nevére volt kiállítva. A portás azonban ekkor már minden kétséget kizáró módon felismerte a szálloda volt szélhámosát. A hajóstisztet a rendőr a VIII. kerületi kapitányságra kísérte, ahol már zavarosabb védekezést adott elő. Átkerült a főkapitányságra és dr. Farkas Elemér rendőrkapitány megkezdte kihallgatását.

Az álhajóstiszt a keresztkérdések súlya alatt megtört és bevallotta, hogy valódi neve Eisler József, tassi születésű 41 éves szállóportás. Elmondotta, hogy Darnai Béni névre iratokat hamisított magának és így beállt Léván szállóportásnak, de sikkasztott és meg kellett szöknie. A Balaton mellé ment és különböző nyári szállóüzemekben mint portás működött.

— Annyira megtetszett nekem a balatoni szállók portásaitól viselt hajósapka — mondotta vallomásában az álkapitány — hogy elhatároztam: tengerész egyenruhát szerzek és hajósztisztként fogok szélhámosságokat elkövetni. Budapestre utaztam és itt a Stida Folyam és Tengerhajózási részvénytársaságtól, valamilyen úton-módon, igazolványürlapokat szereztem, amelyeket meghamisítottam Darnai névre. Ezután Szegedre mentem és kitüntetéseket vásároltam az uniformisomhoz. A szegedi pályaudvaron ellopta m egy mérnök rámbízott bőröndjét s innen is menekülnöm kellett.

A szélhámos bevallotta, hogy Szeged után Kaposvárra utazott, ahol megismerkedett Fadgyas Ilona magántisztviselőnővel, házasságot ígért neki, ennek lebonyolításához elkérte a szerencsétlen leány okmányait és az okmányokkal együtt megszökött. Ettől kezdve Fadgyas Ilona apjának, Fadgyas Imrének az okmányaival élt tovább. Kaposvárról Győrbe került, ahol megismerkedett egy Nyikos Ilona nevű leánnyal, neki is házasságot ígért, de itt már állnia kellett a szavát: január 9-én a polgári és egyházi hatóságok előtt megkötötték a házasságot. Ez alkalommal is Fadgyas Imreként szerepelt. Nyikos Ilonát is teljesen kifosztotta, majd Budapestre jött szerencsét próbálni és itt a Baross-téren felismerték.

Az álhajóskapitány Eisler Józsefet beismerő vallomása után letartóztatták. Mint kiderült, már nyolc ízben büntették meg csalás miatt Eisler József néven és Dancs, valamint Darnai néven több rádiókörözést és ügyészi körözőlevelet adtak ki ellene. Csalás miatt került a bíróság elé, de felelősségre vonják a fajvédelmi törvénybe ütköző bűntett miatt is, mert Eisler csak 1935-ben tért át az izraelita vallásról a keresztény hitre.

Gyenge fűtés és kevés melegvíz miatt 12.000 pengőre ítéltek egy háztulajdonost

A Fadrusz utca 6. számú ház lakói több ízben feljelentették az épület tulajdonosát, Steiner Józsefet, aki elégtelenül fűtötte az ötemeletes, központifűtéses bérházat és önkényesen korlátozta a melegvízszolgáltatást is.

A többszörös háztulajdonost az elsőfokú rendőri bizottság 30 napi elzárásra és 5000 pengő pénzbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy indokolt volt a lakók panasza, mert amíg a lakásokban 10—14 Celsius volt a hőmérséklet, a háztulajdonos kályhákat állíttatott fel saját lakásában és külön vezetéken hetenként többször is használt a melegvíztartályból vizet, a háznak kiutalt tüzelőanyag felhasználásával. Kályháiban a közfűtés kazángyujtására igényelt fával tüzelt. A szakértők megállapították, hogy a mult télen a ház részére az anyaghivataltól kiutalt szénmennyiségből többszáz mázsát nem vett igénybe és bár a lakók hideg lakásban dideregtek, a fűtési díjat a lakbérrel együtt teljes egészében átvette.

A másodfokú rendőri bíróság helybenhagyta az ítéletet. Harmadfokon a Kihágási Tanács most 12.000 pengő, 120 napra átváltoztatható pénzbüntetéssel sujtotta a háztulajdonost, háromszoros kihágás miatt.

Az ítéletet a ház lakói megnyugvással fogadták, de az idei télen is kifogások merültek fel a fűtés- és melegvízszolgáltatás ellen. A többnyire tisztviselőlakói között változatlan az elkeseredés a háztulajdonos magatartása miatt. *(MOTI)*

— **KIALLITAS.** Nagy érdeklődés előzi meg Lazetzky Rezső festőművész gyüjteményes kiállítását, amely vasárnap délelőtt nyilik meg a „Müterem" Kossuth Lajos-u. 12. szám alatti helyiségében. A tehetséges művész figurális kompozíciókat, egyéni felfogású tájképeket és érdekes grafikákat állít ki.

Ma délután fővárosi közgyűlés

A főváros törvényhatósága ma délután ½5 órakor Homonnay Tivadar elnöklésével közgyűlést tart. Medgyessy Iván műszaki főtanácsost tanácsnokká választják. A közgyűlés ezenkívül a polgármester tizenhárom előterjesztését tárgyalja.

UJ RENDELETEK

A hivatalos lap mai száma közli a belügyminiszter körrendeletét a pénzbüntetések végrehajtásának egyszerűsítéséről és meggyorsításáról a rendőri büntetőeljárásban, a belügyminiszter rendeletét a közgyógyszerellátás, illetőleg az államkincstár terhére engedélyezett egyes gyógyszerkészítmények (vitamingyógyszerek) árának felemelése tárgyában, a belügyminiszter rendeletét a lakásügyi miniszteri biztos hatáskörének Kecskemét és Szombathely város területére kiterjesztése tárgyában és a földmívelésügyi miniszter rendeletét egyes termelői fakészletek bejelentésének újabb szabályozása tárgyában.

LÓSPORT

JÓ LOVAK KÜZDENEK A NEMZETKÖZI VERSENYBEN

Szombaton a megszokott keretek között rendezi az Ügetőversery Egyesület versenyeit. Ez alkalommal a Nemzetközi verseny emelkedik ki a programból, amelyben a mezőny kitűnő lovai között igen erős küzdelem várható. Több indulót lehet számításba venni és így meglehetősen nehéz a nyerőt eltalálni. Általában a legutóbb nagyszerű teljesítményt végzett *Erényt* várják nyerőnek, de erős ellenfelei miatt nehéz feladat előtt áll. *Fergeteg W.* legutóbb nagyon gyengén szerepelt és bár a papírforma mellette szól, mégis csak harmadsorban számolhatunk vele. *Lila* nagyobb esélyt képvisel, száraz pálya esetén könnyű nyerő lehet. Nem feledkezhetünk meg *Csillámról* sem, de *Fürge* is ott lehet a helyezettek sorában.

Az amatőrversenyben szintén erős küzdelem várható *Zsupán T., Babona, Keve L.* és *Emlék* között. A Nemzetközi hendikepben *Ulica, Bob, Fontos, Négus II.* és *Ujvidék* közül várható a nyerő.

Jelöltjeink a szombati versenyekre:

I. Zimony—Pamuki Hilda—Botrány, II. Naprafogó—Duda—Pepec, III. Gyarmatiménes—Sylvia—Budamér, IV. Zsupán T.—Babona—Emlék, V. Ulica—Bob—Fontos, VI. Erény—Lila—Fergeteg W., VII. Pamela—Gyertyán—Little Winny, VIII. Nurmi—Félénk—Buda, IX. Ámor—Vitamin D.—Fasiszta.

Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnok
VII., Aréna-út 3
Január 28-án, pénteken este ½7 órakor
Szabadfogású és görög—római
„kihivási" birkózó
mérkőzések
Hét pár, közte
Bóbis—Kovács Gyula

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

Perzsabundák
nagy választékban, olcsón
Szemere szűcsnél
ERZSÉBET-KÖRÚT 26.
Második emeleten!

Figyelem! Használt ruhákért, egyenruhákért legmagasabb árat fizetem. Győződjön meg és hívjon Schultz, Népszínház-u. 21. T.: 140-667.

Festményeket, régiségeket magas árban veszek. Értesítést festményeket ki festette? Dr SCHRÖEDER, Tisza Kálmán-tér 6., II em. 26

HASZNÁLT
férfi-, női- és egyenruhákért
Magyar perzsa
és gyapjú szőnyegekért, szövet függönyökért legmagasabb árat fizet GERSTL, István-út 28
Telefon: **426-547**

Vennék zongorát
v. pianinót. Pozsonyi-út 1. Virágüzlet. Telefon: 115-934. Vidékről is.

Figyelem! Váljon meg az ócska holmijától
Ruhát, cipőt, bútort, szőnyeget, varrógépet és mindennemű hagyatékot is magas áron veszek
Magyari István
Dobozi-u. 27., ídsz 4. Tel.: **349-921**

Bútorért, ruháért, cipőért szőnyeg, függöny és háztartási dolgokért legtöbbet fizet Zsadányi, Szigetvári-u. 4. Th.: 133-577

Használt
ruhát, cipőt, fehérneműt egyenruhát, hagyatékot legmagasabb áron veszek. **Tel. 133-623**

Jogfolytonos söntés
Budán, kiöregedés miatt olcsón eladó. Szt. János-tér 1/a, fsz. 4

Német, olasz, francia
nyelvtudással rendelkező fiatalember osztály-tanítást, nyelvtanítást vagy bármily (délutáni) állást vállal. T.: 187-522. Délután 2—4-ig.

Elveszett 24-, vagy 45-ös villamoson egy levélalakú mellfű. Megtalálót kérem adja le „Megváltó" gyógyszertárban, Rákóczi-út 10

Komoly
bélyeggyüteményt
magas árban veszek.
Tel. 327-581
Bpest, V., Szabadság-tér 15. II.

FAJALMÁK
Hibátlan, elálló Jonathán, Aranyranett, London-Pepin és Bőrkormos fajalmákból vegyesen btto. 17½ kg., csak 69.—, kisebb almákból 49.—. Vidékre postán, helyben küldönccel, utánvéttel.
Csomagolás díjtalan.
FENYVES ÁRUHÁZ
Budapest. Kalvin-tér 7.

FREUND fizet legtöbbet **használt férfi- női**
és egyenruhákért cipőért, szövetfüggönyökért, egész háztartásért. Hétfőn is. Dobozi-u 27. T: **422-571**

Olcsó teherszállítás
triciklin óránként 5.20 pengő. Budára, környékre 6.— pengő. Centrum, 149-842 és 137-745

Használt férfiruhákért egyenruhákért
magas árat fizetek. SPIEGEL, Teréz-körút 2, I. em. 9. Tel. **224-842**

Parcellázásra
alkalmas területet keresek Budapest és környékén sürgős lebonyolításra.
„Azonnal fizetek"
jeligére a kiadóba.

Szedje össze
nélkülözhető **használt ruháit,** fehérneműit, legmagasabb áron megveszem
Binet, Karpfenstein-u. 18. **137-634**

Női, férfi
irhabunda
gyermekbunda háromévesnek: Honvéd-utca 29, fsz. 7.

Gödöllői-úti
családiház
135.000-ért
48 óráig eladó. Telefon: 119-841

Megbízható
bejáró takarítónőt
7 órától 1-ig, azonnal felveszek. Leopold Gyula hird. iroda, Erzsébet-körút 39.

VENNÉK
használt
diktafont
Telefon: 9—2-ig 115-735

Pianello
zongorahangt
Sternberg
Rákóczi-út hatvan.

Használt ruhákért
fehérneműért, zálogban lévő tárgyaiért jó árat ad GRUN, Népszínház-u. 20 Tel.: 342-957.

Gyermekkocsit
megbízhatót a készítőnél,
„FAVORIT"
Andrássy-út 77.

Szőrmeszövetkezetnél
KIRÁLY-UTCA 1/E.
gyermekbundák minden méretben kaphatók

Márkás festmények
Edvi Illés, Komáromi-Kacz, Szüle, Herman, Romek, Háry, Neogrády, Gergely, Kárpáthy, Deák Adrienne, Polczer, Cserna, Fried, Pólya olcsón eladók. DR SCHRÖEDER ker., Tisza Kálmán-tér 6., II emelet 26.

Perzsa női bunda
alig használt, eladó. Megtekinthető, Dohány-u. 71. II. em. 2 Délután 12—5-ig.

Asztalosműhelyhez társat keresek
Iparengedélyem, szerszámom van. Romanelli-u. 13, fsz. 7.

Kisvelencén
a vasúthoz 4—5 percnyire gyönyörű kilátású telkek olcsón kapható Parcellázási Iroda I., Attila-u. 85., fsz. 2., T: 360-371.

Rákospalotán, villamos mellett
330 öl épületekkel
150.000-ért ELADÓ Lika iroda, 181-603.

Villamos háztartási
hűtőszekrényt
magas áron vesz Audion, VI., Gróf Zichy Jenő-u. 30. T. 111-375

Alkalmi
szellemi munkát vállal keresztény bölcsészdoktor. Irodalmi intézeteknél lektorátust, nagy vállalatoknál propagandafőnökséget, stb. Német, francia nyelvtudással, fejlett gyors- és gépírói készséggel rendelkezik. Érdeklődés 148-223 telefonon.

„Katolikus és nem katolikus között nincs véleménykülönbség: Magyarország minden áldozat árán független legyen"

Czapik Gyula egri érseket választották a Pázmány Egyesület új elnökévé

A katolikus írók és hírlapírók Országos Pázmány Egyesülete most tartotta meg közgyűlését a Katolikus Kör molnárutcai palotájának tanácskozótermében. A közgyűlésen megjelent *Kriston* Endre püspök, *Szinyei Merse* Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Gh yczy* Jenő külügyminiszter, *Antal* István propagandaminiszter, vitéz *Szombathelyi* Ferenc vezérezredes, a honvéd vezérkar főnöke, vitéz *Thuránszky* László miniszterelnökségi államtitkár, és még sok más előkelősége az egyházi és világi életnek.

Hirdy Zoltán ügyvezető alelnök megnyitója és *Tóth* László főtitkár jelentése után az alelnök közölte, hogy a választmányhoz egy ajánlás érkezett és ez *Czapik* Gyula egri érseket óhajtja az egyesület elnökének. A közgyűlés éljenzéssel fogadta az elnöki bejelentést.

Czapik Gyula egri érsek elnöki székfoglaló beszédében kegyeletes szavakkal emlékezett meg elnökelődjéről, Glattfelder Gyuláról, aki már harminc évvel ezelőtt biztatta őt ujságírói pályáján. Az illusztris szónok hangoztatta, hogy az elnöki tisztnek a feladata ugyanaz, mint az egész egyesületé: összefogni egymást támogató közösségbe a katolikus és magyar toll munkásait.

A közgyűlést követő Pázmány-vacsorán az első felköszöntőt XII. Pius pápára és a Kormányzó Úrra Tóth László mondta el. Nagy érdeklődés előzte meg a Pázmány-serlegbeszédet, amelyben az egri érsek hangoztatta, hogy a mai idők, ha nem is azonosak, de sokban hasonlók Pázmány idejéhez. Külső világtorzsalkodások közt lebeg és remeg az ország, a nemzet.

— Az események és a nagy nemzetek irányítói — mondotta többek között — nem hagyhatják számítás nélkül azokat az országokat és nemzeteket, amelyek: értékek. Érték pedig minden ország és nemzet, amely léte kérdésében egységes és a végső áldozatokra is kész. Ennek kell lennie ma a mi egyetlen politikánknak. Ebben, hogy Magyarország és a magyar nemzet ezután is legyen és minden áldozatok árán független legyen, nincs véleménykülönbség katolikus és nemkatolikus között. Amint Pázmánynak egyetlen nemzetpolitikai célja volt: a magyar nemzet léte és fennmaradása, úgy ma is minden magyarnak az a kívánsága minden áldozaton keresztül. *(MK)*

Eltemetett öt munkást a lavina Svájcban

Zürich, január 28. *(MTI)* Dixence erőműveinek egyik barakját, amelyben kompresszoron kívül különféle berendezések voltak, csütörtökön lavina sodorta el. A barak annak az alagútnak a bemélyedésében épült, amely Hérémence-ot, mintegy 2000 méter magasságan, Cleuzonnal összeköti.

A szerencsétlenség idejében 5 ember dolgozott a barakban. A munkásokat a hótömegek betemették. Hérémence-ből és Sittenből mentőcsapatokat küldtek ki. Eddig három holttestet találtak meg. Nincs remény arra, hogy valamelyik munkást megmenthessék.

Visszavonta beismerő vallomását a nagyváradi gyilkosság gyanusítottja

Érdekes fordulatot várnak

Nagyvárad, január 28. *(A Magyarország tudósítójának telefonjelentése.)* Háromnapi nyomozással összeszedték azokat a bizonyítékokat, amelyek Fekete Béla jegyszedő bűnösségét látszanak megerősíteni. Csütörtökön 26 tanut hallgatott ki a rendőrség, akik igazolták, hogy Fekete Béla ismerte a meggyilkolt Bökfi Terézt többször látták vele beszélgetni a moziban. Elmondották, hogy a jegyszedő más lányokat is beengedett a moziba jegy nélkül és erőszakos módon udvarolt nekik.

Fekete lakásán megtalálták a meggyilkolt leány kosztümkabátját és télikabátjának prémes gallérját. Mindezek a tárgyi bizonyítékok és tanuvallomások se törték meg a gyanusítottat, rendületlenül tagadott. Végre csütörtökön este jelentkezett a nyomozást vezető rendőrtisztnél, hogy vallomást akar tenni.

Azt vallotta, hogy a mult év december 6-án délelőtt bement a moziba és az emeleti rész büféje előtt a pultra borulva sírva találta Bökfi Terézt. Megkérdezte tőle, hogyan került oda a délelőtti órákban, amikor csak a takarító személyzet tartózkodik a moziban. A lány nem felelt, meg sem fordult, úgyhogy kénytelen volt a vállát megfogni és maga felé fordítani. Eközben a lány elesett és úgy bevágta a fejét a cementpadozatba, hogy azonnal meghalt. Erre ő — Fekete Béla — két tenyerével vizet hozott és az arcát locsolta vele. Természetesen nem tért magához, mire elrejtette a holttestet. Kezével felfeszítette az erkély padozatát és bedobta alája a holttestet, majd cipője sarkával addig taposta a szegeket, amíg visszakerültek eredeti helyükbe.

Ez a vallomás teljesen ellentétes a nyomozás és a boncolás megállapításaival. A boncolás a halál okát, minden kétséget kizárólag, fulladásban állapította meg és semmi nyomát sem találták annak, hogy az áldozat beütötte fejét a cementpadozatba és ez okozta volna halálát. Fekete Béla pénteken különben visszavonta ezt a vallomását.

A rendőrség most újabb tanukat hallgat ki, akik bizonyítják, hogy nemcsak Bökfi Terézt, hanem más kiskorú, sokszor 7—8 éves lányokat is felcsalt Fekete a moziba, felvitte őket a néptelen erkélyre és ott erőszakoskodott velük. Az ügyben minden pillanatban érdekes fordulat várható.

— **A FŐMÉLTÓSÁGÚ ASSZONY SEGÉLYMOZGALMÁRA** a 99.000. sz. postatakarékpénztári csekkszámlán január 25-én a következő adományok érkeztek: Pester Lloyd folyt. gyüjtése 4500, Egyesült Sportárukereskedők Beszerzési kft. Bpest 1500, dr. Miklós László ügyvéd Bpest 1000, Magyar Hites Könyvvizsgálók Egyesülete Bpest 450, Juhász Zoltán Bpest 300, Grosz Nándor és Beke Róza Brüsszel 268.60, gróf Széchenyi Gyula Aszód 200, 55/3. usz. 3. szd 105, nagytárkányi m. kir. dohánybeváltó hiv. 88, Ujság folyt. gyüjtése 20, Juhász István Bpest 10 pengő. Január 26-án a következő adományok érkeztek: Nirokémia Ipartelepek rt. 10.000, Horpy Arnold órás Bpest 250, Dallos Rezső Bpest 100, Szerdai Asztaltársaság Budafok 59, Renner Béla Bpest 10, Révfalvi Józsefné Bpest 10, Stábel Lajos Bpest 10, Fischer Henrik Bpest 5, Jármai Margit Bpest 5 pengő.

— **MEGJELENT AZ ÚJ ÉLET.** A katolikus értelmiség folyóiratának, az Új Életnek januári száma megjelent. A tartalomból kiemeljük a következő cikkeket: *András* Károly: Kispál testvér. *Bellér* Béla: Kossuthtól a turáni-szláv parasztállamig. *Hidvégi* J. Gyula: Amerika csodák nélkül. *Manga* János: Kánai menyegző. *Ruzicska* Pál: Az olasz katolikus fiatalok az irodalomban. *Vida* István: A háború vége munkásszemmel. *Polony* Béla: Prostitució és házasság. A tanulmányokat színházi beszámoló, könyvrovat és aktuális megjegyzések rovata egészíti ki.

A dzsungelháború borzalmairól beszélnek a távolkeleti frontról hazatért amerikai katonák

Az utóbbi időben feltünően sok cikk jelenik meg amerikai lapokban a távolkeleti front borzalmairól. A cikkekhez az anyagot legnagyobbrészt szabadságos katonák szolgáltatják. Az amerikai katonakórházak tele vannak maláriás beteg katonákkal, akik majdnem kivétel nélkül azt hangoztatják, hogy Európában a legnehezebb szolgálatot is hajlandók vállalni, csak ne kelljen visszamenniök a *„zöld pokolba"*. „Zöld pokol"-nak hívják a dsungelt, amit egyszeriben más szemmel kezd nézni az amerikai átlagember, mint eddig, a nálunk is közkedvelt romantikus dzsungelfilmek nyomán. Amerikában vége a dsungelromantikának, az amerikai katona, aki a távolkeleti háború borzalmaiba belekóstolt, többé nem képes a filmproducerek dzsungelromantikáját élvezni.

Feltünést keltett az egyik legtekintélyesebb washingtoni lap, a „Washington Post" cikke a dzsungelháborúból visszatért katona hangulatáról és lelkiállapotáról. Az ujságíró beszélgetést folytat egy katonával, aki most távozott gyógyultan az egyik malariakórházból.

Itthon senkinek sincs fogalma arról, hogy mi van kint, — mondja a katona. A valóságról semmit sem irnak a lapok. Van fogalma például arról, hogy mit jelent 36 vagy 48 órát tölteni egy nyomorúságos nedves lyukban olyan vaksötétben, amilyent csak a dzsungelban élt át az ember? Még lélekzeni sem nagyon szabad, mert a japánoknak remek fülük van, a fegyverünket sem használhatjuk, mert a fegyver fellobbanó fénye elárulna bennünket. Az éjszakai dzsungelháborúnak úgyszólván egyetlen fegyvere a kézigránát. Egy percre sem szabad aludnunk. Ha hallom, hogy a bajtársam mellettem mélyebben lélekzik, vagy horkol, nyomban felrázzom. S ez így megy éjszakáról éjszakára. Halottainkat azonnal el kell temetnünk, különben hernyók, rovarok, ragadozó madarak ezrei lepnek el bennünket.

Ha 24 óráig nem temetünk el egy elesett bajtársat, akkor 24 óra mulva már csak a puszta csontváza van meg, a csontok úgy le vannak tisztítva, mintha valósággal legyalulták volna róluk a húst.

Amikor étkezünk, a kókuszlegyek milliói rajzanak körülöttünk. Sürü rajokban hullanak az ételünkbe, evés közben a szánkba repülnek. Másféléves dsungelszolgálat után a legerősebb idegrendszer is felmondja a szolgálatot. Szinte azt mondhatnám, hogy a legnehezebbek a pihenés órái. Ilyenkor a moszkitóhálók alatt fekszünk és hallgatjuk a rádiót. Borzalmas hallgatni ott kint a rádió olcsó propagandahazugságait. Egyszer csak a szomszéd ágyon felzokog az egyik bajtárs, hatalmas, erős fiú, gyerekkora óta nem sírt. Görcsös, idegtépő zokogás ez; kérdezni nem szabad, mert esetleg felugrik és torkonragad. Borzalmas véres verekedéseket éltem át bajtársak között, ostoba, gyerekes jelentéktelenségek miatt. Nincs ember, aki ép idegekkel térne haza a dsungelből."

A „Saturday Evening Post" is közöl részleteket a távolkeleti frontról hazatért katona élményeiről. A lap azt írja, hogy az amerikai hadsereg legnagyobb ellensége a Távol-Keleten a malária. A japánok sokkal jobban bírják a klímát és jobban ismerik a terepet. Borzalmas fegyverük a dzsungelkés, amit nemcsak közelharcban használnak félelmetes ügyességgel és biztossággal. Ha egy amerikai katona 200 méternyire eltávolodik a tábortól, szinte nyom nélkül eltünik. Napok mulva találják meg csontvázát.

A távolkeleti frontról hazatért katonák nyilatkozatai az amerikai közvélemény romantikus háborús hangulatát meglehetősen lehütötték.

Havazás a Bánátban

Zágráb, január 28. (Magyar Távirati Iroda.) Pancsovai hírek szerint a Bánátban ezen a télen negyedízben volt nagy havazás. A mostani hóhullás a Kárpátok felől jött és olyan dús volt, hogy az egész Bánság hótakaró alatt fekszik.

Tizenkétezer pengőre ítéltek egy rosszul fűtő háztulajdonost

A Fadrusz-utca 6. számú ház lakói ismételt feljelentést tettek az elmult évben a ház tulajdonosa: *Steiner József* többszörös háztulajdonos ellen, aki nemcsak elégtelenül fűtötte az ötemeletes, központi fűtéses bérházat, hanem a melegvízszolgáltatást is önkényesen korlátozta.

A feljelentésre az I. fokú rendőrbíróság *30 napi elzárásra és 5000 pengő pénzbüntetésre* ítélte Steiner József háztulajdonost. Megállapították, hogy a lakók panasza indokolt volt. Míg a lakásokban 10—14 Celsius volt a hőmérséklet, Steiner József a lakásába kályhákat állított fel, sőt a melegviztartályból külön vezetéken hetenkint többször is használta a háznak kiutalt tüzelőanyag felhasználásával melegített vizet. A lakásában felállított kályhákban pedig a közfűtés kazángyujtására igényelt fával tüzelt. A szakértők megállapították, hogy a mult télen a ház részére az Anyaghivatal által kiutalt szénmennyiségből *többzáz métermázsát nem vett igénybe,* s noha a lakók hideg lakásban dideregtek, a fűtési díjat a lakbérrel együtt, teljes egészében fizették.

A II. fokú rendőri hatóság az I. fokú ítéletet helybenhagyta, a III. fokon pedig a Kihágási Tanács a *napokban 12.000 pengő, 120 napra átváltoztatható pénzbüntetéssel büntette.* Az ítélet *háromszoros kihágásban* mondja ki bűnösnek Steiner József háztulajdonost. Az ítélet terjedelmes megokolásában a Kihágási Tanács megállapítja, hogy *«a házfelügyelő lakását erkölcsi szempontból eléggé el nem ítélhető módon, a közösségtől elvont szénből fűtötték»,* valamint azt is, hogy *«a pénzbüntetés összegét a Kihágási Tanács a cselekmények súlyához és a terhelt vagyoni és jövedelmi viszonyaihoz mérten, azok anyagi halmazatai miatt állapította meg».*

Az ítéletet a ház lakói megnyugvással fogadták, de ezzel még nem jutott nyugvópontra a Fadrusz-utca 6 számú ház fűtési ügye. *Az idei télen is merültek fel kifogások a fűtés melegvízszolgáltatás ellen* és a ház legtöbbnyire tisztviselőlakói között változatlanul elkeseredés uralkodik a háztulajdonos érthetetlen magatartása miatt.

Angolszász gépek berepülése Dél-Franciaországba

Berlin, január 28.

Január 27-én a déli órákban ellenséges négymotoros kötelékek vadászkísérettel berepültek Délfranciaország fölé. Német vadászrepülők — mint a Német Távirati Iroda értesül — heves légi harcokra kényszerítették őket. Az eddigi jelentések szerint a vadász- és légelhárítás a támadó repülőgépek közül tizet, köztük több négymotoros bombázót lelőttek. (MTI)

Az amerikai katonák kétharmadát tengerentúlra viszik

Washington, január 28.

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Stimson hadügyminiszter csütörtökön bejelentette, hogy a folyó év végéig az amerikai hadsereg katonáinak kétharmadát a tengerentúli harcterekre viszik. Az amerikai csapatok bevetésével kapcsolatos program értelmében 1944 végén kétszerakkora lesz az amerikai haderő száma kijelölt hadszintér, mint volt 1943 végén, amikor az USA-hadseregnek körülbelül egyharmada volt távol az országtól.

„A nagy nemzetek irányítói nem hagyhatják számítás nélkül azokat az országokat és nemzeteket, amelyek: értékek"

— mondotta Czapik Gyula egri érsek

A Katolikus Írók és Hirlapírók Országos Pázmány Egyesülete most tartotta meg szokásos évi közgyűlését, amelyen több miniszter és igen sok közéleti, társadalmi vezető személy vett részt. A megnyitó beszédet *Hindy* Zoltán ügyvezetőelnök mondotta, aki a sajtó és az ujságíró feladatairól szólott. *Tóth* László főtitkár tette meg ezután jelentését, amelyben részletesen foglalkozott a katolikus írók szellemi, társadalmi és gazdasági helyzetével. A zárszámadás és választmányi, valamint a számvizsgáló bizottsági tagok megválasztása után Hindy Zoltán bejelentette, hogy a Glattfelder Gyula csanádi érsek-püspök halálával megüresedett elnöki székbe *Czapik Gyula egri érseket* jelölik. *Czapik* Gyula székfoglaló beszédében elődjéről emlékezett meg, majd a Pázmány Egyesület tagjainak katolicitásáról, magyarságáról és az összefogás szükségességéről szólott.

A székfoglaló beszéd után a közgyűlés tagjai vacsorára gyűltek össze, amelyen *Czapik* Gyula Pázmány-serlegbeszédet mondott. Beszéde elején hangoztatta, hogy *a mai idők sokban hasonlítanak Pázmány korához.* A külső világ torzsalkodásai között lebeg és remeg az ország, a nemzet. A jövő nemcsak nehézségekkel fenyeget, hanem egyenesen a nemzet létét veszélyezteti.

— Hiba és bűn volna, ha a létet úgy látnók az események és a nagy nemzetek irányítóinak határozásától függően, hogy abba nekünk épp semmi beleszólásunk sem lenne. Nem, *az események és a nagy nemzetek irányítói nem hagyhatják számítás nélkül azokat az országokat és nemzeteket, amelyek értékek* — mondotta az érsek.

A mai magyarnak, éppúgy, mint Pázmánynak, *egyetlen kívánsága a nemzet léte és fennmaradása. Végzetes hiba lenne azonban és nem szolgálná a nemzet érdekeit, ha a létkérdésben szükséges összefogást holmi vallási összegyúrássá használná fel.* Ebben a vallást és felekezeteket közösségben működtető egységben katolikusok nem vehetnek részt, mert katolikusok és mert ez felesleges, valamint nem előnyös a magyar érdekekre.

Elmarad a BKE műkorcsolyázó versenye

A *BKE* szombatra és vasárnapra tűzte ki jubiláris nemzetközi műkorcsolyázó versenyét és arra meghívta a legnevesebb bécsi, berlini és stockholmi műkorcsolyázó bajnokokat. A hetvenötéves egyesület heteken át komoly gonddal foglalkozott az előkészületekkel. Hétfőn már aggodalmat keltett a műjégen, hogy a külföldi műkorcsolyázókról semmiféle hír nem érkezett. A *BKE* rögtön érintkezésbe lépett Berlinnel, Béccsel és Stockholmmal. Véglegesen választ szerdán egyedül a berliniek adtak és közölték jövetelüket, Bécs és Stockholm azonban csütörtökre ígért választ.

A BKE csütörtökön reggel telefonbeszélt mind a bécsiekkel, mind a stockholmiakkal, akik utazási nehézségekre hivatkozva nem vállalták már a szombati versenyen való részvételt.

A *BKE* vezetősége közben megkísérelte, hogy Berlinben lemondja a szombati és vasárnapi versenyt, ez azonban nem sikerült. Felkérték a magyar követséget, hogy a berlini műkorcsolyázókkal közöljék a verseny elmaradását. Lehet azonban, hogy ez nem történik meg és a berliniek ma megérkeznek. Ebben az esetben a BKE műkorcsolyázó bemutatót rendez a magyar versenyzők részvételével.

A tervbe vett nagy nemzetközi bemutató így elmarad és azt február egyik vasárnapján tartják meg.

A BKE egyébként vasárnap reggel házi gyorskorcsolyázó versenyt is rendez.

ooo

Az olasz Bellini öklözőbajnok Szigetiről

A huszonkétéves olasz öklözőbajnok, Italo Bellini, szombaton este 7 órakor mérkőzik a Sportcsarnokban Szigeti Lajos Európabajnokunk ellen.

— Szigetit jól ismerem — mondja Bellini. — Már ifjúsági versenyző koromban csodáltam ragyogó technikáját és szívós harcmodorát. Örülök, hogy szembekerülhetek Szigetivel. Szeretném legyőzni és talán az, hogy hatmenetes a mérkőzés, gyorsaságom figyelembevételével előnyt is jelent számomra az idősebb *Szigetivel* szemben — mondja Bellini.

ooo

Ma este befejeződnek a birkózó versenyek

Az MBSz sorozatos kihívásos versenyei ma este 7 órakor befejeződnek. A mérkőzéseket a Sportcsarnokban tartják.

—o—

— **Méhészeti tanfolyam.** A Pázmány Péter Tudományegyetem állattani intézet épülete (Múzeum-körút 4. sz.) földszinti tantermében Ignácz Sándor ny. m. kir. méhészeti felügyelő február 3—23-ig mindennap d. u. 5 órai kezdettel film- és vetítőképekkel kísért 18 napos méhészeti tanfolyamot tart. A tanfolyamra jelentkezhetnek 15 éven felüli nők és férfiak február 3-án d. u. 5 órakor a fenti helyiségben.

— **A Pesti Tőzsde** új száma érdekes információkat közöl a legújabb gyáralapításokról, gyári üzembővítésekről, új kereskedelmi és ipari vállalatok megalakulásáról, a szállodaiparban történt korlátozásokról, a biztosítási élet legújabb eseményeiről stb. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Nádor-utca 12.

ZÜRICHI TELEFON

Érkezett reggel 8 órakor

Londonból jelentik:

Churchill miniszterelnök a legközelebbi napokban az alsóházban nyilatkozatot tesz a háborús helyzetről és fontos politikai kérdésekről. A következő négy ülésre azonban a miniszterelnök beszédét nem jegyezték elő, ami a közvéleményben bizonyos csalódást keltett. Kormánykörökben hangsúlyozzák, hogy Churchill beszéde bizonyos küszöbönálló eseményektől függ.

Moszkvából jelentik:

A legfelsőbb Szovjet, amely Oroszországban a parlament szerepét tölti be, amelyben a szovjet vezérek fontos nyilatkozatokat szoktak tenni, rövidesen összeül. Ez kitűnik egy közleményből, amelyet a kommunista párt központi tanácsának közgyűlése után adtak ki. Ezen a közgyűlésen számos határozatot fogadtak el, amelyeket a legfelsőbb Szovjet elé terjesztenek. Többek között a kormány javaslatairól van szó, amelyeknek értelmében kiterjesztik a szövetségközi köztársaságok jogait a honvédelem és a külpolitika terén. A közlemény végül megerősíti, hogy az Internacionálé nem lesz többé a Szovjet nemzeti himnusza, hanem csupán a kommunista párt himnusza lesz.

Londonból jelentik:

Alexander tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy a németek súlyos légitámadást intéztek a szövetségesek ellen Nettuno és Anzio térségében. Mindazonáltal a szövetségesek a csütörtöki nap folyamán újabb csapatokat és jelentős mennyiségű hadianyagot szállítottak a hídfőállásokba. A szövetséges csapatok felvonulása tervszerűen megy végbe, de Kesselring tábornagy sem maradt tétlenül és az Albanoi-domb vidékén jelentős haderőt vont össze. Ebben a térségben Kesselring tábornagy körülbelül három-négy hadosztállyal, azaz kereken 50.000 emberrel rendelkezik. Kesselring és Alexander egyforma taktikával dolgoznak. Mindegyik az ellenfélre akarja bízni a támadás megindítását és arra szorítkozik, hogy erős védelmi állásokat építsen ki és további támadás megindítására alkalmas pozíciókat foglaljon el.

Azok a jelentések, amelyek szerint Belletric-t és Albanot szövetséges csapatok szállták meg, nem felelnek meg a tényeknek. A valóságban ez a két város Littoria senkiföldjén fekszik, mivel sem Kesselring, sem Alexander nyilvánvalóan nem akar ott helyőrségeket lekötni. A szövetséges csapatok járőrei többször megközelítették ezeket a városokat, anélkül, hogy megszállták volna azokat. A Mussolini-csatorna most a szövetséges hídfőn belül fekszik.

Detroitból jelentik:

Hemsey Hershey vezérőrnagy, az amerikai hadsereg személyzeti osztályának vezetője élesen tiltakozott az ellen, hogy az amerikai haderő létszámát csökkentsék azzal, hogy fiatalabb családapákat mentesítenek a harctéri szolgálat alól. A tábornok kijelentette, hogy az amerikai hadsereg létszámát ez év júniusig 11.3 millió főre akarják felemelni. Ez azt jelenti, hogy a folyó év első negyedében 900.000 embert kell behívni. Ezt a nagy feladatot csak úgy lehet megoldani, ha minden családapát 18—38 évig szintén katonai szolgálatra köteleznek. Hershey végül megjegyezte, hogy az utóbbi időben havonként kereken 100.000 embert bocsátottak el az amerikai hadsereg kötelékéből.

Londonból jelentik:

Eden külügyminiszter csütörtökön az alsóházban nyilatkozatot tett Argentina és a tengelyhatalmak diplomáciai kapcsolatainak megszakításáról.

— A Ház bizonyára emlékszik arra — mondotta a külügyminiszter —, hogy a brit kormány mult év szeptember 27-én csalódásának adott kifejezést az egymást követő argentin kormányok semlegességi politikája miatt, amely a tengelyhatalmak polgárainak lehetővé tette, hogy Argentina területén összeesküvést szőjenek az egyesült nemzetek biztonsága ellen. Az argentin kormány hangoztatta, hogy barátságos kapcsolatokra törekszik, tagadta azonban, hogy az egyesült nemzetek érdekeit Argentina területéről kiinduló cselekmények sérthetik. Az argentin kormány hozzáfűzte, hogy amennyiben mégis valamilyen incidens történnék, nyomban gondoskodnék a vétkesek szigorú megbüntetéséről.

Az argentin kormány ismételten kifejezésre juttatta azt a szándékát, hogy szoros kapcsolatot tart fenn Nagybritanniával. Néhány héttel később a brit kormány olyan értesüléseket szerzett, amelyek alapján letartóztatták Helmut argentin állampolgárt, aki útban volt Argentinából Európába.

Azok az értesülések, amelyeket az argentin kormány elé terjesztettek, január 22-ikén arra indították az argentin kormányt, indítson vizsgálatot az Argetina területén fennálló ellenséges kémszervezet ügyében. Az argentin kormány ugyanakkor közölte, hogy több személyt már letartóztattak és hogy ezeket szigorúan megbüntetik.

Az argentin kormány azért tette meg ezt a lépést, hogy végetvessen minden, az ország semlegességét veszélyeztető tevékenységnek. Január 26-án az argentinai külügyminiszter közölte, hogy kormánya Németországgal és Japánnal való diplomáciai kapcsolatainak megszakítását határozta el.

Londonból jelentik:

A Daily Herald diplomáciai tudósítója úgy értesült, hogy Harriman moszkvai amerikai nagykövet »hosszú és szívélyes« megbeszélést folytatott Molotov külügyi népbiztossal.

Nagy eredményeket ért el eddig a főváros az anyagtakarékoskodás terén

A főváros vezetősége gondos előrelátással a legmesszebbmenő takarékoskodást vezette be az anyaggazdálkodás terén. Nemcsak az uj anyagok igénybevételével takarékoskodnak, hanem a használatban lévőket is igyekeznek minél hosszabb ideig megtartani és *a már kiselejtezésre kerülő tárgyakat rendszeres gyűjtés útján ismét feldolgozásra juttatják.* A fővárosnál külön e célra szervezett anyaggazdálkodási bizottság ellenőrzi a szükségletek takarékos felhasználását. Ez a bizottság nemcsak nagy pénzügyi eredményeket ért el működésével, hanem csakugyan sok anyag elpocsékolását akadályozta meg. A 12 tagú takarékossági bizottságban kitűnő szakemberek foglalnak helyet *Lukács* Ödön tanácsjegyző vezetése mellett, aki a főváros anyaggazdasági előadója.

A polgármester a bizottság véleménye alapján több rendeletet adott ki, melyekben többek között a textilneműek takarékos és helyes mosási eljárását, *hulladék és selejtes anyagok megfelelő összegyűjtését, a fáradtolaj felújítását, a papírfelhasználásban követendő takarékosságot írta elő.* E rendelkezések kézzel fogható eredménnyel jártak. Az olaj regenerálásával például az elhasznált olaj 80 százalékát sikerült újból használatba venni. A textilanyagok kíméletes használatával jelentős arányban csökkentették a főváros textilanyagszükségletét. Hatalmas megtakarítást értek el a papírfogyasztásnál. A hatalmas adminisztráció mellett a főváros nyomtatványszükséglete óriási mértékű. A rengeteg akta, hivatalos kiadvány, a sokmilliónyi ürlap és boríték előállításához rengeteg papírra volt szükség. A takarékossági bizottság javaslatára a polgármester elrendelte a hivatalos blankettás és nyomtatványok alakjának és minőségének felülvizsgálatát. Ma *már gyengeminőségű papírokra írják az előterjesztéseket,* már nem egészíves, hanem negyedíves blankettákon készülnek a jegyzőkönyvek.

A selejtanyagok gyűjtésével is sok hasznot hozott a főváros akciója a nemzetgazdálkodás számára. Rövid idő alatt *35.000 métermázsa ócskavasat, 12.000 métermázsa egyéb fémhulladékot, 12.000 métermázsa papírhulladékot,* óriási mennyiségű rongyot, üveget és csontot gyüjtöttek össze a főváros hivatalai és intézményei. A kiselejtezett bútorokat, felszerelési tárgyakat és gépeket is újból használhatóvá teszik. Gondos figyelemmel kíséri a főváros a pót- és műanyagok kérdését és a jól bevált találmányok használatbavételével szintén jelentős anyagmegtakarításra tett szert.

Jótékonyság

Bpest, V. ker., Mária Valéria-utca 19. Jóbarátok Asztaltársasága 190, azaz százkilencven pengőt adományozott Karácsony Józsefnének, Budapest, Augusztatelepi lakosnak, kinek öt családtagja van, férje katonai szolgálata teljesítése alkalmával elhunyt.

A tangóharmonika
kiváló szakemberei és óriási választék Sternberg hangszeráruházban Rákóczi-ut 60. sz.

ALKALMAZOTTAK nyugtailleték kimutatása és beszolgáltatásához 1944. évi január 31-ig benyujtandó kész nyomtatványok
MINERVA PAPIRHÁZ Andrássy-ut 3

Rendkívüli törvényszéket állítanak fel Szlovákiában

Pozsony, január 28.

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A szlovák parlament csütörtökön törvényt szavazott meg, amely különleges elbánás alá veszi az ellenséges légitámadásokkal és az elsötétítéssel kapcsolatban elkövetett bűncselekményeket. Az ilyen ügyekben öttagú különbíróság ítélkezik.

A legnagyobb meglepetés erejével hatott Madridban az argentin politika irányváltozása

Madrid, január 28.

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A tengelyhatalmakkal való diplomáciai kapcsolatoknak Argentina részéről történt megszakítása nagy feltűnést keltet spanyol politikai körökben annál is inkább, minthogy Argentina volt az egyetlen délamerikai állam, amely elismerte az új boliviai kormányt. Az argentin politika hirtelen megváltoztatása

a legnagyobb meglepetés erejével hatott Madridban

s nem tagadják, hogy *az általános nemzetközi helyzet újabb kiéleződése közvetve Spanyolországot is érinti.* Amióta Portugália megszűnt semleges hatalom lenni, Spanyolországnak az a szándéka, hogy minden körülmények között megőrizze semlegességét

már csak Argentinában talált messzemenő megértésre

ennek a ténynek pedig igen nagy erkölcsi jelentősége volt a spanyol kormány számára.

Az adott helyzetben Madrid mindenesetre tudomásul veszi a befejezett tényeket és

nem hagyja magát befolyásolni elhatározásában az események által.

Az argentin kormány elhatározását igyekeznek lehetőleg megértéssel fogadni, bár nem titkolják, hogy ha Argentina valóban nem önszántából szakította meg a diplomáciai kapcsolatokat a tengelyhatalmakkal, miért várt ezzel az elhatározással ilyen sokáig, holott ugyanazok a kényszerítő okok, amelyek most érvényesülnek, már félévvel ezelőtt is fennállottak. Spanyol politikai körökben mindamellett határozottan

remélik, hogy a diplomáciai viszony megszakítása még nem jelenti Argentina hadbalépését.

Az argentin nép hangulata után ítélve, ez nem is nagyon képzelhető el. Argentina különben sem függ annyira az angolszászok gazdasági kegyétől, hogy kénytelen lenne ezt az utolsó lépést is megtenni.

A madridi argentin nagykövetséghez közelálló körökben azzal magyarázzák a buenosairesi kormány elhatározását, hogy az új boliviai kormány elismerésének kérdése körül kialakult vita nagy feszültséget idézett elő Dél-Amerikában és Argentina ezért kötelességének tartotta, hogy a maga részéről mindent megtegyen az általános megnyugvás érdekében.

Az amerikai szárazföld egységéért érzett felelősség tudata

volt a legfontosabb tényező a buenosairesi kormány elhatározásában. A diplomáciai viszony megszakítása természetesen nem jelenti azt, hogy Argentina most hirtelen a bolsevizmussal vagy demokráciával fog rokonszenvezni. Belpolitikai téren a Ramirez-kormány semmiféle engedményre nem hajlandó.

Anglia mindig magára hagyja a kis népeket — írja Göbbels

Berlin, január 28.

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A lengyel-angol viszony klasszikus példája annak, hogyan bánik Anglia a szövetséges európai államokkal — írja Goebbels dr. a «Reich» e heti számában megjelent cikkében. A cikk behatóan ismerteti Anglia politikai harcászatának módszereit s azt írja, hogy ezek a módszerek most különösen a lengyel szövetséges kezelésének módjában nyilvánultak meg. Anglia ebben a második világháborúban

Lengyelországon kívül egész sereg más európai államot is belekergetett a véres küzdelembe.

Mindig ugyanazzal az ürüggyel: azzal, hogy meg kell védelmezni az illető állam területi sérthetetlenségét, holott azt valójában semmi veszély nem fenyegette. Az angolok a maguk politikáját és hadvezetését mindig csak eszmei alapon indokolták és következetesen

tagadták, hogy önző érdekeiket tartanák szem előtt.

Segélynyujtási ígéreteik azonban csak üres elméletnek bizonyultak és egyetlen esetben sem valósultak meg. Sőt: Anglia rákényszerítette az általa megtévesztett népekre a velük szemben megállapított véráldozatot és azután, ha ezt az áldozatot meghozták,

minden esetben magukra hagyták őket.

Legfeljebb annyit engedett meg néhány általa kitartott emigráns csoportnak, hogy a londoni Európa-szálloda padlásszobáiban homokvárakat építsenek.

Ez nem árthatott Angliának, viszont a gyanutlan nézőben azt a benyomást kelthette, mintha a fikció mögött valami kevés politikai valóság is állana. Ha azonban az emigráns csoportok valamelyike összeütközésbe jutott az angol érdekekkel, akkor kíméletlenül sutbadobták s a számos londoni lap közül egy sem akadt többé, amely síkraszállt volna az érdekében. Az illető emigráns csoport vagy alkalmazkodott azután az angol kívánságokhoz, vagy nem kapott többé pénzt. Így bánnak el most a lengyelekkel is. Amíg az irántuk érzett rokonszenv semmibe sem került az angoloknak, addig a lengyelek kedvencei voltak az összes londoni szalonoknak.

Közben azonban megjelent a porondon a Szovjetunió

s Moszkva ma már fontosabb az angol plutokráciának, mint «az a pár lengyel naplopó». Ez a magyarázata annak, hogy most már nincs több forgalom az angol közvélemény tőzsdéjén a lengyel részvényekben.

Több mint tragikomikus,

hogy a lengyel nép, amely elsőnek vette komolyan a segélynyujtásra irányuló angol ígéretet, most elsőnek tapasztalta ki azt is, milyen a gyakorlatban az angolok hálája. Az angol plutokráciát csak egy dolog érdekli: az, hogy nyugtalanságot és békétlenséget tudjon kelteni Európában s az európai háború lángjánál tudja megsütni a maga pecsenyéjét.

Sajnálni csak azokat a népeket kell,

amelyek hűbéres szolgálatokat teljesítenek neki, anélkül, hogy tisztában lennének a várható következményekkel. London kivétel nélkül magukra hagyja őket, ha az angol érdekek ezt követelik.

Meggyilkolták a bolognai fasiszták vezetőjét

Észak-Olaszország, jan. 28.

(Német Távirati Iroda.) **Mint a Stefani-iroda most közli, január 26-án a déli órákban orvul meggyilkolták dr. Facchini Jenő federalet, a bolognai köztársasági fasiszta párt biztosi vezetőjét.** A merénylet akkor történt, amikor a federale két fasiszta kíséretében elhagyta azt a házat, amelyben a bolognai egyetem diákétkezője van. Három ismeretlen fiatalember, akik nyilván az ajtó előtt várakoztak a federalera, közvetlen közelből hét revolverlövést adott le a federalera. Facchini halálosan megsebesült és a merénylet színhelyén összeesett. A federale kísérői tüzelni kezdtek a tettesekre, akiknek azonban az első zűrzavarban sikerült kerékpárjaikon elmenekülni. Facchini holttestét a fasiszta diákszövetség helyiségében ravatalozták fel. Szerdán este Bolognába érkezett Pavolini miniszter, párttitkár és hosszabb ideig tartózkodott a ravatalnál. Bologna érseke mély részvétét fejezte ki a köztársasági fasiszta párt vezetőségének.

Nyomban megindították a rendőri nyomozásokat a tettesek kézrekerítésére. Bologna rendőrfőnöke egymillió líra jutalmat tűzött ki annak, aki a tettest kézrekeríti vagy olyan adatokat szolgáltat a rendőrségnek, amely a tettesek kézrekerítésére vezetnek. Az éjszakai órákban a rendkívüli katonai törvényszék rendkívüli ülésre ült össze. (MTI)

Új szövetséges repülőparancsnokság a Földközi-tengeren

Algír, január 28.

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A szövetségesek északafrikai főhadiszállása csütörtökön közölte, hogy a Földközi-tengeren új szövetséges repülőparancsnokságot állítanak fel I. C. Backer altábornagy vezetésével.

Kis hirdetés

Briliánst ezüstöt, modern és antik ékszert, antik bútort és régiséget legmagasabb árban veszek. **BÖHM HUGÓ** Városház-utca 10. (Pilvax-köz sarok.) Telefon: 189—879.

Mindent veszek Bútort, régiséget, szőnyeget, porcellánt, ruhát, hagyatékot. Hívásra azonnal jövök. KLEIN Klotild-utca 18. III. emelet 2. **Telefon: 124—974.**

Parcellázásra alkalmas területet keresek Budapest és környékén sürgős lebonyolításra. „AZONNAL FIZETEK" jeligére a Kiadóba.

Rákospalotán villamos mellett, 330 öl épületekkel 150.000-ért ELADÓ. LYKA-iroda. Tel.: 181—603.

Elveszett egy pillangó alakú bross zafírral és briliánssal kirakva. Becsületes megtaláló 500 pengő jutalom ellenében adja le Hollán-u. 22 alatt, házfelügyelőnél.

FIGYELEM! Váljon meg ócska holmijától! Ruhát, cipőt, bútort, szőnyeget, varrógépet és mindennemű hagyatékot **SZENZÁCIÓS** áron veszek. Tel.: 8-tól 6-ig **telefon 349-921** MAGYARI ISTVÁN, VIII Dobozi-utca 27 földsz. 4.

BRILIANS ÉKSZERT VESZEK, ELADOK IV. Kristóf-tér 2, I. 3. d. e. mindennap 2-ig. Tel.: 182-647.

Gyönyörü kész rókagallérok olcsón, minden színben, bármely kabátra azonnal felvarrhatók. Kleinberger szűcsnél. VIII., Vay Ádám-u. 8. II. 9. (Népszínház-utca sarok.)

Gyermekkocsikat ismét javítunk, renoválunk GYERMEKKOCSIGYÁR. IX., Liliom-u. 8. (Boráros-térnél.) Telefon: 135—027.

Mindent eladhat ha hirdet!

SI-léc -ruha -felszerelés kölcsönzés **Molnár Gyula** VII., Károly-körút 3c (sarokház.) Telefon: 427—575.

Rózsa használt szőnyeget, ruhát, bútort, varrógépet, hagyatékot, igen magas áron vesz. Teleki-tér 142. bódé. Tel.: 349—453. Forduljon bizalommal hozzám!

Svábhegy legszebb részén néhány **weekendtelek** 12.500 P-től megbízásból eladó. Tr. 184—368

Nyugodtan akar aludni? Fotelágyat és kanapéágyat „STILUS"-nál legolcsóbban beszerezheti. Nagy választékban VII., Thököly-út 32.

ELVESZETT I. 26-án egy sötétkék férfi pénztárca (valószínűleg szürke taxiban) benne fénykép-igazolvány. Kérem a becsületes megtalálót, a benne levő pénz ellenében, Podmaniczky-u. 29. V., 20 alá visszajuttatni szíveskedjék.

Könnyü munkára fiatal munkásnőket azonnal felveszek. Fodor, papírüzem, Deák Ferenc-utca 15.

Mai Nap hirdetései eredményesek

Kis hirdetés

Ruhát, cipőt, FEHÉRNEMŰT, SZŐNYEGET, **szövetfüggönyt** használtat veszek **Pfeifer** Kálvária-tér 16. TELEFON 144-593

Viselt ruhát legmagasabb áron megveszem **Wertheimer** Teréz-körút 28 T. 421 885

FELHIVÁS! Használt ruhákért mindenkinél többet fizetek. MORGENSTERN, Kazár-u. 11 **Telefon 310-965**

Briliánst EZÜSTÖT VESZEK. Javítások foglalások megvárhatók. Hozott aranyból jegygyűrűket, egyéb ékszert készítek. SCHWARZ aranyműves, Dohány-u. 22 I. emelet.

Használt RUHÁT cipőt, fehérneműt, VARRÓGÉPET, BÚTORT és teljes háztartást **VESZEK T. 223-169**

Szállítási gondja van? Telefonáljon 149—613 **TURUL-nak** 200 kg terhelésig óránként belterületen 3.20, külterületen 6.— pengőért szállít.

Használt ruháit ne adja el addig, míg tőlem árajánlatot nem kér, mert legtöbbet fizetek. Hoch Lajos, Erdélyi-u. 17. Telefon: 143—925

Jól eladhatja családi viselt férfi- és egyéb ruháit saját üzletem részére Feldmann Kazár-utca 7 sz. Telefon: 426—777

HASZNÁLT férfi, női és egyenruhákért, bútorért, egész háztartásért nagy árat fizetek. GERSTL István út 28. Telefon: 427-047

FREUND ÉS FISCHER fizet legtöbbet használt férfi-, női és egyenruhákért

RUHÁKÉRT CIPŐKÉRT fehérneműért, felszámolt háztartásért, VARRÓGÉPÉRT Hívásra megy TELEFON 422—571

Használt férfi és egyéb **ruháért** zálogjegyen lévő **TÁRGYAIÉRT** fehérneműért is árat adok SAJÁT ÜZLETEM RÉSZÉRE. Hívásra is megyek. GRÜN Népszínház-utca 20 T. **342—957**

SPRINGER fizet legtöbbet viselt férfi női ruhaneműért, cipőkért I., Apród-utca 6. (Szebeni-térnél)

REKAMIÉ, BA-LÁNG RUGÓ-RUGÓ

„FIGARO" HAJFESTÓK HAJÁPOLÓK Teréz-körút 7. T. 228-249 Andrássy-út sarok

LÁNC-ÁGY 198 P-től Podmaniczky-u. 19 (Nyugatinál)

PERZSABUNDÁK nerz és rókaboleró legszebb DUNYES-nél Andrássy út 63 kapubók

Brilliánst aranyat, ezüstöt a legmagasabb árban veszek. [illegible] szerész IV. Károly krt 10

Használt ruhát, cipőt, FEHÉRNEMŰT, **szövetfüggönyt** legmagasabban veszek. HELFON IS **420-753** 4 óra után is

Lakások SZOBÁK, albérletek, napibérleti lakások **Express. T. 422-155** Erzsébet-körút 16. földszint 3.

Telefon 335-798 Jövök használt férfi-, női-, egyenruhákért. Sokat fizetek. Dery-utca 8. szám

Szobákat lakrészeket KERESEK 150 pengőtől 500 pengőig **Express. 422-156** Erzsébet-körút 16. földszint 3.

Zongorát v. pianinót [illegible] Aréna-út 9. I. emelet 2. T.: 222-376.

Szállításhoz VERSENY BOY T.: 420—984. Abonyi-u. 3.

JÓL ADJA EL HASZNÁLT RUHÁJÁT, CIPŐ, FEHÉRNEMŰJÉT, SZŐVETFÜGGÖNYÉT. Bútort is veszek s legmagasabb áron. Hívásra jövök. **Telefon 140-790**

Mai Nap hirdetései eredményesek

A szerkesztésért és kiadásért felelős: HEGEDŰS GYULA főszerkesztő

Megjelenik (vasárnap és ünnepnap kivételével) mindennap délelőtt.

Előfizetési árak: 1 hóra 3.40, negyedévre 9.80 P. Csekkszámla 38.662.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Vilmos császár-út 34. Telefon: 126—840 és 110—473. Fiókkiadóhivatal: V. József nádor-tér 8. szám Telefon: 182—062.

Hungária Hírlapnyomda Rt., Budapest, V. Vilmos császár-út 34. Felelős: vitéz Bánó Lehel igazgató.

Pesti Hirlap 1944. jan. 29.

A nagyváradi mozijegyszedő beismerte, hogy ő gyilkolta meg a moziban holtan talált fiatal leányt

Megírtuk, hogy a *nagyváradi Casino*-mozi erkélyének dobogója alatt talált női halottban felismerték a szülei lakásáról december 7-én eltünt *Bökfi Teréz* 14 éves gyárimunkáslányt. A boncolás során megállapították, hogy halálát *fojtogatás* okozta. A rendőrség gyanuba vette *Fekete Béla* 28 éves mozijegyszedőt, mert a lakásán végzett házkutatás alkalmával *megtalálták a meggyilkolt Bökfi Teréz eltépett téli kabátját. A holttest nyakán pedig az a sál volt, amelyet korábban Fekete Béla viselt.* A rendőrség megállapította, hogy a román megszállás idején Fekete Bélát különféle bünc selekmények miatt többször megbüntették. A jegyszedő azonban őrizetbevételekor *tagadott.*

Bökfi Teréz a Rét-utca 16. számu házban lakott. December 7-én nem tért vissza édesanyja lakására és ekkor jelentették be eltünését. *Most szülei ismerték fel ruháiról meggyilkolt leányukat.* A leány két évvel ezelőtt költözött szüleivel *Debrecenből Nagyváradra*, édesapja Németországban dolgozott és csak a minap tért haza onnan. Amikor a rendőri bizottság megkezdte a helyszini szemlét és elrendelte az erkély deszkapadozatának felbontását, *feltünő igyekezettel segédkezett a munkában Fekete Béla*, a mozi jegyszedője is. *Mikor a holttestet megtalálták, a jegyszedő rögtön kijelentette, hogy roszszul érzi magát, mert nem tud halottat látni* és különben is dolga van. Nyomban el is távozott, de különös viselkedésével felkeltette maga iránt a gyanut.

A nyomozás *csakhamar terhelő adatokat talált ellene* és amikor a lakásán megtalálták a halott leány sötétkék kabátját, *átkutatták a mozi helyiségeit is és a légoltalmi kamrában megtalálták a leány szétszakitott télikabátjának hiányzó részét.* Bökfi Teréz cipője, fekete harisnyája, pénztárcája — amelyben 50 pengője és iratai voltak — nem került elő. Jelentkezett egy postás, aki többször látta a jegyszedőt beszélgetni Bökfi Terézzel, majd utóbb több tanu akadt, aki ismeretségüket bizonyitotta. A tanukra azért volt szükség, mert a jegyszedő eleinte még azt is tagadta, hogy a leányt ismerte volna.

Miután a terhelő adatokat elébe tárták és szembesitették a tanukkal, *Fekete Béla végül is megtört és bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot.* A rendőrség beismerő vallomása után letartóztatta.

Fertőzött és fertőtlenitett osztrigák

A franciák nemzeti csemegéje az osztriga. Az még ma is, amikor ezeket az ehető puhányokat beszerezni épp oly nehéz, mint a háborus élelmiszerpiac egyéb árucikkeit. Sőt mostantól fogva még nehezebb lett. A francia hatóságok ugyanis kimondták rá az egészségügyi zárlatot. Ezentúl csak olyan osztrigát vagy egyéb kagyló- és csigafélét szabad forgalomba hozni, amelyet előzőleg valamelyik hatósági szürőállomáson fertőtlenitettek s ennek jeléül a hosszukás szállitókosarakat szabályszerü márkázó cédulával pecsételték le.

Bebizonyosodott ugyanis, hogy az osztriga és társai — veszedelmes járványterjesztők; a tifusz csiráit hordozzák magukban. Jellemző adat, hogy mig egész Franciaországban százezer lakos közül évente átlag csak öt hal meg tifuszban, addig maga Marseille, az osztrigahalászat középpontja, évi 244 halottal járul ehhez a statisztikához. Egyszerübb mérgezési eset pedig kétezernél is több fordul elő. A tudományos vizsgálat megállapitotta, hogy a legtöbb esetben a tisztátalan kagylósállatok fogyasztása okozta a bajt. Megfigyelték, hogy egy bizonyos kagylófajta zavaros vizben hizik a legjobban s a legszebb osztriga- és csigapéldányokat a szennycsatornák kiömlésénél és szemétdombok közelében szedik.

Felelős szakértők már rég felemelték intő szavukat az osztrigapiac veszedelmei ellen. A francia halbiológiai állomás éveken át egyik jelentést a másik után adta ki. Egy tudós könyvet is irt a kérdésről. A zugosztrigakereskedők jól megszervezett bandája azonban gondoskodott érdekeinek védelméről. Egy szép napon az osztrigamérgezésről szóló könyvek példányai egytől-egyig eltüntek a marseillei kirakatokból.

Az uj egészségügyi rendelet véget vet a tisztátalan puhányokkal való kalózkodásnak. Szigoru büntetésnek teszi ki magát, aki márkázatlan osztrigát vagy más tengeri kagylófélét hoz forgalomba az élelmiszerpiacon. Megjegyzendő, már eddig is voltak szürőtelepek, de igénybevételük nem volt kötelező. Most már az. Mostantól fogva a francia polgár nyugodtan szürcsölheti a mindennapi kéthárom tucat friss osztrigáját — ha ugyan hozzájut. Nem kell attól tartania, hogy tifuszt kap tőle, hiszen ennivalóját hatóságilag fertőtlenitették.

Az angolok 34 repülőgép elvesztését jelentik

Stockholm, jan. 28. Mint az angol hirszolgálat a hivatalos közlemény alapján jelenti, a péntekre virradó éjszaka Berlin ellen támadást végrehajtó gépek közül 34 nem tért vissza. (MTI)

Február elsején Ön is fizessen elő a

Magyar Nő

képes hetilapra

Szerkeszti: vitéz Bodorné Czeke Vilma.

A „Magyar Nő" a dolgozó nő komolyhangu képes hetilapja, nemesen szórakoztat és sok hasznos tanácsot ad.

Dijtalan mutatványszámot küld a kiadóhivatal:

Budapest, V. Návay Lajos-utca 6. IV. em.

Tizenkétezer pengőre itélték a rosszul fütő háztulajdonost

A Fadrusz-utca 6. sz. ház lakói ismételten följelentést tettek az elmult évben a ház tulajdonosa: *Steiner József* ellen, aki nemcsak elégtelenül fütötte az ötemeletes, központi fütéses bérházat, hanem *a melegvizszolgáltatast is önkényesen korlátozta.*

A följelentésre az I. foku rendőrbiróság 30 napi elzárásra és 5000 pengő pénzbüntetésre itélte Steinert. Megállapitották ugyanis, hogy a lakók panasza indokolt volt. *Mig a lakásokban 10—14 Celsius volt a hőmérséklet, Steiner József a lakásába kályhákat állitott fel*, sőt a melegviztartályból külön vezetéken hetenkint többször is használta a háznak kiutalt tüzelőanyag felhasználásával melegitett vizet. A lakásában felállitott kályhákban pedig *a gőzfütés kazángyujtására igényelt fával tüzelt.* A szakértők megállapitották, hogy a mult télen a ház részére az Anyaghivatal által kiutalt szénmennyiségből többszáz métermázsát nem vett igénybe és *noha a lakók hideg lakásban dideregtek, a fütési dijat a lakbérrel együtt teljes egészében fizették.*

A II. foku rendőri hatóság az I. foku itéletet helybenhagyta és III. fokon *a Kihágási Tanács 12.000 pengő, 120 napra átváltoztatható pénzbüntetéssel büntette.* Az itélet háromszoros kihágásban mondja ki bünösnek Steiner József háztulajdonost. Az itélet terjedelmes megokolásában a Kihágási Tanács megállapitja, hogy *„a háztulajdonos lakását erkölcsi szempontból eléggé el nem itélhető módon, a közösségtől elvont szénből fütötték"*, valamint azt is, hogy *„a pénzbüntetés összegét a Kihágási Tanács a cselekmények sulyához és a terhelt vagyoni és jövedelmi viszonyaihoz mérten, azok anyagi halmazatai miatt állapitotta meg."*

Pestbudai élet 1844 januárjában, ahogy Kossuth Lajos Pesti Hirlapja látta

Irta Siklóssy László

Kossuth Lajos Pesti Hirlapja 1844 januárjában még a Pozsonyban ülésező diétával volt elfoglalva, de e mellett gondosan figyelte a pestbudai élet zajlását is. Nagy kommunalis események nem történtek ez idő tájban. Oefner budai polgármester nem volt az ujitások hive. Nem törődött például azzal, hogy Budán a legtöbb utcának nincsen névtáblája. Megelégedett azzal, hogy a házak meg vannak számozva, természetesen egy N betü kiséretében, ami Nummer-t jelentett. Ez már szemet szurt a Pesti Hirlapnak: követelte az utcatáblák szaporitását s az N betüknek számot jelentő Sz betükre való kicserélését. Ez meg is történt. A lakosságot ez idő tájt a dunai átkelés kérdése foglalkoztatta.

A dunai révészek zsarnoksága és bukása

A januári tél a maga be nem fagyott Dunájával nagyon megnehezitette a két testvér városnak egymással való érintkezését. A lakosság a révészekre volt utalva, akik, ahol tehették, megzsarolták az utasokat. Különösen jégzajlás idején tömték meg a zsebüket. Az utasszállitás ugyanis 1844-ig csak a Margitsziget alsó csucsával szemben volt lebonyolitható, ahol a kettős sziget, — mert akkor a Császár-fürdővel szemben a Margit-sziget déli csucsa mellett meg ott rejtőzködött a kis budai sziget is — a folyó árjának erejét mérsékelte, jegét valamenynyire megtörte. Aki tehát száz évvel ezelőtt télidőben a városból az egyik partról a másikra akart jutni, annak először fuvarost kellett fogadnia, igy Pest városa fölé eljutnia, ott a révészekkel megbirkóznia, hogy aztán Ujlakról ismét kocsin vitesse le magát Budára.

1844-ben azonban megváltozott a helyzet. Gróf Széchenyi István Lánchidjának két főpillére már kimagaslott a vizből és hatásos jégtörőnek bizonyult. A „zsarolások és kihágások elmaradtak" — irta a Pesti Hirlap és lelki szemeivel már látta, „miként álland néhány év mulva révészeink csoportja hideg téli vasárnapokon a zajló Duna partján és búsan füstölve kurta pipáiból, mint átkozandja a már kész Lánchidat."

„Tudjuk meg, hányat üt az óra"

A Lánchidat az épitkezés gyorsasága dolgában megelőzte az uj Városháza, amelyre a Belváros szabályozása előtti időből még számos olvasónk emlékezik, főként a piarista öreg diákok közül, akiknek az óra ütése az elkésés keservét vagy a szabadulás örömét jelentette.

A Pesti Hirlap nagyon örült a városházi óránák, amelyre már csak azért is szükség volt, mert „a rendetlen pesti órák közt a fél várost bejárhatta az ember ugy, hogy mindig csak ugyanazt az óranegyedet hallotta kongani. Most már elérkezett az ideje annak, hogy megtudjuk, hányat ütött az óra".

A városházi toronynak kimagasló szerepe volt a városi tüzoltásban is. „Adja az ég, jegyezte meg ehhez a Pesti Hirlap, hogy a magas toronyból minden tüzet korán lássanak meg, de csak azt oltsák el, amely kártékony s ne azt, melynél a város boldogságának még fiatal csemetéje meleg szik."

Az ujszerü magyar ujságirás első esztendejében nemesen csengenek ezek a szavak, amelyek a városnak gyors és magasan ivelő fejlődését jósolják meg.

Ez a fejlődés áldozatokat is kivánt: igy tünt el ujabb tervek kedvéért maga a Városháza, zárt négyszögü Városházterével, nagyszombati körmenetelvel, a pesti polgárság ez ájtatos, intim összejöveteleivel és sok egyéb emlékével.

Orvvadászok, rablók és gyilkosok — Mozi

A szelid Pest-Budával szemben vessünk most egy tekintetet a kettős város határában lézengő bünözőkre és csirkefogókra. Ez utóbbiak közé lehet sorozni az orvvadászokat, akik ellen Buda városa megszigoritotta a maga mezei rendőrségét. „Ennek az uj rendőrségnek figyelmébe ajánljuk — irta a Pesti Hirlap — Buda számtalan Nimródjait, mert e világon, Szibériát sem kivéve, egy városban sincs annyi orvvadász, mint Budán s ha mindegyik odatalálna, ahová céloz, a városnak semmiféle ostromló hadseregtől sem kellene félnie. Náluk még gyilkosabbak a madarászok, akik százankent fogdossák a légi polgárokat. E két emberfajt a rendőrség eltilthatná e káros mulatságtól, hiszen e hegyi kocsmákban puska nélkül is jól esik a bor."

Budának és Pestnek ez időtájt körülbelül 120.000 főnyi lakosa volt. A két város folytonos fejlődése természetesen kalandorokat és gonosztevőket is csábitott falai közé. Igy aztán a derék Frankenburg Adolf — mert ő volt a fővárosi krónika névtelen irója — olykor kénytelen volt a büntettek egész soráról beszámolni.

December havában különösen sürün fordultak elő betöréses lopások, legtöbbnyire késelésekkel kapcsolatosan. A Tabán, Országut és a Városvároson vegyes lakosságával amugy sem volt mentes efféle bünözőktől, de ezuttal már falbontó haramiák is jelentkeztek, sőt mi több, a csendes Várban is két betörés történt. A Szent Gellért-hegy alatti homokgödröknél „egy egész troglodyta-család fedeztetett fel", amely a Svábhegyet szemelte ki üzelmei számára.

A Pesti Hirlap megdöbbenéssel krónikázta el e szörnyüségeket, majd — e kor szokása szerint — minden átmenet nélkül rámutatott valami egészen más természetü érdekességre: egy kezdetleges mozira, „Varság ur itteni festő ködfátyol képeire, melyekkel a hires Döbleréit nemcsak elérte, de az alakok mozgékonysága által szinte felül multa..."

Hát igen: technika dolgában nagyon alattunk álltak száz év előtti őseink, de hogy rosszabb volt-e a soruk, mint nekünk, a technika ujabb nagy fejlődését élvezőknek, ezt a mai napig még nem döntötte el senki sem.

Enyhitik a villamosok világitási korlátozását

A legtöbb villamosbaleset, különösen összeütközés, elsötétités idején történik. A főváros közlekedésügyi bizottságában ezt legutóbb szóvá is tették és javasolták, hogy — a légoltalmi rendelkezések sérelme nélkül — próbálják enyhiteni a villamosok világitásának korlátozását. A Beszkárt vezetősége tehát a polgármester felhivására érintkezésbe lépett az illetékes tényezőkkel és a tárgyalások eredményeként *enyhitik a villamosok elsötétitését és a könnyitéseket fokozatosan végre is hajtják.*

A villamosok elején lévő fényszórókról leszerelik az ernyőszerkezetet, ellenben a fényszórók belső tükrözését fénytelenitik és igy a fényszóró csak rendes világitást ad majd. A villamos közeledését igy hamarabb észre lehet venni. *Ezenkivül a kocsik homlokzatának tetején lévő számjelző korongok gyengébb megvilágitását is engedélyezték.* A most használt lyukrendszerü számjelző lapokon ugyanis csak közvetlen közelről lehetett felismerni a jelzést. *Most felszerelik a korábbi, szélesebb résü számjelző lapokat, amelyek gyengébb hátsó világitásban is már messziről látható jelzést adnak. A pótkocsik hátsó perronján szintén erősebb világitást engedélyeznek*, tehát a hátsó kocsikat is hamarabb fel lehet majd ismerni és e mellett a jobb világitás a közönség fel és leszállását is megkönnyiti. A fénycsökkentő ernyőzések leszerelését már meg is kezdték.

Jószivüség

Téli délelőtt. Mamukának vendégei vannak. Két néni meg egy bácsi. Jött velük egy kislány is meg egy kisfiu. Ők kint szaladgálnak Gyuszikával, kis vendéglátójukkal a havas kertben. Hógolyóznak és hóembert csinálnak. Az előbb beszólitotta ugyan őket Mamuka, hogy tizóraizzanak meg, de éppen csak elvettek két-két süteményt és már rohantak is vissza, hogy folytassák játékukat.

De egyszerre csak becsörtet a két kis vendég és félig árulkodva, félig csodálkozva ujságolja a felnőtteknek:

— A Gyuszika odaadta az egyik süteményét egy idegen fiúnak!

Mamuka behivja Gyuszikát is — szégyenkezve, pirosan sompolyog elő —, és kiderül, hogy mi történt. Öreg, vak kintornás járja az utcát, megmegáll a keritések mögött s nyekeregteti ócska zeneszerszámát. Kisérőül egy kisfiú van vele . . ., ő megy be a kertekbe, kopogtat az ajtókon és veszi át az esetleges adományt. Neki nyomta a kezébe Gyuszika a süteményt.

Tetszik a dolog Mamukának, annak meg különösen örül, hogy a vendégek is tudomást szereznek Gyuszika jószivüségéről; minthogy azonban először tett ilyesmit, megkérdi tőle:

— De hogyan jutott ez az eszedbe, kisfiam?

Gyuszika lesütött szemmel, halkan feleli:

— Nagyon nézte . . . És nekem kettő volt, neki meg egy se . . .

Mamukának elfutja a könny a szemét, magához szoritja Gyuszikát és nagyot, erőset csókol az arcára:

— Jól tetted, kisfiam. Neked kettő volt, neki egy se . . ., hát odaadtad az egyiket. Jól tetted, büszke vagyok rád. Tele van a te kis szived szeretettel. De vigyázz, hogy ilyen maradj felnőtt korodban is. Cselekedj jót az egész életeden át, amikor csak alkalom adódik rá.

A nénik is magukhoz ráncgatják Gyuszikát, áradozó szavak kiséretében összecsókolják, a bácsi pedig meghatottan ismételgeti:

— „Nekem kettő volt, neki egy se..." Nagyszerü gyerek!

Már nem szégyenkezik Gyuszika, büszkén hordozza körül rajtuk csillogó tekintetét, majd perdül egyet, int kis vendégeinek: „Gyerünk játszani!" — s mindhárman kirohannak a szobából. A nénik elérzékenyült arccal, ábrándosan felvont szemöldökkel merengenek utánuk. Mamuka a szemét törölgeti . . .

De nem telik el két perc, s megint ott vannak a gyerekek. Most azonban maga Gyuszika ront be elsőnek és boldogságtól tündöklő arccal kiáltja:

— Mamuka! Megint jót cselekedtem! Odaadtam a télikabátomat is annak a kisfiúnak!

Lihegve körülnéz és várja a dicséretet, a csókokat, az áradozást . . .

Mamuka azonban felugrik és a fejéhez kap:

— Szent Isten! A télikabát . . . Itt vannak még a közelben?!

És kiáltozva szalad a konyha felé:

— Zsuzska! Zsuzska! Jöjjön gyorsan! Szaladjon csak ki . . . jár itt valami ember egy kisfiúval . . ., hivja vissza őket . . .

Szalad Mamuka után Gyuszika is az ajtóig és kiáltja:

— De Mamuka! Hiszen két kabátom van, neki meg egy se . . . Mamuka! Hiszen kettő van . . . kettő van . . .

De már csapódik is a külső ajtó: Mamuka kiszaladt Zsuzskával a kintornás után.

Gyuszika megfordul és megint végighordozza tekintetét a felnőtteken. De most már nem büszkeség csillog a szemében, hanem csodálkozás és egy óriási kérdés.

A nénik azonban kényszeredett mosollyal nézegetik a falon függő festményeket, a bácsi meg, maga elé merengve, szivarkára gyújt.

(Ieszkay)

BÉLYEGET
magas áron veszek
tömegbélyeget is
CSEPREGHY, Eskü-tér 8. Telefon 139—309.

Festmények olcsón, részletre is. Képszalon, Garay-u. 5. Tel.: 425—348.

Az egész országban jól bevezetett keresztény keresk. ügynökség beszervezett utazókarral, megfelelő
képviseleteket és bizományi lerakatot vállal
Ajánlatokat „Megbizhatóság 539" jeligére Blockner J. hirdetőjébe, IV., Városház-utca 10. kérek. 474

Svájci cégekkel
összeköttetést és együttműködést (háboru utáni tervekkel) létesit őskeresztény magyar állampolgár, 20 éves svájci tartózkodás alapján, ha hazai cég megfelelően alkalmazza. „Zürich 472" jelig. Erzsébet-körut főkiadóba.

Politikai élet

A MÉP klubnapja. A MÉP csütörtökön élénk klubnapot tartott. A párt helyiségei már késő délután benépesedtek. Részt vett a klubnapon *Kállay Miklós* miniszterelnök is és ott voltak *Tasnádi Nagy András*, a képviselőház elnöke s a kormány tagjai közül *Reményi-Schneller Lajos*, *Antal István*, báró *Bánffy Dániel*, vitéz *Lukács Béla*, *Szász Lajos* miniszterek, több államtitkár és a párt vezetői. A klubnap résztvevői a késő esti órákig igen élénk eszmecserébe merülve, tárgyalták az időszerű kül- és belpolitikai kérdéseket.

A Független Kisgazdapárt csütörtökön megalakitotta három fővárosi választókerület polgári tagozatának szervezetét. *Varga Béla* beszédében hangsulyozta, hogy az ő kiállásukat követeli a nemzet. Megalakitják a fővárosi és vidéki szervezeteiket, hogy egyetemes jellegüket bizonyitsák.

— Gaal Gaszton — mondotta — magasabb nemzeti érdekekből a maga idejében arra törekedett, hogy idővel a hatalmat átvegye. Ha nem végezzük el a reánk rótt munkát, elsodor bennünket az idő vihara. Nagy veszélyek fenyegetnek bennünket. Kötelessége a magyar polgárságnak kiállani. Végezzünk becsületes magyar munkát. Erőnk megvan és ezt a fővárosban is formába kell önteni. A fővárosban azért kell dolgoznia a pártnak, hogy a falu megosztását ne folytassák tovább a felelőtlen elemek.

Kilépés a nyilaskeresztes pártból. *Tauffer Gábor* országgyülési képviselő, aki a legutóbbi választáson a nyilaskeresztes párt listáján került a képviselőházba, levélben bejelentette, hogy kilép a nyilaskeresztes pártból.

Ramirez argentinai államfő sajtónyilatkozata

Buenos Aires, jan. 28. (Német TI) Ramirez argentinai államelnök a belés külföldi sajtó képviselői előtt nyilatkozott Argentina és a tengelyhatalmak diplomáciai viszonyának megszakitásáról. Közölte, hogy Argentina pénzügyi összekötetését Németországgal és Japánnal, valamint az általuk megszállt területekkel rendeletileg megszüntetik. A gazdasági forgalom a két országgal a háboru következtében majdnem teljesen megsemmisült. A levélbeli és távbeszélő összeköttetés Németország és Japán irányában még tárgyalás alatt álló kérdés. Ramirez tábornok azután foglalkozott a diplomáciai viszony megszakitásának esetleges nemzetközi hatásaival és a következőket jelentette ki: „Semmi körülmények között sem türjük el, hogy a diplomáciai viszony megszakitásának ürügye alatt merényletek történhessenek Argentina földje, polgárai vagy javai ellen."

Kormányválság Argentinában

Amsterdam, jan. 28. (Német TI) A brit hirszolgálat Montevideóból származó jelentése szerint Gustavo Martinoz Zuviriva igazságügyminiszter, Diego Mason mezőgazdaságügyi miniszter és Luis Cesar Porlinger belügyminiszter, valamint három másik magasrangu kormányhivatalnok lemondása ujabb kormányválságot idézett elő Argentinában.

Kiállitást rendez a Nemzeti Muzeum Kossuth halálának ötvenedik évfordulójára

Mit irt Napoleon Jeromos herceg Turinba a francia segitségben reménykedő Kossuthnak?

Félszázada, hogy *Kossuth Lajos* 1894 március 20-án *Turinban* meghalt. A nagy száműzött — akit a megalkuvók országgyülési többsége egy törvényszakasszal kizárt Magyarország honpolgárai közül — holtan visszatérhetett a földbe, amelyen született, de a hontalanság sebével a szivében, a méltatlanság keserüségével lelkében, zárta le a szemét. Ezt bizonyitja ez, az utolsó kéziratának is a legutolsó mondatából való keserü kifakadás: „*...a magyar nemzet kilökött polgárai sorából és én nem azon emberek közé tartozom, akik bekopogtatnak egy oly ház ajtaján, amelyből őket kilökték...*" Nyilvánvaló tehát, hogy ezzel a nem gyógyuló lelki sebbel hanyatlott a halálos ágyra.

Kossuth Lajos emlékének kultusza ilyen körülmények között az Ausztriától függő Magyarországon politikai okokból sokáig nem fejlődhetett ki méltó módon és a *nagy államférfi emigrációs működését ma sem ismeri eléggé az utókor.* Elég erre vonatkozóan megemliteni, hogy pl. *Kossuth és Irányi Dániel levelezésének nagy anyaga ma is ismeretlenül hever az Országos Levéltárban és máig sem sikerült felbontatni a Kossuth emigrációs működését ugyancsak érintő Teleki László irathagyatékot.* Ezért rendezte 1924 szeptemberében dr. *Lukinich Imre*, a kiváló történetiró, a Nemzeti Muzeum könyvtárának akkori igazgatója azt a nagyarányu Kossuth-emlékkiállitást, amely Kossuth Lajos egész hagyatékát és az addig hét lakat alatt őrzött ismeretlen kéziratgyüjteményt is a közönség elé vitte.

Kossuth Lajos hagyatéka nem sokkal a halála után került a Nemzeti Muzeumba, de fia, *Kossuth Ferenc*, akkor kikötötte, hogy a kéziratgyüjteményt — mely érdekes világot vet a nagy számüzött diplomáciai működésére — *harminc évig nem szabad nyilvánosságra hozni.* A tilalmi idő 1924-ben járt le és igy kerültek akkor a kiállitásra a történelmi értékü kéziratok. Ezek között volt *Napoleon Jeromos* herceg levele is, mely Kossuthnak a francia segitségbe vetett reményét vitte füstbe. Napoleon Jeromos herceg — akit nagybátyja, III. Napoleon kinevezett az államtanács elnökének — nagybefolyásu ember volt és republikánus elvei révén került összeköttetésbe Kossuth-tal. Az 1863 julius 19-én kelt *párisi* levele, amelyet magyar forditásban a *Pesti Hirlap* hozott először nyilvánosságra, igy hangzik:

„...Érdeklődéssel olvastam azt, amit Ön Magyarországról irt. Nem kell a felől kételkednie, hogy *élénk rokonszenvvel viseltetem az önök ügye iránt.* Én nem változom meg, az vagyok, s az is leszek, ami mindig voltam. *Én sohasem különitem el a magyar, a lengyel és az olasz nemzetet. Ez ugyanaz az elv, amelyet diadalra kell vinni, csupán a taktikát kell a körülményekhez képest megváltoztatni.* Az 1859-i háboru után csak egy lépés hiányzott, hogy Oroszországot haszontalanul magunk ellen forditsuk. Ma szintugy Ausztria fordulhat egészen Lengyelország ellen. *Nem kell erőltetni a dolgot, nehogy Ausztria fegyverrel támadjon Lengyelországra. Igy áll a dolog...*

Én mindig sajnálni fogom, hogy 1859-ben az Ön nemzete nem kelt fel, akkor a villafrancai béke nem jött volna létre és Ausztria elveszett volna. De haszontalan dolog a multra térni vissza, mert a jövővel kell szembe nézni... *Franciaországban nem olyan a politikai helyzet, hogy engem kielégitene s ezért elutazom,* hogy távol legyek mindattól, ami történik — nincs semmi befolyásom az ügyek vitelére..."

Az 1849. és 59. közötti időből származó ismeretlen Kossuth-kéziratok között *Mazzini, Garibaldi, Cavour, Stiles, Bismarck, Victor Emanuel, Victor Hugo* levelei vannak. A hagyatékban volt Kossuth 2703 darabból álló könyvtára is. Érdekes ereklye *egy amerikai selyemzászló Kossuth arcképével.* A régiségtárban őrzött emléktárgyak között van egy XIX. század elejéről származó kard — ezt Kossuth az erdélyi hölgyektől kapta *és 1849 április 14-én, a debreceni trónfosztó országgyülésen viselte,* amikor a magyar nemzet a császár *olmützi* nyilatkozatára kimondotta függetlenségét. Az amerikai Egyesült Államok ajándékai között akad *egy ékszer Washington hajával, továbbá Washington kardja.* Egy bilincsalaku, okszidált ezüst karkötő, a szabadságharc bukása után *Kossuth feleségének karcsu csuklóját ékesitette.* Ez a bilincs karkötő — mint *tüntető jelkép* — a nemzet rabságára emlékeztetett a száműzött kormányzó feleségének kezén...

Most ismét kiállitásra készül a Nemzeti Muzeum. Dr. *Fitz József* könyvtári főigazgatónak az a terve, hogy az egyes osztályok és a levéltár közreműködésével Kossuth halálának ötvenedik évfordulója alkalmából kiállitást rendez a Nemzeti Muzeumban. Ez a kiállitás azonban a háboru miatt nem lehet olyan nagyarányu, mint a husz év előtti volt. *A muzeum egyes osztályai ugyanis legértékesebb tárgyaikat légoltalmi okokból olyan biztonsági őrizetbe vették, hogy azoknak kiállitása a mai időkben kétséges, de legalább is kockázatos.* A főigazgató mindamellett reméli, hogy olyan kiállitást rendezhet, amely méltó lesz Kossuth Lajos emlékéhez. A kiállitás a tervek szerint nem az évforduló napján, hanem öt nappal előbb, a március 15-i nemzeti ünnepen nyilik meg.

Tamás Ernő.

FEBRUÁR 10-ÉN JELENIK MEG

ünnepi kiadásban

LYKA KÁROLY

A MŰVÉSZETEK TÖRTÉNETE

A hatalmas albumalakú mü 336 szövegoldalból és 192 münyomó papiroson készült képtáblából áll, mintegy 300 képpel

Tervezett ára művészi kötésben 80 pengő

Már most előjegyezhető minden könyvkereskedésben

Uj Idők Irodalmi Intézet (Singer és Wolfner) kiadása

Czapik püspök serlegbeszéde a Pázmány-vacsorán

„A nagy nemzetek irányitói nem hagyhatják figyelmen kivül azokat a nemzeteket, amelyek értékek"

A katolikus irók és hirlapirók Országos Pázmány Egyesülete most tartotta közgyülését, mely az idén külön megnyilatkozásában is nagy jelentőséggel birt, mert a *Glattfelder Gyula* csanádi érsek-püspök halálával megüresedett elnöki széket ezen a közgyülésen töltötték be.

A közgyülésen többek között jelen voltak *Szinyei Merse Jenő* kultuszminiszter, *Ghyczy Jenő* külügyminiszter, *Antal István* propagandaminiszter, vitéz *Szombathelyi Ferenc*, a honvédvezérkar főnöke, *Kriston Endre* püspök és számos előkelőség.

Hindy Zoltán ügyvezető alelnök megnyitó beszéde és *Tóth László* főtitkár évi jelentése után egyhangulag, nagy lelkesedéssel elnökké választott *Czapik Gyula* egri érsek mondotta el székfoglaló beszédét. Mindenekelőtt meleg szavakkal emlékezett meg nagy elődjéről, Csanád főpásztoráról és idézte személyes kapcsolatait, amelyek hozzáfüzték.

— A mi *katolicitásunk* — mondotta a továbbiakban — nem érzelmi és esztétikai lélekhullámzás, hanem a valóságban létező igazságnak elfogadása, férfias és öntudatos érvényesitése és érvényesitésének megkövetelése irásainkban is. A mi *magyarságunk* nem irásaink háttere és munkáink diszitő sujtása, hanem magyar a lelkünk, magyar a célunk, mert katolikus irók vagyunk Pázmány szellemében.

A Pázmány-vacsorán az első felköszöntőt XII. Pius pápára és Magyarország Kormányzójára *Tóth László*, az Egyesület főtitkára mondta el, akinek beszédét állva hallgatták végig a vacsora résztvevői. A vacsora végén mondta el általános érdeklődés mellett Pázmány-serlegbeszédet az egri érsek.

— Külső világ torzsalkodásai közt lebeg és remeg az ország, a nemzet — mondotta a püspök. — A jövő lehetőségei nemcsak nehézségekkel fenyegetik, hanem egyenest létét is veszélyeztetik. Hiba és bün volna, ha e létet ugy látnók az események és a nagy nemzetek irányitóinak határozásától függőnek, hogy abbn nékünk semmi beleszólásunk sem lehne. Nem! Az események és a nagy nemzetek irányitói nem hagyhatják számitás nélkül azokat az országokat és nemzeteket, amelyek: *értékek.* Érték pedig minden ország és nemzet, amely léte kérdésében egységes és a végső áldozatokra is kész. *Ennyek kell lenne ma a mi egyetlen politikánknak!*

— Ebben, hogy Magyarország és a magyar nemzet ezután is legyen és minden áldozatok árán független legyen, *nincs vélemény különbség katolikus és nem katolikus között.* Amint Pázmánynak egyetlen nemzetpolitika célja volt; a magyar nemzet léte és fennmaradása, ugy ma is minden magyarnak az a kivánsága, minden áldozaton keresztül. Hazaáruló nem érdemli a levegőt sem, aki a Haza és a nemzet létének kérdésében nem teljesiti természeti törvény előirta kötelességét! Ebben az egységben a magyar katolicizmus ott van és ott lesz!

— *Ámde végzetes hiba lenne és a nemzet érdekeit nem szolgálná, ha e létkérdésben szükséges összefogást holmi vallási összegyurássá használná fel valaki,* avagy jót akarva, a vallást és felekezeteket valami közösségben kivánná működtetni.

— Nem kertelünk, hanem egyenesen kimondjuk, hogy véleményünk szerint mi katolikusok ebben már nem működhetünk közre. Nem tehetjük, mert mi katolikusok vagyunk, mert fölöslegesnek találjuk, mert nem előnyös a magyar érdekekre.

Capriccioso

Irta Boháty Róbert

Az öreg muzsikus óvatosan figyelte szivének kapkodó kalimpálását és egy kicsit felemelte a fejét. „Bori néni", mondta csendesen, „azt hiszem, itt az idő." Az öregasszony, aki mellette bóbiskolt a karosszékben, felkapta a fejét, összecsapta kövér, fehér kezeit és rázenditett a sirásra, hogy csak nem fog ilyet tenni a tanár úr, az Isten szentséges szerelméért, hiszen különben is, mélységes éjszaka van, mindenki alszik, mihez fogjon szegény feje, ha a tanár úr igazán elköveti azt a rémséget!

— Ne pityeregjen Bori néni, egyszer mégis csak meg kell lennie, hiszen már régen itt az esedékessége. Hát csak iparkodjék az urakhoz, mondja meg nekik, hogy most be kell váltaniok az igéretüket. Amit akkoriban, husvétkor tettek, amikor azt a csudaszép egri vöröset ittuk a rügyező gesztenyefák alatt. Most hát szállitsák a halálmuzsikát. Menjen, Bori néni, menjen, nincs már sok időm!

A beteg magára maradt a régi szoba szép bolthajtása alatt. Lehunyta a szemét, mozdulalanul feküdt az ágyban. Most hát rövidesen vége lesz az életének. Bizsergő ellanyhulás futott végig a testén, a halántéka felől intő, kongó harangszót hallott. Ünnepélyesség, kábultság, szédülés terjengett benne. Jó lesz végre itthagyni ezt a nyomoruságos betegágyat, a tehetetlenségnek ezt a hitvány állapotát, a mely annyira nem illett mozgalmas, erősizü és sokdolgu életéhez. Amelynek eleme az ágaskodás volt, az acsarkodó szembenállás minden silánnyal, gyöngével, tunyával; a harcrakészség fült benne bensőségért, tisztulásért, teljesülésért. A zene sejtelemországában megtalálta az áhitatot, az önigazolást, a bőséget és hitet. Barátokat is talált ebben a szent és bolond országban.

Majd mindjárt itt lesznek a cimborák, akikkel összekovácsolódott, akikkel annyiszor csunyán hajbakapott, hogy azután annál melegebben ölelje őket magához, akik annyiszor hagyták mérgesen, megsértődve faképnél, hogy mindig megint visszatérjenek hozzá, a vén varázslóhoz. Itt lesznek hamarost, jönnek sorjában, a filigrán primhegedüs, jóarcu arcélével, szikrázó szemüvegével, átlátszó szőke üstökével a kopaszodó fejebúbján, jön a mozgékony nyakigláb másodhegedüs, aki szórja a viccet és szójátékot és olyan kristálytisztán játszik, hogy az ember hajlandó az összes büneit, de még az őseiét is, megbocsátani, jön a kövér brácsás, az izig-vérig muzikális epikureus, aki képes a kilencedik szimfónia után egy libát egyedül megenni és jön a Benjámin, a rózsásarcu, sokatigérő fiatal csellista, akire örökké rá kell szólni, hogy ne röhögjön és komédiázzék folyton. Kárörömmel várta őket az öreg, amint a Bori néni jajveszékelő ébresztőjére, kikászálódva, megijedve, zavartan és egy kicsit dühöngve sietnek a vén tirannushoz, mert hogy végre mégis itt lesznek mind a négyen, azt holtbizonyossággal lehetett tudni.

Megállapodtak abban már régen, hogy zenébe bugyolálják a tanárjukat, ha megjön az utolsó órája. A müsort is jóelőre megbeszélték. Krisztus hát szavának utolsó tétele volt az egyetlen szám. Abban zsongott, remegett, hullámzott az a mindennél fájdalmasabb és édesebb átlebegés a selyemfehérből a bársonyfeketébe, az élet hajszálereinek lassu, imádságos kiapadása, a láthatatlan ezüstszálak leheletfinom elszakadása.

— Öröm amellett meghalni — mondta egyszer az öreg.

Most odakullogtak sorban az ágyához az ő hivei, rabszolgái, fegyvertársai; sápadtan, némán fogták meg kezét, karját, vállát. Sajgó megtorpanás volt az arcukon, haláltlátó szolgálatkészség a szemükben. Leültek a nagy aranysárgaernyős állólámpa körül, hangoltak, mocorogtak, azután felszárnyalt a haldokló istenfia utolsó beszéde és ott párázott fényben, árnyékban, világosbarnán csillogó hangszerek, rugalmasan vibráló húrok, ringó vonók, kezek, szemüvegek között, lehajtott fejek, tömött hajfürtök és kopaszságok felett. A violás felemelte az arcát, hogy a könnyei ne essenek a hangszerére, a primás homlokán apró verejték gyöngyözött. Amikor vége volt, lassan engedték le a karjaikat, hallgatva ültek, egyikük sem akart elsőnek megszólalni, felállani. Megindultan, felzaklátva gondoltak arra, hogy milyen édes boldogságban szállhatott el a hátuk mögött, az árnyékbasüllyedt sarokból, az az elfáradt lélek.

— Hát kedves viola, kétszer aztán alaposan melléjefogtál — mondta egy gyenge, de kritikus hang a háttérben.

Ijedten, felujjongva ugráltak fel négyen, körülsereglették az ágyat, föléje hajoltak, nevettek és hadonásztak, a fejüket rázták, a hajukba túrtak, az öklükkel a tenyerükbe csaptak és vidám erővel szalasztották kezüket a nadrágzsebeikbe. Nem ment hát el a vén, morgó medve, volt még muzsikálni- és szitkozódni-, kifogásolni- és lepocskondiáznivalója, megmaradt közöttük a rettegve szeretett főmogul, az ő zeneországuk közepe, deleje, tüzhelye, nem hagyta el őket az örökké mozgolódó, hajszoló, irányitó, teremtettező szénior. Hálaistennek, csakhogy megint szidta őket!

— Bori néni! Bori néni, gyerünk csak az alkoholmérgezéssel!

Az öregasszony pirosraszipogott orral járt közöttük, hozta a bort, a talpaspoharakat, tanácstalanul, sértődötten rázta a fejét és felharmónikázta homloka ráncait. A zenészek pedig koccintottak, nyelték az aranyszinü folyadékot, oldódásnak indultak a nyelvek és szivek. A tulvilág borzongató sötétéből egyenesen a valóság napsugarába futottak és boldogok voltak, hogy nem kellett már a halálangyal nyomasztó jelenlétéhez illő fancsali képeket vágniok. Az öreg tanár is megfogta a poharat, jót huzott belőle és kijelentette, hogy most megint kibirja egy darabig. Ugy látszik téves volt a jelzés.

— Gyönyörüen csináltátok, mélyen tisztelt csőcselék! Ilyen jól tán még soha nem ment. Dehát el kell nekem ehhez patkolnom, himpellérek?!

Az általános nevetésből kikapaszkodott a Benjámin hangja, aki bejelentette, hogy szeretett nesztoruknak a túloldalról történt visszajövetele örömére most pedig a halottaskamrából felmásznak a háztetőre és el fogják játszani a macskák kvartettjét!

A fiunak sikere volt az ötletével, fején találta a szöget, nagy volt a mulatás és a tetszhalott, mint ünnepelt, szintén csikorogva nevetett hozzá. Igaza van a gyereknek, érvényesüljön csak az ellentétek ősi vonzása, jöjjön csak a borzalom után a bolondéria. Azt az aranybiborszinü, feketeszegélyes utolsó szentséges szót pedig tegyük el megint, máskorra, majd ha nem lesz tréfás kedvében a sötét óriás.

Nekifogtak a macskakvartettnek. Ez pedig nem volt talán valamilyen silány zenei torzszülemény, nem, nem, nagyon is finomfonásu, tartalmas és szellemes kompozició volt az, sok pompázó fordulattal, mély meglepetéssel, pazar harmóniákkal. A szerző a tikkadt, holdfényes nyáréjszaka hangulatát érzékeltette és átszőtte azt a szerelmes macskák harsány, rikitó gajdolásával. Alig mult el egy aranypókhálóvékonyságu gracilis összhang, már belesivitott két macskai lény széles, indiszkrétül óbégató eszmecseréje, amit két szemköztlévő háztetőről folytattak egymással, majd a legmeredekebb diszkantusból a holdfényben uszó kisváros éjszakai szonettje virágzott ki, sok lágy hangszeromból szőtt illatos szőnyegként.

Istenkisértő dolog volt, monstruózus, vonzó és humoros. És áthatolhatatlan hangzavardzsungelben végződött.

Nevetve huzták a vonót a muzsikusok, arcokat vágtak, belemiákoltak a játékba és utána nem tudtak hová lenni a sok nevetéstől.

Csak az öregember nem nevetett. Nem nevetett, mert időközben kipótolta, amit Haydn mester dalolása közben elmulasztott. A macskák kvartettje alatt meghalt. Az elmélyülés és megdicsőülés ünnepi koronája helyett a hangok bohócsapkáját nyomta a fejébe a fekete vendég.

Megrökönyödve állták körül az ágyat a társak, nem mertek egymásra nézni, mint akik rossz fát tettek a tüzre. Félénken, bocsánatkérőn, sirásra görbülő, vonagló szájjal néztek az öreg muzsikusra, aki aggodalmas, szkeptikus mosollyal feküdt az ágyon, kissé felemelve a mutatóujját, mintha még mondani akart volna valamit.

A primás lefogta a halott szemét, aztán kibotorkált az ajtón és reszkető hangon szólitotta be Bori nénit.

tyákat természetesen megóvták minden más zavaró ingertől. Ha a kísérletek alatt ilyen más zavaró ingereket is alkalmaztak, mint amikor a csengő megszólalását összekötötték egy erős fény felvillanásával, akkor sok esetben nemcsak a kondicionálás, de a gátlás is eltűnt. A kutyáknál éppen úgy elő lehet idézni a gátlások elfojtását, mint az embereknél. Az emberi társadalomban csak egy bonyolult gátlásrendszer segítségével tudunk létezni. A felnőtt ember nem reagál és nem is reagálhat mindazokra az ingerekre, amelyek cselekvésre késztetik a gyermeket és a gyengeelméjűt.

Pavlov kísérletei alapján, amelyekről itt csak egy parányi ízelítőt adtunk, felvázolta az agy munkamódszerét.

Az agy olyan felvevőállomás, amelybe a test minden részéből állandóan hömpölygnek a legkülönfélébb ingerek. Az ingerek alapjában véve kétfélék: cselekvésre ösztönzők és gátlóak. A két csoport között állandó a konfliktus. Ahogy születésünk pillanatától kezdve élünk és tanulunk, a velünkszületett reflexek rendszerére egy új rendszer rakódik le: a kondicionált reflexek rendszere. (Más szóval: hogy egy bizonyos ingerre milyen viselkedéssel reagálunk, azt a bizonyos ingert kondicionálás határozza meg. Ha a multban X inger Y ingerrel asszociálódott kondicionálás révén, akkor most X ingerre úgy reagálunk, mint annakidején az Y-ra.) Ahogy tovább haladunk az életben, szükségessé válik, hogy néhány velünkszületett és kondicionált reflexet elfojtsunk. A velünkszületett és kondicionált reflexek rendszere fölé vagy mellé új rendszer kerül: a gátlásoké. Egyes gátlások később eltűnnek és újak keletkeznek. *Az agy ezeknek a rendszereknek alapján dolgozik Pavlov szerint és munkája teljesen automatikus.* A különböző gátlás- és reflexrendszerekért az agyunkban éppen úgy nem vagyunk felelősek, mint ahogy nem felelhetünk tenyerünk vonalozásáért. Egész gondolkodásunk Pavlov szerint egyszerűen az agy mozgásának, a reflexek, gátlások és ingerek egymásra való hatásának eredménye.

Pálóczi Horváth György

⊙ **A Magyar Kémikusok Egyesületében** (VI., Andrássy út 23.) február hó 21-én, szerdán este ½7 órakor dr. lóczi *Lóczy* Lajos egyetemi nyilv. r. tanár »*Magyarország petróleum- és földgázlehetőségei*« címen előadást tart. Utána társasvacsora lesz.

⊙ **Előadás a lakihegyi antennatoronyról.** *Massányi* Károly okl. mérnök, a M. kir. Állami Gépgyár mérnöke »*A lakihegyi új nagy adóállomás antennatornyának szerkezete*« címen vetített képekkel előadást tart ma, szerdán délután 6 órakor a Műegyetem elektrotechnikai intézetének nagytermében.

A Nap, mint az életet adó energiák ősforrása — a technokrácia szempontjából

A nap jótékony sugarai alakítják át életünket egyetlen hatalmas, mozgó üzemmé. Annak ellenére, hogy 150 millió km-re vagyunk tőle és energiájának csupán 27 százmilliomod részét kapjuk mégis *a nap az életet jelentő energiáknak egyelőre kiapadhatatlan ősforrása.* E hatalmas égitest sugárzó energiája létesíti azokat a *kémiai folyamatokat,* melyek útján a magból, csírából termő növény, gyümölcsöt hozó fa lesz és életszükségleteink túlnyomó része, így a ruházat, fűtés, világítás is olyan javak útján nyer kielégítést, melyek a napsugarak által nyert energiák hordozói.

A napsugarak közvetlen, praktikus hasznosítása a tudománynak régi és érdekes problémája. Gyakran felmerülő — sajnos, mindezideig megoldatlan — kérdés *a nagy nyári napmelegnek télre való elraktározása.* Történtek kísérletek arra, hogy az egyenlítő táján, ahol a nap a legnagyobb intenzitással szórja melegét, *a napsugarakat hatalmas, homorú tükrökkel olymódon koncentrálják,* hogy ez a koncentrált hő gőzgépek üzembentartására legyen felhasználható. A gőzgépekkel kapcsolt villamos gépek által fejlesztett villamos energia azután akkumulátorokban tárolható és egy későbbi időpontban hőkifejtésre, fűtésre is hasznosítható volna. Ilyen berendezésnek azonban egyelőre praktikus haszna nincsen, mert gazdaságilag *nem fizetődik ki.*

A nap mindenesetre még beláthatatlan ideig áll az emberiségnek rendelkezésére s emellett melegét és sugárzó energiáját szegényre-gazdagra egyforma bőséggel ontja: így lesz *földünk* a naptól nyert energiák nagy tárházává. Azonban földi életberendezkedésünk természete hozza magával, hogy ez az elsőkézből kapott energiafolyam az élethez még vajmi kevés: pusztán napsugarakból meg nem élhetünk! Kellően megorganizált emberi és gépi munkára van szükség, hogy a nap energiáinak raktáraiból az emberi szükségleteket kielégítő energiákat a saját számunkra használható formában kivonatoljuk.

Az anyagi jólét szempontjából a főkérdés az, hogy a nap elég energialehetőséget biztosít-e ahhoz, hogy a földön általános jólét uralkodhassék. *A technokrácia erre a kérdésre határozott igennel válaszol.* A jólét tényleges megvalósítása a nyersanyagok okszerű feldolgozása, az energiaforrások, a gépi és emberi munkaerő céltudatos hasznosítása útján *csak organizációs kérdés* és — sajnos — a világ minden zugába elhatoló gazdasági válság fényes bizonyítéka annak, hogy ma éppen ezen a ponton mondott csődöt a gazdasági tudomány.

Pedig a technokraták megállapítása szerint *a föld anyagi gazdagsága még a mai népesség kétszeresét is képes kielégítően táplálni* és a szükségleteket bőven kielégítő javakkal ellátni. Ebből a szempontból az emberiség szaporodásának korlátozása egyelőre nem aktuális.

Ahoz azonban, hogy az energia-elv helyes értelmezése a jólét tényleges lehetőségeit biztosítsa a világ népei számára, *a technokrácia új gazdasági módszereinek figyelembevételére* és azok okszerű alkalmazására van szükség.

Amíg a napsugarak változatlanul rendelkezésünkre állnak, semmi okunk a kétségbeesésre!

Róbert Antal
okl. gépészmérnök.

Működik már a debreceni csillagvizsgáló

A trianoni béke Magyarországot megfosztotta sok csillagászati intézetétől. A háború alatt megszűnt a *herényi* obszervatórium, a *kalocsai* csillagvizsgáló fenntartására szolgáló alapítvány pedig teljesen elértéktelenedett. Hasonló sors érte a *kartali* intézetet is, kiválóan felszerelt és megszervezett *ógyallai* intézetünk pedig a csehek lett. *Konkoly-Thege* Miklós nagymultú alapításából csak néhány műszert sikerült megmenteni, ezekből vetették meg a svábhegyi csillagvizsgáló intézet alapjait. Így történt, hogy — bár a magyar csillagászati tudomány hőskora *a reneszánsz első századába nyúlik vissza* s a XVIII. században hazánk vezetőhelyet foglalt el három működő csillagvizsgálójával — ezidőszerint csak szegényesen vagyunk képviselve ebben a tudományágban. Ilyen körülmények közt örömmel kell feljegyezni a legszerényebb előrehaladást is. Annál örvendetesebb *a debreceni egyetemi obszervatórium üzembehelyezése.* Az intézet szép, kerek teleszkóptornyát már a mult évben felépítették, de a komplikált műszerek felszerelése, elhelyezése és részbeni beépítése hosszabb időt vett igénybe. A debreceni tudományegyetemnek a szükös hazai viszonyokhoz alkalmazkodó obszervatóriuma természetesen nem versenyezhet a világhírű és roppant áldozatokkal fenntartott hasonló intézményekkel, de alkalmas arra, hogy eredményesen vezessen be új generációkat a csillagászat tudományába.

A szentendrei HÉV-vonalat be kell kapcsolni a BESzKÁR-hálózatba!

A HÉV-vonalaknak a BESzKÁR által végbemenő átvétele *egy vétkesen elhanyagolt környék fellendítéséhez és százezrek kívánságának teljesítéséhez* nyujt megoldási lehetőséget.

Szóbanforgó vonal *a szentendrei HÉV-vonal,* amelynek kiindulópontja a budai Pálffy tér és amely vonal összeköti Budapestet Aquincummal, Rómaifürdővel, az aquincumi stranddal, a Hungária-stranddal, a rómaifürdői és csillaghegyi Dunaparttal, a csillaghegyi gyógyfürdővel és végül a pilisi hegyekkel. *A HÉV-nek ezen a vonalon érvényben lévő díjszabása és üzempolitikája súlyos károkat okoz a környékbeli lakosságnak, a fenti érdekeltségeknek s végül Budapest egész lakosságának.* A tarifa túl magas, a közlekedés túl ritka, nagy területek csak félórás gyaloglás árán érhetők el. A HÉV-vonalaknak a BESzKÁR által történő átvétele módot nyujt arra, hogy ezen a súlyos bajon gyorsan, radikálisan és *igen csekély áldozattal* segíteni lehessen.

50 méteres sín építésén múlik

A Filatorigáttól északra fekvő környék súlyos és jogos panaszait csak egyetlenegy módon lehet orvosolni: *a szentendrei HÉV-vonalat be kell kapcsolni a budapesti BESzKÁR-hálózatba, mégpedig úgy üzemileg, mint a menetdíjszabás tekintetében.*

Az első tennivaló abban áll, hogy *az óbudai Fő téren lévő villamosvégállomás sínei,* melyeknek nyomtávolsága azonos a HÉV-vonal nyomtávolságával, meghosszabbíttandók a HÉV-vonal Hajógyár-állomásáig, amely távolság aligha haladja meg az 50 métert. Ezenmódon a városi villamosok minden további befektetés, illetve építkezés nélkül közlekedhetnének végig a szentendrei vonalon, akár Békásmegyerig, akár pedig Szentendréig. A menetidőjük Csillaghegyig, illetve Békásmegyerig *le kell szállítani 24 fillérre,* miután ma már ennél nagyobb távolságra (Rákospalota, Megyer, Pestszentlőrinc, stb.) is 24 fillérért viszi el az utast a rendes BESzKÁR-villamos. Ehez a közlekedési reformhoz tehát *semmi egyéb befektetés nem kell, mint egy kb. 50 méteres vonal építése, amelynek költsége nem számottevő.*

A legértékesebb Dunapart felszabadítása

Ezzel a reformmal azonban máris *felszabadulna a Pálffy tér, a Lukács- és Császárfürdők előtti terület, a Császárfürdő-állomás előtti terület és felszabadulna az eddigi HÉV-vonal egész pályaudvara a Pálffy tértől egészen a Hajógyár-állomásig.* Ilymódon megszüntethető lenne a Pálffy téri állomás és pénztár, valamint a Császárfürdő-állomás és pénztár. Ez az egyszerű és kevés befektetést igénylő reform egyben segítene a Zsigmond és Lajos utca közlekedési túlzsúfoltságán is, amennyiben az megmaradna a villamos- és autóforgalomnak, míg a teherforgalom a Dunaparton, vagy az eddigi HÉV-vonal úttá átalakított pályatestén bonyolódna le.

Ennek a tervnek a megvalósítása közelebb hozna annak a sokat hánytorgatott kérdésnek a megoldásához is, amely *a rómaifürdői és csillaghegyi Dunapart közlekedésével foglalkozik.* Ennek a vonalnak a megépítése természetesen már sokkal nagyobb költséget igényel és kevésbé rentábilis, mint az előbb említett reform. Ha azonban az már létrejött, akkor ez is olcsóbban és egyszerűbben oldható meg. A *megoldás* a következő volna: A villamos a Fő tér — Hajógyár — Filatorigát—Csillaghegy —szentendrei vonalon halad egészen Aquincumig és az esztergomi vonal aluljárója alatt ágazik el *egy* külön sínpár a Duna felé, amely végighaladna a Nánási úton a Mátyás király útig, majd végighaladva a Mátyás király úton, *a csillaghegyi állomáson betorkolna a fővonalba* és így körforgalomszerűen a Csillaghegy—hajógyári viszonylatban jönne visszafelé.

A szentendrei vonal közlekedési reformja feltétlenül és sürgősen végrehajtandó. Indokul az eddigieken kívül a következők hozhatók fel:

Idegenforgalmi szempont

Fenti reform révén *a külföldieket legalább egy nappal tovább itt lehetne tartani,* pl. egy olyan kirándulással, amely reggel, illetve délelőtt *Aquincum* megtekintésével kezdődik, délelőtt a *Rómaifürdő* és a dunaparti csónakházak megtekintésével folytatódna és pl. *Csillaghegyen* ebéddel és délutáni *strandolással* fejeződne be.

Közegészségügyi szempont

A HÉV eddigi magas tarifája és a rossz közlekedés igen nagy rétegeket elriaszt a vasárnapi pihenéstől és üdüléstől és különösen *a rosszul kereső, vagy munkanélküli fiatalság, valamint a nyári iskolai szünetet élvező tanulóifjúság képtelen megfizetni az egy pengőt minden esetben meghaladó menetdíjat.* A kánikulában egész héten át dolgozó budapesti lakosság pedig méltán elvárhatná, hogy ugyanolyan menetdíjjal érje el pl. Csillaghegyet, mint a nagyobb távolságra fekvő Pestszentlőrincet vagy Rákospalotát. A kiránduló tömegek egészsége és testi épsége még azt is megkövetelt, hogy a kánikulában *ne asszfolt kocsik lépcsőin lógva tegye meg a 6—7 kilométeres utat.*

Nemzetgazdasági szempont

Ezer és ezer budapesti család, amely azelőtt külföldi nyaralóhelyekre és fürdőkbe vitte az ország pénzét, most itt nyaralhatna ezeken az egészséges, levegős fürdő- és nyaralóhelyeken. Az itthon nyaralás további kifejlődésének legsúlyosabb akadálya *a drága és rossz közlekedés.* Egy olyan nyaraló család pl., amelynek két tagja jár be rendszeresen munkába, *havonként 50—60 P-t ad ki közlekedésre,* tehát oly nagy összeget, amely rendkívüli mértékben megdrágítja — vagy lehetetlenné teszi — a nyaralást. A *nyaraljunk itthon* akció nagy nemzetgazdasági jelentősége csak akkor mutatkozhat meg, ha ilyen reformokkal itthon nyaralásra késztetjük a főváros lakosságát.

Testedzési és sportszempontok

Nemcsak a nyaralótömegek, hanem a pilisi hegyekbe télen-nyáron *kirándulók százezrek* is kívánják fenti menetdíj- és közlekedési reformot. Mert lehetetlen állapot az, amely a kirándulók nagy tömegeit arra kényszeríti, hogy a fővárostól 20—25 percnyire lévő pilisi hegyekbe való kirándulásért 2—3 pengős menetdíjat fizessen. Amikor az ország milliós összegeket áldoz testedzési célokra, akkor nem szabad drága menetdíjakkal százezrektől megvonni a turistáskodás lehetőségét *a pilisi hegyekben.*

Települési szempont

Az utóbbi években ugyancsak erősen kiépülő Dunapartot nem is számítva, *Csillaghegy — Békásmegyer* 1920-ban 4171 főnyi lakossága 1930-ra 8625 főre emelkedett és az utóbbi három évben ez a szám legalább 12—13.000-re szaporodott. *A 12—13.000 lakosból mintegy 10.000 állandó lakos esik magára Csillaghegyre,* amihez még hozzászámítandó minden nyáron sokszáz, illetve ezer nyaralócsalád és százezernyi fürdővendég. *Az állandó lakosság túlnyomó része naponta bejár Budapestre, miután hivatala, foglalkozása idé kötí.* De még sokkal nagyobb mértékben kifejlődne ez az egészséges vidék, ha az ottlakás a HÉV-vonal megfizethetetlen menetdíjai és rossz közlekedése — félóránként egy vonat, este 12 óra után semmi — nem róna az állandó lakosságra elviselhetetlen terhet.

Hiszszük és reméljük, hogy *Budapest főváros felelős vezetői, valamint a BESzKÁR és a HÉV felelős vezetői ezt a tervet,* amely úgy közéleti vezetőinknek, mint az érdekelt körökben osztatlan örömet és megelégedettséget keltett, még az 1934. évi nyári szezón beállta előtt megvalósítja.

A vállalkozó műépítész huszonöt év után is felelős a födémszerkezet beszakadásáért

A mérnöki társadalmat széles körben érintő kérdésben hozott határozatot a Kúria negyedik polgári tanácsa.

Steiner József budapesti műépítész 1905 április havában 95 ezer koronáért elvállalta és felépítette *Geiger* Simon debreceni kétemeletes bérházát, amelyben a mennyezeteket a vele közvetlenül szerződő alvállalkozó, a Székely Zsigmond és társa cég készítette az úgynevezett »*Mátrai-féle*« *szabadalom* szerint vastartók közötti vasbetétes salakbetonból. Kerek *huszonöt esztendővel később*, 1930 május havában *Geiger* elsőemeleti lakásának így készült konyhamennyezete *meggörbült*, majd két héttel később *leszakadt*. A megtartott vizsgálat és teherpróba eredménye szerint a közigazgatási hatóság közbiztonsági okokból *az összes födémek kicserélését rendelte el*.

Ilyen előzmények után a háztulajdonos kártérítési pert indított a műépítész ellen s a perben kihallgatott szakértők véleménye szerint az alvállalkozó cég a födém készítéséhez használt salakbetonhoz még az alapvető hibában szenvedő Mátrai-féle rendszer igényeihez mérten is *kevés cementet adagolt* s még ez a kevés cement is *részben szemetes* volt, részben *egyenlőtlenül volt elkeverve* s ennek következtében a laza és lukacsos salakbetonnyag a vastartókat a levegő víztartalmától és egyéb nedvességtől kellőleg nem védte. Ezek a káros körülmények a bíróság megállapítása szerint az amúgyis gyenge vasanyag teljes elrozsdásodását s ennek folytán a födémek időelőtti teljes elgyöngülését, végül pedig a háztulajdonos konyhájának leszakadását idézték elő.

Mindezekből a Kúria azt a következtetést vonta le, hogy a födémszerkezet leszakadását okozó hiányok az épület átvételekor a leggondosabb vizsgálat mellett sem voltak a háztulajdonos részéről felismerhetők, tehát mint *rejtett hibák* később is kifogásolhatók. A háztulajdonossal szemben mint fővállalkozó a műépítész felelős, még pedig a rejtett hibákért a szerződésileg kikötött *jótállási határidőn túl is az általános elévülési határidőn belül*. Minthogy az általános elévülési időre megszabott harminckét év még nem telt el, ennélfogva a Kúria *a műépítész kártérítési kötelezettségét megállapította*. Ezt a felelősséget a műépítész nem hárithatja el magától a Kúria szerint azzal, hogy az elvállalt építési munkálatok egy részét alvállalkozókkal végeztetti, mert a fővállalkozó ellenkező kikötés hiányában a vállalt munkánál alkalmazott személyeknek, alvállalkozóinak vétkességéért is éppen úgy felel, mint a saját vétkességéért.

A műépítész a perben azzal is védekezett, hogy őt semmiféle gondatlanság nem terheli, mert *az építkezés idejében a Mátrai-rendszerű födémszerkezetek általánosan használatosak voltak*. A Kúria felfogása szerint ez a kérdés a műépítész felelősségének megállapítása szempontjából súlytalan, mert a műépítész a kétemeletes bérház építésének elvállalásával kétségtelenül különös szakértelmet igénylő munkára vállalkozott. A vállalkozónak úgy kell a művet előállítania, hogy a kikötött tulajdonságok meg legyenek benne és ne legyen olyan hibája, amely értékét, vagy rendeltetésszerű használatát megszünteti vagy csökkenti. Aki tehát ilyen különös szakértelmet igénylő munkára vállalkozik, *az építtetővel szemben valamely még teljesen ki nem próbált építkezési rendszer kockázatát viselni tartozik*, hacsak be nem bizonyítja, hogy az építkezésnek ezt a módját a megrendelő kifejezetten kívánta.

A műépítész azt is felhozta, hogy a födém beomlásával felmerült károsodás elhárítására és csökkentésére alkalmas intézkedések elmulasztása miatt *a háztulajdonost is gondatlanság terheli*. A Kúria felfogása szerint ez a kérdés nem a kártérítési felelősségre, hanem csakis a további döntésnek fenntartott kártérítés *mérvére* bírhat jelentőséggel.

A Kúria döntése folytán most az iratok a törvényszékre kerülnek vissza, amely dönteni fog a kártérítés összegszerűsége kérdésében.

Védelmet az „építészi" címnek!

(Levél a szerkesztőhöz)

A Budapesti Mérnöki Kamara behatóan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy milyen elnevezést (címet) kapjanak az egyes mérnöki szakok üzői. Szó van róla, hogy kultúrmérnöki, építőmérnöki, »*közmunkamérnöki*« elnevezéseket kreáljanak.

Tény az, hogy ma meglehetősen zavaros helyzet uralkodik a címkérdés körül, különösen az *építészeket* illetően. Ferde helyzet, hogy ugyanakkor, amikor a kőművesmestert és építőmestert nyugodt lélekkel titulálják »*építész*« úrnak, a műegyetemet végzett *okl. építészek* mellett — a Kamara jóvoltából — *építészmérnöki címet használhat az is, aki sem műegyetemi, sem más technikai végzettséggel nem rendelkezik.*

Most azonban, sajnos, e kérdésnek napirendre tűzése nem azt célozza, hogy végre élesen és könnyen megkülönböztethetők legyenek a különböző szakok. Ugyanis az »*építőmérnöki*« cím nem azokat illetné meg, akik a műegyetemen építészi oklevelet nyertek, hanem az általános mérnököket. Csak természetes, hogy ha ez az új elnevezés forgalomba kerülne, csak *növelné azt a zűrzavart*, ami már ma is uralkodik a technikai szakok megkülönböztetése körül.

Honnan fogja tudni a szegény építtető, hogy mi a különbség az *építész, műépítész, építészmérnök, építőmérnök és építőmester* között?

A mérnöki elnevezés ma is alkalmas arra, hogy a közönség körében azt a hiedelmet keltse, hogy a *mérnök* magasabb képesítéssel rendelkezik, mint az *építész* és így komolyabb építészi feladatok megoldására hivatottabb, hollott ez éppen fordítva igaz.

Ha valaki az orvosi címet jogosulatlanul használja, szigorú büntetésben részesül. Miért intézhető el pár pengős bírság lefizetésével a törvényesen védett »*építészi*« *cím jogtalan használata?*

Ha már egyáltalán hozzányúlnak a címkérdéshez, *tiltakoznunk kell ellene, hogy az okl. építészeken kívül a mérnöki karnak bármelyik ága* is használhasson olyan címet, melyben az »*építész*« vagy »*építő*« szó előfordul, mert ez megtévesztésre adna alkalmat, amellett, hogy teljesen jogosulatlan.

Talán csak nem azért van még mindig baj az építészi címmel, mert a Kamara inkább *Mérnöki Kamara* és nem külön *Építészi Kamara* is?

Taáry Iván
okl. építész.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t. nyomása. Nyomdaigazgató: Wózner I.

1934 FEBRUÁR 21 SZERDA

NÉPSZERŰ TUDOMÁNYOS ÉS TECHNIKAI NAPLÓ

A PESTI NAPLÓ INGYEN MELLÉKLETE

„Az emberi agy tökéletes automata"

Milyen kísérleteken alapszik a mechanikus lélektan, amely csak tudományosan ellenőrizhető tények alapján magyarázza nemcsak az ember, hanem az állatok viselkedését is

Azok a kísérletek, amelyek lélektani szemléletünket alapjaiban változtatták meg, hosszú ideig a tudományos világ fitymálásával találkoztak. *Pavlov* orosz pszichológusról és kutyakísérleteiről hosszú ideig azt hitték, hogy jelentőségük nem lesz nagyobb valamilyen részletfelfedezésnél. Amikor aztán évekkel ezelőtt Pavlov professzor azóta már világhírű munkája, a *Lectures on the Conditioned Reflexes* megjelent, figyelt fel csak a tudományos világ. *Pavlov szürke kísérleteiből Darwin óta legnagyobb jelentőségű új tudomány alakult ki: a mechanikus lélektan*, amely kizárólag tudományosan ellenőrizhető tények, kísérletek és megfigyelések alapján magyarázza nemcsak az ember, hanem az állatok viselkedését is.

Pavlov kutyakísérleteinek alapja az ételkísérlet. A professzor kutyái elé ételt rakatott és ugyanakkor megszólaltatott egy csengőt. A kutyák szájában az étel láttára összefutott a nyál. Hosszas ismétlés után a professzor csak a csengőt szólaltatta meg, mire ugyanúgy megtörtént a nyálkiválasztás, mintha a kutyák előtt étel lett volna. *Ezt a folyamatot, amellyel a kutyában az étel látását összekötik a csengő hangjával: kondicionálásnak nevezik.* Amikor a kutya az étel láttára nyált választ ki, akkor egy veleszületett, vagyis nem-kondicionált reflex hatására cselekszik. Amikor csak a csengőt hallja és a szájában mégis összefut a nyál, akkor már a *kondicionált reflex* dolgozik.

Ha a csengő, amelyet már az étellel kapcsolatban meghatározott ingerként kondicionáltak, gyors egymásutánban megszólal anélkül, hogy étel kísérné, akkor *a nyálkiválasztás nem történik meg.* A kutyában tehát egy *gátlás* keletkezik. A gátlás a kondicionált reflexet (a csengő hallatára való nyálkiválasztást) elfojtja. Ez a gátlás azonban csak időleges, mert ha néhány nap elmultával a csengőt újra megszólaltatják, akkor a nyálkiválasztás újra bekövetkezik. *A kutya a gátlást időközben elfelejtette és újra reagál a csengő hangjára.*

Ezt a kísérletet folytatva, Pavlov a kutyában a csengővel kapcsolatos kondicionált reflexet teljesen elfojtotta. A gátlást úgy erősítette meg, hogy hosszú ideig a csengő hangját nem kísérte az étel megjelenése. Ezekután a csengő megszólalásával egyidőben ételt hozatott be, mire ezentúl a csengő megint kondicionált reflexet váltott ki.

A hasznos célt nem szolgáló reflexek elfojtásának biológiai fontossága kézenfekvő. *A gátlások segítségével képesek a szervezetek alkalmazkodni a változó viszonyokhoz és szükségletekhez, ahelyett, hogy energiát és időt pocsékolnának olyan ingerekre (hatásokra) való reagálásra, amelyeknek már nincs jelentőségük.*

Már bonyolultabb »lelki folyamat« a megkülönböztetés és a reflexek közötti válogatás. Tegyük fel, hogy *egy bizonyos magasságú hangot* kondicionáltak nyálkiválasztási ingerként. Eleinte minden szomszédos hang kondicionált reflexet idéz elő, de ha néhány szomszédos hang gyakran hallatszik, míg csak az eredeti hangot kíséri étel, akkor a szomszédos hangok kondicionált reflexe elfojtódik. *A kutya szervezete tehát tapasztalat alapján megtanulta, hogy csak a fontos ingerekre reagáljon és a többivel ne törődjék.* A kutya ebben az esetben válogat a jelenségek között és csak a számára fontosra reagál. *Más szóval: a kutya »megértette« a különböző hangok jelentését.*

Egy másik alapvető kísérletnél a csengő megszólalásával egyidőben a laboratóriumban erős fény villant. Ez a másik zavaró inger megszüntette a kondicionálást, a kutya nem reagált a csengésre. Rögtön mondhatunk az emberi viselkedésből erre hasonlatot: *a szomjas ember boldogan nyúl egy szintelen folyadékkal telt üveg felé, de hamar visszahúzza a kezét, ha az üvegen egy halálfejet lát.*

A reagálást időre is be tudta állítani Pavlov. A csengő megszólalása után csak három perc múlva hozatta be az ételt. A kutya szájában eleinte a csengéssel egyidőben futott össze a nyál, de a kísérlet többszöri megismétlése után a kutya csak három perc múlván kezdte el a nyálkiválást. A háromperces idő alatt ez a kondicionált reflex el volt fojtva.

Pavlov kutyakísérleteivel bizonyította be, hogy nemcsak kondicionált reflexeket, de velünkszületett reflexeket is el lehet fojtani. Az erős villanyütés, amely a kutyáknál természetesen csak kétségbeesett vonítást idézett elő, bizonyos kondicionálás után (a kutyákat fokozatosan hozzászoktatták a villanyütéshez és később étellel együtt alkalmazták), azt eredményezte, hogy a kutya szájában összefutott a nyál. A fürdőző ember, aki boldogan ugrik a jéghideg vízbe, szintén egy veleszületett reflexet fojt el.

A fent leírt kísérletek alatt a ku-

HIREK

Gömbös Gyula, a fajvédő-vezér

Marschalkó Lajos tanulmánya

Marschalkó Lajos tanulmánya, amelyet a Stádium ízléses kiállítású kis könyvben adott ki — nem életrajz, nem adatok halmaza. Nagy gonddal és a meggyőződés hevével megírt lelkes írás, amely Gömbös Gyulát ízzó fajszeretetén keresztül mutatja be a tanulmány címének megfelelően, mint fajvédő vezért. A lobogó fáklyával hasonlítja össze Gömbös Gyula életét, amely elég a népe boldogulásáért folytatott szüntelen harcban, keserves gyötrődésekben, nekilendülésekben, csalódásokban, meg nem értésben és végül a régóta hurcolt betegség alattomos támadásában. A murgai tanító hajlékából a katonatiszti pályát választó Gömbös Gyula életének első kiemelkedő állomását Marschalkó a bécsi hadiiskolában rajzolja meg. Itt kapja az első elindítást, a legkülönbözőbb benyomásokból itt formálódnak ki azok az erők, amelyek Gömbös Gyula útját élete további során előírják. Azután Szegedre vezet az út, az ellenforradalmár Gömbös Gyula munkájáról ad képet a könyv, a nemzeti hadsereg megszervezéséről, amelyben Gömbös Gyula már Horthy Miklós első katonája s az ő irányítása mellett veti el az új magyar hadsereg magvát. A következő állomás a fajvédő eszmékért folytatott harc a politika frontján, ellenzékben, kevesektől támogatva, sőt sokszor magánosan. Aztán a megérkezés a miniszterelnöki székbe, amelyet csak fokozott parancsnak tekint nemzete szolgálatára, a magyar munkásság testvérként való invitálása, a keresztény sajtó megteremtése, a külpolitikai akciók, amelyekben mind a fajáér. dolgozó, harcoló és életét feláldozó állam-férfi rajza domborodik ki, amíg a végzet keze oly korán közbe nem lép és el nem vágja élete fonalát.

Marschalkó Lajos tanulmánya végig színesen, elevenen, sok helyütt drámai erővel megírt írás. Megérdemli, hogy minél szélesebb körökben megismerjék.

V. S.

— Kormányzói kitüntetések. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. Veress Elemérnek, a szegedi Horthy Miklós Tudományegyetem nyilvános rendes tanárának, a szegedi tudományegyetemi élettani intézet igazgatójának tanári munkássága 30. évfordulója alkalmából, és Láng Gusztáv okl. gépészmérnök, kormányfőtanácsosnak, a Láng L. Gépgyár Részvénytársaság alelnök-vezérigazgatójának a magyar gyáripar fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a Magyar Érdemrend Középkeresztjét adományozta.

— Az új csanádi püspököt ünnepelte a Szent István Akadémia. A Szent István Akadémia történelem-, jog- és társadalomtudományi osztályának ülésén Döry Ferenc osztályelnök meleg szavakkal üdvözölte a megjelentek soraiban most kinevezett csanádi püspököt, Hamvas Endrét, aki azért jelent meg ezen a felolvasóülésen, mert annak első előadása az ősi Szent Gellért nevét viselő csanádi egyházmegye történetének egész új fejezeteire nyujt megvilágítást. Az akadémia részéről hálás köszönetet mondott, hogy a csanádi egyházmegye új püspöke történelmi szempontból is érdeklődik jövendő munkaterének kérdései iránt.

— Rablóbandát alakítottak angol iskolásfiúk. A Sunday Chronicle beszámol arról, hogy 40 angol iskolás fiú baltákkal és késekkel felfegyverkezve behatolt az északwalesi Machynlleth helységbe és fosztogatni kezdett. Egy gyárigazgató magángépkocsiját az árokba lökték, sok ablakot betörtek és teljesen kiraboltak egy dohányos boltot. A helyi rendőrség nem tudta őket megfékezni és nemcsak a szomszédos grófság rendőrségét, hanem a home guardeot is kénytelen volt segítségül hívni. Csak többórás hajtóvadászat után sikerült a banda tagjait elfogni és lefegyverezni.

Kobona

Nők fáradtságtól gyakran szenvednek migrénben és ideges gyengeségben. Pár szem Kobona elmulasztja fáradtságát, kimerültségét.

Rádión keresztül közlik ezután a „légi veszély"-t és a „zavaró repülés"-t

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét, amely *az ellenséges légitevékenység iránya és mértéke tekintetében új, rádión keresztül történő közlésekat rendszeresíti.*

Ez a két új jelzés a „légi veszély" és a „zavaró repülés" közlése.

Mind a két közlés *csak az egyes riasztókörzetek területén fekvő városokra és községekre vonatkozik,* vagyis csak ezek területén kell végrehajtani az alább imertetésre kerülő feladatokat.

*

„Légi veszély" közlése azt jelenti, hogy a megnevezett riasztókörzet területét az ellenséges repülőgépek megközelítették, de annak légterébe még nem hatoltak be.

A „zavaró repülés" a „légi veszély"-nél már többet jelent. Zavaró repüléskor nem nagyobb kötelék, hanem csak néhány ellenséges repülőgép készül behatolni a riasztókörzet légterébe, illetőleg légterébe már be is hatolt.

Mind a „légi veszély", mind a „zavaró repülés" állapot beállának közlése a Budapest I. rádió hullámhosszán történik.

Mindezek közlésére csak akkor kerülhet sor, ha kellő idő áll rendelkezésre. *Előfordulhat tehát, hogy minden előzetes közlés nélkül felhangzik a légvédelmi riadó nyilvános jelzése.*

*

A „légi veszély" közlése Budapest I. hullámhosszán a következő szöveggel történik: *„Légi veszély! Légi veszély! (az érintett riasztókörzetek földrajzi neve kétszer egymásután). Légi veszély!"*

A „zavaró repülés" közlésének szövege: *„Zavaró repülés! Zavaró repülés! (az érintett riasztókörzetek földrajzi neve kétszer egymásután). Zavaró repülés!"*

Mind a „légi veszély", mind a „zavaró repülés"

feloldásának közlése is Budapest I. hullámhosszán történik.

A „légi veszély" állapota feloldásának szövege: *„Légi veszély elmult! Légi veszély elmult! (az érintett riasztókörzetek földrajzi neve kétszer egymásután). „Légi veszély elmult!" A „zavaró repülés" feloldásának szövege: „Légoltalom pihenj! Légoltalom pihenj! (az érintett riasztókörzetek földrajzi neve kétszer egymásután). Légoltalom pihenj!"*

Ha a „légi veszély", vagy a „zavaró repülés" közlését *légvédelmi riadó is követte,*

akkor a légvédelmi riadónak a hatósági riasztóeszközökkel történő nyilvános feloldása egyben a „légi veszély", vagy a „zavaró repülés" állapota megszünését is jelenti.

A magyar rádió műsoradásának beszüntetése az ország lakossága számára külön légoltalmi jelzést még nem jelent. Ezután állítsuk be rádiónkat Budapest I. hullámhosszára, hogy az esetleg bekövetkező „légi veszély", vagy „zavaró repülés" közlését meghalljuk.

*

A városok és községek légoltalmi parancsnokai a lakossággal mindenütt közölni fogják annak a riasztó körzetnek földrajzi elnevezését, amelynek területén a város vagy község fekszik. Igy mindenki tudni fogja, hogy a rádióban felhangzó jelzés mikor szól neki. Emellett azonban *a légoltalmi őrségparancsnokok szervezzék meg lakóházakon és házcsoportokon belül egymás kölcsönös értesítését,* hogy a lég veszély és a zavaró repülés elhangzásáról azok is értesüljenek, akiknek rádiójuk nincsen.

A tömegforgalmat lebonyolító helyeken, mint templomokban, iskolákban, nagyobb hivatalokban, színházakban, mozikban, nagyobb vendéglőkben és kávéházakban, áruházakban, sporttelepeken vi-szont

üzemidő alatt állandó rádiókészültségi szolgálatot kell tartani.

Ha a helyiségnek, intézménynek, vagy üzemnek óvóhelye nincsen, akkor „légi veszély" vagy „zavaró repülés" közlése esetén

a helyiséget kiürítik,

hogy mindenki nyugodtan olyan helyre érhessen, ahol óvóhelyi védettséget talál. Ha viszont ezeknek a helyiségeknek óvóhelyük van, akkor csak a „zavaró repülés"-t kell közölni a közönséggel, hogy eltávozhassék a saját belátása szerint.

*

„Légi veszély" közlése esetén célszerű felkészülni az esetleg bekövetkező riasztásra.

Az elsötétítést azonnal végre kell hajtanunk. Az óvóhelyre azonban még nem szabad levonulni.

Az utcai forgalomban résztvevő járművek kötelesek a gépkocsi lámpáin levő fénycsökkentő berendezéseket azonnal üzembe helyezni s a fényszórókat ezután nem használhatják.

A „légi veszély"-ről közterületeken lámpagyujtás után abból is értesülhetünk, hogy még az elrendelt időpont előtt végrehajtják a csökkentett közvilágítást.

A „zavaró repülés" közlése után az épületekben ajánlatos ugyanazokat a tennivalókat végrehajtani, mint riadó esetén.

Az óvóhelyre azonban levonulni csak ajánlatos, de nem kötelező. A közúti forgalomban résztvevő járművek kötelesek azonnal megállni és lámpáikat eloltani, ugyan úgy, mint légvédelmi riadó esetén. Nappal azonban folytathatják útjukat.

A gyalogos közlekedést „zavaró repülés" esetén sem nappal, sem éjszaka nem kell beszüntetni.

A „zavaró repülésről" a közterületeken lámpagyujtás után abból is értesülhetünk, hogy a közvilágítású lámpákat ugyanúgy, mint riadó esetén, teljesen elolják. A rendelet március 15-én 0 órakor lép hatályba.

— A német hősök napja. A német nép vasárnap emlékezett az elmult világháborúban és a mostani világháborúban hősi halált halt fiaira. Budapesten a német követség katonai attaséja rendezte a gyászünnepséget a Hősök temetőjében lévő német parcellánál. Az emlékező kegyeletes ünnepségen Dittrich von Jagow budapesti német követ vezetésével megjelent a német követség egész személyzete és ott voltak a budapesti német kolónia tagjai is nagy számban. Az ünnepségen koszorút helyeztek a hősi halottak közös emlékművére és zenekar adott elő német katonadalokat és játszotta el a német nemzeti Himnuszt és a Horst Wessel-dalt. A német katonák ünnepségén képviseltette magát a magyar honvédség is.

— Árdrágító visszaélések. Seress László építőmester nagyobb mennyiségü gömbvasat és vasdrótot adott el a hatóságilag megállapított ár 10—20-szorosáért. Az eladásnál közreműködött Kling Oszkár vaskereskedő és Balla Szilveszter Károly vaskereskedőségéd. Mindhármukat árdrágító visszaélés miatt őrizetbe átkísérték a budapesti ügyészséghez. — Frankó Béla vállalati igazgatót tettenérték, amikor nagyobb mennyiségü sózott szalonnát adott el a hatósági öt pengős ár helyett kilónkint 22 pengőért. A szalonna eladásánál közreműködtek Schönwald Ferenc és Dénes Ferenc ügynökök, valamint Varga Imre magántisztviselő. Az árdrágítási ügy négy szereplőjét átkísérték a budapesti ügyészségre.

— A szegedi árvíz 65. évfordulója. Vasárnap volt 65. évfordulója annak, hogy a Tisza áradása Szegedet elpusztította. A szegedi árvíz évfordulóján a Fogadalmi-templomban ünnepi szent misét tartottak. A szentmisén Tukats Sándor főispánnal az élen megjelentek az összes szegedi intézmények és hatóságok vezetői. A szertmisét Becker Vendel kanonok, pápai kamarás mutatta be.

— A Baross Szövetség új alapszabályai. A Baross Szövetség vasárnap rendkivüli közgyülést tartott, amelyen letárgyalták a szövetség új alapszabályait. Dr. Gál László min. tanácsos, mint miniszteri biztos bevezető beszéde után Festetich Domokos gróf hódolattal emlékezett meg a kormányzóról, majd több felszólalás után a rendkivüli közgyülés szakaszonkint tárgyalta a szövetség alapszabályait. A rendkivüli közgyülés a Szózat eléneklésével ért véget.

— A veszprémiek küldöttsége Mindszenty püspöknél. Simon György nagyprépost vezetésével szombat délután a veszprémi egyházmegye káptalanjának és papságának küldöttsége érkezett Zalaegerszegre, ahol tiszteletadást tettek Mindszenty József kinevezett veszprémi püspöknél.

— Ellenőrzés alá kerültek a bolgár nyilvános könyvtárak. A bolgár közoktatásügyi miniszter rendeleti úton minden nyilvános könyvtárat a minisztérium közvetlen ellenőrzése alá helyezett. A könyvtárakba csak a minisztérium által jóváhagyott könyvek vehetők fel. A rendelet indokolása szerint a minisztérium ilymódon kivánja az áremelkedés terjedését hatékonyabban megakadályozni.

— Házasság. Walter Károly kormányfőtanácsos és felesége. Komássy Júlia leánya, Júlia és Hay József, a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság vezérigazgatója március 11-én házasságot kötöttek. Tanuk voltak: Maleczky Oszkár, a M. Kir. Operaház tagja és Hay János földbirtokos.

— Főzési gondját megosztjuk és gyorsan elkészíthető, ízletes ételek főzését mutatjuk be a Gázmüvek VI., Vilmos császár-út 3. sz. alatti előadótermében, minden kedden és pénteken délután félötkor. Belépődíj nincs, ruhatár, kóstoló díjtalan.

— Légó-kihágás miatt ismét elítélték Steiner József háztulajdonost. A fővárosi sajtót igen élénken foglalkoztatja az a kihágási ügy, amelyben Steiner József többszörös háztulajdonost, aki a Fadrusz-tca 6. számú házban lakik, végső fokon a legfelsőbb kihágási tanács 12.000 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert házaiban a fütést és a melegvízszolgáltatást szabályozó rendelettel kapcsolatban sorozatos szabálytalanságokat követett el. Steiner Józsefnek most ismét meggyült a baja a hatóságokkal, feljelentették, mert házában többszöri felszólítás ellenére sem szerezte be az előírt légófelszereléseket. Emiatt a XI. kerületi rendőrkapitányság büntetőbirája nem jogerősen 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte és újabb eljárás is indult ellene, mert házának toronyszobáit nem lomtalanította.

— Sternberg újrendszerü tangóharmonika iskola bővített kiadása megjelent. Sternberg hangszergyár, Rákóczi-út 60.

— Kossuth kiállítás az Esterházy-utcában. A Nemzeti Múzeum országos Széchenyi-könyvtára Esterházy-utca 30. szám alatti helyiségeiben Kossuth-emlékkiállítást rendez, amely március 15-től április 23-ig délelőtt 9 és délután 1 órák között díjtalanul megtekinthetők.

— *SPANYOL JEZSUITA ATYA SZTRATOSZFÉRA-REPÜLÉSI TERVE.* *Az Argentinából Spanyolországba nemrég hazatért Puid jezsuita atya, spanyol tudósok és ujságírók előtt kijelentette, hogy az argentinai Eduardo Oliveiróval sztratoszféra-repülést tervez. Argentinában szándékoznak felszállni, különleges épitésü kötött léggombjukkal, a tervek szerint 30.000 méteres magasságba. Puid atya, a buenosairesi kozmofizikai obszervatórium megalapitója, ezzel megdöntené a Piccard tanár által 1939-ben elért 14.500 méteres eredményt.*

— Ötszáz pengő jutalom autótolvajok nyomravezetőjének. Szombaton este fél 9 óra tájban, az Üllői-út 48. számú ház előtt, ismeretlen tettes feltörte Tauber Sándor bérautófuvarozó személygépkocsijának bal hátsóablakát, s a kocsiból egy sötétkék plüsstakarót lopott el. A kár nem nagy, a károsult mégis 500 pengő jutalmat tüzött ki a nyomravezetőnek, hogy ezzel is elősegítse a fővárosban garázdálkodó autótolvajok ártalmatlanná tételét. Aki valamit tud a tolvajlásokról, jelentse a főkapitányság Hámori detektívcsoportjánál.

— A svéd gyufatársaság elnöke meghalt. A brit hirszolgálat jelentése szerint Frederick Ljunberg, a svéd gyufatársaság elnöke vasárnap jönköpingi otthonában 65 éves korában elhúnyt.

— A Petőfi Társaság nagygyülése. A Petőfi Társaság vasárnap rendezte nagygyülését, amelyen igen sokan jelentek meg. A nagygyülést Kállay Miklós, a Társaság alelnöke nyitotta meg és Petőfi Sándorról, Kossuth Lajosról és Ady Endréről emlékezett meg. Az elnöki megnyitó után Gáspár Jenő főtitkár számolt be a társaság elmult évi munkájáról, majd Havas István alelnök jelentése következett és beszámolt arról, hogy ebben az évben Gáspár Jenőnek ítélték oda a Jókai-nagydijat. Az ülés befejezéséül a társaság tagjai költeményeket és elbeszéléseket adtak elő.

— Kegyelmet kapott a halálraitélt rákoskereszturi betörő. A pestvidéki törvényszék rögtönítélő bírósága két héttel ezelőtt ítélkezett egy szervezett betöröbanda fölött, amely Rákoskereszturon a légoltalmi elsötétítés alatt villákat és nyári lakásokat fosztott ki. A rögtönítélő bíróság a betöröbanda tagjai közül Kanalas László 21 éves napszámost halálra ítélte. A halálraitélt Kanalas László kegyelemért folyamodott és az iratok ma érkeztek vissza a pestvidéki törvényszékre, ahol a rögtönítélő bíróság elnöke közölte Kanalassal, hogy a legfelsőbb helyen a halálbüntetést kegyelemből 15 évi fegyházra változtatták.

— BEKÜLDÖTT HIREK. *A MABI pályázatot hirdet központi rendelőintézetének* sebészeti, belgyógyászati, nőgyógyászati, orthopédiai és laboratóriumi orvosi állására. A feltételeket a MABI az érdeklődőkkel közli. Pályázati határidő április 30. — *Az Országjárás* új számában Karafiáth Jenő irt vezércikket Budapest melegforrásairól. — *A Magyar Zeneszerzők a Zeneakadémián* közgyülést tartottak Huszka Jenő elnöklésével. — *A pesti Szent Imre kollégium* március 18-án este fél 7 órakor Magyar Estet rendez a Magyar Müvelődés Házában. — *A Soproni Irodalmi Társaság* Szegeden vetitett képes előadást tartott Sopronról. — *Dunavecse község közönsége* március 15-én a Petőfi-szobor felállitása javára Petőfi-napot tart. — *A GANZ Sakk Egyesület* március 20-án rendezi sakkversenyét. — *A marosvásárhelyi tanitóképző* férfikara pénteken délután fél 4 órakor a Magyar Müvelődés Házában önálló hangversenyt rendez. — *Az állami gépjárművezető tanfolyam* gázgenerátoros üzemi gépkocsik vezetői számára 20-i kezdettel újabb esti tanfolyamot nyit József-körút 6. szám alatt. — *A Mérnök- és Épitészegylet geodéziai szakosztálya* pénteken délután fél 7 órakor ülést tart.

LÓVERSENY

ERDÉLY KÖNNYEN NYERTE AZ ELNÖKI DIJAT

A szombat-vasárnapi kettős versenynap kiemelkedő eseménye a vasárnapi Elnöki dij volt, melynek 2500 méteres távján hat ló vett részt. Starthoz állt a derbi előzetes favoritja Huba D., továbbá a télen át nagy fejlődésen keresztülment Erdély, Jászó, Hargita, Diana és a szombati Eldorádó dij könnyü győztese Dárda, melynek papiron kiemelkedő esélye volt, Dárda azonban lábaiban érezte a szombati erős versenyt és hibát hibára halmozott, ennek ellenére a második körben felzárkózott az élcsoporthoz, de itt újból beugrott s most már teljesen kiesett a versenyből. Az első félkör után élre állt a Zsófia istálló kitünő ménje: Erdély és bevezetett. Jászó egész úton végig második volt. Huba D. még kövér, de azért elég tetszetősen szerepelt. Diana és Hargita előre is csak statiszta szerepre voltak hivatva. Érdekes és izgalmas verseny volt a nemzetközi hendikep, melyben az erősen fogadott Farsang és Cabala helyezetlenül végeztek, a végig vezető Magnézium, Dévény II. és Csakugyan azonban régen látott szép végküzdelmet vivtak, mely csak az utolsó méteren dőlt el Csakugyan javára, melyet fej-fej mellett követtek a célban Dévény II. és Magnézium.

Sportszempontból jelentős eseménye volt a vasárnapi versenynapnak a nemes Wachtler Lothardij is, melyet a legrövidebb távon 1700 méteren futottak le. A verseny kimenetelét kellemetlen incidens zavarta meg. A befutott egyenesben ugyanis a vezető Ripacs mellé felnyomuló Hádlit Kovács II ostorával ugrásba kényszeritette, miáltal nyerő pozicióban kiesett a versenyből. A futamot Ripacs nyerte a vigan felzárkózó Ivadék és Robaj ellen. Marschall óvása következtében azonban Ripacsot szabálytalan hajtás és szabálytalan ostorhasználat miatt diszkvalifikáltak, Ivadékot elsőnek, Robajt másodiknak és Ebadtát harmadiknak nyilvánitották. Kovács II. szabálytalan ostorhasználata nagyon gyakori jelenség, amiről itt lenne az ideje, ha leszokna. A versenyintézőség nagyon helyesen 3000 pengő pénzbüntetéssel sujtotta a mai esetért. Még 1—2 ilyen erélyes rendszabály talán használni fog a renitens hajtónak és abbahagyja majd ezt a csúnya mókát...

OLCSÓN, JÓ HANGSZER

Sternberg

RÁKÓCZI-ÚT HATVAN

Kállay Miklós miniszterelnök látogatása az egri kerületben

EGER, március 13.
(Magyar Távirati Iroda)

Kállay Miklós miniszterelnök feleségével vasárnap reggel Egerbe érkezett és az egész napot választói körében töltötte.

A miniszterelnököt útjára elkísérte *Bornemisza* Géza iparügyi, *Zsindely* Ferenc kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter és *Jurcsek* Béla közellátásügyi államtitkár, továbbá *Incze* Péter, a miniszterelnök személyi titkára, *Haeffler* István miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtópolitikai osztályának vezetője és *Kállay* Kristóf, a miniszterelnök titkára.

Az egri pályaudvaron *Hedry* Lőrinc m. kir. titkos tanácsos, főispán, vitéz *Vasváry* Frigyes vezérőrnagy, *Szabó* Gyula alispán és *Kálnoky* István polgármester fogadta a miniszterelnököt.

A miniszterelnök feleségével és kíséretével a pályaudvarról az Angolkisasszonyok zárdatemplomába ment és *ott szentmisét hallgatott*, amelyet *Kriston* Endre felszentelt püspök mutatott be, s a szentmise emlékére *imakönyvet nyujtott át neki*. „Imádkozzék ebből Nagyméltóságod — mondotta — sokat szorongatott hazánk jobb jövőjéért. Ezért ajánlom fel én is mai szentmisémet, kérve Istent: valósítsa meg Nagyméltóságod legszebb álmait, hogy hosszú évtizedek múltán kis unokája minden magyarral együtt igen-igen büszke legyen Nagyméltóságodra."

A miniszterelnök meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért.

A gazdák között

A szentmise után *Kállay* Miklós miniszterelnök azonnal a városházára hajtatott, látogatást tett *Kálnoky* István polgármesternél, majd a városháza közgyűlési termében az egri választókerület kétszázötven tagú gazdaküldöttségének tisztelgését fogadta, akiknek nevében Bóta János a gazdák szeretetéről és bizalmáról biztosította.

A miniszterelnök válaszában hangsúlyozta, hogy nem nagy politikai beszéd tartására jött Egerbe, hanem hogy *egy napot választói körében tölthessen*. Áttérve a gazdaközönség problémáira, hangsúlyozta, hogy a *magyar gazdának nem szabad sem elkeseredni a termelés, vagy az értékesítés terén mutatkozó nehézségek miatt, sem elbizakodnia, ha jó termést ad az Uristen*, vagy ha a konjunktúra látszólag jó értékesítési lehetőséget nyujt, hanem okosan, öntudatosan kell készülnie azokra a feladatokra, amelyek a háború után az ország újjáépítésében, fejlődésében reá hárulnak.

Ezután több mint egy órát időzött a gazdaküldöttség körében, meghallgatta a községek helyzetéről szóló jelentéseket.

Kállay Miklósné a kórházban

Mialatt a miniszterelnök a városházán tartózkodott, hitvese Hedry Lőrincné társaságában *az egri hadikórház sebesültjeit kereste fel*. Végigjárta a kórtermeket és elbeszélgetett a sebesült katonákkal. Mindegyikhez volt kedves résztvevő szava s cigarettát és egyéb kisebb ajándéktárgyakat osztott ki nekik. *Két és fél órát töltött a sebesültek között* s látogatása végeztével behatóan megbeszélést folytatott a kórház vezetőivel.

Búcsúszavaiban a miniszterelnök hitvese megelégedés el nyilatkozott a kórház vezetéséről, az orvosi és ápolónői kar szakszerű és áldozatkész tevékenységéről, amellyel a sebesülteket igyekeznek visszaadni a magyar munkának.

Az iparosok és kereskedők székházában

Délben a miniszterelnök és kísérete Czapik Gyula egri érsek vendége volt ebéden az érseki palotában.

Délután a miniszterelnök az egri választókerület *iparostársadalmának tisztelgését fogadta* a városháza nagytermében. Az ipartestület nevében *Nagy* Péter üdvözölte a miniszterelnököt, aki válaszában hangsulyozta, tudja, hogy a háborus gazdasági helyzet nem kedvez a kézműiparosnak, mert a háborus kényszerűség folytán a termelvény a fontosabb. Azonban még háboru idején sem szabad megfeledkezni arról, hogy a nagyipar mennyiségben többet termelhet, *a kézműiparosság azonban olyan önálló polgári réteget nevel, amely az ország vezető társadalmának tekintélyes részét teszi*, sorsával törődni tehát nemcsak gazdasági kérdés, hanem egyetemes nemzeti probléma is. Épen ezért egyik legfontosabb feladatának tekinti a kormány, hogy minden háborus nehézség ellenére *az anyagellátás terén támogassa ezt az értékes társadalmi réteget, hogy pozíciójából semmit se veszítsen.*

Kállay Miklós miniszterelnök az iparosküldöttség körében is hosszabb időt töltött és szakmánként hallgatta meg *Bornemisza* Géza iparügyi miniszterrel együtt az iparostársadalom kívánságait, utána pedig a Baross-Szövetség székházában egybegyűlt kereskedőtársadalmat kereste fel. Itt Antony Jenő, a Baros-Szövetség egri elnöke köszöntötte a miniszterelnököt, aki válaszában kijelentette, hogy *az egykézzel szemben az egyéni kereskedelem hive*. Ismeri ennek a társadalmi rétegnek nehézségeit is, amit főként az áruhiány okoz és bizonyos tekintetben ennek a társadalmi rétegnek túlméretezettsége is. *Az államvezetés mindenképpen a kereskedők oldalán áll*, de ennek alapfeltétele, hogy a kereskedelem a mai nehéz időkben is a tisztes kereskedelem hagyományai szerint példásan teljesítse kötelességét az áru szétosztásában, az árak betartásában és abban, hogy kezéről illegális csatornákban semmise juthasson.

A magyar kereskedelemnek és társadalmi szervezetének, a Baross Szövetségnek egyik nagy feladata, hogy *a kereskedelmi élet vezetőhelyeit minden vonalon olyan szakemberekkel töltse meg, akiket maga nevelt.*

Kállay Miklós miniszterelnök ezután *Zsindely* Ferenc kereskedelmi miniszterrel együtt a kereskedők körében is hosszabb időt töltött és részletesen tájékozódott a város kereskedőtársadalmának problémáiról, majd az esti órákban visszautazott a fővárosba. (MTI)

Ma újra felhívással fordulunk a háborús felekhez:

fordítsák erőfeszítésüket a felszabadító békére

XII. Pius pápa rádióbeszéde a Szent Péter templom erkélyéről

Róma, március 13.
(Magyar Távirati Iroda.)

A Vatikán XII. Pius pápává történt megkoronázásának vasárnapi évfordulóját egyszerű külsőségek között ünnepelte meg. A pápa beszédét a legnagyobb várakozás előzte meg. Bár az ég felhős és az idő esős volt,

óriási embertömeg gyült össze a Szent Péter-téren s a Vatikán épületei zászlódiszben pompáztak.

A Szentatya csak fehér karinget vett fel, amilyent a kihallgatások alkalmával szokott viselni. Kíséretében csak titkos előszobájának személyzete volt. Az erkély is a legegyszerűbb külsőségeket mutatta. A Szentatya háttámlanélküli széken foglalt helyet és feje fölött nem volt baldachin. Elsőízben történt meg, hogy

az olasz rendőrség nem vett részt a Szent Péter-tér rendföntartásában;

ezt a szolgálatot csupán a palotaőrség megerősített osztagai látták el.

Az elmult évek során mindig örvendező lakosság gyült egybe, zenekísérettel a Vatikán városban.

Ma a tömeg a szenvedések súlya alatt görnyedve gyülekezik.

De a Szentatya éppen ehhez a sokasághoz kíván beszélni, hogy enyhítse szenvedéseiket.

Az idő kitisztult és a palota díszőrsége felvonult. A nép órákon át várakozott a pápa megjelenésére és

öt perccel a Szentatya megjelenése előtt Róma összes harangjai megszólaltak.

A beszédet mindkét rövidhullámú vatikáni adó közvetítette s ebbe az egész római rádióhálózat bekapcsolódott. A vatikáni rádió a vasárnapra virradó éjszaka figyelmeztette hallgatóit, ne legyenek meglepve, ha a közvetítés rövid időre megszakad, mert a római áramszolgáltatást az elektromos áramban beálló változások befolyásolják. Végeredményben a közvetítés nem szakad meg, de a vétel a nagyarányú „fading" következtében rendkívül rossz volt.

A pápa beszéde

XII. Pius pápa beszédében többek közt ezeket mondta:

— A mai sivár időkben, — mondta a Szent Atya — most talán pénz és más földi javak nélkül jöttetek ide, hogy halljátok Isten vigasztaló szavait. Valóban nincs egyetlenegy oly szenvedéstek sem, amely nem markolna lelketekbe. Amikor a kemény tények megfosztottak minket minden álmunktól és reményünktől, segítségért kiáltottunk. Ebben a különösen súlyos percben, amelyet a megtépett Róma városa, borzalmasan megölt polgárainak vérével öntözve átél, a nép máris égető szenvedései megsokszorozódtak. Most újra kérjük, könyörögve kérjük mindazokat, akiknek van rá módjuk: jöjjenek segítségünkre. Kérünk mindenkit, aki teheti, járuljon hozzá hathatósan a szenvedés enyhítéséhez. Vannak városok, amelyeket ugyszólván minden kontinensen utólért a légi hadviselés, amely nem ismer semilyen törvényt.

— Ma újra felhívással fordulunk mind a két hadviselő tábor felelőseihez, ne engedjék, hogy nevüket bármiképpen is beszennyezze olyan cselekedet, amelyre a történelem sohasem fog mentséget találni. Arra kérjük őket, fordítsák gondolataikat, tetteiket és erőfeszítésüket a felszabadító békére. (Nagy éljenzés.) Arra kérjük őket, tegyék meg ezt, hogy cselekedeteiket a a földkerekség minden népe áldó szóval dicsérje, ne pedig szidalmazza.

— Kedves rómaiak, olyan sebeket kaptatok, amelyeket még a legnemesebb kéz sem tudna behegeszteni. Emeljétek szíveteket szeretteink, afelé, aki erőt ad nektek, hogy elviseljétek kereszteteket hittel és keresztény bátorsággal. Emeljétek tekinteteteket Jézus Krisztushoz, a mi Megváltónkhoz. Mindazok, akik elfáradtak és elnyomottak, vigasztalást találnak Istenben. Viseljétek a keresztet a világ békéjéért és az egész emberiségért.

— Jézus! Adj gyermekeidnek erőt, hogy az egyre sokasodó veszedelmeknek ebben az órájában elviselhessék boldogtalan életük keserűségét. Emlékeztesd a földi javak minden birtokosát, hogy az embereknek házaik vannak, az ég madarainak fészkeik vannak, de az emberfiának nincs hová lehajtani a fejét. Add meg minden fiadnak és leányodnak, akiket kimondhatatlan sanyarúságok sújtottak és akiket otthonaiktól megfosztottak, azt a szilárd hitet, azt az isteni erőt, azt a keresztényi állhatatosságot, amely szükséges ahhoz, hogy büszke méltósággal és türelemmel viseljék el szerencsétlen életük keserűségét.

— Vedd oltalmadba ezt a várost az egyre fokozódó veszedelmeknek ebben az órájában. Add meg lakóinak, hogy számukra a félelemnek és aggodalomnak ezeket a napjait váltsák fel ama komoly eltökéltség lelki szemlélődésének napjai, hogy visszatérnek Hozzád és törvényedhez, amelyeket oly sokszor megszegünk és elfeledünk. Mindazoknak nevében, akiknek ez a rettentő háború gyászt, nyomorúságot és könnyet hozott, arra kérünk Téged, mutasd meg végtelen irgalmadat, tisztits meg minden vétkünktől és szabadits meg minket minden büntetéstől, amelyet bűneink miatt megérdemeltünk.

— Engedd meg mindazoknak, akik hisznek Benned, hogy megláthassák annak a napnak hajnalát, amelyen a pásztor és nyája, határtalan könyörületességedet dicsérve, Hozzád emelheti majd örvendező és hálás hangját és elmondhatja: a Mindenható kegyelme megmentett minket.

A Szent Atya végül beszélt a valóban igaz béke szükségességéről. Ennek a békének a jövőben áldást kell hoznia és nem átkot az emberiségre.

A tömeg tomboló lelkesedéssel fogadta a Szent Atya beszédét, amely után a pápa apostoli áldást osztott, majd pedig kíséretével együtt visszavonult a Vatikán belső épületeibe. (MTI)

Találkozunk?!

A KECSKEMÉTI SÖRÖZŐBEN

Kecskeméti-utca
és Magyar-utca sarok

A köztársasági párt győzött a denveri pótválasztásokon

GENF, március 13.

A denveri pótválasztásokon kivivott köztársaságpárti győzelem annál is figyelemreméltóbb, mivel — a News Chronicle megjegyzése szerint a demokrata párt már 1930 óta állandóan megőrizte ezt a mandátumot. Ráadásul még a köztársasági párt jelöltje egy 59 éves kereskedő volt és ő aratott győzelmet egy 30 éves örnagy felett, a demokrata párt jelöltje felett, aki két hónappal ezelőtt súlyos sebesülése miatt vált ki a hadseregből és a Csendes-óceán déli vizein kifejtett repülőtevékenységéért magas kitüntetéseket kapott. (MTI)

A marokkói arabok tiltakoznak a gaullisták sorozási módszerei ellen

GENF, március 12.

Francia Marokkóból jelentik, hogy a bennszülött mohamedán lakosság több nagy tiltakozó gyülést rendezett a gaullista hatóság újoncozási módszerei ellen. A mohamedánok főleg az emberhez nem méltó bánásmód ellen tiltakoztak, valamint az ellen, hogy a délolaszországi arcvonal legveszélyesebb pontjaira állítják őket. Arab vezetők kijelentették, a mohamedánoknak nincs kedvük ahhoz, hogy a szövetségesek ágyutöltelékként használják fel őket, annál kevésbbé, mert eddig még semmi értesülés nem érkezett az eddig Olaszországba küldött 3000 arab felől. (MTI)

Lóversenyfogadások jövedelméből — tanocotthon

A kormány rendeletet adott ki a lóversenyfogadások jövedelméből testnevelési és testedzési célokra fordítandó összeg egy részének tanoncotthonok létesítésére való felhasználásáról.

A kormányrendelet értelmében abból az összegből, amelyet az 1924. évi törvény értelmében a kölcsönös lóversenyfogadások (totalizatör) után testnevelési célokra a vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendelkezésére kell bocsátani az 1944. évben hárommillió, az 1943. évben pedig kétmillió pengőt tanoncotthonok felállítására és felszerelésére kell felhasználni. Ezeknek az összegeknek erre a célra való felhasználásáról a vallás- és közoktatásügyi miniszter az iparügyi miniszterrel egyetértően gondoskodik. (MTI)

Megszünt egy kétszázéves londoni divatáruüzlet

Madrid, március 13.

A YA londoni tudósítója jelenti, hogy a brit úri világ büszkesége, a már kétszáz év óta fennálló Horace Spleed londoni divatáruüzletet „anyag- és személyzethiány" miatt be kellett zárni. (MTI.)

MEGSZABADUL összes lábbántalmaitól, ha lábait jó

„Szent Rókus" lábsós

fürdőben áztatja. Elmúlnak a fagyások, fagydaganatok, tyúkszemek, bütykök, bőrkeményedések, feltörések, püffedések, a láb mintegy újjászületik. — A felszabaduló oxigéngyöngyök felüdítik a legfáradtabb és legkínzottabb lábakat is. — Más készítményt ne fogadjon el.

Mindenütt kapható.

ban a figyelmet azokra a közzétett részletes táblázatokra, amelyekben *esetenként* fel van tüntetve, hogy az egyes árak milyen *vastagságokra, keverési arányokra* és *anyagokra* vonatkoznak. Az előadás egyébként teljes terjedelmében az *Útügyi Szemle*-ben fog megjelenni.

Az előadás után *Herrmann Miksa* emelkedik szólásra és előadótól felvilágosítást kér a közölt németországi árakra vonatkozólag. Előadó közli, hogy minden tekintetben helytálló adatait a német *Zementbund Dr. Ing. Riepertnek*, a német „*Stufa*" alelnökének szerkesztésében megjelent kiadványából vette, de ezek, mint a közölt részletes kimutatásból is kitűnik, körülbelül 13 *cm* vastag burkolatra vonatkoznak. *Kis J. Jenő* a forgalom nagyságának befolyására, *Kiss Jenő* pedig a MÁV laboratóriumában a *bauxit*-cementekkel folytatott kísérletekre, *Sterba Dezső* pedig az altalaj kérdésének fontosságára mutat rá. *Kerekes György* újólag felvilágosításokat kér az áradatokra vonatkozólag. *Gunszt* kartárs megerősíti előadónak áradatait, sőt megemlíti, hogy a 12 *M* ár legújabban 20 *cm* vastagságig alapelőkészítési munkálatokkal együtt értendő. *Sámy Sándor* kiegészítésképen kiemeli, hogy a 12·50 pengős ár *kétrétegü* betonútra vonatkozik, ahol az alsó réteg 1 : 8 keverésű homokos kavicsból készült beton, ha a két különböző értékű betonréteget közös nevezőre hozzuk, úgy minden 1 *cm* vastag betontest m^2-e körülbelül 1·00 pengőbe kerül.

Előadó megköszönve Sámy Sándornak, hogy a táblázatainban közzétett adatainak kiemelésével az esetleges félreértéseket eloszlatni segített, újólag kiemeli, hogy a szóbanforgó ár vagy egy pl. 9+5=14 *cm* vastag kétrétű burkolatra (az alsó réteg 1 : 8 keverési arányú), vagy pedig egy pl. 12 *cm* vastag 1 : 4 keverési arányú gránitzuzalékból készült egyrétű burkolatra vonatkozik.

Elnök megköszönve előadónak igen értékes és nagy munkájú előadását, az ülést bezárja. *Dr. Janicsek József.*

A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei.

A Mérnöki Kamara választmányának 109. üléséből. A választmány 1929 január 11-én megbízta a Kamara titkárát és Schoditsch Lajos választmányi tagot a Kamarának a Magyar Ipari Szabványosító Bizottság főbizottságában való képviselésével. A választmány tudomásul vette, hogy az előző ülésében hozott határozat folytán a Kamara elnökének vezetése alatt eljárt bizottság a Kamara tagjainak az 1928. évi keresetük alapján az 1929. évi kereseti adózás szempontjából osztályokba sorozására nézve illetékes helyen megnyugtató kijelentéseket kapott arról, hogy a Kamara véleményét az adóztatásnál a lehetőségig figyelembe fogják venni; ennek folytán a Kamara azokat a pénzügyigazgatóság által kimutatott és kereseti adót fizetni köteles tagjait, akiknél az 1928. évre kivetett kereseti adók rögzítés alá nem esnek, tárgyalásra beidézte s a megjelenteket a megadott osztályokba a lehetőséghez képest besorozta; a tárgyaláson meg nem jelentekre pedig rendszerint véleményt nem adott; tudomásul vette továbá, hogy a véleményezés, illetőleg osztályozás benyujtásának végső határidejéül január 15-ét tűzte ki a pénzügyigazgatóság. A választmány megállapította az öregségi, rokkantsági stb. biztosításról szóló 1928 : XL. t.-c. alapján teljesítendő bejelentést. Elfogadta a Kamara új helyiségeinek átalakítása és berendezése munkálatainak vezetésére kiküldött bizottság jelentését és a munkálatok és beszerzések költségeinek leszámolását, továbbá köszönetet szavazott az átalakítási munkálatok tervezésével megbízott Hoepfner Guidó építészmérnök, kamarai tagnak és a bizottságnak. A választmány egyebekben önkormányzati ügyeket intézett.

Budapesti Mérnöki Kamara. 216/1929. sz.

HIRDETMÉNY.

A Budapesti Mérnöki Kamara közhírré teszi, hogy mindazokkal a mérnökökkel (mérnök, építészmérnök, gépészmérnök, vegyészmérnök, bányamérnök, kohómérnök, erdőmérnök, közgazdasági mérnök) szemben, akik többszöri felszólítás dacára a törvényes rendelkezéseken alapuló, a mérnöki nyilvántartás felfektetéséhez szükséges jelentkezési, adatszolgáltatási és okmánybenyujtási kötelezettségüknek eleget nem tettek, a Kamara választmányának határozatához képest *a megtorló lépéseket folyamatba tette.* Így mindazokkal szemben, akik a Kamara kötelékébe tartoznak, a választmány a fegyelmi eljárás megindítását elrendelte, a nem kamarai tagokkal szemben pedig a büntető bírósághoz fordult a kihágási eljárás megindítása végett.

Budapest, 1929. évi január hó 15-én.

Budapesti Mérnöki Kamara.

Hirdetés tagfelvételről. A Budapesti Mérnöki Kamara választmánya 1929. évi január hó 11-én tartott ülésében az alább felsorolt kérelmezőket a Kamara tagjai sorába felvette:

Módra József sz. 1892, okl. gépészmérnök, Bpest, VI, Füveny-u. 5. — *Szabó Lajos* sz. 1900, okl. építész, Bpest, VIII, Népszínház-u. 20. — técsői *Técsy László* sz. 1899, okl. mérnök, Eger, Szvorényi-u. 9.

A felvételről szóló értesítés 1929. évi január hó 12-én kifüggesztetett. *Nevezettek felvétele ellen* a Mérnöki Rendtartás 9. §-a értelmében a kifüggesztés napját követő 30 nap alatt, tehát 1929. évi február hó 11-én déli 12 óráig *a Kamara bármely tagja élhet fellebbezéssel a Mérnöki Tanácshoz.* — A fellebbezés a Kamaránál nyujtandó be, annak címére küldendő.

Elhalálozott tag. A Mérnöki Rendtartás 12. §-a 3. bekezdésének megfelelően, hivatalos jelentés alapján a Kamara tagjai sorából töröltetett *Dellián* Kolos mérnök, budapesti lakos, 1928. évi május hó 17-i hatállyal.

A Kamarából kilépő tagok. A Kamara választmánya saját kérelmeik, illetőleg önkéntes kilépésük folytán a következő kamarai tagok törlését alábbi hatállyal elrendelte:

1924. évi március hó 1-i hatállyal Csepella István bányamérnök, nógrádverőcei lakost.

1928. évi december 21-i hatállyal: Daniek József erdőmérnök gödöllői, *Dufek* Pál erdőmérnök mátraszelei, *Enyedi* János erdőmérnök budapesti, *Gyarmathy* Mózes erdőmérnök budapesti, *Kertész* Béla gépészmérnök budapesti, *Konnert* Artúr vaskohómérnök rákosszentmihályi, *Liedemann* Hugó mérnök budapesti, *Lindmeyer* Antal vegyészmérnök budapesti, *Neumann* Zsigmond gépészmérnök budapesti, *Ősz* Ferenc mérnök szegedi, *Pénzes* Benő vaskohómérnök budapesti, *Steiner* József építészmérnök budapesti, *Szathmáry* Sándor gépészmérnök budapesti, *Szönyey* Loránt gépészmérnök budapesti, *Tichy* Antal mérnök budapesti, *Törő* Ferenc mérnök szegedi, *Villányi* Miklós bányamérnök Horthy-telepi, *Wukassinovits* József mérnök budapesti lakosokat.

1929. évi január hó 11-i hatállyal: Biloveszky Béla erdőmérnök zalaegerszegi, *Farkas* János bányamérnök budapesti, *Lukáts* Pál gépészmérnök budapesti, *Szabó* Jenő gépészmérnök budapesti, *Winkler* Vilmos mérnök budapesti lakosokat.

Budapesti Mérnöki Kamara. 213/1929. sz.

FELHÍVÁS

az 1929. évre való tagdíjfizetésre.

A Budapesti Mérnöki Kamara felhívja tagjait, hogy addig, amíg az 1929. évi tagdíjkivetés meg nem történik, a kamarai ügyrend 250. §-a második bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében az 1928. évre kivetett tagdíjnak félösszegét a Budapesti Mérnöki Kamara 28.844. számú csekkszámlájára mielőbb küldjék be.

Budapest, 1929 január hó 15-én.

Budapesti Mérnöki Kamara.

Mérnöki Tanács közleményei.

Pályázati felhivás. A Mérnöki Tanács tanácsjegyzői tisztségének betöltésére nyilvános pályázatot hirdetek.

A tanácsjegyzőt a 72.587/II. 1926. L. M. rendelet 5. §-a alapján az Elnök által jelölt három személy közül a Mérnöki Tanács teljes ülése választja, ez alkalommal 1930 december 31-ig szóló érvénnyel. A választást a kereskedelemügyi miniszter hagyja jóvá.

A tanácsjegyző jelenleg előzetesen fizetendő havi 400 P tiszteletdíjat kap.

Tanácsjegyzővé csak az választható, aki tagja a Mérnöki Kamarának.

Felhívom azokat, akik e tisztségre pályázni óhajtanak, pályázati kérvényüket 1929. évi január hó 31-ig a Mérnöki Tanácsnak címezve, személyesen vagy postán ajánlottan nyujtsák be s e kérvényükhöz mellékeljék az eddigi pályafutásukat, tevékenységüket ismertető iratokat és a mérnöki kamarai tagságukat igazoló bizonyítványukat.

E feltételeknek meg nem felelő, vagy elkésve benyujtott pályázatokat nem fogom figyelembe venni.

Budapest, 1928 december 20. *Kondor*, elnök.

A Kamara új helyisége: VIII, Scitovszky-tér 2.
A Kamara új telefonszáma: József 388—18.
A Kamara postatakarékpénztári csekkszámlájának száma: 28.844.

A *villám = fulgur, Blitz* szót okiratokból kimutathatóan 1355 óta, tehát közel 600 esztendeje, hogy használjuk. *A villámik, villamik = fulgeo, fulguro, blitzen* előfordul már a *Müncheni kódexben*, 1466-ban. *Villamni kezde az istennec igeie* olvassuk Heltai Gáspárnál 1570-ből. *Megvillamik* Pesti Gábornál 1536-ban. *Villámlás, villamás, villamlat, villámat* szó- és igealakok már a XV., XVI. és a XVII. században előfordulnak. *Villaamtassad wyllamassydat* mondja a *Keszthe yi kódex* 1522-ben.[14]

A Tarczy Lajostól 1838-ban ajánlott *villamos* szó a *villam*nak helyes továbbképzése. Ellene semmiféle tekintetben sem merülhet fel semmiféle kifogás és mégis az idegenszerű elektromos szót használják helyette túlnyomóan. Pedig a *villamos* jelentése teljesen egyértelmű az *elektromossal*. Nem fejezünk ki ez utóbbival többet s dolgozatunk sem lesz tudományosabb azzal, ha derüre-borura az elektromost használjuk. A *villamos fütés, villamos hegesztés* és a *villamos mozdony* ugyanazt fejezi ki, mint az *elektromos fütés, elektromos hegesztés* és *elektromos mozdony*. S a Pallas- és a Révai-féle lexikonok mégis *elektromos emelőgépről, elektromos csengettyűről* és *elektromos fogyasztásmérőkről* szólanak.

Pedig örülnünk kellene és büszkéknek kellene lennünk arra, hogy a *villám, villam* szónak, ennek az ősrégi magyar szónak nyelvtani szempontból is helyes képzésű szavaival rendelkezünk s hogy a lokomotív helyett is kezdettől fogva magyar szót használunk. Mily boldog lenne, teszem fel a német, ha az *elektrische* és a *Lokomotiv* helyett német szavakat használhatna s mily botorul járunk el mi akkor, amikor legszentebb kincseinket is könnyelműen félredobva, régen meghonosodott és helyes képzésű magyar szavak helyett is idegeneket használunk.

Dr. Tolnai Vilmos pécsi egyetemi tanár izléstelenségnek mondja Magyarosító Szótárában azt, amikor valaki akár hanyagságból, vagy tudatlanságból, akár nyegleségből vagy divathajhászásból fölöslegesen idegen szavakat használ. Ne használjuk tehát mi se fölöslegesen az idegen szavakat, kerüljük őket szóban és írásban, amennyire csak lehet s használjuk továbbra is teljes zavartalansággal a mozdony és a villamos szavakat. *Dr. Lósy-Schmidt Ede.*

Meghívó

a *Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek* 1929. évi **február hó 1-én,** pénteken, d. u. 6 órakor a választmányi teremben tartandó

jelölő-értekezletére.

Az értekezlet feladata alapszabályaink 30. §-ának *a)* pontja értelmében az 1929. évi közgyülésen lelépő *K. Virágh Andor* alelnök helyébe új alelnök jelölése.

Az évi közgyülésen tárgyalandó esetleges *indítványok beadásának határideje* a jelölő-értekezlettől számított 2 hét, tehát *február hó 15-ike.*

Budapest, 1929. évi január hó 20-án.

Orphanides János, s. k.,
elnök.

Az út-, vasút- és hídépítési szakosztály december hó 13-án tartott ülése. Elnök: *Szikszay Gerő,* jegyző: *dr. Janicsek József.*

Elnök jelenti, hogy dr. Mihailich Győző szakosztályi elnök akadályoztatása miatt a mai ülésre az elnöklést átvette, üdvözli a megjelent kartársakat és vendégeket.

Jelenti hogy Fábry József rendes tag és Krempels József rendkívüli tag a szakosztályba való felvételüket kérik, szakosztály egyhangulag felveszi jelentkezőket.

Jelenti továbbá, hogy a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium a szakosztálynak megküldötte a közúti vasbeton korlátvédők és korlátokra vonatkozó szabványterveket, indítványozza, hogy azokat megőrzés és betekintés végett az Egylet könyvtárába küldjük be, ülés így határoz.

Jelenti, hogy az Elnökség tudomására jutott, hogy *Rónai Gyula* államvasúti főfelügyelő kartársunk *„A gurítódombok vágányainak lejttörései és az ezeken alkalmazható átmeneti ívek szélső méretei"* c. munkáját a Német Vasút Egylet technikai albizottsága 1928 június hó 27/29-én tartott (Drezda) ülésén a legnagyobb elismerésben részesítette, ezt a „mestermunkát" elfogadta és megállapításait a „Technische Vereinbarungen"-be felvette. Ez alkalomból üdvözli Rónai Gyula kartársat és indítványozza, hogy érdemeit jegyzőkönyvileg örökítsük meg, szakosztály örömmel teszi elnök indítványát a magáévá.

Jelenti továbbá, hogy a mult szakosztályi előadás folytatásaképen *Nemcsek József: A hosszú és hézagnélküli sinek elmélete* címen kíván a hegesztés kérdéséről előadni, felkéri őt előadásának megtartására.

Előadó utal arra, hogy a hosszú és hézagnélküli sinek kérdése a jelenleg forradalmi időket élő felépítménytannak egy igen fontos fejezete. Megállapítja a hosszú sinek terjeszkedésének mikéntjét, a vágányban fellépő belső ellenállásokat, a gátolt terjeszkedés által szélső hőmérsékleteknél keletkező belső feszültségeket, melyek 1000—1300 *km/cm²* értékek között váltakozhatnak. Beható fizikai tárgyalást nyert a sinekben a *napsugárzás* okozta túlmelegedése és a vágány *égitájak* szerinti fekvésének befolyása. A sínkivetődés ellen szükséges *keresztirányú erőket* (oldalirányban súrlódás és függőleges irányban súly) zárt képletekben vezette le, ismertette a tényleg fellépő kivetődések *hullámhosszainak* képleteit. Az előadást befejezte egy példaszerűleg felvett hézagnélküli vágány elméleti vizsgálata igénybevételek és kivetődés szempontjából.

Előadáshoz hozzászólnak: *Ney Ákos,* ki a Duna-Száva-Adria vasúttársaság sínhegesztéseit ismertette, a hegesztés kérdésével szerinte a hevederkötés kérdése még nem tekinthető lezártnak. *Réthy Lajos* utal a m. kir. államvasutak multban végzett sínhegesztéseire és előadóval szemben megállapítja, hogy a hegesztés technikájának úttörő érdemi része a magyar technikusoké. *Stráner Camillo* a szeged-csanádi hév.-on hegesztett sinekkel tett tapasztalatait közli és a gyakorlati eredmények és mérések az elméletet igazolják. *Kádár Gusztáv* szerint a fejlődés a folytonos sín felé vezet, felhívja előadót a veszélyes téli évszak befolyásának vizsgálatára. *Előadó* megállapítja, hogy a hézagnélküli sinek elmélete és merész újítása a német technika terméke, mert a 25 év előtti magyar hegesztett hosszú sinek között még *dilatációs* készülékek voltak, ma már ez nincsen. *Elnök:* abban a véleményben van, hogy a hegesztéseknek különösen *beágyazott* vágányban van nagy jelentőségük, nem tartaná célszerűnek és gazdaságosnak a sínprofilt növelni csak azért, hogy a hézagnélküliség okozta 1300 *kg/cm²* túligénybevételt is elbírja. Előadónak a szakosztály köszönetét tolmácsolva, az ülést bezárja.

Dr. Janicsek József.

Az út-, vasút- és hídépítési szakosztály január hó 10-én tartott ülése. Elnök: Pischinger Gyula, jegyző: Dr. Janicsek József.

Elnök megnyitja az ülést és a megjelentek sorában üdvözli *Herrmann Miksa* kereskedelemügyi minisztert és a vendégeket. Jelenti, hogy *Dr. Mihailich Győző* sz. o. elnök felkérésére, aki külföldi tanulmányúton van, a mai ülés elnöklését átvette. Jelenti, hogy a mai ülés tárgya *Hász Sándor* előadása: *„A betonút kérdéséről németországi tapasztalataim alapján"* címmel, felkéri előadót előadásának megtartására.

Előadó mindenekelőtt részletesen ismerteti azokat az *igényeket,* amelyeket a betonút anyagától megkívánunk és ezek között különösen a nagy húzószilárdság, nagy kopási ellenállás és minimális repedési hajlam fontosságát emeli ki. A *braunschweigi* próbapálya *fogyatékosságainak* ismertetése után a betonút *alapjától* megkívánt tulajdonságokkal és az alap megfelelő elkészítésének módjaival foglalkozik, majd számos grafikon közlésével kapcsolatban az előadása főtárgyát alkotó *betonkészítési problémára* tér át, elemenként tárgyalva a cementnek, a vízmennyiségnek, a homok és adalék minőségének és szemszerkezetének stb. kérdését. Azután ismerteti a betonanyagba beviendő *új anyagokat* és azoknak a beton tulajdonságaira való befolyását. ($CaCl_2$, vízüveg, trass, bitumenes anyagok). Ezzel kapcsolatban rátér a nagysikerű *soliditit*-eljárás részletes ismertetésére. A siker okát kisebb mértékben a speciális cementnek (dús kovasavtartalmú és mészszegény) tudja be, amely nagy húzószilárdságú, kis térfogatváltozási hajlammal és nagy kopási ellenállással bíró betontest készítését teszi lehetővé, de nagyobb mértékben a *földnedves betonnak hatályos döngöléssel való bedolgozásának,* továbbá a mezőkihagyásos és szoros hézagokkal való speciális építési eljárásnak tulajdonítja. Majd a betonútak *felületi kezelési módszereit* ismertetve, a csupán mechanikai védőréteget (koptató réteg) szolgáltató bitumenes bevonások ellen foglal állást, de kimutatja a *higroszkópikos sók* ezirányú kedvező befolyását. Úgy elméleti, mint gyakorlati szempontból kimutatja, hogy a betonútak *megvasalása* felesleges.

Részletesen foglalkozik a betonútak legfájóbb pontjával, a *hézagkérdéssel,* a hosszirányú hézagok ellen és a szoros keresthézagok mellett foglal állás. Befejezésül számos *útfelület képének* bemutatása kapcsán kritikai szemmel részletesen ismerteti a *németországi betonúthálózatot,* valamint a cementipar krízisét. Adatokat közöl a németországi betonburkolatok mai építési és fenntartási *áraira* vonatkozólag, kiemelve, hogy ma a szokásos ár alap nélkül 12·5 *P/m²,* ami 5 évi ingyenes és további *10* évi à 20—30 *Pf/m²*-es fenntartás mellett *15* év alatt *15·25—16·60* P-t tesz ki *m²*-ként. Nyomatékosan felhívja azon-

[14] Lásd *Szamota:* Magyar oklevél-szótár. Budapest, 1906.

LÓNYAY-UTCA 25—27. NEY SIMON szobrász LONYAY-UTCA 25—27
MODERN IPARMÜVÉSZET
ÉPÜLET DISZITÉSEK. DOMBORMŰ VÁLLALAT. STUCCO MENNYEZETEK.
TELEFON 69—74. PLAQUETTEK ÉS IPARMŰVÉSZETI TÁRGYAK FÉMBŐL TELEFON 69—74.

mai számában árlejtést irt ki a Kistengelicen emelendő emeletes községház épitésére. Az ajánlatok április 24-én d. e. 10 óráig nyujtandók be Kistengelic község elöljáróságához. Előirányzat 41.595 kor. 80 fillér.

A kunfélegyházai elemi lőtér helyreállitására a budapesti I. honvéd kerületi hadbiztosságnál május 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tartanak.

Fahid helyreállitás Alsófehérvármegyében. A nagyenyedi m. kir. államépitészeti hivatal lapunk mai számában árlejtést irt ki az alsó-marosváradja—szászvárosi th. közut 0—1 km. szakaszán levő ártéri fahid helyreállitására. Pályázati határidő április 30-ik napjának d. e 10 órája. Előirányzat 6112 kor. 53 fillér.

Községi épitkezések Poroszlón. Hevesmegyei Poroszló községben létesitendő községház, jegyzői lakás és tüzoltói szertár épitését nevezett község elöljáróságánál március 16 án tartott árlejtés alapján ifj. Wind István egri épitész vállalta el 66.733 korona árban.

Templom épités Aradon. Az aradi uj r. kath. templom épitő bizottsága mult héten tartott ülésében elhatározta, hogy a templomot mielőbb felépitetti és a szükséges terveket pályázat utján szerzi be. A tervpályázat feltételeinek megállapitása végett öttagu bizottságot küldöttek ki, melynek Mülek Lajos dr. elnöklete alatt tagjai: ifj. Nachtnébel Ödön, Szántay Lajos, Kotsis Lajos, Frick József és Tabakovits Emil aradi épitészek.

A győri vaggongyár kibővitése. A győri vaggon- és gépgyár igazgatósága az üzemképesség fokozása céljából nagyobb lakatosmühely épitését határozta el. A mühely hossza 100, szélessége 70 méterre van tervezve. Győr város tanácsa az épitési engedélyt már megadta és igy az épitkezést még a nyár folyamán megkezdik.

Makó állomás kibővitése. Az arad—csanádi egyesült vasutak igazgatósága e hó 13-án tartott ülésében elhatározta, hogy Makó állomást kibővitteti és e célból 32.000 koronát irányzott elő. A tervezet szerint egy harmadosztályu váróterem, egy nagyobb vendéglői terem és egy hivatalnoki lakás fog épülni. A toldalék épület, melyet a mostani állomás épületének a teheráru raktárak felől eső részéhez hozzáépitenek, 15 méter hosszura van tervezve.

Magasépitményi munkák Szolnok állomáson. A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége március 28-án árlejtést tartott a Szolnok állomáson létesitendő emeletes mozdonyszemélyzeti laktanya, 2 db. földszintes altiszti és 3 db. földszintes szolga-telepház és melléképületek épitésének munkálataira Ajánlatot tettek: Neuschlosz Ödön és Marcel (Budapest) 253.911 kor. 08 fillérrel, Pápay Mihály (Szolnok) 193.377 kor. 28 fill., Kallós Adolf és Koch Richárd (Budapest) 191.991 kor. 45 fill., Hauszmann Sándor és tsa (Kolozsvár) 222.075 kor. 19 fill., Kotsis Lajos (Arad) 186.820 kor. 63 fill., Kruzslicz Péter és fia (Hódmezővásárhely) 168 889 kor. 82 fill., Steiner József (Arad) 182.996 kor. 76 fillérrel, Fodor és Reisinger (Arad) 203.669 kor. 61 fillérrel. Ajánlatot tett még Lipták Galó Pál (Békéscsaba) csak egy épületcsoportra.

Kruzslicz Péter és fia hódmezővásárhelyi épitőmesterek ajánlatát fogadták el.

Iskolák épitése Aradon. Arad város tanácsa az Aradon létesitendő 6 elemi iskola épitésénél előforduló épitőipari munkák kivitelével az április 3-án tartott árlejtés alapján a következő cégeket bizta meg: Steiner József épitészt a Fürj-utcai iskola épitésénél szükséges föld, kőmüves, elhelyező, kőfaragó és ácsmunkákkal 69.402 kor. 74 fillérért, Mártonffy Miklóst a Fürj-, Gizella-, Csutora- és Mihály utcai iskoláknál a bádogos munkával 6122 kor. 71 fillérért, Mittler Józsefet a a Fürj-, Gizella-, Csutora- és Mihály-utcai valamint a Szeretyházi-dülőben létesitendő iskoláknál a cserépfedő munkával 8006 kor. 76 fillérért, Sebesy Ferencet a Fürj-utcában az asztalos munkával 6613 kor. 22 fillérért, Pápay Lajost a Mihály-utcai iskolánál az asztalos munkával 4467 kor. 32 fillérért, Juhász Istvánt a Fürj- és Gizella-utcában, valamint a Szeretyházi-dülőben emelendő iskolánál a vaslakatos és kályhás munkákkal 15770 k. 55 fillérért, Czeiler Istvánt a Fürj-, Gizella-, Csutora- és Mihály-utcai iskoláknál a mázoló munkával 5733 kor. 92 fillérért, Fischer Ármint a Fürj-utcai iskolánál a szobafestő munkával 1211 kor. 35 fillérért, Sztacho Albertet a Fürj-, Gizella-, Csutora-utcai és Szeretyházi-dülői iskoláknál az üveges munkával 3023 kor. 45 fillérért, Szántay Lajost a gáji iskola épitésénél előforduló összes munkákkal 89.444 kor. 24 fillérért, Fodor és Reisinger céget a Gizella-utcai iskolánál a föld, kőmüves, elhelyező, ács és szobafestő munkákkal 81.762 kor. 78 fillérért, Kenderessy és Paladics céget a Gizella-utcai iskolánál az asztalos munkával 8255 kor. 72 fillérért, Glück Józsefet a Csutora- és Mihály-utcai iskolánál a szobafestő munkával 1418 koronáért, Probst Mihályt a Szeretyházi-dülői iskolánál a föld, kőmüves és ácsmunkákkal 28.563 kor. 49 fillérért, Czeiler és Szatmáry céget a Csutora-utcai és Szeretyház-dülői iskoláknál az asztalos munkával 7660 kor. 95 fillérért, Breuer Vilmost a Szeretyház-dülői iskolánál a szobafestő és mázoló munkákkal 825 kor. 48 fillérért, Tabakovits Emilt a Csutora-utcai iskolánál a föld, kőmüves és ácsmunkákkal 47199 03 fillérért, Stoll Bélát a Csutora és Mihály-utcai iskolánál a lakatos munkával 9091 kor. 78 fillérért, Szabó Józsefet a Mihály-utcai iskolánál a föld, kőmives és ácsmunkával 42464 kor. 50 fillérért, Mairovitz Emilt a Mihály-utcai iskolánál a kőfaragó munkával 2259 kor. 01 fillérrel, Kohn Józsefet a Szeretyház-dülői iskolánál a bádogos munkával 1059 koronáért, Urbán Endrét a Mihály-utcai iskola épitésénél az üveges munkával 521 kor. 18 fillérért.

Vasuti hid épitése Kolozsmegyében. A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége árlejtést hirdet a székelykocsárd—marosvásárhelyi vonal 165—68 sz. szelvényei között a Maros folyón létesitendő egyvágányu vasuti hid épitésére. Az ajánlatok május 12-én déli 12 óráig nyujtandók be.

Körjegyzői lak épitése Kisvezekényben. Bars vármegyei Kisvezekény községben körjegyzői iroda és lakás fog épülni, melynek munkálatai legközelebb kiadásra kerülnek.

Törvénykezési épület épitése Beregszászott. A beregszászi kir. törvényszék elnöksége árlejtést hirdet a Beregszászon emelendő kir. törvénykezési épület épitésére. Ajánlatok az összes munkákra, valamint egyes munkanemekre, vagy munkacsoportokra is tehetők. Pályázati határdő május 26-ik napjának d. e. 10 órája.

Vámház épités Györszigeten. A Rábca-hid épitésével kapcsolatban az uj vámház elhelyezésének kérdése is megoldást nyer. Az uj vámház épitésére Chalupka Károly 6200, Kovács József 5061 és Káldy Lajos 4780 koronával adtak be ajánlatot.

Utcaburkolás Szatmárnémetiben. A városi rendészeti szakbizottság javaslatot nyujtott be Szatmárnémeti város tanácsához a Szirmay- és Kossuth Lajos-utcákat átmetsző utcaköz bezárása iránt. A tanács ezen inditványt elvetette és az utca-köznek gránitkő burkolattal és aszfalt gyalogjáróval való ellátását határozta el.

Iskola épités Nagymartonban. A vallás- és közoktatásügyi minister jóváhagyta a nagymartoni községi iskola államositására vonatkozó határozatot és az eddigi öttantermü iskola helyett hattantermü épület épitését rendelte el. Az uj elemi iskola épitését még az idén megkezdik, hogy az épület a jövő év őszén átadható legyen rendeltetésének. Az épitkezés költségei mintegy 80.000 koronát igényelnek.

Csatorna átalakitás Sátoraljaujhelyt. A sátoraljaujhelyi törvénykezési épület és fogház csatornahálózatának átalakitása vált szükségessé és a törvényszék elnöksége e munka kivitelével Incze Lajos és tsa nagyváradi cégnek adott megbizást 2529 kor. 23 fillér vállalati összeg mellett.

A szatmári uj postapalota épitése nemsokára kezdetét veszi, amennyiben a város és a kereskedelemügyi ministerium között a megállapodás létrejött. E szerint a város átveszi a mostani postaépületet mintegy 145.000 korona becsértékben és ennek fejében városi telken felépitteti az uj postapalotát a kereskedelemügyi minister által a költségvetésbe ez évre beállitott 150.000 korona igénybe vételével. A postaépületnek egyelőre csupán a főépületét épittetik meg, mig a szárnyépület épitésére csak a jövő évi költségvetés megszavazása után kerül sor.

Körjegyzői iroda épitése Felsőrajkon. Zalamegyei Felsőrajk község elöljárósága 5000 kor. költséggel körjegyzői lakot és irodaépületet épittet és a munkálatokat legközelebb vállalatba adja.

Vágóhid épités Jánosházán. Vasmegyei Jánosháza község uj közvágóhidat emeltet, melynek munkálatai közelebb kiadásra kerülnek.

„SATORIN"-KŐHABARCS-ANYAG
Olcsó és kitünő épitkezési anyag fagymentes, szintartó, kemény, plasztikus
Több szinben szállitja: SÁTORI-GYÁR BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25.

A kákás—apátfalvai vasut. A hódmezővásárhely—makó—nagyszentmiklósi h. é. vasut részvénytársaság legutóbb tartott közgyülésén a kákás—apátfalvai vasut kiépitését határozta el. Az 5 kilométer hosszu vasutvonal kiépitésére a kereskedelemügyi minister az engedélyt már megadta.

A szerenes—hidasnémeti vasut épitése e hét folyamán megkezdődik. A vállalat részéről Wilhelm Ignác épitésvezető főmérnök már megérkezett Abaujszántóra, ahol az épitési irodát megnyitották.

A dobsina—poprádi vasut. A tervezett dobsina—poprádi vasutvonal tracirozási munkálatait Grünwald testvérek budapesti vállalkozó cég serényen folytatja, hogy a tervek május 15-ig a kereskedelemügyi ministeriumhoz felterjeszthetők legyenek. Azután fog csak eldőlni, hogy a dobsina—poprádi vagy az igló—bettéri vasuti összeköttetés fog-e megvalósulni. A ministeriumban az utóbbi vonal létesitését tartják előnyösebbnek.

A baja—apatini vasut épitése a megvalósulás felé közeledik, amennyiben az épitő Gfrerer, Schoch és Grossmann cég a munkálatokat az ősz elején megkezdi. A vicinális vasut egy éven belül kiépül.

Iparvasut Kispesten. Pestmegye közigazgatás bizottsága a kispesti textilgyár r.-t. kérelmére a gyár udvarán a már meglevő iparvágányból kiágazólag tervezett keskenyvágányu kézi üzemre berendezendő iparvasut közigazgatási bejárását Szabó Géza tb. főjegyző vezetése mellett elrendelte és annak határidejéül május 7. napjának d. e. 10 óráját, találkozási helyül pedig Kispest község községházát jelölte meg.

A vámfalu—büdössári erdei iparvasut műtanrendőri bejárását a keresk. minister a vámfalui bükkerdőipar r.-t. kérésére elrendelte. A főfelügyelőség vezetése alatt megtartandó eljárás április 22-én kezdődik a szatmár—bikszádi h. é. v. Vámfalu—Máriavölgyi fürdő állomásán.

Iparvasut Nyergesujfalun. Az egyesült tégla- és cementgyár r.-t. nyergesujfalui gyárában iparvasutat szándékozik épiteni. A közigazgatás bejárást április 25-én fogják megtartani.

A kisvárda—nyirbaktai vasut kiépitésére Kisvárda község törzsrészvények ellenében 150.000 korona hozzájárulást szavazott meg.

Vizépitészet és szabályozás.

A dévény—szapi Dunaszakasz szabályozása. A felső Duna dévény—szapi szakaszán végrehajtandó szabályozási munkákhoz szükségez 30.000 kbm. első oszt. kőanyag termelését és kincstári hajókba való berakását a pozsonyi m. kir. folyammérnöki hivatalnál február 10-én tartott árlejtés alapján Lanfranconi Alajos pozsonyi kőbányatulajdonos vállalta el és pedig 27.000 köbmétert 4·20 k. egységáron 113.400 koronáért, 3000 köbmétert 4·60 kor. egységáron 13.800 koronáért, vagyis az egész vállalatot 127.200 koronáért.

A Tiszatorok és Zimony közötti Dunaszakasz szurduki részén végrehajtandó 2220 m³ földmunkából, 18000 m³ rostált kőtörmelék, 17700 m³ II. oszt. és 9100 m³ I. oszt. kő szállitásából és beépitéséből álló vállalatra a földmivelésügyi ministeriumban május 7-én déli 12 órakor versenytárgyalást tartanak.

A Maros folyó szeged—makó—apátfalvai szakaszának szabályozásánál szükséges 310.500 db. tégla szállitására az aradi m. kir. folyammérnöki hivatal lapunk mai számában árlejtést irt ki. Pályázati határidő május 11-ik napjának déli fél 12 órája.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

A Lágymányoson emelendő dohánygyár épitésénél végzendő munkákkal a f. é. február 17-én tartott árlejtés alapján a következő cégek vannak megbizva: Koch Károly a föld, kőmüves és elhelyező, vasbeton, válaszfalak, gyárkémény, ács, beton, eternit fedés, porusol, burkolati, padozat, aszfalt, szobafestő, kárpitos, redőny, különféle munkákkal és kocsiut épitésével összesen 1,794.463 kor. 05 fill, Eichbaum Mór a kőfaragó munkával 78.178 kor. 71 fill., Oetl Antal a vasmunkával 71.765 kor. 07 fill., Madary Gábor az asztalos munkával 60.171 kor. 44 fill., Márkus Lajos a lakatos munkával 111.473 kor. 03 fill., az ajtócsukókkal 1300 kor., Fischer és Hartmann a mázoló munkával 25.099 kor. 10 fill., Herz Henrik a bádogos munkával 50 968 k. 93 f., Biehn János a facement munkával 5183 k. 28 f., Wippler és tsa a hézagmentes padló munkával 27.498 k. 72 f. Elsinger M. J. és fiai a linoleum munkával 2938 kor. 32 fill. Ney Simon a szobrász munkával 14.995 k. 13 fill. Politzer és Oklejszky a parket munkával 7.991 korona 76 fillérrel, Szalai es Deutsch a villámháritó és csengő berendezéssel 4750 kor., „Lift" magyar felvonó készülékek gyára (Kovács, Szalai és társai) a felvonók szállitásával 59000 korona összegben.

A Pesti magyar kereskedelmi bank uj palotája épitésénél előforduló asztalos, lakatos, mázoló és rabitz munkáknak vállalati uton leendő kivitelére lapunk mai számában árlejtés van kitüzve. Az ajánlatokat a Pesti magyar kereskedelmi bank titkári hivatalához május 4-én déli 12 óráig kell beadni Az ajánlati ürlapok Quittner Zsigmond tervező müépitész irodájában megszerezhetők, ugyanott a részletes feltételek és tervek betekinthetők. Az ajánlat munkanemenként külön teendő.

Városi bérházak épitése. A székesfőváros mérnöki hivatala tizenhat nagy városi bérház épitésére vonatkozó költségvetést terjesztett a tanács elé. A javaslat szerint a bérházak épitése vállalkozás utján fog biztositani és házi kezelésben csak 6 bérház fog épülni, melyek terveit a városi mérnöki hivatal már kidolgozta. A többi 10 ház épitésére a terveket és költségvetést pályázat utján szerzik be. A mérnöki hivatal tervei alapján a következő bérházak épülnek: a Baross-utca és Mária Terézia-tér sarkán levő plébánia helyén négyemeletes bérpalota 600.000 kor., a Szarvas-téren levő városi épület helyén szintén négyemeletes bérpalota 1.170.000 kor., a Wesselényi-utca és Dohány-utca sarkán négy bérpalota 1,506.100 kor. összesen 3,276.000 kor. előirányzattal. Pályázat utján épül: a Szemere-utca és Szalay-utca sarkán négyemeletes bérház 1,033.750 kor., a Szemere utca, Szalay-utca és Honvéd-utca által körülzárt telken két négyemeletes bérház 2,043.625 kor., a Baross-utca és Koszoru-utca sarkán szintén négyemeletes bérház 564.750 kor, a Baross téren két nagy bérház 1,233.800 kor., az Üllői-ut, gróf Haller-utca, Tüzoltó-u. és Mihálykovics-utca által határolt telken két négyemeletes bérház 1,351 296 kor., az Üllői-ut és Mihálykovics-utca sarkán ugyancsak négyemeletes bérház 1,305.020 kor. és végül a Mester-utcában egy nagyobb bérpalota 859 820 kor., összesen 8,400.000 kor. költséggel. A javaslatot még a nyári szünet előtt a közgyülés elé terjesztik, hogy a tervpályázatot a nyár folyamán kihirdethessék és a mérnöki hivatal által tervezett bérházak épitését az ősz folyamán megkezdhessék

A Ráday-utca rendezése. A tanács elrendelte a IX. ker. Ráday-utcának aszfalttal való burkolását.

Burkoló és csatornázó munka. A székesfőváros tanácsa árlejtést hirdetett a Dévai-utca, Mór-, Gömb- és Palóc-utcák egy-egy részében tervezett csatorna épitési munkáira, a Hold-utca rendezésénél előforduló kövezési előmunkákra, a gyalog- és kocsiutak aszfaltozására a Hermina-uton a Csányi- és Huba utcákban végzendő járdakövezési munkára és a Miksa-utca rendezésénél teljesitendő kövezési előmunkálatokra, a gyalog- és kocsi-utak aszfaltozására. Az ajánlatokat a tan. ll. ügyosztályban május 15-én d. e. 11 óráig kell beadni.

Köanyag szállitás. A székesfőváros tanácsa a VI. ker. Lehel-utca és Aréna-ut egy-egy részén végrehajtandó burkolási munkákhoz szükséges 60.000 drb. kockakő szállitásával 480 kor. egységáron 288.000 koronáért és 45.000 db fejkő szállitásával 304 k. egységáron 138.420 koronáért Roheim Alfredot bizta meg, mig a fenmaradó 30.000 drb. fejkő szállitását dr. Krepuska Gézának itélte oda 307 kor. egységáron 22.210 koronáért.

A budai szinkör helyreállitása. A tanács legutóbbi üléséből utasitotta a mérnöki hivatalt, hogy a budai szinkört sürgősen restaurálja, hogy a szinház a nyári szezon megkezdése előtt rendben legyen. A szinház restaurálásának a költségére a tanács 8000 koronát szavazott meg.

Tetőfedő munka. Az északi főmühely lakótelep tetőzetének jókarbantartását a Máv. jobbparti üzletvezetőségénél február 15-én tartott árlejtés alapján Háber Sándor vállalta el 510 kor. évi átalányösszeg mellett.

Csatornázás és kövezés. Az alábbi munkálatokra nézve a f. é. április 14-én tartott árlejtés alapján a bizottság a következő ajánlatokat terjeszti elfogadás végett a székesfőváros tanácsa elé. Az I. ker. Ménesi-uton és Mogyoró-utcában betoncsatorna épitésére Schäfer és Wellisch cég, a VI. ker. Lehel-utca és a VI. ker. Aréna-ut, Mohács-u. és Lehel tér, valamint a Földvári-u. kövezésére Pesel Lajos, a Mohács u. és Lehel-tér egy részének csatornázására Pessi Giovanni, a Szt.-László- és Vas-u. csatornázására Schäfer és Wellisch, az Erzsébet-királyné-ut egy részének kövezésére Ámon A. ajánlatát.

A vidéken.

Papi lakás épitése Bogdándon. Szilágymegyei Bogdándon 14500 k. költséggel emelendő papi lakás épitésére lapunk mai számában árlejtés van kitűzve. Az ajánlatokat a bogdándi ref. lelkészi hivatalhoz április 26-án d. e. fél 11 óráig kell beadni.

Községház épités Kistengelicen. Tolnavármegyei Gindlicsalád község előljárósága lapunk

KRATOCHVILL ÁGOSTON
MŰ- ÉS CIMTÁBLA ÖNTŐDÉJE
Budapest, VI,. Kis János-utca 10. szám.
Készit elismert tiszta és izléses kivitelben: mindennemü bronz és horganyból **öntött felirati táblákat** u. m.: **vármegyei határjelzőtáblák, anyakönyvvezetői táblák, utcajelző és házszámok** városok részére, **cégtáblák gépgyárak** részére és miden más Telefon 28—35. — célra megfelelő öntött táblákat jutányos árak mellett. — Telefon 28—35.

Steiner József, építész

A magyar századfordulós építészet emlékei

II. rész

Arad (Arad) és Nagyvárad (Oradea) századfordulós épületei

Magyar Építőművészet, 1986. 3., 52. old.

3. Arad (Arad), Pta. Arenei, lakóház (Steiner József)

Hogy a BÉSZ miért közölte ezt a szándékával és céljaival ellentétes cikket, arra első látásra egyszerű a magyarázat... mert ez volt az általános közhangulat Magyarországon; mert tetszeni akart vidéki olvasóknak is; mert bizonyítani akarta pártatlanságát és magyarságát. Budapest, csúnya, idegen, idegesítő, bosszúságot és felháborodást kelt. Építészete vegyes, szánalmas; nem méltó az ország fővárosának szerepére. Lakói idegenek, kozmopoliták, a „vidék zsírjából élnek"... Ha utánagondolunk... mindez vádaszat nem elég. Miért kell — kellene? — egy építésznek letennie a garast egy politikai és társadalmi kérdésben? És miért más szavaival?

A hetvenes évek közepétől a főváros gazdasági erejének növekedése és társadalmi fejlődésének az ország többi részétől eltérő üteme feltűnik a kortársaknak. Ez eleinte szórványos támadásokhoz vezet, amelyek részben a kormány ellen irányulnak, — túl sok időt és türelmet áldoz Budapestre —, részben a fővárost vádolják pontosan körül nem írott hálátlansággal. A vidék tétova, [illegible] hangulatát a gabonapapírok árának

politikai mozgalommá fejlődött. Bár az országos idegesség közepette megtartott tiszaeszlári perben az ügyész végül is elejtette a vádat, úgy tűnik, a Tisza-kormány a per hosszú lére eresztésével nem a külföld előtt akarta a magyar igazságszolgáltatás törvényes menetét fitogtatni, hanem a hazai közvélemény előtt szerette volna a megyei önállóságot lejáratni. Az antiszemitizmus — és ezen belül elsősorban a budapesti tőkésnagykereskedő zsidóság ellenesség —, egyéb politikai indulatokat levezető, mindennapos politikai gyakorlattá változott, amellyel együtt a főváros-ellenesség közhelyei is bekerültek a magyar — „úri" — középosztály tudatába.

Gyorsította ezt a folyamatot az is, hogy a Millenium idején a vidéki középosztály jelentős része megfordult Budapesten. Idegen, a sajátjuknál gyorsabb életritmusú, öntudatos nagyvárossal találták magukat szemben, ahol kénytelenek voltak észrevenni, hogy megmosolyogják öltözékük, viselkedésük vidékiességét és ritkán látnak bennük egyebet, mint megkopasztható és megkopasztandó balekokat. Olyan emberek, akik

Steiner Rezső

K

Jegyzet

A Nyitrai Kereskedelmi és Hitelintézet által építendő kétemeletes székház illetve bérházra 23 pályázati terv érkezett be. A biráló-bizottság az első díjat, 600 koronát, Steiner Rezsőnek ítélte; a második díjat, 400 koronát, Kanturek Lajosnak. Megvásárolta Dümmerling Ödön és Strobl Miksa egy-egy tervét.

25 Kedd

Művészet. 1910. 138. l

24 Hétfő

23 Vasárnap

Jegyzet

19 Szerda

20 Csütörtök

21 Péntek

22 Szombat

Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
19	20	21	22
Gyárfás és Protáz	Urnapja	Gonzaga Alajos	Ákos

Steiner Rezső festő

Lap: Sopronvármegy
Megjelent: 1943 SZEPT 18.

30

Kiállitási séták

Gyakran és szívesen járom a Képzőművészeti Kör tárlatait. Ha utána nézek régi katalógusaimban, látom, hogy már az elsőt, 1897-ben is láttam. Ne vegyék rossz néven az urak, de alighanem a 33. tárlatot rendezték az idén, nem a 32-iket, ahogy a meghívó írta. Node szokásos ma mindent fiatalítani, elkapta a Képzőművészeti Kört is a divat.

Egy szóval nagy összetartozást érzek én ezzel a körrel és váltig sajnálom, hogy az elején nem lettem már tagja; most alighanem ünnepelnének, mert 46 esztendeje volnék a kör tagja, lévén az egyesület is éppen ennyi idős.

Bizony nagy idő és a kaszás alaposan megritkította a magvetők sorát. Hallom az egyik vezető embertől, hogy azért szép számmal akadnak még alapító tagok. Itt van maga az is, aki létrehozta az egyesületet: Steiner Rezső, azután Russ Oszkár, Pokorny Róbert, Roth Gusztáv, Christophé Ottó, Bakonyi László és Stráner Gyula. Velem együtt ők tudják igazán lemérni, mekkora nagy utat tett meg az egyesület a kezdettől odáig, hogy a minisztérium kiküldötte is részt vesz a kiállítás megnyitásán, mint országos eseményen.

Kedvesen beszélgettem erről az egyik kiváló elnök özvegyével, Ullein Józsefnével, aki bár gyengélkedett, de azért szívesen megnézte a tárlatot. Régebben több volt a kép és szobor, most kevesebb, jobb az anyag és meg lehet adni minden képnek az érvényesülés lehetőségét.

Az elnökné, városunk mindenkor egyik legbájosabb asszonya, élénken emlékeztetett engem arra

Holl Jenő és a jelenlegi népszerű elnök, Hőgyészy Pál építették tovább az utat felfelé. Most már mintegy négy éve ismét köves talajon jár a szekér, de akik a kocsi belsejében kényelmeskedünk, ebből nem sokat érzünk; annak a gondja ez, aki a bakon ül. Mi pedig élvezzük a színvonalas tárlatokat és élvezzük a kitünő vetített képes előadásokat.

Hogy persze a háború kesernyés illatát mégis megérezni, ha nagyon akarjuk, kétségtelen. Igaz, hogy a soproniak általában szerették mindig a vízfestést, Horváth József fellépése pedig egyenesen iskolát csinált, de idén feltünően kevés az olajfestmény. Szarka Árpád és Ákos Ernő a fiatalabbak közül és Mende Gusztáv a középkorú nemzedékből csak előveszi a vásznat és az olajfestéket, egyébként alig is valaki. No meg itt az aluminium, mint szobrászati anyag. Molnár Gyula saját képmásának még tudott bronzot szerezni, de már a Lövérnek és Szent Borbálának csupán aluminium jutott. Sokan nézegették és találgatták, lesz-e patinája idővel és hogy fest majd a lövéri nyilas nagyban.

Örvendetes jelenség, még ha háborus is, hogy sok kép elkelt. Többnyire én vagyok az utolsó látogató és szeretem feljegyezni, vajjon emelkedik a szám az előző évhez képest. Mult vasárnap már láttam, hogy emelkedett, holnap délután 6-kor, mikor végleg becsukódik a Festőterem kapuja, már azt is tudom, mennyivel emelkedett. Kívánom, hogy minél többen jöjjenek el még holnap, vasárnap a tárlatra és akadjon vevő is, hogy a de-

Azok az ösztöndíjak és jutalomdíjak, amelyeknek az odaítélésére kizárólag a műegyetem hivatott, az elmult tanévben a következőknek adományoztattak:

a néhai Deutsch Lajos okl. gépészmérnök, a székesfővárosi elektromos művek volt vezérigazgatója és a műegyetem egykori hallgatója emlékének megörökítésére létesített alapítvány jövedelméből kiadandó jutalomdíj, amelynek az összege a mult tanévben 280 pengő volt, Kovásznay László IV. éves gépészmérnökhallgatónak;

a Fábián-féle jutalomdíj, amely mindig az előző tanévben legkitűnőbben végzett olyan műszaki hallgatónak adandó ki, aki oklevelét a naptári év végéig megszerezte, báró Zech Konstantin okl. vegyészmérnök, műegyetemi tanársegédnek;

a Kormányzó Úr Ő Főméltósága kormányzóvá történt megválasztásának évfordulóján, március hó 1-én kiosztandó Horthy Miklós-jutalomdíj, amelynek az összegét a rektori tanács a mult tanévben is 300 pengőben állapította meg, Bálint János IV. éves gépészmérnökhallgatónak;

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Szabad Nép

1956 SZEP 6.

Steiner József

470

Gyémánt- és aranydiplomával tüntettek ki negyven mérnököt

(Tudósítónktól.)

Szerdán az Építőipari- és Közlekedési Műszaki Egyetem ünnepélyes tanévnyitóján Cholnoky Tibor rektor szakterületükön hatvan, illetve ötven éve kiválóan és közmegbecsülésben működő mérnöknek gyémánt- és aranydiplomát nyújtott át. A kitüntetett hét gyémántdiplomás mérnök közül egy, a 33 aranydiplomás közül pedig 23 ma is mérnöki munkakörben tevékenykedik.

★

Az a szép, hogy nem öregek, hanem fürgék és tettre készek a tudomány pátriárkái. Amikor az egyetem tanévnyitó ünnepségén átveszik a Rector Magnificus kezéből a gyémánt- vagy aranydiplomát, megfiatalodnak néhány évtizedet, újra fiatal diplomások.

...Exegi monumentum... elmondhatják valmennyien Horatiusszal: ércnél maradandóbb emléket alkottak. Magyarország és Budapest műszaki történelmének élő, tevékeny alkotói ők, köztük Steiner József, gyémántdiplomás háromszáz ...et kivitelezett Magyarországon. ...r Kamilló nevéhez fűződik a ...dekű vasút építése. Rédl Jenő ...pesti távbeszélőhálózat auto...ásának megteremtője. Karlsruhéban szerezte diplomáját, Németországban hét színházat épített, köztük a világhírű Kroll-operát, Kaufmann Oszkár, a XX. század egyik legismertebb színházépítője. Az ő nevéhez fűződik az Erkel Színház modernizálása. Tóbiás László ma is dolgozik műemlékeink helyreállításán. Aranydiplomát kapott Steinmetz István is. Édesapja Steinmetz kapitánynak. Ma is MÁV-főigazgató, noha jóval túl van a hetvenen. Az ő nevéhez fűződik az első orosz—magyar műszaki szótár megteremtése. Ő építette a Balaton vidéki vasutakat.

Szeretettel köszöntjük valamenynyiüket, még sok szép esztendőt kívánunk mindegyiküknek.

★

Gyémántdiplomát kapott: Rédl Jenő, Stráner Kamilló, Tarján Ernő, Steiner József, Becker Ádám, Ádler Ármin, Oravetz Győző. Aranydiplomát kapott: Cseuz Béla, Eleőd Zoltán, Kőszeghy József, Lád Károly, László Aladár, Neumann Rezső, Szabados Sándor, Szász Zoltán, Szenes Béla, Vadas Mihály, dr. Gouth Béla, Koren Emil, László Jenő, dr. Quittner Ede, Steinmetz István, Szenczy Tivadar, Aschner Jakab, Holub József, Köröskényi Jenő, Lachni Károly, Lechner Artúr, Szepesváry (Szlovák) Iván, Kismarty-Lechner Loránd, Tóbiás László, Hack Endre, Orbán Jenő, Vadas Lajos, Román Ernő, Müller József, Sipos József, Szegő Árpád, Goszleth Béla, Kaufmann Oszkár. (MTI)

gabonaegyezi

Kairóban szovjet—e
reskedelmi egyezményt
egyezmény értelmébe
200 000 tonna búzát vá
jetuniótól, s egyiptomi
A búzáért kapott pénz
unió egyiptomi árut, főkent gyapotot
vásárol — közli a londoni rádió.

Újabb letartóztatások Kairóban

Kairóban közölték, hogy az angol kémek ügyében újabb személyeket tartóztattak le és a kihallgatások valószínűleg nem fejeződnek be szombat előtt — jelenti a Reuter. *Hafez Szabek* ezredes, a nyomozások vezetője közölte, hogy két letartóztatottat szabadon engedtek, mert ártatlanságuk bebizonyosodott. (MTI)

Londonban új szuezi értekezletre számítanak

London, szeptember 5. (MTI)

A DPA jelentése szerint londoni diplomáciai körökben második szuezi értekezlet lehetőségére számítanak. *Menzies* miniszterelnök ezen az értekezleten számolna be a Szuezi-csatorna-bizottság és *Nasszer* elnök tárgyalásairól. Az értekezlet már a jövő héten összeülhetne. A legvalószínűbb, hogy nagyköveti értekezlet formájában tartanák meg és vagy

...lyos
...mmu-
...neg és a
...eddig foly-
...védelmezi.

...szociáldemokrata
...közzétételével le-
...ekinteni a két párt kö-
...dés kezdeti szakaszát.
Most már a konkrét politikai tettek fognak beszélni és jelentik majd a próbakövet, különösen a szociáldemokrácia számára.

Eisenhower — Szuezről

Nyugati hírügynökségek részleteket közölnek Eisenhower elnök szerdai sajtóértekezletéről. A jelentésekből kitűnik, hogy az elnök csak röviden érintette a Szuezi-csatorna kérdését. Egy tudósító megkérdezte, vajon az Egyesült Államok kész-e arra, hogy „minimumként" támogassa a csatorna nemzetközi igazgatását célzó nyugati tervet.

Eisenhower válaszában kijelentette, hogy „erről nem akar megjegyzést tenni", de elismétli, hogy *„az Egyesült Államok továbbra is a vita békés rendezését óhajtja.* Az Egyesült Államok olyan rendezést szeretne, amely a világ minden nemzete számára békében és háborúban e... aránt biztosítja a csatorna haszná... tát az 1888-as egyezménynek meg... lelően".

Az elnök a továbbiakban elvet...

Ludwig Károly Pécs, Dohány-u. 7. — — — — — — é.
Makk Lajos Pozsony — — — — — — — — sz.
Dr. Maléter László Pécs, Visy László-u. 15. — — — — f.
Marczel György Dombóvár. — — — — — — — — f.
Martyn Ferenc Páris, (15e) 8. Rue François Mouthon. — — f.
Mátyus Melitta Pécs, Ráth-u. 37. — — — — — — — f.
Märcz Mátyás Pécs, Nagy Flórián-u. 4. — — — — — é.
Mertich István Pécs, Ferenciek-u. 21. — — — — — f.
Mertich László Pécs, Ferenciek-u. 21. — — — — — f.
Miklósi Gyula Pécs, Megyeri-út 14/16. — — — — — i. f.
Molnár Béla Pécs, Szigeti-országút 100. — — — — f.
Molnár Farkas Budapest, I., Mihály-u. 11. — — — — é.
Nagy Mihály Pécs, Felsőbalokány-u. 75. — — — — — sz.
Ifj. Nendtvich Andor Pécs, Mária-u. 15. — — — — — é.
Nikelszky Géza Pécs, Felsővámház-u. 80. — — — — — i. f.
Paál István Pécs, Király-u. 38. — — — — — — — f.
Patay Mihály Pécs, Makár-u. 32. II. em. — — — — — f.
Peitler István Budapest, VII., Ernő-u. 5. — — — — — f.
Pettes József Budapest, IV. Thék Endre-u. 44. — — — f.
pécsi Pilch Dezső Budapest, XI., Horthy Miklós-út 32. — — f.
hidasi Piló Sándor Budapest. — — — — — — — f. f.
Dr. Sikabonyiné Prakatur Zsuzsanna Budapest, V., Alkotmány-utca 27., IV. em. — — — — — — — — f.
Rainer Márton Pécs, Mátyás Flórián-u. 8. — — — — i. f.
vitéz Rátz Jenő Pécs, Megyeri-út 12. — — — — — — f.
Radocsay Zoltán Pécs, Megyeri-út 15. — — — — — f.
Sikorsky Tádé Pécs, Zsolnay-gyár. — — — — — — é.
Sikorsky-Zsolnay Miklós Pécs, Zsolnay-gyár. — — — — é.
Sinkó András Pécs, Zsolnay-gyár. — — — — — — sz.
Sólyom Zoltán Budapest. — — — — — — — — — f.
Szelle Stefán Henrik Pécs, Mátyás Flórián-u. 44. — — — f.

PÉCSI TAKARÉKPÉNZTÁR

Alakult 1845. évben. **Saját tőke 2,190.000.**

Intézeti székház: Pécs, Széchenyi-tér 9—10 szám.

Fiókintézetek: Budapest, V., József-tér 10., Bonyhádon, Sellyén és Szentlőrincen
Kirendeltség: Dunaszekcsőn

Számos pénzintézeti, ipari és kereskedelmi kirendeltség Pécsett és vidéken. Foglalkozik a takarékpénztár és a banküzlet minden ágával

Adria Biztositó Társulat baranyavármegyei vezérügynöksége

Steiner Della Pietra Rezső Sopron, Tómalom-u. 12. — — — f.
Steiner Della Pietra Antal Sopron, Várkerület 52. — — — f.
Szentpétery Kristóf Pécs, Szcitovszky-tér 11. — — — — f.
Szijjártó Vilma Szigetvár. — — — — — — — — f.
Szirmay Kornél Budapest. — — — — — — — — f.
Szomor László Pécs, Felsővámház-u. 69. — — — — — sz.
Tarai Lajos Pécs, Papnövelde-u. 25. — — — — — — é.
Tarlós Károly Pécs, Megyeri-út 16. — — — — — — é.
Tepes Ferenc Pécs, Vitéz-u. 28. — — — — — — — é.
Tóth Sándor Budapest. — — — — — — — — f.
Vértes István Pécs, Athinay-u. 28. — — — — — — f.
Vitézy Erzsébet Pécs, Dohány-u. 7. — — — — — — f.
Viszt Vándor Béla Pécs, Kassa-u. 7. — — — — — — sz.
Várai József Pécs, Kossuth L.-u. 13. — — — — — — f.
Wagner Géza Budapest, Siófok. — — — — — — — f.
S. Zsolnay Júlia Pécs, Zsolnay-gyár. — — — — — — f.

Elhunyt művész tagjaink:

Arnhold Nándor † 1935. — — — — — — — — — f.
Cholnoky-né Uray Margit † 1937. — — — — — — f.
F. Farkas Rózsi † 1932. — — — — — — — — — f.
Fetter Károly † 1937. — — — — — — — — — sz.
Nagy István † 1937. — — — — — — — — — — f.
Palesch Pál † 1933. — — — — — — — — — — f.
Pilch Andor † 1936. — — — — — — — — — — é.
Schulhof Aranka † 1934. — — — — — — — — — f.
Szabó Lóránd † 1935. — — — — — — — — — é.
Szőnyi Ottó tb. tag. † 1937. — — — — — — — — f.
Visy Zoltán † 1938. — — — — — — — — — — é.
Zelesny Sári † 1937. — — — — — — — — — — f.

Pécs város különlegessége

NEUMANN TEJ, VAJ, SAJT

Kérje mindenütt.

TÁRGYMUTATÓ

BOLVÁRI ALAJOS

1. Káposzta földek, olajf. — — — — — — 100 P
2. Fenyves út, olajf. — — — — — — — 80 P
3. Erdei tisztás, olajf. — — — — — — 80 P
4. Nagy Árpádi dombok, olajf. — — — — 30 P

DÖBRÖCZÖNI KÁLMÁN

5. Falusi leányok, olajf. — — — — — — 180 P
6. Templomozó leányok, olajf. — — — — 120 P
7. Melegedők, olajf. — — — — — — — 120 P

KOVÁCSNÉ boldogfalvi FARKAS KLÁRI

8. Virágcsokor, olajf. — — — — — — 70 P

GÁBOR JENŐ

9. Szomjuság, tempera — — — — — — 400 P
10. A pálos kolostor, olajf. — — — — — 400 P
11. Önarckép, tempera — — — — — — 200 P
12. Planétás asszony, tempera — — — — 200 P
13. Gitáros nő, tempera — — — — — — 150 P
14. Öreg munkás, tempera — — — — — 150 P
15. Öreg bácsi, tempera — — — — — — 150 P
16. Nyári zivatar, tempera — — — — — 100 P

Gebauer Ernő Pécs, Mátyás Flórián-u. 11. — — — — f.
Goda E. Sándor Budapest, Honvéd-u. 28. — — — — f.
Gosztonyi Gyula Pécs, Papnövelde-u. 8., II. em. 7. — — — é.
Sz. Hakulinen Aino Pécs, Fiume-u. 31. — — — — — f.
Házi József Pécs, Alsóhavi-u. 1. — — — — — — f.
Havas László Pécs, Fiume-u. 37., I. em. 8. — — — — — sz.
Ifj. Heil Ferenc Esztergom, Ferences-gimnázium. — — — f.
Gy. Hlinka Nelly Budapest. — — — — — — — f.
Hoffmann László Pécs, Ráth-u. 35. — — — — — — é.
Hollós Mattioni Eszter Budapest, Tompa-u. 19. V. — — f.
Hollósy Endre Miskolc, Máv. üzletvezetőség. — — — — f.
Horváth Károly Pécs, dr. Heim Pál-u. III. — — — — f.
vitéz Horváth Lajos Rákosliget, XI.-u. 12. — — — — f.
Igaz Lajos dr. Pécs, Árpád-u. 37. — — — — — — — i.
Istókovics Kálmán Budapest, II., Nyúl-u. 16., II. em. — — f.
Johann Hugó Budapest, VII., Lehel-u. 14., IV. — — — — üf.
Kálmándy Pap László Pécs, Vilmos-u. 9. — — — — — f.
H. Kecskés Riza Pécs, Alsómakár-u. 58. — — — — — f.
Kellermann Emil dr. Pécs, Felsőmalom-u. 3. — — — — f.
Keszthelyi Károly Pécs, Tettye-u. 44/1. — — — — — f.
Király János Barcs. — — — — — — — — — — f.
Klie Zoltán Budapest, I., Ferry O.-út 55., III. 12. — — — f.
Klug K. György Pécs, Bálics-u. 3. — — — — — — sz. f.
Kolbe Mihály Mohács, Kossuth L.-u. 8. — — — — — f.
Konrád Sándor Szekszárd, Rákóczi-út 3. — — — — — sz.
Koszorús Károly Pécs, Megyeri-út 16. — — — — — f.
Kóbor János Pécs, Névtelen-u. 22. — — — — — — f.
Kovács J. József Kaposvár, Irányi-u. 13. — — — — — f.
Kőszeghy Gyula Pécs, Árpád-u. 41. — — — — — — é.
Kürthy György Szeged. — — — — — — — — — f.
Kruck Ágoston Pécs, Lánc-u. 18. — — — — — — — f.
Lakatos Arthur Budapest, VII., Százados-út 3. — — — f. i.

HAMERLI JÓZSEF kft.
VASNAGYKERESKEDSE
Király ucca 9. sz. Rákóczi ut 50. sz.
Rádió, villany, korcsolya, ródli, sí felszerelések. Háztartási, egészségügyi berendezések. Növényvédelmi szerek.

Művésztagok névjegyzéke:

Aba-Novák Vilmos Budapest, I. Zsolt-u. 7. — — — — f.*)
Aznavourian Leon Budapest, Falk Miksa-u. 18-20. — — f.
E. Baiersdorf Erna Pécs, Rákóczi-út 54. — — — — — sz.
Balogh Magda Pécs, Alajos-u. 2/². — — — — — f.
Barla B. Zsigmond Budapest, Iparművészeti Főiskola — — sz.
Betovics Dezső Pécs, Deák-u. 5., I. e. 1. — — — — — f.
Bikfalvy Irén Pécs, Ráth-u. 33. — — — — — — — f.
W. Boros Gizella, Budapest — — — — — — — f.
Börötzffy Károly Pécs, Imre-u. 3. — — — — — — — f.
Ifj. Bruckner János Pécs, Felsővámház-u. 29. — — — — f.
Bolvári Alajos Pécs, Kiss Ernő-u. 48. — — — — — — f.
Choma József Budapest — — — — — — — — f.
Csernus Ferenc Pécs, Bálics-u. 3. — — — — — — — f.
T. Csusner Margit Pécs, Papnövelde-u. 25. — — — — f.
vitéz Dobó Sándor Budapest — — — — — — — — f.
Domanovszky Endre Budapest, I., Gébics-u. 14. — — — f.
Domján N. Ilona Budapest, Andrássy-u. 7. — — — — sz.
Döbrentey Gábor Budapest, VII., Péterffy Sándor-u. 41. IV. 42. f.
Döbröczöni Kálmán Miskolc, Művésztelep. Káros, u. p. Sámod. f.
Dudinszky Rudolf Pécs, Zrinyi Intézet. — — — — — — f.
Dulánszky Jenő Pécs, Megye-u. 21. — — — — — — é.
aradi Edvi Illés Jenő Budapest, VIII., Bérkocsis-u. 19., I. em. f.
Egry József Badacsonytomaj. — — — — — — — — f.
Fanta István Budapest. — — — — — — — — — — f.
boldogfalvi Farkas Klári Kaposvár, Erzsébet-u. 12., II. 4. — f.
Ferenc Lajos Szekszárd, Irma-u. 9. — — — — — — f.
Fischer Felföldy Ferenc Pécs, Hal-tér 1. — — — — — f.
Fodor Etel Budapest. — — — — — — — — — — — f.
Forbát Alfréd Pécs, Felsőmalom-u. 24. — — — — — f.
Gádor Geiszler Emil Budapest, II., Török-u. 14. — — — f.
Gábor Jenő Pécs, Mátyás Flórián-u. 11. — — — — — f.
Gál Margit Szigetvár, Zrinyi-tér 3. — — — — — — sz.

*) Rövidítések: é = építőművész,, f = festőművész, i = iparművész, sz = szobrászművész, ü = üvegfestőművész.

GEBAUER ERNŐ

17. Szent István, casein. — — — — — — mgt.
18. Freskó-terv, tempera — — — — — — mgt.

SZABÓNÉ HAKULINEN AINÓ

19. Havihegyi tájkép, vízf. — — — — — — 80 P
20. Mecseki hangulatkép, vízf. — — — — — 50 P

HAVAS LÁSZLÓ

21. Havihegyi kápolna, fametszet — — — — 6 P

HORVÁTH J. KÁROLY

22. Ave Mária, tempera — — — — — — 800 P
23. „A régi világban csak a sárkányok ellen kellett küzdeni . . .“ gobelin terv, tempera — — 800 P
24. Éneklő zengővárkonyi leányok, olajf. — — 130 P
25. Kis macska portrait, tempera — — — — 60 P

KÁLMÁNDY PAP LÁSZLÓ

26. Legelésző őz, szénrajz — — — — — — 100 P
27. Falurészlet, vízf. — — — — — — — 80 P
28. Kálvária templom, vízf. — — — — — 50 P
29. Rókusdomb, vízf. — — — — — — — 50 P

KELLERMANN EMIL Dr.

30. A téli Kismakár, pasztell — — — — — mgt.
31. A nagy beteg, pasztell — — — — — — mgt.
32. Fát hoztak, pasztell — — — — — — mgt.

KESZTHELYI KÁROLY

33. Csendélet, vízf. — — — — — — — mgt.

KIRÁLY JÁNOS

34. Ingyenstrand a Dráván, pasztell — — — 100 P
35. Szabadfürdő a Dráván, pasztell — — — 100 P
36. Virágcsendélet, olajf. — — — — — — 60 P

KLUG K. GYÖRGY

37. Táncmulatság, olajf. — — — — — — 300 P
38. Természetes + természetfeletti ember, olajf. — 100 P
39. „... és magad egyedül várasz amíg élsz..." olajf. — — — — — — — — — — 50 P

KOVÁCS JENŐ JÓZSEF

40. Erdőrészlet, olajf. — — — — — — — mgt.

MALÉTER LÁSZLÓ Dr.

41. Érdekes olvasmány, olajf. — — — — — 30 P
42. Tájkép, olajf. — — — — — — — — 30 P
43. Női arckép, olajf. — — — — — — — 20 P

MARTYN FERENC

44. Marseille kikötő, rajz — — — — — — 25 P
45. A Var folyó völgye (Franciaország), rajz — 25 P

MERTLICH ISTVÁN

46. Mosó asszonyok, olajf. — — — — — 150 P
47. Pipacsszedő leányok, olajf. — — — — — 120 P
48. Önarckép, vízf. — — — — — — — mgt.

MERTLICH LÁSZLÓ

49. Tanyaudvar, olajf. — — — — — — 150 P
50. Nyárvégi kirándulók, olajf. — — — — 150 P
51. Csendélet, olajf. — — — — — — 100 P

A PÉCSI KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS MŰBARÁTOK TÁRSASÁGA

Tiszteletbeli tagok:

Fischer Béla
Baranya vármegye ny. alispánja.

Glatz Oszkár
a Képzőművészeti Főiskola tanára,
Corvin koszorús-mester, festőművész.

Makay István
Pécs szab. kir. város polgármestere.

Dr. Nendtvich Andor
kir. tanácsos, Pécs szab. kir. város ny. polgármestere.

Virág Ferenc
megyéspüspök.

Visnya Ernő
kir. kincstári főtanácsos, felsőházi tag,
Pécsi Takarékpénztár elnökigazgatója.

Művészeti szakbizottság:

rendes tagok:

E. Baiersdorf Erna
Börötzffy Károly
Gábor Jenő
Gebauer Ernő
Kőszeghy Gyula
Miklósi Gyula
Nagy Mihály
Nikelszky Géza
vitéz Rátz Jenő
Sikorsky-Zsolnay Miklós
Szentpétery Kristóf

póttagok:

Havas László
Hoffmann László
Klug K. György
Tepes Ferenc

Iparművészeti szakbizottság:

rendes tagok:

Igaz Lajos
Miklósi Gyula
Nikelszky Géza
Rainer Márton

póttagok:

Egyed Etel
Viszt Vándor Béla

Számvizsgáló bizottság:

rendes tagok:

Zsögön Géza dr.
Olaszi Gábor
Koszorús Károly

póttag:

NIKELSZKY GÉZA

52. Szemben a Badacsonnyal, vízf. — — — — 80 P
53. Fonyódligeti part, vízf. — — — — — 80 P
54. Ábrahám-hegy, vízf. — — — — — — 70 P
55. A Badacsony, vízf. — — — — — — 70 P
56. Szénmosó a Zsolnay-dombról, vízf. — — — 60 P
57. Ptacsek-pihenő, vízf. — — — — — — 60 P
58. Exlibrisek, önarcképpel, fénymásolat — — mgt.

PAÁL ISTVÁN

59. Szabadka. Bunyevác korzó, olajf. — — — 80 P
60. Lizi, pasztell — — — — — — — — mgt.

RAINER MÁRTON

61. Keresztút, hidegtű karc — — — — — 20 P
62. Pécs-belvárosi teplom, hidegtű karc — — 16 P

DELLA PIETRA — STEINER RUDOLF

63. Dr. Kislődi Hollán Péter arcképe, olajf. — mgt.

SZOMOR LÁSZLÓ

64. Tanulmányfej, gipsz — — — — — — 200 P
65. Ágneske, gipsz — — — — — — — mgt.
66. Ángyán Zsuzsi, gipsz — — — — — — mgt.
67. Tanulmányfej, porcellán — — — — — mgt.
68. Sikondai főoltár gyertyatartói, eozin — — mgt.
69. Sikondai mellékoltár terv, fénymásolat — — mgt.
A — B — C

HIDVÉGI VÉRTES ISTVÁN

70. Tanulmányfej, olajf. — — — — — — mgt.

SIKORSZKYNÉ ZSOLNAY JULIA

71. Naplemente, olajf. — — — — — — — 2000 P
72. Virágcsokor, olajf. — — — — — — 300 P
73. Piros csokor, olajf. — — — — — — 300 P
74. Alpesi virágok, olajf. — — — — — — 120 P
75. Mecseki virágok, olajf. — — — — — 120 P
76. Képmás, olajf. — — — — — — — mgt.
77. Képmás, olajf. — — — — — — — mgt.

EXLIBRIS KIÁLLITÁS:

I. Pécsi grafikus művészek és gyűjtők lapjai.
II. Magyar grafikus művészek lapjai.
III. Magyar rézkarcok.
IV. Külföldi rézkarcok.

A PÉCSI KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS MŰBARÁTOK TÁRSASÁGA

Tisztikar:

elnök: *Török Lajos*
alelnök: *Sikorsky-Zsolnay Miklós*
titkár: *Klug K. György*
pénztáros: *Borsay Árpád*
ellenőr: *Miklósi Gyula*
műtáros: *Kálmándy Pap László*

Választmány:

rendes tagok:

Börötzffy Károly
Fischer Béla
Gábor Jenő
Gábriel Pál
Gebauer Ernő
Havas László
Kőszeghy Gyula
vitéz Rátz Jenő
Reuter Kamilló dr.
Szentpétery Kristóf
Tóth Zsigmond dr.
Visnya Ernő

póttagok:

Soós Nándor
Gosztonyi Gyula

Kiállítási bíráló bizottság:

rendes tagok:

Börötzffy Károly
Gábor Jenő
Gebauer Ernő
Klug K. György
Kőszeghy Gyula
Nagy Mihály
Nikelszky Géza
Sz. Stefán Henrik
Sikorsky-Zsolnay Miklós

póttagok:

Havas László
Ludvig Károly
Miklósi Gyula
vitéz Rátz Jenő

Kiadja a Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága
Felelős kiadó: Klug K. György

Pécsi Irodalmi és Könyvnyomdai Részvénytársaság nyomása
A nyomdáért felel: Krausz Adolf

Pannonia

Sörfőző Rt. Pécsett

Sörkülönlegességei legkedveltebbek. Műjéggyára: jeget, szikvizgyára szikvizet, szénsavval telitett Tettye forrásvizet, és ásványvizet legpontosabban szállit

Szent István Társulat

könyvkereskedése
PÉCS
Széchenyi-tér 17.
Telefonszám: 11–79.

Állandóan nagy raktár szépirodalmi művészeti és szakkönyvekben.

Mindenki vegyen
töltőtollat,
ma már nélkülözhetetlen.

A Pécsi Ipari Kiállításon arany éremmel kitüntetve.

VÁMOS

fest, tisztit, mos, vasal
Gyár és főüzlet:
Mária ucca 33.
Telefonszám: 27–34.
Fiók üzletek:
Szigeti-orsz. ut 54.
Kossuth Lajos u. 15
Takarékossági könyvre 6 havi hitel.

Művész, olaj, lakk és porfestékek, festővásznak, ecsetek és vakkeretek, háztartási cikkek legjobb, legolcsóbb

Politzer

legrégibb festékszaküzlet
Pécs,
Király ucca 38.
Telefon: 13-03.

A
PÉCSI KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS MŰBARÁTOK
TÁRSASÁGA

által Pécsett, 1938. évi október hó 16-tól október 23-ig
a Pécsi Katolikus Kör nagytermében
rendezett (huszonnegyedik)

1938. ÉVI ŐSZI KIÁLLÍTÁSÁNAK

TÁRGYMUTATÓJA

Ékszer, óra és ezüstnemü, evőeszközök, tálcák, sportdisztárgyak, brilliánsékszerek stb.

BÁLINT ISTVÁN
ékszerész és órás Király-u. 11. Tel. Aut. 14-67.
(színházzal szemben.)

Állandó nagy raktár!
Megbizhatóság!
Aranyat, ezüstöt veszek!

IYVESBOLTJA, BUDAPEST

lékek Ovszágos Birottsága

Rákos utcza 10 sz

Bpest. VI.

~~Avéna út. 41.~~

Steiner Rudolf

festő Sopronban.
1897-ben restaurálta a sopro-
ni evangelikus templom
oltárképét, melyet 1805-ben
Fischer Vincenz festett.

Bünker, J. R. Ueber der
alten Ornat der evangeli-
schen Kirche in Sopron.
Sopron é. n. 4. l.

„Műemlékek
Országos Bizottsága
nagyságos Elnökségének
Budapesten
Arena útcz.

Steiner Rudolf

festö

l.

Dornyay Veszprém

11, 12, 16, 26. l.

Steiner Rudolf

Sümeg Középkori
városnak képe.

Veszprém középkori
városnak képe

Veszprém püspöki
palota

Jul

605.

I

285.

605. Alessandro Varotari Padovanino.

Sz. Páduában 1590-ben. † Velenczében 1650-ben.

Venus.

A gyümölcsfa alatt, piros palásttal letakart kövön, ül Venus, ki egész alakban és jobbra fordultan látható. Jobb kezében gyümölcs van, könyöklő baljával fejét támasztja meg, szőke hajának fürtjei vállaira omlanak és bal lábát egy kőre teszi. A körülötte lévő három Amorette közül egy a díszedénynyel bibelődik és kettő a palást és a cziprus mögül bontakozik ki. Az előtérben, a virág mögött, kis kutya tünik szemünkbe. Az égbolt felhős.

Vászon, méretei 143 : 97 cm. — Mündler: XIII. 41.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: IX. 32. *Tizian:* Venus und Amor. 1844: X. 33. *Tiziau Vecelli:* Venus

Della Pietra Steiner

Rezsö

l. Pécsi kiáll. 1930. tav

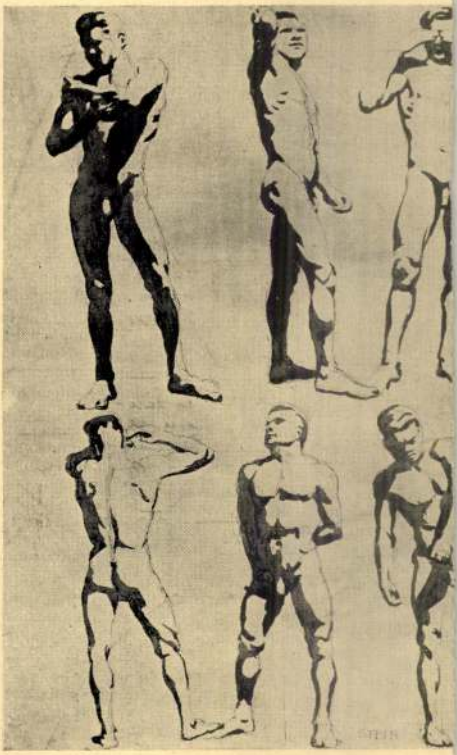

Bal:

KOLTAI BÉLA
III. ÉVES
DÍSZÍTŐ-FESTŐ.

Jobb:

BENCSIK GYULA
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ-FESTŐ.

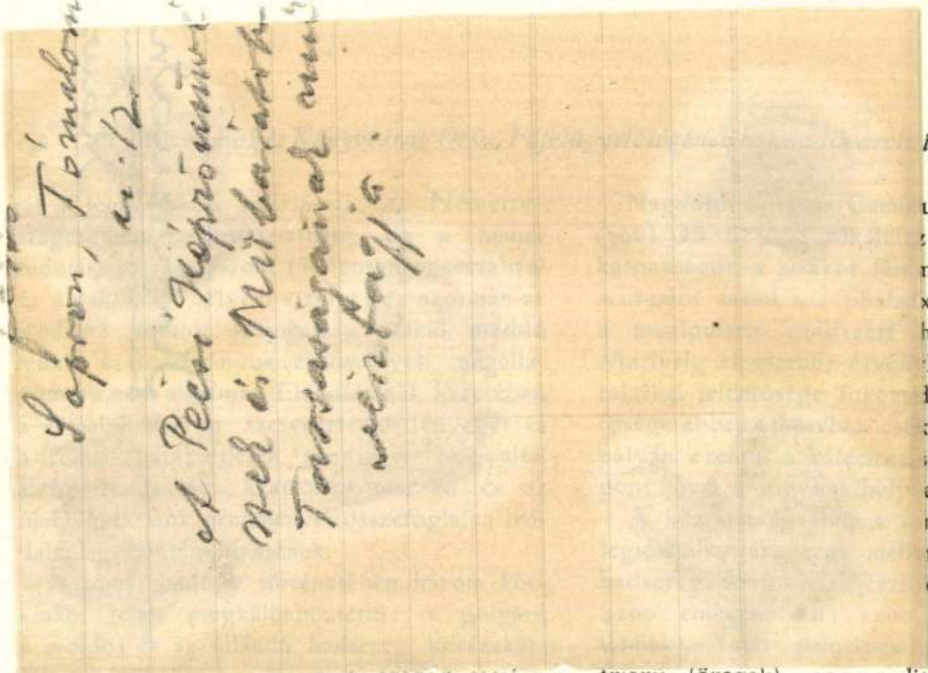

Róma alapításától a Kr. e. I. század elejéig, triarii (öregek), 1200 velites. A

ket diszítik ékkövekkel is, az
nmákat nyomnak; de diszítik hálófölirattal is ellátják. (Szekszárdi

czmunkát a késői korban előszek, mely nem volt más, mint fémüveggel borítása. A forrasztással
ncz, a hideg zománcz. Ha pedig
letbe poralakban hintik a zománczazt a kemenczében fölolvadva kimeleg zománcz. A római zománcz
vésett, ellentétben a bizanczival,
zes és barbár eredetű.
agás és metszés szintén virágzó
lt a római kulturának. Azok a moépületek, melyek reánk maradtak

vége van: ezért fontos ezek lelőhelyének megállapítása. A temetkezés vegyes volt, égetett és égetetlen. A provinciákon mindkettő sűrűen fordul elő, Pannoniában pedig az égetetlen a túlnyomó. A halott elégetése után csontmaradványait urnába tették. Mellettük pénzdarab, egy üvegedény vagy ékszer kerül napfényre a leletekben, de ezek azt tanúsítják, hogy azokat az elégetés után tették a csontok mellé. Az urnákat néha vésett kőtartóba helyezik el.

Az égetetlen temetkezés a koporsóban (sarcophag) történik, melynek házformája van, fedele nyerges fedelű ház tetejére emlékeztet. A sírláda belül sima és belsejében a fej alatt kővánkost találunk. A sírláda elő-

Pécsi kiáll. 1933. nyár.

DELLA PIETRA STEINER RUDOLF

160. A művész unokája, olajf. ..... mgt.
161. A művész unokája, olajf. ..... mgt.
162. A művész önarcképe, olajf. ..... mgt.
163. Paraván, olajf. ..... mgt.
164. A művész felesége, olajf. ..... mgt.
165. A művész unokája, olajf. ..... mgt.
166. A művész leánya, olajf. ..... mgt.
167. A művész veje, olajf. ..... mgt.
168. Zsupancsics Vilmosné, olajf. ..... mgt.

Della Pietra Steiner Rudolf

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK ELADÁSI FELTÉTELEI

Az eladó művek árai a kiállítási tárgymutatóban vannak feltüntetve. A művek eladását kizárólag Kálmándy Pap László műtáros végzi. A műtáros délben 12—1, délután 5—8 órák között található a kiállítási helyiségben. A vétel megkötésekor a vevő egy vásárlási nyilatkozatot köteles aláírni, amely az aláírót, a megállapított határidőn belül, feltétlen fizetésre kötelezi. A vételár 25 %-a a nyilatkozat aláírásakor a kiállítási pénztárnál azonnal lefizetendő. A vételár maradványa legkésőbb a kiállítás bezárásáig fizetendő. A részletfizetésre eladott műtárgyak vételára, a vásárlási nyilatkozatban megállapított részletekben és időpontban, az egyesület pénztáránál (városháza, II. emelet 70) fizetendő. A

Steiner

S. 3. *Rezső*, festő. Az 1870-es években telepedett le Sopronban, hol főleg arcképeket festett. 1882. egyházi és genreképeket állított ki a bpesti Műcsarnokban. Az 1890-es években S. restaurálta a sümegi püspöki kastély régi képeit. 1897. résztvett a Soproni Képzőművészeti Kör megalapításában s annak utóbb alelnöke volt.

K. L. II. 1741

Steiner Rezső

1888. Sopron.

1. Nehéz dolog. Olajf. 2 50 fr

Tozi Eiállítás II. 1888.

18°

Steiner Rezső Sopron

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő műveivel vett részt:

1882. őszi kiáll.: Nep. szent János, szinvázlat. – Szent József, szinvázlat.

1888. őszi kiáll. II. sor.: Nehéz dolog, olajf., 250 ft.

Steiner Antal Jeno"
Kisalföld 1958 dec. 25. 5 old.

Steiner Antal

festő

Soproni kiáll. 1952

ősz: Kátrányozók,

Felkelt a nap c.

festményei

Szabad Művészet

1953. 36. l. (sz.:

Soproni képzőművészek.)

Steiner Antal

festő

A Győr-Sopronmegyei Tanácsnak a ~~tanácsháza~~ közgyűlési terme számára Győr új arculatát ábrázoló művekre kiírt pályázatán Borsa Antallal közösen készített A győri ipari tanuló intézet építése c. pannójával nyerte el a kiviteli megbízást. A festmény a tanácsház közgyűlési termében helyet kapott.

Szabad Művészet

1953. 127. l. (P. Y.:
(Képzőművészeti élet vidéken. Kézirat.)

Steiner Sámuel, festő,
† 1771. Pozsony.

Pressburger Zeitung
1771., 46. sz.

Pozsony. Steiner Sámuel, festő,
† 1771.

Pressburger Zeitung
1771, 46. sz.

Steiner Sándor épített

Tér és Forma, 1932.

V. évf. 312.o.

Családi ház a Gellérthegyen.

STEINER
ÉS
SZIMPER

SZOBAFESTŐK, MÁZOLÓK,
DISZ- ÉS TEMPLOMFESTŐK
BUDAPEST, IX. ÜLLŐI-UT 57.

Steiner és Szimper
templomfestők

Magyar Építőművészet
1913. I. f.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Steiner testvérek

Steiner Testvérek ékszerészek,
arany-, ezüstművesek, VII. Rumbach
Sebestyén-u. 8.
226-732

Bptávb 1940 szept.

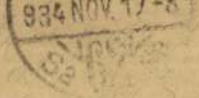
1934 NOV 17 -8

Steiner, Valentin

festos

l.

Coat-Frey Ost Kunst

XXIV.K

XXIX. 176, 177. l

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
213

Schlesiens Vorzeit in Bild und Schrift.

Breslau, 1875.

fűz. 1 d.

Pest-Buda 1977

Alakjainak van „testi" történésük, saját múltjuk, anélkül, hogy korlátozva lennének egyetemességükben. Az emberi szépség nem avul el sohasem.

Ezek a képek, ezek az arcok nem csupán a múlt lenyomatait őrzik, hanem valami lényeges lelkiséget sugároznak abból a miliőből, melyben éltek.

Ezek az emberek nem emlékezetzavarosak, nem menekülnek a világtól, nem rettegnek, hanem a helyet, ahol élnek, magukénak érzik. Világuknak, családjuknak az életformálás szigorú rendet ad, és ez a rend az élet forrása, alapja és meghatározója. Nem bünteti őket a szeretetlenség, mint manapság annyiakat, és az elkülönüléses önmegvalósítás vágya sem. Számukra polgári otthonuk egyensúlya a legfontosabb, s így váltak bölcsen a világ értékes részévé.

A nagy bajuszú festőtalentum megelégedettséggel szemlélte modelljeit, akiket elegáns enteriőrben festett meg. Előfordult, hogy diszkrét humora parancsának engedve, az egész családot egy borkimérő buschenschankba festette bele. A gyermekek, puttós arcocskával, békés, boldog illúzióval tekintenek a világba.

Egy feltáratlan, gazdag életmű töredékei előtt állunk. Steiner Rezső festészete, egy évszázad távolából is példaadó művészeti közéletisége a város kultúrájának időtálló része, amely a boldog békebeli idők üzenetét hozza a múltból. Egy, a polgári világgal teljesen azonosuló oeuvre szemlélői lehetünk.

Sopron város volt festőnesztora, Della Pietra Steiner Rezső megérdemelné az utókortól, hogy emléke ne merüljön a feledésbe. Az unokák és az őt tisztelő művészetbarátok szeretnék, ha a Tómalom utcai műtermes házra emléktábla kerülne, s ha az utca egyszer az ő nevét viselné.

Jó volna, ha a soproni Képzőművészeti Kör mesteréről – aki az elmúlt évszázad Sopronában az egyik „közönségdíjas" lehetett volna –, közös összefogással emlékkönyvet, albumot lehetne megjelentetni. Páratlan gazdagságú életművének, tiszteletre méltó művészi munkásságának méltó elismerése lenne ez.

Bízzunk a hálás utókorban, hogy nem feledkezik meg a hűséges polgár-festőművész Della Pietra Steiner Rezsőről!

Della Pietra Steinernek a líraian realisztikus, biedermeier stílusú emberábrázolásai, arcmásai, elnyerték a soproni „tisztes polgárok" tetszését, s az általa festett képek sokasága függött az úri házak falán, a szalonokban, az intézményekben és dísztermekben.

A nagy barokk elődök, Dorffmaister István, Schauer István, Stark János után a XIX. század követei – Mauer Ignác, Molitor József, Ertl Antal, Steinacker Károly, Hauser Károly és még sokan mások, a Stornókkal együtt – nem mindennapi művészeti örökséget hagytak maguk után. Az ezredfordulón is folytatódtak a soproni hagyományok, s az izmusok kikerülték a várost. Festőink „konzervatív polgári értékek" megőrzésében jeleskedtek.

Steiner a nagy elődök nyomdokain haladt, a polgárság teljes megelégedésére. A lehető legnagyobb buzgalommal vállalkozott a legnehezebb feladatok elvégzésére is. Pályázati tervei gyakran diadalmaskodtak a pestiekkel szemben. Maga Benczúr Gyula mondta ki, hogy milyen magas fokon áll Sopronban a piktúra.

Mit üzen számunkra Steiner művészete a „békeidőkből"?

Ez a szuperszenzibilis művész a soproni polgárok alakjának és lelkének igaz megörökítője. Képei nem ötletek vagy estleges kitalációk, hanem tökéletes vizuális és pszichológiai ismereteket bizonyító munkák. Látjuk modelljei lelkét. Az ábrázolás nem naturális, fotószerű, hanem karakteres realista.

Steiner Rezső nem került az ördögi idő markába! Nem kelt versenyre vele, így nem került időzavarba. A hagyományba kapaszkodva átjutott a háborús világ útvesztőin.

Pietra Della Steiner nagy aktivitással dolgozott, művészetével tartotta el családját. Megalapította a Képzőművészeti Társaságot, lelkesen szervezte a város művészeti életét, részt vett a múltbéli emlékek megőrzésében. Nem csak jelvényt tervezett a Városszépítőknek, hanem elnökként felkarolta például a Virágvölgy ügyeit is. Tevékenysége elismeréséül a Soproni Városszépítőktől 1937-ben művészi oklevelet vehetett át. Markóczi Imre titkár írja róla: „Steiner Rezsőé tehát az érdem, hogy az eszmét életre hívta, s bátran megvallhatom, hogy az ő buzgalma nélkül a Képzőművészeti Kör nem létesülhetett volna."

Dr. Csatkai Endre művészettörténész a legnagyobb elismeréssel írt róla, kiemelve friss tájképeit, életképeit, átszellemült, egyházi témájú műveit. Így dicséri képeit: „Alakjai ragyogó színekkel tűntek ki, az anyagot szinte fogni lehetett, a testen az epidermisz tapintható volt." Oltárképei közül – sajnos, egy sincsen Sopronban – Fraknónádasdra került egy önarckép-Szent Sebestyénje (1897-ben), Nagylózsra egy Szent Lőrinc, a szakonyi evangélikus templomba az „Olajfák hegyén" (1893) című munkája.

Rokoni kapcsolatok fűzték Steiner Fülöp székesfehérvári püspökhöz, akinek megbízásból több nagy kompozíciót is festett, például a 4 m magas és 7 m hosszú, „Szt. István megalapítja a fehérvári székesegyházat" címűt. Veszprémben Szent Péter és Szent Pál apostolok képeit alkotta meg.

Az 1880-as évek végén magániskolát nyitott műkedvelők számára, hangoztatva a művészet komolyságát, a technikai tudás fontosságát. Műtermét neves tanítványok is látogatták, mint Mechle Grossmann Hedvig (1857-1928), vagy a tehetséges ecsetforgató Weinberger G. Adolf nyugdíjas postatanácsos. 1890-ben Steiner már kiállítást rendezett növendékeivel. Egyéni műhelymunkájában a ceruzavázlatok (Hornig bíboros), a színvázlatok („Szt. Károly áldozata", „Árpád a Vereckei szoroson vezeti át a nemzetet"), a színes ablaktervei közül „A Ludovikai Akadémiának" említendők meg.

Steinert az 1880-as években kibontakozó arcképfestészete közkedvelt művésszé avatta, annak köszönhetően – ahogyan Csatkai írta –, hogy „a polgári világ nem kívánt mélyebb lélekrajzot!" Askercz Éva művészettörténész így jellemzi e korszakot: „E festők ... elsősorban abból élnek, hogy lefestik a város gazdag polgárait. (...) Nem idealizálni, hanem jellemezni, hasonlítani, de főképpen megörökíteni akartak."

STEINER Rezső fest

ÉVNEGYED

FEJÉR ZOLTÁN

A boldog békeidők üzenete

A Soproni Képzőművészeti Társaság tisztelettel és elismeréssel adózik századunk soproni festőjének, aki a körünk szellemi létrehozója és első alelnöke volt.

Múlt évi ünnepi, jubileumi kiállításunk folytatásaként megemlékező tárlatokkal kívánjuk öregbíteni a város kiemelkedő művészeinek hírnevét, azokét, akik az elmúlt száz évben maradandót alkottak és a város kultúrájáért éltek.

Mint Steiner Rezső száz évvel későbbi alelnök utóda, nem tudok meghatottság nélkül a nagy elődről, a soproni polgári művészet kiemelkedő reprezentásáról, a portréfestészet nagy tudású alakjáról szólni. A művészeti lexikon a következőket tudja róla: „Steiner Rezső (Fertőfehéregyháza, 1854. VIII. 8. – Sopron, 1945. XII. 13.), festő. Az 1870-es években telepedett le Sopronban, ahol főleg arcképeket festett, 1882-ben egyházi tárgyú kompozíciókat és zsánerképeket állított ki a Budapesti Műcsarnokban. Az 1890-es években restaurálta a sümegi püspöki kastély régi képeit."

Steiner Rezső karriertörténete a város életéhez fűződik. Őseinek Napoleon velencei bevonulásakor Olaszországból, Calcarettóból el kellett menekülniük. Nevüket – Della Pietra, magyarul Köves vagy Kövesi – a német nyelvterületeken nehezen értették meg, így hozzátették a „fordítást" is nevükhöz: így lett a kis utód Della Pietra Steiner Rudolf (Rezső).

A Fertő-vidéki táj megtetszett a szülőknek, letelepedtek, s üzletet vásároltak.

Rudolf fiuk már 12 éves korában fest, és maga készíti a festékeit. A családnak eleinte nem nagyon tetszik, hogy a fiú a művészi pályát választja, de amikor megfesti a „Lefebre"-t, mellyel Nezsiderben nagy sikert arat, a bécsi akadémiára mehet tanulni négy évre. Sopronban telepedik le, felesége Kraut Irma lesz. Négy gyermekük születik: Irma, Vilma, Antal (Toncsi) és Margit. Antal Münchenben tanul, folytatja apja munkásságát, közben miniatúrázik és restaurál. A nagy családfa megszámlálhatatlan ágon kapcsolódik a művészhez: a Hammerliek, a Rainprechtek, a Rennerek, a Tóth család, a Beliczaiak, a pécsi és a svájci rokonság mind megőrizte a művészet szeretetét.

Elhangzott Della Pietra Steiner Rezső festőművész jubileumi emlékkiállításának megnyitóján, 1998. március 22-én a Várkerület Galériában.

1998/2

COPIA.Roma,li 28 marzo 1934 anno X

X.A.B.A.-N. di Protocollo 1162.-Al

Presidente della R.Accademia Unghe

no Ungherese per la Sezione Ungher

di Arte Sacra.-Illustre Professore

disposizioni di S.E.il Capo del Go

proceduto presso la II Mostra Inte

delle seguenti opere,esposte nella

L.20,000 in esse comprese L.3000 d

mento,alla Segreteria della Mostra

Guglielmo Aba Novák - bozzetti per

ra/ L. 3.000,Paolo Molnar C.- Fuga

Heints - S. Emerico d'Ungheria e S

Sztenlo -Annunciazione - vetrata 2

Steiner Á. és Tsenc

vérmüves

Gyparisitiák

236. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Steiner Armin Ferenc

lásd

Numizmat. Közlöny

1910. 124. l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a mühelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Mühelyi minta. —

Steiner Anna és
Ferenc

Cáid

Gohl Bujabb 9 l

folyamodványának gyors eli
Grassalkovich Antal is segít
Blaskovich József az Ebeck
gekbeli részbirtokokra 1738
adományt nyert VI. Károlytó
gyar királyként III. Károly
míg a honti 3 és fél telekbő
chok donációja ellen Mansov
zett, akinek szülei 1720-tó
birták e területet. Az ügy 17
la elé került, ahol Grassalk
nácsos folytatta a vizsgálat
a dolog kimenetele. Igaz, Ebe
gyában Dacsó Annát, Blaskovi

STEIER János Zófaragó

Eger, 1713, szekesegyhár

M. Ért, 1993/3-4. 192.

1291. ZENE a képzőművészetben, Békés-Tarhos, 1986. június 23. - július 1. Cs. TÓTH János: Zene és képzőművészet. = Művészet, 27, 1986, 11-12. 100-101. ill.
1292. ZURÜCK/Vissza a színhez, Bp., Műcsarnok, 1986 **ism.**: Zurück zur Farbe. = Budapester Rundschau, 1986. április 14. 9. BÁN András: Zurück. Fiatal osztrák művészek kiállítása a Műcsarnokban. = Magyar Nemzet, 1986. április 24. 4.

Építészet

1293. ATTALAI Gábor: Budapesti szállodák. = Művészet, 27, 1986, 9. 32-36. ill.
1294. BONTA, János: Hungarian Architecture from 1960 to Now. = Periodica Polytechnica. Architecture, 30, 1986, 1-4. 19-31. ill.
1295. BORVENDÉG Béla: Virgács és szaloncukor. = Művészet, 27, 1986, 9. 2-4. ill.
1296. DÉVAVÁRI Zoltán: Építünk-e műemlékeket? = 7 Nap, 1986. február 28. 24-25., ill.
1297. DEZSŐ János: Megbízó - megbízott vagy építtető - tervező. = Magyar Építőművészet, 1986, 4. 15.
1298. ÉPÍTETTÜK '85, Bp., Építésügyi Tájékoztatási Központ, 1986 **ism.** JÓZSEF Dénes: Építettük '85. = Kritika, 1986, 9. 44-45.
1299. FERKAI András: Egy magánpályázat tanulságai [beszélgetés: Wessely Anna, Petróczy Gábor, Galántai György]. = Magyar Építőművészet, 1986, 4. 16-18. ill.
1300. FERKAI András: Az utóbbi évek magyar építészetéről. = Művészet, 27, 1986, 9. 8-15. ill.
1301. FINTA József: Budapest kulturális fórumai. = Magyar Építőművészet, 1986, 1. 6-7. ill.
1302. HARKAI Imre: Gondolatok az élettérről. Újvidék, Fórum, 1986 125 p., ill.

STEIDNER, J. jezuita laikus farayó

Kőszeg, M. Király patika bezendezés

Barista 1995 48.

STEINDL Imre

VARGA Vera: Róth Miksa művészete.
Bp. Helikon, 1993

32,20, 51, 75.p. és ill.

Országház és Máriafalvi r.k.templom

szegek, a városi szegények különböző típusai voltak, beleértve a züllöttek, a prostituáltak világát is. A helyét kereső és nehezen találó művész 1928—1930 között Berlinben tűnt fel, majd tartósabb letelepedési helyül Pozsonyt választotta.

A társadalom kitaszítottjairól festett műveivel 1931-ben Pozsonyban nagy kiállítási sikert aratott. Ez ösztönözte egy magániskola megnyitására, majd a Bauhaus típusú Iparművészeti Főiskolán (ŠUR) vállalt tanári állást. Ekkor művészetét a korai rajzok szecessziótól is ihletett későexpresszionizmusa után a németes Neue Sachlichkeit hatotta át. Megtaláljuk azonban a megélhetéshez szükséges realista portrékat, s azok ellenpontjaiként a formailag bontott posztkubista csendéleteket is egyre szélesebben ívelő pályaképében.

A zsidó identitáskeresés végigvonult művészetén. Alkotásaiban legpregnánsabban 1933-ban jelentkezett, amikor Reichentál a Kárpátalján járt. Ott rajzolta és festette élete legjobb műveit az ortodox zsidók

ckép, 1923
te)

ozsonyi Mű-
écsi Würthle
z ugyancsak
ól nevezetes
gében (1924).
t, a Sacre de

STEIN Anna

M. Zs.

Kiállítási levelek

[Fiala Nagy Béla, Stein Anna,
Ladányi Imre, NG]

Magyar Ifjúság 1986. aug. 27. 5

Steiner András (Endre)

Szül. Ágfalván (Sopron m.)

1869. ág. ev. – 6 reál

1889/90 I. II. osztály

1889/90 II " –

1890/91 I–II. III osztály

1891/92 fest. osztály

1892/93. I. III. osztály

Kisebb Közlemények V. 287.

A pénztári napló lezáratott.....

Kelt.....n.

Az intézet pecsétje:

Hely a főfelügyelőségi záradék számára:

Stephaneum

Steiner András

kul. Agfalván (Sopron m) 1869 jun. 22. 6 reál.

1888/89 I. I. osztály

1888/89 II " "

Teleosaurus - csigolya V. 195.

Steiner András

1882/89 – 1892/93 I.

Ferképzomfoiskèvk

133. l.

)K LEÍRÁSA.

II 298

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I.

Név: Steindl Károly

Foglalkozás: arany műves-lakatos

Szárm.hely: Pest

Hitfelekezet: R. k. Csal.állapot: nőtlen

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1831. II 12

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 6

STEINDL Károly ötvös

Pannonhalma 1996/2. 282.

IV. 3.

~~[illegible]~~ felhasználájába.

a

Steindl János

1790

Laid

Budapesti asztalos-

mesterek

STEINDL János antalos

Pannonhalma 1996/2 281

Steiner Albert

ezüstmives Pest

1840-es évek

Horváth Kentjéteri

257 l.

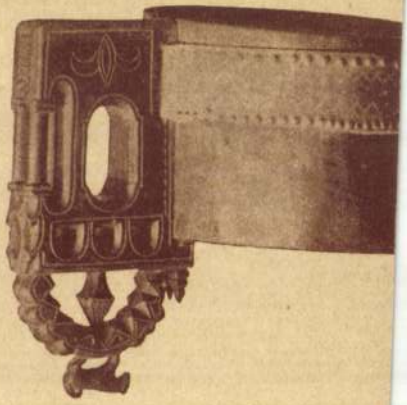

Steindl Károly

aranyműves

(Steindl Imre építész

atyja)

l. Siklóssy László dr

Svábhegy. Bp. 1929.

76. l.

Steindl Károly

Pest 1854. I. céhm

l.

Ságüvegesipár

273 l.

Steindl Károly

ekszerész Pesten

1843. szarmúkiadt. Pest.
ezüst érem.

Társalkodó, 1843. 343.

IV. 6.

l.)

Steindl Károly

építőmester

† 1876-78 táján

Ennek fia volt

Steindl Imre

építész.

Siklóssy László dr:

Régi pest-budai

asztalosmesterek -

Magyar Iparművészet

1922. 12. l.

, állva és balra fordultan arczélben van
fy tartja, mintha beszélné; s baljával zán-
Fején prémes kucsma van, bajusza hosszu,
le ~~van~~ gombolva s derekát kardköröje szorít-

:

a

terzog in Hungarn.
Christl. Herzog."

etnek 12.3 : 10 c/m.

179.

140/95 N° 80.

Steindl Károly

ötvös

† 1831 febr. 12 Pest

Kapuvárra orsz. ötvösök 45 l.

Steindl Károly

aranyműves

Pest.

1829-ben működött

1849-ig kimutatható

Horváth Kentpéteri

257. l.

M.D.K

G. Sternal Katalin
keramikus

Alakos műveit állította ki
a tárlaton.

Molnár László: Mai magyar kerámia
Művészet, 1967. Október - 39 lap.

Q. Steindl Katalin

Realistikus szobrait porcelán-
ba öntöllék 1953-56-os
években.

Molnár László, Herendi porce-
lánszobrok. Venprém.

13 l.

Steindl Katalin. MDK

szerepelt a bp-i Iparművészeti Vállalat és a győri ÜVÉRT Nagykereskedelmi Vállalat által rendezett kerámiakiállitáson a győri műcsarnokban.

-- Iparművészeti kerámiakiállitás.
Kisalföld, 1963 jul. 3.

G. Staindl Katalin ipasmüvész

Szöveryben emlitett mü: Nergy elem /kerámia bépsorozat a grazi Künstlerhausban senderett mai magyar művészek kiállitásán/

1966. ápr. 16. Magyar Nemzet

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

G. Steindl Katalin keramikus

Kiállítása nyílt – férjével

Körös- a Derkovits teremben

Négyna-badság 1969 VI. 26

G. Staindl Katalin munkácsy díjos
Hatskány legenda; Emberpár ...
műveikkel (eml.)
Arkapel, az I. Orsz. Kerámia
Biennálén Pécsett

Hárs Éva: Az I. Orsz. Kerámia
Biennálé Pécsett

Jelenkor 1968 XI. n. 1017 old.

Steindl Katalin
Kerámikus

A 2. „Élvonalba" Gaslonk

Dunántúli Napló: 1967. jul. 2.
Romváry Ferenc: Kerámia-kiállítás Siklóson

G. STEINDL KATALIN

MUNKÁCSY-DÍJAS. A PÉCSI II. ORSZÁGOS KERÁMIA-BIENNÁLÉN ELSŐ DÍJAT NYERT.

DOLGOZÓK LAPJA. 1970. OKT. 6.

G. Steingl Katalin

Munkácsy-díjas. A pécsi II. Országos Verámia Biennálén első díjat kapott.

Hétfői Hírek, 1970. okt. ~~3~~ 5.

G. Steindl Katalin

Munkácsy-díjas.

A pécsi II. Országos Kerámia biennálén
első díjat nyert.

Magyar Hírlap, 1970, okt. 5.

G. Steindl Katalin

Munkácsy-díjas, a II. országos kerámiabiennálén 1. díjat nyert, Pécsett.

Pest Megyei Hírlap, 1970. okt. 6.

MDK.

G.Steindl Katalin

Molnár László cikke

Müvészet 1967 okt.p.4o.

STEINDL

G. ~~STAINDL~~ KATALIN, szobrász

Az ötvenes években Herend több jeles művészt foglalkoz
tatott. Volt egy irodalmi illusztratív realizmus, Az akko
ri művészeti igényeknek megfelelő témákat dolgoztak fel
Számos maradandó kompozició készült, ami a herendi plasz
tikák között ma is időtálló. Közéjük tartozott G. Steindl
Katalin is. 464. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Sikota Győző: Herendi porcelán
461. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11. sz.
1972. Veszprém, 1972

G.STEINDL KATALIN, szobrasz

Garányi József és G.Steindl Katalin munkássága nyomán Herenden 1953-57 között számos plasztikai kompozició jött létre:Hamlet,az Ophelia,a Bahcsiszeráj Máriája, balettáncosnő,Békegalambos lány,stb. 464.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Vikota Győző: Herendi porcelán
461.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz.
1972. Veszprém, 1972

Steindl Katalin

„Halász és halásné", mokos keránné
1971. 78×23, 75×20 cm

Mai magyar iparművészet I.
Az iparművészeti Múzeum kiállítási
1972.

Steindl Katalin

„Halász és halászné" mázas terracsa,
1971., repr.

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum Kiállítása 1972.

G. Steindl Katalin

Müvei mint a Herendi Porcelángyár

mintái - emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1973/1 51.old.

STEINDL KÁROLY, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950
STEINDL KÁROLY, /bécsi lakos/ segédmunkás, 1907
Függelék, 298. old

MOLNÁR MIKLÓS: A városlődi kőedénygyár /1866-1950/
275. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

MDK

Steindl János

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmesterek.
M.I. 1922. 11.1.

MDK

Steindl Károly

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmesterek. M.I. 1922.

12.1.

MDK

Della Pietra Steiner Antal

Sütkérezés, of.

Tavak, of.

Pécsi Képzőműv. és Műbar. Társ. kiáll. 1935.

jun. 31 l.

S

MDK

Della Pietra
(Steiner Antal festőm.

Dunántuli mészek. Művészet, 1937. 7.sz. 67-68. l. képpel.

Steiner Antal MDK

Részt vett a soproni képzőművészeti munkacsoport október 28-án zárult őszi tárlatán.

Rácz Ernő: Sopron képzőművészeti életéről.
KISALFÖLD. 1962. nov. 1.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Steiner Antal

festő

a soproni reáliskolában Seemann Károlytól tanult festeni.

Horváth József:

A Seemann-házaspár művészete. Sopron 1941. 218. l.

díjak levonása mellett e
és személyipótlékot, f.év
fővárosi lakbérnegyedekn
részletekben évi Egyezerh
nyugtáira fizessen ki és
kiadáskép számoljon el.

A hiv. másolat

igazga

Steiner Antal

festő

Szabad Művészet

1952. 7. sz. 331,
332. l.

Kimut

a Műemlékek Országos Bizotts

1921 évi 8400/M. E. sz. r. alapján jár

Felelszám	Név	Minőség	A családtagok megnevezése akik után a családi pótlék jár	[illegible]
1.	2.	3.	4.	
1.	Dr. Éber László	előadó	felesége Katalin	
2.	Németh Sándor	titkár	felesége Romola Thyra	
3.	Nagrand Mihály	munkafelügyelő	felesége Teréz	
4.	Saláth Ferencz	napiberes szolga	felesége Julia [illegible]	

Steiner Antal

festő

Sopron

Szabad Művészet

1951. 471. l.

EDO

MDK

Steiner Antal

Ezt többé nem engedjük, of.

1945. március 31-e., of.

Felszabadulási Ünnepi Hónap keretében rend. képzőm. kiáll. kat. Sopron

MDK

Steiner Antal festő, Sopron

Dunántuli Rev. Tárl. kitüntetettjei. Képzőművészet, 1928. 10.sz.

Steiner Antal, festő

Az új képzőművészeti csoportosulásnak tagja volt 1956-tól Sopronból 377.old

G.S./Gáspárdy Sándor: A soproni képzőművészeti élet újabb alakulása 377.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. [illegible]. évf. 1966 Sopron

Steiner Antal, festő, 1898-1966

Sopronban született, ott is élt. 1920-ban Münchenből visszatért Sopronba. Arcképet, életképet, plakátot, könyvcímlapot festett, restaurált. 187.old

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet halottai 1966-1967-ben. Steiner Antal. 1898-1966. 187.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Steiner Antal,festő,1898-1966

Soproni festő.Ott született 1898 szept.15-én.Atyja Rezső/+1945/neves egyházi festő volt.Tőle tanúlt. Majd Münchenbe ment,a képtár restauráló műhelyében találta a hajszálfinom másolást.Ebben verhetetlen volt Ezért volt oly jó miniatürfestő.Elefántcsontra festett arcképeket. 187.old

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet halottai 1966-1967-ben.Steiner Antal.1898-1966. 187.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Steiner Antal, festő, 1898-1966

Sopronban született, ott is dolgozott. A soproni tárlatokon állandóan szerepelt, miniatürjei nagy elismerést arattak. Dekorációs feladatok is foglalkoztattak, de nagy művel adós maradt. Pesten halt meg 1966 ápr. 16-án. 188.old

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet halottai 1966-1967-ben. Steiner Antal. 1898-1966. 187.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Steiner Antal, festő, 1898-1966

Sopronban született, ott is dolgozott. Steiner Antal önarcképe. Az özvegy tulajdona. Adorján A. felvétele. Fekete repr. 188. old

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet halottai 1966-1967-ben. Steiner Antal. 1898-1966. 187. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Steiner Antal, festő, 1898-1966

Soproni művész. 1898. szept. 15-én született Sopronban. Buda esten halt meg 1966-ban 188. old

Becht Rezső: A soproni képzőművészet halottai 1966-1967-ben. Rosinszky Kázmér 1895-1967 188. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Stefanet Mutsel

MDK.

MDK.

Steiner Antal

Kiállitási hir

Kisalföld 1967 juli.2.

Steiner Antal.

festőművész.

Sapron megyei kiállításon első díjat nyerte.

Győr-Sapron megyei Hírlap, 1952. Dec. 5.

MDK

Della Pietra Steiner Antal

Károlyi épitész, of.

Károlyi épitész neje, of.

Pécsi Képzőmiv. és MUbar. Társ. kiáll. 1935.

jun. 31 l.

MDK

Della Pietra Steiner Antal soproni festő

Arckép, repr.

Művészet 1937. 7. sz. 68.1.

MDK

Steiner Della Pietra Antal

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. művésztagjai 1938.

MDK

Steiner Della Pietra Rezső

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. művésztagjai 1938.

Steiner Ábrahám.festő

Kőszegen dolgozott.Ude Kristóf,soproni festő unokaöccse.1711-ben lett nagykorú.17 2-ben és 1736 -ban említi a Tjk.9 .és a 2 -ik lapon. 65.old. 2.jegyz

Csatkai Endre: Adalékok sopron barokk művészetéhez. I.rész 64.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Steiner Ábrahám, pozsonyi ötvöslegény

V. 118.

STEINER (festő)

1901-ben elkésziti a Lajoskomáromban épült neoromán templom oltárképt, boromei Szt. Károlyról.

= Veszprémi Hirlap, 1901. 48.sz. 4-5.p.

MDK

Steiner.

a "mü-kitétel" kiállitója. Arc-, táj- és arcképek-
kel szerepelt.

B.J.: Az első mü-kitétel Pesten 1834-ben.
Müvészet.1963. 328-330.l.

Steiner

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

6 l.

Steiner

levai ötvös

XIX 7

erod

2

Thain 19

Steiner jelzéssel (19.sz. vége)

„Borkimérés" o.v. 47,5 x 60 cm

J. l. l. Steiner R. 1891. (szerült)

kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus Bp.1980.szeptember

Steiner

vérkarcoló Pozsony-

ban a XIX. sz. elején

Csákó, E. C.

Steiner
rajzoló mester

Sempthén (Nyitra megye)?

1780-ban.

Lásd Artner Teréziát

MDK

Steiner Antal és Lang Adolf

A New-York életbiztositó-társaság budapesti palotájának második dijjal kitüntetett pályaterve. M. Mérnök és Épitész Egyl. Évk. XXVII. 1893. 265, 266.l. - Egy táblával.

Limitatio, Ötvösöké VI. 207. 208.

Steinecker Gábor.

Szób adat nincs.

1876/7 I. csti tanfolyam a bpesti

munkáspfanodában.

STEINDORFER, Andreas, pozsonyi farekasszegéd

A. S. Hafnergesell, 5 hónapos fia meghalt. (1822, II. kötet, 537 l)

—

A. Steidorfer. 5 hónapos fia meghalt (1822, II. kötet, 632 l)

—

A. Steindorfer, 41 éves felesége meghalt. (1829, 247 l)

Pressburger Zeitung

(Geuthen)

MDK

Steinecker Alfréd, Sopron

Gundel dij.

1866. 1. dij

Bécsi képzőm. akad. Magyar ösztönd. névsora.
Fleischer Béc. lol. 1.

STEINDÖRFER, Georg asztalos. XIX. szd. közepe. MDK.

Ybl Ervin: A budai várpalota helyreállítása a XIX. szd. derekán.
Tanulmányok Bp. multjából, 1956. XI. köt. ~~[illegible]~~ (317.l)

Steindl Rudolf

lásd

Budapesti avtalos-

mesterek.

IV. 9.

MDK

Steindl Rudolf

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmesterek. M.I. 1922.

12.1.

STEINDL Rudolf antabs

Pannonhalma 1996/2. 282.

Steindel Katalin

a Varsói Magyar Kulturális Intézet kiállítóhelyiségében a magyar iparművészet kiállításán kerámiái szerepetek.

Esti Krónika.
1973. IV. 3. 19.00 Kossuth (Szné).

M.D.K.

G. Steindl Katalin
keramikus.

Kisplasztikai

Dutka Mária: A magyar iparművészet a Műcsarnokban
Magyar Nemzet, 1959. dec. 24. 6 l.

M. D. K

STEINDL Katalin grafikus

Lásd Garányiné

rc-D. K

G. STEINDL Katalin keramikus

kifa Garányi József munkatársa

Kiss István: Fiatal iparmüvészek kiállitása

Magyar Epitőmüvészet 1961. 6. sz. 49- 52. l.

Steindl Katalin

Szabad Művész
1950. 213. l.

Tiszafüredi polg. iskola VIII. 192

Della Pietra Steiner

Antal

festő

László

2

Csatkai fényrexl.

25. l. 31. l.

32. l.

Steiner Antal

soproni festőművész

l.

Csatsoproniótv

26. l.

Lásd Csatkai: A Soproni Képzőművészeti Kör kiállítása. 1927.

17-18, 23. lap.

Ez a katalogus az anyagban fut.

Steiner Dezső

forradalmi plakátja címmel a Tanácsköztársaság 50. évfordulójára kibocsátott 5 értékű bélyegsorozat 1 Ft-os bélyegén.

Filatélia

Magyar Hírlap, 1969. március 13. 11. l.

Steiner Dezső

A Tanácsköztársaság megalakulásának 50. évfordulójáról a Magyar Pósta öt értékből álló sorozat kiadásával emlékezik meg. Az 1. fosüntos névértékű bélyeget Steiner Dezső rajza. (repr.)

Nógrád, 1969. márc. 14.

Steiner Dezső

A Tanácsköztársaság sorozat 1 Ft-os bélyegét tervezte

Nagyatád, 1969 III. 13

STEINER DAVID, kerekötőmester

Erős János vak kerekötősegéd Szombathelyen 1943.jún. 30án Steiner kerekötő üzletműhelyében vallalt munkat. Itt dolgozott 1944.apr.9-ig,mig le nem zartak az idős metser üzletét,hogy tulajdonosat gettóba hurcoljak. 276.old

DOMONKOS JÁNOS: A szombathelyi vakok intézetének története 268.old

VASI SZEMLE, XXv.évf. 2.szám, 1971. Szombathely

STEINER DÁVID, kefekötő

A Vas-megyei Levéltárban, az iparhatóság A iparljastromában szereplő szombathelyi kefekötőmesterek adatai: Steiner Dávid, Kezdet 1903. Megszünés 1912. 109.old

DOMONKOS JÁNOS: Kefekötőmesterség Szombathelyen 108.old

VASI SZEMLE. XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

STEINER DAVID, kefekötő

A Vas-megyei Levéltárban, az iparhatóság a iparlajstromában szereplő szombathelyi kefekötőmesterek adatai:
Steiner Dávid, Kezdet 1923. Megszűnés 1925. 110.old

DOMONKOS JÁNOS: Kefekötőmesterség Szombathelyen
108.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

STEINER DÁVID, kefekötő

A Vas-megyei Levéltárban, az iparhatóság A iparlajstromában szereplő szombathelyi kefekötőmesterek adatai: Steiner Dávid, Kezdet 1931. Megszünés 1947. 110.old

DOMONKOS JÁNOS: Kefekötőmesterség Szombathelyen 108.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

re hiutalt 6.000 pengőről szóló

fogadhatónak találtatott.

Egyben van szer

hogy a nevezett müépitészt a szó

tesiteni sziveskedjék.

Budapest, 1931.

A kiadvány hiteléül:

Szende

.s.hiv.igazgató h.

Steiner Boriska

grafikus

1916-18.

Eimisk. 1930

88.1.

STEINER Bálint

VERBÉNYI László: A soproni rajziskola története.
Bp., 1940 12-21.p.

MTA MKCS Kvt. 23.061

Steiner Bálint

1779-1799-ig a soproni rajziskola rajztanárja.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján. Budapest, 1972

431

Steiner Bálint

volt a soproni rajziskola rajztanítója

1787-ben.

Kabolosi Hedvig: Magyarországi bútor-

művészet a 18-19 század fordulóján,

Budapest, 1972

661

Steiner Bálint

tanítványa a soproni nemzeti iskolában
Matuschek Mózes.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormű-
vészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

661

Steiner Bálint

és Matuschek Mózes együttesen kapnak 1792-ben megbízást rajzminták vásárlására Bécsben.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

690

Steiner Bálint

soproni rajztanító az egykori soproni
városháza tanácstermének falfestményeit
festette.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútor-
művészet a 18-19 század fordulóján, Buda-
pest, 1972

110 l

STEINER BÁLINT, rajztanár

Nem igazolható,hogy Stark J.Károly/III5de valószinü, hogy az 1778-ban megnyílt soproni nemzeti iskola 1779-ben indúlt rajzosztályát látogatta,melynek rajztanára 1799-ig Steiner Bálint volt. 223.old

TÁRNOK PÁL: Stark János Károly soproni festőművész-rézmetsző /1774-1814/családjának története 208.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört.Folyóirat,XXIX.évf.3.sz. Sopron, 1975

MDK

Steiner Ármin és Ferenc

Népszinház utcai bérház kapuja, repr.

Magyar Iparmüvészet 1914. 142.l.

MDK.

Steiner Ármin cs.és kir. udv. ércöntő.
Pécsi Kiállitás III. diszoklevl /:Grand Prix:/

Magyar Iparmüvészet 19o7. 3oo. l.

Steiner Armin, MDK

A kép hátterében látható maróthi Géza szobrá
rézből domborított géniusza.
Készitette Steiner Ferenc és Ármin.

Az 1905.évi karácsonyi kiállitás. -Iparm.mus.
Magyar Iparmüv. 1906. 1.sz.

MDK

Steiner Ármin és Ferenc, érmü - gyárosok .

készitették el Maróthi R.Géza hatalmas méretü géniusz-szobrát, mely a milanói kiállitáson is bemutatásra kerül.

A karácsonyi iparmüvészeti kiállitás. 1905.
MIP.1906. 14.l.

Steiner Ármin és Ferenc MDK

A Magy. Iparműv. Társ. 1965/6 karácsonyi kiállításán Iparművészeti érmet kaptak közösen.

Iparművész X Művészet. 1966. 13o.1.

Steiner Ármin, éreárugyár MDK

a kereskedelmi miniszter iparművészeti éremeinek egyikét St.Ferenc és Ármin éreárugyárosoknak adományozta.

A karácsonyi vásár kitüntettjei.

Magyar Iparművészet. 1906. 46.1.

MDK

Steiner Ármin, éremművész

Ki kell emelnünk Steiner Ármin és Ferenc éremművészek értékét, akik a Maróthi R. Géza által mintázott hatalmas szobrot aránylag rövid idő alatt kifogástalanul lemberitették rézbádogból. Ezt a munkájukat a kereskedelemügyi miniszter állami érmének adományozásával jutalmazott.

A Iparművészeti kiállítás.
Magyar Iparművészet. 1908 14.1.
1906.

Steiner Ámin és Ferenc

MDK

A Magy. Iparmüv. Társ. 1965/6 karácsonyi kiállitásán Iparmüvészeti érmet kaptak közösen.

XXXXXXX X Művészet. 1966. 130.1.

MDK

Steiner Ármin és Ferenc

A karácsonyi iparmüvészeti kiáll. Magyar Iparmüvészet 1906. 14.l.

MDK

Steiner Ármin és Ferenc, ércmü - gyárosok .

készitették el Maróthi R.Géza hatalmas méretü géniusz-szobrát, mely a milanói kiállitáson is bemutatásra kerül.

A karácsonyi iparmüvészeti kiállitás. 1905.
MIP.1906. 14.1.

Steiner Ámin, MDK
éreárugyáros

az illetékes bitálóbizottság a kereskedelemügyi miniszter iparmüvészeti érmeinek egyikét Steiner Ámin és Ferenc éreárugyárosoknak adományozta.

A M.Iparm. Társ. Köréből.- A karácsonyi kiállítás kitüntetettjei.
Magyar Iparmüvészet. 1906. 46.l.

MDK

Steiner Ármin és Steiner Ferenc

Váza domboritott rézből, repr.

Magyar Iparművészet 1904. 31.1.

Steiner Ármin és Ferenc ,ipa. MDK
művészek

antik formáju hatalmas bronz virágtar
tója, nagy szarvu ördögfökkel és reliefekkel.

St.-Louisi kiállitásunk.
Magyar Iparmüvészet. 1904. 208-15.

MDK

Steiner Ármin és Ferenc, diplome de mérite

A torinói kiállitás kitüntetései. Magyar Iparmüvészet 1902. 247.l.

MDK

Steiner Armin és Ferenc, Bp.

Aranyérem kitüntetés a párisi világkiállításon.
/Művészi bronz- és vasöntvények oszt./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállításon.

Magyar Iparművészet 1900. 357.l.

MDK

Steiner Ferenc és Ármin

Ezredéves kiáll. lol.l.

MDK

Steiner Ármin és Ferenc

Ezredéves kiáll. lol.l.

292 A restaurálást a Műemlékek Országos Bizottságának megbízásából Dex Ferenc végezte.

293 RÓMER FLÓRIS: Régi falképek Magyarországon. id. m. 150. l.

294 Hazai Okmt. V. 20.

295 RÓMER, id. m. 8. l. és az I. tábla. — BÉKEFI REMIG: A Balaton környékének egyházai és várai a középkorban. id. m. 105. l.

296 VAJDOVSZKY GVULA: A zsegrai falképekről. *Új Magyar Sion*, 1871. 617— l. — WAGNER VLADIMÍR (Umění na Slovensku, III—IV. 19. l.) a zsegrai falképeket a XIV. század második felébe helyezi. — JENDRASSIK BORBÁLA: Szepes vármegye középkori falképei. Budapest, 1938. 10-14. l. — SCHÜRER—WIESE, id. m. 216. l.

297 KŐSZEGHY ELEMÉR: Denkmäler der Antoniten in Drautz (Zips). (Klny. *Mitteil. d. Denkmalschutzkommission d. Karpathenvereins.* 1930.) Käsmark, 1930.

298 WAGNER, CAROLUS: Analecta Scepusii Sacri et Profani. Pars, II. Viennae, 1774. (Excerpta ex Chronicis Scepusiensibus). 9. l. — Darócot (Drauch)

Steiner Árminis Ferenc

ércárn és cink dinit-
mennyek nára

l.

Ezredévesk iáll

VIII b. csop. 101. l.

Steiner Arnim
és Ferenc

pesti pénzöntök

l. Edvi Bp.
523. l.
562. l

Steiner Ármin

MLK

Sennyei Károly érctrigáját, Steiner Ármin és Ferenc 3 mmm vastag vörösréz lemezekből kalapálta ki.

22.o.

YBL ERVIN: A Magyar Nemzeti Galéria Palotája.
Bp. 1960.

Dr Majowszky Pál

miniszteri tanácsos.

Steiner Ármin

ércöntő

hirdetése

Magyarország

Képes Albuma

Bp. é. n.

Cédula

betéve

- Szt. Miklós-plébániatemplom 1
- Szűz Mária-kápolna 295
- vár 12, 115, 165, 294, 295
- - kápolna 165, 295
Gyarmati > Balassa
Gyebarth > Gebárt
Gylekwth > Gyulakuti
Gyeke (*Geka*, *Gekee*), Geaka: Dobol
- Mindszentek kápolnája 44
- templom 296
- udvarház 295, 519
Gyéres > Aranyosgyéres
Gyergyó; Gyergyó szék
- kápolna 296
Gyergyó szék 108, 138, 139, 217
Gyergyószárhegy > Szárhegy
Gyergyószentmiklós, Szentmiklós,
- r. k. templom 139; 267. kép
Gyerőfi Ábrahám, Mihály fia, Inak
- András, Mihály fia 370, 445
- Mihály 370
Gyerőfi, Kiskapusi család 195
- Balázs 370, 372
- Zsigmondné: Agáta 148, 150, 19
Gyerőfi, Szamosfalvi család 143,
- András 143, 446
- Balázs 143, 446

STEINER Antal építész

1850-ben a pápai Ó Kollégium
új, gótizáló-romantikus épületét tervezi
elkészült 1857-58-ban.
Ő tervezte a pápai zsinagógát is

MvSz 1996/1. 113-114. + ill
124. 19.20.

Fónyi Géza pikturájának i
kezetes csendéletei finom
Csoportjának egykori tagj
ván Pál. Fenyőt mély zöld
tájain az expresszionizmu
gyári látképei rokonok -
pasztell használata okoz
kás metszeteivel. Ide sor
elsősorban Elekfy Jenő, I

Miután az emlitett
tak a Képzőművészeti Főis
ta elméletek pedig kedve
ebbe a kategóriába tarto

STEINER Antal épülő

LŐCSEI Gabriella: Egy kisváros három épülete :
A zsinagóga. = Magyar Nemzet, LIV.évf. 15.sz. 1991 január 18.
8.p.

Pápa, Zsinagóga, Petőfi S. u.24. XIX.sz. tervezője!

/Slováci v Maďarsku 1./
Egységár: 100.-Ft

250/257
A szabad magyar sport tíz éve. [Ill.] (a KSH. grafikus munkaközössége Török Mihály és Kovács Mihály vezetésével.) Bp. 1955, Sport. 207, XL p. 28 cm.
Egységár: 60.-Ft

251/232
SZABÓ Julia: A magyar aktivizmus története. Bp. 1971, Akad. K. 90 p. 12 t. 24 cm.
/Művészettörténeti füzetek 3./
Egységár: 70.-Ft

252/212
SZABÓ Károly kisebb történelmi munkái. 1-2. köt. 2. kiad. Bp.

STEINER Antal épitész

Ő volt a tervezője a pápai zsinagógának.

Sisa József rec. Buksz, II.évf.1.sz.1990. 119.p.

STEINER Antal építész

Pápa, ref. új kollégium, 1856/57
valószínűleg az ő műve.

Komáin 1982 301

DFORDULÓ

Művelődéstörténeti Társaság
illenniumi emlékkönyve

KÜLÖNLENYOMAT

STEINER Antal festő

1908: Kaposvár, Szent Anna-kápolna

Zsebedits József: A kaposvári
egyházi táblaképek. Kaposvár,
2001. 62. sz.

Steinacker Vincze, festő l. Bánságy Vincze.

Steiner Antal, della Pietra

Festö

Jul. 1898. sept. 15

Sopronban

Steiner Rezsö festö fia.

Tole és Münchenben tanult. Szerepelt

Pécs, München, Bécs, Hombatholz, Kismarton.

Arckepei Pécs, Kőszeg, Veszprém, Bpest, Ferdinenthiklis, Felsőmagyarország.

Csatkörl

Steiner Antal, Sopron, tanácsháza diszterméb en tört. freskókat festett.

Gellisch Judith: Kiállitások vidéken. Sz. M. 1954.

Steiner Antal,festő

Steiner Rezső soproni festő fia.Atyja 1919-es plakátj
hoz ő állt modellt. 108.old

Csatkai András: Sopron képzőművészeti élet a Tanács-
köztársaság idején. 103.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIX.1959.Sopron

MDK

Steiner Antal

Női arck. elefántcsont miniatür

Férfi " " "

N.Szal. 1927. jun. kiáll. 23. 1.

Steiner Antal

(festőm.)

Párt és állami vezetők baráti találkozója a Győr-S. m.-i képzőm.-ket

Győr-Sopronmegyei Hírlap, Győr. 1956. jul. 18.

S

MDK

ifj.Della Pietra Steiner Antal

Dunántuli mészek. Művészet, 1937. 7.sz. 67-68. l.
képpel.

MDK

Steiner Della Pietra Antal, festő, Sopron

Pécsi Képzőmüv. és Mübar. Társ. kiáll. 1937.májó

MDK

Steiner Della Pietra Antal festő, Sopron

Pécsi Képzőm. és Műbar, Társ. kiáll. 1936.

nov.

MDK

Steiner Della Pietra Antal soproni festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzőm. és Mübar, Társ. 23.kiáll. 1938. jun.

Steiner Antoni,lakatosm.

Budán dolgozott.Budán polgárjogot nyert.1725.X.5.
250.o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyüjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica.XVII.1965.Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Szakcs (Tolna)

R.k.templom, homlokzati
a nyolcszög három oldalával záru
apátplébános figurális síremléke
mint szenteltvíztartó. Épült 174

(Gerevich Péter: Magyarország műeml

MDK

Steiner Della Pietra Antal festmőmüv. Sopron

Pécsi Képzőmüv. és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1936, jun. 12 l.

della Pietra Steiner Antal, festő
M.D.K.

Sopron festőművész „~~Piac~~
„Piac" c. képe reprodukálva.
„Hozzánálások Winkler Oszkár:
A sopron belvárosi ~~R~~ználásának egyik
fontos kérdéséről" (Tompos Ernő)
c. cikkéhez.

Műemlékvédelem, 1959. III. évf.
1. a. 60 l.

Museo Kircheriano VIII. 64.

Steiner Endre

Nobrin

Ferk pzomfoiskovk
1939-41 147-l

munkálatig, mely utóbbi még mindig mag
ban új, félig kétdimenziós, félig háromdi
bormúre emlékeztető, egészen sajátos m
organikus rajzi struktúrák finom hálójábo
organikus merített anyag nem csupán a
színekkel együtt maga is alkotóelemévé

Bakos Tamás műveit a természet ins
Balaton mellett, amely lehetőséget nyújt
elvonulásra, a külső és belső természet ö
olyan elvonatkoztatásban kerül műveib
aránt utal. A megnyíló és összezáródó
éppen úgy kelthetik egy vándorló és vá
galaktikák csillagködjeinek mozgását. El
sejlik fel lapjai mögött, a bécsi szecesszi
azonban mondanivalója, a létrehozás foly
re sem rokon a századfordulón született
Bakos Tamás képei kétségkívül maiak, c
utáni, 1920 körüli, éppen a Jugendstillel
társadalmi vonatkozású gondolataitól, és
áramlatának kozmikus ihletettségétől ner
leginkább, annak ellenére, hogy építmény
leges és mégis törvényszerű képződmény
nem nyitottak, utánozhatóak és folytatha
nek alkotásai, – hanem organikusan zárt,
létrehozott rendszerek. Azt is mondhatnár
tásra hajló irányzatának sajátos változatát
vel.

Kertjei öntörvényűek, de nem elzártak.

STEINER ENDRE szobrász

Székely András: Steiner Endre szobrai : Csepel Galéria. = Uj Tükör, XXII.évf. 47.sz. 1985. 3-4.p.

Steiner Endre

Kiállítás a Szegedi Galériában

Magyar Nemzet 1985. XI. 26.

Steiner Endre

drámai épitész

I.

Forum
1938. 35, 36-l.

Steiner Endre

l.

Forum német rein

1937. 206. l.

207. l.

Steiner Endre

brünni épitest

lásd

Forum. neuset rest

1937. 111. l –

112, 113. 114. l képekkel

Steiner Endre
epitett

l.

Forum (nemet rész)
1936. 106, 107,
108. l.
kepedrel

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Steiner Endre

épitész

I.

Forum

1934. 300, 301.

Steiner Endre

Építész

l.

Forum. 1938. 197. l.

Krajna térképe a XVI. századból

IV. 221.

Steiner. Endre

d.

Forum

1935. 216. l.

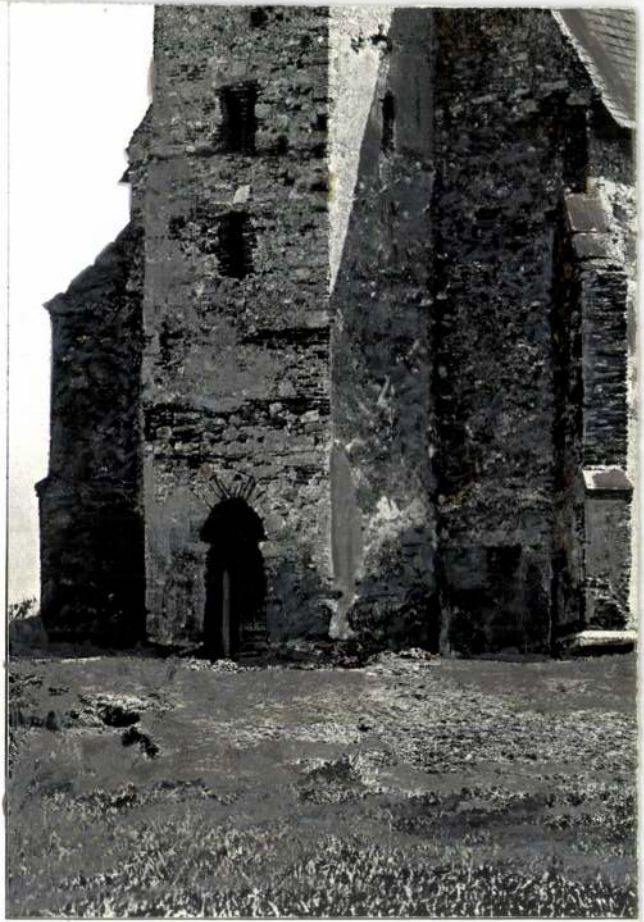

Steiner Endre

épitéz

l.

Forum. 1936. 49. l.

(neinet rest)

-- Ref. templom 705

Rakovac → Dombó

Rašinari → Resinar

Rednek /Urednik/
-- Vár 701

Remete
-- Pálos kolostor és templom 431

Répáshuta 1140

Resinar /Rășinari/ 963

Rév /Vada Crișului/
-- Ortodox templom 863

Rudabánya
-- Ref. templom 187

Rust → Ruszt

Ruszt /Rust/
-- Halásztemplom 699

STEINER Ende

Ziáll. Bp. Csepel Galéria, 1985

ism. ~~Garabacz~~ Gyetvai Ágnes: Kétkavi Ziállítási napló Csepelről. = M. Nemzet, 1985. nov. 26. 6.

STEINER Endre

Czepel Galéria '85

Szélely András: Steiner Endre szobrai = Új T.

1985. nov. 24 3-4. ill

Steiner Della Pi-
etra Rezső
festő
lakik: Sopron, Tómalom
u. 12.
Pécsi KM Tanítóképző-
tanfolyam 1933

. századbeli templom. Szentély-
pek. Müemlék.
i templom, melyet a XV. majd a
ítettek. Érdekes kétemeletes
iker és hármas ablakok. A toronynak
sisakja a XVIII. századból való
ntély falán a XIV. századból való
t állapotban. Magyar népies stilü
készült.. A templom belsejében
8-ból. A csarodai ref. templom a
ibb és müvészi szempontból leg-
ü temploma, melynek tatarozási

speresi hivatalának

Vásárosnamény

Steiner della Piétra

Rezső

festő

Sopron város közgyűlési terme részére 1943-ban megfestette Kurz, Fink, Gebhardt és dr. Töpler Kalmán néhai polgármesterek arcképeit

Sopronvármegye

1943. aug. 16.

Steiner della
Pietra Rossa?

Thieme Becker
XXXI. 560.l.

(Lipka)

Steiner Rezső

festő

Kasztner Károlyné

arczépe (1939)

Repr.

Sopron i Szende

1940. 374.

Feinyképsorú,

jó rajzzal és helyes

tónusciszékkel.

Megjegyzendő,

hogy a festő 86 éves!

Csatkai Endre dr.: Sopron műészet.

élek 1939. szept. – 1940. szept.

Steiner Della Pietra

Rudolf

l

Müvirnet (Kende)

1939. 30-n

132 l.

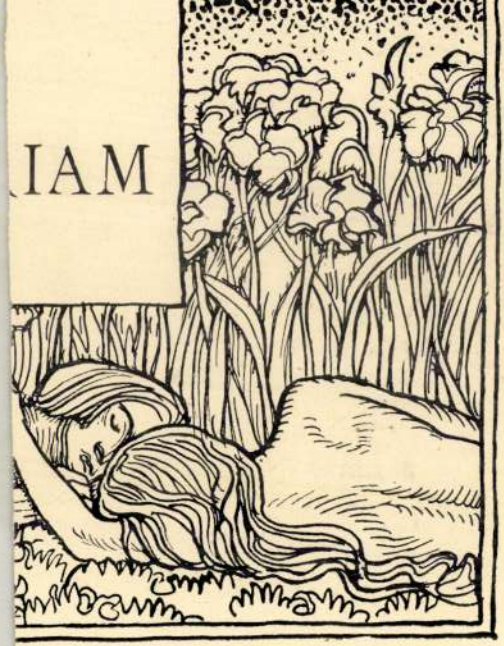
IAM

Steiner Rudolf

festő

laid

Della Pietra

Steiner Rudolf

alatt 25

2.

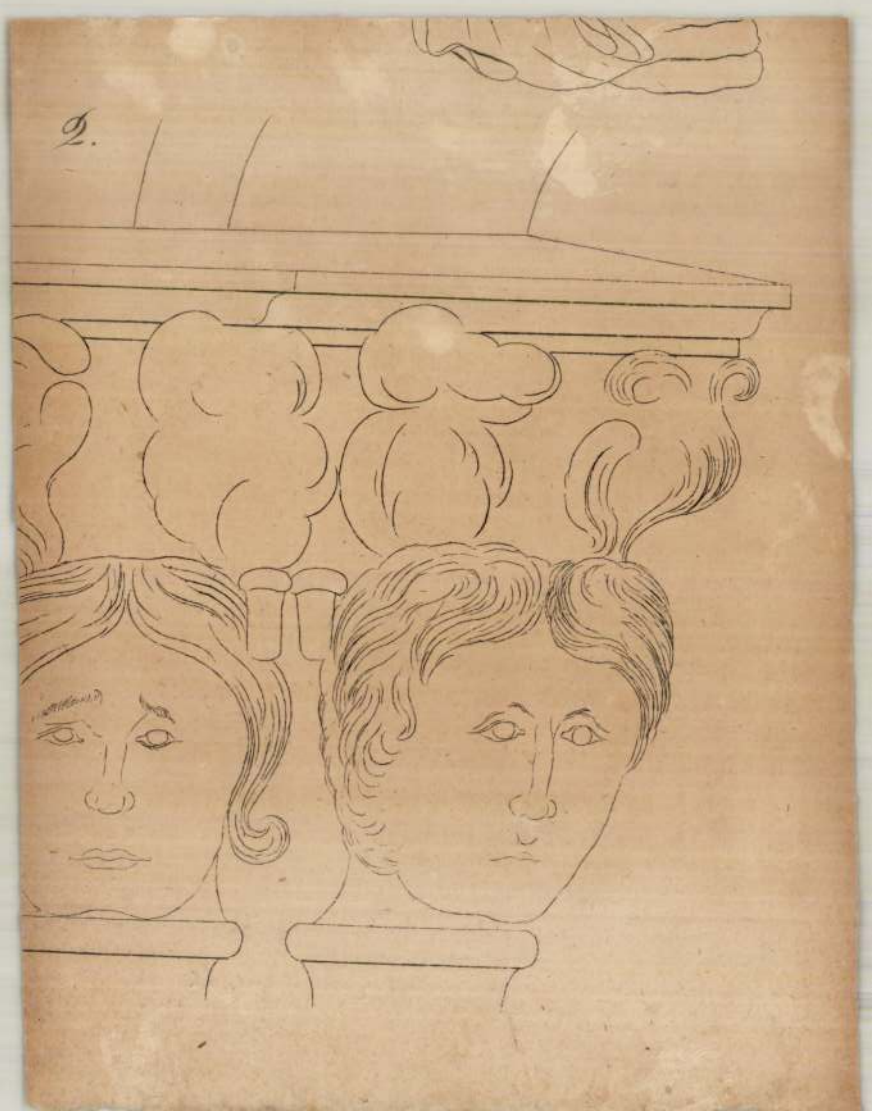

Steiner Endre nobrász

kiállítása a XXI. kerületi
Csepel Galériában

Népszabadság, 1985. XI. 5.

MDK

Steiner Ferenc

A Társulat köréből. Magyar Iparmüvészet, 1910.
8.sz. IX. 1.

R

RUZITSKA LAJOS: Vasbeton-aljak

Olasztípu

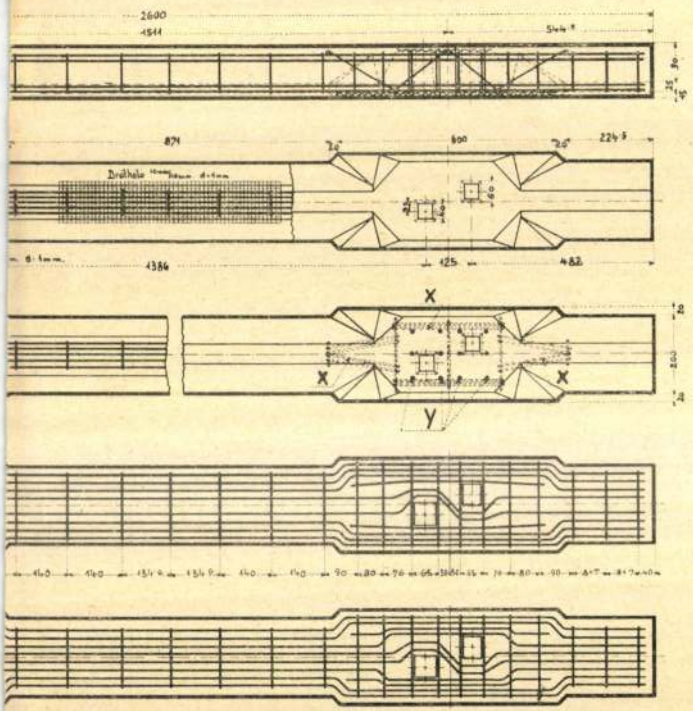

Steiner Ferenc

Stilizált szarvas, mintázta fenti

Repr.

Magyar Iparmüvészet

1911. 244. l.

Hradek.

A hegyes háttérben és a
élénkitik, mig a patak innens
rajzolja a vidéket, jobbra pe
tya fut. Felirata:

HRADEK

ezután balra: LIPTÓ VÁRMEGYÉBI
jobbra: IM LIPTAUER CO

Kny., mér. a vk. 13.

140-95.

Steiner Félix

épitész.

Szül Temeskutas 1895

Oklevelet nyert 1923.

Névjegyzménygyetem 2. 1.

Steiner (Ernst) Ernő

pozsonyi épitész

lásd

Forum

neimet rész

1937. 76, 77, l.

Hatvan.

Az előtérbeli várba balró
a háttérben pedig a hegyek töv
lül középütt:

HATWAN

Rm., mér. a vk. 6 : 11
Das ehemals gedruckte

140-95.

Steiner Ernő

építész

Szül. Pozsony 1892.

Oklevelet nyert 1914

Néjegyzmüegyetem 1~~8~~9. l.

Steiner, Ernst

épitész

szül. 1892. Pozsony

Bő Életrajzát lénd

Csákós 15. l

vag Forum 1934–35

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Steiner Ernő

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 324

Steiner Ernő

Magyar Művészet
1928. 324

STEINER FERENC, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950
STEINER FERENC, gyári munkás, 1936-1939
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

MDK

Steiner Ferenc és Ármin

Népszinház utcai bérház kapuja, repr.

Magyar Iparmüvészet 1914. 142.l.

MDK.

Steiner Ferenc cs. és kir. udv. ércöntő
Pécsi kiállitás III. diszoklevél. /:Grand Prix:/

Magyar Iparmüvészet 19o7. 3oo. l.

Steiner Ferenc. MDK

A kép hátterében látható Maróthi Géza szobrá
rézből domboritott géniusza.
Készitette Steiner Ferenc és Ármin.

Az 1906.évi Karácsonyi Kiállitás. -Iparm.Muz.
Magyar Iparmüv. 1906. 1.cz.

MDK

Steiner Ferenc és Ármin

A karácsonyi iparművészeti kiáll. Magyar Iparművészet 1906. 14.l.

RDK

Steiner Ferenc, ércmügyáros.

Ki kell emelnünk Steiner Ármin és Ferenc ércmügyárosok étdemét, akik a Maróthi R.Géta által mintázott hatalmas szobrot aránylag rövid idö alatt kifogástalanul domboritották rézbádogból. Ezt a munkájukat a keresk.ügyi miniszter állami érménrk adományozásával jutalmazott.

A karácsonyi iparmüvészeti kiállitás.
Magyar Iparmüvészet. ~~1908~~ 14.1.
1906.

Steiner Ferenc, ércárugyáros MDK

a keresk. ügyi miniszter iparmüvészeti éremeinek egyikét St. Ferenc és Ármin ércárugyárosoknak adományozta.

A karácsonyi vásár kitüntettjei.

Magyar Iparmüvészet. 1906. 46.1.

MDK

Steiner Ferenc és Steiner Ármin

Váza domboritott rézből, repr.

Magyar Iparművészet 1904. 31.1.

Steiner Ferenc és Armin

antik formáju hatalmas bronz virágtartója, nagy szarvu ördögfőkkel és reliefekkel, a látni - valók sorozatában.

St.-Louisi kiállításunk.
Magyar Iparmüvészet. 1904. 208-15.

Steiner Ferenc

MK

Sennyei Károly érctrigáját, Steiner Ármin és Ferenc 3 mmm vastag vörösréz lemezekből kalapálta ki.

22.c.

VBL ERVIN: A Magyar Nemzeti Galéria Paletája.
Bp. 1960.

Steiner Ferenc
ércárugyáros

MDK

az illetékes biráló bizottság a kereskedelemügyi miniszter iparmüvészeti érmeinek egyikét Steiner Ferenc és Ármin ércárugyárosoknak adományozta.

A M.Iparm. Társ.köréből.- A karácsonyi kiáll. kitöntettjei.
Magyar Iparmüvészet. 1906. 46.1.

MDK

Steiner Fülöp

Ltáb IV.

~~123~~ 137.1.

Steiner Fülöp

festō

Köpeseinyből (Moson m.) 1829-ben 17 éves

lárd

Fleischer Bécs 87. l

Steiner Fülöp

fest.

* Kittsee (Ungarn)

1812

1.

Thieme-Becker

31. k. 559. 1

Steiner Fülöp

festö

v. Pest 1812

Laid

Wurzbach

38K 80l.

Közművelődési egyesület budapesti

Kongresszusa II 235.

Steiner Fülöp

Kittsee (?), 17 évés

1829

Bécsi akadémia
Ujhézy

JULIUS

11

Steiner Fülöp

Universitäts-Lexikon

746 l. 1

Eléonora

Mellig, kissé balra, f
dad medaillonban. A diszt kor
tartott koszorú és hermelinpal
rata a kép alatt négy sorban:

Leonora Römisch
auch zu Hungarn und Böheimb
von Mantua und Montferat Kay
Hinderlassene Wit

s e felett jobbra: 19.

Rm., mér. a rl. 29.1 :

Szn. 93-900
332-900-46.

Steiner Fülöp
* 1812
Ltáb II, 123
IV, 137, 152

Steiner Fülöp

Thieme Becker

XXXI. 559. l.

(Lyka)

Steiner Fülöp

festö

Wil. Pest 1812

l,

Ujv. MZsL. 806 l.

Nagyságos K. Tanácsos Ur!

Legnagyobb köszönetem mellett visszaküldöm a kölcsönzött művet, mondhatom, hogy igen jó hasznát vettem. Magamat Nságod becses jóindulatába továbbra is ajánlva vagyok Nságod

Steiner Filöp

festö

irod

Hornig Károly báró

Veszprém multja és jelene. Veszprém 1912. 144. l.

Steiner Gergely

regementalattvalós
asztalos
1617-ben a győri Gör-
be közben háza van.

Vill Győr

171 l.

Gongrád vármegye VI. 224.

Steiner Gábor

vül. 1884. Esti tanf.
mintárás.

Reichmann M. vobrány-
nál.

Értimisk 1901/2. 46 l.

Steiner Gyula
Hobrax
vul. 1878 jul. 9. Bpest.

läsd

Fleischer Bécs 87. l.

Steiner Gyula

Kobrász

kut. Bpest 1878.

l.

Ujvi Mts L.

806. l

JULIUS

10

Steiner Gyula

Univerzeti Lexikon

746 l. l

Budapest Székesfővárosi I. kerület

Számla.

Kelet			Mértékegység		
év	hó	nap			
1927.	máj	19	800		

Steiner Gyula

Müvenet 1910. 392

Ar P f

itae

y Zoltán 1908.november 16-án szüle-

Steiner Gyula

festő és
grafikus

* Bpest - 1878 júl. 9.

lásd

Thieme - Becker

31. K. 538. l.

Steiner Gyula

Thieme Becker

XXXI. 558.l.

(Lyka)

MDK

Steiner Gyula

Michelangelo szobra

Este, szobormü

Lavina, szoborcsoport

Berlini hirek. Müvészet 1910. 392.l.

T. 5748.

CSKEMET VAROSBAN LEVO BECSÜLE-
kezdetü czéhlevél felső részén
zes templomai vannak ábrá-
iszes keret veszi körül.

k 35.8: 52.5 cm. és 1805. januárius 6-án kelt

1. 129-901.
36-901-10.

Steiner Artúr

építész.

Szül. Kassa 1883.

Oklevelet nyert 1904.

Műegyetem 18. l.

Steiner Istvánné [gyapotm.] MDK

Az iparművészetés népművészet harmadik díját kapták:

Bányász Erzsébet
Csekovszky Árpád
Illés Irén
Imre Julia és
Steiner Istvánné.

[illegible]: Ifjusági kiállitás nyilt a Nemzeti Szalonban.

Esti Hirlap, II.évf.127.sz. 1957.jun.2.vas.
2.oldal

Nyomtatvány

Nagys.

dr. Szentiványi Gyula

fölitkár ürnn

Budape

Rákos u

Müemlékek

Steiner István és

Kónya Zoltán

A II. hadiemléktáblatérv
pályázaton pályaművéket
100 koronáért megvásárol-
ták.

Magyar Iparművészet
1915. 200. l.

nincs cél

STEINER, Johann, pozsonyi kőműveszegéd

J.S., Maurergesell, 15 hónapos fia meghalt (1832, 573 l)

—

U. az, † 43 éves korában, Pozsony, 1844 május 2. (1844, 408 l)

Preszburger Zeitung
(Genthon)

Számla.

~~1917~~	~~május~~	~~9~~	~~600~~		~~2~~
-"-	-"-	14	600		V

Steiner Jenö

Müvészet 1910. 138
– 1911. 192

MDK

Steiner Jenő, épitész

Müvészet 1911.192.1.

Steiner János, lakatosmester

Sopronban Hauser Károly festőmüvész több müvészi terve
készitett számára. Az ev. temetőben a Steiner-és Altdörfe
sirbolt rácsait. 348.old

Pósfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőmüvész
1841-1911 . 345.old

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIII.1959. Sopron

Steiner János ,lakatosmester

Sopronban dolgozott a Varkerület 32,ma Lenin körut 31.sz hazban.Hauser Karoly festőművész gyakran látogatott e hazba,hugahoz. 348.old

Fősfai Vilmos: Hauser Károly soproni festőművész 1841-1911 . 345.old

Soproni Szemle,Helytört Folyóirat.XIII.1959.Sopron

2960

20. O. Thoren:

Sz. Beisben 1828-ban + Párisban

Thén borjával.

A gyepes előtér
svajczi tehén s kissé id
ják díszlenek s balra
parton, kés ház tün
ga foltos tehenes veres.
virágok élénkitik s a o
Thoren."

Fa, méretei
~~Vétetett 1892.~~
~~Sz. kép. 514.~~
~~Ly. sz. 367.~~
~~V: 20.~~

IV: 193.

Steiner János

nagyőrás

Sopron

1692. sept. 17.

poly. eskü

Kári

Joh. Steiner

festō

lád

z

Seb. Mansfeld.

režie.

MDK

Steiner Istvánné népművész.

III. díjat nyert a Nemzeti Szalonban rendezett Ifjúsági Kiállításom.

300 művész több mint 600 alkotásából válogatták az Ifjúsági Kiállítás anyagát.

Magyar Ifjúság, Bp. 1957. 22. sz. [4. l.]

MDK

Steiner István és Kónya Zoltán

Hadiemléktáblaterv-pályázaton munkájukat megvásárolták. Repr.

Magyar Iparművészet 1915. 196.1.

MDK

Steiner István és Kónya Zoltán

A II. hadiemléktáblaterv pályázaton pályamüvüket 1oo koronáért megvásárolták

Magyar Iparmüvészet 1915. 2oo.l.

Steiner István MDK

Michelangelonál, szobor

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Steiner István

M.D.K.

Könyv Zoltánnal közösen készített tervét megpályázták a falon elhelyezhető kádi emlékművekre kiírt pályázaton.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1935. 39.évf.

22. sz. 129. old.

MDK

Steiner István

A II.Hadiemléktávla-terv pályázaton Kónya Zoltánnal vett részt,művét 1oo K-ért megvásárolták.

Pályázatok

Magy.Ipművészet 1915 jun.2oo l.

SZEKSZÁRDI KÖZ

TOLNAMEGYEI FERENC KÓRHÁZ

FŐDSZINT

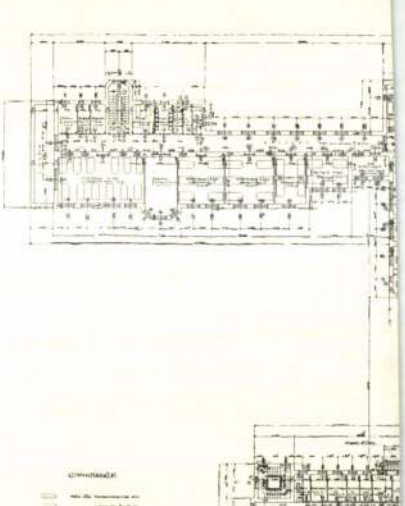

FÖLDSZIN

A TOLNAMEGYEI „FERENC“

TERVEZTE: D

REVAI-N

Steiner István

Végbiz. jeles eredm.

Értimisk 1910/11.

16. l.

Szék h. n. VII. 235.

Steiner Zoltán

Művészet 1915. 286

Szabó Jenő, áll. gazd. szaktanító III. 54.

Steiner István

Műcsarnok szobrász Bpest

1913/14. tel. szám - 340

Steiner István

vázlatrajz pályázaton

II. díj és bekerály

Érsimisk 1907/8.

17. l.

falképei

XV

Steiner István [ ]

L: Kőszegi Judit

1

Fazekas A': Este a Tavsoly Klubban 2.

Esti Hirlap, Bp. 1979. nov. 2.

Steiner István

Fajó János, Kele Judit, Lovas Ilona, Regős Imre, Steiner István, Szabó M. László művészek konyhakerti terményekből és különféle gyümölcsökből tervezett képeket mutattak be a Klauzál téri piacon rendezett kiállításon.

Frank János: "Jelige: Klauzál tér" címmel ismerteti a tárlaton szereplő művészek munkáját.
A kiállításról szóló cikk Fajó János nevénél található.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. szept. 30.
XXII. évf. 39. sz. 12. lap.

Steiner István, [ ]

h.: Tápai Nóra.

— :□ Az Akt .... 2.

EST I HIRLAP, Bp. 1975. jún. 25.

Steiner István

az Akt-Stúdió tagjai közös kiállításon mutatkoztak be Szentendrén. Jún. 30-ig látható tárlaton szerepel a művész.

Esti Hírlap, 1975. jún. 25.

Steiner István

Steiner István miňkáu in-
kább absztrakt képzőművé-
szeti alkotások, mint játék-
ok.

Székely András: A vizuális játékok.
Tűkör, 1977. szeptember 18 - 3 lap.

Steiner István, [ ]

L.:Keserü Ilona

B.E.:Ötletes, szép játékok 2.

Esti Hírlap, Bp. 1977. szept. 14.

Dr LECHNER JENŐ
M. KIR. KORMÁNYFŐTANÁCSOS
ÉPITÉSZ, MŰEGYETEMI R.K. TANÁR
BUDAPEST, I. MÉSZÖLY U. 4.

A Müemkékek Országos Bizottsága
nagytekintetü Elnökségének.

Budapest.

Van szerencsém a tévesen hozzám visszajuttatott Erdélyi számlákat ismét megküldeni azzal tisztelettelteljes észrevétellel, hogy azok elintézé-

Steiner István

Kisplasztikus

1906–10.

Einisk. 1930

88. 1.

VIRÁG ESZTER
ujságbizományos
KUNSZENTMIKLÓS

Steiner Ida

4 polg.

mintázásból jeles

tanár György Kálmán

Iparrajzi skola 1895

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Steiner Ida

porcellanfestő

c.

Közlezrkiàll

1458.l.

67 –

Nuzi, A

67. ~~Allegretto Nuzi~~ (~~Firenzei~~ umbriai festő † 1374) ~~[illegible]~~: Kálvária. Aranyháttér. Hátoldalán vörös szám: 130. Fa, tempera, 47 × 24 cm.

Steiner Rezső

festő

1900- festett arckepei

Weiss Gusztáv erredes

" Gusztávné

Schwartz Miklós

arckepe

Schwartz Miklósné

arck.

Magne János arck.

" Janosné

Weiss Kisanzog arck.

A müvész leánya

Schwartz kisanzog

Vadász ködben.

Csatkörl

21 —

121. Niccolo ~~di~~ da Foligno (umbriai festő; 1430 körül — 1502?): Szentháromság. Fa, olaj és tempera, 100 x 60 cm.
Restaurálta 1933-ban Nihány Zajos
1878-ban vette Simor Rómában a Bertinelli-gyűjteményből. — Magyarlaguy II. 52 sz.

—

Berevich: PA, 232 l. (repr. 230 l.),
Niccolo da Foligno: Szentháromság

—

Berti Toesca 948 l.
Niccolo di Foligno: Egy nagyobb oltár felső része.

—

Benesch, Belved 70 l.
Niccolo Alunno

Csathózl

Steiner Rezső

festő Sopron

A Soproni Képzőmüvészeti Kör 1897. évi első tárlatán 23 művel szerepelt: Müller Paulin arcképe, Zalka János püspök (akatolikus konvent tulajd), Nehéz munka (magatul.) Szent Márton (Hornig Károly püspök tulajd), Szülei arcképei (2), Bauer A. arcképe, Hangulatkép, A soproni várostorony (Printz dr. tulajd.), Hahnenkampf igazgató arcképe, Önarckép, A művész nejének arcképe, Brandl Gusztáv festő arcképe, Korcsmajelenet (dr. Manninger tulajd.) Szent Mihály (Szekesfehérvár)

Steiner M. kanonok arcképe, Póda arcképe (kat. kör tulajd), Feszület (Hornig K. püspök tul. Veszterrem) Reinprechtné arck. Steiner Fülöp püspök arck. Jó pásztor, Madonna (Győri Terézgrafnő tulajd.) Vidacsné arcképe.

450 —

450. Miani, J. ([illegible])
Társalgási jelenet. Fa, olaj; 23 × 20 cm.

Jelenvi jobbra lent: J. Miani f.
Maszlagy II. 372. szám

451. n. az: Társalgási jelenet. Fa,
24 × 20
23 × 20 cm.

Mázik

Steiner Rezső

festő

szül 1854. aug. 7. Fehéregyháza, megh. 1945. szept. Sopronban.

1878. bécsi akadémia.

1887. Frakusnádasd (?) szent Sebestyén oltárkép

1887. Nagylozs (?) szt Lőrincz oltárkép.

1893. Felsőszakony. Ev. templ. oltárképe – Karton a Veszprém Muzeumban

1894. Össi rk. templom Immaculata képe

Flandorffer Pál (1893), ifj. Schwartz Miklós (1913) Prosswimmer Sándor és Démy Lajos arcképeit festi a Soproni Takarékpénztár részére

Csatkőzl

Steiner Rezsö, festö

és Zettl Gusztáv és a megboldogult Makróczy Imre festőművészek fáradozásának eredménye a Soproni Képzőművészeti Kör.
1899 ápr. 30.-án nyilt meg a második kiállitás, melyen St. arcképeivel szerepelt.

Mükiállitás Sopronban.
Mücsarnok 1899. 16.sz. 243,244.l.

Szakály /Tolna/

R.k.templom, a homlokzatból fé
Háromboltszakaszos hajó, a nyo
az utóbbi gotikus. Épült a XV.
1903-ban és 1939-ben.

/Szentiványi Gyula, 1939/

MDK

Steiner Della Pietra Rezső festőmüv. Sopron

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. Pécs, 1936, jun. 12 l.

Steiner Rezső

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

6 l.

Steiner Rezső

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

7 l.

Steiner Rezső

Steiner Rezső plakidja a lán-
cait tépő és szabad májust
köszöntő, férfiak 1919 má-
jusát idézi.

Csák Zsófia: Az első szabad május

Művészet, 1981. május - 12 lap

Steiner Rezső

Steiner Rezső plakátja 1919-
ből szerepel a szombathelyi
Forradalmi Múzeum állan-
dó kiállításán.

Csatz Zsófia: Az első" szabad május
Művészet, 1981. május - 12. lap.

STEINER REZSŐ, festő

A Soproni Képzőművészeti Kört a Széchenyi Gimnázium egyik rajztanára Seemann Kálmán alapitotta 1895-ben Steiner Rezső festőművésszel együtt. A kör munkájában az iskola rajztanárai mindig tevékeny részt vettek. 272.old

SZABÓ JENŐ: A Rajzoktatás száz éve a soproni Széchenyi István Gimnáziumban 272.old.

Soproni Szemle, Helytört.Folyóirat. XXX. 3.sz. Sopron, 1976.

Steiner Rezső

Végre!1919 május elseje,1919
A tanácsköztársasági plakáton rablámcát szét-
töri,karját felemelő heroikus alak hirdeti
a szabad május elsejét.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet jelképei
Kossuth Könyvkiadó/Corvina kiadó 1974 130. .

Steiner Rezső

A Magyar Tanácsköztársaság megalakulásának 50. évfordulójának tiszteletére megjelenő bélyeg: az 1 Ft-os névértékű bélyeg a művész alkotása

Bélyeggyűjtés.

Népszabadság, 1969. márc. 4.

MDK

Steiner Rezső futó

„Velier dolog" c képe KT öni tárlatán

1888

MDK-A-I-1/2296.

elnök

Steiner Rezsö

festö

volt, ha jól emlékszem,
aki a veszprémi püspöki
palota díszterméinek
falképeit olyan nomorn-
an restaurálta.
Lásd noteszomat
dunántuli körü-
tamról -
1936 ban

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Steiner Rezsö
festö

l.

Csatkaisopromuüeml

II. 83. l.

MNK

Dela Pietra Steiner Rudolf

Hamerli József, of.

" "-né, "

" Antal "

Pécsi Képzőműv. és Műbar. Társ. kiáll. 1939.

jun. 31 l.

Steiner Rezső

fesső

az alábbi Kör II.
alelnöke

Emléklap a
Soproni Képzőm. Kör
Sopron. 1897.
Archippel
5. l. 19. l. 20. l.
25. l.

első kiállításának
megnyitó ünnepére

-1-

50. Olasz festő, XIII. század: Kálvária
Aranyháttér, hátoldal parkettázva.
Fa, tempera 48 × 29 cm.

v Műcsarnok 1930, 8. sz.

Berevich, P.A: 222 l.
Románstilü.

—

Benesch Belved 70 l.
Ducento Keresztt.

—

Apolzi Arnold képgyűjteménye, 368 l.
Jacopo da Torrita érdekes feszületi
képe.

Steiner Rezső

festő

1921-ben festett Eger

Seidl Lincsi arch.

dr. Pokorny "

dr. Schreiner "

Csatkózl

MDK

Steiner Rudolf, akad. festö.

Bünker J.R. tb. muzeumi-ör által elinditott mozgalom eredménye, h.müvét a különterem gazdagitására elküldte; a képtár ezzel szolgálja a soproni származásu müvészek müvészetének kultuszát.

A helyi müvészet megbecsülése.
Muz.és Kvt.Ert. III. 1909. 2-3.sz. 144-45.old.

MDK

della Pietra Steiner Rudolf

A müvész unokája, of.

Ferike, of.

Pécsi Képzőművész. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

lapito 1918.evi 1301.M.E.sz.r.

igosan kimondja, hogy:

kot olyan hivatalos kiküldetések-

lkalmazott legföljebb három nap

ijat, csak annyiszor lehet felsza-

jezett 24 óra esik a kiküldetés

ga sem állitja, hogy egy-egy ki-

tt volna igénybe, a fenti határo-

n részére a napidijpótlék nem

a Szolgálati Szabályok 159.§-ra

tban kifejtett nézete félreérté-

./.

ottságának,

Budapest

Steiner Rudolf

festö

Gentmüeml.

244.l.

A m. kir. vallás- és közoktatás

ügyszám alatt a keb. számv. VII.

deletének másolata:

Utasitom a sz

. . . . . Dr. T ó t h Z o l t

részére /:lakik: Bpest, VIII. Muze

. . Budapest-Visegrád és vissza

utazása alkalmával felmerült uti

Steiner Mór fesk.

oktatásügyi minisztérium.

1898-1901.

Érmiske 1930

88. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
1931 febr. 17.

A GRAFIKAI LAPC

Steiner Miklós

1913/14

Ferképzomfoiskèvk

133. l.

STEINER MAXI, nyomdász

1904-ben nyomdászsztrájk Szombathelyen. A tanoncokat Győrbe küldték, hogy ne dolgozhassanak. Dolgozhassanak. Ezen részt vettek Varga Ferenc vezetésével Koncz Jenő az Egyházmegyeiből, Pandur Béla és Szabó Ferenc a Seilerék-től. és Steiner Maxi és Mesterházy Sándor a Bertalanffy-nyomdából. 97.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen / 189x- 1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Steiner Matyas, szabómester

1872-ben a soproni naptárban szerepel a sztrajk idején. 34.old

László Ernő: A soproni szabólegények sztrájkja 1872-ben.- 29.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII.1959. Sopron

MDK

Steiner Márton építész

fdsz ház

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909, jul. 28.
4 l.

MARTINUS STEINER, ötvös

A táblázatban nem szereplő mesterek adatai:
Matrinus Steiner ötvöst az 1750-es összeírásban és egy 1753-as jegyzőkönyvben említik. 37.old

T. KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIX. századi fémtárgyak és mestereemberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve, 1972/73. I.
Szeged, 1974

MDK

Steiner Márton építész

fdsz ház

Magánépítési eng.Ip. Építő Ipar 1909. aug.1. 281 l.

M.D.K.

Steiner Lujza Mária iparmüvész

Az Iparmüvészeti-muzeum kiállitásán Felszegi Sztipán Erzsébet iparmüvésszel együtt bemutatott teritők, varrott csipkék és gyermekruha kreációk feltünést keltenek -irja a lap.

"Halló, mi ujság?" c. rovat hiradása.
Szinházi Elet. Bp. 1919. febr. 9-16. VIII. évf. 6. sz. 43. lap.

Steiner Lujza

szerepét és tevékenységét az Iparművészeti Iskola vezetésében 1919 tavaszán említi ill. ismerteti

Rónay György: Intézkedések és tervek a művészetnevelés megreformálására 1918-ban és 1919-ben. Művtört.Írt. 1970.2.sz. 141-147. l.

145. l.

STEINER, Lorenz, pozsonyi kőművesmester

L. S., Maurergesell, 6 napos fia meghalt. (1816, 381 l)

—

U. az, 9 napos fia meghalt. (1819, 37 l)

—

U. az, 7 hónapos fia meghalt. (1821, II. kötet, 307 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Ø.Н.-с25.IV.2.

Steiner Lola

Textiljei, a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst Múzeumban.

M.H.932.IV.3.

MDK

Steiner Lola, ip.müv.

Festett üvegvázák. Kép. 285.1

Rát Str.

MDK

Steiner Lola

Üveglámpa, repr.

Lámpaernyők, repr.

RátStr. 284.l.

Steiner Lola

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

PIA. 1932. XII. 8.

Steiner Lola

Üveglámpa,
Lámpaernyők

Repr.

Rátétkr. 284. l.

Festett üvegvázák
u. o. 285. l.

~~Árpádkori pénz IV. 124.~~

Steiner Lola

1924. máj. MKE

kiáll. Nemzeti Szalonban

Gyakorlótér Karlsruheban, vezkare

Stent Ferenc, fametrolt.

H Sz. Firenzében 1406 tág

1223. Fra Filippo Lippi.

H ✓

Krisztus az evangelistákkal.

Középütt áll ~~Krisztus~~ a Megváltó, jobb irást tartja. Körülötte látjuk Má lánnal, Lukácsot az ökörrel és Já és nyitott könyv, a többinél pedi szavak olvashatók: IN PRINCIPIO E körül.

Fresco, méretei 665: 162, 21
Vétetett E. Costantinitől
Elszámoltatott 1895: VIII
Az elszámolásra nézve 1.
1894: XII. 18-án Szalay J
a vételhez hozzájárultak.

1895: VII. 4-én

1897: VII. 29-én az Iparm

honnan 1907 márcz. ius 2-án

Ny. Mez. 904: V. 17.

1895

Steiner Lola

tervező iparművész
textil-, raffianum-
kák, lámpaernyők
Bp. V. Visegrádi
u. 60

ivód
z
Szokolay iparm

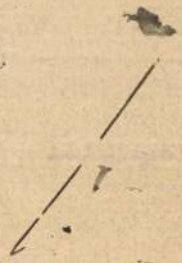

Steiner László

rajztanár

1932/33-tanévben oklevelet nyert. Értekezése:

Gulácsy Lajos 4° füzve

Ferkèpzomfoiskévk 59.1.

Steiner László

1928/29 – 1932/33

21

Ferkèpzomfoiskèvk

133.1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Steiner Lajos

festő

Zombor.

l.

Közlezrkiáll

1388. l.

1392. l.

Steiner Lajos

dekorativ festő
Zombor

l.

Ezredéves kiáll

XII. csop. 37. l

935

858

857

Steiner Lajos

Körajzoló

2 polg. 3 ipariik.

8 hónapot töltött

az iskolában jeles

eredménnyel

Tanár: Horti Pál

Ipavrajziskola 1897

Steiner L. pápai építőmester M.I.K.

Veszprém – Kálmán Kató u 1.
romantikus, 1854.

Genth. Műemk. 1959 I. 414.

Steiner Kázmér

ezüstmives

Pest. 1840. mester

Horváth Kentpéteri

257 l.

Steiner Kató

Ruhatervekkel szerepelt a Jaschik-növendékek gyermekművészeti kiállitásán.

P.H.930.V.16.

Horváth Sándor VIII-57

Steiner Juliska

szül. Budapesten 1895 márc
7. Izr. 4 felső leányisk
1917/18 I. elsőéves művész-
nőv. Glatz O, Bosnay J.
Pilch D.
1917/18 II. elsőéves u. co.
1918/19 I. másodéves nem
járt
1918/19 II. másodéves Glatz O.

Sorszám	A művész neve s a mű tárgya	neme szerint	anya
1	*Grottger (Arthur):* Polonia.		
	1. Czimlap	krétar.	papi
	2. A kardkészítés	krétar.	pap
	3. A fogságbahurczolás.	krétar.	pap
	4. A küzdelem	krétar.	pap
	5. A kém jelentése.	krétar.	pap
	6. Rossz hirek.	krétar.	pap

Steiner Julia

1917/18, 1918/19

Ferkèpzomfoiskèvk

133. 1.

zésére vonatkozólag az 1930 November 13. an kelt
elszámolásommal kapcsolatosan voltam bátor előter-
jesztést tenni.

Budapest 1931 febr. 8.

Kiváló tisztelettel

L. Lechner

Steiner Julia

Ötvös

1914–15

Eimisk 1930

88. l.

STEINER JÓZSEF, textilfestőmester

A soproni céh 1850 körül már a környékő helységek mestereit is kezdte felvenni soraiba. 1851-ben már "Haupt-Lade", főcéhnek nevezték magukat. 1850-72 közt 14 helység 22 mesterét vették fel.-A céhhez tartozó mesterek:
21.- Steiner József, Szalonak, 1862.
131.old. 66.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

JOSEF S T E I N E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 478.- Herr JOSEF S T E I N ER
Felvétel ideje: 1851. 28. Febr.
Hová vették fel: Stadt Schlaning,//Szalónak/. 163.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

JOS. S T E I N E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Satdt Pressburg.
Név:.- 408.- Herr Jos. S T E I N E R
Felvétel ideje: 1829. 6. Sept.
Hová vették fel: Schlaning, /Szalónak/. 162.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyaror zsági festőcéhek I. A tax-festés első nyomai 102.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

STEINER JÓZSEF, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851.1950

STEINER JÓZSEF, gyári munkás, 1938
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Steiner József
festő
75 éves
(tüdőgyulladás)
† 1945. XI. 4
Rákoskeresztúri izr. temető
Halotti főkönyv

Steiner József

MDK

órásmester

Vác.

18. század.

Vác. Muzeum.

Csatkai Endre: Hitzelberger Antal győri orás fuvola-órái.

ARRABONA 3. Győr. 1961. 153-159. l.

159.l.

Steiner Joseph

váci órás

l.

Váci Mur. lajstr.

169. l.

2

Steiner, della Pietra Rudolf

Tájképeket és oltárképeket festett.

2 oltárképe a Veszprém-i dómban.

Allgemeine Landestopographie des Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.

II/a kötet

569p

Steiner, della Pietra Rudolf

saptoni festo", Donnerskirchen-ben
születtek 1854. november 24-én. Eredeti
neve Della Pietra. Gécsben tanult.

Allgemeine Landesbibliographie des Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.

II/a kötet

3691

MDK

Steiner József aradi müépitész
iskolák terve

Vállalkozók Közl. 1909. febr. 10. 5 l.

Kocsola /Tolna/

Rom, alapfalai az erdőben.

/Gerecze Péter: Magyarország m

MDK

Steiner József, Arad

Az aradi Westinghouse-gyár épitése

Vállalkozók Közl. 1909, márc. 27. 4 l.

Hadjárat.

Az előtérben, hol ágyútöredé
katona mellett jobbra egy gyalog
fehér lovon ülő parancsnokot a t
térben huszárokat látunk, a hátte
innen társzekerek haladnak.

Szines kny., mér. a vk. 21.

Szn.
251

Steiner József

építész.

Szül. Solt 1872.

Oklevelet nyert 1896.

Névjegyzmüegyetem 9 R. l.

Bacsányi ~~VI. 146~~

Steiner József

építész Arad

Arad
2

Magyar Pályaudvarok

1906. 10. sz. (Andrássy Károly lakóház és műhely-épülete képpel.)

Secession!

Steiner Józef
Munépitest

l. Schwarcz Arad

48, 49. l.
62. l.

Steiner József
volt aradi utóbb pesti
épitész
Bercsényi utcai,
Vak Bottyán utcai és
Fadrusz utcai bérháza

MAGYAR·EPITOMUVESZET
1929. 7-8 m.
képeivel.

Steiner József

épitész

1907. Arad.

Steiner József

Aradon Lechner Ödön szellemében
igyekezett tervezni.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

541

MDK

Steiner Della Pietra Rezső festő, Sopron

Pécsi Képzőm. és Műbar, Térs. kiáll. 1936.

nov.

MDK

Steiner Della Pietra Rezső, festő, Sopron

Pécsi Képzőmüv. és Mübar. Társ. kiáll. 1937.májó

MDK

Steiner Della Pietra Rezső soproni festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzm és Műber. Társ.23.kiáll. 1938.jun.

Steiner Rersö, galgóci épitéz M.D.K.

600 K-ás első díjat nyert a nyitrai Kereskedelmi- és hitelintéret bérházzal kapcsolt sérházára kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

máre. 2. sz. 10. old.

MDK

Steiner Rezső festő

A Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

Steiner Rezső MDK

festő

A soproni képzőművészeti kör II. mükiállitása.

Mücsarnok 1899.256-257.o.

MDK

Steiner Rezső festőm.

Műcsarnok, 1900. 9.sz. 12o. 1.
id. Storno Ferenc ünneplése.

Steiner Rezső
festő

MDK

A Soproni Képzőművészeti Kör III. mükiállitása.
Műcsarnok 1900. 542.o.

Steiner Rezső

soproni festő

1897. restaurálja
a soproni ev. templom ol-
tárképét, melyet 1805.
Fischer Vinzenz bécsi
művész festett.

Csatkovszl

STEINER Rezső festő

Veszprém, piarista templom, 1910 - oltárkép

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. OMvH, 1993 114.

MDK

Steiner DellaPietra Rudolf

néhai Zoltán/Zupancsics/ Vilmos arcképe, of.

Ifj. Zoltán Vilmos, of.

Pécsi Képzőm.Társ. 25-ik kiáll. 1939. október.

Steiner Rezső, festőművész (1854–1945).

Látogatás a soproni Zettl-Langer gyűjteményben. Kevés ház van az országban, amelynek kapuján az olvasható, hogy magángyűjtemény. Amit most láthatunk nem múzeum, ha nem egy polgari lakás, Zettl Gusztáv lakása – a beszélő nagyapjáé. Itt látható a falon a képe, Steiner Rezső festette, a századforduló legismertebb portréfestője. Testi-lelki jóbarátja volt a nagyapjának, a másik jó barátja Storno Ferenc volt. Gusztáv és Storno Ferenc talán az elsők közé tartoztak, sopronban, akik rendszeresen régiség gyűjtéssel foglalkoztak. A Zettl-ház menyezetét szintén Steiner Rezső festette, (említve), és az ebédlő szoba menyezetét is, a négy napszakot.

Láthatatlan múzeum.

1983. XI. 19. Petőfi 9.00 (S. Gyné).

Steiner Rezső, festőművész 1) Folytatás

A május elsejét ünneplő, a Tanácsköztársaság alatt készült utcai plakátokat említve mindenkiben Bíró Mihály híres kalapácsos embere, vagy Steiner Rezső láncot tépő s a szabad májust köszöntő férfialakja idéződik fel. Művészi színvonalukkal méltán váltak 1919. május elsejének szimbólumaivá. /említve/

Csák Zsófia: Az első szabad május 1.
Storno Ferenc soproni plakátján.

Életünk, 1980. 6. 500. old.

Steiner Rezső, festőművész 2.) Folytatás.

a Tanácsköztársaság alatt készült színes, rajzos plakátoknak szinte mindegyikét – a művészeti élet koncentrálása és a nyomdai kötöttségek miatt – valamelyik bpesti nyomdában adták ki. Éppen ezért érdekes dokumentum Storno Ferenc alkotása, mert a művészt a helyi politikai szervek kértik fel a plakát elkészítésére és a soproni Röttig-Romwalter Nyomdá Rt. nyomta ki. Rajta kívül még három Sopronban élő festő, Steiner Rezső, Ágoston Ernő, Welleba Rudolf kapott megbízást és készített plakáttervet, ezeket is ugyanott adták ki.

Csák Zsófia: Az első szabad május 1.
Storno Ferenc soproni plakátján.
Életünk, 1980. 6. 500 old.

MDK

Steiner Rezső

Arckép, olaj.

" "

" "

" "

" "

Soproni Képzőm. Kör 30.kiáll. 1940. máj.

MDK

Steiner Rezső, grafikus

Nevezetes 1919-es plakátja.

Bélyeggyűjtés

– : 50 éves a Tanácsköztársaság 10.

Népszabadság, Bp. 1969. március 8.

Steiner Rezső

A soproni művésztelep megalakitásában /1927 - 33/ közreműködött és kiállitásain évente a fő helyen szerepelt.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 24.l.

Steiner Rezső

Arcképekkel és vallásos témáju kartonokkal szerepelt a VIII. soproni kiállitáson 1913-ban.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
1962 Sopron 20.1.

Steiner Rezső

A Soproni Képzőművészeti Kör 1897. évi kiállitásának plakátját ő készitette

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet történet
1962. Sopron 18.l.

Steiner Rezső

A soproni iparkiállitás emlékérmének tervét ő rajzolta meg, majd Adler Jakab készitette el.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 33.l.

Steiner Rezső

Az 1897-ben alakult Soproni Képzőművészeti Kör alelnöke Storno Ferenccel. Az év végén megrendezett kiállitáson, amelyet a szinházban rendeztek meg, - arcképekkel szerepelt:Müller Paulin, Zalka püspök, szülei, Bauer Antal nagybirtokos, Hahnenkamf igazg., felesége, saját maga, Steiner kanonok, Brandl Gusztávk Póda Endre, Reimprechtné, Vidacsné. Valamint oltárképtanulmányokat és a Nehéz munka c. életképet állitotta ki. Összesen 23 db-t.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története Sopron 1962. 18.1.

Steiner Rezső /Fehéregyháza/
1854 - 1945.

Több éven át bécsi akadémián tanul
Tájképeket, életképeket fest, majd egyházi
festészettel foglalkozik.Oltárképei Szt.Sebestyén
/1887.Fraknónádasd,egyuttal önarckép/
Szt.Lőrin /Nagylózs/, Krisztus az olajfákhegyén
/Szakony 1893/
1880-as évektől arcképfestéssel foglalkozi,felkapott
festő.1880-ban magániskolát nyit.
Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
1962 Sopron 15.1.

Steiner Rezső

Fehéregyháza 1854-1945.

Tehetséges tanitványai Kláber Gyula,
Gráf Ilma, Brandl Gusztáv

- Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
1962. Sopron 16.1.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Steiner Rezső,festő

Steiner Rezső ceruzarajza Lisztről 1874-es,vagy 1881-es soproni szereplése alkalmából.Liszt Ferenc Múz. Fekete repr. 207.old

Somfai László: A rögtönzés a kompozicióban.201.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XV.1961.Sopron

Steiner Rezső, festő

A Tanácsköztársaság bukása után ujra megalakult Sopronban a Képzőművészeti Kör. Ellene is eljárás indult meg majus elsejei plakátja miatt, de ez elsimult. 110. old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztársaság idején. 103. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Steiner Rezső, festő

1919-ben Sopronban megalkották szervezetüket. Tagjai "akiknek a piktúrán kivül más foglalkozásuk nincsen". 10?.old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztarsaság idején. 103.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Steiner Rezső, festő, 1854-1945

Először egyházi festő volt, majd arcképfestő lett. Filozófiával is foglalkozott, a Tanácsköztársaság kedvére volt. 105. old Sopronban dolgozott

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztársaság idején. 103. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Steiner Rezső, festő

Sopronban dolgozott. Plakátja 1919. május 1-re. Fekete repr. 109. old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztársaság idején. 103. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Steiner Rezső, festő

Plakát terve 1919. május 1-re. 105. old Sopronban dolgozott

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztársaság idején. 103. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Steiner Rezső, festő

Soproni festő. 1919-ben május elsejei plakát elkészítésével bízták meg. 107. old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztársaság idején. 103. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Steiner Rezső,festő

Sopronban dolgozott.A Liszt Ferenc Muz.hagyatékából megszerezte egy 29+48 cm-es szines krétarajzát,az 1919 máj.1.re készitett plakát vázlatát.Fiatal munkás,szétt-tépett rablánccal.Felirat:VÉGRE.21 éves fia ,Antal,a későbbi festő volt modellje.Litograf papiron. 108.old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élet a Tanácsköztarsaság idején. 103.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Steiner Rezső

Plakátterv 1919 május 1-re /repr./

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. Képmelléklet

Steiner Rezső

L919 május elsejére plakátot tervezett.

A plakát szinvázlata a Liszt Ferenc Muzeumban.

A plakát a Szombathelyi Muzeumban.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története

Sopron 1962. 21.l.

Steiner Rézső MDK

Nehéz dolog, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.

II. sorozat

MDK

MDK

Steiner Rezső

Öreg vármegyei: Kiállitási séták. Sopronvármegye. 1943. szept. 18.

Steiner Rezső

Zettl Gusztávval szoros barátság, portréját is megfestette /tepr./
„Alig van Sopronban tégi lakás Steiner mester képei nélkül."

Soproni László: A Zettl Lauger gyűjtemény Sopronban
1960. Sopron 6-7. l.

Steiner Rezső, grafikus

Láncát tépő május elsejei alakja múlt századi romantikát idéz plakátján.

Rózsa Gyula: A Tanácsköztársaság plakátjai 8.

Népszabadság, Bp. 1968 aug. 10

MDK

Steiner Kezső, festő, +1945

Sopronban dolgozott. Neves egyházi és arcképfestő volt. fia, Antal is jeles festő volt. 1898-1966. 187. old

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet halottai 1966-1967-ben. Steiner Antal. 1898-1966. 187. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

810

Ranftl Johann Mathias

Verehedő kutyák. Rk. II. état.

K. 2.

148 m. 240 sz.

Steiner Rezső 1

Az 1870-es években telepedett le Sopronban, hol arcképeket festett. Tanítványai közé tartoztak Brandl Gusztáv, Gráf Ilma és Kláber Gula, ~~Ilt~~ Reist vett 1897. a Soproni Képzőművészeti Kör megalapításában, s annak utóbb alelnöke volt.

A Soproni Képzőművészeti Kör kiállítása 1927

K

Steiner Rezső MDK

Nehéz dolog, repr.

Mücsarnok 1888. őszi kiáll.

II. sorozat

Steiner Rezső MDK

festő

A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története
Csatkai Endre

Steiner Rezső MDK

festő

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története

Steiner Rezső MDK

alelnök

Csatkai Endre: A 40 éves Képzőművészeti Kör története.

Steiner Rezső

MDK

Szt. József nevelő atya, szinvázlat

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.

Steiner Rezső MDK

Nepomuki Szt. János, szinvázlat

Mücsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

Steiner Rezsó NDK

Szt. József nevelő atya, szinvázlat

Mücsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

MDK

Steiner Rezsö, festö

1854-ben Fehéregyházán született. 1872-ben telepedett le Sopronban. Ott széleskörü iskolát nyitott. A közönséget ránevelte,hogy az arcképezés mellett másirányu szükségleteire is ráeszméljen. Tanitványai sorából kiemelkedök:Köszegi Brandl Gusztáv, Csók és Garay tanulótársa Münchenben ki megh.1908. Kláber Gyula/szül.1872 Sopron.jelenleg/928/ Bécsben él, s Gráf Ilma /1928/Párisban élö országos nevü festök. -St.1897 régi tervét megvalósithatta: igy létesült a Soproni Képzömüvészeti Kör.

Dr. Csatkai Endre:A soproni piktura történetének vázlata . Magyar Müvészet. 1928. 7.sz. 562-4.l.

MDK

Steiner Rezső

pályamunkája az alábbi pályázaton I.dijat 600 koronát nyert

A Nyitrai Keresk. és Hitelint. által épitendő székház pályázata. Müvészet 1910. 138.l.

Steiner József

épitész

lást

Szefelslex 358. l
359. l

Itó bőelett: arch.
n. o. 993. l

M.D.K.

Steiner József, építész

terveit fogadtár el az Aradon építendő bérhéz-zal kapcsolatos, uj leány-iskola felépítésére

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.
febr. 10. sz, 10 old.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 1234567890.

Sphinx of black quartz, judge my vow.

A quick brown fox jumps over the lazy dog.

Pack my box with five dozen liquor jugs.

MDK

Steiner János épitész,Arad

A szentesi katolikus temető kapolnajat épiti saját,második dijat nyert tervei szerint.

Epitő munkálatok

Vállalkozók közlönye,1908,aug.5. 7 l.

Steiner József

Az aradi Fehér-
keresztény egyesület gyer-
mekkórházának terve-
pályázatán II. díj.

Magyar Építőművészet

1907. 9. sz. 23. l.

Steiner József, kir. mérnök M.D.K.

nyert megbízást az aradi-
román egyházmegyei tanács-
tól egy Cs. Simándon épiten-
dő új templom megter-
vezésére

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.

dec. 29. sz. 3. old.

M.D.K.

Steiner József, építész

tervezi a „Hungária" pamut-fonógyár bővítési munkáit, valamint a gyár munkásai számára készülő, kertben elhelyezett iherházakat.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1914. XXXV, évf.

márc. 11. sz. 16. old.

M.D.K.

Steiner József, aradi épitész

tervét ítélték egyedül díjazhatónak az aradi temető díszkapujára kiirt pályázaton, mely ilymódon a 300 K-ás első díjat nyerte el.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

dcbr. 16. sz. 12 old.

MDK

Steiner József, Arad építész

a dévai ref. tpl épitése...

Épitő munkálatok. Vállalk. Közl. 1908.márc.4.
8.l.

MDK

Steiner József építészmérnök

A londoni építészkonresszus megnyitása. Vállalk. Közl. 1906. jul. 25. 1.1.

MDK

Steiner József aradi épitész

a tövisi felvételi épület épitésére megbizást kapott vállalatba 73,587.korona 91 f-ért.

Vállalkozók Közlönye. Bp.1909 szept. 22. 6.1.

M.D.K.

Steiner József épitész

"A Lágymányos uj palotái" cimmel fényképfelvételeket hoz a lap bérházakról, belső berendezésekről amelyeket Steiner József tervezett.

Szinházi Élet. Bp. 1929. szept. 8-14. XIX. évf. 37. sz. 90-91. lap.

M.D.K.

Steiner József, aradi „műépítész"

egy szabadonálló kastélyszerű épületet és egy bérházat terveztek az aradi Szt. László-utcában.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.
febr. 10. sz. 7 old.

M.D.K.

Steiner József, orsodi építész

nyert meghívást a Herkules-fürdőn emelendő nagy vendéglő és nyilloda felépítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

márc. 7. sz. 10 old.

STEINER József építész (Solt, 1872 - Bp., ?)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 183.p. és ill.

Steiner József

építész

l.

Erődi – Bodnár

224. l.

Steiner József

arad i építész

iród nem pályazott

2 véleményt

mondott a

tervezről

Arad és Vidéke

1913. jul. 6.

(Ki építse az új

katholikus templomot?)

770. sz.

Della Pietra Stei-
ner Rudolf

festő

lásd

Pécsi Képröm Tars

1933 nyár

lásd még

Steiner Rudolf
alatt is

Steiner Rudolf

A farkasgyepüi
(Venstrein vm) rk.
templom oltárképét
(B. Kűr látogatása Erzsébetnél) fenti festette
1909-ben

Dor Bakony

353. l.

a:

táj:

hegyes vidék völgyében út kanyaro-
hegyeken, mint az útmentén a
felhőzött balra fényes fehér felhők
jobbra: „Paczka F.
1899."

4·5: 120 cm.
ár 20-án a 4924 sz. rendelettel. Ára 1200 kor.
3-án (29/900. 457/900), az elszámolást tu-
7-én a 146835 sz. leirat (689/900).

s a jobbra emelkedőnek tövében két
ket.

Steiner Rudolf

festō

wod

z

Szikl Vespr

330.l

Topitz A. VIII. 187.

Steiner Rudolf

festő

laid

=

Csatkai Soprex l.

25. l.

laid

=

Della Pietra

Steiner Rudolf

~~alatt~~

Steiner Rudolf

Festő

falkejei a veszprémi
székegyházban, a püspöki
palotában, a kegyesrendi
és Károly-templomok-
ban, a farkasgyepüi
(Veszprém m.) templom-
ban.

Dor Bakony

44. l

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

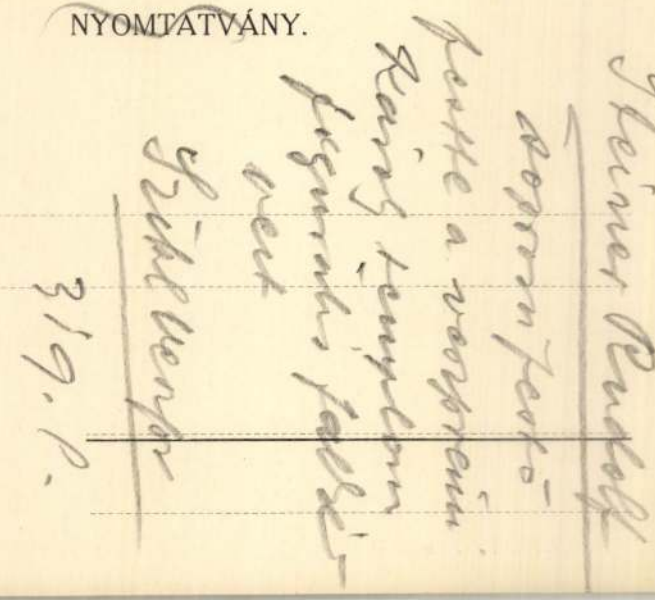

Zólyomlipcse h. n. tv. 7.

Steiner Rudolf

soprani festō

l -

Thirfetsödunántul

120 · l.

Steiner Rudolf, Festo III. 144.

Steiner Rudolf

festő

l

Luveszprüspvár

146 - l.

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... *hó* .....

osztályfő.

Steiner Rudolf

akad festö

Sopron 7 arm ?

zvod

Mké 144. l.

pontból a legértékesebb keleti ké
XXX,melyek kőrajzban jelentek meg
bay Károly Lajostól valók.Libay é
te nagy részét idegenben töltötte
barangolta Ausztriát,Olaszországo
majd 1855-ben Breuner gróf kisére
ben Egyptomot utazta be.Vándorlás
közben rengeteget festett és raj
Európa köz- és magángyüjteményei
le vannak aquarelljeivel,s az ek
divatos albumok nagy részében tal
lunk rajzai,akvarelljei után kész
metszeteket,karcokat és litográf
Libay akvarelljei után,melyek a
mecbányai muzeum féltveőrzött kin
Rudolf Alt készitette a hatalmas
tü kromolitográfiákat.A piramisok

orientalista

lágát a francia romantikusokra e

Steiner Rudolf

sopron festőművész

festette a veszprémi székes-egyház részére Boromei sz. Károly és ht. Anna oltárképeit.

Ádám Iván. A veszprémi székesegyház. Veszprém 1912. II. r. 527. l.

az

ás

Ked-

két

ső,

;

-

pek

inek

igy

tóan.

isé-

l sem

elked-

ikben

Steiner Rudolf

soproni festő,

kapott Horváth Károly

váci püspöktől 6000

forintot.

Ádám Iván: A veszprémi székesegyház.

Veszprém, 1912. II. r.

505. l.

MDK

Steiner Sándor és Bálint Ferenc

Családi ház a Gellért-hegyen, repr.

Tér és Forma 1932. 248,249,250.l.Képekkel

Tü bronzból VII. 248.

Steiner Tibor

Megedükeszítő

nüb. Heged 1904.

l.

Nemesvári Ernő:

Magyar Művészeti

Lexikon. Bp. 1938

126. l.

Steiner Simon

XVI

l.

Pasakivárép

124. l.

MDK

Steiner Testvérek

Az igazságügyi palota homlokzatát diszitő
triga. Mintázta Sennyei Károly, készitett
A Steiner testvérek. Repr.

MMÉEKözl. 1897. 67.l.

9.kérdőponthoz.

Időszükséglet

Az áthajózási eszköz megnevezése	Napp
Ladik	4 perc + ha nyi perc, an széles a fo
Ponton	"
Rohamcsónak	annyi perc, m.széles a
Rohamcsónakkal vontatott ponton	a rocs.idej kétszerese
Rohamcsónakkal vontatott 60-as	3 perc + há annyi perc,

Steiner testvérek

rezumvérek

Ráth György 1896

296 C

MDK

Steiner és Szimper, templomfestők

mesterien örökitették meg Sándor tanár ornamentális kompozicióját.

A budai Kapucinus-templom ujjáépitése,
Nemzeti Ujság. 19=7. május.1.

MDK

Steiner és Szimper templomfestők

Magyar Épitőművészet 1913. 2. sz.

1937 MAR 24
Pa
Pa

Steiner Sándor

Élet.
Váljubal

314. l.

Steiner Sándor

építész

lásd

Szefeltlex. 359 l.

Elektr. arck.

n. o. 994. l.

		Kikiáltási ár pengőben
2227.	VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasnélküli, ejectoros, 12-es, Knebl, Budapest. Bőrtokban	300.—
2228.	VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasnélküli, ejectoros, 20-as, Sauer, Suhl . . .	367.—
2229.	VADÁSZFEGYVER. Egycsövű, golyós, 6.7 cal. ismétlő, Mannlicher—Schőnauer. Távcsővel. 2 bőrtokban	300.—
2230.	VADÁSZFEGYVER. Négycsövű. 2 sörétes és 2 golyós csővel. Novotny, Prag. Vászontokban	650.—
2231.	VADÁSZFEGYVER. Drilling, 16×16×8. Kakasos. Lauenróth András, Budapest	225.—
2232.	VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasos. 12-es. Galamblövő	120.—
2233.	CÉLLÖVŐ-FEGYVER. 7 m/m. ólomvégű acélgolyóra. Külön ólomlövedékhez való csővel. Widmar, St. Gallen. (Matsch-fegyver.) Hozzá körülbelül 400 drb. töltény	450.—
2234.	VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, sörétes, kakasnélküli, 20-as. Állítható aggyal	450.—
2235.	HÁROM VADÁSZFEGYVER. (1 kétcsövű, ka-	

Steiner Sándor
és Bálint Ferenc

Ced

Családi ház
a Gellért-hegyen
Répr.
Tér és Forma,
1932. 248. l.
249, 250. l.
(képekkel

	Kikiáltási ár pengőben
2244. VADÁSZFEGYVER. Egycsövű golyós, 6.7 cal. ismétlő, Mannlicher—Schönauer, Kahles táycsővel	360.—
2245. VADÁSZFEGYVER. Egycsövű, golyós, ismétlő, 375-cal Magnum—Mauser	315.—

A MŰTÁRGYAKAT LEÍRTA

CSÁNYI KÁROLY

EGYETEMI NY. R. TANÁR

BUDAPEST, 1942 FEBRUÁR

GRÓF ALMÁSY-TELEKI ÉVA MŰVÉSZETI INTÉZETE KIADÁSA

VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8.

~~Bálint Sándor~~ Ferenc

és Steiner ~~[illegible]~~ Sándor

mint cél. műépítészek

(Családiház a a Gellértheggen;), tervezték jentich

Tér és Forma.

1932. 248, 249. l.

250. l. 312. l.

(Képekkel és ~~[illegible]~~ alaprajzokkal)

STEINER SÁNDOR

Perkai 1995, 261 (505. sz.)

M.D.K

STEINER Sámuel festő

szül. 1724, megh. 1771 Pozsony

Szaras XVIII/19. 141, 253. l.

STEINER, Samuel, festő Pozsonyban

S. S. Mahler, 6 hetes leánya meghalt. (1768, 57. szám, 4 l)

—

S. S. Mahler, † 47 éves korában, Pozsony, 1771 jún. 6. (1771, 46. szám, 4 l)

Preßburger Zeitung

(Gutthon)

KÖZALAPÍTVÁNYI KIR.
ÜGYIGAZGATÓSÁG
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 12.
TELEFON: AUT. 189–26.

11.226. *szám.*

19 30.

Mellékletek száma: *db*

Tárgy:

Válaszirat alapjául szolgáló szám:

A MÜEMLÉKEK TEKINTE

A közalapitvá

Steiner Samu

otvor

1899

Einnisk 1930

88 l.

MDK

Steiner Andor, festő
Iparmüv. Föisk.

148. Lánchidép. tanulmány.

Nagy. Kj. Képzüm. Kiáll. /VII/
Föv. Képtár. 1949 aug. 16.-szept. 10. Kat.

MDK

Steiner András

Plakát kiállitás, 1948. N.Szal. képek

Steiner Antal

MDK

Részt vett a tárlaton.

/figurális képei/

(-ó): A soproni képzőművészek őszi tárlata.

KISALFÖLD. 1962. okt. 16.

Steiner Antal MDK

Szerepelt a soproni Festőterem épületében rendezett kiállitáson.

két figurális képe.

Farkas György: A soproni képzőművészeti munkacsoport kiállitásáról.
Kisalföld, 1962. okt. 26.

MDK

Steiner Antal

A Berzsenyi Társaság kiáll. Kaposvár. Képzőművészet
1928. 1o. sz. 137.l.

Steiner Antal
sopronifestő

Győr várának a
török elleni harcai-
ból merített tárgyú
a felszabadulás utáni
készült festménye
a győri tanácsház
disztermében.

Wellisch J.: Kiállitá-
sok vidéken
Szabad Művészet
1954. 378. e.

Steiner Antal

festő

1953 a győr-sopron-megyei képzőművészek kiállításán Győrben Inkvizíció c. képe volt kiállítva.

Szabad Művészet

1953. 128. l. (Képzőművészeti élet vidéken.)

MDK

Steiner Antal, Sopron

dicséretet kapott

A Dunántuli Tav. Tárlat kitüntetettjei. Képzőművészet 1928. 10. sz. 137.1.

Steiner Antal MDK

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

MDK

Steiner Antal

A Soproni Képzőm. Kör 1929/30-i egyesületi éve.
Képzőművészet 1930. 35. sz.

Rónay Mária

Steiner Antal és Borsa Antal: A győri ipari tanul
otthon épitkezése, panneau

SZABAD MŰVÉSZET

1953.máj.-jun.sz. 127.l.

/P.I.: Képzőművészeti élet vidéken. Győr-Sopron m./

Steiner Antal
1898 Sopron -

Apja Steiner Antal tanitottak majd Münchenben képezte magát.
Főleg arcképfestő, de másolt is.
1945 után nagyobb történeti képek pl Győr visszavétele.
Miniatür arcképet honositotta meg Sopronban.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 22.l.

Steiner Antal

Boldogság /repr./

Munkában /repr./

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. Képmelléklet

M.D.

Steiner Antal
festő

Méltatás.

Turai Imre: Jubileumi képzőművészeti kiállítás
Méltatást 1967. november - 48 kap.

Steiner Antal

1931-ben Mende Gusztávval közösen rendezte meg gyüjteme
nyes kiállitását.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 27.l.

STEINER ANTAL, festő

A soproni Berzsenyi Önképzőkör rajz-albumában szereplő neveket minden soproni ismeri, ott szerepelnek a sopron tárlatok képein. Ágoston Ernő, Mechle József, Steiner Ant Richly Emil, Ákos/Jaeger/Ernő, Sebestyén/Sebesta/Ferenc, Szakka Árpád, szignójuk ott szerepel a képeken. 272.old

SZABÓ JENŐ: A rajzoktatás száz éve a soproni Széchenyi Gimnáziumban 272.old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976.

M E G H

az Istitutó di Ştudi Romani Ma
Országos Bizoţtsága / IX.Hőgyes Endre,
f.év junius 26.napján d.u.
a l a k u l ó k ö z

Tárgysorozat:

1, Az előkészitő bizotts
2, A tisztikar és a vála
3. Esetleges inditványok

Steiner Sámuel

öráss 1743

Mezőtúr

l.

Farago Bálint: A mezőtúri ref. egyház története 1530 – 1917-ig. Mezőtúr c. n. 72. l.

STEINER Salamon possonyi ötvös

MÉrt 1995 116. sz. ill

(1816)

Géza:

Csaknem térdig
ábrázolva. Jobb kezét ü
lójának rudját fogja.
szakálla rövid. Koronás
ja. Felirata a kép alat

„Geys

Der XIV-te
der erste

Tusrajz, méretei a kép

G

Steiner Salamon jud

ötvös

1828 Pozsony-Váralja

Kapmágyarorszötvösök 45 l.

Steiner Rudolfné

az alábbi tervpályázaton 10.000 forintos megvételben részesült 17.sz. pályanü egyik szerzője.

Román András: Lébény községközpont tervpályá zata, 1970. - Magyar Építőművészet, 1970.6.sz. 2-6.l.

ntetü Tanács jóindulatába ajánlva,

us 28.

alázatos szolgája

Dr. Nagy Loltán

tetü Tanácsának

Budapest

Steiner della Pietra,

Rezsö

mil. Fertő-Fehéregyháza

1854. nov. 24.

fertő Sopronban

lásd

Thieme-Becker

31. K. 560 l.

Bárdos Géza,

27. aj.	12.		12.000 -

Steiner Rezső

Művészet 1910. 138

Magyar Művészet

1928. 563

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Steiner Rezső

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 563

Peristilium V. 241, 242,

Steiner Rezső

Az 1890-es években a veszprémi püspök festője és restaurátora volt. A veszprémi és tihanyi püspöki palota ill. kastélyban lévő régibb képeket mind ő restaurálta.

Dornay Kálmán

Közlése.

Frankfurti bére III 50

Steiner R.

1903. tél
Kiáll. Nemzeti Szalonban

Női arckép, olaj.

Stenier Rezső

1882. Sopron.

(149) Nep. nt. Zinos. Zinvárlat.

(153) Szt. Zoisef nevdő alja. Zinvárlat.

Ő vzi Eiállitás 1882. I és II. por

MEGHIVÓ

A

TIROLI REPRESENTATIV KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSNAK

A NEMZETI SZALONBAN 1927. ÉVI OKTÓBER HÓ 22-ÉN SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR MEGTARTANDÓ

ÜNNEPÉLYES VERNISSAGEÁRA

CALICE FERENCZ
RENDKIVÜLI KÖVET
ÉS MEGHATALMAZOTT
MINISTER

GRÓF
ANDRÁSSY GYULA
A NEMZETI SZALON
ELNÖKE

DÉRY BÉLA
A NEMZETI SZALON IGAZGATÓJA

Steiner Rezső

festő

1878-ban 23 évig

Lásd

Fleischer Béla

87. l.

A m. kir. vallás- és közo

11784 szám.

Munkások Orsz.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Steiner Rezső

soproni festő 1900
körül festette a nagylozsi
templom főoltárképét, mely
két Lőrincet ábrázolja.

irod

Csatkai Endre dr.

Sopron vármegye
műemlékei II-sor.
Sopron 1935. 83. l.

STEINER ANTAL, festő

A soproni Széchényi Gimnázium rajzkiállitása izelitőt ad a már beérkezett "öregdiákok" képeiből és igy lehetőséget nyújt összevetni az induló és az érett művész munkáját. A kiállitás e részében láthatjuk pl.:

~~Reinecker Jánosnak: "ERDŐ MÉLYÉN", cimü művét is. 273.o~~

STEINER ANTAL: "ÉSZAK-SARK UTAZÓ", cimü művét 273.old

SZABÓ JENŐ: A rajzoktatas szaz éve a soproni Széchenyi Gimnaziumban 272.old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976.

STEINER ANTAL, festő

A soproni Széchenyi Gimnázium tanulója volt és az iskola Bergsenyi Önképzőkörében dolgozott. Képei ott vannak a soproni tárlatokon.
"VARRÓÉÁNY", cimű rajzával 1913-ban első díjat nyert.
272.old

SZABÓ JENŐ: A rajzoktatás száz éve a soproni Széchenyi Gimnáziumban 272.old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat, XXX. 3.sz.
Sopron, 1976.

31

32

Steiner Rezső

festő

festette az alábbi templom figurális falképeit 1915-16-ban. Fenti restaurálta a püspöki palota XVIII. szbeli (állítólag Maulbertsch) falképeit. Ugyanó festette a veszprémi piarista-templom 3 oltárképét (Jézus a jó Pásztor, Kalazanti szent József és boldog Pirotti Pompilius) és a püspöki székesegyház két oltárképét koronei szent Károly és szent Anna a gyermek Máriával.

Dornyay Béla dr.: A veszprémi Károly-templom. Veszprém 1917. 12. l.

Steiner Hugó

Epitész

Pápáról, 1864-ben 18 évés

Lád

Fleischer Béla 87 l.

neretlen festő.

zázadból.

)bbrafordultan és állva van
velykujját atillájának váll-
balját, pedig leeresztette.
bajusza és szakálla veres-
nek gallérja látszik, vörös
ókája paszománt.

cm. — Lelt. sz. 663. — Értéke
eth-féle ereklyemúzeumból. —
atokat l. a 62. lapon az 593
rilis 23-án (107–95). — Átvételi
idomásul vette az 1896 április

STEIGERWALD ISTVÁN
BÉKÉS MEGYEI NAP 1998. VI. 4

Steigerwald-képek a kórházban

Bensőséges ünnepség keretében nyílt meg péntek délután *Steigerwald István* festő-grafikus kiállítása a gyulai Pándy Kálmán Megyei Kórház igazgatósági épületének előcsarnokában.

– Különleges művész különleges technikával készült különleges képeit láthatjuk itt – mondta *dr. Kincses László*, a kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályának osztályvezető főorvosa kiállításmegnyitójában. Dr. Kincses László utalt arra, hogy osztálya és a művész között igen jó a kapcsolat, ő festette a náluk látható Semmelweis-portrét is, most pedig Anyaság címmel festett képet az osztálynak, s ezt valamiképpen ők is próbálták kompenzálni – mondta a főorvos –, a közelmúltban az osztály egyik orvosa is „jelen volt" az egyik Steigerwald-unoka születésénél. A megnyitón *Csomósné Steigerwald Réka* mondott verset, s a művész is szólt a megjelentekhez, egyebek mellett elmondta: a képekkel nem akar kereskedni, nem eladók. Steigerwald István kiállítását július 10-éig tekinthetik meg az érdeklődők a kórház igazgatási épületében.

K. O.

Dr. Kincses László osztályvezető főorvos méltatta a festőművész munkásságát

KISS ZOLTÁN FELVÉTELE

máskamarás-tól Zsadó

ozi községháza

Díszpolgári cím és Pro Urbe kitüntetések

SZEGHALOM – A szeghalmi képviselő-testület döntött a díszpolgári cím, valamint a Pro Urbe kitüntetések odaítéléséről.

A díszpolgári címre *dr. Nagy Zoltán* nyugdíjas állatorvost javasolta a Péter András Gimnázium, a Nagy Miklós Városi Könyvtár, a Sárréti Múzeum és az Alapfokú Művészeti Iskola és Művelődési Központ igazgatója.

Pro Urbe kitüntetésre *Fülöp*

dolgozói nevében az üzemi tanács elnöke, valamint a gyár szakszervezeti titkára.

A kitüntetésre *Czeglédi Ferencnét,* a Felina Hungária Kft. szeghalmi üzemének vezetőjét is javasolták – *Buzás Julianna* és *Papp Gyula* – önkormányzati képviselők.

Döntött a testület, hogy a díszpolgári címet és a Pro Urbe kitüntetéseket augusztus 20-án ünneni

STEINFELD *Sándorné, Perényi Lenke*, festő. • Kecskemét 1892 szept. 1. A bpesti képzőművészeti főiskolán Vaszary Jánosnál és Münchenben tanult. 1932. dicsérő elismerést kapott a Szinyei-Társaságtól. 1924. New Yorkban telepedett le.

K

Le-f II. 4741

STEINHAUSER Antal Kőpfusagó

Ld. részletesen Tisicum 9. 1996 205. vk

Könyvmat, méretei 34.5 : 46.1 c/m.
Kőrajzolta : Steinfeld.

Ltsz. 4526.

57/914 N: 78.

Steinfeld

Vörös torony szoros:

I, melyből három ~~para~~ ölőr iszik,

Az Alt-folyó (innenső partján ~~látjuk~~ a Vörös torony magasra nyúló romjait, mellette ~~a torony~~ két vert, hol egy lovas halad és a hol a kőfal ~~mentén~~ mentén emlékeztető, melynek ~~lábánál~~ láthatók. ~~A torony~~ mellette

STEINHAGEN Keresztély egri rézmüves. Iglóról költözött Egerben és az 1744-61 közötti adóösszeirásokban szerepel. Ekkor az egykori Káptalan utcában a jogász kollégium mellett saját házában lakott. 1765-ben ennek a háznak a telkét a liceum épitéshez megvásárolták. Eszerint az adat szerint a Barátok utcájában /Káptalan u./ Gusztinyi kanonok háza mellett lakott ~~—~~+ Trethon Annával. 1750-ben a felnémeti pálinkafőző házat, 1753-ban a felnémeti

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Steinhardt Antal Bpest.

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a Következő műveivel vett részt:

1880. őszi kiáll.: Evang. templom, 5 drb tervrajz.

Steinhardt Antal

Iskola épités Sopronban. Sopron város Steinhardt Antal budapesti épitész tervei szerint polgári iskolát fog épittetni. A tervek már elkészültek és most a vallás- és közoktatásügyi ministeriumban vizsgálják fölül. Mihelyt a jóváhagyás leérkezik az épitési munkálatokra árlejtést hirdetnek.

Vállalkozók Közlönye
1905. jul. 19.

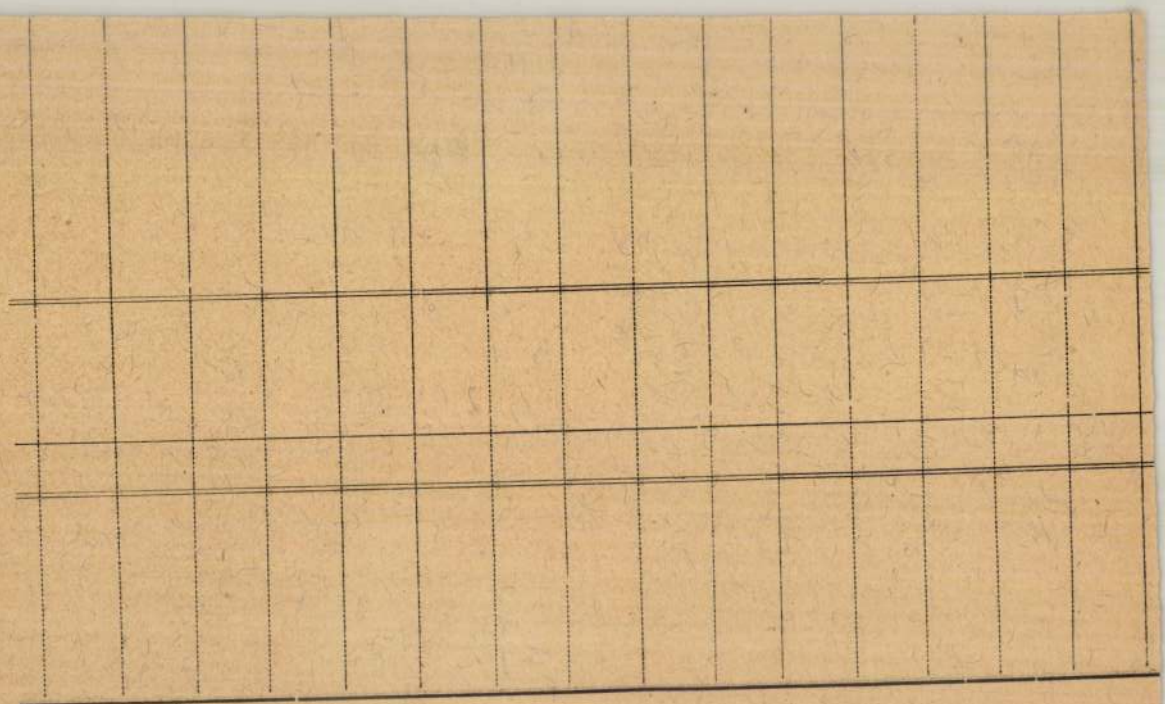

6388 Centrum Budapest

STEINHARDT *Antal*, építész, * Budapest 1856, † u. o. 1928. Itt végezte tanulmányait. Láng építésszel együtt S. alakította át a Rákóczi-úti Pannónia-szállót Bpesten, közösen tervezték a pécsi színházat, stb. Saját tervei szerint épült a szegedi Kass-szálló, a Magyar Tisztviselők Orsz. Egyesületének bpesti palotája, stb.

K

Ec. G II. 474 l

Színház — mozi — szanálás

Pécs, dec. 3. — Sivár magyar jelenünk egymásmelló kergeti e három fogalmat, az évezredes multra visszatekintő „világot jelentő" deszkákat, a színházat, a XX. század egyik legcsodásabb kulturalkotását, a sokak által annyira lekicsinyelt mozit és minden bubánatunknak legeslegujabb titkos rugóját, a szanálást.

Mikor Steinhardt és Lang a pécsi színházat megépitették, alapul vették a Fellner és Hellner által alkotott, Középeurópában, de különösen a volt kettős monarchia területén majdnem kizárólagos színháztipust és ezzel olyan színházat adtak városunknak, mely az akkori izlésnek, nézoterében az akkori társadalmi tagozódásnak, szinpadán pedig az épitési keretekbe szorítható felszereléssel az akkori átlag daraboknak megfelelt. Ezen színháztipus Olaszországból, Németországon és Ausztrián keresztül jutott el hozzánk és mint vidéki szinpadnak egyaránt megkellett felelnie az opera, dráma és szinmü előadások technikai követelményeinek, valamint az udvari színházaktól átözönlödött ama szokásnak, hogy a közönség tudomást vegyen egymásról, láthassa egymást. Az akkori színházlátogató közönség nem ült idegenül egymás mellett, csak szórakozást vagy a gondolat szövevényét keresve az aktorok müvészetében, hanem igen sokszor fontosabbnak tartotta a szinpadon lepergő játéknál, a felvonásközök alatt a páholyok és a nézőtér egyébb méltánylást érdemlő részei között, a kölcsönös érdeklödés tüzétől hevitett „játékot." Hiszen még vagy husz év előtt is az esti előadások képéhez hozzátartoztak a páholysorok vakitó dekolltázs-ai és a plasztronos, látcsöves „habitüék" serege. Ez a színház azonban diszletezésében müvészi szempontból egészen a dilettantizmus határán bukdácsoló megoldásokkal is beérte és a festett kuliszák tömkelegével, szétesö perspektiváju vászon dekorációival, a természetessel homlokegyenest ellenkező világitásával, a valóságnak a „látszatát igyekezett a szinpadon felépiteni."

Azonban a világ, a gondolkodás száguldása és vele a szinház sem állott meg a fejlödés eme fokán. Már a mult század derekán érezték egyes, a szinielőadások müvészi feladatait mindenképen kritikus szemmel figyelemmel kisérő nagy alkotók, hogy a szinház ezen formájában technikai és müvészi, mondjuk talán szabatosabban képzőmüvészi és téralkotó megoldásaiban nem hogy kifejezője és hangsulyozója lenne a szintén személytöl elvonatkoztatott müvészetnek, hanem legtöbbször nevetséges gátlója annak. Már Goethe és Schiller sikraszállottak a szinház reformjáért olyannyira, hogy e kor legnagyobb német épitészei Schinkel és Semper az ő kezdeményezésükre behatóan foglalkoztak az uj szinháztipus megtekintésével és az ő munkásságuk, különösen Schinkelnek a Goethe-Schiller archivumból napvilágra került vázlatai képezték tulajdonképen csiráját annak a korszakos változásnak, mely végeredményben még ma sem jutott el az „uj-európai" szinház végső kifejlödéséhez, de az uj, a jobb megoldások egész sorát hozta. De nemcsak a szinházzal már a „métier" által kapcsolatba került éles itélőképességü titánok látták ama szinház fogyatékosságait, hanem olyanok is akik a szinházban csak mint negativ szereplők, mint nézők voltak jelen. Feuerbach a nagy német festő kereken kimondotta: „én gyülölöm ezt a szinházat, mert éles szemem van és nem tudok a pappendeckli és smink-től eltekinteni. — Lelkem mélyéből gyülölöm a diszletezés gyarlóságait. — Elrontja a közönséget és elnyeli az egészséges megérzés utolsó maradványát és az izlés barbarizmusához vezet."

Azonban mégis több évtizednek keltett leperegnie és egy olyan szellemóriásnak kellett a zenei és szinpadi világ pilléreit megremegtetni, mint Richard Wagner, hogy az eszme megvalósuljon. Az ő „Tou Druma"-i parancsolván követelték az uj szinpadot, a megreformált nézőteret és a Brüchwald által alkotott bayreuthi szinház uj gondolatokkal gazdagon megnyitotta a zsilipet, igyekezve megszüntetni, mindazon gátlóakadályt, mely a szinész által megtestesitett ige és a müvészi élmény befogadására képes „néző" között fennállott. Ezen nyomokon aztán Littmann, Pölzig, Struad a szinházépités egészen uj formáit hozták, hogy mindinkább lehetővé tegyék azon ideáknak és lehetőségeknek megvalósitását, melyek az antik bas — relief — szerü szinpadi kép és a Mak Reinhardt által oly zseniálisan szinpadra hozott tömegeknek a harmadik dimenzióba való állitásával a „regisseur"-nek rendelkezésére állanak.

A mi pécsi szinházunk természetszerüleg már sem alkotásánál, sem repertoirjának szükségszerü változatosságával, sem anyagi erőinél és nem utolsó sorban közönségénél fogva nem követhette a fejlödésnek természetes menetét. Közönségünk egy része elfogadta az előadásokat ugy ahogy azt kapta és egyszerüen nem érezte szükségét annak, hogy szinházunk technikai berendezése és felszerelése a haladás egyetlen eredményét se hagyja kiaknázatlanul. — A másik a müvészi élmények befogadására inkább érzékeny rész pedig mindig jobban érezte azt a különbséget, amely a fővárosi jobb erőkkel rendelkező és technikailag jobban felszerelt előadások és a mi szinházunk előadásai között tagadhatatlanul fennáll s inkább nézett meg egy idényben 2-3 egyéni izlésének megfelelő darabot Pesten, mint szükebb hazájában. Távolról sem merem állitani azonban, hogy budapesti szinházaink jelenlegi formájukban és müszaki felszerelésükkel a fejlödés csúcspontján állanak. A meglevö szinházak még mind a régi elvek alapján épültek és a már elfogadott uj Nemzeti Szinház terek megvalósulásának meghiusulásával sajnos még igen hosszu időre meg vagyunk fosztva attól a lehetőségtől, hogy a magyar színészet minden tekintetben korszerü, szinpadon mutathassa be minden kritikát kiálló abszolut tudását. Hogy sajnos ez mennyire igy van mutatja az, hogy a mult évad egyik darabja Molnár Ferenc Vörös Malma a Magyar Szinház szinpadján és nézőterével pedig a Magyar Szinház az ország egyik legelső prózai szinpada — milyen szánalmas megoldásokkal volt kénytelen megelégedni. — (pl. A poklok „Felséges Ura" a ruhatárból vonul be s oda is oson ki, a Gép babái a zenekari instrumentumok közül kecmeregnek ki stb.)"

(Folytatjuk.)

A pécsi szénszállitások a jóvátételi bizottság előtt

A szénszállitások értékével csökkentik a különböző antant bizottságok költségét

Páris, dec. 3. — A Havas-iroda utján hivatalosan közlik, hogy a jóvátételi bizottság tegnap különböző kérdésekel foglalkozott, a jóvátételi fizetések föbiztosának költségvetésével és különösen bizonyos, Németország részéről teljesitendő in natura szállitásokkal kapcsolatban. A jóvátételi bizottság mai üléséről még a következő részletek kerültek nyilvánosságra:

1. A világháboru előtti osztrák-magyar adósságok eredetien forintra szólnak és az a döntés történt, hogy egy forint két papirkoronával egyenlő. Ennélfogva nem az arany-, hanem a papirrevaluáció elvét ismerték el.

2. A magyar jóvátételek kérdésében Magyarországnak a Nemzetek Szövetsége részéről Magyarország ujjáépitésére a jóvátételi bizottság 1924. február 24-én hozott döntése alapján megállapitott terv értelmében moratóriumot adtak a jóvátételi fizetésekre. Ez alól a moratórium alól kivétel a pécsi bányából Jugoszláviába szállitandó szén árusitása. (8800 tonna minden munkanapon.)

3. Miután Magyarországot az ott időző különböző bizottságok (leszerelési bizottság, stb.) költsége is terheli, Magyarország azt kérte, hogy ezeket a teljesitményeket az említett szénszállitások értékével csökkentsék. Magyarország döntést kért arra nézve is, vajon ezek a szállitások beszüntethetők-e akkor, ha a Nemzetek Szövetsége részéről kiküldött föbiztos kimondja, hogy az emlitett bizottságok számára nyujtott teljesitmények a szénszállitásra meghatározott értékét tullépik.

A jóvátételi bizottság erre a kérésre megengedte, hogy az emlitett teljesitményeket a szénszállitások számlájára számolják el, de ugyanakkor kimondta, hogy Magyarország minden ilyen esetben köteles beszerezni a jóvátételi bizottság külön beleegyezését.

4. Az állami birtokok felbecsülésének kérdésében szem előtt tartandó a következő: Ezzel a kérdéssel a jóvátételi bizottságnak külön bizottsága foglalkozott és először az osztrák államvasut felbecsülését hajtották végre. Belátható időn belül, valószinüleg január elsején, megkezdödik a magyar állami birtokok felbecsülése is.

SZABADALMAT megszerez, értékesit minden államban *Ason és Molnár* szabadalmi iroda, Budapest, VIII., József-körut 9. szám. „Feltalálók Utmutatója" dijtalanul. (8897)

HIREK

— **A hercegprimás levele a Dunántúl szerkesztőségéhez.** Csernoch János bibornok, hercegprimás az alábbi sorokat intézte a Dunántúl szerkesztőségéhez: „Ötven éves papi jubileumom alkalmából kifejezett jókivánataikért fogadják hálás köszönetemnek nyilvánitását. Esztergom, 1924. november 26-án Csernoch János bibornok, hercegprimás, esztergomi érsek."

— **Az Erzsébet tudományegyetem gyermekklinikája** tekintettel a közelgő karácsonyi ünnepekre arra kéri Pécs város és környékének közönségét, hogy a klinikán ápolt kis betegek öröméhez valami módon (játékok, képeskönyvek, gyümölcs, sütemény, cukorka, csokoládé stb.) hozzájárulni sziveskedjenek. A klinika előzetes köszönetén kivül sok kicsiny beteg lesz hálás jótevőihez. Az eredményeket kéri a vezetőség a klinika Rét-utcai portásánál leadni és azokat hirlapilag fogják nyugtázni.

— **Az államrendőrség köréből.** A belügyminiszter Csermák Rezső rendőrfelügyelőt Pécsről Kaposvárra helyezte át.

— **Az uj jogügyi és népjóléti ügyosztály a városházán.** Pécs város törvényhatósági bizottsága a nyár folyamán tartott egyik közgyülésén elhatározta, hogy az eddigi katonai és illetőségi ügyosztály különálló jellegét megszünteti és az ide tartozó ügyeket a kibővülő jogi ügyosztályra bizza, a melyet jogügyi és népjóléti ügyosztállyá szervez át. A beosztást és az átszervezést a város tanácsa most végre is hajtotta. A jogügyi és népjóléti ügyosztály vezetője Pintér Ferenc árvaszéki elnök, akinek hatáskörében megmaradnak továbbra is az árvaszéki, most már népjóléti ügyek, ugy szintén az illetőségi ügyek mint a jogügyi osztály előadói tárgyai. Az ügyosztály előadói Kain Lajos tb. tanácsnok és Mihalovics László dr. napidijas fogalmazó. Ide nyert ideiglenes beosztást Szontagh Ferenc végrehajtó, mint a kadirokkantak, özvegyek és árvák ügyeinek kezelője. Az ügyosztályhelyiségei a városházán a II. emelet 78. és a III. emelet 83. sz. helyiségei maradnak.

— **Nagymérvü olcsóbbodásról** fog meggyőződni, ha férfi, fiu és gyermekruha, posztó vagy bélésáru szükségletét Páli Ödönnél Széchenyi-tér 18. fedezi. (7583)

— **Hatan szólaltak fel a legtöbb adót fizetők névjegyzéke ellen.** A legtöbb adót fizetők közszemlére kitett névsora ellen a határidő lejártáig hat szabályszerü felszólamlást adtak be a városi főjegyzői hivatalban, részben a névjegyzékből történt kihagyás, részben az adó összegének megállapitása miatt. A törvényben megszabott kellékeknek a következők felszólalásai feleltek meg: Höffler Jakab börkereskedő, Krausz Mór bankár, Schwartz Károly ruhafestő, Schwarcz Mór fakereskedő, Tichy Ferenc dr. tanácsnok, Vasváry Ferenc dr. egyetemi tanár. A benyujtott felszólamlásokat az igazoló választmány legközelebbi ülésén tárgyalja, amikor is dönteni fog, hogy a legtöbb adót fizetők közül az 1925. évre virilis jogon kik kerülnek a törvényhatósági bizottság tagjai közé.

— **Nem kell 170 ezer koronát kalapért adni Berény** Imrénél Ferenciek u. 8. 100.000 K-ért legszebb kalapokat kapni. Wieni velour kalapok 250 ezer korona. (9155)

— **Cipők** nagy választékban Pollák Cipőáruház, Irgalmas-u. Tel. 232.

MOZI

Csütörtök, december 4.

APOLLO: ½5, 6, ½8 és 9 órakor

Holnap kezdődik az élet...

(Utrechti diákok)

Rákósi Viktor örökbecsü regénye filmen 7 felvonásban.

A két utolsó előadás zenekarkisérettel.

PARAMOUNT: ½5, 6, ½8 és 9 órakor

ÉDES ANYÁM!....

Himnusz az anyai szeretetről 8 felv.-ban. (Az internationalis filmversenyen első dijat nyert film)

A két utolsó előadás zenekarkisérettel.

Pécs legtöbb jövedelem és vagyonadót fizetői

A névsor folytatása

Pécs, dec. 3. — Pécs város 200 aranykoronánál több jövedelem és vagyonadót fizető polgárainak névsorát az alábbiakban folytatjuk. A felsorolt nevek után az első szám a jövedelem adó, a második szám a vagyonadó összegét jelenti.

Mestrits Jenő 118+130, Inselt Jenő 895+330, Mautner Ödön birtokos 180+75, Mautner Adolf 160+75, Nagy János vendéglős 138+245, Gyenes Miksa 362+290, Fischmann Ármin 138+90 Pollák Ignác 150+130, Hirsch Lajos rőfös 145+124, László Leó 106+106, Engel Mór ékszerész 276+171, Deutsch Zsigmond dr. 2560+875, Bokor Ede szénkereskedő 248+190, Goldberger Béla 126+124, Kemény Béla 190+136, Hirsch Henrik bérlő 1340+208, Paunez Adolf 302+154, ifj. Schwarcz Benő 302+154, Lehr Izidor 515+230, özv. Láng Jenőné 362+280, Kollár Ferenc 510+290, Skállát Dénes 195+130, Goldberger József 103+136, özv. Igalics Radivojné 47+196, Goldberger Jenő 98+136, Marton Mór 102+270, Mandl Ármin szücs 515+230, Balla Aladár sertéshizlaló 160+106, Forbát Arnold 110+142, Gyulai Márton 282+172, Deutsch Sándor börkereskedő 118+85, Löwi Sándorné divatárus 160+106, Viasz Béla ügynök 155+196, Friedmann Károly 545+260, Virág József kocsigyártó 185+124, Hoffmann Mihály kávés 386+190, Schreiber Rezső fakereskedő 110+112, Cholnoky Ferenc dr. 126+90, Bader Ármin 118+85, ifj. Breuer Károly fatermelő 165+85, Benkő Mihály borkereskedő 358+202, Böhm Emil kereskedő 114+136, Kutna Sándor 125+85, Neuser Ábrahám 118+95, Láng Andor szabó 500+230, j. Engel József fakereskedő 4160+1500, Weisz Ármin gazdálkodó 330+55.

Lavits Emil börkereskedő 205+119, Braun Mátyás 625+330, Hajdu Hermin kávés 414+190, Bauer Ádám darálómalom tulajd. 341+220, Romeisz György 1380+520, Krausz Mór bankár 122+136, Brantusa Vince 414+90, Friedmann Hermann sertéshizlaló 440+280, Krisztovics Sándor 212+172, Leher János 160+118, Schuller Gáspár 180+124, Arnold János 940+390, Jusztusz Miksa 233+154, Klein József fuvaros 635+260, Schwarcz Ignác 545+230, Kállinger István 135+85, Wirsz János 190+124, Schwarcz Mór fakeresk. 1380+520, Steiner Salamon fakeresk. 190+130, Márovics Andor 8450+2460, Krausz József fakeresk. 135+106, Krausz Jakab 150+148, Komlós Béla 126+112, Gerő Imre 114+90, Róth Sándor gyárigazg. 370+24, Nyitrai Andor 950+300, Kajdi Mihály 362+190, Glöckner Gyula 400+202, Bod Károly 118+95, Neumann Sándor 755+280, Jakabovics Béla 180+118.

Sárkány Ármin dr. 190+345, Piacsek Gyula 140+450, Walfisch Pál 342+166, Vámos Artur dr. 212+118, Berger Miksa 122+85, Gerő Ferenc 122+90, Biró Jenő dr. 122+90, Piacsek Zoltán dr. 135+90, Fürst Pál hagyatéka 342+172, Reinfeld Imre 115+480, Trixler Alajos 130+405, dr. Johan Béláné 130+405, Krausz Károly fűzőgyáros 122+90, Tausz Gyula 120+280, Almássy István 160+55, Szigeti Frigyes 175+45, Hoffmann Károly rőfös 155+154, özv. Szanditz Adolfné 122+90, Gál Jenő dr. 137+100, Frankl Adolf 302+8, Taizs József 218+142, Fürst Margit 350+172, Blancz József 130+90, Vámos Ignác 268+166, Weisz Mór 236+136, Jicinszky Jaroszláv 490, Czillinger Pál 120+85, Kelényi Elemér 190+20, Brucker Béla 126+90, Fischer Ferenc magánzó 210+65, Vertán Emil dr. 120+85, Rosenberg Miksa sapkagyáros 165+142, Sonnenfeld Géza 530+250, Pölczbauer Ferenc lakatos 205+118, Weisz Géza 300+124, Szigeti Ede 260+975, Müller János dr. 242+270, Bruck Sándor 575+260, Hamerli Imre 345+45, Engel Alfréd 190+130, ifj. Krausz Gyula 205+130, Korein Ignác lókereskedő 195+142, Negele István géplakatos 122+90.

Hanuy Ferenc dr. apátkanonok 470+540, Spitzer Károly 440+65, Mosonyi Dénes dr. 850+725, Jobszt Valér dr. 530+85, Klein Mór sapkagyáros 175+106, Kozma Jenő dr. 130+90, Kende Oszkár 126+136, Siklósi Kálmán 155+106, Hoffmann Antal hentes 130+178, Molvay Ferenc 130+178, Tichy Aladár 106+196, Konkoly Thege Aladár 250+130, Höffler Jakab 740+420, Berény Imre 270+160, Steiner Antal 165+136, Schlesinger Lajos 440+196, Steiner Pál 286+160, Székely István mészáros 185+148, Jakobovics József 180+118, Rosenberg Lipót 150+106, Mattyasovszky Zsolnay Zsolt 710+45, Sauska Paula 294+16, Sauska Amália 294+16, Mattyasovszky-Zsolnay Tibor 490+75, özv. Sipőcz Istvánné 334+55, Vámos M. Miklós 212+136, Krausz Andor terménykereskedő 314+166, Roder Sándor gabonakeresk. 200+172, Steinbach Samu 218+160, Szabó János dr. 118+90, Beck Lajos kanonok-plébános 625+520 aranyakorona.

A szigeti és budai külvárosban lakók 200 aranykoronánál nagyobb jövedelem és vagyonadóját legközelebb közöljük.

Okvetlen nézze meg! A legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándékok!

Debember 7-én és 8-án a Legényegylet Nagytermében (Megye-utca 20.) a pécsi Iparos Asszonyok Mária Kongregációja és a Pécs-belvárosi Egyházközség

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁRT RENDEZ.

Nagy választék gyermekruhákban, játékszerekben, képeskönyvekben, ifjusági olvasmányokban, kézimunkákban, fehérneműben, disztárgyakban, piperc- és háztartási cikkekben, stb. stb.

Katona zene! Buffet! Tombola!

Futex néhány sorban

A hercegprimás a ker.szoc küldöttség kérésére a kormányhoz fordult, hogy segitsen a B. listásokon. — **Határátlépő** állomásokul jelölte meg a belügyminiszter Ausztria felé Torony, Pinkamindszent és Ágfalva községeket. — **Pozsony** székhellyel a Vatikán állitólag tót érsekséget állit fel. — **A cionisták** megvették a néhai Goldzieher Ignác egyetemi tanár könyvtárát a jeruzsálemi egyetemnek. — **Elfogató parancsot** bocsátottak ki a 22 éves Esterházy János gróf ellen, mert a Ritzben azt mondta: Horthy csak addig lesz kormányzó, amig mi akarjuk. — **Meghalt** Uray Endre dr. ügyvéd, ref. főgondnok. — **Hustalan napokat** akarnak behozni Franciaországban csütörtökre és péntekre a drágaság korlátozása céljából. — **George Claude** tudóst a francia akadémia hallhatatlan tagjává választották a folyékony levegővel végzett kutatásaiért. — **Az Est munkatársát** Vér Györgyöt fél évi fogházra és 10 millióra itélték a csongrádi bombamerénylettel kapcsolatban Purgely József csendőrtiszt megrágalmazásáért. — **Rádió utján** sikerrel továbbitották az angol királyné fényképét Londonból Newyorkba. — **Szekszárdon** 11 milliót sikkasztott Parnitz József biztositási ügynök az Első Magyar Biztositótól, őrizetbe vették. — **Santa Fé** mellett a kaliforniai petróleum forrásoknál tüz támadt, amely másfél millió dollárnyi kárt okozott. — **Nyiracsádon** vadászat közben Dóré László pénzügyőr söréttel kilőtte a külön vadászó Molnár Sándor balszemét. — **A volt 44. gyalogezred** müvészei Kaposváron december 7—21-ig kiállitást és müsoros estélyeket rendeznek. — **Drávagárdonyban** vasárnap leplezték le a hősök emlékét és avatták fel az uj harangokat. — **Dunaszerdahelyen** az országuton Széher Ernő kereskedőt agyonverte és kirabolta a saját kocsisa Pongrácz Oszkár, letartóztatták. — **Mexikó** uj elnökének beiktatásánál a tüzijáték egy röppentyüje a robbanó anyagokkal telt kocsira esett, 4 halott és sok sebesült lett az áldozat. — **Az államjegyforgalom** 353.7 milliárddal emelkedett. — **Az aranykorona** árfolyama dollárparitásban 14.970.60 papirkorona. — **Időjárás:** lényegtelen hőváltozással jobbára csapadékos idő várható. — **Zürichben** este Budapest 0.0069.5 — **A vagyonváltság buza** ára decemberre 450,000 K. — **A vámgabona** ára: rozs 420, árpa 410, tengeri 360, zab 390, köles és tatárka 350, ocsu 50 ezer korona.

Szilágyi választói bizalmatlanok

Berettyóujfalu, dec. 3. — A berettyóujfalusi választó kerület polgárai a következő nyilatkozatot tették:

— A berettyóujfalusi nemzetgyülés választó kerület alulirott választó polgárai a legmesszebbmenőleg elitélik a kerület képviselőinek, dr. *Szilágyi* Lajosnak a nemzetgyülés november 28-iki ülésén tanusitott magatartását és különösen a miniszterelnök ur személye ellen intézett minősithetlen durva támadását, amelyen érthetetlen módon a polgári képviselők közül egyes egyedül segitett a szociáldemokrata ellenzék félrevezetett tagjainak a parlament tárgyalási szinvonalát mélyen lesülyeszteni. Ennél fogva alulirottak dr. *Szilágyi Lajossal szemben bizalmatlanságuknak adnak kifejezést.* Hazafiui kötelességnek tartjuk alulirottak azt, hogy gróf *Bethlen* István miniszterelnök ur személye és politikája iránt változatlan ragaszkodással és bizalommal viseltetnek és őt a haza érdekében ugy külföldön, mint itthon kifejtett önzetlen és eredményes müködéséért tisztelettel üdvözlik. Ugyan akkor üdvözlik alulirottak nagyméltóságu *Szcitovszky* Béla nemzetgyülési elnök urat abból az alkalomból, hogy a parlamentarizmus és a nemzet tekintélyét csorbitó durva támadásokat méltó eréllyel elháritotta. A nyilatkozatot több százan irták alá.

Magyarország legismertebb látszerésze

CHMURA

okl. látszerész.

Motorikus nagy üzeme PÉCSETT Városház-épület.

Főüzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere

A football halottja

Bécs, dec. 3. — A Wiener Kickel—Amateure futball mérkőzésen sulyosan megsérült *Frei* Antal nevü játékos kiszenvedett. Az ujabb halálos baleset bécsi sportkörökben nagy megdöbbenést keltett és azonnal tanácskozásra jöttek össze, hogy a bécsi rendőrség tiltórendelkezéseit megelőzzék.

A Ház karácsonyi szünete

Budapest, dec. 3. — A házszabályrevizió letárgyalásával a nemzetgyülés előreláthatólag egy hét alatt elkészül. Ezzel a hosszu parlamenti ülésszak lezárul és a Ház tagjai több hetes karácsonyi szünetre mennek szét. Az uj ülésszak körülbelül január közepén fog kezdődni és azt kormányzói kézirattal nyitják meg.

A szinházi iroda közleményei:

* **A szinház jövő heti műsora.** Jobbnál jobb darabok és előadások képezik a jövő heti műsort. Hétfőn Kálmán Imre sláger operettje a Marica grófnő kerül szinre B. bérletben. Főszereplők: Koronkay Rózsi, Marcinka Vica, Egri Berta, Szikszai, Halmai, Járai S., Károlyi és Rónai. Kedden a 13 aradi vértanuk emlékére díszelőadás. I. Ünnepi nyitány. Játsza: a helybeli honvéd zenekar. II. Alkalmi prológ. Elmondja: Kálmán Sári. III. Császár és Komádiás. Hevesy Sándor nagyhatásu drámája a nemzeti szinház műsorából. Szerdán és csütörtökön teljesen uj betanulással Lehár Ferenc világhirü operettje a Vig özvegy. Péntek, szombat, vasárnap és hétfőn a városi szinház tavalyi nagy sláger operettje a Dolly kerül szinre Mende Klári az uj táncos szubrett bemutatkozásával.

* **A mai vasárnapi előadások.** Délután mérsékelt helyárakkal a Tatárjárás operett kerül szinre. Főszereplők: Patkós Irma, Marcinka Vica, Beke Alice, Asszonyi László, Sziklai, Rónai, Pattantyus, Károlyi és Erdélyi. Este a Marica grófnő nagy sláger operettben mutatkozik be Járay Sándor a kiváló uj énekes bonvivant. A cimszerepet Koronkay Rózsi, Liza grófnőt Marczinka Vica, a többi főszerepeket pedig Halmay Egry Berta, Károlyi és Rónai játszák.

* **A Két arckép** cimü egyfelvonásos szinmü közlését kezdi meg f. hó 10-én Honthy István közkedvelt irodalmi s szinházi hetilapja: a **Pécsi Szinházi Elet.** A szinmü szerzője László Lajos ny. áll. százados, akitől három évvel ezelőtt már láttunk a pécsi Nemzeti Szinházban is sikerrel előadni egy idillikus szinmüvet, a **Döntő percek**-et.

A SZINHÁZ MÜSORA:

Vasárnap délután: **Tatárjárás.**
Vasárnap este: **Marica grófnő.**
Hétfő B: **Marica grófnő.**
Kedd: **Ünnepi előadás.** I. Ünnepi nyitány. II. Alkalmi prológ. Elmondja Kálmán Sári. III. Császár és Komédiás. C bérletben.
Szerda A: **Vig özvegy.**
Csütörtök B: **Vig özvegy.**
Péntek C: **Dolly.** Mende Klári táncos szubrett bemutatkozása.
Szombat A: **Dolly.**
Vasárnap délután: Csirkefogó.
Vasárnap este: **Dolly.**
Hétfő B: **Dolly.**

Művészet-Zene

)-(A pécsi **kamarazenetársaság** ismételten kéri első sorban a kamaraestelyek tavalyi bérlőit, hogy bérleteiket e hét folyamán a Blancz-féle zenemükereskedésben okvetlenül váltsák ki, máskülönben a társaság müködését meg sem kezdheti, mivel a kamaraestélyek rendezésének anyagi feltételei tisztán a bérletekre vannak alapitva, már pedig eddig alig néhányan váltották meg bérletüket a tavalyi 150 bérlő közül. A hat estélyre szóló bérlet ára 100,000 K, diákok és egyetemi hallgatók 50% kedvezményben részesülnek.

)-(**Dabasi Kovách Gyula kiállitása.** Október 11-én, vasárnap nyilik meg a pécsi jótékony nőegylet helyiségében a ma már kiváló hirnevü festőművésznek, Dabasi Kovách Gyulának képkiállitása. Az értékes tárlaton a művész legujabb munkái szerepelnek.

Igyunk „Pannonia maláta pezsgősört"

)-(**Hangverseny a Pannóniában.** A Pannónia nagyterme október 10-én este a „MÁV. Ébredés Dalkörrel" kapcsolatosan a zene és művészvilág kiválóbbjait szólaltatja meg. A szereplők népsora **Bárány, Szerény, Zipernovszky, Ulbrich** magyar vonós együttes, lovag **Koller** János opera énekes és a kedvelt **Opritia** Mária zongoraművésznő személyei, valamint a szépségekben gazdag műsor elég garancia, hogy összességükben ragyogó képét adják egy nagy ivben felfelé haladó művészi pálya gazdag értékeinek és eredményeinek. E külföldi és hazai számottevő lapjaink a leggyönyörübb kritikát hozták róluk. Hisszük, hogy Pécs zeneileg finoman kiforrt közönségének élvezetes estét ad. Szeretnénk, ha magas állásu urak, katonatisztek, egyszerü derék iparosok, egyetemünk polgárai a jövő Magyarország reményei vennének ezen részt. Az est egyik főszereplője lovag Koller János opera énekesre hivjuk fel az énekes világ figyelmét. Nagyterjedelmü basszusa a mély regiszterben a legotthonosabb. Könnyen száll le a nagy C-én alóli as—g-re, a melynek törmörsége ritka érték. A szinpaddról hozza magával a művekhez megkivánt muzikális biztosságot és előadóképességet, a mellyel szólamát mindig hatásosan érvényesiti. A „MÁV. Dalkör" (mely hosszu időn át, a megszállás előtt és alatt a haldokló szerepét töltötte be) a zenei kultura haladás terére kiván lépni. Pár hónapi munka után Dudás karnagy vezetésével nehéz müdalokkal szerepel. Ezt mérlegelve hozza meg birálatát Pécs kedves közönsége. Jegyek: Gruber és Böhm cukorka üzletében még kapható. (4323)

)-(**Alpár Gitta hangversenyestje a Pannóniában.** Alpár Gitta, a tünemények hangu magyar koloratur énekesnő okt. 3-án, kedden este tartja egyetlen hangversenyestjét Pécsett a Pannóniában. A budapesti Operaház e kiválósága most kapott meghivást Amerikába, ahol a Metropolitan Houseban fog vendégszerepelni. Pécs zenekedvelő közönségének jó hirnevét bizonyitja az, hogy a művésznő amerikai hangversenyét Pécsett tartja meg. Partnere Schwalb Miklós zongoramüvész lesz, aki a fiatal magyar generáció egyik legkiválóbbja. Érdekes, hogy Schwalb viszont most érkezett meg másfél éves amerikai turnéjáról és első európai nyilvános fellépte Pécsett lesz. A rendkivül érdeklődéssel várt hangversenyt a **Kultura** hangverseny iroda rendezi. Jegyek 65—15,000 koronás árban előjegyezhetők **Gruber és Böhm** cégnél, Király-u. 8. Telefon 13-38.

Férfi kalap javitás
25 ezer
sapka varrás
15 ezer korona
a Pécsi Kalapgyárban.
Cégtulajdonos: POSZEK GÉZA.
Király-utca 37. szám.

Sport

(:) **Vasárnapi mérkőzések.** Két bajnoki futball mérkőzés szerepel Pécs, illetve a vásártéri sporttelep vasárnapi sportprogrammján. A PSC ellenfele a jóképességü Kaposvári MAV. TE lesz, mely egyedül dicsekedhet azzal, hogy a bajnoki tabella élén álló NTE-től a szezon folyamán pontot elhódított. A kaposvári csapat kitünő formában van, amit ékesen bizonyit a tulnyomó részben K. MÁV. TE játékosokból álló kaposvári válogatott csapat vasárnapi Baja ellen aratott 5:1 arányu győzelme. A PSC-ről mindössze annyit, hogy vasárnap áll ki elő ször komplett csapatával az őszi szezon folyamán. A nap másik bajnoki mérkőzése nélkülözi ugyan az idegen városbeli ellenfelet, de helyi érdekességénél fogva is nagy vonzó erőt fog gyakorolni. A DVAC és PAC csapata fognak heroszi küzdelmet vivni a bajnoki pontokért, melyek elnyerése bármelyik számára is a hőn óhajtott bajnoki tabella vég elhagyását jelentené. Ugy a PAC, mint a DVAC formája emelkedőben van s igy végig heves és izgalmas küzdelmet várunk. A PSC—Kaposvári MTE mérkőzést Hazai bpesti biró, mig a DVAC—PAC küzdelmét Krebsz Mihály biró vezeti.

(:) **Csak vasárnap lesz totalizatőr a Pécsi Lovaregylet őszi mitingjén.** A Pécsi Lovaregylet október 10 és 11-én rendezi őszi lóversenyeit a lóversenytéri pályáján. A magas nivóju verseny iránt nemcsak város, de országszerte nagy érdeklődés nyilvánul tekintve, hogy a háboru óta ez az első totalizatőr fogadásokkal egybekötött verseny. A két nap versenyszámai egyébként a következő sorrendben kerülnek lebonyolitásra: Szombaton:

Délelőtt 10 óra 30-kor: Díjlovaglás.

Délután 1 óra 30-kor: Dijugratás.

Délután 2 óra 30-kor: Hölgyek dijugratása.

Délután 3 óra 30-kor: Kettesfogatu verseny urkocsisok részére.

Délután 4 órakor: Kettősfogatu verseny hölgyek részére.

Délután 4 óra 40-kor: Jeszenszky Ferenc emlékverseny. Kettesfogat.

Vasárnap, okt. 11-én:

Délután 2 órakor: Altiszti vadászverseny.

Délután 2 óra 30-kor: Buksi akadályverseny.

Délután 3 órakor: Pécsi akadályverseny.

Délután 3 óra 30-kor: Baranyamegyei gátverseny.

Délután 4 órakor: Sikverseny.

Délután 4 óra 40-kor: Kettesfogatu verseny hölgyek és urlovasok részére.

Helyárak: I. hely 40,000, II. hely 20 ezer, III. hely 10 ezer K. Jegyek előre válthatók a nagytőzsdében. Fél 1 órától kezdve villamos vasuti kocsik külön közlekednek a versenytérre. Menettérti jegy 3000 K. Kényelemről és büfféről a rendezőség gondoskodott. Totalizatőr csak vasárnap lesz s az az első és második helyen lesz felállitva.

(:) **A Pécsi Atletikai Club** október 11-én, délután fél 3 órakor a bőrgyári sporttelepen kerületi szenior és ifjusági atletikai versenyt rendez, melynek keretében nyer lebonyolitást a délnyugati kerület stafétafutó és 5000 méteres csapatbajnoki versenye.

I. Versenyszámok:
1. Stafétafutás 4x100 m.
2. Stafétafutás 4x100 m
3. Stafétafutás 4x1500 m.
4. 5000 m. sikfutás, ötös csapatverseny.
5. Sulydobás, handicap verseny.
6. Gerelydobás.
7. Magasugrás.
8. Helyből magas ugrás.
9. 1000 m. sikfutás, ifjusági handicap.
10. Magas ugrás ifj. handicap.
11. Gerelyvetés ifjusági.

II. A versenyszámok sorrendje: 1, 7, 10, 3, 5, 8, 9, 11, 2, 4.

III. A versenyen a Magyar Atletikai Szövetség szabályai érvényesek.

IV. Nevezési zárlat: 1925. október 5-én délután 6 óra. A nevezéseket Zakál Gyula kerületi előadó cimére (Kaposvár, Somogymegyei takarékpénztár) kell a zárlatig beküldeni.

V. Tét: Az 1, 2, 3, 4 számokban 4000 K, a többi számban 5000 K személyenkint és számonkint. A tételeket a nevezési zárlatig vitéz Kenedy János egyesületi pénztáros cimére (pécsi városi villamostelep) kell küldeni.

VI. Dijazás: Az 1, 2, 3, 4 számokban a MASz. által adott bajnoki érmek, a többi számokban az elsőnek ezüstözött nagybronz, a másodiknak nagybronz, a harmadiknak kisbronz. A második dij 4, a harmadik dij 6 induló esetén lesz kiadva.

VII. A nevezések elfogadása felett az 1, 2, 3, 4 szám kivételével az egyesület választmánya dönt.

(:) **Sportesemények:** A finn Mygra szombaton San-Franciskóban 68 méter 55 cm-re javitotta a gerelyvetés világrekordját. Előzően egy másik versenyen már dobott 67 m. 04-cm-et, a mi szintén jobb az általa jelenleg is tartott 66 m. 10 cm-es világrekordnál. — **A Sparta boxolói** 5:5 arányban döntetlenül mérköztek a WSC boxolóival. — **Jeny helyett** Drőszler III. ker. TVE, vagy Kohut FTC játszik a spanyolok ellen. A bécsi Meiszl Hugó a magyarok győzelmét várja a spanyolok fölött. — **Bárány** István a magyar rekordon belül 1 perc 00.7 mp-re uszta Bécsben a 100 métert. — **Vizipoló:** MTK—WASK 2:1 (1:1), Hakoah—MTK 3:2 (1:2). — **Fluck és Houben** találkozója teszi érdekessé a Wiener AC okt 11-i atletikai versenyét. — **Az utolsó versenyszámban,** a stafétában dőlt el a hetedik skandináv atletikai mérkőzés Svédország javára. 2. Norvégia. 3. Dánia. — **Az FTC—SAND** mérkőzés lesz a jugoszláv-magyar sportérintkezés nyitánya. — **Portugália** az idén rendezi először atletikai bajnokságait. — Szombaton kezdődött az októberi ügetőmiting Budapesten.

(:) **Marvalics Kálmán** az NTE nagyképességü diszkoszvetője, mint már régebben megirtuk, a BTC-be készült. Az egyévi várakozási idő most járt le és Marvalits már részt is vesz uj klubja szineiben a MAFC jövő vasárnapi szezonzáró versenyén.

Éhgyomorra Schmidthauer világhirü
Igmándi keserüvíz
jó étvágyat, kellemes közérzést, munkakedvet biztosit.

Célszerü alkalmi ajándékok,
F arany-, ezüst-ékszerek, órák nagy választékban. — Csak szolid árak!
UTÁSZ JÁNOS, IRGALMASOK-U. 2.
Kérem kirakataim szives megtekintését. 4216

Esőkabátok legolcsóbban Parizsi Áruházban.

— **Saját érdekében** olvassa el a „Mindenki érdeke" című közleményünket. (4311)

— **A háztulajdonosok szövetségének országos gyülése.** A háztulajdonosok országos szövetsége október 18-án délelőtt 10 órakor országos értekezletet tart. Az értekezlet tárgya az üzlethelyiségek felszabaditásának kérdése.

— **Ültessünk gyümölcsfát!** Unghváry József faiskolájának (Cegléd) árjegyzéke megjelent, levelezőlapra ingyen küldi. Budapesti irodája IV. Andrássy-út 56. (4309)

— **Nézze meg a Divatotthon hirdetését!** (4312)

— **Francia szaktanár,** ki most tért haza hosszabb franciaországi tanulmányutjáról, néhány órát adna francia nyelvből és irodalomból. Cim az egyetemi könyvtár portásánál. (4361)

— **Minden háztartásban** nélkülözhetetlen a praktikus Schöberl-ágy, a mely nappal szék, éjjel ágy. Bővebbet a cég mai hirdetésében.

— **Mai számunkhoz mellékeljük** Schwalm és Társa (Budapest, V. Nádor u. 34) osztálysorsjáték főelárusitó levelező lapjait.

— **Mindenki érdekel!** Hölgyek ne törjék a fejüket, hogy hol készittessék a toalettjüket, mert el van ismerve, hogy a legolcsóbb és legszebb ruhák Cinderi utca 4. szám alatti kabátszalonban készülnek, hol kabátokat már 150 ezertől, kosztümöket 200 ezertől, ruhákat pedig már 50 ezertől készitünk. (1312)

— **Cipészek gyülése Pécsett.** Hétfőn, október 5-én este 7 órakor tartja az ipartestületben a Pécs és vidéki bőrszövetkezet rendkivüli közgyülését. Kérik, hogy a tagok saját érdekükben jelenjenek meg.

— **Pompadour** harisnya meghóditotta az egész világot. Kapható a Csipke áruházban Király u. 17. (4246)

— **A 48-as jótékony** egyesület okt. 4-én délután 3 órai kezdettel tartja szüreti ünnepélyét. A magyar ruhás csőszök és csőszleányok impozáns felvonulása délután fél 4 órakor lesz az egyesület helyiségéből a biró és bironé lakására. Az ünnepély fényesnek igérkezik, miért is kéri az elnökség a tagokat és azok ismerőseit, hogy az ünnepélyen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek. Belépődij nincs, jó italokról, kitünő ételekről és elsőrangu cigányzenéről gondoskodnak. (1243)

— Duplaszéles angol férfi szövet 95.000 K méterje a Párisi áruházban.

— **Pécsi zálogkölcsön intézet** Munkácsy Mihály u. 7. sz. (4339)

— **Női bubi filckalapok 130,000 K-tól** a legujabb női filc és bársonykalapok a legmodernebb formákban gyári árakon **Kertész Ferencnél,** Király u. 41. Telefon 965. Gyári üzemünkben alakitunk, festünk a legujabb bécsi és párisi modellek szerint.

— Alt és Böhm kirakataiban a bécsi őszi minta vásár szenzációs ujdonságai.

— **Selyem szálu** kelengye vászon különlegesség 25 ezer koronától Steiner és Balla cégnél Ferenciek u. 6.

— **Szőrmeboák, szőrmekabátok** Löwy Testvéreknél, Ferenciek u.

— **Saját érdekében** olvassa el a „Mindenki érdeke" című közleményünket. (4311)

— **Intelligens, ambiciózus** férfiveszándékozunk betölteni **irodavezető-akvizitőri állást** jutalék és fix-fizetés mellett. Ajánlatokat továbbit „Eddigi müködés" alatt a kiadóhivatal.

— **Selymek** 55 ezer és 75 ezer korona, ugyszintén crepdesine minden szinben kapható. Steiner és Balla cégnél, Ferenciek u. 6. (4284)

— **Mindenki csak a Csipkeáruház kirakatairól beszél.** Mielőtt vásárolni megy a saját érdekében tekintse meg az árakat és minőségeket. Király u. 17. sz. (4246)

— **Saját érdekében** olvassa el a „Mindenki érdeke" című közleményünket. (4311)

— **Női és leányka télikabátok,** kész női ruhák és kosztümök Löwy Testvéreknél, Ferenciek-u. Kedvező fizetési feltételek! (3659)

— **Az idei szőrmedivat** után érdeklődjék Walcz szücsnél Jókai tér 11., ott készülnek a legmodernebb s legszebb munkák. Szőrmék raktáron. (3959)

Szövetek

női ruhákra és kostümökre, férfi öltönyökre

Kabátkelmék

a legujabbak, többféle minőségben

Selymek

Plüss és bársony

Flanell

Vászon és siffon

Paplan

Lópokróc

Lukács cégnél

Pécs, Széchenyi-tér 8.

(az Apáca-utcával szemben).

Színház

A 30 éves pécsi színház

Pécs, okt. 3. — Hétfőn lesz harminc éves a pécsi színház. 1895. október 5.-én, nyitották meg ünnepélyesen a pécsi Nemzeti Színházat. Hosszú időkön keresztül a szinielőadások más-más helyen voltak, a színháznak Pécsett nem volt állandó otthona.

A pécsi állandó színház épitési terve messze nyulik vissza a multba.

1817.-ben Pécs város tanácsa Király József pécsi püspöktől kérte a Liceum templom átengedését színház céljára. A templom akkor teljesen üres és istentisztelet céljaira évtizedek óta nem használt helyiség volt oltár nélkül.

A püspök természetesen nem teljesitette a város kérését.

1834.-ben Trähert nevü festő nagy buzgalommal egy Pécsett létesitendő állandó színház érdekében fáradozott. A mai színháztól keletre fekvő házhelyen, ahol előbb a dominikánusok temploma állt akarta épiteni a színházat. Ebből sem lett semmi.

1839.-ben a polgári kaszinó arra határozta magát, hogy a kaszinó udvarán a mai királyi tábla helyén színházat épit. A város tanácsa meg is engedte ezt és a színház 1840. év őszén fölépült. Itt 1840. október elsején Schmidt Sándor a pesti német színház igazgatója kezdte meg német előadásait. Azonban idők multán ez a színház nem felelt meg rozoga voltánál fogva, s az előadások tartását betiltották.

1877.-ben Somogyi Károly szinigazgató a maga költségén a Dischka Győző-utcában a volt tornacsarnok mellett színházat épitett, hol 1895-ig játszott.

1893. junius 3-tól 1895. szeptemberéig épült a mai szép színházunk, mely a vidéki színházak között kimagaslik. Épitője Steinhardt Antal és Lang Adolf budapesti épitészek voltak. Az épités majdnem állandóan ötszáz munkást foglalkoztatott. A különböző munkáknál pécsi cégek is végeztek munkálatokat.

A pécsi Nemzeti Színház ünnepélyes megnyitásának müsora a következő volt: 1. Megnyitó zene, mit erre az alkomra irt Serhy Lajos és a 44-ik cs. és kir. gyalog ezred zenekara adott elő. 2. Ébredés, drámai prológus egy felvonásban, mit szintén erre az alkolomra irt Váradi Antal. Érdekes személyek szerepeltek benne: Szt. Mór püspök, a történelem, az igazság, a bölcsesség, a hit, a költő, a szinigazgató és Nagy Lajos király. 3. Fohász, férfikar Huber Károlytól előadta a Pécsi Dalárda. 4. A harag cimü drámolett. Irta Dálnoki Lajos és végül. 5. A szultán cimü egy felvonásos operett Verő Hauer Györgytől. Az ünnepélyes megnyitó előadás 7 órakor kezdődött.

A lefolyt 30 év alatt az egyes szini évek megnyitói a következőképen voltak:

1895. október 5.-én. Első megnyitó Somogyi Károly igazgató (1845—1898) társulatával.

1896. okt. 3.-án Hunyadi nyitány után W. Kún László tragédiája 5 szakaszban volt a második évi megnyitó darab.

1897. okt. 1.-én Megnyitó darab Trilby volt, főszerepet Angyal Ilka játszotta.

1898. okt. 2.-án. Somogyi Károly utolsó évében társulatával a Talmi hercegnő operettet játszotta megnyitóul.

1899. szept. 29.én. Igazgató Tiszay Dezső (1899—1901.) ki ünnepélyes megnyitást tartott. Az 52. gyalogezred zenekarával ünnepi nyitányt játszott az előadás előtt. A megnyitó darab cime Bányamester 3 felvonásos operett volt.

1900. szept. 29.-én Sydnei John-Gésákcimü nagy operettje, 3 felvonásban volt a megnyitó.

1901. szept. 28.-án Tiszay Dezső utolsó idénye kezdődött Herceg Ferenc Ocskay brigadérosával.

1902. szept. 12.-én Nádassy József igazgató (1902—1904) társulatával a Cyrano de Bergerác Rostand világhirü művével — mit Abrányi Emil forditott, köszöntött be.

1903. szept. 26. Hunyadi nyitányt Scharf K. karnagy vezetésével játszotta az 52. gy. e. zenekara. Ezt követte Monna Vanna Mäterlinek háromfelvonásos szinműve Abrányi Emil forditásában.

1904. okt. 8. Ünnepi nyitány és Beyerlin—Zboray négy felvonásos drámája a Takarodó volt a megnyitó.

1905. szept. 28. — Szinigazgató Kövesi Albert. A zenekar Rákóczi nyitányt játszott, utána az igazgató szép beszédben mutatkozott be. A megnyitó előadási darab cime Boszorkány.

1906. szept. 29. Bakonyi Károly János vitéz cimü daljátéka három felvonásban volt a megnyitó.

1907. okt. 15. A pécsi országos kiállitás tartama alatt a nyári hónapokban is Pécsett maradt Kövesi Albert szintársulata és a kiállitás területén játszott. A megnyitás tulajdonképen csak helycsere volt és Fátum cimü 3 felvonásos szinművel kezdődött, mit Zsiros István irt.

1908. szept. 26. Az ez évi szinházi megnyitó a Biboros volt, mit Louis Napoleon Parker irt és Mihály József forditott.

1909. szept. 22. Pierre Wolf és Leorut Liliom cimü, 4 felvonásos szinműve volt a megnyitó. A darabot Heltai Jenő forditotta.

1910. szept. 24. Kövesi Albert igazgató hatodszor és utoljára nyitotta meg a szini évet. Bakonyi és Kálmán Obsitos c. három felvonásos daljátékával.

1911. szept. 7. Füredi Béla igazgató (1911—1919.) társulatával Rákosy Viktor és Malonyai Dezső Elnémult harangok c. szinjátékkal nyitja meg a szezont.

1912. szept. 19. — A megnyitó darab Asszonyfaló operett volt.

1913. szept. 18. Lengyel Menyhért Hálás utókor szatirikus szinjátéka 3 felvonásban volt a megnyitó.

1914. szept. 30. Az első háborus szini évet Pásztor Árpád a világháboruból meritett hazafias, énekes szinművével. Ferenc József azt izente c. darabbal kezdi meg Füredi igazgató s szezont.

1915. okt. 15. Tiszavirág táncos nagy magyar operett ujdonsággal nyilt meg a második háborus év.

1916. szept. 8. Két előadásból állt a megnyitás: Délután Tatárjárás operett és este Mágnás Miska táncos nagy operett.

1917. szept. 8. Az 1917—18. évi szini szezon szintén két előadással nyilt meg: délután A szép asszony szinjáték és este Leányvásár operett.

1918. szept. 14. Csárdás királynő operett volt a megnyitó.

1919. szept. 12. Füredi Béla igazgató utolsó évét Sardou Boszorkány cimü nagyhatásu drámájával nyitotta meg.

1920. szept. 16. Igazgató Nádassy József (1920—1922.) A szinházmegnyitásának két első napján bemutatkozó művész estély volt. Szept. 18.-án Csárdás királyné operett került a müsorra. Ez év október 5.-én ünnepelte a szinház negyedszázados fennállását.

1921. szept. 16. Hunyadi nyitány, Fay Szeréna Hiszekegy szavalata és Bánk-bán volt a megnyitó.

1922. szept. 30. A megnyitó darab Rákosi Viktor és Malonyai Dezső Elnémult harangok c. szinjátéka volt. Előtte a zenekar, nyitányt játszott és Garai Béla meg Benedek Lenke irredenta verseket szavalt.

1923. szept. 14. Igazgatók: Asszonyi László és Kürthy György. A megnyitó a következő volt: Hunyadi nyitány, utána Dezséri Gyula, Kürthy György prologusát szavalta majd Kancsóh Pongrác János vitéz daljátéka következett.

1924. okt. 1. Igazgató Asszonyi László. Szent Péter esernyője nyitja meg az évet.

1925. szept. 26. A nóta vége c. operett volt a megnyitó.

Fejes György

Karpi könyvkereskedés végkiárusitásnál minden elfogadható áron beszerezhetők *ifjuságiratok, meséskönyvek, szépirodalmi művek, iró-, rajzszerek, tinták* nagy mennyiségben, *üzleti portál, iróasztal és könyvkötő-vágógép* olcsó áron eladó.

Vegytiszta étkezési
ECETSAV
paprika és ugorka savanyitáshoz **legolcsóbban kapható,**
Dr. Vámos Arthur
Angyal drogériájában.
Városház épület.

— **Hazafias ünnepély a keresztényszocialistáknál.** A kereszténységocialisták vasárnap, október 4-én este 8 órai kezdettel hazafias ünnepélyt tartanak az aradi vértanuk emlékére. A műsor összeállitása teljesen az aradi napok szolgálatába van beállitva. Belépő dijat nem szednek, a költségek fedezésére azonban adományokat szivesen elfogadnak.

— **A nők dohányzása megnövelte a cigaretta fogyasztást.** Budapestről jelentik: A nők dohányzása hatalmasan megnövelte a cigaretta fogyasztást. Legközelebb forgalomba kerülnek a 20-as csomagolásu Memphis és Simphonia cigaretták. Megindult a magyar szivarka áruk exportja. Az export cigaretták uj izlésesebb kivitelben készülnek. Nem lesz változás a dohányjövedék áraiban.

— **A Csaba bajtársi egyesület disztábora.** Az Erzsébet tudományegyetem orvoskari Csaba bajtársi egyesület október 10-én este 9 órai kezdettel ünnepélyes dominus avató tábort tart. Az egyesület 15 végzett leventéjét avatja Bakay Lajos dr. sebész professzor az egyetem rektora, az egyesület magistere bajtársi szertartások közepette dominusokká. A végtelen kedvesnek igérkező zártkörü estet műsorral és tánccal kötötték össze. Az izléses kártyameghivókat már szét is küldték.

— **A pécsi tűzoltók szüreti mulatsága.** Vasárnap, október 4-én délután diszes felvonulás vezeti be a tűzoltók szüreti mulatságát. Az önkéntes tűzoltók az Oppe-zenekar hangjai mellett, feldiszitett fecskendőjükkel és 22 virágdiszes fogaton a magyar ruhás ifjusággal vonulnak fel a sörházban tartandó mulatságra, ahol gazdag szőlősátor, óriási szőlőfürtök várják a közönséget a stilszerüen feldiszitett helyiségekben. Sok móka és látnivaló teszi élvezetessé a délutánt. A táncot a *Kovács* József tánctanár által betanitott festői körmagyarral nyitják meg a csőszleányok és csőszlegények, az ifjuság pedig folytatja reggelig. A rendezőség mindent elkövetett, hogy a tűzoltóság barátai és vendégei kellemesen töltsék e napot a tűzoltóság körében. A belépődijakat csekély 10 és 15 ezer koronában állapitották meg, anyagilag tehát senkit sem terhelnek. Soha sem tudhatjuk, mikor leszünk derék tűzoltóságunk segitségére utalva, támogassuk tehát őket, hogy kellőképen felfegyverkezhessenek a veszedelem kiszámithatatlan órájára. Ők csak anyagi támogatást kérnek a város lakósságától, de — amint ezt számtalan példa igazolta már — készek életükkel is visszaszolgálni ezt a támogatást. A szüreti mulatságot kedvezőtlen idő esetében is megtartják és arra szeretettel várják a város minden polgárát.

— **A Leányklub** kedden okt. 6-án d. u. fél 5 órakor kötelező gyülést tart, melyre kérik a tagok pontos megjelenését. (Káptalan utca 2.)

— **A pécsi borárak.** A Dunántúl tegnapi számában „a borpiac helyzete" felirás alatt megjelent közlemény kiegészitésre szorul. Nem áll az, hogy a korai szőlőből nyert s már kierjedt borok ára 3000—3500 korona; — az ó borok ára pedig 5000—6500 korona volna Pécsett és vidéken korai szőlőből, vagy előre szedett rothadt szőlőből előállitott must ára 6000 korona körül mozgott. Az idei augusztus végi és szeptemberi sok esőzés és hideg időjárás miatt a szőlő nagymérvü rothadásnak indult s ezért az ó bor iránti kereslet annyira megélénkült, hogy a jobb minőségü borért 14—15 ezer koronát is adtak és a gyengébb borok ára is 8—10 ezer koronát ért el. Az ezután szürt must ára még nincs kialakulva, de a közepes vagy ezen alul maradó termésre való tekintettel ezek ára sem maradhat az ó borok árán alul, mert különben a termelő nem találja meg számitását a magas, előállitási költségekre való tekintettel.

— **Mary Pickford.** *Nemcsak vasárnap, hanem a hétfő is ünnepe lesz a Parkmozinak! Amerika legbájosabb filmstartja lép fel a közismert és világhirü „Kis Lord"-ban Pécs aprajának-nagyjának végtelen örömére! Mary Pickford kettős szerepében csodálatosat nyujt. Sajnos ezen film, melynek csütörtökön volt magyarországi premiérje a budapesti Royal-Apollóban csak két napig lehet műsoron, miután ugy a budapesti, mint a vidéki mozisok vetélkedtek ezen film mielőbbi szinrehozataláért. Az előadások vasárnap 3, ½5, 6, ½8 és 9, hétfőn ½5, 6, ½8 és 9 órakor lesznek.* 4317

— **A boradóegyezségek megujitása és a készletek bejelentése.** Minthogy az 1925. évi április—szeptember hóra kötött borfogyasztási adó és a szeszfogyasztási adópótlék fizetés iránt kötött egyezségek szeptember 30-ával lejártak, a város tanácsa felhivja a kiméréssel vagy kismértékben clárusitással nem foglalkozó szőlőbirtokosokat, magánosokat és borkereskedőket, az égetett szeszes italoknak és folyadékoknak nagyban clárusitásával, előállitásával és átalakitásával iparszerüen foglalkozó feleket, kik az általuk, házinépük és pincemunkásaik által háztartásukban, illetve településükön elfogyasztandó bor, illetve szeszesitalok után fizetendő borfogyasztási adó és szeszfogyasztási adópótlékra nézve 1925. október 1-től 1926. március végéig terjedő időre átalányösszegben kiegyezni óhajtanak, ajánlatukat legkésőbb október 10-ig a hivatalos órák alatt (délelőtt 8—12-ig) a javadalmi hivatalnál tegyék meg, illetőleg adják be. A beérkezendő egyezségi ajánlatok a város tanácsának jóváhagyása után lépnek érvénybe. A felsoroltak ugyanakkor bor-, illetve szeszkészletüket a raktár, illetve a pince körülményes megjelölésével a javadalmi hivatalnál dijtalanul megszerezhető bejelentési iven kötelesek bejelenteni, továbbá, hogy a bor és szeszesital melyik pincében, minő hordóban fekszik és a bor minősége (fehér vagy siller) is megjelölendő. Ugyancsak felhivják az összes bortermelőket, hogy a város területén ez évben termelt, ugyszintén a szüret helyére máshonnan beszállitott must mennyiségét, a szüret befejezését követő 8 napon belül a beraktározásra szolgáló helyiségek megjelölése mellett a javadalmi hivatalnál okvetlenül jelentsék be.

— **A Stefánia szövetség gyermekünnepélye.** Holnap, vasárnap lesz a gyermekek napja Pécsett. A Stefánia szövetség pécsi fiókja a délelőtt folyamán perselyekkel gyüjtést rendez. A város különböző részein urnákat állitanak fel, azonkivül bájos magyar ruhás leányok persellyel járják be az utcákat. A délután folyamán nagyszabásu gyermekünnepély lesz a külvárosi katolikus körben. A gyermekek délután 2 órakor a Széchenyi-téren gyülekeznek és onnét a keresztény munkás ifjak cserkészcsapatának zenekarával felvonulnak a külvárosi körhöz. A felvonulásra ezuttal is felhivjuk a közönség figyelmét, miután annak egyik része ugynevezett csecsemő forradalom lesz. A külvárosi katolikus körben délután 3 órakor kezdődik a műsor, amely igen gazdag. Lesz szavalás, lakodalmas menet, nyalóka verseny, szépségverseny, sok tréfa és móka. A legénységi vitézek Magyar hiszekegy cimmel hatalmas élőképeket mutatnak be. Erre a nagyszabásu, gyönyörü élőképre ezuton is felhivjuk a figyelmet. A gyermekszépségverseny nagy érdeklődést fog kiváltani. A dijak értékesek és azok közszemlére voltak állitva a Király-utcában. Lesz tombola is, értékes nyeremény tárgyakkal és lesz gazdag büffé. is. A belépődij a felnőtteknek 5000, a gyermekeknek 3000 korona.

— **Bölcsődal.** *Minden, ami az anyai szent érzést istápolja magas és fenkölt. Az amerikaiak nagy szerüen értik mindent szemlélhetővé tenni. Nem fog szem szárazon maradni a „Bölcsődal" bemutatása alkalmával. Olyan film ez, mely megfogja a közönséget, végig lebilincseli és sokáig emlékezetben maradó érzéseket vált ki. Csütörtök óta a budapesti közönség ezrei zarándokolnak a Corvinszinházba, hogy ezen filmben gyönyörködhessenek. Hétfőn az Apollo, kedden és szerdán a Parkmozi mulatja be Amerika ezen legujabb attrakcióját.* 4317

— **A Credo egylet** választmánya **hétfőn** este a litánia után háromnegyed 7 órakor ülést tart a belvárosi plebánia tanácstermében.

— **A pécsi hatósági munkaközvetitő** hivatalnál a következő munkakinálat és kereslet van: Foglalkozást kaphat 1 osztalos vidékre, 1 bádogos, 1 borbély helyben, 3 cipész, 1 kocsis, 1 molnár, 1 rézműves, 2 szabó, 2 német nevelőnő, 43 mindenes, szakácsnő, szobaleány, 3 tanonc. Foglalkozást keres 8 asztalos, 2 bádogos, 2 borbély, 7 cipész, 14 gépész, géplakatos, fütő, 32 gyári munkás, napszámos, 2 hentes, 2 kertész, 3 kocsigyártó, 8 kovács, 15 lakatos, 4 mázoló, 2 sütő, 4 szabó, 2 szijgyártó, 2 villanyszerelő, 1 vincellér, 16 háziszolga, kocsis, 2 nevelőnő, 53 mindenes, szakácsnő, szobaleány, takarítónő, 6 tanonc.

— **Házasság.** Miskolczy Márta, Mohács, és Gyenes Imre, Pécs, f. hó 1-én Mohácson házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.) (1283)

Kovács Pius és Almássy Gizella folyó hó 10-én tartják esküvőjüket.

— **Eljegyzés.** Löwenfeld Jolánka és Bayer Márton jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

Feltünő olcsó árak!
Strenger Dezső
harisnyaüzletében
Király-u. 14., Mór-utcával szemben.
Női mouslin harisnya . K 24.000
„ selyem flór „ . K 32.000
„ finom fátyol „ . K 45.000
„ elsőrendü cérna fátyol harisnya . K 50.000
„ kötött mellény . K130.000
„ cérna kesztyü . . K 24.000
Férfi sokni divatos . K 15.000
Nagy választék mindennemü kötött szövött árukban.

— **Kidőlt alatta az oszlop.** Gábor János, a sásdi gőzmalom munkása ma délután felmászott a villamos vezeték egyik oszlopára, hogy a vezetéket megjavitsa. E közben azonban az oszlop kidőlt és Gábor olyan szerencsétlenül esett a földre, hogy bal karját és bal lábát eltörte. A szerencsétlenül járt munkást az esti vonattal Pécsre szállitották és a sebészeti klinikán vették ápolás alá.

— **Vigyázz a harapós kutyára.** Az államrendőrség kihágási osztálya Körmendi Viktor kertészt 200,000 korona fő és 100,000 korona mellékbüntetésre itélte, mert harapós kutyájára nem vigyázott kellőkép. A kutya ugyanis kiszökött az ajtón és valakinek letépte a ruháját.

— **Meglopott napszámos.** A Papnövelde utca 1. szám alatt lakó Szabó György napszámos feljelentést tett az államrendőrségen, hogy a ruhaneműjét ellopták. Az ügyben megindult az eljárás.

— **A 19-es jótékony bajtársi egyesület** hétfőn este 8 órakor kötelező összejövetelt tart a külvárosi katolikus körben. A tagok okvetlen jelenjenek meg.

— **Meglopták a piacon.** Radics Ferencné Alsó Balokány utca 19. szám alatti lakós ma feljelentést tett az államrendőrségen, hogy a Majláth-téri piacon vásárlás közben valaki ellopta fekete viaszkos vászonból való ridiküljét, amelyben 272,5000 K pénz, egy rózsafüzér, egy zsebkendő és feljegyzések voltak. Kára 360,000 korona. A rendőrség keresi a piaci tolvajt.

— **Anyakönyvi hirek** Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő halálesetéket jelentették be: Marasetz István rk., 38 éves, kisbirtokos Pécsudvard, Blumenstock Rózsa izr., 2 napos, Simon Róza rk., 31 éves, napszámos Marcali, Bognár József rk., 42 éves, nyug. vasuti váltókezelő Döbrököz, özv. Gergely Mihályné sz. Hornung Erzsébet rk., 69 éves, Tripammer Károlyné sz. Kovácsi Vilma rk., 47 éves, Grósz Mihály izr., 36 éves, vendéglős, Berkics Gizella rk., 5 hónapos, Kanizslai Ilonka rk., 1 hónapos, Réz József rk., 3 hónapos, Király Lajos rk., 58 éves, nyug. máv. üzemi altiszt.

A hét folyamán házasságot kötöttek: Zombori Mihály borbélymester és Weltin Anna, Wagner Béla mézeskalácskészitő és Sótonyi Anna, Pető László magántisztviselő és Erdősi Ilona, Pelikán Vilmos városi helypénzszedő és Rodemann Margit, Ullmann László magántisztviselő és Szalai Ilona, Weissenburger Ede nyug. vasuti lakatos és Kreser Mária.

HÍREK

PÉCSI NAPTÁR

OKTÓBER 4.

1381. Nagy Lajos király és a velenceiek között kötött béke örömére Contarini András velencei dózse szt. Pál első remete testét adta Alsány Bálint pécsi püspöknek, ki mint Nagy Lajos követe a békekötést eszközölte. A mai napon szállitották a velenceiek és a magyar küldöttek a szent testet Magyarországba.

1860. Reszler István, a pécsi szinház igazgatója a mai napon érkezett társulatával Pécsre. Az előadásokat „A két Barcsai" cimü darabbal kezdte meg elég üres házzal.

1898. A pécsi honvéd hadapródiskola ünnepélyes megnyitása volt ma. Részt vett a megnyitáson Krainic János tábornok, az 5-ik honvédkerület parancsnoka, br. Fejérváry Imre főispán, Majorossy Imre Pécs szab. kir. város polgármestere.

OKTÓBER 5.

1881. A pécsi községi polg. leányiskola I. osztálya nyilt meg, melyre 29 növendék jelentkezett. Az intézet vezetője Vargha Ferenc belv. népisk. igazgató volt.

1895. Az ujonnan épült pécsi nemzeti szinházban Somogyi Károly szinigazgató társulata a mai napon tartotta a megnyitó előadást nagy fénnyel és pompával. A szinházat Steinhardt és Lang budapesti müépitészek épitették. Az épitési költség 414.600 forint volt. A szinház épitését 1893 junius 3-án kezdték meg, mikor a Király-utcát elcsufitó régi katonai kórházat lebontották.

1895. A pécsi kereskedelmi és iparkamara ujonnan fölépült házának ünnepélyes felavatása volt ma. Az ünnepélyen megjelent Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter.

1912. A pécsi fémipari szakiskola 18 évi vajudás után a mai napon nyilt meg ideiglenes helyiségében az Irányi Dániel-téren levő volt Littke-kaszárnyában. Az intézet igazgatója Kamprad Hermann. A jelentkezők száma 33 volt.

1921. Magyarország kormányzójának nagybányai Horthy Miklósnak pécsi látogatása alkalmával diszelőadás volt a mai napon a szinházban.

— **Személyi változás az irgalmasok pécsi rendházában.** Az irgalmas rend magyarországi tartományi főnöke *Rozmusz* Pétert a régi pécsi kiváló fogászt Budapestre kórházi felügyelővé. *Nyerges* György pécsi okleveles segédgyógyszerészt hasonló minőségben Budapestre, Farkass Alajos pécsi nem okleveles gyógyszerészsegédet Egerbe, Majtán Kajetán okleveles gyógyszerészsegédet Egerből Pécsre és *Jerkovits* József kórházi gondnokot hasonló minőségben Vácról Pécsre helyezte át. Az áthelyezettek még e hónap folyamán elfoglalják uj beosztásukat.

— **Nagymérvü olcsóbbodásról** fog meggyőződni, ha férfi, fiu és gyermekruha, posztó és bélésáru szükségletét **Páll Ödönnél Széchenyi tér 18. fedezi.**

— **Bozóky Géza egyetemi tanár előadása.** Az alig nehány hónapja megalakult *Credo* katolikus férfiegyesület máris jelentékeny szerepet tölt be Pécs katolikus életében. Legutóbb a férfiak Máriagyüdi zarándoklata megszervezésével mutatta meg életrevalóságát, havonkinti gyülései pedig ugy látogatottságuk, mint pedig nivós előadásaik következtében a katolikus férfivilág legnagyobb érdeklődését váltották ki. A belvárosi katolikus kör lekötelező előzékenysége folytán, az egylet uj otthont nyert a belvárosi katolikus kör palotájában ugy, hogy október havi gyülését is már itt fogja megtartani, szerdán, október 7-én, este 8 órakor a kör első emeleti disztermében. A gyülés legkimagaslóbb pontja *Bozóky* Géza dr. egyetemi ny. r. tanár előadása lesz, amely alkalomra az egylet vezetősége nemcsak az egylet tagjait, hanem minden katolikus férfit szivesen látja.

— **A református egyház köréből** A pécsi református templomban, október hatodikán, az aradi vértanuk emléknapján, reggel 9 órakor istentisztelet lesz. A presbitérium bibliai óráit ugyancsak most kedden este 6 órakor kezdik meg, melyre minden református férfit, első sorban az intelligencia tagjait, ezennel meghivja a presbitérium. Szerdán, 7-én este hat órakor lesz az első evangélizációs estély a templomban. A Református Egyházi Lap legujabb számát most küldötte szét a lelkészi hivatal a posta utján a hiveknek. A gondnoki hivatal felkéri az egyházi adóhátralékosokat, hogy saját érdekükben minél előbb rendezzék tartozásaikat.

—

A magyar ősz

Ilyen is van. Rendszerint sokáig tart, szépségében egy szenvedélyes szerelem fellobbanásaiként egyesitve a nyár utolsó melegét az elmulás, a lombvesztés halk és hüvös melankóliájával. Pár napja most itt van végre, kideritve az arcokat, megnyugtatva a kedélyeket, mert már azt hittük, hogy dideregve, náthalázzal rohan velünk az idő megállás nélkül a Tél karjaiba. A hölgyek sem panaszkodhatnak, a verőfényes vasárnapi korzón be lehet mutatni a legujabb őszi divatot. Egyszerre élénkebb lesz az utca ritmusa is, amelynek sarkán ismét időzni lehet, elnézegetve a város korzózó szépeit, vagy a dadák őrtos keze által tolt kocsikban a pufók gyermekarcokat, amint dél idején a sétatéren szintén örülnek az őszi verőfénynek. Csak tartson most már minél tovább a magyar ősz, amely gyönyörü szinjátékot rendez esténkint a Mecsek hegyoldalán. A hosszu és zord estékben ugyis elég részünk lesz, most még áradjon a verőfény a magyar szüretre, amelynek vig hangja édes nedüje mellett talán el tudjuk felejteni a multat, felejteni a sokféle felejtendőt.

—

— **Az egyetemi ifjak Máriakongregációja** f. hó 5-én, hétfőn este fél 9 órakor a kath. legényegyletben ezévi első összejövetelét tartja. Felhivják az egyetemi katolikus ifjuságot, hogy ezen az összejövetelen minél nagyobb számban jelenjék meg.

— **Uj állatorvos Siklóson.** Henk Antal állatorvos volt állatorvosi főiskolai tanársegéd Siklóson mint magánállatorvos letelepedett.

— **A Foederatio Emericana** tavalyi teljes szenioratusa holnap este fél 9-kor gyülést tart. Tekintettel a fontos tárgyra, az összes tagok pontos megjelenését kérik.

— **A pécsi egyetem tanév megnyitó ünnepélye.** A pécsi Erzsébet tudományegyetem okt. 4.-én, vasárnap tartja tanévmegnyitó ünnepélyét. Délelőtt 10 órakor az egyetemi templomban Veni Sancte lesz, délelőtt 11 órakor pedig az egyetem központi épületének disztermében ünnepi közgyülés, amelynek keretében *Mihálffy* Ernő dr. lelépő rektor beszámol az elmult évről, *Bakay* Lajos dr. rektor pedig székfoglalót tart. A tanévmegnyitó beszédet *Reuter* Camillo dr. orvoskari dékán mondja. Az egyetem megnyitó ünnepségére Pécsre érkeznek az Erzsébet tudomány egyetem volt rektorai közül *Finkey* Ferenc dr. korona főügyész helyettes, *Polner* Ödön dr. szegedi egyetemi tanár és *Lukinics* Imre dr. és a budapesti egyetem képviseletében *Grosz* Emil dr. A vendégek részben már az esti gyorsvonattal Pécsre érkeztek.

— **Az akadémikus urak és az urak kongregációja** október 5-én hétfőn este 6 órakor kápolna gyülést tart a szemináriumban. Az akadémikus csoport ezután tanácsülést tart.

— **Az Apollo** *tegnap esti előadásán kellemes meglepetésben részesitette a közönséget, amennyiben a zenekar Vogl tanár rutinos vezetése mellett Beethoven: „Ház avatás" (Die Weihe des Hauses) disznyitányát a szokott virtuozitással adta elő. Ezen nyitányt Beethoven 1822.-ben a wieni Josefstädter szinház megnyitására komponálta és személyes vezénylett mellett adta elő. A zenekar ezen kedves meglepetését vastaps honorálta.* 1816

A Kultura irodalmi és Müvészeti Vállalat rendezésében
október hó 13-án
kedden este 9 órakor a Pannoniában
Alpár Gitta a M. kir. Operaház koloratur müvésznője és
Schwalb Miklós zongoramüvész
HANGVERSENYEZ.
Jegyek 15-től 65 ezer koronáig adóval együtt Gruber és Böhm cégné, Király-utca 8. szám alatt válthatók. 4346

— **A hollandi vendégek köszönő levele Pécsre.** Gosztonyi Gyulához, mint a katolikus kör elnökének feleségéhez M. van Wimberger bárónő az alábbi, francia nyelven irt levelet intézte: „Kedves Asszonyom! Engedje meg, hogy őszinte köszönetem nyilvánitsam azért a szives fogadtatásért, amit Önök a katolikus körben nyujtottak nekünk. Remélem, hogy ezt tolmácsolni fogja mindazoknak, akik hozzá segitettek ezen szép ünnepély rendezéséhez. Az Önök társaságában élénk és elragadó szokásokról és vendégszeretetről szereztünk benyomást és felejthetetlen emlékekkel gondolunk pécsi tartózkodásunkra. Nagy érdeklődéssel látogattuk meg az egyetemet és az Önök jótékonysági intézményeit. Hálásak vagyunk mindazoknak, akik ezeket nekünk magyarázat kiséretében bemutatták. Ha visszatérünk hazánkba, sokat fogunk beszélni pécsi látogatásunkról és nagyobb megértéssel fogjuk szorgalmazni a magyar ifjuság támogatását. Fogadja kedves asszonyom nagyrabecsülésünk kifejezése mellett őszinte köszönetünket." — Gosztonyi Gyuláné hasonló meleg hangon válaszolt ezen igazán nemes sziv által sugalmazott levélre.

Szemüvegek
foto-cikkek
Bánfai Béla
látszerésznél
Pécs, Király-utca 4. szám.
(Geltch és Graef drogéria)

— **Baranya vármegye elszakitott részeinek vagyona.** Ma Pécsett tartózkodott *Konjovics* szerb delegátus és *Fischer* Bélával Baranyavármegye alispánjával információs tárgyalásokat folytatott a Baranya vármegye szerb impérium alá került részein levő közvagyonnak Magyarország és Szerbia között leendő megosztásáról. A megbeszélésnek még csak informativ jellege volt és csak azoknak az alapelveknek a megállapitásáról volt szó, amelyen a tárgyalások majd később megindulnak.

— **A szabadszentkirályi iskola epilógusa.** Csurda Béla szabadszentkirályi esp. plébánostól vettük a következő sorokat: A „Dunántul" szept. 30-i számában közölt cikkel szemben fenntartom a vasárnap számban közzétett cikkemben foglaltakat azzal, hogy 7 évi ittlétem alatt egyáltalán nem hallottam ily irányu iskoláról. Hallomásból tudom, hogy valamikor mintagazdaságról volt szó, de nem iskoláról és a cikkben felemlitett iskolák is csak a legutóbbi időkben létesültek. Hogy mi a neve a gyermeknek, az igazán nem fontos, nagyon mindegy, Péternek hivják-e, vagy Pálnak, gazdasági téli iskolának vagy földmives iskolának, a fő az, hogy legyen. Ami pedig Szabadszentkirály lakosságának öntudatos, intelligens népét illeti, ezt nem szükséges bizonyitani, épen az ezekből eredő haladni vágyódásánál fogva létesiti egymásután közérdekü intézményeit, ez annak logikus következménye, de meghallgatja és szivesen veszi bárkinek is ily irányu eszméit. Deutsch Kálmán v. igazg. tanitónak nevéhez nemcsak ennek az iskolának létesitése füződik, hanem más ügyek is. Egyébként a képviselőtestület májusi közgyülésének ezen iskola ügyében felvett jegyzőkönyve Deutsh ur müködéséről tiszta képet nyujt.

— **Ipari tanfolyamok Pécsett.** A fémipari szakiskola igazgatósága közli, hogy a *gőzlokomobil-* és az *elektromos előkészitő* tanfolyamokon a tanitás már megkezdődött. Utólagos jelentkezés csak október 5-én, hétfő este 6 óráig fogadható el. Az igazgatóság felhivja mindazokat, akik az *elektromos gépkezelői* tanfolyamot akarják elvégzeni, hogy a hét folyamán okvetlenül jelentkezzenek. Mihelyt a kellő létszám meg lesz, a tanfolyam azonnal megkezdődik. Jelentkezhetnek olyanok, akik az elektromos előkészitő tanfolyamot sikerrel elvégezték, vagy az uj rendszerü fémipari szakiskolán az elektrotechnikai alapismereteket elsajátitották. A tanfolyam 8 hétig tart; hetenként 8 óra előadás és 4 óra gyakorlat. Tandij 330.000 korona, mely részletekben is fizethető.

— **A felsőmindszenti levente egyesület** ünnepélyével kapcsolatban kőzölt hiradásunkat kiegészitjük még azzal, hogy müködő oktatók: Tóth János és Schmidt József kiváló hozzáértő és szorgalommal párosult lelkesedéssel végzik az oktatói teendők sulyos kötelességét, melyért a nemzeti ügy érdekében csak hálás elismerést érdemelnek.

során nem tagadta, hogy a kölcsön katonai kiadások fedezésére szolgál, ugyanakkor békeszólamokkal arról igyekeztek meggyőzni a francia közvéleményt, hogy „kölcsönt jegyezni annyit jelent, mint bízni Franciaország afrikai küldetésében". Ramadier arról is beszélt, hogy a kölcsönt kormány anyagi téren: deficitje — a szuezi kérdéssel kapcsolatos katonai intézkedésein kívül — máris 1200 milliárd frank. A pénzügyminiszter bejelentette ezenkívül, hogy a kormány évi 400 milliárd frank „megtakarítást" kíván elérni — természetesen a dolgozók rovására.

Tanácskozik az angol szakszervezeti kongresszus

Brington-ban, a kies fekvésű dél-angliai városban nyílt meg hétfőn az angol szakszervezetek ez évi kongresszusa. A kongresszus tanácskozásai azért is nagy jelentőségűek, mert

hűen fejezik ki az angol dolgozók álláspontját, amely a legkevésbé sem kedvező az angol kormányra nézve.

Az értekezlet megnyitó ülésén Wilfred Beard, a kongresszus elnöke kijelentette: a konzervatív párt politikája növelte az inflációs bajokat, csökkentette az exportot és még bizonytalanabbá tette a külföldi fizetési mérleget. A főtanács zárt ülésén elhatározta, hogy

visszaveti a kormánynak azt a javaslatát, hogy a kongresszus jelentse ki: a munkabérek további emelkedése veszélyezteti az életszínvonal emelkedésének lehetőségeit.

Hasonló szellemben folytatódott a kongresszus keddi ülése is.

John Wood, a bányászszakszervezet küldötte vezette be a katonai kiadások vitáját. Azzal vádolta a főtanácsot, hogy halogatja a katonai szolgálati idő egy évre csökkentését.

Morrison, a kazánkovácsok szakszervezetének küldötte szintén sürgette a katonai szolgálati idő leszállítását az általános hadkötelezettség megszüntetésének előkészítéséül.

A főtanács nevében A. Williamson kijelentette: a főtanács megbeszéléseket folytatott ez ügyben a Munkáspárttal,

Most a Munkáspárt a szolgálati idő csökkentését kívánja s felhívta a kormányt, szüntesse meg a hadkötelezettséget 1953—1960. között.

Végül kijelentette, hogy a főtanács pártolja a javaslatot, mire a kongresszus a javaslatot egyhangúlag elfogadta.

Frank Haxell, az angol villamosipari munkások szakszervezetének főtitkára

követelte a szakszervezeti tagok érdekeinek megóvását az automatizálás könyörtelen alkalmazása ellen.

Hangoztatta a teljes foglalkoztatottság biztosításának szükségességét.

A kongresszus ma tovább folytatja tanácskozásait.

rajta.

Párizs: A Ju
le-Saunier város
vezetek, valamil
párt és a szocia
szervezetei ellen
tek *Poujade*-nak a városba jövetele alkalmából. *Az ellentüntetésen körülbelül 1200-an vettek részt, éltetve a francia demokráciát és tiltakozva Poujadéék fasiszta üzelmei ellen.* Körülbelül két óra hosszat megakadályozták a poujadeistákat a gyűlés megkezdésében, jóllehet *Poujade* a környékről, s a megye számos városából rohamcsapatokat hozatott a gyűlés megtartásának biztosítására.

Több ízben éles összetűzésre került sor Poujade rohamcsapatai és az antifasiszták között.

*

Kairó: Az AFP jelentése szerint *szerdán délelőtt 10 órakor Ausztrália kairói nagykövetségén összeült a szuezi bizottság.* Az ülésen az ötös bizottság tagjain kívül részt vettek a különböző küldöttségek képviselői is.

*

Kairó: Kairóban közölték: *az angol kémek ügyében újabb személyeket tartóztattak le és a kihallgatások valószínűleg nem fejeződnek be szombat előtt* — jelenti a Reuter. Hafez *Szabek* ezredes, a nyomozások vezetője közölte, hogy két letartóztatottat szabadon engedtek, mert ártatlanságuk bebizonyosodott.

*

Bonn: Az *Associated Press* értesülése szerint a nyugatnémet kormány másfélmilliárd dollár értékű fegyvert akar vásárolni az Egyesült Államoktól 4 esztendő alatt. *Az első, több mint 35 millió dolláros rendelést hamarosan megteszik.*

Az üzemi pártbizottság vezetői szépen, őszintén beszélgettek Bódi Lászlóval is. Megértették és megtalálták egymást. Az alapszervezet

Egyre erősödik a

(Tudósítónktól.)

A szőregi Petőfi Tsz 110 tagja mintaszerűen gazdálkodik több mint hatszáz holdon. Kasza Lajos, a tsz elnöke már nyolc éve irányítja eredményesen a termelőszövetkezetet. A tsz-tagok munkafegyelme kiváló. Például a növénytermesztési brigád tagjai háromszor megkapálták a 160 hold négyzetes kukoricavetést és a kedvezőtlen időjárás ellenére is több mint 30 mázsás termést várnak holdanként. Kalászosokból 244 holdon 8—9 mázsás holdankénti átlagtermésük volt, — az idei szárazságot figyelembe véve ez igen jónak mondható.

Jól jövedelmez a tsz konyhakertészete: augusztus 19-én például Szeged környékén elsőként adtak át húsz mázsa fűszerpaprikát a feldolgozó vállalatnak.

A tsz állatállományának fejlesztésére most épül egy 50 férőhelyes tehénistálló. Az építkezés során kitűnt Kószó András, Pigniczki Pál, Fehér

Steinhardt.
LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285
1956 SZEP - 6.
Délmagyarország,
Szeged
K 9
470

HATVANÉVES A KÖZMŰVELŐDÉSI PALOTA

MA HATVAN ÉVE nyílt meg a Közművelődési Palota. Az épület a millenniumi építkezések között készült. Kovács János, a város néprajzának érdemes kutatója javasolta a törvényhatósági bizottságban 1890. október 29-én, hogy Szeged az ezeréves évfordulót maradandó alkotásokkal ünnepelje meg. Javaslata alapján 1893. január 26-án a közgyűlés határozatot hozott, hogy a millennium alkalmából 1. megíratja Szeged monográfiáját, 2. kultúrpalotát építtet, amelyben elhelyezi az akkor még a főreáliskolában (a mai Központi Egyetem épületében) lévő Somogyi Könyvtárat, „a létesítendő múzeumot és képtárt". (A múzeum ugyanis ekkor még csak csírájában volt meg, 1883 óta a Somogyi Könyvtár keretében gyarapodott a régészeti, éremtani és rovartani gyűjtemény.) Később a millennáris programot kibővítették, s így a Közművelődési Palotán kívül ezekben az években építették föl a városi fürdőt, a Mars téri fa- és fémipari szakiskolát, a vasutas internátust, az ügyvédi kamara székházát, a kereskedelmi és iparkamara székházát.

A Közművelődési Palota építését 1895. június 15-én kezdték el a fürdőt is tervező, Steinhardt és Lang műépítészek tervei szerint Szilágyi és Przybilla építés-vállalkozók. A fölavatás időpontjában még nem egészen volt kész az épület. Az építési költség 210.000 forint volt.

AMINT A KORABELI lapokból megtudjuk, a ma hatvan évvel ezelőtt tartott ünnepi megnyitón a Közművelődési Palota négy termében rendezett kiállítást Reizner János igazgató Lázár Gyula könyvtáros közreműködésével. Kis régészeti, éremtani, rovartani kiállítás (az utóbbi keretében már akkor föltűnt a lepkegyűjtemény) jelentette a múzeumi részleget, míg a könyvtár bemutatta a szegedi hírlapirodalmat, az országos sajtó történetét és értékes könyv-ritkaságokat, szegedi kiállítású könyveket állított ki.

Mindez feledésbe merült: néhány hete a Népszava hasábjain riport jelent meg a szegedi múzeumról, s ebből kiderült, hogy a legilletékesebbek sem tudják már, mikor is épült a Közművelődési Palota. (Ezért terjedhetnek el olyan légből kapott történetek, mintha a kocsiföljárót Ferenc József kedvéért építették volna.. Tudvalévő, hogy Ferenc József 1883-ban járt Szegeden a Somogyi Könyvtár megnyitóján, de akkor még a mostani épületnek nyoma sem volt. Néhány éve ezzel az „érveléssel" akarták egyesek lebontani az épület jellegéhez szervesen hozzátartozó, városképi jelentőségű följárót, ahelyett, hogy a kibővítéssel együtt meghosszabbították volna, s ezzel csökkentették volna meredekségét.) Illő, hogy számba vegyük városunk nevezetességeit, ismerjük jelesebb épületeink múltját. Igaz, az épület nem valami remekmű, sem művészi, sem praktikus szempontból. Mint valaki szellemesen megállapította, voltaképpen egy nagy bejárat, ami mögül hiányzik — az épület. Széles frontja után ugyanis sokkal mélyebb épületet várna az ember. A most tervezett kibővítés — amelynek csak egyik első lépése volt a két szárny bővítése — remélhetően hamarosan ezen is segít majd, tovább építi a várrom felé, ezzel is helyet biztosítva a két testvérintézmény, a Somogyi Könyvtár és a Móra-múzeum gazdag, zsúfolt anyagának.

(pl)

során nem tagadta, hogy a kölcsön katonai kiadások fedezésére szolgál, ugyanakkor békeszólamokkal arról igyekeztek meggyőzni a francia közvéleményt, hogy „kölcsönt jegyezni annyit jelent, mint bízni Franciaország afrikai küldetésében". Ramadier arról is beszélt, hogy a kölcsönt kormány anyagi téren: deficitje — a szuezi kérdéssel kapcsolatos katonai intézkedésein kívül — máris 1200 milliárd frank. A pénzügyminiszter bejelentette ezenkívül, hogy a kormány évi 400 milliárd frank „megtakarítást" kíván elérni — természetesen a dolgozók rovására.

Tanácskozik az angol szakszervezeti kongresszus

Brington-ban, a kies fekvésű dél-angliai városban nyílt meg hétfőn az angol szakszervezetek ez évi kongresszusa. A kongresszus tanácskozásai azért is nagy jelentőségűek, mert

hűen fejezik ki az angol dolgozók álláspontját, amely a legkevésbé sem kedvező az angol kormányra nézve.

Az értekezlet megnyitó ülésén Wilfred Beard, a kongresszus elnöke kijelentette: a konzervatív párt politikája növelte az inflációs bajokat, csökkentette az exportot és még bizonytalanabbá tette a külföldi fizetési mérleget. A főtanács zárt ülésén elhatározta, hogy

visszaveti a kormánynak azt a javaslatát, hogy a kongresszus jelentse ki: a munkabérek további emelkedése veszélyezteti az életszínvonal emelkedésének lehetőségeit.

Hasonló szellemben folytatódott a kongresszus keddi ülése is.

John Wood, a bányászszakszervezet küldötte vezette be a katonai kiadások vitáját. Azzal vádolta a főtanácsot, hogy halogatja a katonai szolgálati idő egy évre csökkentését.

Morrison, a kazánkovácsok szakszervezetének küldötte szintén sürgette a katonai szolgálati idő leszállítását az általános hadkötelezettség megszüntetésének előkészítéséül.

A főtanács nevében A. Williamson kijelentette: a főtanács megbeszéléseket folytatott ez ügyben a Munkáspárttal.

Most a Munkáspárt a szolgálati idő csökkentését kívánja s felhívta a kormányt, szüntesse meg a hadkötelezettséget 1958—1960. között.

Végül kijelentette, hogy a főtanács pártolja a javaslatot, mire a kongresszus a javaslatot egyhangúlag elfogadta.

Frank Haxell, az angol villamosipari munkások szakszervezetének főtitkára

követelte a szakszervezeti tagok érdekeinek megóvását az automatizálás könyörtelen alkalmazása ellen.

Hangoztatta a teljes foglalkoztatottság biztosításának szükségességét.

A kongresszus ma tovább folytatja tanácskozásait.

rajta.

Pári
le-Saun
vezetek
párt és
szervez
tek *Pou*[illegible]*nak* a városba jövetele alkalmából. *Az ellentüntetésen körülbelül 1200-an vettek részt, éltetve a francia demokráciát és tiltakozva Poujadéék fasiszta üzelmei ellen.* Körülbelül két óra hosszat megakadályozták a poujadeistákat a gyűlés megkezdésében, jóllehet *Poujade* a környékről, s a megye számos városából rohamcsapatokat hozatott a gyűlés megtartásának biztosítására.

Több ízben éles összetűzésre került sor Poujade rohamcsapatai és az antifasisták között.

*

Kairó: Az AFP jelentése szerint *szerdán délelőtt 10 órakor Ausztrália kairói nagykövetségén összeült a szuezi bizottság.* Az ülésen az ötös bizottság tagjain kívül részt vettek a különböző küldöttségek képviselői is.

*

Kairó: Kairóban közölték: *az angol kémek ügyében újabb személyeket tartóztattak le és a kihallgatások valószínűleg nem fejeződnek be szombat előtt* — jelenti a Reuter. Hafez *Szabek* ezredes, a nyomozások vezetője közölte, hogy két letartóztatottat szabadon engedtek, mert ártatlanságuk bebizonyosodott.

*

Bonn: Az *Associated Press* értesülése szerint a nyugatnémet kormány másfélmilliárd dollár értékű fegyvert akar vásárolni az Egyesült Államoktól 4 esztendő alatt. *Az első, több mint 35 millió dolláros rendelést hamarosan megteszik.*

[illegible]tból
szo-
éle
ma

Az üzemi pártbizottság ve
zetői szépen, őszintén beszél
gettek Bódi Lászlóval i
Megértették és megtalálták
egymást. Az alapszerveze

Egyre erősödik a

(Tudósítónktól.)

A szőregi Petőfi Tsz 11
tagja mintaszerűen gazdálko
dik több mint hatszáz hol
don. Kasza Lajos, a tsz elnö
ke már nyolc éve irányítj
eredményesen a termelőszö
vetkezetet. A tsz-tagok mun
kafegyelme kiváló. Például
a növénytermesztési brigá
tagjai háromszor megkapá
ták a 160 hold négyzetes ku
koricavetést és a kedvezőtle
időjárás ellenére is több mi
30 mázsás termést várna
holdanként. Kalászosokb
244 holdon 8—9 mázsás ho
dankénti átlagtermésük vol
— az idei szárazságot figy
lembe véve ez igen jóna
mondható.

Jól jövedelmez a tsz kony
hakertészete: augusztus 1
én például Szeged környéké
elsőként adtak át húsz má
zsa fűszerpaprikát a feldo
gozó vállalatnak.

A tsz állatállományána
fejlesztésére most épül eg
50 férőhelyes tehénistálló. A
építkezés során kitűnt Kósz
András, Pigniczki Pál, Fehé

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-235
1956 SZEP - 6.
Délmagyarország,
Szeged
Steinhardt

139.

HATVANÉVES A KÖZMŰVELŐDÉSI PALOTA

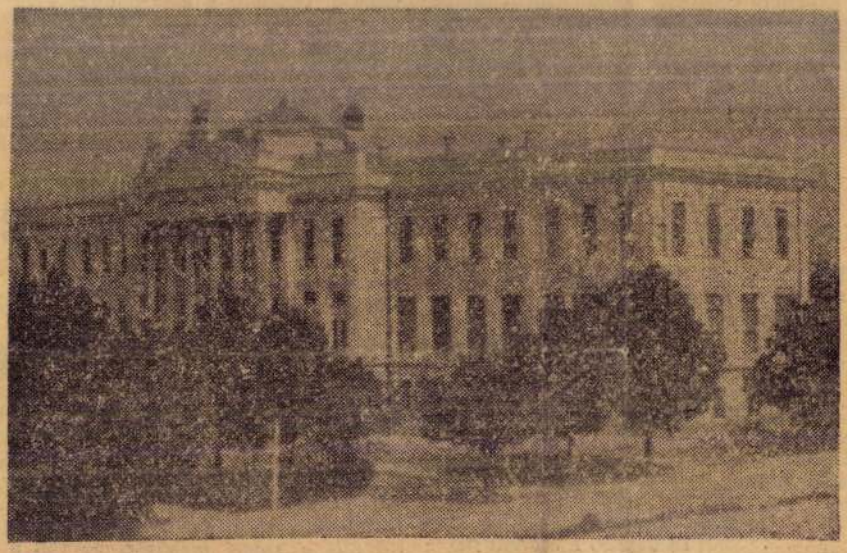

MA HATVAN ÉVE nyílt meg a Közművelődési Palota. Az épület a millenniumi építkezések között készült. Kovács János, a város néprajzának érdemes kutatója javasolta a törvényhatósági bizottságban 1890. október 29-én, hogy Szeged az ezeréves évfordulót maradandó alkotásokkal ünnepelje meg. Javaslata alapján 1893. január 26-án a közgyűlés határozatot hozott, hogy a millennium alkalmából 1. megíratja Szeged monográfiáját, 2. kultúrpalotát építtet, amelyben elhelyezi az akkor még a főreáliskolában (a mai Központi Egyetem épületében) lévő Somogyi Könyvtárat, „a létesítendő múzeumot és képtárt". (A múzeum ugyanis ekkor még csak csírájában volt meg, 1883 óta a Somogyi Könyvtár keretében gyarapodott a régészeti, éremtani és rovartani gyűjtemény.) Később a millennáris programot kibővítették, s így a Közművelődési Palotán kívüi ezekben az években építették föl a városi fürdőt, a Mars téri fa- és fémipari szakiskolát, a vasutas internátust, az ügyvédi kamara székházát, a kereskedelmi és iparkamara székházát.

A Közművelődési Palota építését 1895. június 15-én kezdték el a fürdőt is tervező, Steinhardt és Lang műépítészek tervei szerint Szilágyi és Przybilla építés-vállalkozók. A fölavatás időpontjában még nem egészen volt kész az épület. Az építési költség 210.000 forint volt.

AMINT A KORABELI lapokból megtudjuk, a ma hatvan évvel ezelőtt tartott ünnepi megnyitón a Közművelődési Palota négy termében rendezett kiállítást Reizner János igazgató Lázár Gyula könyvtáros közreműködésével. Kis régészeti, éremtani, rovartani kiállítás (az utóbbi a lepkegyűjtemény) jelentette a múzeumi részleget, míg a könyvtár bemutatta a szegedi hírlapirodalmat, az országos sajtó történetét és értékes könyv-ritkaságokat, szegedi kiállítású könyveket állított ki.

Mindez feledésbe merült: néhány hete a Népszava hasábjain riport jelent meg a szegedi múzeumról, s ebből kiderült, hogy a legilletékesebbek sem tudják már, mikor is épült a Közművelődési Palota. (Ezért terjedhetnek el olyan légből kapott történetek, mintha a kocsiföljárót Ferenc József kedvéért építették volna.. Tudvalévő, hogy Ferenc József 1883-ban járt Szegeden a Somogyi Könyvtár megnyitóján, de akkor még a mostani épületnek nyoma sem volt. Néhány éve ezzel az „érveléssel" akarták egyesek lebontani az épület jellegéhez szervesen hozzátartozó, városképi jelentőségű följárót, ahelyett, hogy a kibővítéssel együtt meghosszabbították volna, s ezzel csökkentették volna meredekségét.) Illő, hogy számba vegyük városunk nevezetességeit, ismerjük jelesebb épületeink múltját. Igaz, az épület nem valami remekmű, sem művészi, sem praktikus szempontból. Mint valaki szellemesen megállapította, voltaképpen egy nagy bejárat, ami mögül hiányzik — az épület. Széles frontja után ugyanis sokkal mélyebb épületet várna az ember. A most tervezett kibővítés — amelynek csak egyik első lépése volt a két szárny bővítése — remélhetően hamarosan ezen is segít majd, tovább építi a várrom felé, ezzel is helyet biztosítva a két testvérintézmény, a Somogyi Könyvtár és a Móra-múzeum gazdag, zsúfolt anyagának.

(pl)

A világháboru céljai

II.

A francia nagykövet csak helyeselni tudta a cár nézetét, megjegyezvén, hogy Franciaországra nézve csak előnyös lehet, ha a német világ erői nem lesznek Poroszország kezében egyesítve.

— Nekünk azonban, — jegyzi meg a császár, nemcsak a háború közvetetlen eredményeire kell gondolnunk, hanem tovább is kell tekintenünk. Részemről én igen nagy súlyt fektetek arra, hogy egyesülésünk továbbra is fennmaradjon. A mű, amelyet teljesíteni akarunk s ami már annyi erőfeszitésünkbe került, csak úgy lehet állandó, ha egyesülve maradunk. S miután tudjuk, hogy a világ békéjéért küzdünk, szükséges, hogy művünk állandó legyen.

Miközben elmondja értekezésük e végső következtetését, felcsillan szemében a miszticizmus fénye. Nagyatyjának, I. Sándornak lehetett ilyen a tekintete, mikor magyarázta Metternichnek és Hradenbergnek a királyok szent szövetségét népeik ellen. De Krudener asszony barátjánál színpadias affektáció, romantikus exaltáció volt az, II. Miklósnál az őszinteség tökéletes; megindultsága inkább rejtőzködni akar mint sem feltünni; inkább elfátyolozza magát, hogy sem nyilvánosan szerepeljen.

— Kedves nagykövet, — mondja a cár, — nekünk sok közös, nagy emlékünk van. S aztán hüen és részletesen emlékezetbe hozza a háború előjátékait, különösen kiemelve Vilmos császár sürgönyeit:

— Vilmos egy pillanatra sem volt őszinte. Végre is bele bonyolódott a saját hazugságaiba és perfidiájába. Igy pl. meg tudja ön magának magyarázni azt a sürgönyt, amit 6 órával a hadüzenet után nekem küldött? Ez valóban egyszerüen érthetetlen dolog. Nem tudom, vajjon elmondtam-e már önnek?... Éjjeli 1½ óra volt augusztus 2-án. Anglia nagykövete volt nálam, aki György király sürgönyét hozta hozzám, amelyben a király arra kér, hogy tegyek meg minden lehetőt a béke fenntartására. Én Buchannel egy választ fogalmaztam, amelyben a király fegyveres támogatását kértem, minthogy Németország megüzente a háborút. Amint Buchanan távozott én a császárnéhoz siettem, aki már ágyban feküdt, hogy megmutassam neki a király sürgönyét s hogy igyak nála egy csészeteát lefekvés előtt. S igy nála maradtam hajnali 2 óráig. Azután minthogy nagyon fáradt voltam, fürdőt akartam venni. Már a vízbe akartam ereszkedni, mikor egy szolga kopog az ajtón, hogy nagyon sürgős sürgönyt akar átadni, egy sürgönyt Vilmos császártól. Elolvasom, újra elolvasom, fennhangon elolvasom, de nem tudom megérteni. Vilmos azt sürgönyözi, hogy tőlem függ a háború kitörésének megakadályozása. Felhív, hogy ne engedjem meg, hogy csapataim átlépjék a határokat. Hiszen ebbe bele lehetne őrülni, minthogy 6 órával ezelőtt üzente meg a háborút Németország külügyminiszteremnek. Visszamegyek, hogy megmutassam a sürgönyt a császárnénak, aki megjegyzi, hogy reményli, hogy nem válaszolok erre a sürgönyre. A sürgönynek csak az lehetett a célja, hogy megingasson, hogy valami kompromitáló lépésre félre vezessen. Éreztem e pillanatban, hogy minden összeköttetés megszünt közöttem és Vilmos között.

A francia nagykövet szerint a sürgöny magyarázata a következő: Vilmos császár nem bátor ember. (Itt eszembe jut, hogy rokona, az angol király is vakmerő poltronnak nevezte egy alkalommal.) Vilmos császár nagy színész és szájhős (fanfaron.) Rendesen nem mer végére járni tervének és cselekedeteinek. Többször gondoltam melodrámai színészre, aki gyilkos szerepét játszván, egyszer csak észreveszi, hogy fegyvere töltve van s megöli áldozatát. Már többször tapasztalhattuk, hogy megijed saját pantomimikájától, pl. a tengeri manifestat is. Valószínüleg a háború megüzenése után elkezdett félni a következmények és a felelősségtől. A császár erre megjegyezte, hogy ez a magyarázat szépen összefér Vilmos jellemével.

— Minket azonban a háború végső céljai, Európa feldarabolása érdekel.

Érdekes mindenek előtt annak megállapitása, hogy már akkor kimondta a fatális véget ért császár, hogy minden nemzetközi jogszokás ellenére a békét diktálni fogják, a békét diktálni kell.

A német állitólagos fennhatóságot, a német militarizmust minden esetre össze kell törni, természetesen azért, hogy az antant kösse gúzsba Európát. De természetesen, mindez a szabadság és a népek felszabadítása érdekében történik. Nagyon érdekes, hogy a zsarnok császárnak mennyire kifejlődött a függetlenség iránt való érzéke, ha az nem Oroszország belügyeire vonatkozik. Ha olyan nagy barátja lett ő felsége a közszabadságoknak, miért nem kezdte azt otthon meghonosítani?...

Aztán a militárizmus! Ki soroztatott be, ki vetett több katonát a frontra mint az orosz császár?... De Németországot le kell gázolni a szabadság nevében, holott mikor már a kritikus helyzetben a francia és angol nagykövet annyira sürgették a liberális reformokat Oroszországban, attól félvén, hogy megbukik a császárság és igy elveszti az antant hatalmas szövetségesét, az orosz cár ezt kereken megtagadta, hivatkozva isteni küldetésére és ősei birodalmának köteles fenntartására....

Aztán milyen kenetteljesen osztogatja szét a másokét a győző jogára és a nemzetiségi elvre támaszkodva. Ha, a mai Oroszország térképére vetek egy tekintetet, amint azt tette ő felsége a Balkán térképével, azt látom, hogy 30, irva harminc szovjetköztársaság alakult ki az orosz birodalomból, eltekintve azon országoktól, amelyek formálisan kiváltak a birodalomból, mint Finnország, Esztország, Lettország, Litvánia, Lengyelország. Hányféle nemzetiséget nyomott el Oroszország, mit csináltak ott a katolikusokkal, a zsidókkal, sőt az oroszokkal is Szibériában?... Miért nem söpörgetett ő felsége mindenek előtt a saját háza előtt. A más szemében meglátta a szálkát, a saját szemében a gerendát sem vette észre. Az oroszok a nemzetiséget fegyverrel igázták le, erőszakkal tartották féken és zsarnoki iga alá kényszerítették.

Nálunk ellenben, Magyarországon, a tatár, török pusztítások után szívesen jöttek telepesek a zsiros magyar földre. A bosnyákok, a szerbek, a románok menekülek a török elől hozzánk és itt békés otthonra találtak, mert legalább is messzebb estek a török pusztitástól. Erdélyben óriási területek voltak lakatlanok. Lehet-e csodálni, hogy szívesen menekültek ide az oláhok a török iga elől vagy alól? S mindezek szabadságot élveztek nyelv és vallás tekintetében. Hírmondó sem maradt volna ezekből a nemzetiségekből, ha a magyarok úgy bántak volna velük, mint ahogy teszi azt ma a nemzetiségekkel Jugoszlávia, Románia és Csehszlovákia. Sőt Rákóczival harcoltak a rutének, Kossuthtal a tótok, a svábok és németek. Mit fáj tehát ő felsége feje ezekhez képest a románok, a bosnyákok, a horvátok sorsa miatt?...

Dr. Veterán.

RÁDIÓ-MÜSOR

Július 28. Szombat.

BUDAPEST, 9.30: 11.45: Hirek, közgazdaság. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. Utána: művész és tánclemezek. 13: Időjelzés, időjárás- és vízállás. 15: Hirek, közgazdaság, élelmiszerárak. 16.45: Időjelzés, időjárás- és vízállás. 17: Zehery Lajos dr. egyetemi magántanár felolvasása: A büncselekmény, mint társadalmi jelenség. II. rész. 18: A m. kir. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. 1. Lehár: Losonci induló. 2. Strauss: Mesék a bécsi erdőről. Keringő. 3. Bizet: L'Arlesienne. I. szvit. 4. Kálmán: Részletek A chicagói hercegnő című operettből. (Ujdonság.) 19: Vargha Gyula a Magyar Tudományos Akadémia alelnökének előadása A XIX. század francia lirájáról. I. rész. (José — Mária — de Heredia.) 19.45: Cigánykirály. Irta Uray Dezső. Zenéjét Kulinyi Ernő verseire szerzette Nagypál Béla. Az első felvonás szünetében lóverseny-eredmények. A második felvonás szünetében időjelzés, hirek. Utána körülbelül 22.50: Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS, 11: Délelőtti zene. 16.15: Délutáni hangverseny. 20.05: Léon Jessel: Schwarzwaldmädel című operettjének közvetítése. Utána tánczene.

BERLIN, 17.30: Szórakoztató zene. 20.30: Színielőadás A zsonglőr, bohózat. 22.30: Tánczene.

BERN, 16: Szórakoztató hangverseny. 20: Mandolin-zenekari hangverseny. 22.35: Tánczene.

BRESLAU, 16,30: Szórakoztató zene. 20.30: Vidám-est és tánczene.

BRÜNN, 18.10: Énekhangverseny. 19: Népszerű hangverseny. 20: Színielőadás. 20.30: A házizenekar hangversenye.

FRANKFURT, 16.36: Délutáni verseny. 22.30: Tánczene.

KATTOWITZ, 20,15: Esti hangverseny. 22.30: Tánccnee.

LANGENBERG, 18: Hangverseny. 20.15: Vidám est.

LEIPZIG, 15: 16.30: Hangverseny. 22.15: Szórakoztató zene.

MILANÓ, 16.30: 20.50: Hangverseny. 23: Tánczene.

MÜNCHEN, 16: Szórakoztató zene. 17.30: Bajor dalok. 19.35: Citerahangverseny. 20.05: Színielőadás. Das Stiftungsfest vígjáték. 22.30: Tánczene.

POZSONY, 18.30: Délutáni hangverseny.

PRÁGA, 19.15: Népszerű zenekari hangverseny.

RÓMA, 17.30: Szimfónikus zene. 21: St. Seéns: Sámson és Delila című operájának közvetítése.

STUTTGART, 20.15: Kamarazene. Utána kabaré és tánczene.

VILNA, 19.30: Prózai előadás. 20.15: Hangverseny.

ZÜRICH, 16: Szórakoztató zene. 19: Harangjáték.

Július 29. Vasárnap.

BUDAPEST, 9.30: Ujsághirek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. 11.20: Evangélikus istentisztelet a Bécsikaputéri templomból. 12.40: Időjelzés, időjárás. 12.45: Az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. Wagner-hangverseny: 1. Rienzi, megnyitő. 2. Bolygó hollandi, ábránd. 3. Lohengrin, ábránd. 4. Tannhäuser, megnyitó. 5. Az Istenek alkonya című zenedrámából, gyászinduló. 15.30: Horn János m. kir. kertészeti felügyelő felolvasása: A gyümölcsfeldolgozás. 16.15: Manchen Mariska rédiódélutánja. 16.45: Időjelzés, időjárás. 17.15: Bodán Margit magyar nótákat énekel Magyari Imre és cigányzenekarának kíséretével. 18.40: Ruffy Pál dr. felolvasása: A gyermek a családban. 19.30: Részleges sporteredmények. 20: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult szimfónikus zenekar hangversenye. 1. Suppé: Fatinitza-induló. 2. Thomas: Raymond — megnyitó. 3. Ziehrer: Egyveleg Strauss — Milöcker és Suppé műveiből. 4. Mozart: Török-induló. 5. Suppé: A szép Galathea — megnyitó. 6. Jessel: Az ólomkatonák díszszemléje. 7. Sidney: A gésák — ábránd. 8. Meyerbeer: Fáklyatánc B-durban. 21.30: Időjelzés, a sporteredmények összefoglalt bemondása, lóverseny-eredmények és az Olimpiász eredményei. 11: Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS, 16: Délutáni hangverseny, Grete Pohl operaénekesnő közreműködésével. 18.15: Kamarazene. 19.45: Der lila Handschbuh, Die Aussprache, Tobby című egyfelvonásosok közvetítése. Utána tánczene.

BERLIN, 20.30: Kabaré. 22.30: Tánczene.

BRESLAU, 18.30: Elly Pfeiffer ária-estje. 20.30: Szórakoztató zene.

BRÜNN, 20: Színielőadás. Die Wiesse Rose. 20.30: Kamarazene. 21: Hangverseny.

FRANKFURT, 16: Hangverseny. 20.30: Hangverseny. 21.30: Régi kamarazene.

HAMBURG, 16: Jazz-band. 18.30: Hangverseny. 20: Schwarzwaldmädel, operett.

KÖNIGSBERG, 16: Szórakoztató zene. 20.10: Hangverseny. Utána tánczene.

LEIPZIG, 16.30: Mandolin- és gitárhangverseny. 21: Hangverseny. 22.30: Tánczene.

MILANÓ, 16: Zene. 17.30: Jazz-band. 20.50: G. Rossini L'Italiana in Algeri című operájának közvetítése.

MÜNCHEN, 15: Mandolin- és gitárhangverseny. 16: Zongorahangverseny. 19.20: Dalok. 20: Hangverseny. 21: Színielőadás: Jedermann. 23: Zene.

PRÁGA, 16.30: Hangverseny. 18: Németnyelvü énekhangverseny. 19.15: Szórakoztató zene. 20: Színielőadás: Brixin. 20.20: Vidám-est.

RÓMA, 17; 21: Hangverseny.

STUTTGART, 20: Balalajka és orosz énekkari hangverseny. Utána tiroli, bajor, stájer, sváb bohózatok, dalok és énekek.

ZÜRICH, 16: Szórakoztató zene. 20: Énekkari hangverseny.

— **Pályázat a bácsalmási közjegyzői állásra.** A pécsi kir. közjegyzői kamara az igazságügyminiszter rendelete alapján pályázatot hirdet a Bácsalmáson megüresedett közjegyzői állásra. A folyamodványokat két hét alatt kell benyujtani a pécsi kir. közjegyzői kamaránál.

PARKMOZI

Szombat-vasárnap
július hó 28-29.

SPORT ÉS SZERELEM

(Goal-király)

Regény a sportvilágból.

A francia flotta

Eredeti természeti felvételek.

Előadások:
szombaton:
6, 3/4 8 és 1/2 10 órakor.
vasárnap:
3, 1/2 5, 6, 3/4 8 és 1/2 10 órakor
A két utolsó előadás teljes zenekarkisérettel.
Kedvező időben az esti előadások a kertben.
A terem jéggel van hűtve!
Apollo: Szünet.

Agyonlőtte magát Steinhardt Antal budapesti építész

Budapest, július 27. — Steinhardt Antal építész, aki néhány évvel ezelőtt kapott megbízást a fővárostól a sertésközvágóhid kibővítési tervezetének elkészítésére, ma délután 1 óra tájban a központi városházán kereste Vajna tanácsnokot. Mivel a tanácsnok egy bizottsági ülésen elnökölt, nem fogadhatta. Az építész nyugodtan tudomásul vette a titkár válaszát, hogy várja meg az ülés végét, és leült a karosszékbe. Néhány perc mulva revolvert rántott és fejbelőtte magát. A mentők megállapitása szerint a golyó azonnal megölte. Az öngyilkos építész holttestét az orvostani intézetbe szállították.

Steinhardt azelőtt műszaki tanácsnok és fővárosi bizottsági tag is volt. A sertésközvágóhid kibővitése tervezetéért járó összeget már fel is vette és mivel ismét szüksége volt pénzre, ujabb összegek kiutalását kérte. Vajna tanácsnok kijelentette, hogy Steinhardt ügyét a tegnapi tanácsülésen intézték el kedvezően az ő kivánsága szerint. Ugy látszik nem tudott még a kérésének kedvező elintézéséről és türelmetlenségében követte el az öngyilkosságot.

50 ajánlat érkezett be az iparostanonciskola épitésére

Tegnap bontották fel az ajánlatokat

Pécs, júl 27. — Tegnap járt le a városi iparostanonciskola építésére hirdetett versenytárgyalás. Az ajánlatokat délután 4 órakor bontották fel a mérnöki hivatalban igen nagy érdeklődés mellett. Összesen 50 ajánlat érkezett be, amelyek közül 9 vállalkozó öszmunkára, a többiek egyes részletmunkákra tesznek ajánlatot.

Az összmunkára tett ajánlatok a következők: Károlyi Emil építési vállalat rt. 489,796 pengő.

Himmel, Szlipcsovics és Hoffmann László földmunkára 17,500, kőmíves munkára 221,669.30, vasbetonmunkára 74,309.60, vasgerendák szállitására 4,138.20, burkolási munkára 23,901.10, kőfaragó munkára 1,968, mükő kőfaragói munkára 10,982.80, ácsmunkára 40,208.15, tetőfedőmunkára 8,190, bádogosmunkára 7,397.30, vasredőnyökre 2,517.50, csempeburkolási munkára 5,848, alagcsővezési munkára 2,346.76, mükőszobrászi munkára 5,194.50, összmunkára 418,694.39 pengő.

Márovics és Ludwig földmunkára 804,370, kőmívesmunkára 207,855.23, vasbetonmunkára 76,241, vasgerenda szállitására 4,598, burkolási munkára 23 ezer 751.60, kőfaragómunkára 1660, mükő kőfaragómunkára 10,684.60, ácsmunkára 35,912.80, tetőfedőmunkára 8,190, bádogosmunkára 7,367.30, csempeburkolási munkára 4,085, alagcsővezési munkára 2,682.60, mükőszobrászi munkára 5,285, összmunkára 390,356.83 pengő.

Kajdy Mihály 506,089.18 pengő.

Kalmár Dezső földmunkára 10.063.40, kőmívesmunkára 204 ezer 459.15, vasbetonmunkára 61,757.15, vasgerenda szállitására 4,235, burkolási munkára 23 ezer 751.60, kőfaragómunkára 1,660, mükő kőfaragási munkára 10,684.60, ácsmunkára 35,912.80, tetőfedőmunkára 8,085, bádogosmunkára 7,582.90, csempeburkolási munkára 5,160, alagcsővezési munkára 3,270.90, mükőszobrászi munkára 5.355, diszkútra 960, összmunkára 390,312.40 pengő.

Beok József és fia 502.471.80 pengő, amiből fél százalék engedmény levonásával marad 499 ezer 954.44 pengő.

Schmira Román és Hoffmann László 504,549.34 pengő.

Tarján Benő 473,832.86 pengő.

März és Végh földmunkára 13,218.90, kőmívesmunkára 264 ezer 855.46, vasbetonmunkára 85,649.30, vasgerenda szállitására 4,356, burkolási munkára 31,214.30ö kőfaragómunkára 1745 pengő 20 fillér, mükőfaragási munkára 14,361.30, ácsmunkára 36,0000, tetőfedőmunkára 8190, bádogosmunkára 7,571.20, csempeburkolási munkára 4,726, alagcsővezési munkára 3143.40 pengő.

A többi részajánlat a következő: Dunántúli mész, tégla és kőipari rt. kőfaragó munkára 2112, Magyar Radiator gyár vaskályha munkára 5400. Csukás Zoltán bádogosmunkára 7,818.40, vizvezetéki szerelési munkára 20,891.95, Melocco rt. burkolási munkára 13,075.80, mükőfaragási munkára 11,698, csempeburkolási munkára 4,212, mükőszobrászi munkára 4,940, Első magyar lakatos és lemezárúgyár rt. takaréktüzhelyre 3,356, Szepessy Sándor központi fütésre vizzel 98 ezer 224, alacsonynyomásu gőzzel 63,275.91, Hauerland Antal teherfelvonóra 2,950, Wertheim fia és társa teherfelvonóra 1,365 pengő.

Arnold János lakatosmunkára 23,396.17, vízvezeték 21,568.93, vaskályha 7,477.45, takaréktüzhely 1,938, teherfelvonó 1,938, központi fütés 51,735.58, alacsony nyomású gőzzel. Vörös János mázolás 5,341.80, szobafestés 2,962, Stark Zsigmond burkolás 29,744.80, mükőfaragás 10,928.85, mükőszobrászat 5,490.20, Ruppert és Novics asztalos 28,838.50, Mihálovics András tetőfedő 8,274, Kecskés Vince ács 35,087.09, Kőipari rt. burkolás 30,073.50, kőfaragás 1,660, mükőfaragás 10 ezer 820.40, mükőszobrászat 5,355, Sarkadi, Kóbor és Schönberger asztalos 34,707.30, Csihalek Sándor vászonredőny 2,870.50 és 2,357.30, Szerelési és gépgyári rt. vizvezeték 21,284.10, teherfelvonó 2,800, Horváth József ács 38,135.

Piacsek és Susnik mükőfaragás 25,998.50, ifj. Vogl Jánosné kőfaragó 2,428.30, Schlanger J. asztalos 35,587.86, Vadász és Öri mázolás 10,373.90, szobafestés 4608, Mestrics Jenő lakatos 22,253.63, vízvezeték 26,242.90, takaréktüzhely 3,278, teherfelvonó 1,800, Fritsch József és März József asztalos 33,176, Inkeller, Weisz és Kocsis asztalos 28,489, Hatschek Lajos tetőfedés eternittel 7,875, ifj. Hermesz Leó és Konrád Gy. asztalos 37,617, Bizse János lakatos 25,204.24, takaréktüzhely 2,223, Schmidt és társa asztalos 31,080.30, Minker János bádogos 7,470.30, vizvezeték 21,949.75, Bruckner János mázolás 8.506.23, szobafestés 3,313 pengő 50 fillér, Tichy Aladár bádogos 7,020.17, vizvezeték 15.005 pengő 66 fillér, központi fütés meleg vizzel 98,386.45, alacsony nyomású gőzzel 65.480, ifj. Csukás Zoltán központi fütés melegvizzel 71,809.60, alacsony nyomású gőzzel 53.612 pengő.

Gungl Fülöp bádogos 6,928.87, vizvezeték 17,265.38, Sztipánovics György ács 33,543.80, Siebenfreund Nándor lakatos 24,781 pengő 40 fillér, vizvezeték 21,398 pengő 85 fillér, központi fütés alacsonynyomású gőzzel 45760.82, meleg vizzel 66,813, Hamerli József vasgerenda szállítás 4,072.86, vaskályha 5,288.70, Kis Jenő vászonredőny 2,831, Wolff Márk vizvezeték 16,052, központi fütés meleg vizzel 62,412, alacsony nyomású gőzzel 41,105.88 pengő.

Az ajánlatokat a mérnöki hivatal átszámítja és a véglegesen megállapított végösszegekkel terjeszti be a tanácshoz, mert már a felbontásnál kiderült, hogy nagyon sok ajánlatban számitási hiba van. Feltünő az is, hogy az egyes részletmunkáknál 25 százalékos eltérések is vannak és 20 százalékos különbözetek az összmunkára lett ajánlatoknál is találhatók.

Hartáról megszökött fegyenceket rejtett el egy szökédpusztai asszony

Bünpártolás címén indult ellene eljárás

Pécs, júl. 27. — A napokban arról kapott jelentést a csendőrség, hogy Szökéd-pusztán egy asszony két fegyencet rejtegetett. A csendőrség megindította a nyomozást, amelynek során kiderült, hogy az értesülés nem volt alaptalan, mert Gombos Józsefné szökédpusztai asszony, július 22-én reggel 9 órától délután 5 óráig valóban két súlyos fegyházra itélt fegyencet rejtegetett, akik a hartai állami fegyintézetből szöktek meg.

A fegyenceket Kerpel Mátyás és Kuzma Imrének hivják, az előbbi 8 évi, az utóbbi pedig 10 évi fegyházbüntetését töltötte. Gombos Józsefnét azért keresték fel, mert Kerpel Mátyás az asszony Mária nevü leányával egy évig együtt élt.

A szökevények a mult hét péntekjén érkeztek Szökédpusztára és egyenesen Gombosnét keresték fel. Az asszony adta nekik a tanácsot, hogy várják meg az estét és csak akkor menjenek tovább. A szobát, ahol a fegyencek tartózkodtak befüggönyözte, majd délután folyamán polgári ruhával és élelemmel látta el őket.

A csendőrség kihallgatta Gombos Józsefnét, aki beismerte, hogy a fegyenceket valóban elrejtette és élelmet, ruhát adott nekik. Kihallgattak még egy pusztai embert, aki elmondotta, hogy beszélt a szökevényekkel és azok közül az egyik, akinek személyleirása Kerpel Mátyásra illett, azt mondotta neki, hogy megöli Gombosné leányát, mert az hűtlen lett hozzá. Majd azzal vettek búcsút tőle, hogy átmennek Jugoszláviába, onnan pedig Oroszországba szöknek át.

A csendőrség a nyomozás befejezése után bünpártolás címén indított eljárást Gombos Józsefné ellen, aki már többször volt büntetve.

A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes Ferenc József keserüvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bélmüködést, erösíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

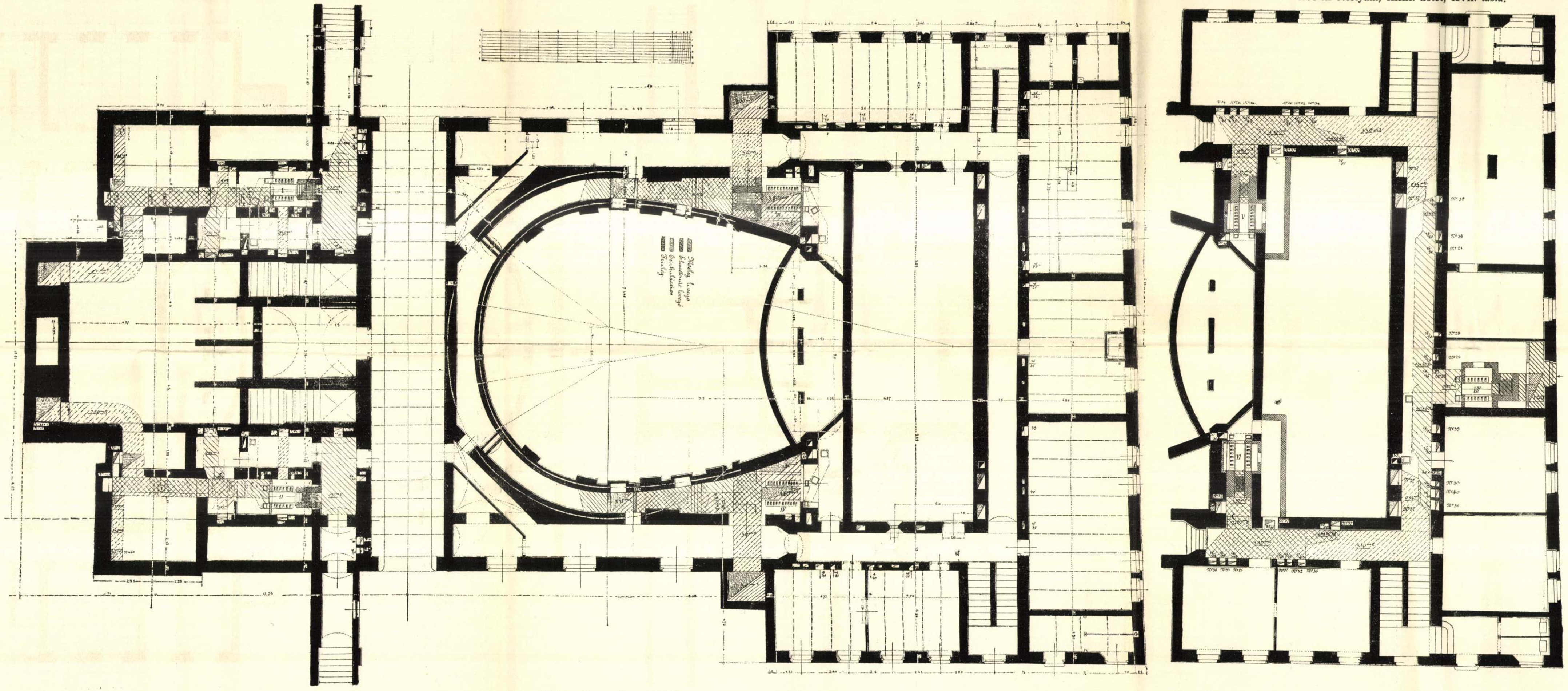

Pécs városa új színházának alagsora, a fütő és szellőztető berendezéssel.

A bukaresti kamara megszavazta a lei stabilizálására vonatkozó törvényjavaslatokat.

Bratianu kijelentette, hogy a kormány tiszteletben fogja tartani a nemzeti kisebbségeknek tett ígéreteket.

Bukarest, jul. 27. (Orient-Radio.) A képviselőház a mai délelőtti ülésen megszavazta a lei stabilizálására és a kölcsön előkészitésére vonatkozó két törvényjavaslatot, ratifikálta a háborus adósságok tárgyában Franciaországgal kötött egyezményt, a kötvénytulajdonosokkal kötött megállapodást és a londoni tőzsdével létrejött egyezményt. Az általános vitában felszólaltak: az Avarescu-párt részéről *Papacostea* tábornok, a magyar párt részéről báró *Jósika*, a német párt részéről *Roth*.

A kisebbségi pártok két képviselője szintén annak az óhajnak adott kifejezést, hogy bárcsak minél előbb megvalósitanák a lei stabilizálását, amire olyan sürgős szükség van az egész ország közgazdasági élete szempontjából.

Bratianu miniszterelnök hosszabb beszédben, amelyet nagy tetszéssel fogadtak, kifejtette a kormány pénzügyi és valutáris politikáját. Felsorolta azokat az okokat, amelyek lehetetlenné teszik, hogy hozzáfogjanak a törvényes stabilizálásához, mielőtt nem biztositották a költségvetés egyensulyát, nem szabályozták a háboru gazdasági és pénzügyi felszámolásából származó kérdéseket és nem érték el eme rendszabályok alapján a tényleges stabilizálást.

A lei stabilizálására vonatkozó vita folyamán a képviselőház mai délelőtti ülésén *a kisebbségi szónokok szóvátették a kisebbségekkel szemben követett politikát.*

Bratianu miniszterelnök e felszólalásokra válaszolva kijelentette, hogy a kormány nevében nyilatkozik, amikor közli a Házzal, hogy *tiszteletben fogják tartani azokat az igéreteket, amelyeket a mult ősszel a kisebbségek képviselőinek tettek.*

— Alkalmaztuk és alkalmazni fogjuk — mondotta — azokat az alapelveket, amelyek a szerződésekben foglaltatnak. A román államnak világos politikát kell követnie a kisebbségi kérdésben, olyan politikát, amely nem lehet az egyes politikai pártok közti egymásra licitálás politikája. *Biztositani kivánjuk valamennyi nemzetiség és valamennyi felekezet számára a normális élet lehetőségét.* A parlament rendes ülésszakának megkezdésekor mi leszünk az elsők, akik ezt a kérdést fel fogjuk vetni.

A szenátus is elfogadta a javaslatot.

Bukarest, jul. 27. (Orient-Radio.) A szenátus mai ülésén csaknem egyhanguan megszavazták a kölcsön és a valutastabilizáció előkészitésére vonatkozó törvényjavaslatot, valamint a kamara által elfogadott egyezményt. Avarescu tábornok távolléte folytán pártja nevében nyilatkozatot olvastak fel. *Gyára magyar párt támogatni fogja a stabilizáció tervét, a magyar párt ámogatni fogja a stabilizáció tervének megvalósitását.* Vintila Bratianu mondott ezután expozét, amely nagyjában megfelel a kamarában tartott expozéjának.

Rothermere lord ötvenezer pengőt adományozott a magyar ujságiróknak.

Az összeg felett való teljes rendelkezést Rákosira bizta.

Négyezer pengőt adott gróf Károlyi Lászlóné „suum cuique" telepe javára.

London, jul. 27. *(A Pesti Hirlap tudósitójának telefonjelentése).* *Rothermere* pénteken bucsuvacsorát adott bizalmas körben *Rákosi Jenő* tiszteletére a Savoy-szálló zöldtermében. Vacsora előtt

lord Rothermere felkereste lakásán Rákosi Jenőt és átadta neki a magyar sajtónak szóló adományra vonatkozó levelét, amely igy szól:

„Kedves Rákosi, Londonból való távozásának előestéjén engedje meg, hogy kifejezhessem afölötti nagy örömömet, hogy Önt az utóbbi hetekben Skóciában és Londonban vendégül láthattam. Mint mindenki tudja, magam is erősen érdekelve vagyok az ujságirás körül és ezért igen örvendenék, ha Ön, mint a legnagyobb magyar ujságiró, nálam tett látogatása emlékéül elfogadna tőlem ötvenezer pengőt és szeretném, ha ez összeggel legjobb belátása szerint rendelkeznék szükségben lévő magyar ujságirók javára. Ha megengedi, szeretném a teljes rendelkezést az egész összeg felett az Ön belátására bizni, csupán annyit kérek, hogy az a szükséget szenvedő magyar ujságirók javára fordittassék, tekintet nélkül arra, hogy az illetők társadalmi, politikai vagy felekezeti szempontokból milyen irányu lap kötelékébe tartoznak. Higyje el, kedves Rákosim, hogy a legnagyobb gyönyörüségemre szolgált, hogy együtt lehettem Önnel itt, hazámban és alkalmam volt Önnel Magyarország jelenlegi és jövőbeli problémáiról beszélgetést folytatni".

A lord ezenkivül Rákosi Jenő felkérésére elhatározta, hogy a *Károlyi Lászlóné* grófnő által létesitett főti *„suum cuique"* telep javára *négyezer pengő értékben házalapitványt adományoz.*

A bucsuvacsora szivélyes hangulata teljesen visszatükrözte azt a bensőséges barátságot, amely Rákosi Jenő és a lord között ezekben a napokban kifejlődött és amely abban is kifejezésre jutott, hogy a *lord a legkomolyabb formában felkérte Rákosi Jenőt arra, hogy szeptemberben kisérje el amerikai utjára.* Rákosi Jenő ezt a meghivást azzal háritotta el, hogy bár szivesen eleget tenne a meghivásnak, de kötelessége Magyarországhoz köti. A lord teljesen átérezte ennek a magyarázatnak igazát, de azzal vette tudomásul, hogy reméli, hogy amerikai utja után rövidesen ismét lesz alkalma Rákosival találkozni.

A bucsuvacsorán *élénk eszmecsere volt Radics Istvánnak arról a cikkéről, amelyben a Magyarországhoz való közeledést sürgette.* A lord azt a megjegyzést tette, hogy

a politikai konstelláció erős lendületet vett Magyarország javára

és ebbe a konstellációba bele nem kapcsolódni és azt ki nem aknázni, sulyos mulasztás lenne.

Rákosi Jenő szombaton reggel Lord Rothermere-rel együtt reggelizik és tizenegy órakor indul el a Victoria-pályaudvarról Magyarország felé.

Léderer Lajos.

A francia szocialisták támogatják az osztrák csatlakozási mozgalmat.

Párizs, jul. 27. A Populaireben Leon Blum felel a Tempsnak arra a tegnapi kérdésére, hogy a francia szocialisták milyen magatartást tanusitanak a német-osztrák csatlakozási mozgalommal szemben. *Hivatkozik a népek önrendelkezési jogára, amelynek a francia és a nemzetközi szocializmus egyaránt hive,* azután igy folytatja: Kétségtelen, hogy az Ausztriával kötött szerződés más formában kivételes intézkedést állapit meg, de a szerződés egyuttal intézkedik reviziójáról is, amelyet a Népszövetségre biz. Az Ausztria felett való rendelkezés azok közé a határozmányok közé tartozik, amelynek reviziója talán már a közel jövőben elkerülhetetlen. Sajtónk legnagyobb képmutatása ebben az ügyben az, hogy mindig a háboruelőtti Ausztriáról beszél, nem pedig arról a gyenge kis államról, amelyet a versaillesi szerződés a térképen meghagyott. Németország lakossága erősebb születési arányszám mellett 15 év alatt ugyananynyival gyarapodnék. Talán bizony korlátozni akarják a német születési arányszámot is?

---

pár forint kell. Aztán . . . az Isten megsegit, ami még hiányzik...

— Én is imádkozom azért... — sóhajtotta önkéntelenül Márika. S Ábel kalapjára, mely a földön hevert, beletüzött egy szál piros rózsát.

A legény átvette a kalapot, megszagolta és megdicsérte a virágot. Majd arra kérte a leányt:

— Az átalvetöd megnyomja a te gyenge válladat. Add ide, lelkem...

Akkor megcsendültek a csengök és kiléptek az országutra. Nem barnult az égen egy tenyérnyi felhöcske se. A májusvégi nap aranysugarai noszogatták a rügyező kalászfejeket s csókokkal ébresztgették az igézetes buzavirágkocsányt. Az ut két oldalán körisek méláztak, széles, friss levelükkel tapsoltak, sugdosódtak, mintha valami különös, édes titkot rejtegettek volna. Gyönyörü, reményteljes tavasz kacagott füröl, fáról, kavicsról, áhitatos lelkekről...

Hat nap és hat éjszaka után érkeztek meg a csodatévő helyre. Már akkorra a kis falu alig volt képes szállást adni a beözönlő bucsusoknak. A keskeny falusi utcákon hömpölygött az emberfolyam szinesen, csillogón. Egymást először megpillantók is barátságosan szólitották meg egymást s a nagy napi körmenet részleteit hánytorgatták. A törpe, szélesvállu, kacros alcsikiak fitymálva dicsekedtek:

— A tavaj megtürtük vala a háromszékieket, merhogy ök is vitézkedjenek egyszer. De hónap, hónap Csik kitesz magáért...

Az udvarhelyiek nem nagyon hangoskodtak, csak maguk között dörmögték:

— Na, majd a farkaslaki legénység is ott lesz. Azok sincsenek málélisztből.

Bizony a nyárádmenticknek kuss volt, még csak szóba se kerültek.

Hanem másnap . . . A kikerülésnél a sorok kialakulásánál, mintha csoda történt volna. Egy kis, elszánt, merész, bátor csapat élén jegenyedereku, acélkaru legény száguldott a körmenet elejére. Félelmetes gyorsasággal, nem is verekedve, mintegy siklott, rohant el az akadálysorok között. Magasan emelkedő fejéhez keresztek vasrudjai ütödtek, karjába láthatatlan karok görcsösen kapaszkodtak, hurták, marták, tépték, hiába. Ment, ment előre, fekete kabátja foszlányokban lógott, piros lajbija ezer rongyra tépve, fehér abaharisnyája átszurkálva. Hófehér ingén átbiborlott a kiserkedt vér, homlokát is kemény, koppanó ütések érték, s a verejtékkel összefolyt a piros vér és sürü, fekete haján csurgott alá sötét rubint gyöngyszemekként. De legelöl lengette, lobogtatta, diadalmasan, boldogan a szüzmáriás falujabeli keresztet. Asszonyok, leányok sikoltozva, énekelve, kétségbeesve törülgették vérző homlokát.

— Vér, sok vér!...

Sóhajtozták, keseregték, zokogták. De ö a meredek Koponyahegyen nagy lélegzetvétellel haladt fölfelé, ajkát keményen összeszoritva, pilláit lehunyta, minden erejét megfeszitette. Ugy érezte, hogy a világ kárpitja van a vállán, vármegyéje becsülete a kezében. Sok-sok bámuló, ragyogó szemet látott a levegöben, melyek biztatták. Sok-sok halk, muzsikáló, tüzes szót hallott, melyek lelkesitették.

És ö megrogyó térddel, vonagló inakkal, biztató árnyszellemek társaságban ment. Ment az aranyló Tábernákulum után, az ünneplö miseruák szemkápráztató közelségében. A nap is csodálkozott, s hogy sugarait ne érezze, eldugta fényes arcát egy felhödarabba. Halk, csendes szellö is kaparászott forró halántékán. Már-már összehull, dereka megbillen, mint a fa a viharban. A kereszt meggyszinü selyemszövete széles, hatalmas, bizonytalan iveket rajzol bele a levegöbe. Most, most bukik el előre, itt, itt a legmeredekebb kaptatónál, ahol ép ember is cammogva mászik. Szüz Mária irgalmazz neki, utközben döl ki, anélkül, hogy a szivét még egyszer lázas dobogásba kergetné a diadal, a diadal.

Mégis, eröltetve, halálos erömegfeszitéssel, kinnal, szenvedések poklával kiért a Koponyahegy csúcsára, a csúcs közepén álmodozó kápolnához, az égö gyertyás, somlyói Mária elébe. A vezetö papság ajkán fölcseng már a hálaadó „Tedeum", ö is dalolni szeretne, de nem jön ki hang belöle. Nagy, erös szédülést érez, huzzák, taszitják, lökik láthatatlan szellemkarok, s az oltár elött, a somlyói csodatévö Mária elött lezuhan a hideg kövekre. Erös marka görcsösen szoritja a kereszt véres rudját s ameggyszinü selyemszövet a Csodatevö lábára göngyölödik. Szemét mereven szegzi a márványszoborra s messze hallható, töredezett hangon mondja:

— Mária, e zászlót Marosszékről hoztam Neked... a Görgényi havasok alól... Ezzel elhagyta eszmélete. Néhány hörgö lélegzet és vége volt. Meghalt.

Négy tagbaszakadt remetei legény vitte ki a kápolnából. Az ájtatos bucsusok lelkén különös borzalom remegett át. Idegen népek fájdalmas félelemmel nézték a halott legényt. A tömegben eszméletlenül rogyott össze Györgyjakab Márika.

. . . Az égen tisztán, frissen mosolygott a nap. Egy borsfenyöbokron pintyöke pityegett s valahol az erdö felöl vidám, ismétlödö rigófütty visszhangzott. S a kápolnában s köröskörül a Koponyahegy peremén ezrek és ezrek fergetegszerü kórusa hömpölygött a kéklö horizont felé:

„Szép liliomszál,
Szüzek virága"...

S a gyepen a halott legény. Kékesfehér arcán megkövesedett, hideg mosolygás.

Steinhardt Antal műépitész agyonlőtte magát

A Központi városházán, egyik tanácsnok előszobájában követte el tettét.

A Központi városháza második emeletén pénteken délben megrendítő öngyilkosság történt. *Steinhardt Antal*, az ismert fővárosi műépitész, aki egykor tekintélyes tagja volt a fővárosi törvényhatósági bizottságnak, a városháza második emeletén, *Vajna* tanacsnok előszobájában agyonlőtte magát. A hatvanöt éves Steinhardt Antal, aki valamikor ismert tagja volt a régi *Sas-Körnek*, pénteken megjelent Vajna tanácsnoknál. A tanácsnok titkárnője, aki ismerte az öreg urat, azt mondotta a műépitésznek, hogy tanácsnoka *épen a főváros kenyérgyári bizottságának ülésén van és igy várnia kell.* Steinhardt, akit a titkárnő székkel kinált meg, az előszobában leült egy székre és a tanácsnok titkárnője még nem is ért az iróasztalához, amikor

a műépitész előrántotta revolverét és jobb halántékába lőtt.

A golyó átfurta a fejét, a baloldalon a fül alatt jött ki és még volt ereje, hogy az előszoba kettős üvegablakát átlyukassza. *A revolverdörrenésre a titkárnő odafutott az öreg urhoz, aki nem esett le a székről, csupán a feje hanyatlott le.* Többen befutottak a szobába, hamarosan orvos került elő, aki megállapitotta, hogy Steinhardt Antal már meghalt. A ravasz elhuzása után néhány pillanat mulva bekövetkezett az ismert műépitész halála.

A koponyáján át furódó golyó ereje olyan nagy volt, hogy a szerencsétlen ember szájából a fogsort is kilökte.

A városháza tisztviselői tanácstalanul álltak a holttest mellett és senki sem tudta megmagyarázni, hogy Steinhardt műépitész miért követhette el az öngyilkosságot. A titkárnő telefonon azonnal *jelentette Vajna tanácsnoknak, hogy az előszobájában Steinhardt Antal agyonlőtte magát. A tanácsnok, a ki a kenyérgyári bizottság ülésén elnökölt, félbeszakitotta az ülést, azonnal hivatali helyiségébe sietett, ahol hatalmas vértócsa között állt az a karosszék, amelyben Steinhardt Antal műépitész holtteste ülőhelyzetben volt, ugy, ahogy néhány pillanattal végzetes tettének elkövetése előtt a széken elhelyezkedett.*

Mindenekelőtt azt igyekeztek megállapitani, hogy az ismert műépitész milyen ügyben járt Vajna tanácsnoknál. Kiderült, hogy néhány hónappal ezelőtt, mikor a főváros közgyülése elhatározta, hogy a Sertésvágóhidon uj hütőházat épit,

Steinhardt Antalt bizták meg a tervek elkészitésével.

A megbizással egyidejüleg megállapodás történt a tiszteletdijra vonatkozóan is. A tervek elkészültek, de a hütőház épitésének munkálatait mind a mai napig megkezdeni nem lehetett, mert a terveket illetékes helyen még nem hagyták jóvá. Steinhardt a halasztás miatt károkat szenvedett, ugy hogy nemrégiben beadvánnyal fordult a főváros tanácsához és arra való hivatkozással, hogy az épitkezés elhalasztása miatt már uj munkát ebben az épitkezési évadban vállalni nem tud s igy nagy károkat szenvedett, kérte, hogy a szerződésben kikötött tervezési tiszteletdiját emeljék fel. A közvágóhidi bizottság most tárgyalta Steinhardt beadványát és annak ellenére, hogy a bizottság megállapitotta a kérés jogosulatlanságát, a méltánylást érdemlő esetre való tekintettel a tiszteletdijnak kétezerötszáz pengővel való

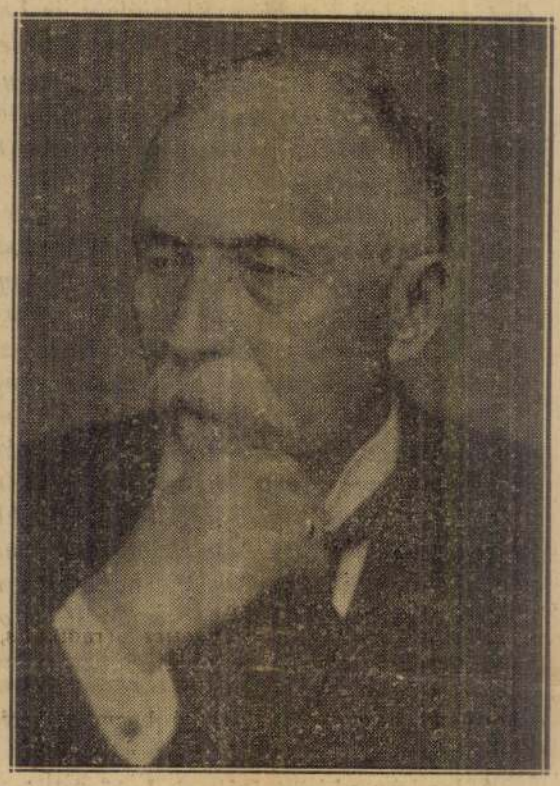

Steinhardt Antal műépitész, aki a Központi városháza második emeletén, Vajna tanácsnok előszobájában, agyonlőtte magát.

fölemelését javasolta. A főváros tanácsa a bizottság javaslatát odamódositotta, hogy

kétezerötszáz pengő helyett ötezerháromszáz pengőt szavazott meg a műépitésznek.

Erről a döntésről Steinhardt Antal még nem tudott és pénteki látogatásánál Vajna tanácsnoknál akart érdeklődni, hogy mi történt ügyében. Amikor a titkárnő közölte vele, hogy a tanácsnok ülésen van, ugy látszik, *idegei felmondták a szolgálatot és elkövette végzetes tettét.*

A városházán teljesen érthetetlenül állnak az esettel szemben, a régi köztiszteletnek örvendő műépitész öngyilkossága a városháza épületében nagy feltünést keltett, különösen az a körülmény, hogy a műépitész ügyét épen a csütörtöki tanácsülés kedvezően elintézte.

Egészen bizonyos, hogy Steinhardt a kedvező elintézésről még nem tudott.

Az utóbbi időben a régebben jómódu műépitész rosszabb anyagi viszonyok közé került: A háboru alatt vagyonának nagy részét hadikölcsöne fektette és a hetven esztendőhöz közel járó öreg ur szinte napról-napra összeesett.

Hozzájárult lelki összeomlásához az a körülmény, hogy az utóbbi két esztendő alatt két izben sulyos szerencsétlenség érte,

igy elsőizben Kalvin-téri lakásán a liftaknába zuhant, hetekig feküdt betegen s amikor végre felépült, a jobb lábára béna volt. Néhány hónappal később egy villamos ütötte el, en..ek következtében az egyik keze bénult meg. Ugy lát..ik, a sorozatos szerencsétlenségek s anyagi viszonyainak leromlása folytán idegei felmondták a szolgálatot, valósággal buskomor lett és most a városházán elkövette végzetes tettét.

Steinhardt épitész, volt bizottsági tag tragikus halála után *Vajna Ede* tanácsnok, a közélelmezési ügyosztály vezetője, a megdöbbentő esettel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Mélységesen megdöbbentett bennünket Steinhardt volt bizottsági tag ur tragikus tette. Megdöbbenésünket az is fokozza, hogy teljesen értetlenül állunk szemben a tragikus esettel. *Steinhardt épitész urnak ugyanis volt ügyosztályomban egy elintézés alatt lévő ügye, de ezt a kérését a tanács épen tegnapi ülésén intézte el kedvezően és a legnagyobb méltányossággal.* Lehet azonban, hogy az öreg ur erről a kedvező elintézésről tragikus tette előtt nem szerzett értesülést, mert ezt csak tőlem tudhatta volna meg. Én azonban épen ülésen elnököltem és ezért nem beszélhetett velem.

Hazug élet.

Regény. — Irta: Zobeltitz Fedor. 47

— Persze, hogy mindez határtalanul együgyü dolog volt. De ha a férfi féltékeny, a legbolondabb eszméi támadnak. Egyébként, hogy valaha szerelmes volt beléd, ez csak hizelgő lehet rád nézve.

— Istenem, tudod, hogy szivesen lemondtam volna erről. Nem kell az embernek mindent megismernie. Valóban ide akar jönni? Megigérte Eberhardnak.

— Meg is fogja tartani szavát. Sajnálja az egész dolgot. Belátja ostobaságát. Azért jön, hogy kibéküljön most már egyszersmindenkorra.

— Nagyon örülnék ennek. Tárt karokkal fogadom és szivesen látom, amig barátnak mutatkozik Eberharddal szemben. Ez az egyetlen kikötésem.

Lucy átkarolta Maryt és megcsókolta.

— Szép dolog, — szólt — ha kétévi házasság után valaki még mindig olyan szerelmes, mint a mézeshetekben. Vajjon én is ilyen lennék?

— Meg kell próbálnod.

— Talán, — válaszolta Lucy. — Add ide, kérlek, harisnyáimat.

— Hát fel akarsz kelni?

— Igen. Nem birok tovább ágyban maradni. Tiz perc mulva lent leszek.

Mary nem ellenkezett. Ugyis hiába lett volna.

— Öltözzél fel legalább melegen, — intette öt és menni akart.

Lucy már felült ágyában és harisnyáit huzta.

— Mondd csak, Mary, — kezdte ujból — már gyakran meg akartam kérdezni, hogy nem ismerkedtél-e még meg Eberhardnak ugynevezett mostohaanyjával, akiről ő Newyorkban nekünk beszélt.

Mary megállott az ajtóban.

— Nem, soha! — válaszolta. — Münchenben él, a multkor pedig azt mondta Eberhard, hogy elköltözött Olaszországba. Egyébként nem érzem szükségét, hogy vele megismerkedjem. Oly távol áll tölem. Nekem Eberhard mindent pótol. Hogy pedig ne ő maradjon az utolsó a Gheynek közül, arról gondoskodom. Remélem, hogy az ujszülött ismét fiu lesz. Hat fiut és két leányt szeretnék.

— Uristen! — kiáltotta Lucy és kiugrott az ágyból.

A grófnő már betette az ajtót és elment.

December elején a tél teljes erővel beállott. Wendrothot szánkóval kellett várni az állomáson, mert a nagy hó miatt kocsival vagy autóval nem lehetett közlekedni. Wendroth igen jókedvü volt. Az esti puncsnál a megérkezés napján már tegeződött Gheynnel.

— Igy van jól, — mondotta az öreg Runkel — aki vacsorára átjött a malomból. — Végre is közeli rokonok vagytok és mindig jól megférjetek egymással.

— Remélem, hogy a jövöben még jobb viszonyban leszünk, — válaszolt William.

— Eberhard, a jó barátságra!

— Éljen a barátság! — viszonozta Gheyn.

Mary boldog volt.

— Nos, Lucy, most rajtad a sor, — kiáltotta.

Lucy habozás nélkül felemelte poharát.

— Eberhard, szervusz, — mondotta és felállott. Ittak. Kezet akart neki nyujtani, de Gheyn fejét rázta:

— Kézfogás férfiaknak való, — mondotta. — Nekünk a csók való.

Lucy megcsókolta Gheynt. Kissé sápadt volt, amit azonban senki sem vett észre.

William a nővére szobájával szemben fekvő szobában lakott. Lefekvés előtt Lucy bekopogtatott hozzá:

— Szabad még bejönnöm? — kérdezte.

— Tessék, — válaszolta Wendroth és ajtót nyitott. Lucy belépett, leült és körülnézett.

— Itt lakott azelőtt egyszer Krippenholzné, — mondotta.

— Ki az?

— Tóbi bácsi öreg házvezetőnője. Isten nyugtassa.

— Meghalt?

— Igen. Két nappal Tóbi bácsi halála után. Bújában. De ugy mondják, hogy ma is kisérteni szokott.

— Szivesen látnám szellemét, ha mutatkoznék. Éppen jó hangulatban vagyok.

— Láttam ma este. Nagy terhet vettél le a lelkemről.

— Miért, Lucy?

— Mert most már biztos vagyok abban, hogy Eberharddal végleg békét kötöttél.

— Hiszen ezt már megmondtam, mikor Newyorkban legutóbb az ő dolgairól beszéltünk. Emlékezzél vissza rá, hogy azóta, ha alkalmilag beszéltünk is róla, sohasem tértem vissza előéletére.

— Ugy van; mindazonáltal nem biztam benned.

William Lucyhez lépett és megfogta kezét.

— Bizni akarsz ma bennem? — kérdezte.

— Igen! — válaszolt növére, — ha biztositasz engem arról, hogy most már semmit sem tervezel Eberhard ellen.

— Kedves gyermekem, az imént összetegeződtem vele. Nem tettem volna ezt, ha még gyülölném öt. Nemrég még nagy volt a gyülöletem, amely azonban nagyrabecsüléssé változott. Gheyn multjához már semmi közöm sincsen. És ha ez a mult valaha oly fenyegetővé válnék, hogy Mary boldogságát veszélyeztetné, aminek megakadályozása leginkább szivemen fekszik, szavamat adom neked, hogy Gheynnel szemben is igaz barátként fogok viselkedni. Szavamat és kezemet adom erre.

Marynek is volt lefekvés előtt egy kis beszéde az urával. Boldog volt, hogy az egykori vetélytársak között oly szivélyes egyetértés állott helyre és örömének hangos ujjongással adott kifejezést.

— Istennek hála, hogy végre nyugodt lehetek e tekintetben.

Gheyn nem volt még egészen nyugodt. Ujból ingadozott. De mégis csak lehetetlennek tartotta, hogy ugyanaz a férfi, ki vele összetegeződött, halálát kivánja. Ez egyenesen lehetetlenség lett volna. Marble Berlinben volt és csak a megbeszélt titkos táviratra várt, hogy Morittenbe jöjjön.

(Folytatjuk.)

Lám, mindenki elhagyott a végén és öreg korodban másokért adott energiád utolsó fellobbanásai ellenértékéért, mint koldusnak kellett kunyorálnod, büszke fődet meghajtva, összetörten. Nem, nem csoda, hogy valamikor acélos lelked nem bírta ki ezt a megaláztatást.

De nekünk kizárólag a tervezés kenyeréből élő nyomorult kartársaidnak kinyitottad szemünket. A Te halálod egy nagy intelem számunkra, azt mondja nekünk: Vigyázzatok tervező építészek! Nektek abból kell megélnetek, amit az Isten tehetséget adott és ebből kell öreg napjaitokra is félretenni. Nektek nincsenek biztos jövedelmű, nyugdíjra jogos állásaitok, de van családotok, melyről gondoskodni tartoztok. Miből? Abból, amit tervezői díj címén kaptok. Vigyázzatok! Mert a tervezőnek senki nem fizet örömmel, ezt ne feledjétek. Itt irigylik azt a pénzt, amit a tervező kap, úgy tekintik mint valami koncot, melyet érdemtelenül vetnek oda neki. Ha csak lehet megkisebbítik, ha lehet, teljesen elvonják. Hiszen tiszteletdíj.

Az építész tiszteletdíjból él! Igen annak az, akinek más jövedelme is van. De annak, aki csak abból él, keserves *munkadíj*. Ne feledjétek, itt mindenki ingyen akar terveztetni. Mikor a tervező-építész díját kéri, fel van háborodva az építtető mindig. Úgy kell kiharcolni, kiveszekedni minden esetben.

Hát ez nincsen jól. Itt nagy bajok vannak. De ezt csak olyan ember érti meg, *aki csak abból él*. Akinek a tervezői díj csak zsebpénz, az nem érti meg ezt. Az lehet nagylelkű, az tervezhet ingyen és féláron.

Steinhardt Antal nem bírta ki már a honoráriumért való megszokott küzdelmet. Inkább főbe lőtte magát.

Ez az igazság!

Megértitek Testvérek? *Dr. Fábián Gáspár.*

A Károly körút.

Budapest legszembeszökőbb szépséghibája a Károly körút, nem csupán azért, mert a VII. kerület felőli házsorát legnagyobbrészt régi s a lebontásra tökéletesen megért épületek képezik és a Belváros felőli oldallal kétféleképen is divergál az elképzelhető legművészietlenebb városképet alkotva, de legfőbbképen azon oknál fogva, mert a városnak központját képezi, egyúttal pedig annak legforgalmasabb útvonala.

Azon körülményből, hogy az Anker biztosító intézet

épületét, valamint a Barkóczy-féle házat is úgy állították oda, hogy azoknak Károly-körúti homlokzata az átellenes házsorral nem párhuzamos, hanem beleillesztették a Károly körút jelenlegi lehetetlen építési vonalába, azt kell következtetni, hogy akkor, annak mostani összevisszaságát vélték a jövőre nézve is megtartandónak.

Ha ezen szándék illetékes helyen még ma is fennállana, végzetes hiba lenne, melynek nem szabad megtörténnie, mert az ilyfajta hibákból már több van az elégnél.

A két említetten kivül a Wesselényi utca és Károly körút sarkán épült, eredetileg 4, de most már 5 emeletes Dreher-féle ház a harmadik, mely az utóbbi útvonal szabályozásánál figyelmet igényel.

Míg a belvárosfelőli oldal kiépült, — bár a Központi városház jelentéktelen homlokzata miatt annak szépsége nem áll arányban kedvező és központi fekvésével — addig az átellenes, vagyis szabályozásra szoruló oldalon a fentebb említett három épületen kivül nem épült semmi, még a régi jó időkben sem, ami elég feltünő jelenség. Azt hiszem, hogy általános szabályozási terv hiányában ma nem igen tudja senki, hogy hogyan építkezzék, s igen valószinű, hogy ezen körülmény talán nem is utolsó oka ezen útvonal pangásának.

Ha a Barkóczy-féle ház nem volna olyan lehetetlen módon odaállítva, a feladat igen egyszerűen és szépen és pedig számottevő költség nélkül meg volna oldható, csak a Király utca és Károly körút vagyis az Orczy-féle ház által képezett sarokponttól kiindulva kellene az építési vonalat a belvárosi oldal vonalával párhuzamosan addig továbbvezetni, míg a Dohány uccával találkozik, ami körülbelül a már fennebb említett Dreher-háznál történnék meg. A mellékelt tervvázlaton az új építési irányt szaggatott vonal jelzi.

Ez által egy nagyon gyengén, alig észrevehetően ívelt, mintegy 70—75 m. széles impozáns útvonal keletkeznék, mely 4—6 sor fával, s cserjékkel helyesen beültetve csaknem egy teret volna hivatva pótolni, amelyen igen célszerűen volna elrendezhető egy gyermek-játszóhely, 1—2 szobor és szökőkút, 1—2 ujságárus valamint üdítőital-bódé stb.

Tulajdonképen ez volna a racionális és helyes megoldás, mely a város szépítéséhez igen hatásosan hozzájárulna. Utóvégre is ha lehetséges volt a Kossuth Lajos ucca kiszélesítését keresztülvinni, talán ez is menne, hiszen ez esetben sokkal kisebb áldozatról volna szó, s nem lenne szükség az egész műveletet egyzerre végrehajtani, csak esetről-esetre előforduló építkezések alkalmával. Egyelőre csak az volna szükséges, hogy az építési vonal ily értelemben megállapíttassék. Így aztán a Barkóczy-féle ház uccai részének lebontása és újból való felépítése akkorra (talán jobb időkre) maradhatna, ha a többi már újra épült.

Bár ez volna az igazán helyes megoldás, jelenlegi szükös viszonyaink között sajnos alig remélhető, hogy ezen terv meg legyen valósítható.

Szerencsére kínálkozik egy másik is, mely szépség tekintetében meg sem közelíti ugyan az előbbit, meg van azonban azon jó tulajdonsága, hogy nemcsak semmibe sem kerül, de még pénzt hozna a konyhára. Mellékelt vázlaton ezen megoldás is fel van tüntetve. A világosabb részek a jelenleg is beépített területek, míg a sötétebbek a mostani úttestből el volnának veendők, s beépítendők.

Ezen megoldásnál a Barkóczy-féle ház volna a kiindulási pont, s ettől mindkét irányban a belvárosi oldallal párhuzamosan haladna az új építési vonal, a Király és Dob uccánál pedig a szélesebb úttestbe való átmenet a mellékelt vázlaton feltüntetett módon történnék. Itt semmiféle épületnek erőszakos lebontására nem volna szükség, csak alkalomadtán helyeztetnék az ujonnan épülő házak az új építési vonalra.

Az igaz, hogy a Barkóczy-háznak — miután az átellenes oldallal nem párhuzamos — észak felőli vége 1—1½ m-el ki fog ugrani az építési vonalból. Ezen állapot talán el volna viselhető 50—100 évig, ha elgondoljuk, hogy a Károly körútat jelenlegi mivoltában sokkal hosszabb idő óta eltűrtük.

Egyébként ezen is lehetne segíteni, ha az ujonnan beépítendő területekért befolyó összeg ezen épület uccafelőli részének olyforma megamputálására fordíttatnék, miként ez annakidején a Kossuth Lajos-uccai Dreher-palotával történt.

ÖTVENKETTEDIK ÉVFOLYAM. 31—32. SZÁM. 1928. AUGUSZTUS 15.

ÉPITŐ IPAR
ÉPITŐ MŰVÉSZET

A budapesti építőipari szakmák ipartestületei, az Építőmesteri Képzettség megvizsgálására szervezett bizottságának hivatalos lapja

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő. Egyes szám ára 0.80 P — Postacsekkszám 49197. Hirdetési díj: m/m-kint 0.20 pengő

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. FÁBIÁN GÁSPÁR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST, I., MÉNESI-ÚT 7/c TELEFONSZÁM: JÓZSEF 432—95.

Egy revolverdörrenés fényénél.

Nem Barátaim, nem térhetünk úgy egyszerűen napirendre, egy szegény kartársunk szomorú tragédiája felett. Az a revolverdörrenés, mely a városháza hivatali előszobájában a magyar építész gárda egyik legrégibb, legkiválóbb, legnemesebb lelkű és legbecsületesebb tagjának életét oltotta ki, kell, hogy felébressze az összes építészek öntudatát, kell, hogy gondolkodóvá tegyen minden bransbelit, kell, hogy ráeszméltessen bennünket sorsunk áldatlan, vígasztalan, reménytelen, mindig rosszabbá váló heyzetére.

Csodálatos! El-eltünődöm néha az építészek mérhetetlen közönyén, saját sorsuk felett. Áttekintem a gárdát a fiataloktól a vénekig és csodálkozom. Ezek az emberek aszkéták, igénytelenek, mindenbe belenyugvóak, kontemplativok, mint ázsiai őseink; ezeknek minden jó, minden mindegy; míg végül itt is, ott is egy-egy fejbelövés jelzi, hogy mégsem minden mindegy.

Egy-egy ilyen tragikus lövés fényénél sok mindent meglát az ember. De kell is, hogy meglásson. Mert hiszen a sorsüldözött egyén legrettenetesebb tette, az öngyilkosság, ez az egyéni mártirhalál, kell, hogy példát statuáljon, hogy intsen, tanítson, figyelmeztessen. Talán ezt akarta szerencsétlen kartársunk is elérni, mikor önmagát áldozta fel az élet rettenetes harcterén.

Mindenekelőtt nem lehet az Kartársak, hogy egymást tépjétek, szaggassátok azért, hogy egy-egy munkát elnyerjetek, oly áron, melynek, ha van anyagi eredménye, nem több az, mint amiért egy revolvert szerezhettek a főbelövéshez. De még ennyi sincs rendszerint, hanem óriási ráfizetés. Ez pedig lehetetlen állapot. Isten ellen való bűn. Égbekiáltó bűn. Evangélium elleni vétség, hisz meg van írva, hogy méltó az ember munkája bérére.

Lehetetlen az, hogy valaki dolgozik, oly rettenetes idegfeszültségben, mint az építész és építőmester teszi, éit, napot egybevetve, önfeláldozóan, alkotva, teremtve és munkája jutalma egy revolvergolyó legyen. Nem, ezt nem lehet, ezt nem szabad. Az építészek vigyázzanak, nehogy míg egy harmadik — az építtető — markába röhög, látva, hogy gyűrik, tépik egymást, csakhogy neki minél olcsóbban építsenek, addig ők, az alkotók, a végén sírjanak és kétségbeessenek.

Mert ma ez a helyzet csaknem mindenütt. Az építészt — építőmestert úgy tekintik, mint valami svindlert, úgy is kezelik, míg az utolsó vérét ki nem veszik belőle, azután azt mondják: „wieder ein Simulant gestorben".

A tervező építész helyzete pláne megdöbbentően szomorú. Valami lehetetlen állapotban élünk, nem normális állapotban, nem a munka elvégzése a döntő, hanem annak megszerzése, melyért áldáz, egymást eltipró, olimpiászi küzdelem folyik.

Egy-egy revolverdörrenés, méregpohár, vagy más gyilok felébreszti az építészöntudatot egy pillanatra, azután minden megy a régiben tova.

Szegény *Steinhardt* Antal! Te valamikor nagy ember voltál, sokat dolgoztál és mérgelődtél, hogy mennél szebbet, mennél jobbat tudj megbízóid részére produkálni. Állnak szebbnél-szebb épületeid úgy Budapesten, melynek naggyátételében oroszlánrészed volt, mint a vidéken, ahol hű társaddal, a szintén — amint mondják — éhenhalt *Langgal*, ezzel a csodálatos építész-zsenivel, kompaniában a legszebb alkotásokkal gazdagítottad a magyar ugart.

STADLER MIHÁLY R.T.
DRÓT-SZÖVET-FONAT-KERITÉS-VI.-TERÉZ-KÖRÚT 43. TEL.T. 147-79-203-71

492 l.

ségi, 1901-ben pedig szabadelvü programmal mint IX—X. ker. képviselőjelölt kisebbségben maradt. Községi ügyekben a Ferencváros vezérembere, a közgyűlésen népszerü szónok és legutóbb Springer inditotta meg a Boráros-téri dunai hid épitésének akcióját. L.: Rákos-utca 11.

Steinhardt Antal, műépitész. A közgyülés egyik legszorgalmasabb látogatója; a főváros középitészete körül kiváló érdemei vannak. Tagja a középit. bizottságnak; a IV. kerületi polgárság érdekeinek buzgó képviselője. L.: IV., Kaplony-utca 3.

Stern Ármin dr. Ügyvéd és háztulajdonos. Nemcsak jogász, hanem kiváló zenetalentum is, sőt egy kedvező sikert elért operát is irt. Legujabban tagja a VI. ker. közp. demokrata-pártnak. L.: VI., Terézkörut 19.

Stern Károly, nagykereskedő és háztulajdonos. A főváros egyik legjobb nevü szabóüzletének tulajdonosa. L.: VIII., Rákóczi-ut 7.

Stern József dr., született Varannóban, 1860-ban, iskoláit Eperjes, Kassa és Budapesten végezte, 1891. óta bizottsági tag, közigazgatási, középitési és központi választmányi bizottságokban működött. Óbuda fejlesztése körül kiváló érdemei vannak; a kerület legnagyobb pártjának vezére és elnöke, több jótékony intézmény igazg. tagja. A III. ker. polgári kör és a torna- és vivókör elnöke. L.: III., Lajos-utca 148.

Stern Sándor ifj., szül. Bajsán (Bács m.), 1874-ben, nős, elektrotechnikai vállalkozó. Jegyzője a Magyar elektrotechnikai Egyesületnek és alelnöke ugyanazon egyesület szerelési szakosztályának. Végezte a kereskedelmi és a felső ipariskola rendes tanfolyamát. Gyakorlatát részben belföldön, részben Németországban szerezte, 14 év óta önálló vállalata van. Tervei alapján készültek az ujabbi nagyobb budapesti bankok villamos berendezései. A központilag üzemben tartott villamos

met-, Francia- és Angolországban tanulmányuton volt, mely tanulmányról be is számolt. Az 1896-os Ezredéves orsz. kiáll. elismerő oklevelet, 1907. Nemzetközi Sütő Cukrász és rokonip. kiállitáson arany-érmet, az 1910. Orsz. Papiripari és tanszer kiáll. ezüstérmet nyert. Több szakfelolvasást tartott társadalmi és emberbaráti intézmények körül, tevékeny részt vett a Villanyfelszerelők és Műszerészek ipartestületének megalapitásában. L.: V., Lipótkörut 20.

Stettina József dr. Államtitkár a m. kir. keresk. miniszteriumban. L.: VI., Liszt Ferenc-tér 2. sz.

Stieber Vince, terézvárosi apátplébános. L.: VI., Érsek-utca 4. szám alatt a plébánián.

Stiller Mór dr., ügyvéd, szül. Miskolcon 1842 aug. 6-án, iskoláit Miskolcon és Budapesten végezte; a főváros egyesitése óta bizottsági tag, 28 évig a jogügyi bizottságban működött. A főváros egyesitésének 25 éves évfordulója alkalmából a közügyekben teljesitett tevékeny munkásságnak elismeréséül a III. oszt. vaskorona-renddel tüntettetett ki. 25 év óta szerkeszti a „Jog" cimü hetilapot s több jogi munkát irt. Egyik alapitója és igazg. választmányi tagja a Mentő-Egyesületnek; a kassa-oderbergi vasutnak igazgatósági tagja, az Északmagyarországi kőszénbánya r.-t. elnöke, a Magyar villamossági társaság igazgatósági tagja. L.: Rudolf-rakpart 3.

Strasser Imre dr., egyetemet, jogot végzett; a Strasser és König ismert nagy cég beltagja. Tőzsdetanácsos, a Glüksthál-párt régi, tekintélyes tagja. Mint nagy gabonakereskedőnek e téren is vezető szerepe van. L.: V., Nádor-u. 3.

Guthi J. Főv. almanach 1913-15.

Király-utca 51.

Sennyei Ferenc, az Ehrlich-párt tagja L.: VII., Rottenbiller-utca 10.

Sigray Pál bátori, ügyvéd, földbirtokos, szül. 1839-ben. A jogot elvégezvén, Budapesten ügyvédi irodát nyitott, 25 év óta mint bizottsági tag, tevékeny munkássággal szolgálja a közügyet; a pénzügyi és telekadó-bizottságokban működik; egyik alapitója és igazgató-választmányi tagja a Nemzeti Torna-Egyletnek; a budapesti református egyháznak 16 év óta presbytere, az Országos Magyar Iskolaegyletnek diszelnöke; a zugligeti egyesület elnöke; a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak és az „Érsekujvári takarékpénztárnak" igazgatósági tagja, a „Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank" alelnöke; a budapesti ref. gimnáziumnak 40.000 koronás, a gimnázium épitésére 1000 koronás, az egyházra 2000 koronás alapitványt tett. L.: IV., Váci-utca 58.

Silberberg Károly szül. Budapesten, 1851-ben, özvegy, tekintélyes nagykereskedő, a m. keresk. hitelbank elnöke; a Belvárosi t. p. felügy. biz. tagja, a BUR. vasut igazg. tagja, iskolaszéki tag. A középiskolákat végezte. Németországban és a kontinens több nagyobb városában volt tanulmányuton. Négy év óta V. ker. vir. biz. tag; a közjótékonys., köztisztasági és katonai bizotts.-okban működik. L.: V., Vécsey-u. 4.

Simon Jakab, nagykereskedő, született Lengyeltótin 1848-ban. Budapesten a kereskedelmi akadémiát végezte. Husz év óta bizottsági tag, a pénzügyi és középitési bizottságokban működik. Tőzsdetanácsos, az Adria magy. kir. tengerhajózási r.-t. és az Erzsébet-gőzmalom r.-t. igazgatósági tagja, a Pesti magy. kereskedelmi bank felügyelő-bizottsági tagja, az áruf. értékmegállapitó bizottság II. szakosztályának elnöke, a „Ferenc József" kereskedelmi kórház igazgatósági tagja, a magyar keleti tengerhajózás, a Teudloff és Dittrich gépgyár és a Gresham életbiztositó társaság igazgatósági tagja, a boglári takarékpénztár elnöke. Kiváló érdemei elismeréséül az udvari tanácsosi méltóságot kapta. L.: V., Nádor-utca 23.

Simonovics Béla, szül. 1849. Zomborban. Középiskoláit Kalocsán, Szabadkán és Pécsett végezte, a háztulajdonosok szövetségének igazgatója és alelnöke, VIII. ker. városbiró, a józsefvárosi körnek igazgatója és alelnöke; a külföld csaknem valamennyi nagyvárosában megfordult, 12 év óta bizottsági tag és mint ilyen a kerületközi, közp. választmányban, köztisztasági, katonaügyi, közlekedésügyi, kórházi és a sétányügyi bizottságban működik. Tagja a légszeszvilágitási kérdés megoldására, valamint a közlek. vállalatok üzletének megvizsg. és ellenőrz. kiküldött bizottságnak. A VIII. ker. közjótékonys. egylet igazg. tagja. A józsefvárosi kerületi ügyeknek lelkes védője a közgyülésen.

Spolarits György nagyiparos, pékmester, a sütőiparosok egyesületének volt vezetője. Előbb póttag volt és 1904-ben rendes tag lett, ujabban ismét mint v. tagot választották meg. A József-körúton most virágzó kávéháza is van. L.: VIII., Kőris-utca 4b.

Springer Ferenc dr., szül. 1863-ban Budapesten; jogtudor és 1890. óta ügyvéd; 15 év óta fővárosi bizottsági tag; tagja a 32-es és a pénzügyi bizottságnak s az igazoló választmánynak; a ferencvárosi polgári leányiskola, a napközi otthon s a külső soroksári-uti nyilt piac s egy ker. ált. közjótékonysági egylet megteremtője. A 30-as bizottságban az előljáróságok ügymenetét felülvizsgáló bizottság elnöke volt, ebben a tisztében számos üdvös javaslatot tett, igy neki köszönhető a városi bélyeg behozatala. Politikai ügyekkel 1884 óta foglalkozik, 1896-ban független-

fiókjának, a Ferencv. ált. jóték. egyes. elnöke, a V. Kereszt II. o. hadiékitményes diszj.-nek tulajdonosa stb. L.: Rákos-u. 11.

Steinhardt Antal, műépitész. A közgyülés egyik legszorgalmasabb látogatója; a főváros középitészete körül kiváló érdemei vannak. Tagja a középit. bizottságnak; a IV. kerületi polgárság érdekeinek buzgó képviselője. Szül. Budapesten 1856-ban, 1897 óta vir. biz. tag. Tanulmányutat tett Német-, Francia- és Olaszországban. Inditványai közül nagyobb fontosságu volt főképpen egyrészt az „Adria" bizt. int. palotájának árkádszerü épitk. ellen, másrészt, hogy a Hungária-körut egész hosszában egyforma széles legyen, miután a Közmunkák Tanácsa négy féle szélességet akart. L.: IV., Kálvin-tér 3.

Stern Ármin dr. Ügyvéd és háztulajdonos. Nemcsak jogász, hanem zenetalentum is, söt operát is irt. 1909 óta vir. biz. tag. L.: VI., Teréz-körut 19.

Stern József dr., született Varannóban, 1860-ban, iskoláit Eperjes, Kassa és Bpesten végezte, 1891 óta sz. v. bizottsági tag, a központi választmányban, pénzügyi és közigazg. bizottságokban müködik. Óbuda fejlesztése körül érdemei vannak; a kerület legnagyobb pártjának vezére és elnöke. A III. ker. polgári kör és a torna- és vivókör elnöke. Három év óta a kerület közjegyzője, érdemei elismeréseül a kir. tanácsosi cimet kapta. L.: III., Lajos-utca 148.

Stern Károly magánzó; szül. Budapesten 1860-ban; keresk. akad. végzett; 1908 óta vir. biz. tag; a közgazd. bizban müködik; fizetéstl. árvaszéki ülnök. Évtizedeken át egyike volt a föv. egyik legjobb nevü szabó cégének. L.: VIII., Rákóczi-ut 7.

Stern Sándor ifj., szül. Bajsán (Bács m.), 1874-ben, nös, elektrotechnikai vállalkozó. Jegyzője a Magyar Elektrotechnikai Egyesületnek és alelnöke ugyanazon egyesület szerelési szakosztályának. Végezte a kereskedelmi és a felsö ipariskola rendes tanfolyamát. Gyakorlatát részben belföldön, részben Németországban szerezte, 17 év óta önálló vállalata van. Tervei alapján készültek az ujabbi nagyobb budapesti bankok villamos berendezései. A központilag üzemben tartott villamos időjelzés kérdését, valamint nagyobb kulturális közegészségügyi szociológiai intézmények villamos berendezését tanulmányozta. A kereskedelemügyi miniszter :6 évvel ezelött adott megbizása alapján Német-, Francia- és Angolországban tanulmányuton volt, mely tanulmányról be is számolt. Az 1896-os Ezredéves orsz. kiáll. elismerö oklevelet, 1907. Nemzetközi Sütö Cukrász és rokonipari kiállitáson aranyérmet, az 1910. Orsz. Papiripari és tanszer kiáll. ezüstérmet nyert. Több szakfelolvasást tartott társadalmi és emberbaráti intézmények körül, tevékeny részt vett a Villanyszerelök és Müszerészek ipartestületének megalapitásában. Lelkiismeretes tanulmányozója és alapos ismerője a gáz- és villamos ügyeknek és az üzemek irányitását illetöleg számos életrevaló inditványt tett. Igy a légszeszárak redukálása, a közuti és városi villamos vasuton a teheráru forgalom megvalósitása érdekében stb. 1912. óta sz. v. biz. tag; a katonai városgazd. iparokt. ügyi, a számvev. és közp. pénztárt felügy. biz.-ban müködik. A közgyülés már több életrevaló inditványát és felszólalását honorálta. L.: V., Lipót-körut 20.

Stettina József dr. Nyug. államtitkár 1900 óta vir. biz. tag. L. IV., Eskü-ut 5. szám.

Stiller Mór dr., ügyvéd, szül. Miskolcon 1842 aug. 6-án, iskoláit Miskolcon és Budapesten végezte; a főváros egyesitése óta bizottsági tag, 28 évig a jogügyi

Gothi T. Föv. Almanach 1916-18.

bizottságban működött. A főváros egyesitésének 25 éves évfordulója alkalmából a közügyekben teljesitett tevékeny munkásságának elismeréseül ő Felsége a III. oszt. vaskorona-renddel tüntette ki. 25 év óta szerkeszti a „Jog" cimü hetilapot s több jogi munkát irt. Egyik alapitója és igazg. választmányi tagja a Mentő-Egyesületnek. L.: V., Rudolf-rakpart 3.

Strasser Imre dr., egyetemet, jogot végzett; a Strasser és König ismert nagy cég beltagja. Tőzsdetanácsos, a Glückstáhl-párt régi, tekintélyes tagja. Mint nagy gabonakereskedőnek e téren is vezető szerepe van. 1888 óta vir. biz. tag; a szoc. pol. képzőmüv. és közgazd. biz.-ban működik. L.: V., Nádor-utca 3.

Stromszky Sándor, szül. Vasvárott, 1866-ban. A Siemens-Schukkert világcég magyarországi vezérigazgatója, az ország egyik legjelesebb mérnöke, amit az is igazol, hogy fiatal korában már hosszu évekkel ezelőtt egy ilyen elsörangu vállalat élére került. Egész Európában a közlek., ipari és a legkülönfélébb gyári intézményeket tanulmányozta. Udvari tanácsos, az olasz koronarend lovagja, az orsz. gyáriparosok igazg. tagja, a József-szanatorium igazg. tagja; az orsz. vámpolitikai központ elnöki tanácsosa, számos kulturális, közjót. és társad. intémény vezető tagja. Tagja a Józsefvárosi Körnek. 1909 óta vir. biz. tag; a középit. biz-ban működik stb. L.: VII., Stefánia-ut 24.

Sturza János háztulajdonos; 1912 óta pót, 1916 óta rendes vir. biz. tag. L. VII., Rottenbiller-utca 7.

Sturza Károly, mérnök, gépgyáros, a Ferenváros társadalmi életében szép szerepe van. 1909 óta sz. v. biz. tag, a középit. biz.-ban működik. L. IX., Soroksári-utca 72.

Sümegi Vilmos szül. Sümeg (Zalam.) 1864-ben, a „Magyarország" hirlapkiadó r.-t. igazgatója, orsz. képviselő stb. reáliskolát végzett. Beutazta többször Francia-, Német-, Olaszországot, Svájcot és Belgiumot. Egy izben már hosszabb ideig volt bizotts. tag és annak idején számos üdvös inditványt tett a közgyülésen; a közleked. biz.-ban pedig igen szép sikere volt. Elnöke volt a VI. ker. demokr. pártnak és egyik alapitója, továbbá ugyancsak elnöke a III. sz. iskolaszéknek. A magyar ipar és keresk. egyik leglelkesebb védője, temperamentumos szónok, a kerület érdekeinek önzetlen képviselője, számos kult., társad. és közjótékonys. intézmény vezető tagja, stb. Előbb 1900-ban, ujabban 1912. óta sz. v. biz. tag; a közgazd. biz.-ban működik; a Hirlapkiadó hivat. tisztv. egyes.-nek elnöke, az Ujságkiadók Szövets.-nek tagja stb. L.: VI., Eötvös-utca 39.

Szabó Gyula asztalosm. és vállalkozó; 1909 óta sz. v. biz. tag. L.: II., Fő-u. 77.

Szabó János, szül. 1845-ben Szekszárdon, ügyvéd, 1894 óta bizottsági tag és mint ilyen tagja a jogügyi és a közlekedési bizottságnak, elnöke a szavazatszedő küldöttségnek és a VII. ker. adókivető bizottságnak st. Kiváló érdemei elismeréseül Ő Felsége a kir. tanácsosi cimmel tüntette ki. L.: VII., Kertész-utca 18.

Szabó József, szül. 1861-ben, müegyetemet végzett mérnök, 1897 óta vir. biz. tag; tagja a pénzügyi, teleknak. A nyolcvanas évek derekán 5 évig a budapesti m. kir. folyammérnöki hivatal kebelében a nagy Dunaszabályozás végrehajtásában vett részt. A nyolcvanas évek végén mint épitési vállalkozó a hatvan—szerencsi hadivágány füzesabony—miskolci szakaszát létesitette; épitette a Saxlehner-féle iparvasutat stb. Nagy buzgósággal működik közre a középit., margitszigeti, városgazd.-i, fürdőügyi, szinházvizsg. kisajátitó és vagyonleltárt megállap. biz.-ban is. A

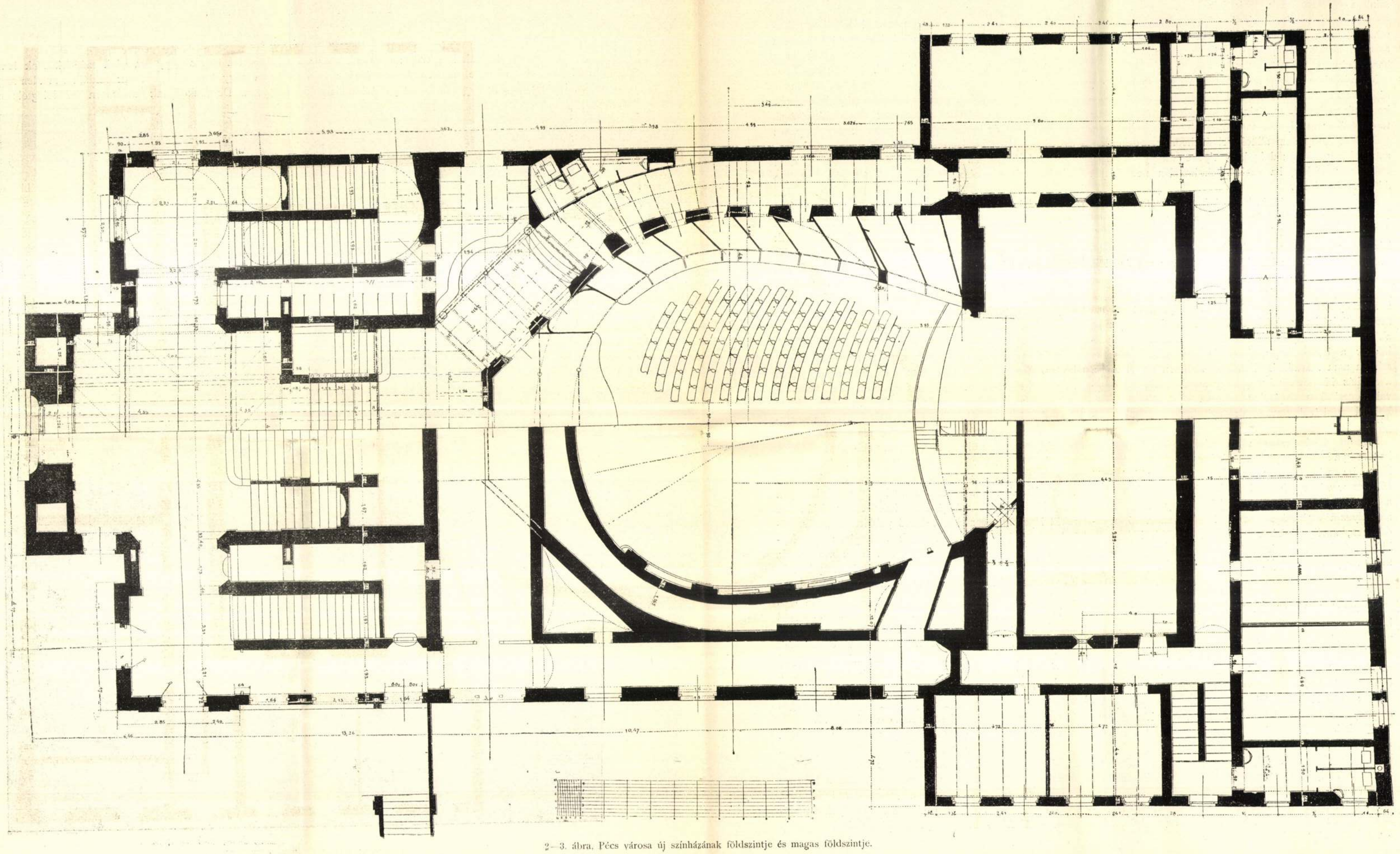

2—3. ábra. Pécs városa új színházának földszintje és magas földszintje.

utánozzunk szolgai módon, hanem iparkodjunk alkotásainkba — létesüljenek azok bár idegen minta alapján — a *nemzeti* vonást kifejezésre juttatni; használjuk fel mindazt, amit a magyar művészet nyújt, egyeztessük össze a külföldről hozzánk plántált intézményekkel a hazai kulturát.

Másodsorban pedig ne ismerjük félre a saját képességeinket, bízzunk meg önerőnkben anélkül, hogy elbizakodnánk, ne hívjuk segítségül a külföldet oly művek megteremtéséhez, amelyek a magunk erejét nem haladják meg.

Tudom, hogy nem állítok fel új theoriákat, de tudom azt is, hogy vannak dolgok, amelyeket a nagy közönség csakhamar elfelejt, ha azokra minduntalan nem hívják fel a közfigyelmet.

Lám, a magyar színházak építését már régóta szerettük volna a *magyar* színházépítészettel azonosítani, a hazai építészkar éveken át kereste az alkalmat, hogy a saját házában úr legyen, hogy az építészet egyik leggyönyörűbb problemáját a maga kebelében tanulmányozza és oldja meg. Mindenkor *bizalmatlanság* volt a válasz, mindenkor jobban imponált a császárváros egy derék építő cégje a hazai építészek összességénél. Pedig teljes biztossággal mondhatjuk, hogy építészeink közt akadnak olyanok, akik művészet dolgában kétségtelenül sikeresen versenyezhetnek a bécsi *baufirmá*-val és gyakorlat dolgában szintén nem maradnak el mögötte. Hiszen annyi már a a színház Magyarországon, hogy azok tanulmányozásával a praktikus fogásokat teljesen elsajátíthatjuk s a külföld színházai ugyancsak nyitott könyvekül szolgálhatnak számunkra.

Mondja tehát valahára a szinházépíttető magyar közönség a külföldi építészeknek, hogy *idáig és ne tovább!* lássa be végre, hogy az idegen alkotásokkal való *biztosra menés* egyértelmű a hazafiatlansággal, a mely a magyar építészet egyik jelentékeny ágát megakadályozza egészséges nemzeti irányban való fejlődésében, amely építészetünknek a külföldtől jogosan kifogásolt kozmopolitizmusát annyira megerősíti, hogy mind nagyobb bajjal jár szabadulnunk tőle.

* * *

Örömmel és benső megelégedéssel fogadhatjuk annak hírét, hogy találkozik immár egy-két hazafias vidéki nagyobb város, amely nem hódol az idegenben keresés divatjának, hanem idehaza keresett építészt és talált is minden tekintetben megfelelő teremtő erőre új színházépülete számára.

Pécs városa járt elől a bizalom szép példájával, amennyiben 1891-ik évben tervpályázatot írt ki a magyar építészek közt. A pályázat programmja, amely a Pécsett építendő színház terveire vonatkozott, annyiban különbözött az elmúlt év folyamán Nagyváradon hirdetett színháztervpályázati programmtól, hogy reális alapon állván, nem volt szükség a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet figyelmeztető szavára és hogy ennek következtében ez utóbbit nem is kellett — ignorálni (amint azt Biharország fővárosa megcselekedte.)

A pályázatra *hét* terv érkezett be, amelyek közül *Steinhardt* és *Lang* terve az első, *Pártos és Lechner* terve pedig a második díjat nyerte el. Mindkét pályaterv érett és megépítésre méltó koncepció volt, de a helyi viszonyok némi átalakításokat követeltek meg, s ezért a két győztes pályázó között szűkebb körű konkurrenciát írtak ki, amelyen *Steinhardt és Lang* műve elégítette ki jobban a pécsiek igényeit, miért is nevezett építészeket megbízták tervezetük megvalósításával, amelyet 1893. év június havában kezdettek meg. Ugyanez év vége felé az épület tető alatt állott.

A pécsi színház megépítése a hasonló természetű feladatoknál nagyobb nehézségekkel járt. Nem említve azt a körülményt, hogy kevés pénzzel sokat kellett produkálni. hogy mindössze $24{,}_{00}$ *m* széles telken impozánsan ható monumentális épület emelését követelték meg, különös kiemelést érdemel az, hogy a telek talajszínviszonyai első pillanatra a legkedvezőtlenebb színben tűntek fel. Az $58{,}_{50}$ *m* mély telek elől, a főutca felé mintegy 6 *m*-rel fekszik magasabban a telek hátsó határánál. Azonban a geniális, és gyors felfogással megáldott építész előtt nincs nehézség, amelyet le ne győzhetne.

A tervezők a hátrafelé süllyedő nívót nem tekintették bajnak, hanem ellenkezőleg értékesítették a színházépület javára. A színház elől álló részét terrászhoz hasonlóan helyezték el a főút (Király-utca) útszíne fölött 5 lépcsőfokkal (1. ábra). Mintegy 10 *m*-nyi mélységben korlát indul ki a színház két oldalnézetéből és e korlát elválasztja a színháznak magasan fekvő rövid mellső részét alacsonyabban fekvő körülbelül 3—4-szerte hosszabb hátsó részétől.

A korlát fala tövében, a leásott útszínen *kocsiátjárót* terveztek, amely az épület egész szélességén keresztül vonul. Ennek a közelítően 3 *m* széles átjárónak közepén megálló kocsikról eléggé kényelmes előtér útján két rövid lépcsőkar vezeti a leszálló publikumot a fővesztibülre, amelybe a gyalog érkezők a főbejárók útján léphetnek, anélkül, hogy a kocsizókkal összetorlódnának, Kedvezően érvényesültek a talajviszonyok annyiban is, hogy a színpad falai külsőleg nem emelkedtek olyannyira a nézőtér és az előcsarnok külső architekturája fölé, amint azt színházépületeknél rendszerint láthatjuk; azonfelül nem volt szükség a hátsó rész magasságának növelésére az öltöző, próbatermek, ruhatárak és raktárak elhelyezhetése végett sem, mert mindezeket a színpad nívója *alatt három emeletsorban* tervezhették éppen a süllyedő útszín következtében, mely körülmény számos jó helyen aplikált, szabadba nyíló ablaknyílás egészséges és rendkívül célszerű elrendezését tette lehetővé.

A fővesztibül négyzetes alaprajzú; belső magassága $6{,}_{00}$ *m* (XV. tábla), alapterülete mintegy 75 m^2 amelyhez a kétoldalt csatlakozó karzatlépcsők előtti térséget is számítva, a hármasan tagolt szép előcsarnok 130 m^2 területet foglal el; hozzáférhetése rendkívüli könnyű, mert az említett két lépcsőkaron kívül, amelyek a kocsivesztibülről felvezetnek, még hét bejáró szolgál a gyalogérkezők kényelmének.

Pécs városának új szinháza.

(XV—XVII-ik táblával.)

Komor Marcell-től.

Ha nagy művet akarunk létesíteni, ne vessük meg a külföld tanácsát. Elvégre nemzetünk ezeréves múltja dacára is még fiatalok vagyunk az európai kulturállamok sorában. Ha teljesen egyenrangúak szándékozunk lenni Európa nagy népeivel, kövessük példáikat minden nagy dologban. De óvakodjunk különösen *két* dologtól: ne

1. ábra. Pécs városának új színháza.

MMEE Közl.
1895 XXIX k.

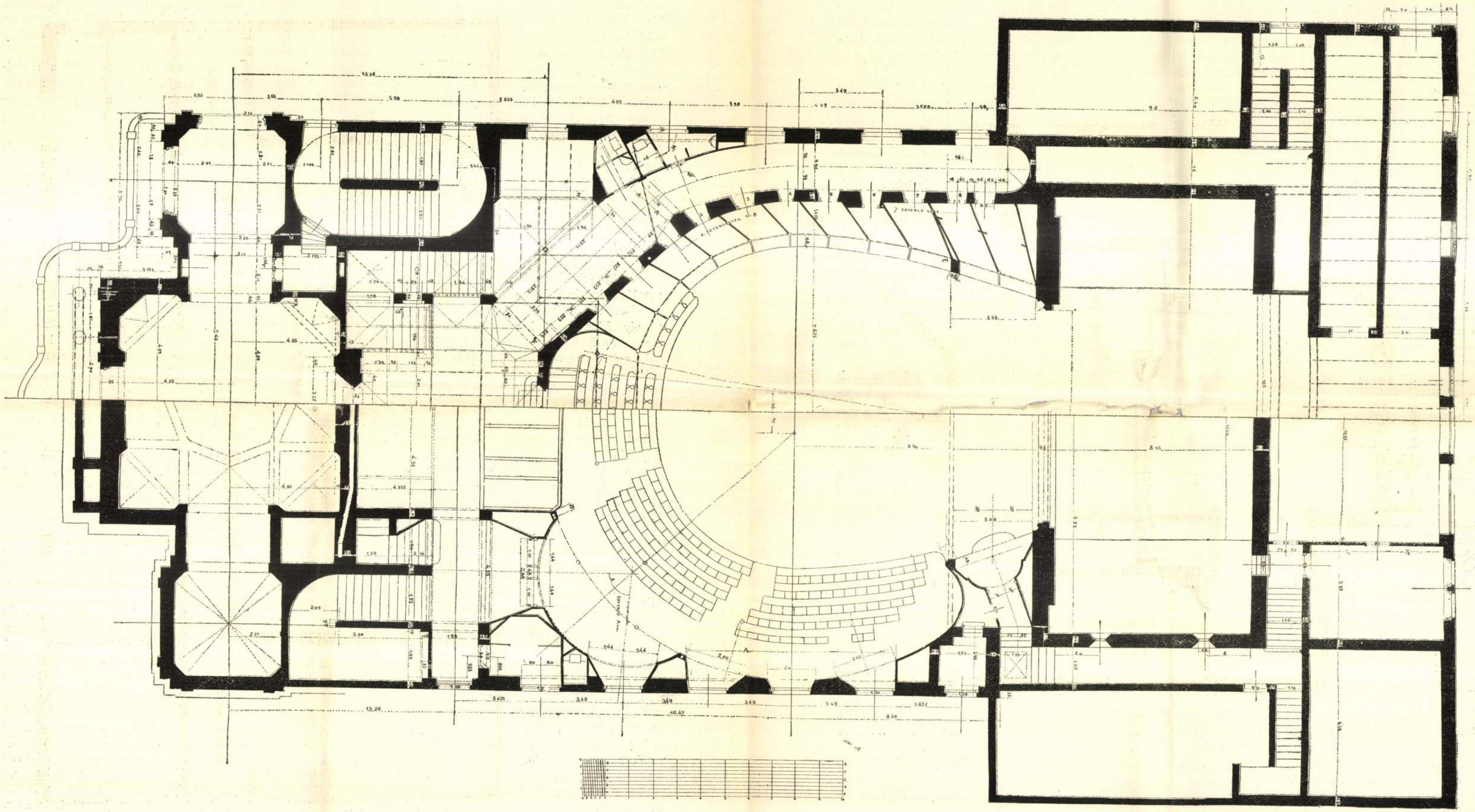

4—5. ábra. Pécs városa új szinházának első emelete és karzata.

Az épület külsején (1. ábra) annál kevésbbé lett volna helye a figurális dísztől való tartózkodásnak. A színház középső nagy kupolájának csúcsát géniusz, *Kiss* György szobrászunk műve koronázza. A háromszögletű oromzat felépítményén szép figurális csoportozat díszeleg. A középső rizalit két fülkéjében ugyancsak szoborművek állanak. A francia barokk stílusban megoldott épület külsején öt egymáshoz hasonló módon díszített ablak, illetve erkélyajtó oromzatában *Szigligeti*, *Vörösmarty*, *Kisfaludy*, *Erkel* Ferenc és *Kölcsey* mellszobrai láthatók. A keskeny telekméret következtében nagy masszák nem illettek volna az architekturába s innen a csaknem túlfinom kezelés a tagozásban, ornamentikában egyaránt. Az egyszerű földszintet tarka szalag gyanánt választja el az emelettől a végig vonuló erkély korlátja. Itt ismét egyszerűen folytatódik a kiképzés felfelé mindinkább gazdagodva; már az ablak oromzat díszes, a thympon méginkább az, a koronázó attikának pedig hajlása, végződései, figurái kölcsönöznek különös díszt és gazdaságot. A nagykupola csúcsa azonban a legpazarabb díszt — s mellesleg mondva — a legszebb körvonalakat nyerte.

Kiemelést érdemelnek a gyönyörű asztalosmunkák, a melyek a nagy ablakokban felötlenek. Az egész homlokzat finomult ízlésű építő-művész kezére vall; meg van benne a kellő fokozás, a jelentősb részek kellő hangsúlyozása, de nem lehet szemet hunyni a fogyatkozások előtt sem, a melyeket első sorban a feladat nehézsége vont maga után. Hogy a keskeny homlokzat kellő erővel és monumentalitással hasson és hogy a középső vesztibul kvadratikus és kétoldalról is hozzáférhető legyen, tervezők *négy* méternyi túlságos kiszökellést adtak a középső résznek, meglehetősen ártva a kompozició egységességének, a melyet széjjel-szakítani elősegit az is, hogy a két sarokkupola főpárkánya és attikája folytatás nélkül belevész a középső rész faltömegébe. Szemeimben a tervezők egyes szépségeket feláldoztak annak a látható és helyes törekvésüknek is, hogy a középső rész magasság dolgában is dominájon, mert a kupola nyolcszögletű tamburja kellő átmenet híjján emelkedik az oromzatos középrész fölé. Természetes, hogy e hiányok elenyésznek a számos fényoldal mellett, a mely modern építészetünknek ezt a kis remekét jellemzi. Nem utolsó dolog a bevezető szavakban említett nemzeti vonás érvényesülése sem. Igaz, hogy ezt nem kereshetjük a formákban, mert hiszen az öt magyar költő mellszobrait kivéve idegenből hozzánk áttelepített formákból épült a pécsi színház s sajnos nem igen van kilátásunk arra, hogy a keresve keresett, de még ez idő szerint távolról sem talált *magyar kőstílus* rövid időn belül vagy akár hosszabb idő múltán fölöslegessé tegye a többi európai építő stílusoknak magyar földön való alkalmazását. De ha nincs is magyar építő *kőformánk*, van már magyar építő *kőanyagunk*, és ennek felhasználása késztet újabb elismerés kifejezésére. A Zsolnay-féle pirogránitot joggal tekinthetjük hazai produktumnak, a mely keménységével, szép színeivel megmutatja az új dolog létrehozása felé vezető utat. (Úgy hiszem nem kell hivatkoznom arra az újonnan épülő palotára, a mely a fővárosban legközelebb fogja képviselni az anyagnak a nemzeti formákkal való összeegyeztetésére irányuló kísérletét.)

A pécsi színház külsejének színhatása igen szép; a pirogránit lapok híven utánozzák a kő hatását, a tetőzet bádog fedésének fekete színén pedig a bordázatok és díszítmények ízlésesen vannak aranyozva. Ugyancsak szépen megoldottak, bár kevésbbé pazar díszítésüek a hátsó- és oldalnézetek.

Szóval az új pécsi színház valóságos diadala az újabb hazai építészetnek s remélhető, hogy ez teljesen megtörte a magyar színház-építészethez fűződő bizalmatlanságot; ezért ismételten kiemeljük Pécs városa intézőinek és Steinhardt és Lang építészeknek érdemeit.

*

Az épület összes költségei 280.000 frtra rugnak, egy-egy nézőre tehát átlag 280 frtnyi költség esik. Az összes beépített terület 1575 m^2, a miből következik, hogy egy-egy négyszögméter beépített terület 181 frtnyi költségösszeget képvisel.

Alább felsoroljuk mindazoknak a vállalkozóknak neveit, kik a gyönyörű munka megteremtésén közreműködtek s feltüntetjük az összeget is, melyet munkájuk igénybe vett. A megbízott építő iparosok jórészt pécsi vállalkozók sorából kerültek ki. *Schlauch* Imre a föld- és kőműves munkáért 74.913 frt 13 krt kapott; *Ruepprecht* testvérek a vastartókért 27.758 frtot; a bécsi *Körting* cég a fűtő és szellőztető berendezésért 7500 frtot; *Vittori* József a granit terazzo munkáért 2279 frt 81 krt; a *Klein* és *Blum* cég üveges munkáért 602 frt 17 krt; *Galló* György a színpadi gépekért 4059 frt 01 krt; *Hofbauer* és *Kratzl* a díszvakolatért 13.500 frtot; *Csonka* István az ácsmunkákért 13.632 frt 13 krt; *Hillebrand* Ferenc a bádogos munkákért 10.195 frt 21 krt; *Molnár* Árpád a díszletekért 1895 frt 08 krt; *Kindl* Ferenc a lakatos munkákért és vízvezetékért 8800 frt 67 krt; *Zsolnay* Vilmos majolika és terracotta díszítésekért 13.000 frtot; *Hoffmann* Károly asztalos, kárpitos munkákért és a padozatért 13.044 frt 68 frt; *Piacsek* Károly kőfaragó munkákért 7619 frt 73 krt; *Buday* Béla festő és mázoló munkákért 1050 frtot; *Depol* Lajos a beton munkákért 914 frt 95 krt. Költséggel járt továbbá a telek megszerzése, a művezetés honorálása és a *Swadló* Ferenc-féle gyárból kikerült vasfüggöny.

A villamos világítást az osztrák légszesztársulat rendezte be.

A színházat 1895. október 6-ikán nyitották meg.

A karzatlépcsők feltűnőek, anélkül hogy útban volnának, szokott kétkarú elrendezésük mellett közel 2·00 *m* karszélességgel bírnak. A középső négyzetes előcsarnokból (3. ábra) négy méter széles egyetlen impozáns lépcsőkaron jutunk közvetetlenül a hátrafelő emelkedő földszint legmagasabban fekvő előterére, ahonnan az igen leleményesen elhelyezett ruhatárak mellett elhaladva a szabadba nyíló ablakok által pompásan világított 1·92 *m* széles páholyfolyosóba érünk. Itt vannak kétoldali bejáratok a földszinti zsölyeszékekhez és a hátul, középen elrekesztett állóhelyekhez is. A patkóalakú nézőtérnek földszintjén 15·00 *m* legnagyobb szélessége és ugyanakkora hosszúsága mellett összesen 206 zsölyeszéket helyeztek el; e terület körül pedig 18 páholy (5—5 személy számára) és százegynehány állóhely csoportosul; az ügyesen felhasznált zugban levő klozetek — amelyek toilette és egyéb szükséges felszereléssel ellátva mindkét oldalon vannak, nembeli elkülönítés figyelembevételével — ugyancsak a páholyfolyosókról érhetők el. A földszintről az első emeletre való közlekedés céljából a tervezők a ruhatárak fölött vezettek el kétoldalt kényelmes lépcsőkarokat (4. ábra), ilyformán kellően kiaknázva a kínálkozó tért. E lépcsőkarok közvetetlenül az első emelet páholy folyosóinak két előteréhez vezetnek, innen azonban a főtengely irányában, visszafordulva a pompás cukrászdahelyiségbe jutunk, amely 8·00 *m* belső magassággal bír (XV. tábla), teljesen hasonló területet foglal el a földszint hármas fővesztibülyével és a melyről kiléphetünk a főhomlokzat egész szélességén végig vonuló külső erkélyre.

A cukrászdába a karzati lépcsők podesztjeiről is szolgálnak kiegyenlítő lépcsők (4. ábra). Az első emelet páholyfolyosóiról 22 (5 személyre való) páholyba nyílnak ajtók. Ugyanitt 40 erkélyszéket is helyeztek el.

A páholyok osztófalazata, a mennyezetek váza, szóval csaknem az összes belső ülőhely-konstrukció *fából* készült. Különösen tetszősek a nézőtér boltozata és a karzatbeli falosztások.

A tervezők seholsem tévesztették szem elől az építészeti megoldás szükséges szerveségét, szépségét.

A karzati ülőhelyek száma 287, az állóhelyeké mintegy 160, úgy, hogy a színház nézőterében kerek számmal *ezer* ember talál helyet.

A karzat magasságában levő két proscenium-páholy a színpadról közelíthető meg, egyébként azonban a nézőtérnek a színpadtól való szigorú elkülönítésére a tervezők nagy súlyt vetettek.

Tekintettel a bőven alkalmazott faszerkezetekre, — a melyeknek tűzveszélyességét a stukkódisz anyaggal csökkentették — pedáns következetességgel intézkedtek a legmesszebb menő tűzbiztosság elérése iránt.

Tudvalevő dolog, hogy színházkatasztrófánál nem is annyira a láng, mint inkább a vele járó fojtó füst okoz óriási szerencsétlenségeket. A pécsi színház minden zugából elvonulhat a füst a szabadba nyíló közeli ablakon keresztül. A páholyokból közvetetlenül a kivülről ablakokkal világított és szellőztetett folyosóra menekülhetnek. A karzat ülőhelyeinek magasságában pedig már magát a nézőteret is bevilágítják a szabadba nyíló ablakok. A karzati állóhelyek legmagasabbjairól kiléphetünk a tetőzet fölötti szabad levegőre és a cukrászda folyosója is a menekülés és mentés céljainak szolgálhat.

A falaknak vastartók által színházaknál oly gyakran használatos kiváltásával a tervezők aránylag csekély mértékben éltek.

A *színpad* berendezése és tervezése körül a mérsékelt költségek által meghatározott keretben minden modern eszközt felkaroltak, a mely a kifogástalan scenikai hatás, a jó világítás és a teljes tűzbiztosság elérését segíti elő.

A 9·00 *m* széles és 7·00 *m* magas proscenium-nyílás a 18·60 *m* széles és 8·00 *m* mély első színpadra nyújt kilátást. E színpad teljes magassága a földszint nívójától a zsinórpadlásig mérve 16·00 *m*, alatta pedig újabb 6·00 *m* mély a süllyesztő.

Van azonfelül alacsonyabb (6·50 *m*) hátsó színpad is, a mely 10·00 *m* széles átmenettel 7·00 *m* széles és ismét 8·00 *m* mély. Érdekes, hogy a hátsó színpadra (3. ábra) egyenes úton kocsin is fel lehet jutni.

A hosszanti metszetben láthatók a hátsó színpad alatt három emeletsorban elhelyezett öltözők, az első emeleten pedig a pompás festőműterem (4. ábra) és öltözők.

A nagy színpadot övező folyosók és a kétoldalt elhelyezett kétkarú lépcsők a színpad körül tervezett számos öltöző, raktár, próbaterem, iroda stb. helyiség közt létesítenek alkalmas, jó közlekedést (2., 3., 4. ábra, XVII. tábla).

A központi fűtés felszereléseit (XVII. tábla) az alagsorok zugaiban helyezték el. A szellőztetést a legtermészetesebb úton végzi a számos ablak, mely együttesen nappali fénynyel árasztja el a színház belsejét, nézőterét és színpadját is; a mennyezet középső aknája ugyancsak elősegíti a levegő cirkulálását, de szükség esetére van itt villamos erőre járó ventillátor is.

A hátrafelé emelkedő földszinti padozat vízszintes helyzetbe is hozható bálok és ünnepségek esetére.

A színpad tűzbiztosságát a mindenütt alkalmazott tűzcsapokon kívül a zsinórpadlás fölött levő vízrezervoár is elősegíti, amelynek bő víztartalma egy pillanat alatt zúdítható alá.

A belső architektura nem túlságosan nagyigényű, de minden részében ízléses és előkelő hatású. Kerülve a színházintérieurökben szinte elkerülhetetlennek látszó figurális architekturát, a túlon-túl szereplő hermákat és kariatidákat, csaknem kivétel nélkül ornamensekkel érték el a tervezők kicsiny keretben a tágasság hatását. Helyes érzékkel kerülték az épület belsejében az egész emberi alakokkal kombinált megoldásokat, mert az aránylag szűk térben alkalmazott nagy alak fokozta volna a hely kicsiny voltának hatását, apró alakok pedig játékszerű hatást keltenek a szemlélőben, aki a törpe atlantokat bizonyára fölényes mosolylyal nézhette volna le. A filigrán finom díszítmények azonban teljesen beleillenek a pécsi új szinház belső architekturájába, a melyet helyes mértékkel tarkítanak a maszkarónok, pajzsok, konzólok, fűzérek stb. (XV. és XVI. tábla).

293/1893. szám. 166—2—2

Szobrász-művészeti pályázat.

Az állandó országház építési Végrehajtó bizottsága a m. kir. miniszterelnök úr f. évi július 22-én 1637/M. E. sz. a. kelt intézvénye alapján ő Felségeiknek az épülő állandó országház belsejében, a megfelelő legdíszesebb helyen fölállítandó márványszoborcsoportjára, illetőleg e szoborcsoport

gipsz-mintájára,

ezennel pályázatot hirdet a következő feltételek alatt:

1. A tervezett és világos színű márványanyagból létesítendő szoborcsoport egyenlő rangú két főalakja I. Ferenc Józsefet, Magyarország apostoli királyát koronázási ornátusban (a korona esetleg egy állványon a főalak mellett helyezhető el) és Erzsébet királynét, az ország Nagyasszonyát ábrázolja, a talapzat domborművei pedig a korona és nemzet közti kiegyezés tényét kell hogy allegorice kifejezzék.

2. A szoborcsoport nagyságára nézve a pályázók Steindl Imre műegyet. ny. r. tanár úrtól, az állandó országház művezetőjétől nyerhetnek az építő irodában (V., Akadémia-utca) hétköznapokon d. e. 9—12 óra között fölvilágosítást, s ugyanő nála az országház-épület, illetőleg ama helyiség terveit, a melybe a tervezett szoborcsoport szánva van, megtekinthetik.

3. Kivántatik a szoborcsoport végleges méreteinek félnagyságú gipsz-modellje s az azt magyarázó kisérő irat.

XXVII. KÖTET. 1893. AUGUSZTUS 27. VIII. FÜZET.

A MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYE.

A M. M. MÚZEUM KÖNYV. TÁRA

Nemtagoknak a Közlöny előfizetési ára (a Heti Értesitővel együtt) egész évre 10 forint.

Hirdetéseket az egyesület titkársága vesz fel. Az egy egész oldalra terjedő egyszeri hirdetés ára **24 frt**; fél oldalért **12 frt**; negyed oldalért **6 frt** számittatik. Ismételt vagy egész évre terjedő hirdetések alku szerint.

FELELŐS SZERKESZTŐ
EDVI ILLÉS ALADÁR.
FŐMUNKATÁRS
CSERHÁTI JENŐ.

A »Közlöny« 1700 példányban jelenik meg a hónap minden utolsó vasárnapján.

Az egyesület helyisége:
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 25. sz. a.
a magyar királyi államvasutak nyugdijintézetének palotájában az I. emeleten van.

TARTALOM

A New-York életbiztositó-társaság budapesti palotájának a második dijjal kitüntetett pályaterve. A XII. táblával és 4 szövegábrával. *Steinhardt Antal* és *Lang Adolf*tól ... 265

A mezőhegyesi élővizcsatorna. 4 szövegábrával. (Vége.) *Józsa László*tól ... 267

A temesvári Ferenc-József-híd. 12 szövegábrával. (Folytatás.) *Tolth Róbert*től ... 278

Az elektromos vasúti kocsik mótorjairól és közlőműveiről. 2 szövegábrával. (Vége.) *Söpkéz Sándor*tól ... 283

A vashidak előállitása, fentartása és biztossága. (Folytatás.) *Seefehlner Gyula*tól ... 289

Vegyesek: A szénsav és a vízgőz fajmelege. — A vas mangántartalmának csökkentése kénnel. — Uj szögek. ... 296

Ehhez a füzethez mellékeltük a „Találmányok Leirása“ nyolcadik számát, és a XII. táblát.

»The Gresham« életbiztositó társaság Londonban. A társulat évi jelentése, mely az 1892. évi december 31-én befejezett 44-ik üzletévre szól és a részvényesek 1893. évi május 30-án tartott rendes közgyülése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az elmult időszak eredménye rendkivül kedvezőnek mondható. A lefolyt 18 havi üzleti időszakban a társasághoz 15,206 biztositási ajánlat érkezett 125.732,050 frankra, melyek közül elfogadtatott 13,091 darab 102.636,475 biztositási összeggel és erről a megfelelő számú kötvény ki is állittatott. A díjbevételek, levonva a visszbiztositásért fizetett összegeket, 25.753,415 frank 42 cts-ra rugtak, a miben a 3.744,277 frank 19 cts-ot tevő első évi díjak bennfoglaltatnak. A kamatszámla mérlege 7.690,898 frank 1 cts-ot tett házai), 5.328,350 frank 43 cts jelzálogokban és 20.958,747 frank 16 cts különböző értékekben. A lefolyt év üzleti eredményéről szóló kimutatás fényes tanuságot tesz az intézet folyton emelkedő virágzásáról, szigorú szolidság, a legnagyobb szabadelvűséggel párosulva vezérlik az intézetet üzleti működésében. E tényezők szerezték meg a »Gresham«-nek azt a rendkivüli bizalmat, melyben őt a biztositó közönség részesiti, az a szabadelvű és szolid üzleti eljárás hódította meg részére a nagy közönséget és szerezte meg számára évek hosszú során át azt a közkedveltséget és népszerűséget, melynek ma örvend s a mely az intézetek sorában a legmagasabb polcra emeli. Egytől egyig szabadelvű föltételei közül ezúttal azon jelentékeny új határozmányát emeljük ki, mely szerint a biztositott összeg halálesetnél

ki és a társaság jövedelmét a díjbevételekkel együtt 33.444,343 frank 43 cts-ra emelte. A társaság az elmult évben 12.908,048 frank 96 cts-ot utalványozott oly követelések alapján, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek; lejárt kiházasítási és vegyes biztosításokra 2.801,455 frank 42 cts-ot, kötvények visszavásárlására pedig a tizennyolc havi időszak alatt 1.909,171 frank 57 cts-ot fizetett ki a társaság. A biztosítási és járadék alapok 7.922,421 frank 77 cts-al gyarapodtak. Az aktivák főösszege a lefolyt tizennyolc havi időszak végével 1892. évi december 31-én 125,305,150 frank 60 cts-ra emelkedett. Tőkebefektetések: 49,425 frank 55 cts angol állami papirokban, 401,616 frank 77 cts indiai és gyarmati kormányok érdekeiben 19.584,857 frank 40 cts idegen államok értékpapirjaiban, 253,396 frank 14 cts vasúti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 61.191,868 frank 2 cts vasúti és egyéb kölcsönkötvényekben, 17.536,889 frank 18 cts a társaság ingatlanaiban (ezek közt vannak a társaság budapesti és bécsi

még az esetben is minden levonás nélkül fizettetik ki az illetékes félnek, ha az elhalálozott öngyilkosság, párbaj vagy birói itélet folytán mult volna ki, egyetlen föltételül kötvén ki, hogy ily esetekben a biztosítás 13 hónapig érvényben volt legyen. Hasonló fontosságú továbbá a »Gresham« legújabb határozmánya, mely szerint valamennyi nála kötött biztosítás, ha a korbizonyítás megállapíttatott és a díjak rendesen befizettetnek, tényleg a biztosítás napjától kezdve megtámadhatlan. Figyelemreméltó végre az előny is, melyet a »Gresham« az összes konkurrens intézetekkel szemben nyujt a biztosítottjainak az által, hogy mától fogva oly kötvényekre, melyeknél a biztosítás 15 éven alóli tartamra köttetett, már két évi fennállás után kölcsönt ad, vagy az ily kötvényeket hasonértékben visszavásárolja. Azon állandó progresszió, mely a »Gresham« óriási fejlődésében évről évre észlelhető, biztos alapot nyujt arra nézve, hogy ez intézet a jövőben is folytonos haladásra számíthat.

156—1—1

BÁNÓ ÉS SZÜTS — **BUDAPEST** 18—50—32

V. kerület, Gyapjú-utca 10. szám.

MAGÁNMÉRNÖKÖK.

Sürgöny-cím: **CIVIL BUDAPEST.**

Elvállalják **gőzgépek, kazánok, turbinák, zsilipek, városi vízvezetékek, malmok, elevátorok, bányagépek, hajógépek, hajókazánok, gyár- és öntőműhely-berendezések szerkesztését és szállítását.**
Rekonstruálnak **mindenféle motorokat.** Elvállalnak **indikálásokat, gőzgép és kazán szén- és vízfogyasztásának meghatározását, vízi motorok fékezését és megbirálását.**

Ifj. WEIN JÁNOS — BUDAPEST,

V. kerület, Széchenyi-utca 1. szám.

MAGÁNMÉRNÖK.

Specialista városi és **gyári vízművek, csatornázások** és **világító telepek előmunkálataiban, tervezésében** és **létesítésében; malmok, szeszgyárak,** valamint más **gyárak** és **műhelyek tervezését** és **létesítését, motorok, kazánok, transzmissziók, csővezetések, szivattyúk** és **emelőgépek szerkesztését** és **szállítását** elvállalja; **szakértői megbizatásokat** hatóságok és magánosok részéről elfogad.

63—52—23

4. Beadási határidő

1896. évi május hó 1. napja,

hogy a beérkező pályaművek az ezredéves országos kiállításban kiállíthatók legyenek. A hely, a hova a pályaművek szállítandók, az 1896. év elején hirlapilag fog tudtul adatni.

5. A pályázat nyilt, vagyis a pályamű szerzője magát megnevezheti.

6. Három egyenlő, egyenkint 6000, azaz hatezer koronából álló pályadíj tüzetik ki, a díjak azonban csak elismert műbecscsel biró tervezeteknek fognak kiadatni és a foganatosításra csak minden tekintetben megfelelő mű fog elfogadtatni. Ilyenek hiányában újabb intézkedések fognak tétetni a szobor létesítése érdekében. Ha a 3 nyertes mű szerzője közül az egyiknek mintája a foganatosítás alapjául elfogadtatik, az az illető művész a mű létesítésével szerződésileg megbizandó lesz.

7. A pályadíjakat az állandó országház építési Végrehajtó bizottsága elnökének elnöklete alatt a Végrehajtó bizottság négy, továbbá az Országos képzőművészeti társulat és a M. Mérnök- és Építész-Egylet két-két kiküldöttje és egy külföldi elismert szobrászművészből álló biráló-bizottság fogja odaitélni.

8. A pályadíjak az ezredéves kiállítási ünnepségek során fognak a nyertes művészeknek ünnepélyesen kiadatni.

9. A pályázatban részt vehet minden szobrászművész, a ki magyar honpolgár.

Tátrafüred, 1893. augusztus hó 3[illegible]n.

Tisza Lajos, elnök.

(Utánnyomtatás nem díjaztatik.)

A New-York életbiztosító-társaság budapesti palotájának második díjjal kitüntetett pályaterve.

Steinhardt Antal és **Lang Adolf** építészektől.

(XII. tábla.)

A programm követelményeinek és szellemének megfelelően tervezetünkben a fősúlyt a homlokzatra és a kávéházra fektettük. A lakásokat az épület környékének megfelelő követelmények szerint terveztük és minden kényelemmel rendeztük be. Az egyes helyiségek rendeltetését az 1—3. ábrabeli alaprajzok legendájában tüntettük föl és így azok közelebbi ismertetésébe bocsátkozni nem akarunk. Célunk volt a szabálytalan telken szabályos udvart és szabályos helyiségeket nyerni; illetőleg mi az alaprajzot *a telek alakjához idomítva* szerkesztettük és ezt tervezetünkkel el is értük.

A kávéház bemenete a sarkon van. A sarokszög megfelel rendes hatszög szögének; ezt felhasználva a középfalat felbontottuk és egyes oszlopokkal hatalmas hatszögletes helyet nyertünk, a mely helyiség az egész kávéház középpontját alkotja, a mint ez a XII. táblából kitetszik. A kávéház (4. ábra) udvar felé eső helyiségeinek padozatát felhasználva, a magas földszintet az utcai padozattól mintegy $2{\cdot}_{50}$ *m*-rel magasabban fektettük; így elértük azt, hogy az alatta levő játszó- stb. helyiségek közvetetlen napvilágot kapnak; ezekhez a helyiségekhez vezető lépcső a magas hatszögű helyiség egyik oldalán fekszik. Ez elrendezéssel igen festői motivumot nyertünk. A kávéház egészben majolikával lett volna díszítendő, a mi a villamvilágítással párosítva, feltünő hatást keltett volna.

Mivel a programm igen gazdag homlokzatot kivánt, ennek stilusául a francia renaissanse stilust választottuk, a mely lehetségessé tette, hogy a XII. táblabeli hom-

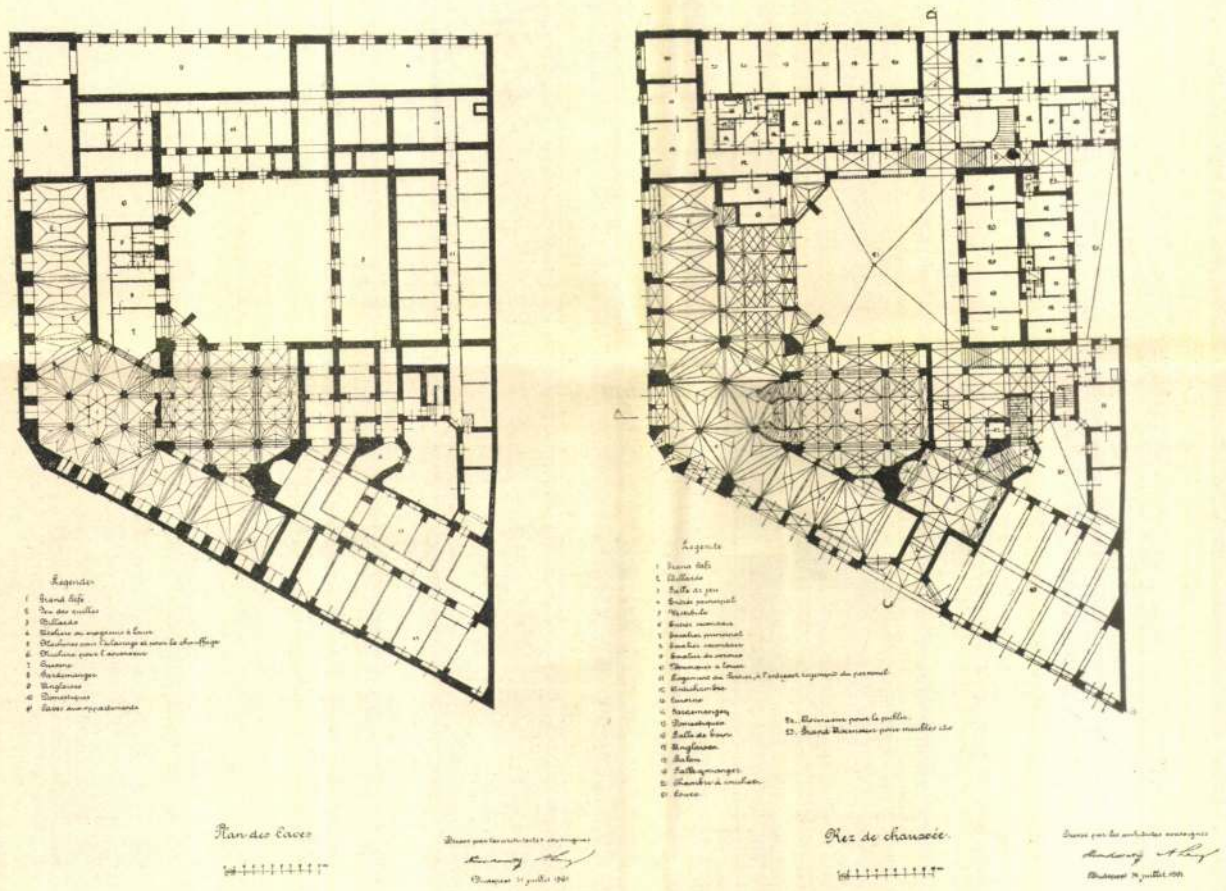

1—2. ábra. A New-York életbiztosító-társaság budapesti palotájának második díjjal kitüntetett pályaterve. Alagsor és földszint alaprajza. Tervezték *Steinhardt Antal* és *Lang Adolf* építészek.

lokzat monumentális, de egyszersmind festői is. A körúti középrészt s az ott tervezett tornyot kiemelendő, a negyedik

Az egész körúti homlokzatot kőből képzeltük. A telek nagysága mintegy 2945 m^2, ebből esik a három udvarra

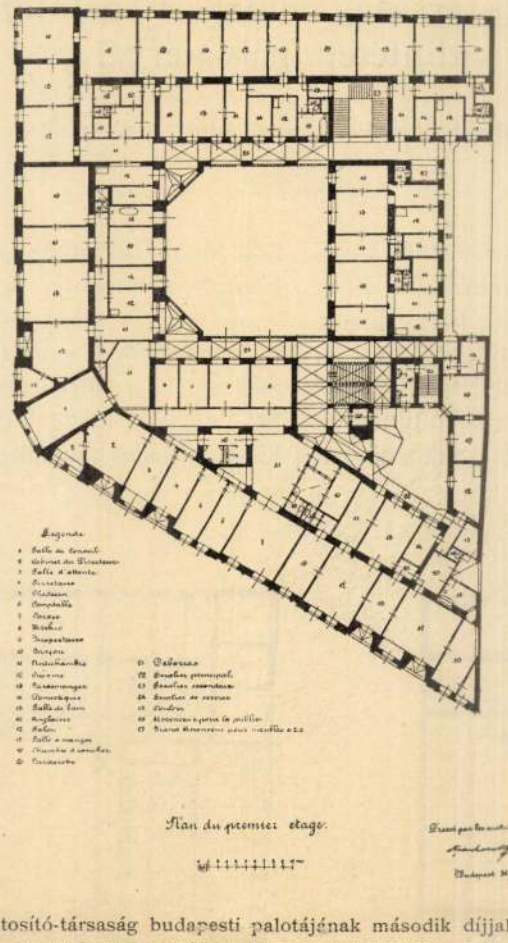

3. ábra. A New-York életbiztosító-társaság budapesti palotájának második díjjal kitüntetett pályaterve. — Az első emelet alaprajza. Tervezték *Steinhardt Antal* és *Lang Adolf* építészek.

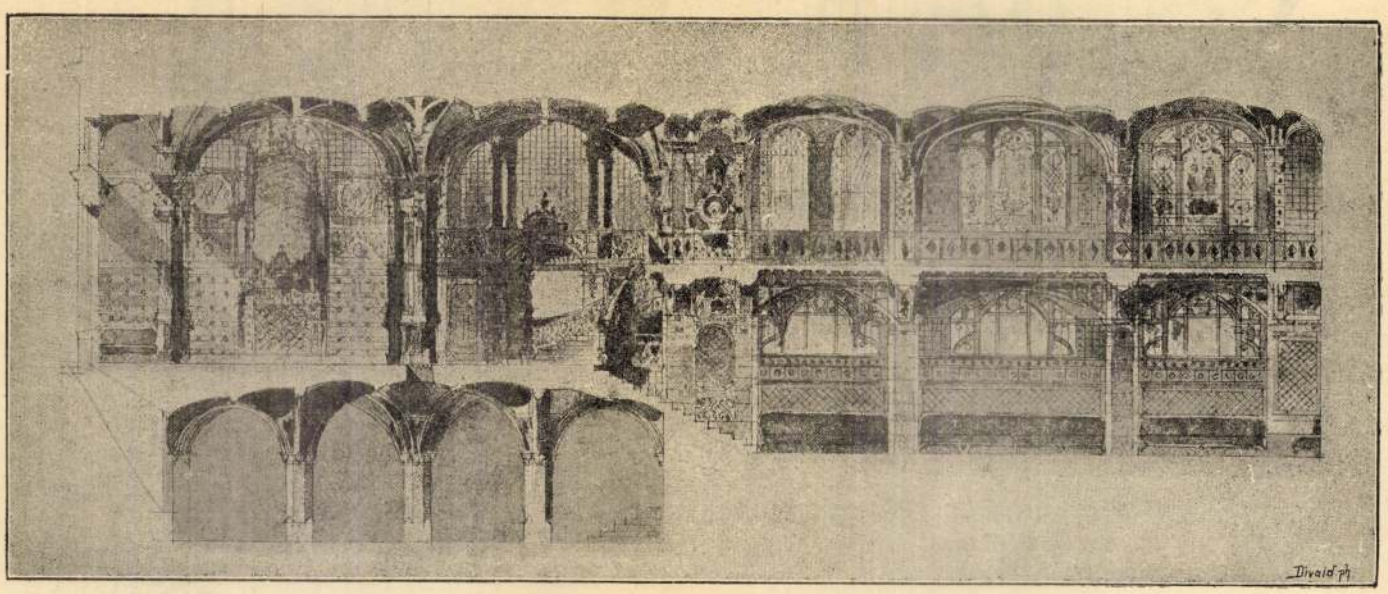

4. ábra. A New-York életbiztosító-társaság budapesti palotájának második díjjal kitüntetett pátyaterve. A kávéház metszete. Tervezték *Steinhardt Antal* és *Lang Adolf* építészek.

emelet falával beljebb mentünk, mi által bizonyos csoportosítást értünk el. A sarkon elhagytuk a már szokásos tornyot s azt egyszerűen könnyedén oldottuk meg.

$303 + 100 + 60 = 463$ m^2, marad tehát 2482 m^2 beépített terület; 800,000 frt építő költség mellett a beépített m^2 mintegy 322 frtba kerül.

FŐHOMLOKZAT.

A »New-York« életbiztosító társaság budapesti palotájának második díjjal kitüntetett pályaterve.
Tervezték *Steinhardt Antal* és *Lang Adolf* építészek.

METSZET.

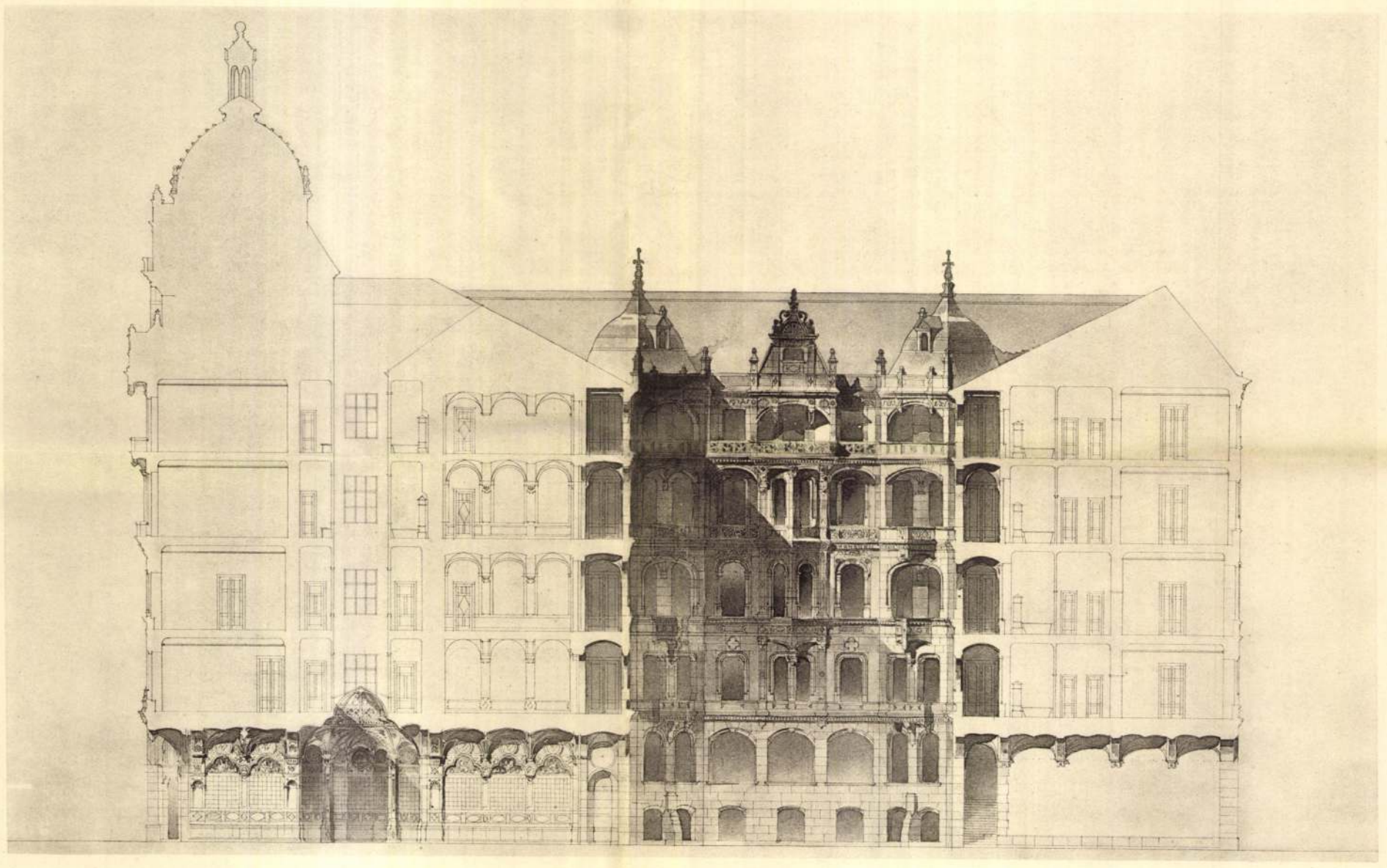

Steinhardt és Lang

K

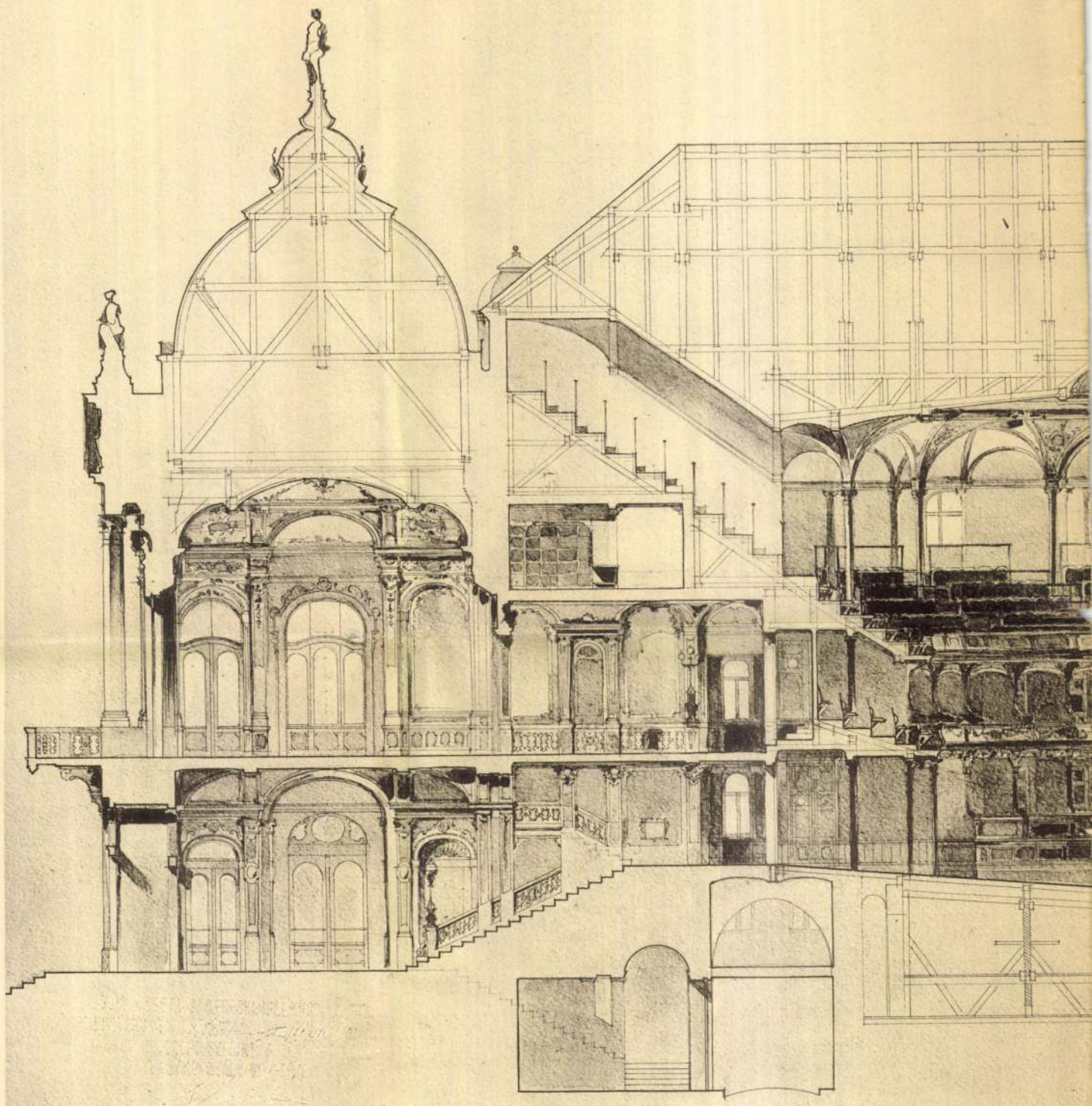

Fénynyomat ***Divald*** K. budapesti műintézetéből.

Sorsz

Pécs városa új színháza

Tervezték: ***Steinhardt*** Ant

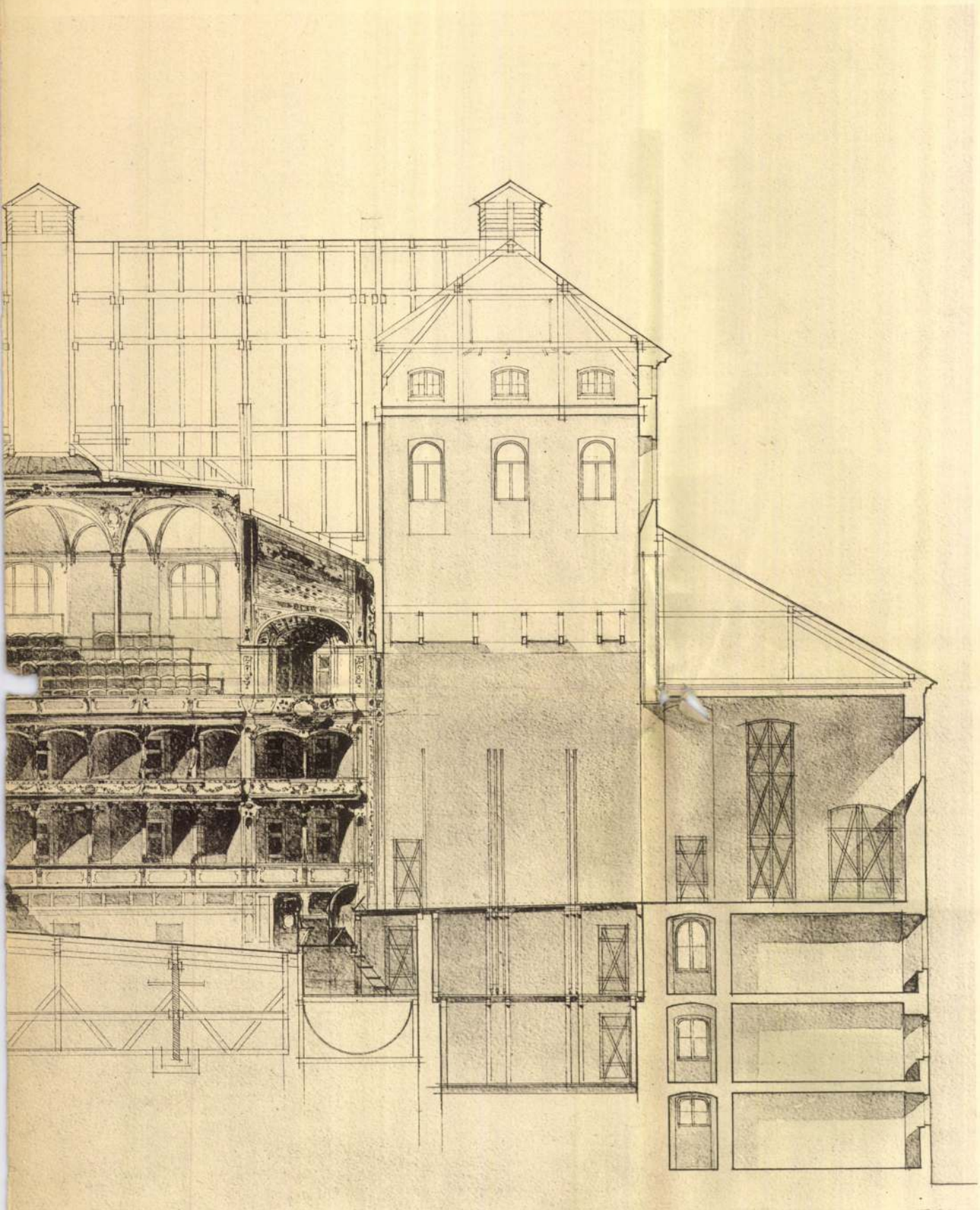

Budapest 1891. junius 30.

Steinhardt A. Lang

ıetszet.

6 7 8 9 10 m.

ık hosszanti metszete.

s *Lang* Adolf építészek.

Steinhardt & Lang

MMÉE Kozl

1895.

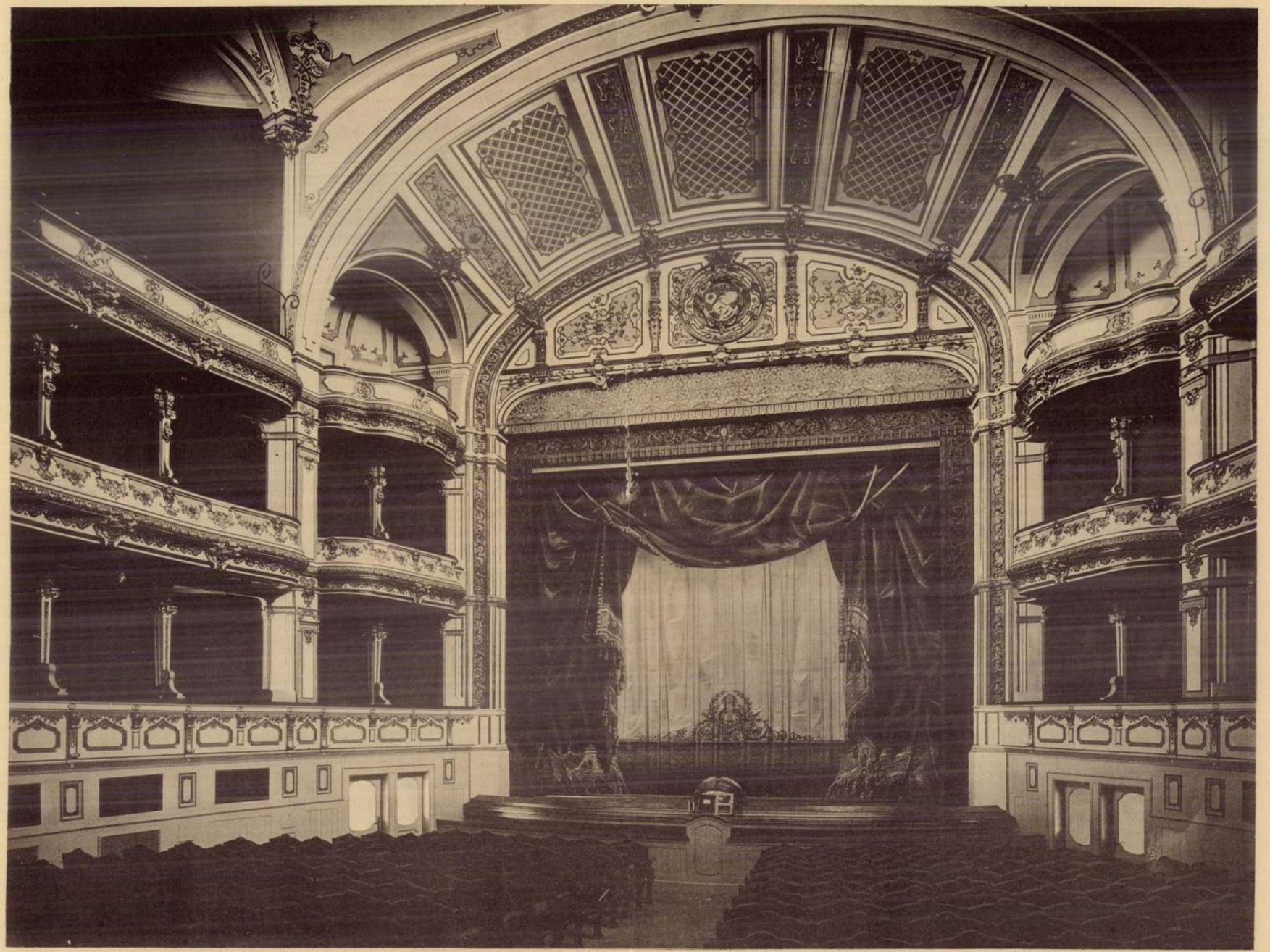

Pécs városa új szinházának keresztmetszete és a színpad felé eső részének képe.

Tervezték: ***Steinhardt*** Antal és ***Lang*** Adolf építészek.

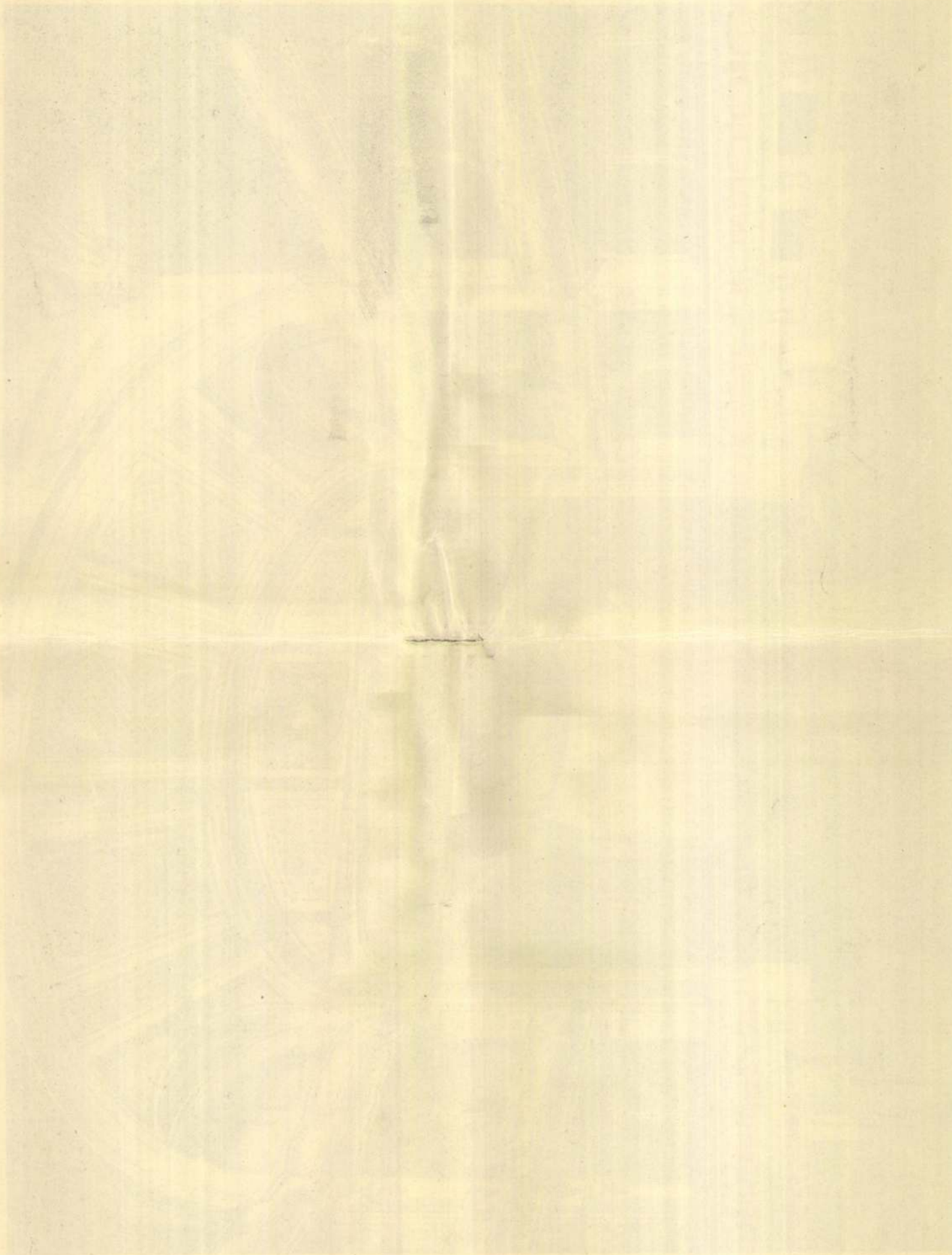

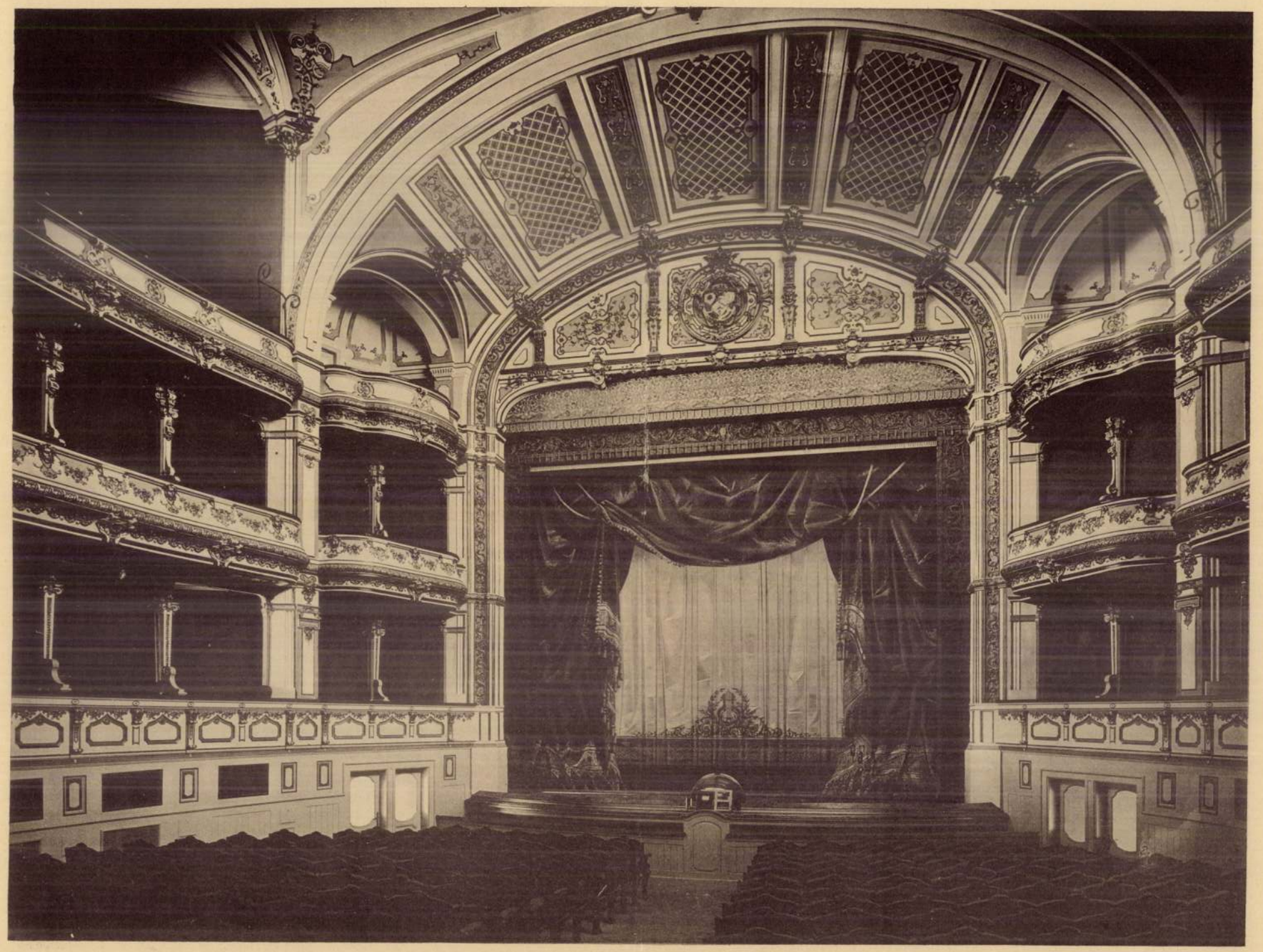

Pécs városa új szinházának keresztmetszete és a színpad felé eső részének képe.

Tervezték: ***Steinhardt*** Antal és ***Lang*** Adolf építészek.

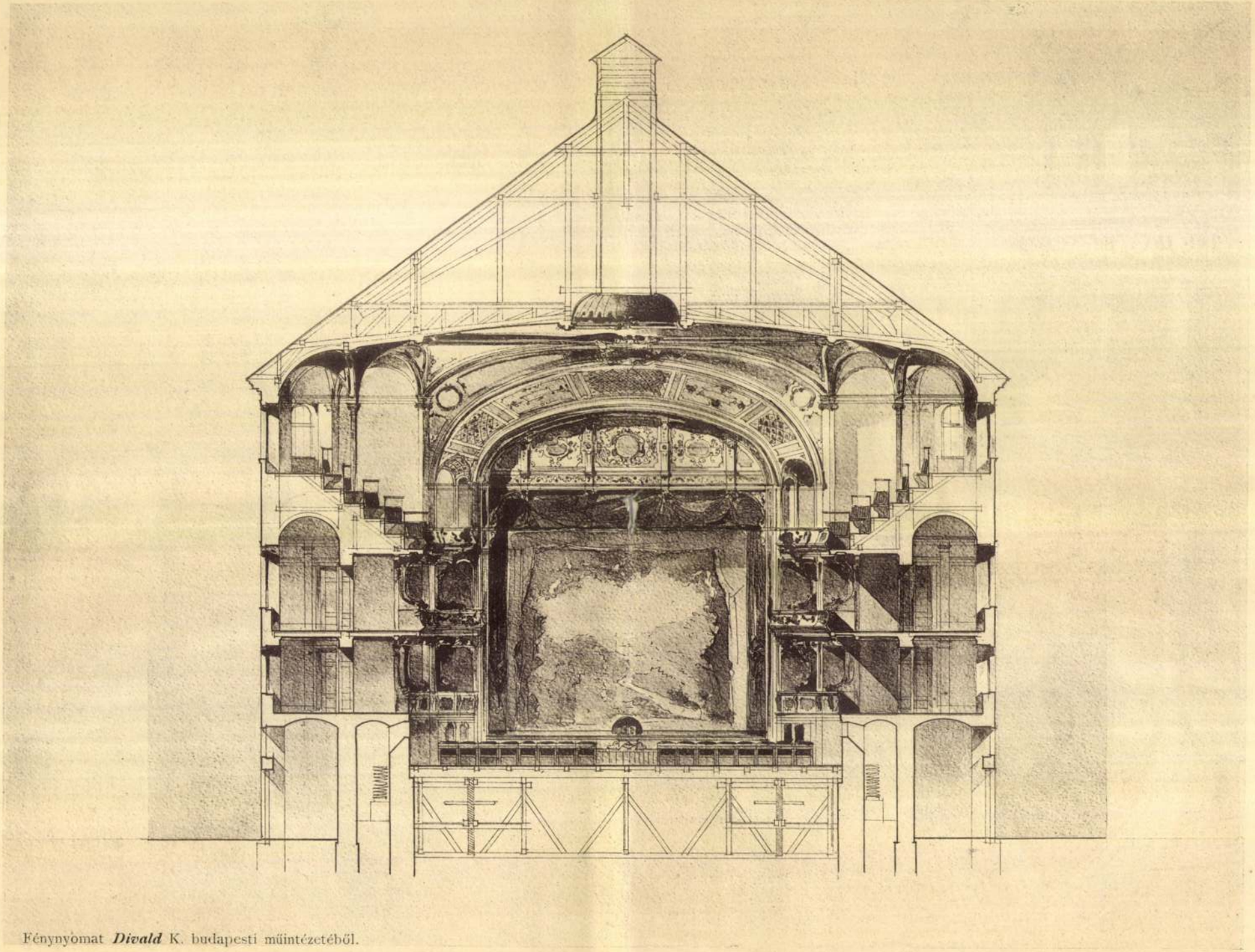

Fénynyomat ***Divald*** K. budapesti műintézetéből.

Keresztmetszet.

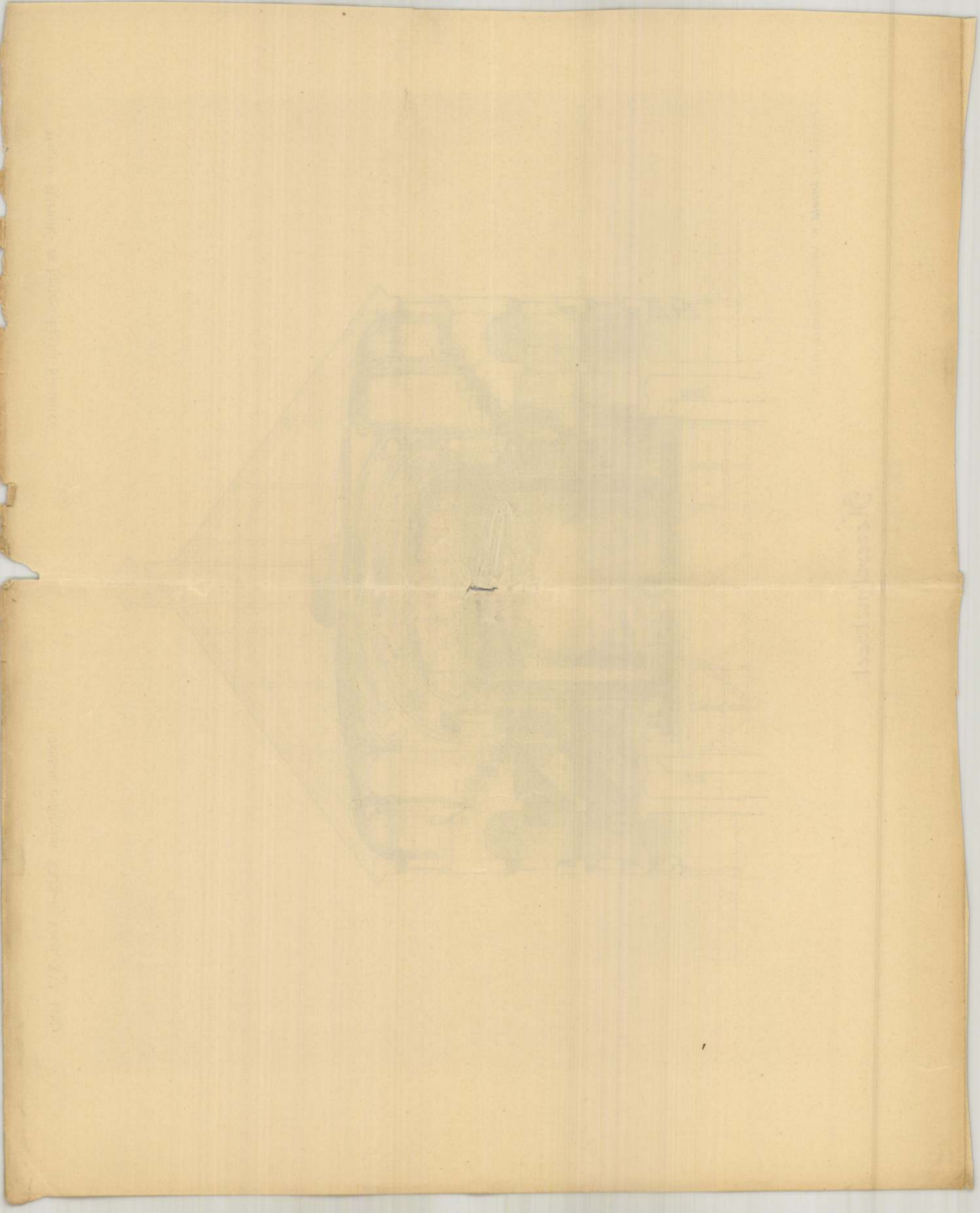

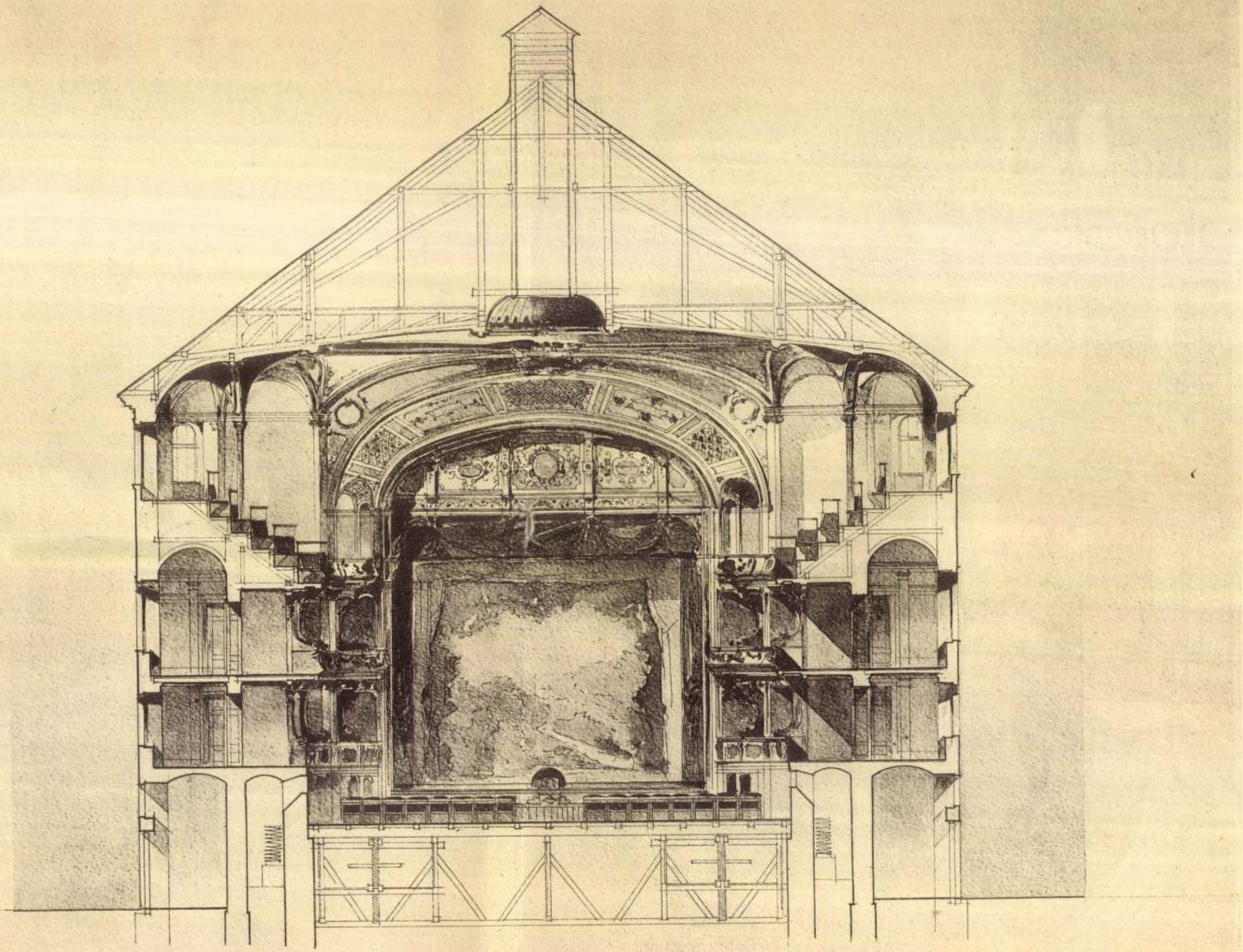

Fénynyomat ***Divald*** K. budapesti műintézetéből.

Keresztmetszet.

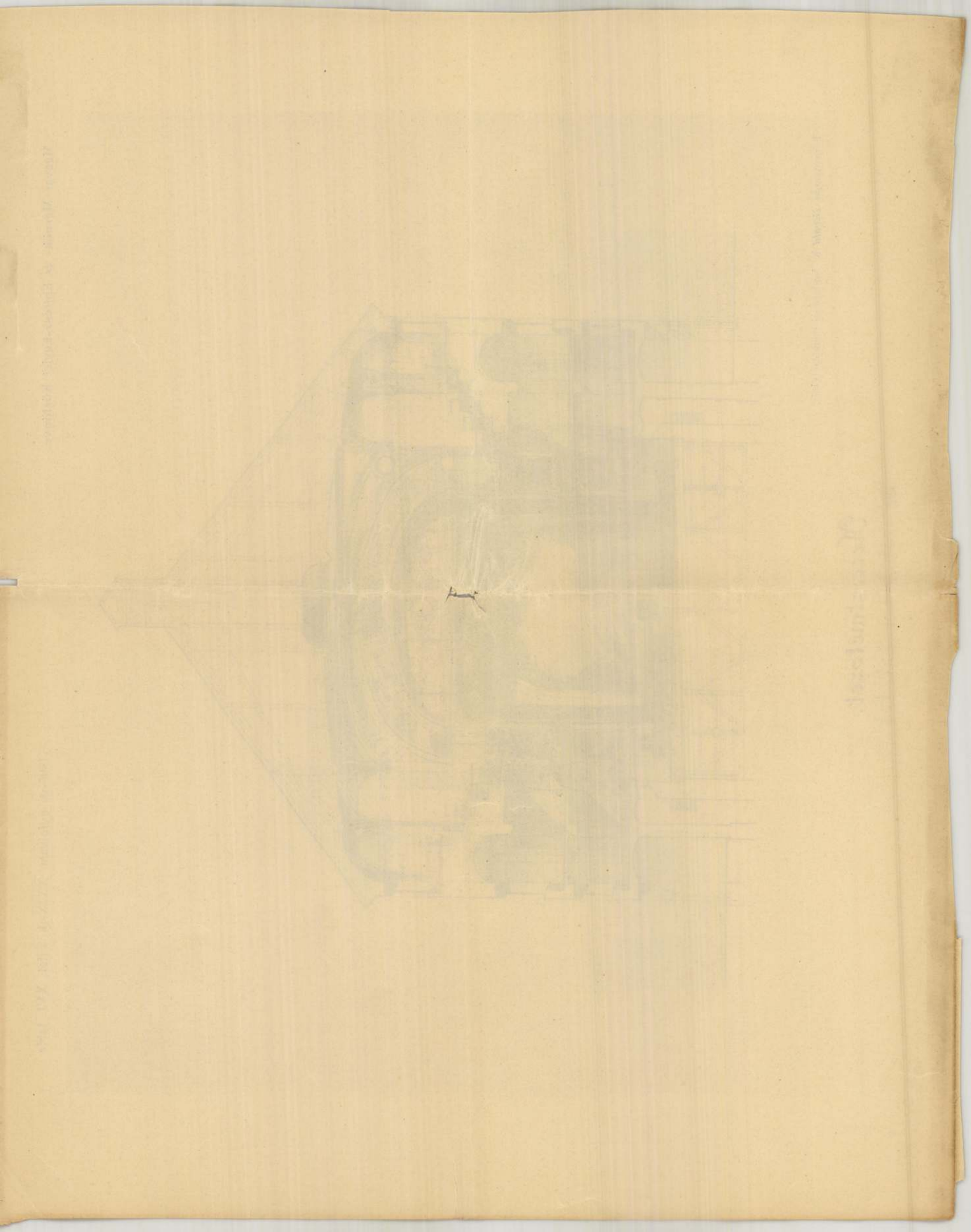

Steinhardt Imre müépitész.

Akad.Értesitö.1891.61.1.

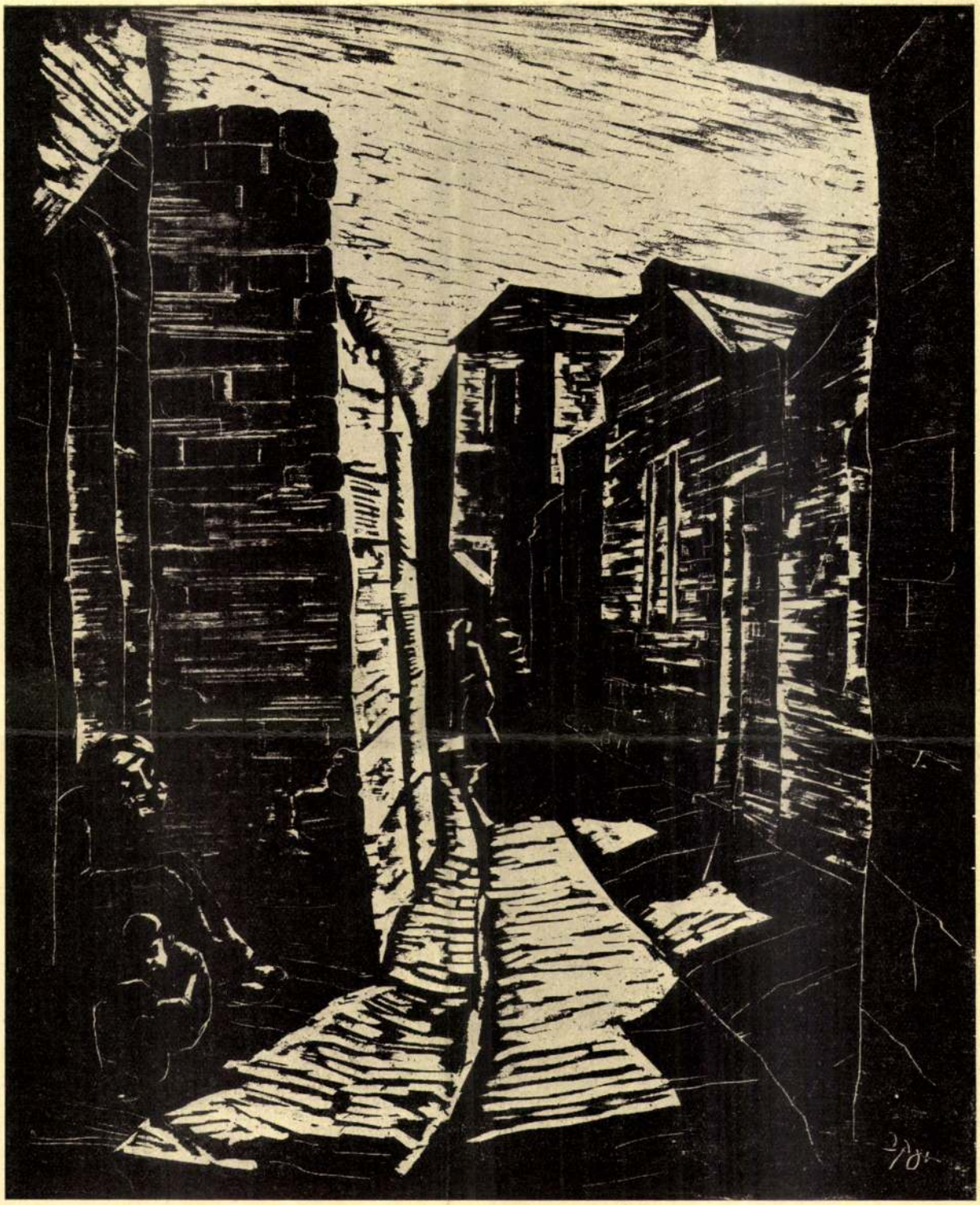

Steinhardt: Jeruzsálem, Jemenita negyed (Fametszet) — Jerusalem Jemenitenviertel (Holzschnitt)

Múlt és Jövő

1936. júl. – aug.

Steinhardt J.

J. Steinhardt: Jeruzsálem, Óváros (Fametszet) — Jerusalem, Altstadt (Holzschnitt)

Összehasonlításul a művésznek juniusi számunkban ugyanerről a témáról közölt olajfestményével

J. Steinhardt: Holdvilág. — Mondnacht. Fametszetek Leivik „A Gólem álma" c. darabjához (Habimah)

sak, sápadt kézművesek. Padláson találták őket, Debórah padlásán, ahol az agyag Gólem hever a porban. Igaz ez? Azt mondják, valami történt a Gólemmel... Mi az, Próféta, reszketsz?

ARMILUS (extázisban): Indul, jön, ugrál a hegyeken, átszökdel tengereken és közeledik...

HÓHÉR: Kicsoda?

ARMILUS: Az ember, a tiszta, az együgyű, a gyermeklelkű. Világít léptei alatt a sivatag homokja, fejek hajolnak feléje sziklák közül és ő hordozza gyermeki szívét magában és nem tud mit kezdeni vele...

HÓHÉR: Hívd csak ide! Én tudnám mit kezdjek vele...

ARMILUS: A városon túl van egy utca, az utca közepén áll egy kő. Magas márványkő, alakja, mint asszonyé — az anyám. Jó, hogy nem ördög szült e világra... Az utca népe, tolvajok, táncosok, énekesek, költők, harcosok, remeték, eretnekek és messiáskeresők... Arcukon és szemükben lobog a vágy új világ után és esti alkonyban körtáncot járnak, egymást ámítva, tüzelve szavakkal...

(Katonák hozzák Ben Józéfet, Lilithet és hívek csoportját. Valamennyi láncba verve. Hóhér kinyitja a börtön kapuit. Ben Józéf meglátja Armilust.)

BEN JÓSZÉF: Higyjek szemeimnek? Áruló vagy, Armilus?

LILITH: Áruló!

BEN JÓSZÉF: Nem prófétáltál-e rólam? Nem hívtál, buzdítottál s hordoztad szavaimat a nép közé? Nem hánykódtál-e velem padlásokon, készülve az utolsó harcra Mágog zsarnoksága ellen? És most te csaltál börtönbe?

ARMILUS: A *Ma* prófétája vagyok!

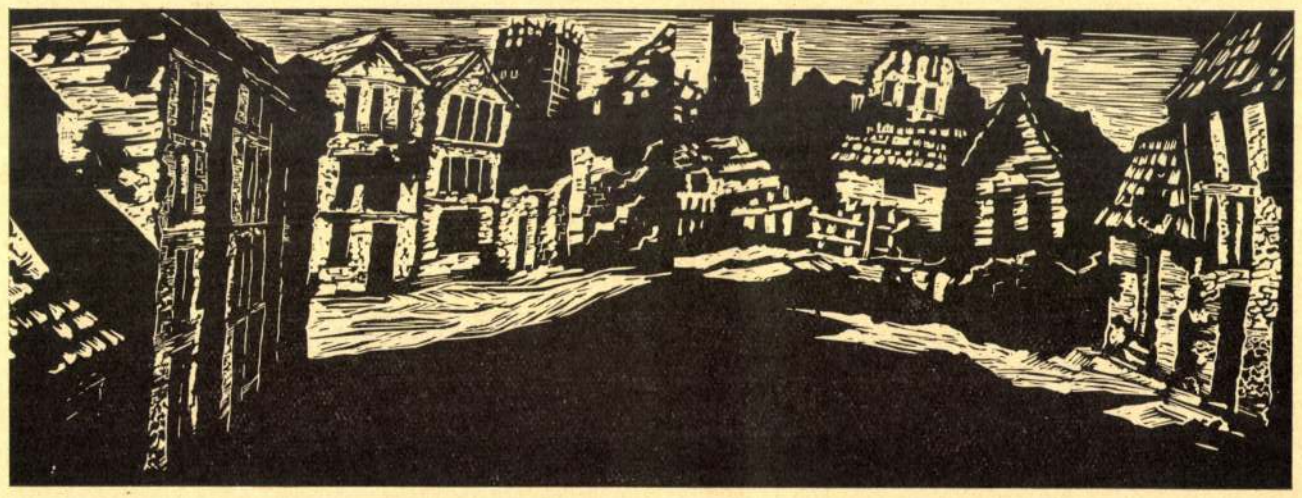

J. Steinhardt: Előváros. — Vorstadtstrasse. Holzschnitte zu Leivik: „Der Golem träumt" (Habimah)

J. Steinhardt: A Sivatag. — Die Wüste. Fametszetek Leivik „A Gólem álma" c. darabjához (Habimah)

BEN JÓSZÉF: Elárultál, a világ zsarnokának, Mágognak, Armilus!

ARMILUS: Némítsátok el, sérti Magog királyt!

LILITH (katonákhoz): És ti tűritek ezt?! Hogy börtönbe vessék Megváltótokat, aki megszabadítani jött Magog kegyetlenségéből, háborúból, szegénységből, éhségből?!

ARMILUS: Börtönbe vele! Ott kóstolja meg a megváltás izét...

BEN JÓSZÉF: Megyek az én utamra... Megyek. (Kinyilik a kapu, katonák belökik, mögötte kullog Élijahu öreg koldus alakjában, utána surran, nép gyülekezik a kapuk előtt, katonaság szétkergeti a tömeget. Megjelenik hirtelen a kapuk előtt két ember, Chanina, a *Messiás*, *Dávid fia*. Kopognak a nagy vaskapukon, azok megnyílnak. Láncesörgetés hallatszik a börtönökből. Az ajtó előtt megjelenik a hóhér, fölemeli pallosát a Messiásra — de *keze megmerevedik.)*

ZELK ZOLTÁN:
SORSOM FUTÓ HOMOK

Ki verte be az ablakot, de a parittya szelénél is
gyorsabb a nevetés útja:
a gúny, ami a csínytevő ajkáról mállott le,
hamarébb éri el a magányos homlokot.

Ó, ez a gonosz kuncogó fecske
dohos fogak fészekaljáról útnak induló —
szárnyait bevájja az alvó szemekbe,
míg csőre megsebzi a pihegő halántékot.

Bárgyu hamlok! téged kell most szidnom,
mert sorsom látom vergődésedben —
mily riadt ébredésed, mily félszeg a mozdulat,
ahogy felbuksz az éjszaka setét párnáiból.

—

A keserű ív, ahogy visszahullasz,
átkot tép ajkamról, mely csöndes imává foszlik:
néma bukásodban enmagam halálát,
jeltelen múlásom látják szemeim.

J. Steinhardt: Háztetők. — Dächer. Holzschnitte zu Leivik: „Der Golem träumt" (Habimah)

J. Steinhardt műtermében — J. Steinhardt in seinem Atelier

HIRSCH PATAI ÉVA (JERUZSÁLEM): EGY FESTŐ UJJÁSZÜLETÉSE

Több mint három és fél éve, hogy egy hajszolt ember érkezett az országba, fáradtan, üres kézzel, európai hírnévvel. Berlinből jött, azzal gyanusították, hogy titkos leadóval megzavarta Hitler rádió-beszédeit...

Jacob Steinhardt, a festő, sokat hagyott Berlinben. Műtermet, korabeli bútorokkal berendezett lakást, könyveket, híres kottagyüjteményét és még sok mindent, tárgyakat és dolgokat, amik hozzánőnek az emberhez egy-két évtized alatt.

Steinhardt előbb Tel-Avivban telepedett le családjával. Felesége, Minni Steinhardt-Gumpert, az ismert dalénekesnő, érdekes ruhákat tervez férje műveihez, az egyes képek tartalmához és színtónusához alkalmazkodva. A művészi keretekről a német sajtó is elismeréssel emlékezett meg. A hébert már szinte anyanyelvként beszélő kislányuk legutóbb a rádió héber gyermekóráján szerepelt. A Steinhardt-család nem maradt soká az amerikai tempó zajában fejlődő Tel-Avivban. Megfogta őt, a festőt, Jeruzsálem szépsége és különösen egy eldugott, romantikus pont: a Schatz-udvar a Bezalel-múzeum mögött.

Magas kőfal veszi körül a kertet, régi vert vasajtó vezet az udvarba. Hatalmas fák lábainál színes virágágyak, sötétzöld ritka kaktuszok tömege. A műteremajtó a kert túlsó végén, balra nyilik a festő magánlakása. A műterem kétemeletnyi magas, óriási. Köröskörül könyvespolc, nyersfából, minden a festő kezemunkája. Szinte teljes zene- és művészettörténet. Ebben az örökké hűvös, hangulatos teremben dolgozott az elhunyt Boris Schatz, a Bezalel-múzeum alapítója, a palesztinai zsidó művészet úttörője.

Steinhardt, akit fehér-fekete fametszetei tettek híressé, itt, Erec Jiszraelben a színek festője lett. Mint legtöbben az európai bevándorlók közül — ő is átalakult. Steinhardt, a fametsző, a szürke tónusok művésze meg akarta festeni Jeruzsálemet. Színeket érzett a kezében, csöndes, meleg színeket, tengerkék égbolt, sárga utcák, rózsaszín kőházak jelentek meg a vásznán. Jeruzsálem után Tiberiast festette. Itt, ezer méternyire Jeruzsálem alatt, a Genezáreth partján, tomboló trópusi színek közepette Steinhardt gazdag lett erős tónusokban, forró színfoltokban. A hűvös, pasztellszínű Jeruzsálem, a forró, színdús, tropikus Tiberiás átalakították Steinhardtot, a festőt. A közel ötven éves művészt újjáteremtette Paleszina. Kikergette fölényes, fekete-fehérrel körülhatárolt nyugalmából. Kényszerítette, hogy elismerje a trópusi tájakon uralkodó színek hatalmát, az aranysárga Nap erejét.

(Nehéz ezeket a meleg napkeleti színeket a reprodukció egyszínű technikájával visszaadni. És talán inkább ad fogalmat róla az ő sajátos hangulatú jeruzsálemi fametszetsorozata a maga megkapó fény- és árnyékjátékával sejtetve a színek dús lehetőségeit és változatait.)

A régi, galuth-sötétség emlékei keverednek a palesztinai fényfoltokkal Steinhardt Gólem-díszleteiben.

J. Steinhardt: A Világváros kapui előtt. — Tore der Weltstadt. Fametszet Leivitz „A Gólem álma" c. darabjához

H. LEIVIK (NEW-YORK): A GÓLEM ÁLMA

VILÁGVÁROS KAPUI ELŐTT

Második része ez Leivik híres Gólem-drámájának, melyet kiemel a gettó szűk kereteiből és belevetít a világmegváltás nagy problémájának közepébe. A Gólem itt már nem centrális alak, hanem tükre az eseményeknek, melyeket a Messiás személyesít meg. Az első részben a Gólem csak epizód-alak volt, egy pillanatra megjelent Élijáhu próféta kíséretében, hogy megmentse a szorongatott zsidóságot, majd visszatért száműzetésébe, a sivatagba. Itt, a sivatagban, megtelik messiási vágyakkal, nyugtalansággal. Majd évszázadokon át nyugszik elrejtve a tetőgerendák alatt, szent iratok foszlányai között és mindig erősebb és erősebb lesz benne a vágy, hogy kiragadja magát merev tehetetlenségéből, hogy új, második életre keljen. Ezzel együtt nő benne az álom, a sóvárgás a *Messiás, Dávid fia* után.

Fölkel és fölveszi a Messiás alakját, végigálmodja a megváltás művét, az álom valósággá válik, a Messiás megérkezik.

Az idők végén, meséli a legenda, a világ Góg és Magog zsarnoksága alá kerül és akkor elérkeznek a messiási idők. Megérkezik a *Messiás, József fia*, ő az előhírnök. Azután támad föl az igazi *Messiás, Dávid fia*, és hozza az igaz megváltást. Az eseményekben részt vesz *Armilus*, ki a legenda szerint asszony-alakú kőből származik. Leivik drámájában Armilus mint próféta lép föl, aki hirdeti a Mának és Énnek jogát. Őt győzi le Dávid fia, a Dávid törzséből származó Messiás. Armilus segítőtársa *Lilith*, a legendabeli démon-királynő, és a Talljan, a *Hóhér*, az Erőszak és Zsarnokság szimbóluma. Míg az igazi Messiás, Dávid fia, segítségül kapja *Debórát*, az ő keze az első kéz, melyet megillettődött szerelemmel érint. *A Messiás megjelenik a Világváros kapui előtt.* Az egyik oldalon áll a Hóhér, másik oldalon a köpenyébe burkolt Armilus.

ARMILUS (a fehérlovas futárhoz): Menj és mondd Magog királynak, így szól a próféta, a nap ma ragyogó fénnyel szállt föl Magog feje fölött. Utolsó csatájának órája ez. És Góg elesik az utolsó ütközetben. Súlyos láncokba csavarja Magog király Góg kezét-lábát és idehozza fogolyként. Ben József, a lázító fölkelő, a nyomorult tömegek vezére börtönbe kerül s a hóhér kezére. A nép hűséges Mágog királyhoz és nem akar megváltásokat, nem akar Messiásokat, és Armilus, az igaz próféta is hűséges Mágog királyhoz, áldását küldi neki.

(A fehérlovas futár elsiet az üzenettel, Armilus a hóhérhoz közeledik.)

HÓHÉR: Ki vagy?

ARMILUS: Próféta. Légy áldott.

HÓHÉR: Köszönöm. Társa vagy te Ben Józéfnak és nevében prófétálsz?

ARMILUS: Prófétálok, — de ellene.

HÓHÉR: Mióta?

ARMILUS: Hiszen fontos csak a *ma*.

HÓHÉR: Akkor hát *Ma prófétája* vagy?

ARMILUS: Elfogadom a címet!

HÓHÉR: Nekem nincs címem — s így is jó. Fő az erő, vagy erőszak, különösen ilyen mai „messiási időkben", amint mondják ...

ARMILUS: Mit csinálnak a Messiás-hívők a börtönökben?

HÓHÉR (nevet): Várnak a Messiásra!

ARMILUS: Nem fognak már soká várni.

HÓHÉR: Hogy érted?

ARMILUS: Messiás, József fia mindjárt idekerül a kezeid közé.

HÓHÉR: Már készítettem cellát a számára! Emberei várnak rá. Szép kis társaság, koldusok, rongyo-

SZILAS FRIDA: JÉRCELÁB

Zemplén megyének egy kis jelentéktelen falujában élt, egy még jelentéktelenebb kis öreg zsidó. Azaz, hogy nem is volt olyan jelentéktelen, mert a környéken mindenki ismerte. Nem éppen daliás termetéről; mert a magassága nem igen haladta meg a száznegyven centimétert, az is vékony, hajlott, sőt még egy kis púp is dudorodott a hátára. Végtagokkal is gyengén bocsátotta el a Teremtő: vánnyadt karocskái igen hosszúra sikerültek, a két csámpás, görbe lába pedig nem volt egészen egyenlő hosszúságú. Mindezek tetejébe, ha szembe akart nézni valakivel — ami ugyan ritkán fordult elő —, akkor oldalt kellett fordulnia, mert bizony kétfelé kancsalított az istenadta. Különben szelíd, jámbor, istenfélő ember volt, s bár a környéken mindenki ismerte, a rendes nevét senki sem tudta. „Jérceláb"-nak hívták csak mindenfelé. Ezzel a névvel is dokumentálni óhajtották — úgylátszik — gyengeségét, jelentéktelenségét, hogy még csak nem is egy „tyúkláb", de annál is hitványabb: „jérceláb".

Jérceláb zsidónak boltocskája volt, melyet kis batyujában cipelt a hátán, faluról falura. Sok minden volt abban a boltban: Fából faragott forgó csiga, kaláris, pántlika, köves gyűrű, még rózsás tányér és füles bögre is került benne. Mikor gyenge tüdejével belefújt a vásárlókat toborzó fütyülőbe, nemcsak a porban játszó maszatos falusi gyerekek sereglettek köré; de még a házak előtt őrködő falusi kutyák is barátságos, ismerős farkcsóválással üdvözölték. Ha előfordult olykor-olykor, hogy egy-egy vásott kamasz mégis megcélozta — a baromfik által kicsipegetett — fél görögdinnye héjával, vagy lerágott kukoricacsutkával, Jérceláb azért nem haragudott. Kiválasztott kis batyujából valami selejtes játékocskát és megajándékozta vele bántalmazóját. Vidd — mondta, tragikus könnyekkel szemében —, vidd fiam, és emlékezzél, mikor bántottad ártatlanul a szegény, öreg Jércelábat

Lehet, hogy a szenteket is megszégyenítő erények lakoztak Jérceláb szívében, az is lehet, hogy a „többet ésszel, mint erővel" bölcs alkalmazása segítette őt ahhoz a népszerűséghez, hogy a végén a falu gyerekei összefogva, még el is rakták a Jérceláb bántalmazóját, ha az ugyan megszégyenülten amúgy is el nem bujdosott.

Volt ennek a zemplénmegyei kis falunak még egy nevezetessége: a földesúr! A közeli erdő kellős közepén, gyönyörű főúri kastélyban lakott ez a régi arisztokrata család sarja. Mi tűrés-tagadás, a zsidókat bizony nem szerette. A pincébe bujt előle még a falusi zsidó kocsmáros is, amikor fényes hintaja végigporzott a falun. Annál nagyobb volt hát a csoda, amikor egy alkalommal az országúton találkozott a rettegett antiszemita gróf hintaja a gyalog verejtékező Jércelábbal. A gróf megállította hintaját és leszállt. Jércelábat elöntötte a rémület. Lábai úgy meginogtak, hogy szó nélkül térdreroskadt. A batyuja nagyot zökkent hátra s elől a nyakán csomóra kötött vége felütötte az állát, kis kócos szakálla égnek meredt s úgy nézett tehetetlen rémülettel kétfelé, mint egy halálraítélt, aki egyik szemével még búcsúzik ez árnyékvilágtól, de a másikkal már az örökkévalóságot köszönti... A gróf azonban, Jérceláb nagy ámulatára, meleg, biztató hangon szólította meg:

— Na, Jérceláb, hogy vagy?... hogy megy a sorod?... Ne légy már úgy megijedve, felelj szépen!... Na kelj csak fel, majd én segítek...

És főúri kesztyűs kezeivel megemelte Jérceláb kis batyuját, hogy a púpjára segítse s így föl tudjon tápászkodni.

Szegény nyomorék kis Jércelábnak elöntötték szemeit a könnyek, fulladozva buggyantak ki száján a remegő, meghatott, alázatos szavak: Méltóságos, kegyelmes Uram... köszönöm... köszönöm... oh, hogy köszönjem meg... ilyen nagy tisztesség... hogy engem... engem... a nyomorék kis Jércelábat... megszólítani... ilyen nagy Úr.. Sírásba fúlt a hangja... úgy zokogta: És még azt mondják... oh kegyelmes Gróf úr... még azt mondják... bocsásson meg ...még azt merik mondani... hogy a Gróf úr gyűlöli a zsidókat!...

A gróf mosolygott. Szelíden, részvéttel csengett a hangja, amint megszólalt:

— No, nézd Jérceláb, hiszen nem is volna itt semmi baj a zsidókkal, ha mind olyan volna és úgy nézne ki, mint Te!

G. HALMÁGYI MÁRIA
IDEGEN VÁROS TEMPLOMÁBAN

Búcsúzva intő, betegfényű nyárban
idegen város templomában jártam.
Sodort, labdázott sorsommal az élet,
s ott vártam be a rámköszöntő évet.
Ismerős senki. És mindenki testvér.
Először láttak a nyárvégi estén,
s lehámozták a szívemről a ruhámat,
kikutani, hogy mi lakik a mélyén;
Öröm-e, vagy bánat.

Ráncos anyóka kuporgott mellettem.
Halk suttogással beszélgettünk ketten.
Hátát görbén ívelte a vénség,
homlokára a gondok jelét vésték,
s felémremegett könnyes hangja, vágyón.
— Idegen vagy itt ugy-e, kislányom?
Öröm, vagy bánat jött-e közénk véled?
Ahonnan jöttél, milyen ott az ember;
milyen ott az élet?

Van-e testvéred; urad; jóbarátod?
— Én ittvagyok, magamrahagyatva, látod,
nyolcvan évemmel, s az Úrral felettem.
Szép gyermekemet, élve, eltemettem...
Volt egy leányom. Eszternél is szebb tán;
úgy néztem fel rá, mint a fénylő napra
és eltemettem, szégyenkezve, mikor
hitét megtagadta...

— Öreganyó, én Neked mit feleljek?
Vigaszt nem adnak magyarázó elvek.
Ahonnan jöttem, ember ott az ember,
kevés az öröm, gond és bánat, — tenger.
Ma itt ütik meg, ott sebzik meg holnap;
Örökös jajszó, sorsa a zsidónak.
Ami csillogó, hamis arany; talmi.
Öreg anyóka; akad szavam mégis
Téged vigasztalni.

Költő vagyok; és hirdetem már régen
erős hitemet, forró reménységem.
És bármennyi harc s bármily súlyos vád van,
visszakapod elvesztett gyermekedet
majd az unokádban.

„A Gólem álma" misztikus színmű, szerzője Leivik. A világhírű „Habimah" színpad játssza Palesztinában. Alapeszméje a „der reine Tor" motivum, mellyel már Amfortas-mondában is találkozunk. De a zsidó legenda nem válhatott wagneri-opera ragyogásává — az örök zsidó megváltás utáni vágy melancholikus álmodozása maradt.

A tiszta, egyszerű, együgyű ember, a Gólem, kinek kezéhez nem tapad vér, megmenti a világot. A világot, melyen a háború uralkodik, harc, sötétség, kétségbeesés, gonosz démonok, fekete erők. Csak a Messiás mentheti meg az Embert; csak az ártatlan, tudatlan, tiszta Lény győzheti le a mindent tudni vélő, teljes erkölcsi pusztulás felé rohanó Rossz szellemét...

Ehhez a színműhöz újszerű, eddig ismeretlen jellegű díszleteket alkotott Steinhardt. Fametszeteket vetítenek a színpad hátterét képező vászonra és a színpadról színes fénnyel vonják be az egészet. Igy a díszlet színes fametszetként hat. Ez a színek végső diadala Steinhardt, a fametsző fölött. A szín uralkodik a metszeten. És valóban, röviddel a „Gólem álmának" premierje után Steinhardt elkezdett kis színes fametszeteket készíteni.

„A Gólem álmának" díszletei páratlanok a maguk nemében. A héber sajtó szinte többet beszélt a díszletekről és kosztümökről, mint a darabról magáról.

Ekkor fedezte fel s sajátította ki a maga számára a palesztinai publikum Steinhardtot. A kiállítás, melyet pár hónappal a Gólem-premier után rendezett Jeruzsálemben, majd Haifában, számtalan művásárlón kivül kairói meghívásokat is hozott. Legközelebbi kiállítása a szomszédos Egyiptom fővárosában fogja népszerűsíteni a nevét.

Steinhardt sokoldalú. Most Agnon, a híres héber író elbeszéléseit illusztrálja. Fába metszi a rajzokat, melyeket még Berlinben készített Patai József Kabbalájához. Ezek a Kabbala-illusztrációk talán színes fametszetek lesznek végső formájukban. Ki tudja?

Mint ahogy nem lehet tudni, hogy Steinhardt, a festő, hol áll meg erec-izraeli átalakulásának útján. Másodszor éli most művészetének keletkezését. Másodszor válik festővé. És bár eddig is hangsúlyozottan zsidó-festő volt (ki ne emlékezne pompás Haggadájára) mégis most válik egészen a miénkké, most, hogy Erec-Izraelnek szenteli életét és művészetét.

Most a művészi és emberi újjászületésnek azon a pontján van, amikor szinte megtagadja, amit eddig alkotott, elhárítja magától eddigi életét. Előveszi régi műveit, nagy, súlyos, mindenütt ismert képeket — és átfesti őket új színekkel. Megmártja őket Erec-Izrael fényében. Újjáteremti őket.

Mint ahogy őt újjáteremtette az Országba való feljövetele.

I. Steinhardt: Szefard negyed Jeruzsálemben — Sefardisches Viertel (Foto Bernstein, Jeruzsálem)

S. J. AGNON: FÖNT ÉS LENT

„Isten ül és létrákat épít." Ezt a midrasi idézetet vette S. J. Agnon mottóul egyik legmélyebb elbeszéléséhez, melyet a Schocken-Verlagban megjelent müveinek német fordítása alkalmából kivonatosan közlünk. Abból a motívumból indul ki, amely más irodalmakból is ismeretes, hogy a szerencsének bizonyos csúcspontján jön a sorsfordulat, amely a kereket lefelé fordítja. A héber elbeszélésben azonban ez az istenhitnek és bizalomnak alapeszméjévé mélyül.

Rabbi Chanan Abba nagyon gazdag volt, selyemmel, atlasszal és bársonnyal kereskedett. Minden sikerült neki. Kifelé kerülte a fényűzést, boltja egészen szerény volt, de mindenki tudta, hogy „aranybánya". Egyszer Rabbi Chanan Abba Laskovitzba utazott a vásárra. Vidám volt, mint rendesen. Útközben leszállt a kocsiról pár percre és visszatért, tovább hajtott és egyszer, amint zsebébe nyúl, észreveszi, hogy a pénze eltünt. Gondolta, hiábavaló volna visszatérni és keresni, amikor ennyien utaznak most ezen az úton a vásárra. Sorsába beletörődve folytatta útját és Laskovitzba érkezve nem vásárolt semmit, mindenkinek kifogást mondott és üresen indult hazafelé. Amikor arra a helyre került, ahol pénze elveszett, megpillantja az úton tárcáját, gondolta, üres, mégis fölvette és íme, nagy bámulatára, egy ezüst sem hiányzik belőle. Erre szomorúság öntötte el a szívét és végtelen fájdalom. Egész úton egy szót sem szólt kísérőihez és amikor ezek kérdezték, mi baja, hirtelen sírásba tört ki. Útközben elaludt, szörnyű álmok gyötörték, mindenét ellopták. Majd hazatérve, elébejött a családja. Hiába kutattak az ajándékok után, Chanan Abba néma szomorúsággal állt előttük és nem felelt kérdéseikre.

Házába azonban mintha új szellem költözött volna bele. Felesége, aki évek óta szöllőkúrára szokott utazni Magyarországba a menyével együtt, egyszerre csak Franzensbadba kívánkozott és addig fenyegetődzött, míg végre odaengedte. Rengeteg ruhát készítettek az útra és egész vagyont költöttek el. Leányát talmudistához adta férjhez, kinek rabbiállást akart szerezni, de ez igen sok pénzébe került, mert több a rabbi, mint amennyi a város. A választáson pazarolta a pénzt, mialatt felesége, fia és menye a fürdőhelyen költekeztek. Hazatérve, nem akartak többé a boltban kiszolgálni. Megszokták a nagyvilági életet. Fényes bútort rendeltek, ragyogó szőnyegeket, cselédséget fogadtak. Rabbi Chanan Abba vejének erős vetélytársa támadt a spinovkai rabbinátusi harcban: a város téglagyárosának vejében. Mire rabbi Chanan Abba új téglagyárat épít vele szemben és bábeli tornyokat halmoz föl kész téglákból, lenyomja az árakat, adósságokba keveredik, hitele meginog, kezdik rebesgetni róla, hogy váltói már nem érnek semmit. Közben a fia cikket ír sógorának vetélytársa ellen, megsérti benne nemcsak a gazdag családot, hanem a városi hatóságot is, mely a választási korrupciót tűri. Egy ujság közli a költői művet „tanulságul és épülésül Izráelben". Egyszerre csak beidézik a kapitányságra a fiatalembert. Te vagy-e ennek a cikknek a szerzője? — hangzik a kérdés. A stilista büszkén feleli: Igen! Mire a kapitány ráförmed: Hogy merészkedtél a hatóság ellen támadni? Int a rendőrnek és letartóztatják. Rabbi Chanan kétségbeesve értesül a szerencsétlenségről. Szétroncsolt vagyonát fiának kiszabadítására áldozza. Közben kiürül az üzlete. Eladók és vevők egyaránt kerülik. A téglagyár meghukik. Fokról-fokra süllyed, míg végre koldusbotra jut.

Vándorol városról városra. Már meg is szokta a kéregetést. Templomok sarkán imádkozik keservesen és várja, hogy valaki megkönyörüljön rajta. Egyszer, pénteken, egy városba kerül, a község elnökéhez megy és amikor kinyujtotta a kezét, az egy aranyat nyujtott feléje. Nem tévedés-e? — kérdezte Rabbi Chanan Abba jámboran. — Nem, — felelte amaz, — jöjjön csak hozzá péntek este és legyen vendége egész szombatra. Rabbi Chanan Abba a helység fürdőjébe ment, hogy tisztán jelenhessen meg csodálatos vendéglátója előtt. Itt találkozott koldusokkal, akik a város jótevői fölött gúnyolódtak. Rabbi Chanan Abba elbeszélte nekik, hogy egy arany dukátot kapott az elnöktől, aki meghívta szombatra. A koldusok kacagni kezdtek rajta, nagyzoló hazugnak nevezték. Átkutatták a ruháját és megtalálták az aranyat. Erre darabokra tépték öltönyét, fehérneműjét, további aranyak után kutatva. Majd otthagyták Chanan Abbát meztelenül a fürdőben. Amikor Chanan Abba így látta magát meztelenül, elkezdett örömében ugrálni és táncolni. A fürdőmester meghallotta, azt hitte, őrülttel van dolga és rázárta az ajtót.

Közben befejezték a templomban az imát, az elnök kereste vendégét, végre megtudta, mi történt. Ruhát küldött a szegény embernek és házába hozatta. Kiddus után elmondotta neki, hogy ő az, aki könyvelő volt nála gazdagsága idején és most meg akarta hálálni jóságát.

— De miért táncoltál örömödben a fürdőben — kérdezte —, míg akkor, amikor az úton megtaláltad pénztárcádat, sírtál bánatodban?

Rabbi Chanan Abba felelt: Az ok ugyanaz. Akkor szerencsém csúcsán éreztem és tudtam, hogy most majd lefelé görbül a sorsom. Most pedig, hogy meztelenül hagytak a fürdőben, tudtam, hogy ebből a mély süllyedésből már csak fölfelé vezethet az utam és ezért örvendtem, bízva a Gondviselésben.

És valóban nem tartott sokáig és Isten segítsége visszaadta Rabbi Chanan Abbának mindazt, amit elvesztett.

J. Steinhardt: A messiásváró (Fametszet)

A Mult és Jövő szentföldi zarándokcsoportja a Lloyd Triestino „Palestina" szalóngőzösén

kezükben vakolókanállal. Újból és újból támadó ellenségek rohamozzák a munka barázdáit és ha valaha, ma fokozott kötelességek hárulnak valamennyiünkre és a Diasporára.

Száfednek hegycsúcsán tüzeket gyujtottak a Talmud idején, hogy fáklyalángok hirdessék Galileának az újhold jövetelét. Most délről északra, a tengertől a Jordánon át csapnak fel Erecben az ádázat lángnyelvei és máglyatüzek figyelmeztetik a Diasporát új kötelességeire. Egyetemes emberi kötelesség és ennek az egyetemességnek keretében zsidó kötelesség: segíteni és támogatni a Szentföld szent reneszánszát.

Kultúrközösségnek, humánumnak, tisztaszép és zavartalan emberhangoknak nagyszerű manifesztálódása, hogy nemcsak konfesszionális érdekeltségeken és árnyalatokon, de minden felekezeti rétegeződéseken felülemelkedő kötelékek dolgoznak ihletetten szerte e nagy világon, mindegy, mi a nevük, találkoznak a szent cél kézfogásában, valamennyien hitnek, békének és igazságnak intézményesítettségében kívánják szolgálni a Szentföld újjáépítésének fenséges feladatát. Istenbéke és Világbéke áhitozásának kielégülése: gondolkodóknak, íróknak, költőknek, politikusoknak ez az eszmei közösségben találkozó harmóniája. A mi zsidó közületeink, legélén a Pesti Izraelita Hitközség, úgy látjuk, a zsidóság legfelsőbb fóruma is —, Vezérének messzi távlatokat érintő koncepciójában, lehetőségeknek bölcsen reális mérlegelésében, nem sablónok előírásos követésében, de önállóan, egyénien és ami a fő: zsidó szivvel és altruizmusnak lelkességével kér részt a mi számunkra is a szent munka szent parcelláin. Jóleső érzés, hogy ahol kötelességteljesítésről van szó, mi is teljesíteni akarjuk kötelességünket.

Jövünk a Szentföldről és odaállunk alázkodó hitnek, szívbeli megilletődésnek remegő, reszkető imádságával üttörő hőseink mellé. Megfogjuk a kezüket és áldó áldást mondunk szentséges munkájuk üdvösségére. „Könyörögjetek Jeruzsálem üdvéért, hogy boldogságban boldoguljanak, akik Téged szeretnek..."

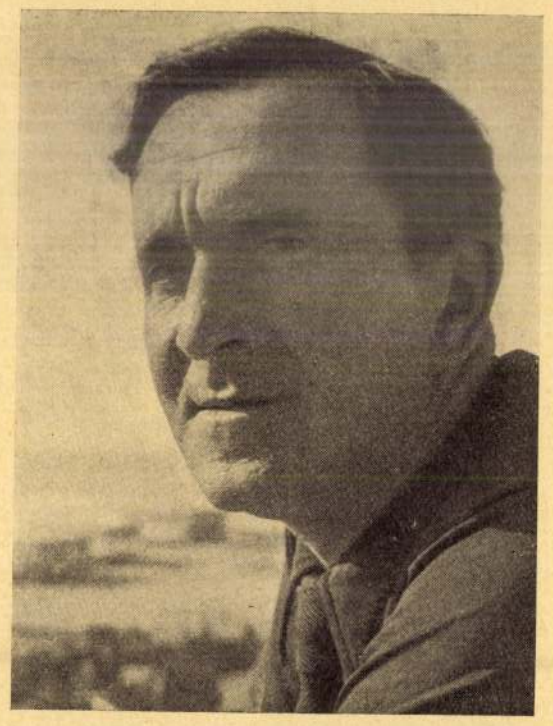

Jacob Steinhardt jeruzsálemi festőművész

A Mult és Jövő szentföldi zarándokcsoportja a Lloyd Triestino „Palestina" szalongőzösén

hősök és vitézek, akik Émek völgyének mocsarait lecsapolták, akik a sziklás sivatagot termőföldde varázsolták és akik bátor elszántsággal őrzik kolóniáknak, tanyáknak határát, falunak és városnak nyugalmát. És az sem elegendő, hogy a mindentjobbanértő rideg konjunkturahullámok sötétenszínező gáncsoskodásában széttépi a reményeket, a várakozásokat, a kézzelfogható és látható eredményeket. Ismerjük a „bíráló" hangját, ismerjük a szavát. Hogy az úttörők nem jól

Ussiskin fogadja a Mult és Jövő zarándokcsoportját, középen ül. Mellette ül Eppler Sándor főtitkár. Dr. Patai József állva beszél. (Motzen Béla, Nagyvárad, felvétele)

kezdték, hogy Izmáelt másként kellett volna kezelniök, hogy nagy ára van az igazgatásnak, hogy eke mellett, borona mellett, cséplőgép körül nincs végig foganatja a hatszáztizenhárom Micvónak... Csínján, Testvéreim, az akadékoskodó bírálattal! A lerombolt Szentélyt kell ujjáépíteni és kérgeskezű munkások állanak ma a Szentek Szentélyében, ahova hajdan a főpap ment be legfőbb áldozásra. A Szentek Szentélyében dolgoznak a munkások és csodálatosan szent az építőmunka, amelyet végeznek.

Könnyes visszanézéssel emlékszünk a próféciára, az Irás üzenetére, amelyet imádság közben olvastunk Ráchel-Anyánk sírja fölött: „Hang hallik, íme, Rámában, síró, kesergő jajkiáltás, Ráchel siratja gyermekeit. Igy szól az Örökkévaló: Tartsd vissza hangodat a sírástól, szemeidet a könnytől, van reménye a Jövendőnek. Szól az Ür: Gyermekeid visszatérnek Határukba..."

Gyermekeid visszatérnek a szent határokba, ahonnét Béke! Béke! hangzik köznapnak munkakezdetén és ünnepnek köszöntésében. Béke! Béke! az ajkakon, — de hol van ez a béke?! Próféták szava és üzenete, Pásztorkirálynak hallelujája békének áhitozásában és békességnek dicséretében csendül ki. És ezen a földön, ahonnét az egyistenség mellett való hitvallás és a megváltás reménysége mellett elindult a világbékének kultusza, — ezen a földön, városokban, mezőkön, utakon tankok dübörögnek és hidak, kutak, táborok körül fegyveres különítmények állanak békevédelmi készenlétben.

Amit láttunk a szent rögökön, — látja ma az egész világ. Ott állanak rendíthetetlen lélekkel munkahelyeiken az újjáéledő Föld munkásai, nehemiási idők vértezettségében egyik kezükben kardúal, másik

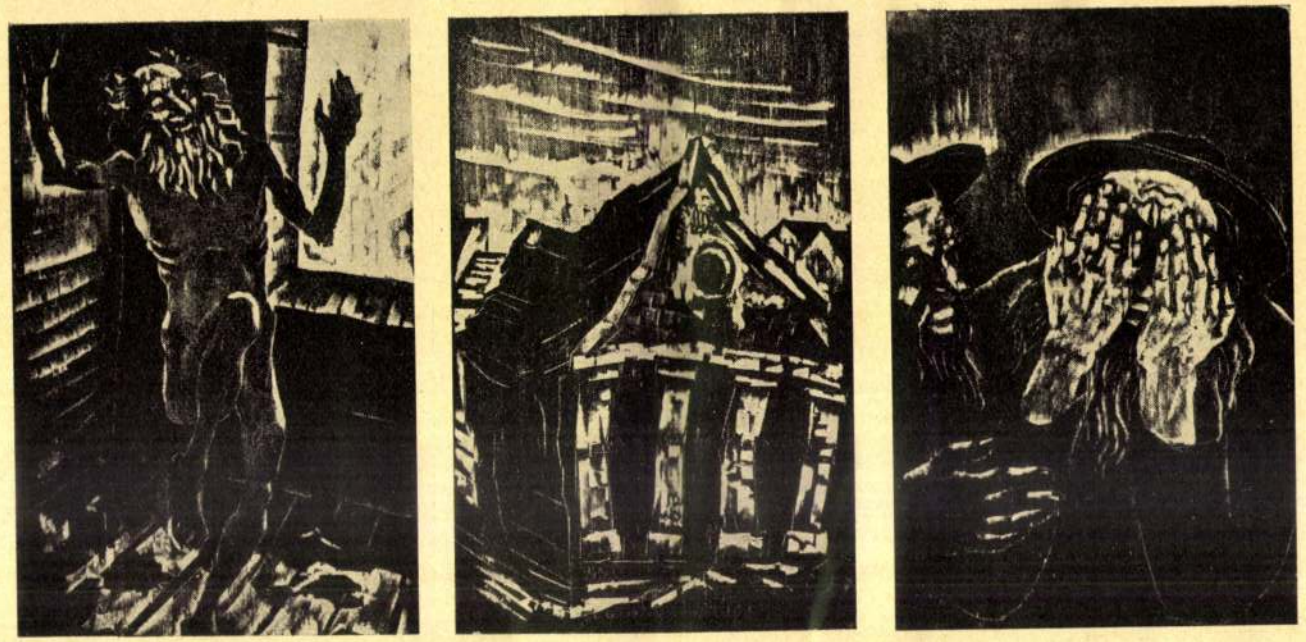

S. J. Steinhardt: Föntés Lent. A zsinagóga (Fametszetek S. J. Agnon elbeszéléseihez)

S. J. AGNON (JERUZSÁLEM): A NAGYTEMPLOM

Mily nagy a te jóságod, melyet megőrzöl jámboraid számára.
Zsolt. 31.

A gyermekek az iskola udvarán játszadoztak egy nyári délutánon: bujósdit, negyven rablót, Dávid küzdelmét a Góliáttal, a főpapot, aki a harcosokat válogatja, azután beleféradtak ezekbe a játékokba és az jutott eszükbe, hogy felépítik a Szentélyt. Tegnap „tisa beav" volt, mondották, az a nap, melyen az ellenség lerombolta a Házat, ma pedig elkezdjük újra felépíteni.

Rögtön lángra gyulladt a szívük, felgombolták kabátkáikat, megvizsgálták cicitjük szálait, vajjon rendben vannak-e és ünnepélyesen kijelentették, hogy nincs közöttük semmiféle gyülölködés, vagy ellenségeskedés, Isten mentsmert hiszen csakis az oktalan gyűlölet miatt, amely elharapódzott Izráel kebelében, pusztult el a Szentély. Aztán belekezdtek az építkezésbe... Az egyik egy tele zsebnyi agyagot hozott, a másik egy markonyi vizet, ez egy követ és amaz egy fél téglát és, addig is, amíg megtalálják a Sámirí, fogaikkal harapdálták szét a köveket. Majd sorra lefeküdtek a földre és ásni kezdtek, az egyik egy kővel, a másik az ujjaival. Kezeik tele voltak munkával és szájuk tele dallal:

A magasságos felépíti az ő házát hamar, hamar,
Isten, építsd fel házadat, építsd fel hamar.

A sirásó fia azt mondta, hogy most már, ha fölépül a Szentély, el fog jönni a Messiás, fel fognak támadni a holtak, nem lesz a világnak többé sírkövekre szüksége és akár, ha el is venné az összes kifaragott köveket, apja nem fogja akadályozni. És a rabbi fia megígérte, hogy hoz nekik egy könyvet, oly nagyot, mint egy gemara, amelyben benne van a Szentély és az összes szent edények képe, hogy legyen mintájuk a ház felépítéséhez. Sőt mi több, holnap el fogja hozni apjának, a rabbinak szombati sapkájáról a díszeket, melyek rézből vannak, mert hiszen aligha találni alkalmasabb anyagot, amelyből a rézoltárt lehetne formálni.

Ásás közben egy darab fára bukkantak. Tovább ástak és ime egy tetőcseréphez hasonló valamit találtak és teljes erejükből nekifogtak, hogy kihúzzák a földből és énekelve kiáltottak: *„Óh Isten, segits hát!"*

A kiáltozásra előjött a tanító.

Rabbi, mondták a gyerekek, tetőcserepet találtunk; és tovább ástak, amíg csak egy második cserepet nem találtak.

A tanító látta ezt, lehajolt maga is, belenyúlt a gödörbe és még egy egész sor cserepet talált, melyek egymással össze voltak kötve, mint egy cserépsor a tetőn. És erre így szólt: „Segítség az égből! Az esős napok közelednek és Ő, áldott legyen a neve, küld nekem valamit, amivel kijavíthatom házam tetejét."

Közben estére hajlott a nap és a tanító hazaküldte a gyerekeket és a minchaima idejéig összegyüjtötte házanépét, hogy segítsenek neki a keresésben.

Ástak és cserepet cserép után találtak. Tovább ástak: cserép cserép mellett. Ha nincs valami varázslat a dologban, talán egy ház teteje van itt. Csak néhány nap mult el és már félre volt takarítva az egész omladék és ime, egy nagy háztető tárult fel előttük.

Összecsődült erre az egész város és akik látták, azt mondták: Egy ekkora tető! Ekkora tető! Bizonyára palota van alatta és ez a palota teteje.

És ekkor először arra gondoltak, ami egy gróffal történt valamikor, akinek a felesége szemet vetett más férfiakra, mire a gróf összehívta őket mind egy nagy lakomára és miközben ettek és ittak, tüzet gyujtatott az összes ajtók és ablakok előtt, úgy hogy mind a bentlevők megfulladtak.

Erre gondoltak és féltek a tető közelébe menni. Ekkor parancs jött a kormánytól, hogy ki kell ásni a házat. Hát erre aztán körülásták a dombot a tető körül és ime sok skarlátvörös ablak lett láthatóvá. Most megismerték a kor-

J. Steinhardt (Jeruzsálem): Noé és a Galamb az olajfaággal — Noah und die Taube (Foto Bernstein, Jeruzsálem)

mány emberei, hogy a ház istenháza volt és elkergették a zsidókat mondván: szent terület ez.

És mincha és márivima között hosszú sóhajokat hallani a régi tanházban: ki tudja, hátha egy zsinagóga volt! Hiszen írva van a rabbik döntéseiben: *„Buczacz Jaslovitz mellett."* Tehát Jaslovitz nagyobb volt mint Buczacz és nagyjelentőségű község volt Izraelben. És ha nagy volt, és ha jelentős község volt Izraelben, hol van akkor a nagy temploma? A sok sírkőn kívül semmiféle jel nem tanuskodik arról, hogy itt valaha zsidók éltek.

És a régi tanház, milyen kicsi is az! A tető meghajlott és befelé esik és a padló, amely omladék alatt van, mindjobban emelkedik. És azokban az órákban, amikor Izráel szíve felemelkedik Istenhez, valóban szűk a hely a sok, túlontúl sok kéz számára, amely ki van nyujtva, hogy hirdesse az Ő nagyságát, áldott legyen. A deszkák mindinkább megrokkantak és elszúvasodnak. Magányosan pusztul a szent Frigyszekrény, függönye reszket, mint egy síró menyasszony és Izráel titkos szimbólumának, a galambpárnak a szárnyai le vannak törve. Ime a „félelmetes napok" jönnek, a város lakói, Istennek hála, termékenyek voltak és sokasodtak. Már a mult évben sem találtak mind helyet a tanházban, mi lesz még ezidén?

A dombon pedig ásnak és ásnak és mindig több és több emelkedik ki egy pompás épületből. És amikor Elul napja felkél a skarlátvörös ablakok fölött, ime elárasztanak mindent szép, meleg színekkel. Régi idők — régi paloták.

Még néhány nap elmult és a domb köröskörül fel volt ásva és a ház szabadon állott a helyén.

És megtalálták az ajtót és ime be van zárva. És hívták az ácsot és a lakatost. És a mesterek fáradoztak, de a kapu nem nyilt meg és erre megpróbálták betörni, de semilyen eszközzel sem sikerült.

És mialatt ott álltak a kapu előtt, egyszerre csak hangot hallottak, mely a házból jött. És így szóltak: Csak egy lélek, mely nem talált nyugalmat a sírban, panaszkodhat imígyen, és elfutottak életüket féltve, hogy meg ne találja őket a halottnak szelleme és kárt ne tegyen bennük. És előhívták a zsidókat, hogy azok folytassák munkájukat.

És a zsidók jöttek és meghallották a hangot, amely a házból hallatszott és ime olyan volt a dallama, mint a zsidók hangjának lejtése. És figyeltek a hangra és szavakat hallottak: *„Mily szépek a te sátraid, Jákob, és lakhelyeid, Izráel!"* És amikor reábocsátották a kezeiket a kapura, az feltárult előttük önmagától.

És bementek és maguk előtt látták a nagy templomot. És az a nagy templom, amely ott áll mind a mai napig.

És a templomban sárgaréz- és cin-gyertyatartók vannak és egy vörösréz medence és egy olajfa-szekrény tele tóratekercsekkel és fölötte két ikergalamb röpdös és a galambok szárnyai ezüsttel vannak fedve és egy nagy imakönyv fekszik az előimádkozó asztalán, drága özbőrből való pergámenre írva és minden ép és teljes volt a templomban, csak az örökmécses volt közel az elalváshoz...

MULT ÉS JÖVŐ

* ZSIDÓ MŰVÉSZETI, IRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KRITIKAI HAVI FOLYÓIRAT *
SZERKESZTI: DR PATAI JÓZSEF * XXVI. ÉVFOLYAM, 1936 JUNIUS

DR. HAJDU MIKLÓS: JÖVÜNK A SZENTFÖLDRŐL...

Jövünk a Szentföldről. Hozzuk szentséges ihlettségnek érzetében szent lángoknak, szent tüzeknek pernyéit szívünkben. Köznapok robotjába igázott eliramló életünk kincses gazdagsága az elnemmúló örök emlék, hogy csókolhattuk a szent rögöket, hogy reánk sütött Erec kék egének napsugara s magunkkal hozhattuk porát és illatát az ujjáéledő Földnek.

„Ott álltak lábaink kapuidban, oh, Jeruzsálem", láttuk az Émeknek munkás kezeit, láttuk Karmelnek, Nebónak, Tábornak hegyét, Libánon havasát, Genezareth tavát, Jordán vizét, Hermon harmatát, elmondtuk Kadisunkat lerombolt Szentélyünk Nyugati Falánál, Jeruzsálem és Betlehem között Ráchel-Anyánk Óheljében, Rabbi Akiba, Johanan ben Zakkaj és Rambam tibériási sírjánál. Láttuk lángbetűkben felvillanó multunkat és láttuk, hogyan műveli földjét ezer meg ezer testvérünk... És láttuk az olajfacsemetéket, a narancsosokat, a szőlőtőkéket, az áldott barázdákat, láttuk Cijónt, amelynek üdvéért könyörgünk este és reggel, és láttuk Tavasznak Halmait, az új nagy világvárost, ahol sófárszó hirdeti Sabbosznak nyugalmát.

Jövünk a Szentföldről, — és oh, láttuk Cijónnak keservét, láttuk Szentföldnek új gyászát és siralmát is. Nincsen zsidó élet — Tisóh beov nélkül. Hallottuk testvéreink jajszavát. Békés munka mellett tört rájuk a gyilkos ádázat és vérbe, gyászba fullasztotta Sabboszváró örömüket. Pirkadatnak döbbent csendjében, fehér lepelben vitték vértanuinkat az Örök Élet házába s felhangzott az alázkodó áldás Igazságos Bíránk végzése előtt. Könyörületnek Istene lakoztassa szentséges lelkeiket örök üdvösségnek birodalmában...

Jövünk haló poraiból ujjáéledő Szentföldünk új életének aktivitásából. A városokból, a Kefarokból, a Mosavokból, a Kövucákból, a Kibbucokból, kolóniákból, gyülekezetek házaiból, ahol nem szűnik meg a Tanban való búvárkodás, az iskolákból, a gyermekgondozókból, a jeruzsálemi egyetemről, a haifai technikumról, a piacokról, a kikötőkből, a gyárakból, a műhelyekből, — jövünk Erec új életlüktetésének szívkamaráiból.

Mit láttunk?

Láttuk a Feltámadás hitét. Láttuk bizakodásnak, rendíthetetlenségnek, józan fegyelmezettségnek, önuralomnak, helytállásnak, bátorságnak és hívőhitnek törhetetlen erejét.

Láttuk, hogy az álom immáron nem álom, hogy a mese nem mese már, de valóság. A valóság pedig, mint minden-minden reálitás e földön, sokszínű, a valóság nem egységes és sehol a világon nem Eldorádó. De örömmé és biblikus csodává magasztosítja ezt a valóságot a fenségesen nagy célkitűzés, államépítésnek prófétai sugallata, az az átszellemültség és az a fenköltség, amely reálpolitikai bizakodás alapzatára rakja a Szentföld hegygerincéből kibányászott köveket. Az Elhívatottak, akik az építés gigászi munkáját végzik, nem hajszolnak ábrándokat, de tudják és érzik, hogy kenyeret, kenyeret, földet és életet kell adniok életlehetőségektől megfosztott, üldözött zsidó testvéreink ezreinek és ezreinek. „A nap rövid és a munka sok", hála Istennek serények és buzgólkodva buzgólkodnak a munkások.

Láttuk az építés köznapi munkáját, Istennek áldása koszorúzza ezt csakúgy, mint Sabbosznak nyugalmát. Láttuk a fiúkat és lányokat, az apákat és anyákat, akik művelik a Szentföld szent humuszát, akik terelik a nyájat, akik betakarítják a termést, szántanak és vetnek, tejet és mézet visznek a városba, dolgoznak korahajnaltól késő estig, de ime, a tarló szélén, az ugar mellett, Daganjában új kultúrházat építenek, másutt tanháznak, múzeumnak rakják le alapköveit. És mindenütt kiemelkedik az iskola, ahol féltő gonddal, szerető gondossággal, áhítattal és könnyekkel nevelik az új nemzedéket, hogy a gyerekek eszményektől vértezetten, hitben és erőben vegyék át a szülőktől a földet, a nyájat, a fészereket, a traktorokat, a magvakat, újból és újból éledő új életnek áldott buzáját, árpáját, szőlővenyigéit és palántáit.

Jövünk a Szentföldről és most itthon rá kell eszmélnünk arra, hogy nem elég, ha boldogan nyugtatjuk lelkiismeretünket, hogy Istennek hála, megtettük zarándokútunkat. Nem elegendő, hogy útiemlékeinket életútunk legszebb emlékeinek ünnepnapjai között őrizzük. Nem elég, ha csodálkozunk az új munka vitalitásán és lendületén. Nem elég, ha elismerjük, hogy

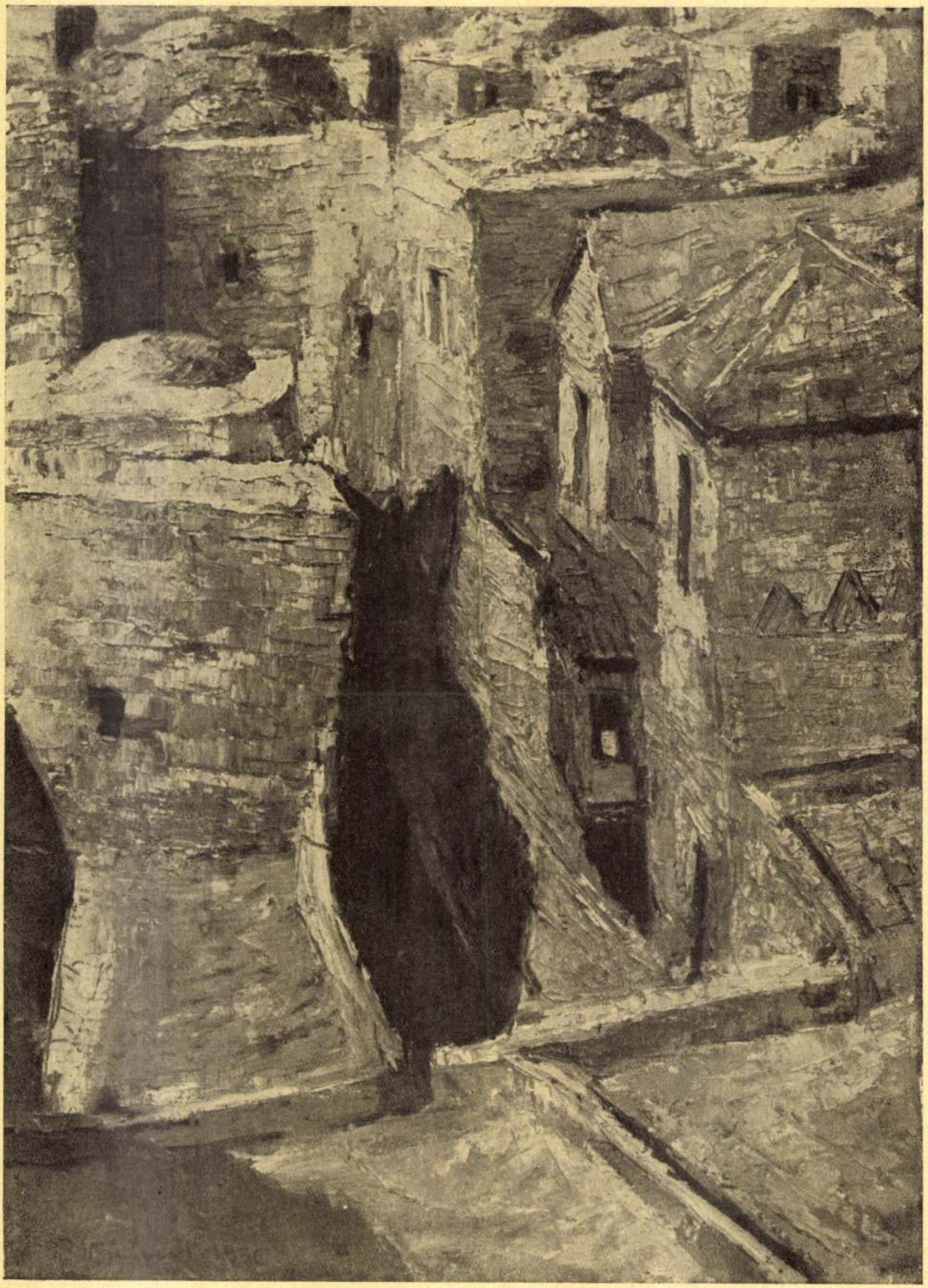

J. Steinhardt (Jeruzsálem): Házak az Óvárosban — Häuser in der Altstadt (Foto Bernstein Jeruzsálem)

A Mult és Jövő 1936 juniusi műmelléklete

J. Steinhardt (Jeruzsálem): A Tóra ünnepe (Foto Bernstein, Jeruzsálem)

J. Steinhardt (Jeruzsálem): A szentély tere — Tempelplatz (Foto Bernstein, Jeruzsálem)

Valentin Steiner

festette a Rust-i katholikus templom
3 oltárképét.

Georg Dehio: Handbuch der deutschen
Kunstdenkmäler, Österreich, Wien,
1935. 670 l

Steiner Bálint

- 1799.

Soproni városi rajziskola tanára, amely megnyilt 1779. együtt dolgozik Dorfmeisterrel.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története 1962 Sopron 6.l. .

Steiner Bálint

(Valentin)

festő Sopronban

1780. felmérte és lerajzolta a két temetőt
6 körmöci aranyat kapott a városból

1783. a Gemein Saal festési munkájáért
300 frtot kapott a városból

1798. a ruszti Szentháromság templom szentélyének kifestéséért
600 frtot fizetett neki a város

1799. jan. 13. végrendelkezett. Nőtlen és gyermektelen volt.

Csatkőzl.

Steiner Bálint

A soproni rajziskola első tanítója volt. 1779-ben alkalmaztak – valószínűleg a bécsi képzőművészeti akadémián szerezte a rajztanítói képesítést. A rajztanításhoz szükséges minták elkészítésé ért fenti 1781-ben 50 frtot kapott. Tanítósága kezdetén 1780-ban a két helybeli temető felmérési rajzáért a városi tanácstól 6 körmöci aranyat kapott, ~~majd~~ 1781-ben a Balf és Boz közötti határt rajzolja le s e térképért 12 frt 48 krt kap, 1782-ben kifesti a tanácstermet 6 öl fáért. 1786-ban már 22 mesterség tanoncai vannak

≠ (12 db)

fordits
2

a rajziskola látogatására
kötelezve és Steiner tanoncai-
nak ugyanúgy már 60-70 köst
váltakozik. A soproni rajziskola
1787-ben 48 rajzmintájával
53 rajzeszközével és egyéb fel-
szerelési tárgyaival a közepesen
ellátott iskolák közé tartozott.
1795-től a kereskedő tanoncok
részére is kötelezővé vált a rajzis-
kola látogatása. Steiner Bálint
meghalt Sopronban 1799-ben.

Veszelka László dr.:

A soproni rajziskola
története - Soproni Szemle
1938. 209-218. l.

MDK

Steiner Bálint, rajztanitó
1779-1799
a katolikus iskola öt rajztanitóinak egyike

A képtár igyekszik a régi művészek alkotásaihoz is hozzájutni, kik Sopron város szülöttei.

A helyi művészet megbecsülése.
Műv. és Kvt.Krt. III. 1909. 2-3.sz. 144-145.l.

emlékek Országos Bizottságánál teljesi-
iglenes szakalkalmazott, később, 1935.
ornok.

története a XIX.században.Budapest,

iennes à Esztergom.Nouvelle Revue de

ígi ásatások.Napkelet,1935.
j arca.Vigilia,1936.
zete, Uj Élet,Kassa,1935. és Vigilia,36.
/villusztráció.Magyar Könyvszemle,1937.

ergom.Folio,4 l. Budapest,19xx é.n./36./
művészet.Magyar Szemle,1937.

Steiner Bálint

(Valentin)

* Buchlowitz (?) 1736
febr. 14

+ Sopron 1799. pil. 30.

Rajztanitó volt Sopronban. Sigrist Ferenccel 1798-ban festette a ruszti plébánia templom korusának falképét.

Lásd

Thieme - Becker

31. K. 560. 1.

Steiner Bahnt

Laid

Magyarország
Műemlékei

III. 210 l.

Steiner Bálint

Magyar Művészet
1928. 554

M. D. K.

STEINER Bálint festő

Vác, Szekes egyház festő munkái:
Kat véges (1762 - 1774)

Dercsényi - Gronasztói: Vác, Bp. 1960.
142. l.

Steiner Bálint, sopron rajztanító III. 145.

Dosszkár János és Ferenc

Háztalarozási, építési és átalakitási vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Steiner Bálint

4.)

MAGYAR MUVESZET

1928. 534

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... *hó*.....

osztályfő.

nre Szeged.

Steiner Bálint

1779–1799

a soprom Katolikus
népiskola vajztanitója
volt

Szód

Mké 145.

Steiner Bálint

rajztanár

l.

Bán Sopron

415. l.

Steinel Bálint festő

A városi iskola első rajztanára Sopronban. Freskói vannak a városházán és Ruszton.

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez

Bors ad. Szemle 1968 3 sz. 253 old.

51.

Félkörű felső záródással, fa, tempera, 92×50·5 cm. Rényi 18. l. — Maszlaghy II., 59. szám. (Gherardo Starnina.) — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. lap. (Sassetta.) — Lepold—Homor 97. l. — Van Marle, IX., 1927., 340. l. (Sassetta.) — Gerevich PA, 224. l. (Képe 222. l.) (Sassetta.) — Dézsi: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 172. l. — Exhibition of italian art. Royal Academy of Arts. London, 1930., 947. szám. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Magyüjtő, V., 1931., 6. l. — Berti Toesca 946—947. l. (Képe 945 l.) (Sassetta.) — Berenson 512. l. (Sassetta.)

Steiner Bálint

soproni rajztanár
meghalt 1799. júl. 30.

Verbényi ([redacted] Veszelka)
László dr.:
A soproni rajztanítás
története - Soproni
Szemle 1938. 300. l. –
304. l.

Steiner Bálint

poproni rajzlaintó

rod

Sztereniji József: Az

iparoklatás Magyar-

országon -

20. l.

Steiner Bálint

Lásd

Vig A.: Magyarország iparoktatásának története

114. l.

FILIPP HOFFMANN
ZEITUNGSVERSCHLEISSER
CSERVENKA
BÁCSKA

Steiner Bálint

soproni rajztanító

cred

Oedenburger Zeitung

1926. jul. 18.

(Die Eröffnung der Nationalhauptschule.)

Arckép

Buzzacchi Qulici Mi

Trezzo D'Adda és csaternája

Anagni + a ~~szám~~ Szent Benifácius I

La ca`Neva

Carbonati Antonio

Piazza Bocca della Verità

Palazzo Venezia

Manteva látképe

Plce Pigalle Párisban

Siena látképe

Teatro Marcello - Rómában

Mantevai látképek /7 drb./

Bari-i látképek / 8 drb./

Nápolyi látképek/ 8 drb./

Velencei veduták /8 drb./

Steiner

1.

LykaMagyműI800-50

114. 188, 254,
533. l.

M.-D. K.

STEINER Bálint festő
soproni rajztanár

szül. 1736 Buchlovitz ?, megh. 1799 Sopron

1782 Sopron Városháza díszterem architektúra festése Dorfmeisterrel

1798 Ruszt rk. t. szentély architektúra festés

Garas XVIII. sz. 99, 107, 134, 140, 191, 194, 207
253. l.

Steiner, rajztanitó

Sopronban volt rajztanitó. Elhalálozván Limbacher Tádé Godwin pályázott helyére, de eredménytelenül 1799-ben. ~~xxxx~~ 171. old. 10. jegyz

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez s a müvészet egyéb ágaihoz III. Az ifj. Dorfmeister. Épitészet, kőfaragók, szobrászok 168. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. 23. évf. 1969
Sopron

STEINER Bálint Pesthő

M.D.K.

+ 1799.

~~STEIN Bálint~~

1779 rajztanár Sopronban

Architektura - pestis a városháza

freskóján Dortmesternek

1798 Ruszt. Siegrist oltárkeszei köré é-

pítészeti részt pest.

1952)

Müvért. (Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István szerepe a soproni barokk festészetben.

M.D.K. 72. e.

Steiner Bálint, festő

Soproni művész. Ő volt a városi rajziskola első tanára. Freskói Ruszton és a soproni városházán. 253.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez II.rész 253.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII.évf.1968. Sopron

IDEGEN SZAVAK SZÓTÁRA

A közhasználatban lévő idegen szavak és kifejezések fordítása és magyarázata

NÉLKÜLÖZHETETLEN

Ára kötve 6 pengő

FRANKLIN-TÁRSULAT

Kapható minden könyvkereskedésben

KELEMEN D. ÉS TÁRSA
KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALATA
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Dr. Szentiványi Gyula *úrnak*
úrnőnek

tanár

Budapest.-

Horthy Miklós ut 101.

Steiner, Valentin
templomfestő
festette a ruszti kat.
plébániatemplom archi-
tektura festését 1798-
ban (?)

Delmo-Gmihart.

404. l.

Steinfeld

Körapoli

Lasd

Neuhausert

Beccelari Benito

A magasból

Ágyuk szállitása

Begliene Marcello

Velence a Lidóról

Napsütötte táj

Torino, Via Nizza

Bramanti Bruno

Kompozició 1.

Kompozició 2.

Kompozició 3.

Kompozició 4.

Steinfeld

l.

LykaMagyműI800-50

15, 16, 21. l.

M.D.K.

Steinert

építés

nevét az Operaház 40-éves fennállása alkalmából azok körök emliti meg a cikkiró, akik szintén résztvettek a szürebb körü pályázaton, s akiknek terveit érdemes volna megismerni.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1924. XVL. évf.

okt. 15. sz. 3. old.

STEINER Z

pápai épitész

a veszprémi Hámán Kató utca 1. sz lakóház épitője

Korompwy György: Veszprém, Bpest, 1956. Müszaki kiadó. 226. L

MDK

Steiner Viktor

Kecskepatak, of.

Fenyők, of.

Soproni Képzőm.Kör 30.kiáll. 1940. máj.

Steiner Viktor

Kecskepatak, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

23 l.

MDK

Steiner Viktor

Fertőrákosi patak, of.

Felszabadulási Ünnepi Hónap keretében rend. képzőm. kiáll. kat. Sopron

MDK.

Steiner Viktor

1965-b n Sopronban kiállitott

Kisalföld 1965 ápr.lo. lap -

Steiner Viktor

az Iparügyi Minisztérium 1948. március 30-án St.V. üzemi bizottsági elnökét bízta meg az üzem irányításával.

Sikota György: Hollóházi kerámia. Bp. 1961.
72. o.

Steiner Viktor

Festő kurzuson ta nult. Soproni tárlaton szerepelt képével.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 27.1.

A műtárgy								Jegyzet
ga	méretei		található itten			Becsértéke		
	magas	széles	éprész	helyis.	sor			
	centiméterben		száma alatt			K	f	
ir.	33·3	57·2	B	V	31	1.000	—	
ir.	43·0	57·0	B	V	32	1.000	—	
ir.	43·5	57·3	B	V	33	1.000	—	
ir.	43·0	57·2	B	VI	34	1.000	—	
ir.	43·2	57·1	B	VI	35	1.000	—	
ir.	44·0	57·2	B	VI	36	1.000	—	

Steiner Viktor

1899/900

Ferkèpzomfoiskèvk

133. C.

Győr 4. m. V. 98.

Steiner Viktor

szul. Ujsebeshely (Hu-
nyad m.) 1878 szept. 26
Rk. Gim. gettsb.
1899/900 T-II. (ev. rajtjel

Steiner Viktor

Erdei ut, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

24 l.

Valentin Steiner

festett a Dust-i katolikus templom belsejében.

Allgemeine Landestopographie oder Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.

II/a kötet 520 p

MÁJUS

1	Vasárnap	Munka ü., Fülöp, Jakab
2	Hétfő	Zsigmond
3	Kedd	Tímea, Irma
4	Szerda	Mónika, Flórián
5	Csütörtök	Györgyi
6	Péntek	Ivett, Frida
7	Szombat	Gizella
8	Vasárnap	Mihály
9	Hétfő	Gergely
10	Kedd	Ármin, Pálma
11	Szerda	Ferenc
12	Csütörtök	Pongrác
13	Péntek	Szervác, Imola
14	Szombat	Bonifác
15	Vasárnap	Zsófia, Szonja
16	Hétfő	Mózes, Botond
17	Kedd	Paszkál
18	Szerda	Erik, Alexandra
19	Csütörtök	Ivó, Milán
20	Péntek	Bernát, Felícia
21	Szombat	Konstantin
22	Vasárnap	Pünkösd, Júlia, Rita
23	Hétfő	Pünkösd, Dezső
24	Kedd	Eszter, Eliza
25	Szerda	Orbán
26	Csütörtök	Fülöp, Evelin
27	Péntek	Hella
28	Szombat	Emil, Csanád
29	Vasárnap	Magdolna
30	Hétfő	Janka, Zsanett
31	Kedd	Angéla, Petronella

JÚNIUS

1	Szerda	Tünde
2	Csütörtök	Kármen, Anita
3	Péntek	Klotild
4	Szombat	Bulcsú
5	Vasárnap	Fatime
6	Hétfő	Norbert, Cintia
7	Kedd	Róbert
8	Szerda	Medárd
9	Csütörtök	Félix
10	Péntek	Margit, Gréta
11	Szombat	Barnabás
12	Vasárnap	Villő
13	Hétfő	Antal, Anett
14	Kedd	Vazul
15	Szerda	Jolán, Vid
16	Csütörtök	Jusztin
17	Péntek	Laura, Alida
18	Szombat	Arnold, Levente
19	Vasárnap	Gyárfás
20	Hétfő	Rafael
21	Kedd	Alajos, Leila
22	Szerda	Paulina
23	Csütörtök	Zoltán
24	Péntek	Iván
25	Szombat	Vilmos
26	Vasárnap	János, Pál
27	Hétfő	László
28	Kedd	Levente, Irén
29	Szerda	Péter, Pál
30	Csütörtök	Pál

STEINHARDT Antal építész

Szeged, Hungária Szálló (Kan Vigadó)

ld. Építés - Felújítás, 1994. 1. 12-23. ll

- népi építkezés 2245
Marosszék
- temetők 1877
Marosvásárhely [Tîrgu Mure]
ref. templom 2418
Mártély
lakóház 1030
Martigny
római kori emlékek 4522
Mártonhely [Martjanci]
r.k. templom 1908
Martonvásár
Brunszvik-kastély, park 1006, 1007, 1193, 2147, 2774, 2775, 4545
r.k. plébániatemplom 2774, 2854
Mátészalka
műemlékvédelem 619
település 4101
Mátraalja és Ida völgye
település 4266
Mátraderecske
Kanázs-vár 2475
Mátrafüred
Bene vára 196, 2385, 3780, 3781
Mátraszőlős
Kisvár 196, 4442
Szőlős vár 3704
Mátra vidék
népi építészet 1948, 1951
vízimalmok 3682
Mecseknádasd
Német tájház 1081
Rékavár 3023
Szent István-kápolna 3651, 4179
temetők 1873

STEINHARDT Antal epilen

és Lang Adolf, Kassai szinhár

Szögyi 1996 113.

STEINHARDT Antal építész

Lang Adolffal 1890-ben pályázott
a Kecskeméti városháza pályázaton

Sümegi György: A Kecskeméti városháza.
2. kiad. Kecskemét, 1996 2. p. stb.

Révay Péter
báró Révay
eretlen halotti
y, tiszti kard,
Károly halotti
lvéd és festett
záférhetetlen,
z északi hajó
rbel Gáspár
depelve, vele
er és évszám
kehely alakú,
ı Szent Péter
en.

STEINGRUBER, Jacob Römer

1644 Porsay

Ars 1997/1-3 . 240

119. STEINHAUSER ÁGOSTON
Született Egerben 1883-ban. – Pünkösdi rózsák. – Tulajdonosa: Trak Géza úr.

KISS Péter: Gyűjtemények és múzeumok Egerben 1951-ig. IV. + Függelék: Az Egri Kaszinó által...Egerben, magántulajdonban lévő műtárgyakból rendezett retrospectiv kiállítás katalógusa, 1924. aug. 30 - szept.8. = Agria, XXV/XXVI. (1990) 710.

STEPHANEK, Joseph, pozsonyi asztalossegéd

A.S.,Tischlergesell,
15 hónapos lánya megh. [1849, 1184 l.

Pr.Z.

Steinhagen Keresztély, rezmüves

M.D.K.

Igláról költözik Egerbe, ahol 1744-1761 között szerepel az adóösszeírásokban. [Adatok felsorolása arról, hogy hol lakott.] 1753-ban a felnémeti sörházat szereli fel. 1759-ben Barkóczy püspöknek dolgozik. Meghalt 1761. július 9-én, 40 éves korában.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 402. old.

sörházat szereli fel, 1759-ben Barkóczy püspöknek dolgozik. Meghalt Egerben 1761 julius 9-én 4o éves korában. 1762-ben említik végrendeletét, amelyben rézmüves szerszámairól rendelkezik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Steingassner épitéz

„Magyar Királyhoz" fogadója

— emlitve

Magyar Nemzet 1968
jan. 9.

Steinfeld Sári

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

E. K. 1932. VII. 10.

MDK

Steinfeld Sándorné Perényi Lenke

E.G. II. 474.l.

MTK

Steinfeld Sándorné

Dicsérő elismervényt nyert.

Nemz. Szal.333.kiáll.-1925.márc.15-29. Kat.
A Szinyei M.P.Társ. álta l díjazott művészek kiáll.-a.

~~Ásatás, bugaci monostori VIII. 138.~~

Steinfeld Sándorné

SzMPT-tól diesérő elismerés.

Hódmezővásárhely - mátyáshalmi népkert.

III. 240

Steinfeld Sándorné

szül. Kecskeméten 1892 szept 1.
Rk. okl. tanítónő
1919/20 I.-II. elsőéves művész
nőv. képz. főisk.
1920/21. I.-II. másodéves

Vaszary János

JANUÁR

12

Steinfeldné Perényi
Lenke

festőnő

3 év óta New Yorkban
él, hol férje mérnök.
Itthon Vaszarynál és Mün-
chenben is tanult. 60
sajátt képét 1927 jannár-
jában küldték ki rokonai
Amerikába.

ir.	43·0	57·2	B	VI	37	1.000	—
ir.	43·3	57·3	B	VI	38	1.000	—
ir.	43·5	57·5	B	VI	39	1.000	—
						9.000	—

Steinfeld Sándorné

1919/20 - 1922/23 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

133. l.

HDK

Steinfeld Sándorné

Dicsérő elismerést nyert

N.Szal. 333. kiáll. Dijazott művészek. 1925.
szám. 9 l.

3692. Koszta József.

Sz. Brassóban 1864 április 27-

A napkeleti bölcs

Pázsitos előtérben l
tan ül a Madonna, ki kezeivel
ja. ~~Tinek a napkeleti bölcsel~~
agg férfi, ajándékot nyujt át.
ruha és leomló fehér fátyol.
pedig hosszú palástot ~~visel~~.
égbolt könnyen felhőzött, reg
alól jobbra: Koszta J.a.

Ez utóbbinak

Vászon, mér. 121:125.5
Vétetett az 1908. janu
a Képzőművészeti Társulat tél

Vét 146170-907

Steinfeld Olga

l.

Ernst Museum kiáll

124. sz. 15. l.

1932

Radvánszky Albert báró V. 196.

Steinfeld Olga

tervező ipartmuvész

textilmunkák,

pizsamák, pongyolák

Bp. I. Krisztina

Kvint 8.

Irod

Szokolay ipartm

Steinfeld Olga

iparmüvész

Ernst Muzeum Kiállitáaai XXIII. Csoportkiállitá
katalogusa 14 lap, 1931

MDK

Steinfeld Olga iparművész

Lakkmunkáival és textiliáival vett részt az 1932.évi nemzetk.vásáron.

Lakatos Artúr: Az idei nemzetk.vásár...

Magy.Iparművészet, 1932. 81-83.lap

Steinfeld Olga

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

PH. 1932. XII. 8.

Steinfeld Klára

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

MH. 1932. XI. 10.

MDK

Steinfeld Senő

nyomdatulajd

Sarospatak

Elismerő oklevelet kapott

— Az ezredevés országos kiállítás kitüntettjei

Grafikai Szemle 1896 évf 11 z 184 l.

Steinfeld, Franz
(Wien 1787 - Pisek - Böhmen 1868)

„Tájkép lóddal" o.v. 50x65 cm
J. l. j.: F. Steinfeld Védett.
Kikiáltási ár: 20000 Ft.

BÁV 55. képaukció Bp. 1981. szeptember

Steinfeld Franz

1787 - 1868

Láb I. 20, 21, 26,

II. 65

III. 95

IV. 152

MDK

Steinfeld Béla

nyomdász 1836–1894

a sárospataki ev. ref. főiskola nyomdája
kiváló nyomdász, ki a 9 órai munka-
időt harcolta ki munkásai javára
1872 ősz. Felszabadulása után külföldön
képezte tovább magát, majd Sárospatakon
lett segéd, korrektor és nyomdavezető.
– Halálával Grafikai Szemle 1894 évf 4 sz. 61–62 l.

MVK

Steinfeld Béla
nyomdász Sárospatak.

Régi stílusu nyomtatványai a kiállitáson
Birálat.

Tuty Ákos: A sokszorosító iparágak kiállitási
pavillonja
Grafikai Szemle 1896 évf. 67. 85 l.

Steinfeld Béla

nyomdája

l.

Kőtésnyomtatott

277. l.

Steinfeld

Művei szerepelnek a Nemzeti Muzeumban rendezett tárlaton, melyről "A mükiállitásról" cimmel közölt beszámoló elismeréssel ir.

Családi Lapok, Pest. 1852. II. félév
3. sz. 139-141. lap

Steinfeld Antal

festō

XVIII. n

l.

Biró Erdmuv

126. l.

Steiner Viktor
Erdőszélén, olaj
Téli tájkép, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.
23 l.

 M. D. K.

Steinmassler Ignác István Ádam szobrász.
a XVIII. sz közepén Popsonyban
működik, ő is Donner Ráfa-
fel köréhez tartozott

Anna Petlová-Pleskova: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 35. old

Steinhauser Antal

Kobra az egri volt ferences templomban.

1778-80. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.

Budapest 1972.

3681

Steinhauser Antal

egri szobrász 1774-ben kap megbízást az egerbaktai rk. templom tabernakulumának, szószékének elkészítésére.

Voit Pál stb: Heresmegye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII.

Budapest 1972.

6321

Steinhauser Antal

szobrász 2 nagy vázát, ablakokra és oltár-
köre faragványokat készít az egerbaktai
ok tempsom részére.

Veit Pál stb: Heusmeyer műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII.

Budapest 1972

6 321

Steinhauser Antal

egri szobrász kézithette a Brády Sándor u. 1. v. a. Immaculata szobrot 1781. körül.

Veit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

2181

Steinhauser Antal

egri szobrák föragta az egri Fürdő u. 2.

n. diszkaja kőkosarait.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

3031

Steinhauser Antal

1801-ben munkálatokat folytat az egri Kossuth L. u. 9. sz. megyeháza levéltári helyiségében.

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. kö

Budapest, 1972.

3511

Steinhauser Antal

szobrász munkálatokat folytat az egri Kossuth L. u. 14. sz. a. ferences templomon. 1777.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt. Budapest, 1972.

Steinhauser Antal

jelentékeny egri polgár, 28 éves korában ismert volt, 1791-ben hunyt el.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3781

M.D.K.

Steinhauser Antal, egri nobrász

Nevét a Hagen és a Polereczky családokhoz fűződő atyafisága révén, de úgyis mint tehetséges művészt említi a szerző (lásd a 260. old. család fáját). Fia, Ifj. Steinhauser Antal 1798-ban iratkozott be a bécsi Akadémia nobrász tanszékére. Id. Steinhauser kápolnai főoltár tervét hőrli a szerző

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 262. old.

283. á.

M.D.K.

Steinhauser Antal, építőmester

„idegen származású, de egri működése alapján joggal tartható egrinek..."

Voit Pál: "Eger művészetföldrajza és a középkori barokk" c. kandidátusi értekezésének vitája 1967.II.17-én a Magyar Tudományos Akadémián Művészettörténei Értesítő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

Entz Géza opponensi véleménye 149. old.

M.O.K.

Steinhauser Antal

Az egerbaktai Kracker/~~Kæeker~~ féle főoltárkép keretének, tabernáculumának és szószékének terveit készitjel, melyeknek aranyozása 600 forintba kerül.

/Magyar Müvészet Lexikona/

Voit Pál: Tervek, mesterek és a mü.
Müv. Ert. 1960. 4. sz. 275 old.

So.

s viztől körülvett várat, a
tjak, az elotérben lévő két
csapatok ostromoljak. A háttért
t sarkú keretbe foglalt kép-

is dolo etvi ereptum

vk. 6.1:6.3 cm.

76-906
906-12

Steinhauser Antal

szobrász Egerben a XVIII. században.
1770-71-ben az egri püspöki nyári kastély faragványait Fellner Jakab tervei szerint részben ő készítette. Ez a kastély utóbb elpusztult.

Szinvecsányi Miklós: Esterházy és a művészet. Galanthai gróf Esterházy Károly egri püspök emlékének ünneplése. Eger 1926. 21. l.

Steinhauser Antal

egri nobran

l.

Kapossy jegyzétek

265. l.

(többször)

266 l.

314. l. (többször)

317. l. 318. l.

P (Stainhauser)

325. l.

Steinhauser Antal

egri nebräs

l.

Garas Kracker

39. l

43. l

Steinhauser Antal

Kobrák

l.

Szm Egerszeg

113. l.

Steinhauzer Antal

egri nobran

l.

Szmegernüv

266. l.

Steinhauser Antal

szobrász

l. Szm Egermúz

314, ~~[illegible]~~ l.

500 P jutalom!

Michael Damerow

Van Hoek

EZ!

gésétől lesz hangos folyó év junius 19-én
on este ½9 órakor a Thököly-úti Millennáris

rendezi az M. K. Sz. az idény legklasszikus-
és szóló motorok versenyét.
iemelkedő eseményei: Magyarország 50 km.-es
Nagy Dij (25 km.) kizárólag külföldiek ré-

Steinhauser (Steinhoffer)

317 l.
318. l.
325. l.

Steinhauser Antal

egri nobrán

l.

Szm Egerniüe

265. l.

314. l.

Rivalis kiszlelellel

Miskolcz, 1914. m

Steinhauser Anton

Robain

l.

Gentmünd

282, 288, 423. l.

M.O.K.

Steinhauser Antal

23. ábra: Az egerbaktai főoltár terve, 1775.

/Magyar Művészet Lexikona/

Voit Pál: Tervek, mesterek és a mü.
Müv. Ért. 1960. 4. sz. 276. old.

So.

Steinhauser Antal M.D.K.

képfaragó

1784 dec. 14. a kiskőri nagyoltár

képfaragó munkáját készítette.

Szabó Év. Adattár. Művtört. Ért. 1958

(VII) 2-3 n. 200

STEINHAUSER, Andreas, pozsonyi asztalos-mester

A. Steinhauser, Tischlergesell, 18 hónapos lánya meghalt. (1792, 395 l)

A. S., Tischlermeister, 1 hónapos lánya meghalt. (1802, 917 l)

—

A. S., Tischlergesell (sic!) 6 hetes fia meghalt. (1806, 1221 l)

—

A. S., Tischlermeister, † 74 éves korában, 1821 május 6. (1821, I. kötet, 646 l)

—

Preßburger Zeitung

(Genthon)

BUDAPEST, 1941

„PÁTRIA" IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZV.-TÁRS.

Steinhauser Ágoston

l.

Breznay Egri Kasztuo

124. l. 122. l.

Steinhauser Ágoston

festő

szül. Eger 1883.

nincs több adat

Thieme-Becker

31. k. 566 l.

543.

Dietrich Ch. W. E.

Az örtorony. (~~Der Warth-Thurm.~~) Rk. 1. ét al.

97 m. 140 g.

K. 8. —

Steinhauser Ágoston

MAPFE 1928 okt. kiáll.
3 cenzurajt 1 pantell

Érsekújvári bástképe III. 123.

— erősségeinek alaprajza III. 123.

— alaprajza 1663-ból III. 123

— 1663-iki ostromának képe III. 123.

Steinhauser Ágoston

1925 febr - M Akv Pl Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
Az empirikus, vízf.

I. K. mesterjegy bécsi ötvösmunkán

VI. 11.

Steinhauser Ágoston

Mucsarnok fertő – Bogot

Pafrány n. 13

1924. tav. kiáll. 521

1925. tav. kiáll. 186

Páris

1926. angol – magy. kiáll.
414, 416

1926. őszi kiáll. 402

1926. tel. kiáll. 406

Steinhauser Ágost

1900/1 – 1903/4

Ferkèpzomfoiskèvk

133. C

ÓK JEGYZÉKE.

Steinhausser-Agerton

Thieme Becker
XXXI. 566-l.

(Lyka)

A pannonhalmi millennium e

5. ~~A kisnánai templomrom és várrom k~~
~~sokra és biztositó-munkálatokra~~ .
uj falkepeinek költségeihez v

6. A karcsai ref. románkori templom
munkálataira és átmeszelt freskói
tására .....

7. A gyöngyöstarjáni róm. kath. temp
nak restaurálási költségeihez val
lás .....

8. A sümegi róm. kath. plébániatempl
litási költségeihez való hozzájár

9. A csarodai románkori ref. templom
költségeihez való hozzájárulás ..

10. A gönci kolostorromok megerősités

11. Az egri várbeli ásatások során fe
ványok biztositására és védelmér
terep- és kertrendezésre .....

12. A diósgyőri várban feltárt kőlele
lására és a Borsod-Miskolci Muzeu
litására .....

Steinhauer A.

l.

Egerszeg 1929

3.L

—2.— K.P.K

STEINHAUSER Antal szobrász

1775. Egerbakta, tabernákulum, szószék
tőoltár, kézkeret 245,– forint, toronyat-
lak cirádák 54,– forint

1785–1786. Tiszaörs, tabernákulum, szó-
szék 400,– forint

1785. Besenyőszög, oltár és szószék 400,–
forint

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 279. II. 22, 74, 75, 134, 287

 M.D.K.

STEINHAUSER Antal szobrász
Egerben

1772. Kerecsend, r. k. templomban végzett munkáiért 110,- forintot kapott

1773. Eger, püspöki palota, kert, kapuoszlopokra kosár 72,50 forintért

./.

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 279. l.

Steinhauser Ágoston
Irma, ~~wixzfx~~ olaj

O.M.K.T. 1925. május. 16 l.

MDK

Steinhauser Ágoston

Az empirikus, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll. N.Szal.

1925. febr. 16 l.

Nemzeti Szalon XLI. csop. kiáll. 1924. nov.

1.

Steinhauser Ágoston, sz. Eger 1883

Pünkösdi rózsák

Egri Kaszinó kiáll. Eger, 1924. 21 l.

Steinhauser st

l.

Epergény 1929

23. l.

24. l.

ágos Bizottságának

Rákos utca 10sz

Budapest

Steinhauser

1865

L.

Eperjessy 1929

32.1.

M.D-K.

Steinhauser-Cretter:

Károly főhercegarcképe 1801-1804.

Repro.

M.M.M. Évkönyve 1952, XXVIII. képtábla

Steinhauser Ágoston NDK

Irma

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Steinhauser Ágoston MDK

Az öreg hársfa, olf.

Mücsarnok 1926 őszi kiállitás

Steinhauser Ágoston MDK

Az öreg hársfa

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

Steinhauser Ágoston

Nappali szoba

Műcsarnok 1924. tavaszi tárlat

Steinhauser Ágoston MDK

Vidéki interieur, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

Steinhauser Ágoston MDK

R.I. pápai prelátus arcképe, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Steinhauser Ágoston

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

MDK

Steinhauser Ágoston, festő

Irma, of.

Tav. kiáll. Műcsarnok 1925. máj. 16. l.

Steinhauser Ágoston MDK

St. Germain L'Auxerrois, Párisban, ceruzarajz

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Steinhauser Ágoston MDK

Rue st.Etienne du Mont,Párisban, ceruzarajz

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Steinhauser Ágoston

MIK

Irma

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

MDK

Steinhauser Ágoston f.

Tsv. kiáll. Műcs. 1925. máj. 38. l.

Steinhauser Ágoston

Vidéki interieur, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Steinhauser Ágoston, festö

Eloszló zivatar. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

MDK

Steinhauser Ágoston festőm.

Gy.N. cikke. Képzőművészet, 1928. 14.sz. 229.l.

Steinhauser Antal

M.D.K.

nevét említik Huszár Ferenccel kapcsolatban

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 343. old.

M.D.K.

Steinhauser Antal, egri nobrin

nevét emlitik Hagen József kőfaragóval kapcsolatban

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 335. old.

M.D.K.

Steinhauser Antal, szobrász

a leggardagabb egri szobrász, akinek atyafisági kapcsolatait ismét részletesen tárgyalja a szerző. Első korszakáról, amikor meg a rokokó formavilágból indult lutéles képet adnak az egerbatatai főoltár szerafjai. 1774-ben készíti ugyanok a szószéket (300., 301. á.). Érek korának főműve a ferencrendi templom főoltáránat 1778-80 körök készítek plasztikai díszítése.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 276-77. old.

300., 301. á. + 278. "
+ 322. "

M.D.K.

Steinhauser Antal, egri szobrász

műve az egri volt ferences templom főoltára 1778-80-ból. (Főoltárkép Kronowetter Pál festménye) A 224. á. egész oldalas szép felvételen az egész szentélyt bemutatja. Szerző körli még az egerbaktai Kraczer főoltárkép keretfaragványait (363. á.)

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

217. bld.
+ 402-03.

M.D.K.

Steinhauser Antal, szobrász

1758-ban tűnt fel Egerben, de művei csak a 70-es évektől kerülnek ismeretlenül

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

181. old.
+ to 402-403.o

Szerk.: Dercsényi Dezső.

M.D.K.

Steinhauser Antal, képfaragó

... zödéseit, ismert munkáit, munkatársait, illetve a vele hőrösen dolgozó mesterek nevét, és felvett munkadíjait. A szovegrész kapcsán már készült róla cédula.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 402-403. old.

-1-

M.D.K.

Steinhauser Antal, képfaragó, kocsmáros és szobrász

1753-tól szerepel az egri adó-összeírásokban. Második felesége révén (valamint az első révén is) a Hagen-Plitzner Polereczky ács és hőmüves dinasztiákkal állt rokonságban. 1791. február 15-én halt meg (68 évet korban) és termtelyes vagyont hagyott hasonló nevű fiára. Szerző részletesen felsorolja szer-

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

./.

402. old.

Jakab miskolci festő aranyoz és oltárképét --+
Wittmann egri festő készíti.
1795-ben leégett házáról és második feleségéről
Polereczky Gertrudról vannak adataink. 1798-ban
fia --+ Steinhauser János egri szobrász beiratkozott a bécsi Képzőművészeti Akadémiára.
Egyik fia --+ Steinhauser Illés egri asztalos.
Másik

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

készitésére. A munkálatok 1785-ben a rész-szerződések szerint folynak. 1784-ben a kiskörei rk. templom főoltárának kőfaragó munkáit vállalja, ahol vele --+ Wittmann és --+ Huszár egri festők és aranyozók dolgoznak. Tudjuk, hogy ekkor Steinhauser Egerben Dobronyai tisztelendő ur házához közel lakik /Szabó 1958.M.É./. Ugyancsak 1784-ben készitiő a szentistváni rk.templom egyik mellékoltárának munkáját, amelyet --+ Fabriczíny

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

1775-77 között faragja a mezőtárkányi templom oltárának szobordiszét. 1774-ben az egri ferences templom tornyán dolgozik, 1777-ben a templom szobrászati diszét faragja és 1778-8o között több izben vesz fel nagyobb összeget a főoltár szobraiért —+ Kronovetter, —+ Spórer. 1783-ban —+ Wittmann János arahyozóval együtt szerződik a tiszaőrsi rk.templom tabernaculumának, oltárkép keretének, szószékének, a gyertyatartók és kánontábláknak el-

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

A következő évben a kerecsendi rk. templom faragványait készíti el /3o oszlopfő, 2 váza, --stb./ 1774 december 1o-én szerződést ir alá az egerbaktai templom tabernaculumának, szószékének és a főoltárkép keretének készitéséről. A kövekező évben végzi e munkákat. 1784-ben leveszi az egerbaktai prédikáló szék formáját egy másik templom számára. A főoltár szeráfjait is ő faragja /Voit 1956/, továbbá Tervek, mesterek és a mü /Müv.Tört.Ért.1961/.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből Voit.

első felesége Hagen Rozália, tehát sógorai --+ Hagen József ~~képfaragó~~ kőfaragó, --+ Hagen Mátyás képiró és --+ Hagen György Konski-beli kőfaragó. Sógorának, Hagen Józsefnek felesége Hagerer Borbála, férje halála után --+ Plitzner János kőfaragó felesége lett. Második felesége Polereczky Gertrud révén az ács és kőmüves dinasztiákkal áll kapcsolatban. 1771-ben --+ Freudling Ferenc asztalossal együtt készíti a tiszapüspöki templom szószékét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

STEINHAUSER Antal képfaragó, egri kocsmáros és szobrász. 1753-tól szerepel az adóösszeirásban. A város I. negyedének 4. fertályában van háza, amely 1785. évi telekkönyvi adatok szerint megfelel a mai Kossuth u.2o.sz.háznak. 1793-ban érvényesitett végrendelete szerint az Oroszlán fogadó közelében lévő emeletes házát Antal nevü fiára hagyja. Meghalt 1791 február 15-én 68 éves korában. Felesége ekkor Polereczky Gertru 1792-ben hagyatéki peréből kitünik rokonsága:

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből Voit.

a TDDSZ egyik képviselője *nyílt levélben* kérte a pénzügyminisztert, hogy a tudományos és a felsőoktatási intézmények támogatásának drasztikus csökkentésére vonatkozó elképzeléseit gondolja újra, mivel a magyar kutatóktól elvont fél- vagy egymilliárd forint aligha enyhítheti a nemzetgazdaság súlyos gondjait, ugyanakkor *katasztrofális következményei* lehetnek a tudományban.

— *Valóban tönkretenné-e a tervezett támogatáselvonás az akadémiai kutatóintézeteket?* — kérdeztük *Láng István* akadémikust, az MTA főtitkárát.

— Egyelőre senki nem tudhatja, mennyi lesz az szervekhez viszonyítva. Szerintünk éppen hogy *a tudománynak, az oktatásnak és az egészségügynek kellene prioritást élveznie*, még akkor is, ha az ide fordított támogatások csak hosszabb távon térülnek meg. A PM-mel folytatott több egyeztetés után most ott tartunk, hogy már „csak" félmilliárddal tervezik csökkenteni az Akadémia támogatását. *Bízunk benne, hogy ez a szám tovább zsugorodik*, és hálásak vagyunk az érdek-képviseleti szervezeteknek, hogy ebben a kérdésben egybevág az álláspontjuk a mienkével.

— *Felkészültek-e arra, ha az Országgyűlés mégis elfogadja a PM által javasolt pénzelvonást? Mi lesz az*

Ki feleljen a gázrobbanásért?

Aki fizet, az biztonságban van

A Gázművek új rendeletet sürgett

Többen kifogásolták, hogy a *Fővárosi Gázművek* — a korábbi gyakorlattól eltérően — immár nem ingyen és bérmentve, hanem *pénzért végzi* a gázfogyasztó be-

levő rendelet arra kötelez bennünket, hogy elvégezzük a készülékek időszakos ellenőrzését. Ez az alaprendelet *rossz*, vissza kellene vonni. Ez a ránk testált tevé-

STEINHARDT Antal épitész

és Lang Adolf tervei szerint épült

MÁRFI Attila: Szinház a millennium tiszteletére : A Pécsi Nemzeti Szinház épitéstörténetéhez. = Baranya, III.évf. 1. sz. 1990 72 - 84.p.

Steinhardt Antal, építész

M.D.K.

Lang Adolffal körösen készített terve harmadik díjat nyert az ezredéves kiállítás gépcsarnokára kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV évf.

márc. 13 sz. 3. old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

Lang Adolffal hőrösen nyert megbírást a pécsi nemzeti kasinó terveire, mellyel a város már régóta foglalkozott (lásd Kirstein és Serlauer név alatt), de a tul magas költségek miatt levette a napirendről.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV 'évf.

okt. 30. sz. 2. old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

Lang Adolffal körösen készített „mesteri" tervei nyomán alakítottak át a bpesti „Nemzeti szállodát"

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.

nov. 13. sz. 2 old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

Lang Adolffal közösen készített és módosított terve alapján adják ki a szegedi gőz- és kádfürdő épületének munkálatait.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf. ápr. 24. sz. 2. old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

Lang Adolffal körösen, a szegedi gőzfürdőre készített terveit, a városi hatóság kívánságára, módosította

Vállalkozók Lapja, Bp. 1892. XIII évf.

aug. 23. sz. 2 old.

MDK

Steinhardt Antal

Lang Adolf és Steinhardt Antal a pécsi színház tervpályázatán az 1890-es évek elején megnyerték a 2000 frtos első díjat s megbizták őket az épitéssel is. Az épités 1893-95-ig tartott.

Várady Ferenc: Baranya multja és jelenje. I.k. Pécs, 1896. 448.l.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

tervei szerint épül a debreceni róm. kath. gimnázium mellé egy idejüleg építendő rendház [?].

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI. évf.
márc. 14. sz. 6. old.

M.D.K.

Steinhardt Antal, építés

Lang Adolffal közösen a pécsi színház részére készített tervét fogadta el a színügyi bizottság, a Párbos-Lechner tervet pedig 2000 frt-tal jutalmazta.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1892. XIII évf.
jun. 21. sz. 2 old.

MDK

Steinhardt Antal müépitész

Guthi I.: Főv. Almanach 1910-12. 468.1.

M.D.K.

Steinhardt Antal, építész

pesti Vigadó átalakítására vonatkozó terveit a közgyűlés 346.380 K. költségkerettel elfogadta.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.
dec. 7. sz. 10. old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

tervei szerint a piarista rend kormányzója részére nagyobbszabásu emeletes kastély épül a rend Kaposvár mellett Mernyén lévő birtokán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

jul. 27. sz. 7. old.

Steinhardt Antal és

Lang Adolf

K

Irod

M. Mérnök és Épitész Egyl. Közl. XXVII. 1893. 265–266. egy táblával (A New York életbiztosító-társaság budapesti palotájának második díjjal kitüntetett pályaterve)

M.D.K.

Steinhardt Antal, építész

tervei szerint elkészült a Katholikus kör új palotá-ja a Molnár-u. 11. sz. alatt.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII évf.

okt. 13. sz. 3. old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

terveri az Orsz. tisztviselő egyletnek az Eszterházy utcában emelendő új székházát, mivel az egyletnek a Dréher palotából ki kell költöznie

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.

dec. 29. sz. 3. old.

Steinhardt Antal
épitész

megh. 1928. jul. 27
Bpest

MMÉEkönl

1929. 256 l.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

terveit a Magyar Tisztviselők Orsz. Egyesülete Eszterházy-u. 4. sz. palotájára az egyesület elfogadta, s amint felépül, oda fog átköltözni a lebontásra ítélt Kossuth Lajos utcai Dreher-palotából.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX. évf.

jan. 19. sz. 4. old.

MDK

Steinhardt Antal technikus

Közreműködött a budapesti keleti palyaudvar megépitésénél. A 25 éves jubileumi ünnepségen megfeledkeztek a nagy munkának részeseiről, ezt a hianyt pótolja a cikk.

Cikk: Még egyszer a budapesti keleti palyaudvar jubileumaról.

Épitő Ipar, 1909.aug.29. 316.l.

MDK

Steinhardt Antal épitész

E.G. II. 474.1.

M.D.K.

Steinhardt Antal, épitész

nyert megbízást a soproni polgári leányiskola terveinek elhészítésére

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

ápr. 26. sz. 7. old.

MDK

Steinhardt és Lang

építészek alakitották át a Rákóczi-uti Pannonia szállót

Bpmüsz. 216.l.

Steinhardt és Lang

ejtőernek alakítottak át

a Rákóczi uti Pannonia

Wallót –

Apmusz. 216. l.

Steinhardt és Lang

epitérnek

K

Irod

Komor Marcel. Pécs vá-
rosának új szinháza.
M. Mérnök és Épitész Egylet
Közlöje XXIX. k. 1895.
437 — 444.

Befejezték az épitérnek
1895 ben
Öktervezte fenti mihaval

MDK

Steinhardt Antal és Lang Adolf épitészek

Pécs városa uj szonházának keresztmetszete és a szinpad felé eső részének képe, repr.

Pécs városa uj szinházának hosszanti metszete, repr.

Pécs városa uj szinházának alagsora, a fütő és szellőztető berendezéssel, repr.

MMÉEKözl. 1895. XXIX. kötet. XV, XVI, XVII tábla.

Budapest, 1910. junius 3.

Mélyen tisztelt Előadó Ur!

Bátor vagyok a Báró ur őméltósága megbizásából a nálam levő bajmóczi rajzokat tisztelettel beküldeni és egyuttal két utiszámlát csatolni.

A legmélyebb tisztelettel maradok

Steinhardt és Lang

1894. Az ezredéves kiathtás építőspari csoportjának pavillonja I. díj és kivitel.

MDK

Steinhardt Antal, Bp. épitészmérnök
+1928. jul. 27.

Elhalálozott tagok. MMÉEKözl. 1929. 256. l.

ü

ágos Bizottságának!

t azt az alázatos kérelme-
ő, hogy a feleségem sulyos
ben, történő műtét alatti
napokra — f. hó 10-18 ig —
yedélyezni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

Steinhardt Antal

épitész

szül. Bpest 1856.

a stuttgarti mü-
egyetemen végzett,
oklevelét 1887-ben
honosították.

Műegy. Nevjegyz.

Bp. 1929.

209. l.

Steinhardt Antal

építész

cród

Thieme - Becker

31. k. 564 l

K LEÍRÁSA.

Steinhardt Antal

épitész

vród

i

Fridrich Lajos

Épületek eltolása és emelése, tekintettel az Eskü-téri templomra.

Szeged, 1935. 2. l.

Steinhards Antal

Thieme Becker

XXXI. 564.

(Lyka)

lítőleg az ötödik pillérrel e
alkalommal habarcstörmelék
fehér mészkő (márvány?)-da
tak. Feltűnő, hogy ezek a
szintje alatt 30—40 cm-re, k
vek összezúzott állapota, v
arra mutat, hogy a bazilika
nyomása alatt préselődtek a
lődött ácsszögek, melyet égé
hogy a padozat a famennye
értékes leletet nem lehetett
összefüggő, egyszinten levő

Az ásatások befejezése
feltárásai után sem szünt n
falait, hiszen több, Henszln
tak meg. Ami megmaradt,
problémák számát szaporítj
len biztos kiindulópont kí
maradványa.

Steinhardt Aulal

épitész

Dr Kléh László részére

Calvin-tér 3

négyemeltes bérház

Épitő Ipar 1913. 138. l.

(Magánépitési engedélyek.)

Steinhardt Antal

A pécsi Nemzeti Színház újraépítésére pályázatot írt ki 1890-ben. Első díjjal jutalmazták tervét.

Jelenkor, Pécs, 1971.(2) 9.

-

bens ("Traurige Botschaft"), denen
Kindern begegnet, die Waffenrock
iers als letztes Andenken an ihren
en dieser Thematik war ungewöhn-
auf jegliche Monumentalität und
heidenheit sind sein Grundtenor.

urde Fendi zunehmend bekannt,
hefs, Moritz Graf Dietrichstein,
us adeligen Familien, aber auch
oline Augusta und Erzherzogin
Josephs, wurden seine besonderen
r letzteren schuf er Illustratio-
tete große Gruppenporträts der
aber seine Kinderporträts waren
liches Mitglied der Akademie der

STEINHARDT Antal épített

SIKLÓSI Mária: A Pécsi Nemzeti Szinhár rekonstrukciója.
= Szinháztechnikai Fórum, 18, 1991, 1-4. 43-49.p. ill.E

Steinhardt Antal és Lang Adolf 1895

ép. Siklósi Mária

STEINHARDT Antal épitesz

SIKLÓS Mária: A szinházrekonstrukciók: Nemzeti Szinház – Pécs. = Szinháztechnikai Fórum, 12, 1985, 2. 13–16. ill

1885 Steinhardt Antal és Láng Adolf

Steinhardt Antal

A Vigadón történt későbbi átalakitások, épitkezések:
1889: szellőzési és fütőberendezés /Knuth Károly/
1900: átalakitási tervek /Avigler ?/
1905: felvonó /Steinhardt Antal/

Csagány István: A pesti Vigadó épülettömbje. Építés Építés ettudomány, 1970. /2.köt./, 173-262.1.

202.1.

Steinhardt Antal, építész

A Pécsi Nemzeti Színház felépítésére Lang Antal műépítésszel közösen készített pályatervet, (1890/91) majd meghívás alapján egy sűkebb pályázatot is részt vett. Mindkétszer első díjat nyert, végül a kivitelre is meghívást kapott.

Tüskés Tibor: Képzőművészeti krónika 811-816.

JELENKOR, Pécs, 1971. szeptember XIV/9.

Steinhardt Antal

Láng Adolf társaként a "követhező" műveket alkotta: a bp-i egykori Magyar Szinház; a Kassai szinház; a pécsi Nemzeti Szinház és a pécsi városháza.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970

291

Steinhardt Antal

a bécsi műegyetemen tanult.

Merényi Ferenc: A magyar építészet
1867-1967. Budapest 1970.

184

Steinhardt Antal

nuépitész

tanácstag 1917–1925.

archeje repr.

Siklósy F K.T. tört

586. l.

Steinhardt Antal, építész. M.D.K.

főv. bizottsági tag. szivesség-
ből, ingyen terveket készített
a Vigadó-épület átalakítására,
azzal a javaslattal, hogy
az az egész épületre kiterjedjen
és necsak egyes helyiségeket
vegyen számításba.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

fren. 3. sz. 5. old.

Steinhardt Antal, épitész M.D.K.

či Lang Adolf épitész
tervei szerint épült új pécsi
nemzeti szinkörat nagy ünnepségek mellett felavatták. A neveretett épitészek helyettese Reitzer Gyula épitész volt.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1895. XVI.évf.

okt. 8. sz. 2. old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

Lang Adolffal közösen készitett terve alapján épitik át györeresen a Pannónia szállodát, a legmodernebb felszereléserrel. (Villamos világitás, gőzfütés, gépi erővel szellőzhetető üveg tetős udvar, az üveg tetőt nyáron egy külön teczkenderő berendezés locsolja).

Vállalkozók Lapja, Bp. 1892. XIII. évf,

máj. 31. sz. 2 old.

M.D.K.

Steinhardt Antal, építész

Lang Adolffal együtt tervezte a pécsi zsinagógát, melyet Komor Marcell ismertet:

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1895. 29. köt. 437-444. old. 3 szövegábrával, melyek közül 2 alaprajz 2-2. old. terjedelmü, melyeket és belső képét XV. - XVII. táblák

MDK

Steinhardt Antal

megbizott magyar épitész a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület székházának tervpályázatán 1908.

Magy. Alp 140 l.

Steinhardt Antal, épitész

M.D.K.

Lang Adolffal közösen készitett pályatervének ismertetése, mely a Kecskemétre tervezett városháza tervpályázatán 2q díjat nyert.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlonye, Bp.
1892. 26. köt. 130-132. old.
2 szövegábrával. Alaprajzok és homlokzat: VII. táblán

M.D.K.

Steinhardt Antal, építész

Lang Adolffal közösen készített terve, mellyel a New York életbiztosító-társaság budapesti palotájára kiírt pályázaton második díjat nyert. [Első díj ex aequo: Hauszmann Alajos.]

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1893. 27. köt. 265-266. old. 4 szöv. a + XII. tábla

M.D.K.

Steinhardt Antal, építés

és Láng Adolf kőrös
terve második díjat nyert
a New York birtositó intézet
Erzsébetkörúti palotájára ki-
bert pályázaton.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1891. XX.évf.

nov. 10. sz. 253. old.

Steinhardt Antal, épitész M.D.K.

és Lang Adolf körös
tervei szerint a Kerepesi
uton a régi Nemzeti Szin-
ház melletti Pannonia szálló
teljes helyreállitáson ment
keresztül és ujra megnyilt.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1892. XXI. évf.

jun. 1. sz. 130 old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

és Láng Adolf körös terve 1000 # Koronás első díjat nyert a Millenium Kiállításon felállítandó Építőipari Csarnok tervpályázatán. Ugancsak ők harmadik díjat nyertek a Gépcsarnok pályázaton

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1894. XXIII. évf.

márc. 10 sz. 63 old.

Steinhardt

M.D.K.

épitész

Lang épitésszel kőrösen készi-
tett terve nyerte el a millénium-
mi kiállítás Épitőipari csarnoká-
ra kiírt pályázat első díját.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Heti Értesitője, Bp.
1894. XIII. évf. 53. old.

MDK

Steinhardt épitész

Steinhardt és Lang terve nyerte az első dijat a pécsi szinháztervpályazaton. Ők is kaptak a kivitelezésre a megbizást és 1893-ban elkezdték tervük megvalósitasat. A szinhazat 1895-ben nyitottak meg.

Komor Marcell: Pécs városanak uj szinhaza.

MMÉEKözl.1895. 437-444 lap.Képekkel.

1234/916.kb.sz.

Müemlékek Országos Bizottsága,

Budapest.

Steinhardt

épitcis

Gentmüeml

78. l.

Steinhardt MDK

műépitész

A (szegedi' Közmüvelődési Palota épitését 1895 junius 15-én kezdték el a fürdőt is tervező Steinhardt és Lang műépitészek tervei szerint Szilágyi és Przibilla épités-vállalkozók.

(pl): Hatvanéves a Közmüvelődési Palota. Délmagyarország, Szeged. 1956. szept. 6.

MDK

Steinhardt

építész

Volt Pannonia-szálló
Rákóczi ut 5.

Pan József 1867-ben tervezte Westermayer József részére.

Steinhardt és Láng építészek átalakitották 1890 körül.

Helyreállitva 1958-ban.

Repr. 257. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
165.1.

augusztus hó 4-ig,

iszt részére julius 4-től - julius 25-ig

ezem.

st, 1929. junius hó 8-án.

iniszter rendeletéből:

Rónay

miniszteri tanácsos.

ság a t. E l n ö k s é g é n e k,

B u d a p e s t.

Steinhard Antal

épitész (?)

Kabolcsbp.

6.1.

Zorn Anders: Anya és szerme

589(662), 2471(354).

Steinhardt Antal

Művészet 1904. 278

Steinhardt Antal

építész.

Szül. Budapest 1856.
Végzett a stuttgarti műegyetemen.
Az oklevél honosításának éve 1887.

Névjegy: műegyetem 209. l.

Szent Miklós.

A középtért a bástyákkal
foglalja el, a hegyes háttérbe
lirata:

S. N

Rm., mér. a vk. 7: 10.8

140-9

Steinhardt Antal

műépítész

1895 őszén tervet készít a szegedi nyári színkörre a mai Kass-vigadó helyén, 70-75000 frt költséggel. Ez nem valósult meg.

Szmollény Nándor: A szegedi magyar nemzeti színészet százéves története, Bpest, 1906, 149. l.

Steinhardt

epitett

laid
2

Vaskys 1895
661 l.

Másolási

Arndt Sen.

részére a . régi .

számu . P. P. Rubens : Fe

című festmény másolására.

Budapest, 1928. évi .

Füzetek.

Steinhardt & Lang

Brno 224. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Steinhardt Antal

épitéi

vrod

Épitő Ipar 1898:

25 sz. (A Magyar tisztviselők orsz. Egyesületeinek palotája, szőrgábrakkal.)

Bpest, Esztergy utca

4 sz

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Steinhardt Antal

épiten

irod

Épitő Ipar. 1901. 184.

(A Kass-féle épület

Szegeden, Reppel).

1897 ben épült

tenti terve

alapján.

Római agyagszobrok VI. 130.

Steinhardt Antal

[illegible]

Ant. 1856 Bpesten

1897. vir bis Tag.

Tamburantal seit Nemet

France, és Olaszorszagban

Guthi 79

Szeinhardt Antal
műépítész

1895. őszén tervet készít a szegedi nyári szinkörre a mai kass vigadó helyén hova 70-75000 frt költséggel egy olyan arenat lehetne építeni, mely 850-900 személy befogadására alkalmas, díszletraktárral ellátva van s melynek szinpada festőtermül szolgálhat.

A terv nem valósult meg.

Szmollény Nándor. A szegedi magyar vezeti szinészet történetle. Budapest, 1906. 149. l.

Steinhardt Antal

épiten

rod

— (nem ok a cikk szerzői.)

Steinhardt Antal és

Lang Adolf. Kecskeméten

épitendő uj városházának

tervezete. M. mérnök és Ép-

egyl. Közlöje. XXVI. k. 1892.

130–131.

díjazott pályamu

volt.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnö

8. sorsz. Műhelyi minta

Steinhardt Antal

ep. Bpest

ined

M. Pályázatok

1904/5. 2 n. 16-17 l

Steinhardt

epitest

Langgal

vol

New

Steinhardt Antal

és Lang Adolf tervezték a szegedi Kulturpalotát. 19. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest, 1970.

271

Steinhardt

/

A Pan József által 1867-ben épitett Pannonia-szálló /VIII.Rákóczi út 5./ földszintes udvari oldalszárnyát 1890-ben emeltékre négyemeletesre Steinhardt és Lang építészek, s egyúttal a főhomlokzaton is átalakitásokat végeztek.

Borkovszi Péter: Rákóczi út 5-7-9.
Budapest, 1971.1 8.sz.34-35.l.

Steinhardt Antal

és Lóng Adolf építészek tervei nyomán épült fel 1895-ben Pécs állandó színháza.

Hont Ferenc – Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

342 d

Steinhardt [ ], [építész]

l.: Pán József

dr Nagy Károly: Tévedések a M.O. újkorában 6

Esti Hírlap, Bp. 1978. szept. 19

Steinhardt

és Lang építészek alakították át a
VIII. Rákóczi út 5. sz. épületet /1890 körül/.

Borza László, Gerevich György, Erdei
Ferenc szerk.: Budapest Lexikon, Buda-
pest 1973. 1335 l

978 l

MDK

Steinhardt Antal

Nagykanizsai főgimn. és társasház tervpályázata.

Művészet, 1904. 278 l.

Steinhardt MDK

épitész

A Rákóczi ut 3-5 számu ház helyén az egykori Griff szálló állt, Steinhardt és Láng alkotása a 90-es évekből. /Ma A Pannónia szálló áll a helyén/.

277.o.

Borsos-Sódor-Zádor: Budapest. Bp. 1959.

MDK

Steinhardt

Zsolnay -pyrogranitból készültek a pécsi Nemzeti szinház külső diszei,szobrai és belső szines korlát-mellvértje. /Steinhardt és Lang 1893-94/

37.o.

NIKELSZKY GÉZA: AZSOLNAY-GYÁR MÜVÉSZETE.
Pécs. 1959.

Le. D. K.

STEINHARDT építész
és Lang építész

Szeged, „Vöröstorpalota" 1896.

Nagy-Rapp-Börcsök: Szeged, Bp. 1960.
254. l.:

STEINHAUSER ANTAL szobrász

az 1786-ban elkészült tiszaörsi templomban dolgozott

ld. bővebben Adatok Szolnok megye történetéhez.
2. köt. Szolnok, 1989. 515. p.

STEINHARDT Antal épitész

WEILER Ferenc: A századforduló épitészete és a szecesszió Pécsett és Baranyában. = Baranyai Müvelődés, 1987.1.sz. 33. p.

MDK

Steinhardt Antal és Lang Adolf

Pécsi Nemzeti Szinház, ép. 1893-95.

SzöPécs 8o.l.

MDK

Steinhardt és Lang

Az elábbi szinház épitésére kiirt pályázaton
I.dijat nyertek

Komor M.: Pécs városának uj szinháza. MMÉEKözl.1895. XXIX.k.
440.l.

MDK

Steinhardt és Lang

Komor M.: Pécs városának uj színháza. M. Mérnök és Épitész Egylet Közl. XXIX.k. 1895. 437-444.l.

MDK

Steinhardt és Lang

épitették a pécsi szinházat

Szinház-Mozi-Szanálás. Dunántul 1924. dec. 4.

MDK

Steinhardt és Lang bpesti müépitészek

épitették a pécsi Nemzeti Szinházat 1895-ben

Dunántul 1925. okt. 4.

MDK

Steinhardt Antal és Lang Adolf bpesti épitészek

épitették a pécsi Nemzeti Szinházat

Fejes Gy.: A 30 éves pécsi szinház. Dunántul 1925. okt. 4.

Steinhardt Antal és
Lang Adolf

Pécsi Nemzeti Kinház.
Épült 1893-95.

Szőpécs. 80. l.

M.D.K.

Steinhardt Antal, bpesti építész

bervei szerint épül a
soproni állami polgári fin-
iskola 140.000 K. költséggel

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

febr. 14. sz. 8. old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

Tervei szerint elkészült a pesti Vigadó átalakítása. Steinhardt visszaállította a földszinten Feszl eredeti elgondolását, visszut a vendéglő és a kávéház új elrendezésével, valamint az emeleti új folyosóval növelte az épület használhatóságát.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

- ápr. 18. sz. 4. old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

egyszer Láng Adolf társa, sürün foglalkoztatott szakember, az új áramlatokkal szemben hiába harcoló, jóczteleinben vett „konzervatív" – reménytelen helyzetében öngyilkos lett. Ezzel kegyelettel emlékezik meg a szomorú esetről, melyben kimondottan „építész-tragédia" nyilatkozik meg.

Vállalkozók Lapja, Bp. ~~1938.~~ 1928. XLIX. évf.

ang. 2. sz. 4-6. old.

MDK

Steinhardt Antal

Pesti Hazai Tkptár pályatervei. Épitő Ipar, 4. sz. 1909. jan. 24. 29. l.

Steinhardt Antal x) M.D.H.

építész

Lang Adolffal hőrösen tervet és költségvetést nyújtott be a nagybecskereki városháráza, mely erek szerint 80.000 frt-tal olcsóbb lenne, mint a Kiss-féle terv kivitele

x) Febr. 4. sz. 2. oldalán levő helyesbítés szerint a tervet csak egedül Lang A. nyújtotta be.

Vállalkozók Lapja, Ep. 1896. XVII. évf.

jan. 21. sz. 2. old.

M.D.K.

Steinhardt Antal, építész

Láng Adolffal körösen kénitett terve első díjat nyert a pécsi sinkázra kiírt pályázaton, de a bírálóbírottság, a program némi változtatásával, a második díjnyertes Pártos és Lechner építeszekkel újabb, szűkebbkörű pályázatra szólította fel az emlitetteket.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1891. XII. évf.

Jan. 13. sz. 3. old.

Steinhardt Angal MDK

Evang templom, tervrajz I-V.

Műcsarnok 1880. okt. 3.
Őszi kiáll.

Steinhardt Antal

MDK

épitész
Evang.templom tervrajz I-V.

Miccarnok 1880. nov.7.

MDK

Steinhardt Antal †

A mü- és középitési szakosztályok ülései. MMÉE Közl. 1928. LXII.k. 39-4o.sz.283.l.

MDK

Steinhardt Antal építész

Pesti Hazai Első Takarékpénztár palotája. Vállalk. Közl. 1909. jan. 20. 1. 1.

MDK

Steinhardt Antal épitész

Technikus városatyák. Épitő Ipar 1909. nov.28.
448 l.

Steinhardt Antal épitész

MDK

A bpi Artézi fürdő épitésének... Épitő Ipar,
1905. 45.sz. 370 l.

MDK

M.D.K.

Steinhardt Antal, építés

és Lang Adolf tervei szerint épült építőipari csarnokot emliti arrivo nagy elismeréssel, az erredéves kiállításról vit beszámolójában.

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVII. évf.

Jun. 23. sz. 4. old.

Steinhardt Antal, építész M.D.K.

Lang Adolffal körösen készített tervét javasolja a városi körgjulés 60 tagja Kassa város sinkára részére, és kéri a Fellner és Helmer féle terv mellőrését.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV évf.

aug. 28. sz. 2. old.

A körgjulés a tervet elfogadta: okt. 2. 3. old.

M.D.K.

Schickhardt Antal, épitész

Lang Adolffal közösen készitett terve első dijat nyert az ezredéves országos kiállitás épitő iparcsarnokára kiirt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.
márc. 13. sz. 3. old.

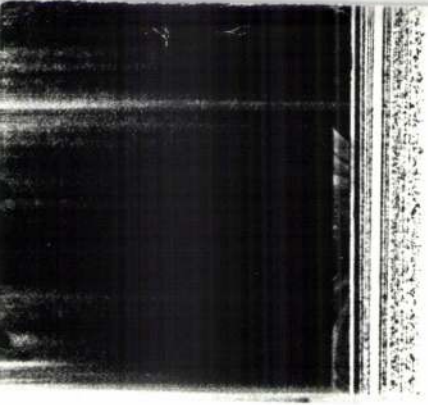

794 — Josef Gottlieb (Kronstadt 1727—1746) × Stude
Brustbild nach rechts, Perücke, grüner Frack, Jabot, ro
× Öl auf Leinwand, 90 : 75 × Bez.: J. Ölhan (Kronstadt,
× Burzl. M.

795 — Brustbild × Kupferstich, Folio × Bez.: del. Johannes
nat. Kronstadt, sc. J. J. Heith (Jena?, um 1745) × Burzl.

— **Katharina** s. Hann v. Hannenheim, K.

796 — **Lukas** (I) Dr. med. (1661—1735) × Stadtrichter von
× Kniebild von vorn, langes, graumeliertes Haar, Vollbart,
Dolman, schwarzes, pelzverbrämtes Mente, in der Ha
mit Goldgriff × Öl auf Leinwand, 100 : 82 × Unbekannt
× Fb.

797 — Hüftbild ähnlich dem vorigen × Öl auf Leinwand,
Unbekannt (um 1710) × Kronstadt, Rathaussaal.

798 — **Lukas** (II) (1693—1733) × Orator der Stadtkommun
stadt × Hüftbild nach links, grüner Dolman, grünes, pelzv
Mente, roter Schnurgürtel × Öl auf Leinwand, 90 : 67 ×

STEINHARDT Antal építész

Erdei 1991 52.p
81.r

STEINHARDT Antal épitész

Langa Adolffal 1895

SIKLÓSI MÁria: A Pécsi Nemzeti Szinház rekonstrukciója.
= Szinháztechnikai Fórum, 18,1991,1-4. 43-49.ill.

M.D.K.

Steinhardt Antal, építész

Lang Adolffal közösen készitett tervét fogadtak el végérvényesen a szegedi kulturpalotának, Zombory és Nagyar szegedi „építészekkel" rendezett szükebbkörü pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.

máj. 8. sz. 3. old.

M.D.K.

Steinhardt Antal, építész

Láng Adolffal közösen készített első díjas tervét a szegedi kulturpalotára, a körgülés hiváusságára átdolgozta. Ugyanerre szólítottár fel a második díjas Zombory és Nagor építészeret is.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV évf.

ápr. 10. sz. 2. old.

- 1 -

M.D.K.

Steinhardt Antal, épitész

Lang Adolffal közösen készített terve 1600 koronás első díjat nyert a szegedi kulturpalotára kiírt pályáraton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV évf.

febr. 20 sz. 3. old.

[Steinhardt Antal] építész M.D.K.

föv. bizottsági tag

tervei szerint végezték el a bpesti Vigadó átalakítási munkáit. „Ezzel" a lap szókimondó kritikusa, a fővárosi építési osztály és a kéz alatt való tervezői megbízások súlyos elítélese mellett, úgy véli, hogy „Amíg pályázatot nem hirdetünk a Vigadón elhövetett átalakításnak visszacsinálására, mindaddig méltán művészetromboló barbároknak tartják a székesfővárosnak intézkedő többségét!"

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

szept. 5. sz. 4. old.

k változásait
unkció a mú-
lnőttoktatás-
a múzeumok
állása, és el-
tétől és álla-
kor éppen az
sában kell a
si célok meg-
nak hatására
osan hetero-
entációt. Sú-
gészségtelen
ció és a tudo-
b olyan tudo-
ol, a kulturális
lyek radikáli-
nyességét, és
úak. A művé-
sősorban egy
n „a társada-
ktum, hanem
ak megkérdő-
z korunk mu-
g a tárgyfétis,
é fordulás.

ésével foglal-
ékenységének
i viszonyaink
zeumokra há-
ntétesen hat
arművészeti",
a Szépművé-
mzeti" elválá-
etik a kiállítá-
ges és gyak-
ti és a máso-

STEINHARD Antal épitész

felvidéki épületeiről ld.

Stefan Slachta: Magyar épitészek munkássága Szlovákiában 1871-1918. = Pavilon, 2/3.sz. 1990. 51 - 55. p. ill.

nát, azon Párnábul edgy h
nek a béli gyapju madzag
ga széllyel tépett és szé
ta, a ki annak utána rajt
1737-es ugyancsak bihari
tud, hanem látta fényes n
nyomoruságban és kinlődés
kötést vetett ki, tollal
vetette ki, azután a gyap
Azt is látta a tanu, miko
és azt kiáltotta a kinok
csom almában adta neki az
perben vallja a tanu: "..
Vernekné ette volna meg ő
vallomása szerint: "A láb

MDK

Steinhauser Ágoston

St.Germain L'Auxerrois,Párisban, cer.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj.
31. l.

Steinhauser Ágoston

Szerepel a Nemzeti Szalon egyi kiállításán

Uj Nemzedék 1927 IX. 28

MDK

Steinhauser Ágoston, festö

Irma.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.-jun
Kat. 16.1.

Steinhauser Lestr"

8 órai hjség

1925 máj. 16.

M.O.K.

Steinhauser

24. ábra: Az egerbaktai főoltár, 1775.
Az ábra alatti további aláírások: Kracker, Nits.

/Magyar Művészet Lexikona/

Voit Pál: Tervek, mesterek és a mü.
Müv. Ért. 1960. 4. sz. 277. old.

So.

MDK

Steinhausen Ágoston

Gárdonyi ucca Egerben, cer.

St.Nisolas Paris cer.

St.Germaine l'Auxerrois, cer.

Fekvő akt, paszt.

Magy.Akvarellt és paszt.festők 14. kiáll. N.Szal.
1928. okt.

M.D.K.

STEINHAUER Péter muravicus

Versek

3 sodal

1952)

Művért. Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 137. l.

Gr. Franz Steinhart

a pálos rend eichstätti tpl-ában

a nyöjtk vyobrazit lényítette.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

401.old.

Steinhauser Agoston
festöm.

MDK

Egri Képzöm.Társ./1927 szept.19.alakult.
Az előkészitő Bizottság tagja.

Nemz. Szal.388.kiáll.
Képzömüvészek vidéki Szövetségének XXXIX.I.kiáll.
Kat. 1928.jan.

MDK

Steinhauser Ágoston, Eger 1883-

Pünkösdi rózsák

Az Egri Kaszinó kiáll. kat. Eger, 1924. aug.

21. 1.

MDK

Steinhauser Ágoston

Rue st. Etienne du Mont, Párisban, cer.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj.

31. l.

Steinhauser Ágoston

Tavaszi Szalon - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

"Eloszló zivatar"

Pesti Hirlap 1931, VI.21.

Steinhauser Ágoston

Nemzeti Szalonban - Tavaszi Szalon kiállitáson képével szerepelt.

Budapesti Hirlap 1931.VI.21.

M.D.K.

Steinhauser Antal, szobrász

művének tulajdonítja szerző -feltételesen- az egri járásban lévő Bátor körség Szt. Imre temploma tabernaculumának két oldalán elhelyezett (egy-egy) adóraló angyalt, melyeket közepes szoborművernek minősít.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 515. old.

STEINHAUSER, Andreas, pozsonyi asztalosmester

A.Steinhauer, Tischlermeister,
18 hónapos lánya megh. [1792, 395 l.

A.S.,Tischlermeister,
1 hónapos lánya megh. 1802, 917 "

A.S.,Tischlergesell /sic!/
6 hetes fia megh. 1806, 1221 "

A.S.Tischlermeister,
† 74 évesen, 1821 máj.6.
[1821, I.kötet, 646 "

Pr.Z.